

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
GEDİK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

İŞ GÜVENLİĞİ KÜLTÜRÜNÜN İŞ KAZALARINA ETKİLERİ

Ali YEGİN
YÜKSEK LİSANS TEZİ

İŞ SAĞLIĞI ve GÜVENLİĞİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

TEZ DANIŞMANI
YRD. DOÇ. DR. HASAN TAHSİN KALAYCI

2015-İSTANBUL

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
GEDİK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

İŞ GÜVENLİĞİ KÜLTÜRÜNÜN İŞ KAZALARINA ETKİLERİ

Ali YEGİN
YÜKSEK LİSANS TEZİ

İŞ SAĞLIĞI ve GÜVENLİĞİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

TEZ DANIŞMANI
YRD. DOÇ. DR. HASAN TAHSİN KALAYCI

2015-İSTANBUL

T.C.
GEDİK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

TEZ ONAYI

Enstitümüzün İş Sağlığı ve Güvenliği Yüksek Lisans Programı 131212015 numaralı öğrencisi Ali YEGİN 'in hazırladığı " İş Güvenliği Kültürünün İş Kazalarına Etkileri " başlıklı Yüksek Lisans tezi ile ilgili Tez Savunma Sınavı, Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği uyarınca 24/11/2015 — Salı günü saat 10:30 'da yapılmış, tezin onayına OY BİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

Başkan : Yrd. Doç. Dr. Hasan Tahsin KALAYCI

Üye : Yrd. Doç. Dr. Fatih YALÇIN

Üye : Yrd. Doç. Dr. Gürcan ATAKÖK

ONAY:

Bu tezin kabulü, Enstitü Yönetim Kurulu'nun .../.../2015 tarih ve ..... Sayılı kararı ile onaylanmıştır.

.../.../2015

Yrd. Dr. Hasan Tahsin KALAYCI
Sosyal Bilimleri Enstitüsü Müdür V.

BEYAN

Bu tez çalışmasının kendi çalışmam olduğunu, tezin planlanmasından yazımına kadar bütün safhalarda etik dışı davranışımın olmadığını, bu tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, bu tez çalışmasıyla elde edilmeyen bütün bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi ve bu kaynakları da kaynaklar listesine aldığımı, yine bu tezin çalışılması ve yazımı sırasında patent ve telif haklarını ihlal edici bir davranışımın olmadığı beyan ederim.

Ali YEGİN

ÖNSÖZ ve TEŞEKKÜR

İş güvenliği kavramı ülkemizde gün geçtikçe daha iyi anlaşılmaya ve kavranmaya devam eden bir olgu olarak karşımızda duruyor. Tam da bu sırada iş kazaları tatsız sonuçlarıyla iş hayatının orta yerinde çözülmeyi bekleyen sorunlara işaret ediyor. Bu konudaki çözüm arayışı, bizleri iş güvenliği kültürünün güvenliği ne derece etkilediği hususundaki tartışmanın zemininde önemli ve güvenli bir limana sürüklüyor. İnsanların bir arada yaşamaya başladığı andan itibaren başlayan karşılıklı etkileşim, birlikte yaşama kültürünün geliştirilmesini dayatır. Buna bir de, ticari ve finansal anlamda belli bir amaca güdülenen iş örgütlerinin (iş yerlerinin) zaten var olmakta olan örgütsel davranışının içerisinde bir yere, iş güvenliği kültürü alt yapısının ve mevcut ulusal ve uluslararası mevzuat ve uygulamalarının yerleştirilmesi gerekmektedir. Birlikte yaşam, duygular, inançlar ve davranışların ortak havuzunda güvenli yaşam ilkelerini de barındırmak zorunda, güvenliği herkesin işi yapmanın kaçınılmazlığının gölgesinde bu tez araştırması insanlık denizine küçük bir damla akıtmaya yelteniyor.

Tez çalışmam sırasında, güler yüzü ve öngörüsüyle karşılaştığım sorunların çözümünde hiçbir tecrübesini ve bilgisini esirgemeyen tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Hasan Tahsin KALAYCI'ya, Gedik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Öğretim Üyeleri, Yöneticileri ve Çalışanlarına, tez çalışmamın anket uygulamasında gizlilik ilkesi nedeniyle isimlerini burada yazamadığım Mümtaz Kuruluşların Saygıdeğer Yönetici ve Çalışanlarına , tezimin her aşamasında maddi ve manevi desteğini esirgemeyen eşim Behice YEGİN' e, yaşam denizime mutluluk pınarından tarifsiz duygular akıtan henüz birkaç aylık olan kızım Zuhal YEGİN'e sonsuz teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

BEYAN	i
ÖNSÖZ ve TEŞEKKÜR	ii
İÇİNDEKİLER	iii
TABLO LİSTESİ	xii
KISALTMALAR VE SİMGELER LİSTESİ	xxi
ÖZET	1
ABSTRACT	2
GİRİŞ ve AMAÇ	3
1.1 Giriş	3
1.2 Amaç.....	5
2. GENEL BİLGİLER.....	7
2.1 İş Kazası ve Hukuki Boyut.....	7
2.2 İş Kazasının Unsurları.....	12
2.3 İlliyet Bağı.....	14
2.4 İş Kazalarının Maliyeti.....	16
2.5 İş Kazalarının Sınıflandırılması.....	18
2.5.1 Yaralanmanın Ağırlığına Göre	18
2.5.2 Yaralanmanın Cinsine Göre.....	18
2.5.3 Kazanın Cinsine Göre	19
2.6 İş Kazalarının Nedenleri	19
2.6.1 <i>Güvensiz Davranışlar</i>	20
2.6.2 Güvensiz Durumlar.....	21
2.7 Davranış Odaklı İş Güvenliği.....	22
2.8 Kültür, Güvenlik ve Örgüt Kültürü	23
2.9 Örgüt Psikolojisi.....	26
2.10 Güvenlik kültürü.....	27
2.11 Güvenlik kültürünün özellikleri ve öğeleri	34
2.12 Güvenlik kültürünün gelişimi	37
2.13 Güvenlik kültürünün ölçümü	40
2.14 İş Güvenliği Kavramı	42

2.15	Davranışsal güvenlik	43
2.16	Pozitif güvenlik kültürü ve örgütlerde güvenlik kültürünün yerleştirilmesi.....	44
2.17	Güvenlik iklimi.....	51
2.18	Güvenlik kültürü ve güvenlik iklimi ilişkisi	53
2.19	Güvenlik performansı	53
2.20	Güvenlik kültürünü iş güvenliği kültürüne çeviren iki olay: Piper Alpha ve King Cross kazaları	54
2.21	Ülkemizde istatistiklerle iş kazaları	55
3.	GEREÇ ve YÖNTEM	65
3.1	Tez Çalışmasının Yeri ve Tarihi	65
3.2	Araştırmanın Tipi, Evreni ve Örneklemi.....	65
3.3	Örnekleme Yöntemi	65
3.4	Araştırmanın Hipotezi.....	65
3.5	Değişkenler	67
3.6	Değişken Tanımları ve Ölçüm Biçimleri	67
3.7	Veri Toplama Araçları, Yöntemi ve Biçimi.....	69
4.	BULGULAR.....	71
4.1	Araştırma Evrenindeki Çalışanların Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular	71
4.1.1	Çalışanların cinsiyetine göre dağılımı	71
4.1.2	Çalışanların yaş değişkenine göre dağılımı	71
4.1.3	Çalışanların medeni durumuna göre dağılımı	72
4.1.4	Çalışanların eğitim durumlarına göre dağılımı	72
4.1.5	Çalışanların çalışmakta oldukları işyerlerindeki çalışma sürelerine göre dağılımı ..	73
4.1.6	Çalışanların şu anda yapmakta olduğu işteki tecrübe durumlarına göre dağılımı ..	73
4.1.7	Çalışanların iş yerlerindeki konumlarına göre dağılımı.....	74
4.1.8	Çalışanların çalıştığı bölüm/departmana göre dağılımı	74
4.1.9	İş hayatınca iş kazası geçirme durumlarına göre dağılım	75
4.1.10	Çalışanların işyerlerinde iş kazası geçirme durumlarına göre dağılım.....	75
4.1.11	İşyerlerinde ramak kala olay yaşama durumlarına göre dağılım	76
4.2	Araştırmanın Alt Problemlerine İlişkin Çalışanlara Ait Verilerin Bulguları ve Yorumlanması	76
4.2.1	Yönetim toplam puanları ile cinsiyet türü arasındaki ilişkinin analizi	76
4.2.2	Cinsiyet ile güvenlik kültürü arasındaki ilişkinin analizi	78

4.2.2.1	Beşinci anket cümlesi ile cinsiyet ilişkisinin analizi.....	81
4.2.2.2	Sekizinci anket cümlesi ile cinsiyet ilişkisinin analizi	82
4.2.2.3	Onuncu anket cümlesi ile cinsiyet ilişkisinin analizi	83
4.2.2.4	Sekizinci anket cümlesi ile cinsiyet ilişkisinin analizi	83
4.2.2.5	On yedinci anket cümlesi ile cinsiyet ilişkisinin analizi	84
4.2.2.6	On dokuzuncu anket cümlesi ile cinsiyet ilişkisinin analizi	85
4.2.2.7	Yirmi üçüncü anket cümlesi ile cinsiyet ilişkisinin analizi	86
4.2.2.8	Otuz altıncı anket cümlesi ile cinsiyet ilişkisinin analizi	86
4.2.2.9	Otuz sekizinci anket cümlesi ile cinsiyet ilişkisinin analizi	87
4.2.2.10	Otuz dokuzuncu anket cümlesi ile cinsiyet ilişkisinin analizi	88
4.2.2.11	Kırkıncı anket cümlesi ile cinsiyet ilişkisinin analizi	89
4.2.2.12	Kırk üçüncü anket cümlesi ile cinsiyet ilişkisinin analizi	89
4.2.2.13	Kırk dördüncü anket cümlesi ile cinsiyet ilişkisinin analizi.....	90
4.2.3	İş hayatı boyunca iş kazası geçirme durumu ile güvenlik kültürü arasındaki ilişkinin analizi.....	91
4.2.3.1	İş hayatı boyunca iş kazası geçirme durumu ile birinci anket cümlesi ilişkisinin analizi.....	94
4.2.3.2	İş hayatı boyunca iş kazası geçirme durumu ile ikinci anket cümlesi ilişkisinin analizi.....	95
4.2.3.3	İş hayatı boyunca iş kazası geçirme durumu ile dördüncü anket cümlesi ilişkisinin analizi.....	96
4.2.3.4	İş hayatı boyunca iş kazası geçirme durumu ile beşinci anket cümlesi ilişkisinin analizi.....	97
4.2.3.5	İş hayatı boyunca iş kazası geçirme durumu ile altıncı anket cümlesi ilişkisinin analizi.....	98
4.2.3.6	İş hayatı boyunca iş kazası geçirme durumu ile yedinci anket cümlesi ilişkisinin analizi.....	99
4.2.3.7	İş hayatı boyunca iş kazası geçirme durumu ile on beşinci anket cümlesi ilişkisinin analizi.....	100
4.2.3.8	İş hayatı boyunca iş kazası geçirme durumu ile on yedinci anket cümlesi ilişkisinin analizi.....	101
4.2.3.9	İş hayatı boyunca iş kazası geçirme durumu ile yirmi birinci anket cümlesi ilişkisinin analizi.....	102
4.2.3.10	İş hayatı boyunca iş kazası geçirme durumu ile yirmi ikinci anket cümlesi ilişkisinin analizi.....	103

4.2.4	İş yerlerinde iş kazası geçirme durumları ile iş güvenliği kültürü arasındaki ilişkinin analizi.....	104
4.2.4.1	İş yerlerinde iş kazası geçirme durumu ile birinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi.....	107
4.2.4.2	İş yerlerinde iş kazası geçirme durumu ile ikinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi.....	108
4.2.4.3	İş yerlerinde iş kazası geçirme durumu ile üçüncü anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi.....	109
4.2.4.4	İş yerlerinde iş kazası geçirme durumu ile dördüncü anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi	110
4.2.4.5	İş yerlerinde iş kazası geçirme durumu ile beşinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi.....	111
4.2.4.6	İş yerlerinde iş kazası geçirme durumu ile yedinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi.....	112
4.2.4.7	İş yerlerinde iş kazası geçirme durumu ile onuncu anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi.....	113
4.2.4.8	İş yerlerinde iş kazası geçirme durumu ile on beşinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi	114
4.2.4.9	İş yerlerinde iş kazası geçirme durumu ile yirmi birinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi	115
4.2.4.10	İş yerlerinde iş kazası geçirme durumu ile otuz üçüncü anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi	116
4.2.5	İşyerlerinde ramak kala olay yaşama durumları ile güvenlik kültürü arasındaki ilişkinin analizi	117
4.2.5.1	İş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları ile üçüncü anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi	120
4.2.5.2	İş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları ile dördüncü anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi	121
4.2.5.3	İş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları ile beşinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi	122
4.2.5.4	İş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları ile altıncı anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi	123
4.2.5.5	İş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları ile yedinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi	124
4.2.5.6	İş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları ile sekizinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi	125

4.2.5.7	İş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları ile onuncu anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi	126
4.2.5.8	İş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları ile on ikinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi	127
4.2.5.9	İş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları ile on üçüncü anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi	128
4.2.5.10	İş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları ile yirmi beşinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi	129
4.2.5.11	İş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları ile kırk yedinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi	130
4.2.6	Çalışanların iş yerindeki çalışma konumları ile güvenlik kültürü arasındaki ilişkinin analizi.....	131
4.2.6.1	Çalışanların işyeri konumları ile beşinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi.....	134
4.2.6.2	Çalışanların işyeri konumları ile otuzuncu anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi .	135
4.2.6.3	Çalışanların işyeri konumları ile otuz dördüncü anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi.....	136
4.2.6.4	Çalışanların işyeri konumları ile otuz birinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi.....	137
4.2.6.5	Çalışanların işyeri konumları ile otuz beşinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi.....	138
4.2.6.6	Çalışanların işyeri konumları ile kırk altıncı anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi	139
4.2.6.7	Çalışanların işyeri konumları ile kırk yedinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi.....	140
4.2.6.8	Çalışanların işyeri konumları ile kırk sekizinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi.....	141
4.2.7	Güvenlik kültürünün çalışan yaşı değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi test sonuçları	142
4.2.7.1	Çalışanların yaşı ile on dokuzuncu anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi.....	142
4.2.7.2	Çalışanların yaşı ile yirmi birinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi.....	145
4.2.7.3	Çalışanların yaşı ile yirmi ikinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi.....	148

4.2.7.4	Çalışanların yaşı ile yirmi beşinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi.....	151
4.2.7.5	Çalışanların yaşı ile yirmi altıncı anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi.....	154
4.2.7.6	Çalışanların yaşı ile otuzuncu anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi.....	157
4.2.7.7	Çalışanların yaşı ile otuz birinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi.....	160
4.2.7.8	Çalışanların yaşı ile kırk dördüncü anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi.....	163
4.2.7.9	Çalışanların yaşı ile kırk beşinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi.....	166
4.2.8	Güvenlik kültürünün çalışan medeni durum değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi test sonuçları	169
4.2.8.1	Çalışanların medeni durumu ile yirmi beşinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi	169
4.2.8.2	Çalışanların medeni durumu ile yirmi altıncı anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi	171
4.2.8.3	Çalışanların medeni durumu ile otuz birinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi	173
4.2.8.4	Çalışanların medeni durumu ile otuz beşinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi	175
4.2.9	Güvenlik kültürünün çalışan eğitim durumu değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi test sonuçları	177
4.2.9.1	Çalışanların eğitim durumu değişkeni ile birinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi.....	177
4.2.9.2	Çalışanların eğitim durumu değişkeni ile altıncı anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi.....	179
4.2.9.3	Çalışanların eğitim durumu değişkeni ile on üçüncü anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi	181
4.2.9.4	Çalışanların eğitim durumu değişkeni ile on dördüncü anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi	183
4.2.9.5	Çalışanların eğitim durumu değişkeni ile on altıncı anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi	185
4.2.9.6	Çalışanların eğitim durumu değişkeni ile on dokuzuncu anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi	187

4.2.9.7	Çalışanların eğitim durumu değişkeni ile yirminci anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi.....	189
4.2.9.8	Çalışanların eğitim durumu değişkeni ile yirmi birinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi	191
4.2.9.9	Çalışanların eğitim durumu değişkeni ile yirmi dördüncü anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi	193
4.2.9.10	Çalışanların eğitim durumu değişkeni ile yirmi beşinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi	195
4.2.9.11	Çalışanların eğitim durumu değişkeni ile yirmi altıncı anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi	197
4.2.9.12	Çalışanların eğitim durumu değişkeni ile yirmi dokuzuncu anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi	199
4.2.9.13	Çalışanların eğitim durumu değişkeni ile otuzuncu anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi	201
4.2.9.14	Çalışanların eğitim durumu değişkeni ile otuz birinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi	203
4.2.9.15	Çalışanların eğitim durumu değişkeni ile otuz ikinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi	205
4.2.9.16	Çalışanların eğitim durumu değişkeni ile otuz üçüncü anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi	207
4.2.9.17	Çalışanların eğitim durumu değişkeni ile otuz dördüncü anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi	209
4.2.9.18	Çalışanların eğitim durumu değişkeni ile otuz beşinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi	211
4.2.9.19	Çalışanların eğitim durumu değişkeni ile kırkıncı anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi.....	213
4.2.9.20	Çalışanların eğitim durumu değişkeni ile kırk dördüncü anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi	215
4.2.9.21	Çalışanların eğitim durumu değişkeni ile kırk altıncı anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi	217
4.2.9.22	Çalışanların eğitim durumu değişkeni ile kırk sekizinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi	219
4.2.10	Güvenlik kültürünün çalışanın işyerindeki çalışma süresi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi test sonuçları.....	221
4.2.10.1	Çalışanların işyerindeki çalışma süresi ile yirmi sekizinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi	221

4.2.10.2	Çalışanların işyerindeki çalışma süresi ile yirmi dokuzuncu anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi	223
4.2.10.3	Çalışanların işyerindeki çalışma süresi ile otuzuncu anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi	225
4.2.10.4	Çalışanların işyerindeki çalışma süresi ile kırk yedinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi	227
4.2.11	Güvenlik kültürünün çalışan iş tecrübe süresi değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi test sonuçları	229
4.2.11.1	Çalışanların iş tecrübe süresi ile on üçüncü anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi	229
4.2.11.2	Çalışanların iş tecrübe süresi ile on üçüncü anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi	231
4.2.11.3	Çalışanların iş tecrübe süresi ile otuzuncu anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi	233
4.2.11.4	Çalışanların iş tecrübe süresi ile otuzuncu anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi	235
5.	TARTIŞMA ve SONUÇ.....	239
5.1	Araştırma Evrenindeki Çalışanların Demografik Özelliklerine Sonuç ve Tartışmalar	239
5.1.1	Deneklerin cinsiyet değişkenine ait sonuçlar.....	239
5.1.2	Deneklerin yaş değişkenine ait sonuçlar	239
5.1.3	Deneklerin medeni durum değişkenine ait sonuçlar	239
5.1.4	Deneklerin eğitim düzeyi değişkenine ait sonuçlar.....	239
5.1.5	Deneklerin işyerindeki çalışma süreleri değişkenine ait sonuçlar.....	240
5.1.6	Deneklerin iş tecrübe süresi değişkenine ait sonuçlar	240
5.1.7	Deneklerin iş yerindeki konumları değişkenine ait sonuçlar	240
5.1.8	Deneklerin iş yerinde çalıştıkları bölüm, yaptıkları iş değişkenine ait sonuçlar	240
5.1.9	Deneklerin hayatları boyunca iş kazası geçirme durumu değişkenine ait sonuçlar	241
5.1.10	Deneklerin çalışmakta oldukları işyerinde iş kazası geçirme durumu değişkenine ait sonuçlar	241
5.1.11	Deneklerin çalışmakta oldukları işyerinde ramak kala olay geçirme durumu değişkenine ait sonuçlar	241
5.2	Araştırma Hipotezlerine ve Alt Problemlerine İlişkin Sonuç ve Tartışmalar	241
5.2.1	H ₁ : Cinsiyet değişkeni ile iş güvenliği kültürü arasındaki ilişki.....	241

5.2.2	H ₂ : Hayat Boyunca İş Kazası Geçirme İle İş Güvenliği Kültürü İlişkisi	243
5.2.3	H ₃ : Çalıştıkları İşyerinde İş Kazası Geçirme Durumları İle İş Güvenliği Kültürü İlişkisi...	245
5.2.4	H ₄ : İşyerinde Ramak Kala Olay Yaşama Durumları İle İş Güvenliği Kültürü İlişkisi ...	246
5.2.5	H ₅ : İşyerindeki Konum İle İş Güvenliği Kültürü İlişkisi	248
5.2.6	H ₆ : Yaş Grupları İle İş Güvenliği Kültürü İlişkisi	249
5.2.7	H ₇ : Medeni Durum İle İş Güvenliği Kültürü İlişkisi	251
5.2.8	H ₈ : Eğitim Durumu İle İş Güvenliği Kültürü İlişkisi	252
5.2.9	H ₉ : İşyerinde Çalışma Süresi İle İş Güvenliği Kültürü İlişkisi	255
5.2.10	H ₁₀ : İş Tecrübesi İle İş Güvenliği Kültürü İlişkisi	256
5.3	Sonuç	257
6.	KAYNAKLAR	261
7.1	Kaynakların Listede Gösterilmesi	265
7.	EKLER	269
	EK-1 GÜVENLİK KÜLTÜRÜ VE GÜVENLİK PERFORMANSI ANKET FORMU	269
8.	ÖZGEÇMİŞ	273

TABLO LİSTESİ

Tablo 1- Güvenlik Kültürü Tanımları	32
Tablo 2- Farklı Faktörlere Göre Güvenlik Kültürü Aşamalarının Karakteristikleri	51
Tablo 3- Güvenlik İklimi Tanımları	52
Tablo 4-Yıllara Göre İş Kazası veya Meslek Hastalığı Sonucu Ölümün Ölüm Sebebine Göre Dağılımı(Sgk İstatistikleri)	56
Tablo 5- Sürekli İş Göremezlik Sebebinin İş Kazası ve Meslek Hastalığına Göre Dağılımı	56
Tablo 6- 5510 Sayılı Kanunun 4-1/A Maddesi Kapsamında İş Kazası/Meslek Hastalığından Dolayı Sürekli İş Göremezlik Geliri Alanların Cinsiyete Göre Birikimli Dağılımı, 2013	56
Tablo 7- 5510 Sayılı Kanunun 4-1/A Maddesi Kapsamında İş Kazası/Meslek Hastalığından Dolayı Yıl İçinde Sürekli İş Göremezlik Durumuna Girenlerin İş Göremezlik Derecelerine Göre Dağılımı, 2013	57
Tablo 8- 2011-2013 Yılları Arasında İş Kazası Sıklık Hızı, Ölüm Hızı, İş Kazası, Ölüm Ve Sigortalı Sayıları	58
Tablo 9- 2011-2013 Yılları Arasında İş Kazalarının En Yüksek Olduğu İşkolları	59
Tablo 10- 2013 Yılı İllere Göre Ölüm Sayısı	59
Tablo 11- İşyeri Büyüklüğüne Göre İş Kazaları (2013 Sgk)	60
Tablo 12- Meslek Gruplarına Göre İş Kazaları (2013-Sgk)	61
Tablo 13- Meslek Gruplarına Göre İş Göremezlik Sürelerine (Kaza Günü,2,3,4 Ve 5+ Gün) Göre İş Kazası Geçiren Sigortalı Sayıları Ve İş Kazası Sonucu Ölüm Sayısı (2013-Sgk)	62
Tablo 14- Çalışanların Cinsiyete Göre Dağılımı	71
Tablo 15- Çalışanların Yaşına Göre Dağılımı	71
Tablo 16- Çalışanların Öğrenim Gördükleri Meslek Alanlarına Göre Dağılımı	72
Tablo 17- Çalışanların Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı	72
Tablo 18- Çalışanların Mevcut İşyerindeki Çalışma Sürelerine Göre Dağılımı	73
Tablo 19- Çalışanların Şu Anda Yapmakta Olduğu İşteki Tecrübe Durumlarına Göre Dağılımı	73
Tablo 20- Çalışanların İşyerindeki Konumlarına Göre Göre Dağılımı	74
Tablo 21- Çalışanların Çalıştığı Bölüm/Departmana Göre Dağılımı	74
Tablo 22- Çalışanların Çalışma Hayatları Boyunca İş Kazası Geçirme Durumlarına Göre Dağılımı	75
Tablo 23- Çalışanların Mevcut İşyerlerinde İş Kazası Geçirme Durumlarına Göre Dağılımı	75
Tablo 24- Çalışanların Mevcut İşyerlerinde Ramak Kala Olay Yaşama Durumlarına Göre Dağılımı	76
Tablo 25- Çalışan Deneklerin Yönetici-Yönetim Toplam Puanları Cinsiyet T Testi Sonuçları	76
Tablo 26- Güvenlik Kültürünün Çalışanların Cinsiyeti Değişkenine T Testi Toplu Sonuçları	78
Tablo 27- Beşinci Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Cinsiyetleri Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup T Testi Sonuçları	81
Tablo 28- “Yönetim, Çalışanların Güvenliğine Oldukça Önem Vermektedir.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Cinsiyeti Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup T Testi Sonuçları	82
Tablo 29- “ Güvenlik Prosedürleri Dikkatli Bir Şekilde Takip Edilmektedir.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Cinsiyeti Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup T Testi Sonuçları	83
Tablo 30- “Çalışanlar İsg Eğitimlerinde İş Kazalarını Önleme Konusunda Yeterince Eğitilirler.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Cinsiyeti Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup T Testi Sonuçları	83
Tablo 31- “Çalışanların Düzenli Olarak İşyeri Sağlık Ve Güvenlik Konuları Hakkında Fikirleri Alınır, Katılımları Sağlanır.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Cinsiyeti Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup T Testi Sonuçları	84

Tablo 32-	“İşyerimde İş Güvenliği Konusundaki Sorumluluklarımın Ne Olduğunu Biliyorum.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Cinsiyeti Değişkenine Göre Farklılaşım Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup T Testi Sonuçları	85
Tablo 33-	“Güvenlik Kurallarına Her Zaman Uyuyorum.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Cinsiyeti Değişkenine Göre Farklılaşım Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup T Testi Sonuçları	86
Tablo 34-	“Firmamız Her Zaman Kazaları Ve Olayları Bildirir.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Cinsiyeti Değişkenine Göre Farklılaşım Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup T Testi Sonuçları	86
Tablo 35-	“Firmamızda Risk Değerlendirmesine / Risk Analizine Önem Verilir.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Cinsiyeti Değişkeni T Testi Sonuçları	87
Tablo 36-	“Kazaların/Olayların Bildirilmesi Firmamızda Güvenli Çalışmayı Sağlamada Önemlidir.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Cinsiyeti Değişkeni T Testi Sonuçları	88
Tablo 37-	“Çalışanlar Kıl Payı Atlatılan Olayları (Kazaya Ramak Kala Olayları) Bildirmeye İsteklidirler.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Cinsiyeti Değişkeni T Testi Sonuçları	89
Tablo 38-	“İşimi Yaptığım Esnada Bütün Gerekli Güvenlik Ekipmanlarımı, Kişisel Koruyucu Donanımları Kullanırım.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Cinsiyeti Değişkeni T Testi Sonuçları	89
Tablo 39-	“İşimi Yaparken Bütün Güvenlik Talimatlarına Uyarım.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Cinsiyeti Değişkeni T Testi Sonuçları	90
Tablo 40-	Güvenlik Kültürünün Çalışanların Hayatları Boyunca İş Kazası Geçirme Durumları Değişkeni T Testi Toplu Sonuçları	91
Tablo 41-	“Yöneticiler İş Kazalarını Azaltmada, Çalışanların Katılımını Sağlık Ve Güvenlik Faaliyetlerinin Temeli Olarak Görmektedirler.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Hayatları Boyunca İş Kazası Geçirme Durumları Değişkeni T Testi Sonuçları	94
Tablo 42-	“Yöneticiler, Çalışanların Eğitimini Güvenliği Sağlamada Önemli Bir Adım Olarak Görmektedirler.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Hayatları Boyunca İş Kazası Geçirme Durumları Değişkeni T Testi Sonuçları	95
Tablo 43-	“Yöneticiler, Güvenlik Faaliyetlerini Geliştirmek Ve Devam Ettirmek İçin, Faaliyetleri İzlemektedirler.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Hayatları Boyunca İş Kazası Geçirme Durumları Değişkeni T Testi Sonuçları	96
Tablo 44-	“Firma Yöneticileri, Kalite Ve Verimlilik Konularında Olduğu Kadar Sağlık Ve Güvenlik Konularında Da Sorumluluk Almaktadırlar.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Hayatları Boyunca İş Kazası Geçirme Durumları Değişkeni T Testi Sonuçları	97
Tablo 45-	“Yöneticiler Güvenlik Konularında Belirgin Bir Şekilde Öncülük Etmektedirler.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Hayatları Boyunca İş Kazası Geçirme Durumları Değişkeni T Testi Sonuçları	98
Tablo 46-	“Yöneticiler, Düzenli Olarak İş Koşullarını Kontrol Etmek Ya Da Çalışanlarla Konuşmak İçin Üretim Sahasını Ziyaret Etmektedirler.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Hayatları Boyunca İş Kazası Geçirme Durumları Değişkeni T Testi Sonuçları	99
Tablo 47-	“Çalışanlar İsg Eğitimlerinde Eksiksiz Katılırlar.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Hayatları Boyunca İş Kazası Geçirme Durumları Değişkenine T Testi Sonuçları	100
Tablo 48-	“Çalışanların Düzenli Olarak İşyeri Sağlık Ve Güvenlik Konuları Hakkında Fikirleri Alınır, Katımları Sağlanır.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Hayatları Boyunca İş Kazası Geçirme Durumları Değişkenine T Testi Sonuçları	101

Tablo 49-	“İşimin Gerektirdiği Güvenlik Kurallarını Anlıyorum.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Hayatları Boyunca İş Kazası Geçirme Durumları Değişkeni T Testi Sonuçları	102
Tablo 50-	“İş Yerimdeki Güvenlik Sorunlarıyla Baş Edebiliyorum.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Hayatları Boyunca İş Kazası Geçirme Durumları Değişkeni T Testi Sonuçları	103
Tablo 51-	Güvenlik Kültürünün Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde İş Kazası Geçirme Durumları Değişkeni T Testi Toplu Sonuçlar (Devam)	104
Tablo 52-	“Yöneticiler İş Kazalarını Azaltmada, Çalışanların Katılımını Sağlık Ve Güvenlik Faaliyetlerinin Temeli Olarak Görmektedirler.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde İş Kazası Geçirme Durumları Değişkeni T Testi Sonuçları	107
Tablo 53-	“Yöneticiler, Çalışanların Eğitimini Güvenliği Sağlamada Önemli Bir Adım Olarak Görmektedirler.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde İş Kazası Geçirme Durumları Değişkeni T Testi Sonuçları	108
Tablo 54-	“Yöneticiler Firmada Güvenlik Politikasını Anlamamız İçin Güvenlik İletişimine Önem Vermektedirler.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde İş Kazası Geçirme Durumları Değişkeni T Testi Sonuçları	109
Tablo 55-	“Yöneticiler, Güvenlik Faaliyetlerini Geliştirmek Ve Devam Ettirmek İçin, Faaliyetleri İzlemektedirler.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde İş Kazası Geçirme Durumları Değişkeni T Testi Sonuçları	110
Tablo 56-	“Firma Yöneticileri, Kalite Ve Verimlilik Konularında Olduğu Kadar Sağlık Ve Güvenlik Konularında Da Sorumluluk Almaktadırlar.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde İş Kazası Geçirme Durumları Değişkeni T Testi Sonuçları	111
Tablo 57-	“Yöneticiler, Düzenli Olarak İş Koşullarını Kontrol Etmek Ya Da Çalışanlarla Konuşmak İçin Üretim Sahasını Ziyaret Etmektedirler.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde İş Kazası Geçirme Durumları Değişkeni T Testi Sonuçları	112
Tablo 58-	“Güvenlik Prosedürleri Dikkatli Bir Şekilde Takip Edilmektedir.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde İş Kazası Geçirme Durumları Değişkeni T Testi Sonuçları	113
Tablo 59-	“Çalışanlar İsg Eğitimlerinde Eksiksiz Katılırlar.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Hayatları Boyunca İş Kazası Geçirme Durumları Değişkeni T Testi Sonuçları	114
Tablo 60-	“İşimin Gerektirdiği Güvenlik Kurallarını Anlıyorum.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde İş Kazası Geçirme Durumları Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup T Testi Sonuçları	115
Tablo 61-	“İş Güvenliği Kuralları Üretimi Zorlaştırır, Zaman Kaybına Yol Açır.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde İş Kazası Geçirme Durumları Değişkeni T Testi Sonuçları	116
Tablo 62-	Güvenlik Kültürünün Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde Ramak Kala Olay Yaşama Durumları Değişkeni T Testi Toplu Sonuçları	117
Tablo 63-	“Yöneticiler Firmada Güvenlik Politikasını Anlamamız İçin Güvenlik İletişimine Önem Vermektedirler.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde Ramak Kala Olay Yaşama Durumları Değişkeni T Testi Sonuçları	120
Tablo 64-	“Yöneticiler, Güvenlik Faaliyetlerini Geliştirmek Ve Devam Ettirmek İçin, Faaliyetleri İzlemektedirler.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde Ramak Kala Olay Yaşama Durumları Değişkeni T Testi Sonuçları	121

Tablo 65-	“Firma Yöneticileri, Kalite Ve Verimlilik Konularında Olduğu Kadar Sağlık Ve Güvenlik Konularında Da Sorumluluk Almaktadırlar.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde Ramak Kala Olay Yaşama Durumları Değişkeni T Testi Sonuçları	122
Tablo 66-	“Yöneticiler Güvenlik Konularında Belirgin Bir Şekilde Öncülük Etmektedirler.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde Ramak Kala Olay Yaşama Durumları Değişkeni T Testi Sonuçları	123
Tablo 67-	“Yöneticiler, Düzenli Olarak İş Koşullarını Kontrol Etmek Ya Da Çalışanlarla Konuşmak İçin Üretim Sahasını Ziyaret Etmektedirler.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde Ramak Kala Olay Yaşama Durumları Değişkeni T Testi Sonuçları	124
Tablo 68-	“Yönetim, Çalışanların Güvenliğine Oldukça Önem Vermektedir.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde Ramak Kala Olay Yaşama Durumları Değişkeni T Testi Sonuçları	125
Tablo 69-	“Güvenlik Prosedürleri Dikkatli Bir Şekilde Takip Edilmektedir.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde Ramak Kala Olay Yaşama Durumları Değişkeni T Testi Sonuçları	126
Tablo 70-	“Bu İşyerinde Güvenlik Konuları Hakkında Yoğun Bir İletişim Ortamı Vardır.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde Ramak Kala Olay Yaşama Durumları Değişkeni T Testi Sonuçları	127
Tablo 71-	“Çalışanlar Güvenlik Sorunları Hakkında Üst Yönetimle Görüşebilir, Tartışabilirler.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde Ramak Kala Olay Yaşama Durumları Değişkeni T Testi Sonuçları	128
Tablo 72-	“Çalışanlar Talimatnameler Ve Prosedürler İçin Yönetmeliğin Hazırlanmasına Katılmaktadırlar.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde Ramak Kala Olay Yaşama Durumları Değişkeni T Testi Sonuçları	129
Tablo 73-	“İşyeri Güvenliğinin İyileştirilmesi İçin İş Güvenliği Uzmanı İle İşbirliği Yaparım.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde Ramak Kala Olay Yaşama Durumları Değişkeni T Testi Sonuçları	130
Tablo 74-	Güvenlik Kültürünün Çalışanların İş Yerindeki Çalışma Konumları Değişkeni T Testi Toplu Sonuçları	131
Tablo 75-	“Firma Yöneticileri, Kalite Ve Verimlilik Konularında Olduğu Kadar Sağlık Ve Güvenlik Konularında Da Sorumluluk Almaktadırlar.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların İş Konumları Değişkeni T Testi Sonuçları	134
Tablo 76-	“Tehlikeli Durumlar Kendiliğinden Oluşur Bu Nedenle Kaza Kaçınılmazdır.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların İş Konumları Değişkeni T Testi Sonuçları	135
Tablo 77-	“İş Güvenliği Uzmanları İş Kazalarını Azaltmada Etkisizdir. Bir Kazadan Kaçınamazsınız.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların İş Konumları Değişkeni T Testi Sonuçları	136
Tablo 78-	“Çalışırken Başınıza Ne Geleceği Önemli Oranda Şansa Bağlıdır.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların İş Konumları Değişkeni T Testi Sonuçları	137
Tablo 79-	“Yönetimin Tüm Çabası Ve Yaptığı Harcamalar Kazaları Önlemede Yararsızdır.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların İş Konumları Değişkeni T Testi Sonuçları	138
Tablo 80-	“İşyeri İçinde Güvenlik Talimatlarına Katkı Sağlarım.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların İş Konumları Değişkeni T Testi Sonuçları	139
Tablo 81-	“İşyeri Güvenliğinin İyileştirilmesi İçin İş Güvenliği Uzmanı İle İşbirliği Yaparım.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların İş Konumları Değişkeni T Testi Sonuçları	140
Tablo 82-	“Risk Değerlendirmesi Ekibinde Gönüllü Görev Almayı, İsg Kurullarında Çalışmayı Ve Çalışan Temsilcisi Olmayı Önemli Bulurum.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların İş Konumları Değişkeni T Testi Sonuçları	141

Tablo 83	“İşyerimde İş Güvenliği Konusundaki Sorumluluklarımı Ne Olduğunu Biliyorum.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Yaşı Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	142
Tablo 84	“İşyerimde İş Güvenliği Konusundaki Sorumluluklarımı Ne Olduğunu Biliyorum.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Yaşı Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey Hsd Testi Sonuçları	143
Tablo 85	“İşimin Gerektirdiği Güvenlik Kurallarını Anlıyorum.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Yaşı Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	145
Tablo 86	“İşimin Gerektirdiği Güvenlik Kurallarını Anlıyorum.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Yaşı Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 Testi Sonuçları	146
Tablo 87	“İş Yerimdeki Güvenlik Sorunlarıyla Baş Edebiliyorum.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Yaşı Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	148
Tablo 88	“İş Yerimdeki Güvenlik Sorunlarıyla Baş Edebiliyorum.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Yaşı Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey Hsd Testi Sonuçları	149
Tablo 89	“Çalışanlar Talimatnameler Ve Prosedürler İçin Yönetmeliğin Hazırlanmasına Katılmaktadırlar.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Yaşı Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	151
Tablo 90	“Çalışanlar Talimatnameler Ve Prosedürler İçin Yönetmeliğin Hazırlanmasına Katılmaktadırlar.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Yaşı Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey Hsd Testi Sonuçları	152
Tablo 91	“Çalışanlar Güvenlik Planının Düzenlenmesine, Uygulanmasına Ve Takip Edilmesine Aktif Olarak Katılım Sağlıyorlar.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Yaşı Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	154
Tablo 92	“Çalışanlar Güvenlik Planının Düzenlenmesine, Uygulanmasına Ve Takip Edilmesine Aktif Olarak Katılım Sağlıyorlar.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Yaşı Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey Hsd Testi Sonuçları	155
Tablo 93	“Tehlikeli Durumlar Kendiliğinden Oluşur Bu Nedenle Kaza Kaçınılmazdır.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Yaşı Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	157
Tablo 94	“Tehlikeli Durumlar Kendiliğinden Oluşur Bu Nedenle Kaza Kaçınılmazdır.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Yaşı Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey Hsd Testi Sonuçları	158
Tablo 95	“Çalışırken Başınıza Ne Geleceği Önemli Oranda Şansa Bağlıdır.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Yaşı Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	160
Tablo 96	“Çalışırken Başınıza Ne Geleceği Önemli Oranda Şansa Bağlıdır.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Yaşı Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 Testi Sonuçları	161
Tablo 97	“İşimi Yaparken Bütün Güvenlik Talimatlarına Uyarım, Birlikte Çalıştığım Kişilerin De Talimatlara Uymalarına Dikkat Ederim.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Yaşı Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	163
Tablo 98	“İşimi Yaparken Bütün Güvenlik Talimatlarına Uyarım, Birlikte Çalıştığım Kişilerin De Talimatlara Uymalarına Dikkat Ederim.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Yaşı Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 Testi Sonuçları	164
Tablo 99	“Yapacağım İş Hakkında Risk Analizi Yapılmış Ve Risk Kontrol Tedbirlerinin Alınmış Olmasına Dikkat Ederim.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Yaşı Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	166

Tablo 100	“Yapacağım İş Hakkında Risk Analizi Yapılmış Ve Risk Kontrol Tedbirlerinin Alınmış Olmasına Dikkat Ederim.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Yaşı Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 Testi Sonuçları	167
Tablo 101	“Çalışanlar Talimatnameler Ve Prosedürler İçin Yönetmeliğin Hazırlanmasına Katılmaktadırlar.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Medeni Durum Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	169
Tablo 102	“Çalışanlar Talimatnameler Ve Prosedürler İçin Yönetmeliğin Hazırlanmasına Katılmaktadırlar.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Medeni Durum Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey Hsd Testi Sonuçları	170
Tablo 103	“Çalışanlar Güvenlik Planının Düzenlenmesine, Uygulanmasına Ve Takip Edilmesine Aktif Olarak Katılım Sağlıyorlar.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Medeni Durum Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	171
Tablo 104	“Çalışanlar Güvenlik Planının Düzenlenmesine, Uygulanmasına Ve Takip Edilmesine Aktif Olarak Katılım Sağlıyorlar.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Medeni Durum Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey Hsd Testi Sonuçları	172
Tablo 105	“Çalışırken Başınıza Ne Geleceği Önemli Oranda Sansa Bağlıdır.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Medeni Durum Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	173
Tablo 106	“Çalışırken Başınıza Ne Geleceği Önemli Oranda Sansa Bağlıdır.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Medeni Durum Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey Hsd Testi Sonuçları	174
Tablo 107	“Yönetimin Tüm Çabası Ve Yaptığı Harcamalar Kazaları Önlemede Yararsızdır.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Medeni Durum Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	175
Tablo 108	“Yönetimin Tüm Çabası Ve Yaptığı Harcamalar Kazaları Önlemede Yararsızdır.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Medeni Durum Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey Hsd Testi Sonuçları	176
Tablo 109	“Yöneticiler İş Kazalarını Azaltmada, Çalışanların Katılımını Sağlık Ve Güvenlik Faaliyetlerinin Temeli Olarak Görmektedirler.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	177
Tablo 110	“Yöneticiler İş Kazalarını Azaltmada, Çalışanların Katılımını Sağlık Ve Güvenlik Faaliyetlerinin Temeli Olarak Görmektedirler.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 Testi Sonuçları	178
Tablo 111	“Yöneticiler Güvenlik Konularında Belirgin Bir Şekilde Öncülük Etmektedirler.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	179
Tablo 112	“Yöneticiler Güvenlik Konularında Belirgin Bir Şekilde Öncülük Etmektedirler.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey Hsd Testi Sonuçları	180
Tablo 113	“Çalışanlar Güvenlik Sorunları Hakkında Üst Yönetimle Görüşebilir, Tartışabilirler.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	181
Tablo 114	“Çalışanlar Güvenlik Sorunları Hakkında Üst Yönetimle Görüşebilir, Tartışabilirler.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 Testi Sonuçları	182
Tablo 115	“Çalışanların İsg Eğitimleri Yönetim Tarafından Takip Edilir Ve Önemsenir.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	183

Tablo 116	“Çalışanların İsg Eğitimleri Yönetim Tarafından Takip Edilir Ve Önemsendir.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey Hsd Testi Sonuçları	184
Tablo 117	“Çalışanlar İsg Eğitimlerinde İş Kazalarını Önleme Konusunda Yeterince Eğitilirler.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	185
Tablo 118	“Çalışanlar İsg Eğitimlerinde İş Kazalarını Önleme Konusunda Yeterince Eğitilirler.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 Testi Sonuçları	186
Tablo 119	“İşyerimde İş Güvenliği Konusundaki Sorumluluklarımı Ne Olduğunu Biliyorum.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	187
Tablo 120	“İşyerimde İş Güvenliği Konusundaki Sorumluluklarımı Ne Olduğunu Biliyorum.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey Hsd Testi Sonuçları	188
Tablo 121	“Firmamızda Acil Durumlar Sırasında Her Çalışan Ne Yapacağını Bilir.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	189
Tablo 122	“Firmamızda Acil Durumlar Sırasında Her Çalışan Ne Yapacağını Bilir.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey Hsd Testi Sonuçları	190
Tablo 123	“İşimin Gereklediği Güvenlik Kurallarını Anlıyorum.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	191
Tablo 124	“İşimin Gereklediği Güvenlik Kurallarını Anlıyorum.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey Hsd Testi Sonuçları	192
Tablo 125	“Çalışırken Güvenliğin En Önemli Şey Olduğunu Düşünüyorum.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	193
Tablo 126	“Çalışırken Güvenliğin En Önemli Şey Olduğunu Düşünüyorum.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey Hsd Testi Sonuçları	194
Tablo 127	“Çalışanlar Talimatnameler Ve Prosedürler İçin Yönetmeliğin Hazırlanmasına Katılmaktadırlar.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	195
Tablo 128	“Çalışanlar Talimatnameler Ve Prosedürler İçin Yönetmeliğin Hazırlanmasına Katılmaktadırlar.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey Hsd Testi Sonuçları	196
Tablo 129	“Çalışanlar Güvenlik Planının Düzenlenmesine, Uygulanmasına Ve Takip Edilmesine Aktif Olarak Katılım Sağlıyorlar.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	197
Tablo 130	“Çalışanlar Güvenlik Planının Düzenlenmesine, Uygulanmasına Ve Takip Edilmesine Aktif Olarak Katılım Sağlıyorlar.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey Hsd Testi Sonuçları	198
Tablo 131	“İş Güvenliği Eğitimi Kazaları Önlemede Etkisizdir.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	199
Tablo 132	“İş Güvenliği Eğitimi Kazaları Önlemede Etkisizdir.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey Hsd Testi Sonuçları	200
Tablo 133	“Tehlikeli Durumlar Kendiliğinden Oluşur Bu Nedenle Kaza Kaçınılmazdır.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	201

Tablo 134	“Tehlikeli Durumlar Kendiliğinden Oluşur Bu Nedenle Kaza Kaçınılmazdır.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 Testi Sonuçları	202
Tablo 135	“Çalışırken Başınıza Ne Geleceği Önemli Oranda Şansa Bağlıdır.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	203
Tablo 136	“Çalışırken Başınıza Ne Geleceği Önemli Oranda Şansa Bağlıdır.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 Testi Sonuçları	204
Tablo 137	“Makinelerin Ve Teknik Ekipmanların Kullanımı Kazaları Kaçınılmaz Kılar.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	205
Tablo 138	“Makinelerin Ve Teknik Ekipmanların Kullanımı Kazaları Kaçınılmaz Kılar.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 Testi Sonuçları	206
Tablo 139	“İş Güvenliği Kuralları Üretimi Zorlaştırır, Zaman Kaybına Yol Açır.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	207
Tablo 140	“İş Güvenliği Kuralları Üretimi Zorlaştırır, Zaman Kaybına Yol Açır.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 Testi Sonuçları	208
Tablo 141	“İş Güvenliği Uzmanları İş Kazalarını Azaltmada Etkisizdir. Bir Kazadan Kaçınamazsınız.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	209
Tablo 142	“İş Güvenliği Uzmanları İş Kazalarını Azaltmada Etkisizdir. Bir Kazadan Kaçınamazsınız.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 Testi Sonuçları	210
Tablo 143	“Yönetimin Tüm Çabası Ve Yaptığı Harcamalar Kazaları Önlemede Yararsızdır.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	211
Tablo 144	“Yönetimin Tüm Çabası Ve Yaptığı Harcamalar Kazaları Önlemede Yararsızdır.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 Testi Sonuçları	212
Tablo 145	“Çalışanlar Kıl Payı Atlatılan Olayları (Kazaya Ramak Kala Olayları) Bildirmeye İsteklilerdir.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	213
Tablo 146	“Çalışanlar Kıl Payı Atlatılan Olayları (Kazaya Ramak Kala Olayları) Bildirmeye İsteklilerdir.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey Hsd Testi Sonuçları	214
Tablo 147	“İşimi Yaparken Bütün Güvenlik Talimatlarına Uyarım.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	215
Tablo 148	“İşimi Yaparken Bütün Güvenlik Talimatlarına Uyarım.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey Hsd Testi Sonuçları	216
Tablo 149	“İşyeri İçinde Güvenlik Talimatlarına Katkı Sağlarım.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	217
Tablo 150	“İşyeri İçinde Güvenlik Talimatlarına Katkı Sağlarım.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey Hsd Testi Sonuçları	218
Tablo 151	“Risk Değerlendirmesi Ekibinde Gönüllü Görev Almayı, İsg Kurullarında Çalışmayı Ve Çalışan Temsilcisi Olmayı Önemli Bulurum.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	219

Tablo 152	“Risk Değerlendirmesi Ekibinde Gönüllü Görev Almayı, İsg Kurullarında Çalışmayı Ve Çalışan Temsilcisi Olmayı Önemli Bulurum.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey Hsd Testi Sonuçları	220
Tablo 153	“Çalışanlar Çalışma Koşullarında Noksanlıklar Olduğunda Yazılı Önerilerde Bulunuyorlar.” Soru Cümlesi Puanlarının İşyerindeki Çalışma Süresi Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	221
Tablo 154	“Çalışanlar Çalışma Koşullarında Noksanlıklar Olduğunda Yazılı Önerilerde Bulunuyorlar.” Soru Cümlesi Puanlarının İşyerindeki Çalışma Süresi Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 Testi Sonuçları	222
Tablo 155	“İş Güvenliği Eğitimi Kazaları Önlemede Etkisizdir.” Soru Cümlesi Puanlarının İşyerindeki Çalışma Süresi Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	223
Tablo 156	“İş Güvenliği Eğitimi Kazaları Önlemede Etkisizdir” Soru Cümlesi Puanlarının İşyerindeki Çalışma Süresi Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 Testi Sonuçları	224
Tablo 157	“Tehlikeli Durumlar Kendiliğinden Oluşur Bu Nedenle Kaza Kaçınılmazdır.” Soru Cümlesi Puanlarının İşyerindeki Çalışma Süresi Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	225
Tablo 158	“Tehlikeli Durumlar Kendiliğinden Oluşur Bu Nedenle Kaza Kaçınılmazdır.” Soru Cümlesi Puanlarının İşyerindeki Çalışma Süresi Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 Testi Sonuçları	226
Tablo 159	“İşyeri Güvenliğinin İyileştirilmesi İçin İş Güvenliği Uzmanı İle İşbirliği Yaparım.” Soru Cümlesi Puanlarının İşyerindeki Çalışma Süresi Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	227
Tablo 160	“İşyeri Güvenliğinin İyileştirilmesi İçin İş Güvenliği Uzmanı İle İşbirliği Yaparım.” Soru Cümlesi Puanlarının İşyerindeki Çalışma Süresi Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey Hsd Testi Sonuçları	228
Tablo 161	“Çalışanlar Güvenlik Sorunları Hakkında Üst Yönetimle Görüşebilir, Tartışabilirler.” Soru Cümlesi Puanlarının İş Tecrübe Süresi Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	229
Tablo 162	“Çalışanlar Güvenlik Sorunları Hakkında Üst Yönetimle Görüşebilir, Tartışabilirler.” Soru Cümlesi Puanlarının İş Tecrübe Süresi Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 Testi Sonuçları	230
Tablo 163	“İş Güvenliği Eğitimi Kazaları Önlemede Etkisizdir.” Soru Cümlesi Puanlarının İş Tecrübe Süresi Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	231
Tablo 164	“İş Güvenliği Eğitimi Kazaları Önlemede Etkisizdir.” Soru Cümlesi Puanlarının İş Tecrübe Süresi Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 Testi Sonuçları	232
Tablo 165	“Tehlikeli Durumlar Kendiliğinden Oluşur Bu Nedenle Kaza Kaçınılmazdır.” Soru Cümlesi Puanlarının İş Tecrübe Süresi Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	233
Tablo 166	“Tehlikeli Durumlar Kendiliğinden Oluşur Bu Nedenle Kaza Kaçınılmazdır.” Soru Cümlesi Puanlarının İş Tecrübe Süresi Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 Testi Sonuçları	234
Tablo 167	“İşyeri Güvenliğinin İyileştirilmesi İçin İş Güvenliği Uzmanı İle İşbirliği Yaparım.” Soru Cümlesi Puanlarının İş Tecrübe Süresi Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	235
Tablo 168	“İşyeri Güvenliğinin İyileştirilmesi İçin İş Güvenliği Uzmanı İle İşbirliği Yaparım.” Soru Cümlesi Puanlarının İş Tecrübe Süresi Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey Hsd Testi Sonuçları	236

KISALTMALAR VE SİMGELER LİSTESİ

ÇSGB	: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
F	: Varyans
KO	: Karelerin Ortalaması
KT	: Karelerin Toplamı
L_F	: Levene's Testi Varyans Değeri
n	: Frekans
P	: Anlamlılık Düzeyi
Sd	: Serbestlik Derecesi
Sh_{$\bar{x}$}	: Ortalamalara Ait Standart Hata
SGK	: Sosyal Güvenlik Kurumu
ss	: Standart Sapma
t	: -t Testi Değeri
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
$\bar{x}$	: Aritmetik Ortalama
%	: Yüzde

Yüksek Lisans Tezi

İŞ GÜVENLİĞİ KÜLTÜRÜNÜN İŞ KAZALARINA ETKİLERİ

Ali YEGİN

Tez Danışmanı:
Yrd. Doç. Dr. Hasan Tahsin KALAYCI

Kasım 2015, 295 sayfa

Gedik Üniversitesi
Sosyal Bilimleri Enstitüsü
İş Sağlığı ve Güvenliği Tezli Yüksek Lisans Programı

ÖZET

İş kazası; 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununa göre, işyerinde veya işin yürütümü nedeniyle meydana gelen, ölüme sebebiyet veren veya vücut bütünlüğünü ruhen ya da bedenen engelli hale getiren olayı ifade eder. Ortaya çıkan bu kazalar nedeniyle, iş görenler hayatını kaybederken veya fiziksel ve ruhsal olarak zarar görürken, işverenler maddi kayıp ve tazminatlarla karşı karsıya kalmakta, kazanın ortaya çıkmasında kusuru olan kişi veya kişiler ise hukuki cezalara uğramaktadır. Bununla birlikte her iki tarafta kazaların sonucundan olumsuz etkilenmekte, her iki tarafın da kaybettiği olaya dönüşmektedir.

İş güvenliği kültürü, işyerindeki tüm çalışanların çalışma süreçlerinde güvenli çalışma bilincini ve ilkelerini iş akışının içinde yürütebilme alışkanlıklarının kavramsal yansımasıdır. İş güvenliği ilkeleri kuşkusuz uygulandığında risklerin ortadan kaldırılmasını veya kabul edilebilir düzeye indirilmesini sağlarken, bunun sürekli hale getirilmesi ancak kabul görmüş, edinilmiş ve paylaşılan güvenlik kültürünün, örgütsel kültürün önemli bir parçası haline gelmesi ile sağlanmaktadır.

İş güvenliği kültürünün oluşturulması, geliştirilmesi, iş kazalarının en aza indirilmesinde önemli olanaklar sunmaktadır. İş güvenliği ilkelerinin ve uygulamalarının yaşamsal alt yapısını oluşturmaktadır. İş güvenli kılmanın, herkesin işi olmasına hizmet etmektedir.

Anahtar Sözcükler: Güvenlik, Kültür, İş Güvenliği, İş Güvenliği Kültürü, İş Kazası

THE EFFECTS OF INDUSTRIAL ACCIDENTS TO THE SAFETY CULTURE

(M. Sc. Thesis)

Ali YEGİN

Adviser:

Yrd. Doç. Dr. Hasan Tahsin KALAYCI

November 2015, pages 295

Gedik University

Institute of Social Sciences

Occupational Health and Safety Master's Degree Program

ABSTRACT

Work accident; 6331 occupational health and safety according to the act, occurring in the workplace or due to the execution of the job resulting in death or the event that you become mentally or physically disabled refers to the integrity of the body. The resulting due to accidents, those who lost their lives in business, or is damaged physically and mentally while employers faced with financial loss and damages in the occurrence of the accident a defect in the person who has or persons are subjected to legal penalties. Both parties, however, adversely affected the outcome of the accident is, both sides lost the event is turning into.

The safety culture, safe working principles the working process of all employees in the workplace awareness and habits to be able to execute in the workflow in a conceptual reflection. Undoubtedly the principles of occupational safety risks are reduced to an acceptable level that ensures that when it is applied continuous or eliminate the introduction, however, accepted, acquired and shared safety culture, to become an important part of organizational culture is provided.

The creation of a culture of safety, development, opportunities important in minimizing occupational accidents. The vital basis of safety principles and practices. The job safe, to make everyone's job to serve.

Keywords: Job Security, Culture, Safety, Safety Culture, Work Accident

GİRİŞ ve AMAÇ

1.1 Giriş

İş kazaları belki de insanlık var olduğundan beri insanların başına gelen tatsız, kimi zaman üzücü olaylardır. Ortaya çıkan bu kazalar nedeniyle, iş görenler hayatını kaybederken veya fiziksel ve ruhsal olarak zarar görürken, işverenler maddi kayıp ve tazminatlarla karşı karşıya kalmakta, kazanın ortaya çıkmasında kusuru olan kişi veya kişiler ise hukuki cezalara uğramaktadır.

İş kazaları, çalışma hayatında karşılaşılan en önemli sorun alanlarından biridir. Dünya genelinde her yıl ortalama 1,2 milyon insan iş kazaları nedeniyle yaşamını kaybetmektedir. İş kazaları, Türkiye’de de önemli bir sorun olarak varlığını devam ettirmekte ve farklı sektörlerde çalışan binlerce kişi her Yıl hayatını kaybetmektedir (Aytaç,2011, s.1).

Araştırmalar, kazaların büyük bir bölümünün önlenemez olduğunu göstermiştir. Bu çalışmaların sonucuna göre, kazaların nedeni aşağıdaki beş davranış grubu altında toplanabilir- bir kazanın nedeni bu gruplardan birden fazlası ile ilişkili olabilir (Esin,2010):

- a) Dikkatin dağılması
- b) İstenmeden kusurlu davranış (eğitim, deneyim eksikliği ve/veya kritik durumun gerektiğinde değerlendirilmemesi gibi nedenlerle ortaya çıkabilir)
- c) Kolayına kaçma (genellikle üretimi artırmak endişesi ile ortaya çıkar)
- d) Kurallara uymama
- e) Ortamsal etmenler (bakımsızlık, düzensizlik, sistemin veya aygıtların yetmezliği)

Bu davranışların, kazaların kök-nedenleri yerine güvensiz davranışların kök-nedenleri olarak değerlendirilmesi doğru ve gerçekçidir. Bu anlayışla ele alınmadıklarında, bunların süregelmesi önlenemez (Esin,2010).

Ülkemizde son yıllarda meydana gelen iş kazası sayısında bir azalma görülmeyle beraber, bu kazaların ağırlığı ve özellikle iş kazaları sonucu ölümlerdeki artış dikkat çekmektedir. Özellikle 13 Mayıs 2014 tarihinde Manisa’nın Soma İlçesindeki kömür madeninde çıkan yangın nedeniyle 301 madencinin ölümüyle

sonuçlanan facia, Türkiye’de meydana gelen iş kazalarına karşı toplumsal algıyı yükselten ve ülkemiz tarihinin en çok can kaybıyla sonuçlanan iş ve madencilik kazası olarak tarihe geçmiştir. Bu olayın etkileri kamuoyunda uzun süren tartışmalarıyla gündemde yer alırken, tam da bu esnada 5 Eylül 2014 tarihinde Mecidiyeköy’de yıkılan Ali Sami Yen Stadı’nın arazisine yapılan rezidans inşaatında işçileri taşıyan asansörün saat 20.00 civarında 32. kattan zemine çakılması sonucu, 10 işçi feci şekilde can vermiş, bu olay bir kez daha Türkiye’deki iş kazası gerçeğini gündeme taşımıştır.

İş kazalarının meydana gelmesinde akademik çevrelerin dikkat çektiği konuların başında son yıllarda ortaya çıkan bir kavram olarak, iş güvenliği kültürünün olmayışı ya da yetersiz seviyelerde olması gelmektedir. İş güvenliği kültürünün ulusal düzeyde yaygınlaştırılması, bireylerin bu anlamda ilkokuldan başlayarak tüm eğitim hayatları boyunca örgün ve yaygın eğitim süreçlerinde bilinçlendirilerek, yaşamın içine yerleştirilmesi ile pratik anlamda karşılığını bulacaktır.

Güvenlik ihtiyacını Maslow’un ihtiyaçlar hiyerarşisinde fizyolojik ihtiyaçlardan sonra gelen insan ihtiyacı olarak hayati bir yerde değerlendirebilsek dahi; güvenlik kültürü kavramı çalışma hayatı içerisinde Çernobil felaketi sonrası tartışılmaya başlamıştır. Güvenlik kültürünün yıllar içerisinde iş güvenliği kültürüne dönüşmesi ve bu kültürün işletmelerde kurum kültürüne dönüşmesi süreci de yaşanan büyük iş kazaları sonucunda gündeme alınmıştır.

18 Kasım 1987 tarihinde İngiltere’de King Cross istasyonunda çıkan yangın sonucu 31 kişi hayatını kaybetmiş, yapılan soruşturmalar neticesinde birçok ihmalin birbirini tetiklediği anlaşılmıştır.6 Temmuz 1988 tarihinde ise kuzey denizinde yer alan Piper Alpha petrol platformunda meydana gelen patlama sonucu 167 işçi yaşamını yitirmiş ve olayın nedeni araştırıldığında tek bir ihmal ve hata yerine yönetsel ve teknik manada birçok hata silsilesinin kazaya neden olduğu anlaşılmıştır.

Bu iki olayın ardından güvenlik kültürünün iş güvenliği kültürüne dönüştürülmesi ve işletmelerin yönetim kadrosu ile çalışanları tarafından içselleştirilmesi için çalışmalar başlatılmıştır. Her iki kazaya ilişkin hazırlanan raporlar negatif ve pozitif iki güvenlik kültüründen bahsetmektedir. Bunların yanı sıra büyük felaketlere neden olan kazalar organizasyonel kazalar olarak

nitelendirilmiş ve tek bir sorumludan ziyade tüm örgüt kazadan görevleri noktasında sorumlu tutulmuştur (Köksal,2014).

İş kazası hem işveren, hem çalışan ve hem de kamu için ciddi sorunlara sebebiyet veren, arzu edilmeyen bir sonuçtur. Özellikle ölüm ve sakatlanmaya sebebiyet veren iş kazaları açısından ülkemizin çok da iyi durumda olmadığını söyleyebiliriz. İş kazaları hem sistemde yaşanabilecek olası tehlikeleri yeniden gözden geçirmek ve varsa eksikliklerin giderilmesi için de bir fırsat olarak değerlendirilmelidir. Özellikle "ramak kala" olayların ayrıntılı olarak değerlendirilmesi ve bunlardan işletmelerin ders çıkarması gereklidir. Ayrıca iş kazalarının meydana gelmemesi iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerine, mesleki eğitimlere önem verilmelidir. (Işıklı: <http://www.dunya.com/is-kazalarinda-puf-noktalari-151850yy.htm> Erişim Tarihi: 29/ 10/ 2014)

İLO raporlarına göre, iş kazası ve meslek hastalıklarından kaynaklanan yıllık kayıp, dünya ülkelerinin toplam GSYİH (Gayri Safi Yurt İçi Hasıla)'larının % 4 'ünü aşmaktadır. Ülkelerin gelişmişlik düzeylerine göre bu oran, gelişmiş ülkelerde daha düşük olacak şekilde değişmektedir. Buna göre, **Türkiye'nin 2014 Yılı GSYİH'sı dikkate alındığında iş kazası ve meslek hastalıklarının toplam maliyetinin yaklaşık 70 milyar TL'ye ulaştığı** söylenebilir. Bütçeden 2015 yılı için eğitime ayrılan payın 62 milyar TL ve sağlığa ayrılan payın yaklaşık 20 milyar TL olarak belirlendiği düşünüldüğünde bu maliyetin ne denli büyük olduğu daha iyi anlaşılacaktır

1.2 Amaç

İş kazaları sonuçlarıyla mal, işgücü ve can kaybına yol açan istenmeyen olaylardır. İş kazalarının en önemli sonucu, iş kazasına uğrayan kişinin yaşamını yitirmesi veya geçici veya sürekli iş göremez duruma gelmesidir (Dursun,2012:5). İş kazaları sadece kazaya uğrayanlara değil, kazanın meydana geldiği kurumlara da zarar verir. Bu nedenle iş kazalarının önlenmesi tüm tarafların öncelikli hedefi olmalı, böylelikle milli servet kaybının en aza indirilmesi ortak sorumluluk haline getirilmelidir. İş kazalarının % 98 'i önlenebilir türdendir. Önleme ve koruma kavramları 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve kapsamındaki tüm yönetmeliklerin temel anahtar kelimeleri arasındadır. İş kazalarının önlenmesi iş

hayatındaki tüzel ve gerçek kişilerin, işveren olsun çalışan olsun herkesin sorumluluğu olmalıdır.

Bu tez çalışmasıyla iş kazalarının tüm yönleriyle ortaya konulması, bu vesile ile toplumsal iş güvenliği kültürüne katkıda bulunulması ve iş kazalarını önlemede işyerlerindeki koruma politikalarının etkisinin incelenmesi, diğer yandan iş kazaları hakkında gelecekte araştırma yapacak tüm bilim insanlarının çalışmalarına ışık tutmaya yardımcı olmak amaçlanmıştır.

2. GENEL BİLGİLER

2.1 İş Kazası ve Hukuki Boyut

İş Kazası; İşyerinde veya işin yürütümü nedeniyle meydana gelen, ölüme sebebiyet veren veya vücut bütünlüğünü ruhen ya da bedenen özre uğratan olayı ifade eder (Tanım, 6331 SK).

Genel olarak “kaza” kavramı, beklenmedik ve sonucu istenmeyen bir olayı belirtmektedir. Kaza, dışarıdan veya içerden ani bir etkiyle meydana gelen ve kişilere zarar veren istenmeyen bir olaydır. Kaza oluşumunda her hangi bir kasıt bulunmamaktadır. Kazanın oluşumunu inceleyen araştırmacıların, ilginç bir açıklama örneği olarak “dik duran domino taşları” modelini kullandıkları görülmektedir.

Bu modele göre, kaza zinciri faktörleri şöyle sıralanmaktadır:

1. Doğa koşulları (doğal yapı)
2. Kişisel özürler (Dikkatsizlik, pervasızlık, asabiyet, dalgınlık, ihmal vs.)
3. Güvensiz (standart altı) koşullar ve güvensiz (standart altı) davranışlar
4. Kaza Olayı
5. Kayıp (ölüm, yaralanma veya hasar)

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) iş kazasını; "belirli bir zarar veya yaralanmaya yol açan, önceden planlanmamış beklenmedik bir olaydır" olarak tanımlamıştır

Dünya Sağlık Teşkilatı (WHO) ise iş kazalarını "önceden planlanmamış çoğu zaman, kişisel yaralanmalara, makinelerin, araç ve gereçlerin zarara uğramasına, üretimin bir süre durmasına yol açan bir olay" olarak tanımlanmıştır.

Kaza kelimesinin sözlükteki karşılığında “Can ya da mal kaybına neden olan kötü olay” ifadesi yer almaktadır.

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 13. maddesine göre, iş kazası;

- a) Sigortalının işyerinde bulunduğu sırada,

b) İşveren tarafından yürütülmekte olan iş nedeniyle sigortalı kendi adına ve hesabına bağımsız çalışıyorsa yürütmekte olduğu iş nedeniyle,

c) Bir işverene bağlı olarak çalışan sigortalının, görevli olarak işyeri dışında başka bir yere gönderilmesi nedeniyle asıl işini yapmaksızın geçen zamanlarda,

d) Bu Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki emziren kadın sigortalının, iş mevzuatı gereğince çocuğuna süt vermek için ayrılan zamanlarda,

e) Sigortalıların, işverence sağlanan bir taşıtla işin yapıldığı yere gidiş geliş sırasında,

meydana gelen ve sigortalıyı hemen veya sonradan bedenen ya da ruhen engelli hâle getiren olaydır.

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 13. Maddesinin devamında ise iş kazası bildirimini; iş kazasının 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi ile 5 inci madde kapsamında bulunan sigortalılar bakımından bunları çalıştıran işveren tarafından, o yer yetkili kolluk kuvvetlerine derhal ve Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına da en geç kazadan sonraki üç işgünü içinde bildirilmesi zorunludur, Yine aynı maddenin devamında, (b) bendi kapsamında bulunan sigortalı bakımından kendisi tarafından, bir ayı geçmemek şartıyla rahatsızlığının bildirim yapmaya engel olmadığı günden sonra üç işgünü içinde, iş kazası ve meslek hastalığı bildirgesi ile doğrudan ya da taahhütlü posta ile Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına bildirilmesi zorunludur. Bu fıkranın (a) bendinde belirtilen süre, iş kazasının işverenin kontrolü dışındaki yerlerde meydana gelmesi halinde, iş kazasının öğrenildiği tarihten itibaren başlar.

Kuruma (SGK) bildirilen olayın iş kazası sayılıp sayılmayacağı hakkında bir karara varılabilmesi için gerektiğinde, Kurumun (SGK) denetim ve kontrol ile yetkilendirilen memurları tarafından veya Bakanlık (ÇSGB) iş müfettişleri vasıtasıyla soruşturma yapılabilir. Bu soruşturma sonunda yazılı olarak bildirilen hususların gerçeğe uymadığı ve olayın iş kazası olmadığı anlaşılırsa, Kurumca (SGK) bu olay için yersiz olarak yapılmış bulunan ödemeler, ödemenin yapıldığı tarihten itibaren gerçeğe aykırı bildirimde bulunanlardan, 96 ncı madde hükmüne göre tahsil edilir (5510 SK).

İş kazası ve meslek hastalığı bildirgesinin şekli ve içeriği, verilme usûlü ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar, Kurum (SGK) tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir (5510 SK).

Kazaya uğrayanın sigortalı olması, kaza sonucu bedence veya ruhça özre uğrayanın, 5510 Sayılı yasa kapsamında “sigortalı” bir kimse olması zorunludur. Aksi takdirde, bir iş kazasından söz edilmesi mümkün değildir. Örneğin, bir işverenin kendi işyerinde ücretsiz çalışan çocuğu kazaya uğraması durumunda 5510 Sayılı Kanun anlamında bir iş kazası sayılmayacaktır. Kimlerin sigortalı sayılacağı 5510 Sayılı Kanunun 4. maddesinde belirlenmiştir. Buna göre;

1. Hizmet akdi ile işveren tarafından çalıştırılanlar,

2. Köy ve mahalle muhtarları ile hizmet akdine bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlar, (gelir vergisi mükellefi olanlar, esnaf ve sanatkârlar, ticari şirketlerin ortakları, tarımsal faaliyette bulunanlar)

3. Kamu idarelerinde çalışanlar.

Sigortalılar, işe alınmalarıyla kendiliğinden sigortalı sayılacaklarından (5510 SK /Md.7); bunların işveren tarafından Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmemiş olması, bu niteliklerini ortadan kaldırmaz (5510 SK /Md.92). Yani, sigortalı sayılanlar, Kuruma bildirilmeden bir kazaya uğrasalar dahi yine uğradıkları kaza iş kazası sayılacaktır.

5510 Sayılı Kanuna göre bir işçi işyerine veya eklentilerine ayağını bastığı andan, işyerini ayrıldığı ana kadar, çalışır durumda olsun olmasın, işverenin otoritesi altında olsun veya olmasın meydana gelen olay iş kazasıdır.

İş kazalarının önlenmesi için, geçmişten günümüze pek çok yasal ve kurumsal düzenleme yapılmıştır. Ancak yapılan bu düzenlemelerin çok fazla başarıya ulaşmadığı meydana gelen iş kazası istatistiklerinden anlaşılmaktadır. Bu durum, sorunun yalnızca teknik bir mesele olarak ele alınmasının yeterli olmadığını göstermektedir. Çalışma hayatında “insan” faktörünün en az teknik boyut kadar dikkate alınması kaçınılmazdır. Meydana gelen iş kazalarının %80-95’i çalışanların güvensiz davranışlarından kaynaklandığı ifade edilmektedir. Bu yüzden, iş

kazalarının önlenmesi konusunda, bir davranış düzenleyicisi olarak kabul edilen “kültür”ün önemi yadsınmaz (Aytaç, 2011, s.1).

Tek başına devlet yetkilileri sanayinin, çevre ve çalışanların sağlığı üzerindeki etkilerini ilgili tüm tarafları memnun edecek düzeyde denetleyemezler. Bu nedenle, işverenler, yönetim, işçiler ve sendikalar olmak üzere ilgili tüm tarafların katılımı sağlanmalıdır. İşletmeler ise Sağlık, Çevre, Güvenlik Yönetiminin geliştirilmesine işlerlik kazandırabileceklerini gösterecek biçimde, kendi kendilerini düzenlemeli ve denetlemelidir. Konunun gelişmesi için sağlıktan, çevreden, güvenlik, iş gücünden, sosyal politikalardan ve diğer konulardan sorumlu farklı devlet sektörlerinin de siyasi desteği gerekir (Sabır,2001).

İşçinin işverene zarar verebilecek her türlü davranıştan kaçınması sadakat borcunun, işverenin işyerinde işçilerin sağlığını ve iş güvenliğini sağlama ise; işçiyi gözetme borcunun sonucudur. İşveren işçiyi korumak, ona yardımcı olabilmek için gayret göstermek çıkarlarının zedelenmesine yol açabilecek davranışlardan kaçınmakla yükümlüdür. İşçinin çalışması işverenin denetim ve gözetimi altında geçer. Yasa koyucu hizmet akdi ilişkisinde işçi yararına düzenlemeler öngörmüştür. Ancak işverenin işçiyi gözetme ve koruma borcu, işçinin sadakat borcundan çok hukuki bağımlılığın karşılığını oluşturduğu ileri sürülmektedir. İşverenin tazmin borcunun hukuki temeli önceleri haksız fiil sorumluluğu olarak kabul edilirken Borçlar Kanununun 332. Maddesine 29.6.1956 tarih ve 6763 Sayılı Kanun ile eklenen ikinci fıkrada akde aykırı hareketten doğan tazminat davaları hakkındaki hükümlerin uygulanacağı kuralı sebebiyle iş kazaları ve meslek hastalıklarına ilişkin davalar 10 Yıllık zamanaşımına tabi kılınmışlardır (Günay,2001).

Öte yandan işçiyi koruma yönünde gelişen sosyal akımlar, adalet ve hakkaniyet duygularını ön plana alan çözümler ve özellikle İsviçre’de ağırlaştırılmış objektif sorumluluk adı altında özel kanunlarla getirilmiş sorumluluk türü Fransız doktrininde savunulan risk teorisinin de etkisiyle tehlike sorumluluğu adı altında Türkiye’de de uygulanır olmuştur. Genellikle kusur bilirkişisi raporlarında işverenin kusur oranı yüzde yetmiş ve daha yüksek oranda tespit edilmektedir. Her olayda işvereni sorumlu kılma yoluna gidilmesi hakkaniyete uygun düşmese de kanımca işverenin kendisine bağımlı çalışan ve emeğinden başka bir şeyi olmayan işçinin

korunmasını ve böylece işverenin işçiyi gözetme borcunun önemli bir yaptırımı olması taraflar arasında bir denge kurmaya da yöneliktir. Bu bakımdan hukuki illiyet kavramından çok, akdi sorumluluğun esaslarına göre, olaylarda işverenin hangi güvenlik tedbirini ihlal ettiği, ihlal edilen güvenlik tedbirinin kazanın oluşmasındaki etkisi üzerinde gereği gibi durularak sorumluluk oranlarının belirlenmesi gerektiği, risk teorisinin aşırılığa kaçan sonuçları ortaya çıkardığı gibi, uygun illiyet kavramının uygulanmasının da aşırı kısıtlamalara sebep olduğu belirtilerek: özel tehlike gösteren işletmeler bakımından işletmelerde İsviçre’de olduğu gibi, ağırlaştırılmış objektif sorumluluk, bu tür riskleri göstermeyen işletmeler için ise kusur ve objektif sorumluluk ilkelerinin hakim kılınabilmesi için yasal düzenleme yapılması ileri sürülmüştür (Günay,2001).

Ülkemizde işçi sağlığı ve iş güvenliği ile ilgili uygulamalarda karşılaşılan birçok problem bulunmaktadır. Bunların en önemlileri şöyle sıralanabilir (Yiğit,2013,s.16-17):

- **İşyerinin yapısından kaynaklanan sorunlar:** Bunlar özellikle ülkemiz için önemli olan bir problemdir. Ülkemizdeki işyerlerinin %90’ında çalışan işçi sayısı 10 kişinin altındadır. Dolayısıyla etkin bir iş güvenliği organizasyonu oluşturmak mümkün değildir. İşletmeler küçük olduğundan bu konuya ayırdıkları mali kaynaklarının da çok sınırlı olduğu bir gerçektir.
- **Yasal düzenlemelerden kaynaklanan sorunlar:** Bu konuda yeterli yasal düzenlemeler olmakla birlikte çok dağınık olması büyük bir problem doğurmaktadır. Birçok kanun maddeleri konuyla ilgilidir. Bunlar; Anayasa Maddeleri, ülkemizin imzaladığı uluslararası sözleşmeler, 6331 Sayılı İSG Kanunu, 4857 Sayılı İş Kanunu, Umumi Hıfzıssıhha Kanunu, Sosyal Güvenlik ve Genel Sağlık Sigortaları Kanunu, Deniz-İş Kanunu, Basım-İş kanunu. Bunların dışında birçok kanun hükmünde kararname, tüzük ve yönetmelik vardır. Hukuki açıdan işin içinden çıkılması çok zor olmaktadır
- **Eğitimle ilgili sorunlar:** Bunlar her kademede karşımıza çıkmaktadır. Bütün vatandaşların konuyla ilgili bilgilendirilmesi en önemli noktadır. Bu ise ancak medya kanalıyla olabilecektir. Bunun yanı sıra, iş müfettişleri, işyeri hekimlerinin eğitimi, yükseköğretimde ders açılması gibi konular sayılabilir.

- **Kazalardan sonra ortaya çıkan sorunlar:** Bu konu özellikle ilk yardım ve tıbbi müdahalede eksiklikler şeklinde görülmektedir. Meslek hastalıkları hastanelerinin sayısı ve kalitesi artırılmalıdır. Rehabilitasyon merkezleri kurulmalıdır.
- **Örgütlenme ve araştırma eksikliklerinden kaynaklanan sorunlar:** Kanun ve yönetmeliklerin uygulanmasında ortaya çıkan ve genelde denetimden kaynaklanan sorunlardır.

Avrupa Birliği'nin ülkemizle yürütmekte olduğu 35 müzakere başlığından 19. sırada yer alan; iş hukuku, iş sağlığı, kadın ve erkek arasında eşit muamele, ayrımcılıkla mücadele, sosyal diyalog, istihdam ve sosyal koruma konularını içeren "sosyal politika ve istihdam" konu başlığıdır. Ülkemizde halen bu konuda olan eksikliklerin giderilmesi bakımından bu müzakere başlığı çerçevesinde de önemli gelişmeler beklenmektedir (Yiğit,2013,s.17).

2.2 İş Kazasının Unsurları

Borçlar Hukuku anlamında kaza, borçlunun kusuruna dayanmayan, dıştan gelen, öngörülme ve kaçınılmaz bir olay olduğundan, borçluyu borcundan kurtarmaktadır. İş Hukukunda ise işçinin otoritesi altında bulunduğu sırada ya iş görürken ya da gördüğü iş dolayısıyla, dış sebeple ve aniden meydana gelen bir olay sonucu uğradığı bir kaza iş kazası olarak nitelendirilebilir. Gerçekten 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 13. maddesinde "***iş kazası, sayılan beş hal ve durumlardan birinde meydana gelen ve sigortalıyı hemen veya sonradan bedenen veya ruhen özre uğratan olay***" olarak tanımlanırken, sigortalının işyerinde veya gördüğü işin yürütümü dolayısıyla yahut gösterilen diğer sebeplerle yukarıda belirtilen şekilde zarar görmesi yeterli görülmüştür. İş ve Sosyal Güvenlik Hukukunun bu iki kolu arasında iş kazası tanımları farklı olup, sigorta yönünden sorumluluk işverenine göre daha geniş tutulmuş bulunmaktadır.

Kaza kavramının, biri geniş, diğeri dar olmak üzere iki anlamı bulunmaktadır. Geniş anlamda kaza; ani bir şekilde ve istenilmeyerek bir zararın doğmasına etkili olan sebepler bütününe denilmektedir. Dar anlamda kazadan amaç ise; insanın zarar görmesi, yani ölüm veya vücut bütünlüğünün zarar görmesidir. İş kazalarında, sadece dar anlamda kaza kavramı önem taşır. Geniş anlamda kazada olduğu gibi, dar anlamda kazada da; vücut bütünlüğünün ihlali veya ölümü doğuran olayın, harici ve

istenilmeyen ani bir sebep sonucu meydana gelmesi lâzımdır. Bunun için vücut bütünlüğünün fizikî-maddi bütünlüğünün ihlali veya ölüm iş kazası söz konusu olmaktadır. İş kazasından bahsedebilmek için, işçinin cismani tamamıyeti ihlal edilmiş, yani vücut bütünlüğü zarara uğramış veya ölmüş olması gerekir. Vücut bütünlüğünün ihlalinin amaç, beden veya ruh bütünlüğünün ihlal edilmesi, zarara uğratılmasıdır. Öte yandan, vücudun herhangi bir yerinde veya uzvunda meydana gelen kırık, çıkık, kopma veya ezilmeler, mekanik bir müdahale sonucu meydana gelen anatomik değişiklikler, estetik ve güzelliğin kaybı, tük sahibi olma, el ve ayağın titremesi, cinsel iktidarın, koklama, görme, işitme gibi duyguların azalması veya kaybolması da vücut bütünlüğünün ihlali olarak kabul edilir. Ayrıca iş kazası sonucu, işçinin cismani tamamıyeti yani vücut ve ruh bütünlüğünün tamamen zarar görmesi hali olan ölümün meydana gelmesi de mümkündür (Günay,2001).

İstenilmeyen olay iş kazası kabul edilebilir. Şayet dıştan gelen bu harici olay ve sonuçları işçi tarafından istenilmiş ve arzu edilmiş ise olay işyerinde ve çalışırken de olsa iş kazası sayılmaz. İstek ve arzu, kaza kavramının niteliğine aykırı olduğundan; Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 22. maddesinde; *kasti bir hareketi yüzünden iş kazasına uğrayan, meslek hastalığına tutulan, hastalanan veya Kurumun yazılı bildirimine rağmen teklif edilen tedaviyi kabul etmeyen sigortalıya, yarısı tutarında ödenir*, hükmünü getirmiştir. Mesuliyet Hukuku yönünden de mağdurun kusuru, sorumluluğu ortadan kaldıran veya tazminatı azaltan bir sebep olarak mütalaa olunmaktadır(Günay,2001).

İş kazası işçinin vücut bütünlüğüne, *dışarıdan gelen harici bir etken* sonucu olmalıdır, işçinin daha önce olan hastalığının normal çalışması sırasında nüksederek zarara sebebiyet vermesi iş kazası sayılmaz. Örneğin, verem hastalığına tutulmuş bir işçide, basit bir iş veya herhangi bir hareket veya gayret göstermesinde akciğer kanaması vaki olabilir. Ancak bu kanamanın gerçek sebebi, iş, hareket veya gayret değil, vücutta esasen mevcut bulunan hastalık halidir, iş, küçük bir gayret, dahilinde bulunan marazı dışarıya yansıtabilir. Ancak, burada kanamanın sebebi dahili bir olay, yani hastalıktır. Bu nedenle böyle bir durumda, kazadan söz edilemez (Günay,2001).

Haricî sebepler mekanik; düşme, vurma, çarpma, itme, kayma gibi ve sıcaklık

ve soğukluk şeklinde ısı ile ilgili nitelikte olması da mümkündür. Zehirli-bulaşıcı mahiyette haricî sebeplere de, bakteri, hayvani ve kimyevî zehirleri örnek gösterebiliriz. Öte yandan, şua ve elektik akımı hatta yıldırım da harici bir sebeptir. *Ani bir olay veya çok kısa bir süre* içerisinde olay meydana gelmelidir. Meslek hastalığında zarar veren olay devam eden bir zaman dilimi içerisinde ortaya çıktığından *başlangıç ve sonu sabit olup tek ve bir defalık oluş ani sayıldığından* bunun dışındaki durumlar iş kazası kabul edilmez. Gerçekten iş kazasında kazaya sebebiyet veren işçinin geçirmiş olduğu her kaza, iş kazası sayılmaz. İş kazasının kabul edilebilmesi için, kaza ile görülen iş (hizmet) arasında bir illiyet ve otorite ilişkisi bulunması gerekir. Bu nedenle işçilerin işyerine işverence toplu olarak görülüp getirilmeleri sırasında vaki trafik kazaları da iş kazası olarak kabul edilmiştir (Günay,2001).

2.3 İlliyet Bağı

İşverenin işçiyi koruma, özellikle iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili önlemleri alma borcunu düzenleyen yasal düzenlemeler emredici hukuk kuralı niteliğindedir. 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, işverenin bu borç kapsamında almaları gereken tedbirleri somutlaştırmıştır. Geniş bir uygulama alanı belirleyen Kanun, bazı istisnalarla birlikte tüm çalışanları kapsamına almıştır (Çelik,2013,s.176).

Kanun (6331 S.K.) işverenin yükümlülüklerine ilişkin genel kuralı koymuştur. Buna göre işveren, çalışanların işle ilgili sağlık ve güvenliğini sağlamakla yükümlü olup bu çerçevede; mesleki risklerin önlenmesi, eğitim ve bilgi verilmesi de dahil her türlü tedbirin alınması, organizasyonunun yapılması, gerekli araç gereçlerin sağlanması, sağlık ve güvenlik tedbirlerinin değişen şartlara uygun hale getirilmesi ve mevcut durumun iyileştirilmesi için çalışmalar yapar, işyerinde alınan iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyulup uyulmadığını izler, denetler ve uygunsuzlukların giderilmesini sağlar, risk değerlendirmesi yapar veya yaptırır, çalışana görev verirken çalışanın sağlık ve güvenliği yönünden işe uygunluğunu göze alır ve yeterli bilgi ve talimat verilenler dışındaki çalışanların hayati ve özel tehlike bulunan yerlere girmemesi için gerekli tedbirleri alır (Çelik,2013,s.176, 6331 S.K.,m.4/1).

İş kazalarında, genel bir ilke olarak, *illiyet bağı* aranır. Bu, *en basit tanımıyla iş kazası ile meydana gelen zarar arasındaki neden - sonuç ilişkisidir*. Bu varsa olay iş kazasıdır. İş Kazası olayında illiyet bağı üç halde kesilebilir.

Bunlar,

1. Mücbir sebep,
2. Zarar görenin kusuru ve
3. Üçüncü kişinin kusurudur.

Bunlardan herhangi biri ile iş kazası ile fiilin işlenmesi ve zarar arasındaki bağlantı kopar. Bu nedenle, iş kazasına uğrayanın zararından işveren sorumlu tutulmadığından, zararın tazmini de kendisinden istenemez.

Hukuk kitaplarında en çok verilen örnek;

Arabayla bir adama çarpılır, adam yaralanır, ambulansla hastaneye götürülür, bu sırada ambulans yine bir kaza yapar ve adam ölür. Adamın yaralanmasına sebep ilk kazayla, adamın ölümü arasındaki illiyet bağı kesilmiştir. İlk kazada adama çarpan kişi ölümden sorumlu tutulamaz. Ancak, ambulanstaki adamın ikinci kazayı yapmadan önce zaten ölmüş olduğu ispat edilirse, bu durumda illiyet bağı kesilmediğinden, ilk kazada adama çarpan kişi ölümden sorumlu tutulabilir (Türker).

Günay'a göre, kusura dayanan sorumluluk ilkesi, teknolojik gelişmeler karşısında yetersiz kaldığından, işverenin kusursuz sorumluluğu geliştirilmiştir. Ancak Günay, zararlandırıcı olayın işletmeye özgü bir olaydan doğmadığı durumlarda, işverenin kusursuz sorumluluğundan söz edilemeyeceğinden bahseder. Zararlandırıcı olayın iş kazası olması, işverenin sorumluluğu için gerekli şart ise de, yeterli şart değildir, işverenin sorumlu tutulabilmesi için, işin yürütümü ile olay arasında uygun illiyet bağının kurulabilmesi gereklidir (Günay, 2001).

Bir kazanın, oluş biçimine göre iş kazası olmasında tereddüt ve ihtilaf olmasa da işverenin sorumlu tutulabilmesi için, işverenin eylemi ile uğranılan zarar arasında uygun sebep-sonuç bağının bulunması gerekir. Bir olayın sonucun uygun sebebi sayılabilmesi için ise olayların hayatın olağan akışına göre, meydana gelen sonucu ortaya çıkarmaya elverişli nitelikte bulunması ve sebebin sonucun doğmasını kolaylaştırmış olduğunun genel olarak görülebilir olması gereklidir. Yargıtay, bir

olayın ortaya çıkması, görünüşte söz konusu başka olayın meydana gelmiş olmasıyla kolaylaşmış bulunur ise ilk olayın uygun sebep ve sonuç ölçüsüne göre İkincisinin sebebi sayılacağını içtihat etmiştir. Bu bakımdan işçi, işverenin emir ve talimatı (otoritesi) altında bulunduğu bir sırada kazaya uğramışsa illiyet bağı gerçekleşmiş kabul edilir. İşçinin, işverenin emir ve talimatı altında bulunması, kendisine hizmet akdi gereğince yüklenilen işi yapması veya yapmaya hazır olarak beklemesidir. İlliyet bağı, kaza esnasında işverenin işçi üzerindeki hakimiyet ve otorite ilişkisinin mevcut olup olmamasına göre değerlendirilmektedir (Günay, 2001).

2.4 İş Kazalarının Maliyeti

İş kazaları, çalışanların sağlık ve güvenliğini olumsuz etkilerken kurum ve kuruluşlar içinde önemli maliyetlere yol açmaktadır. Bu maliyetlerin bir kısmı kolaylıkla hesaplanabilirken, önemli bir bölümü de zamanla ortaya çıkan ve hemen hesaplanamayan uzun sürede ortaya çıkan dolaylı veya görünmeyen harcamalardan oluşmaktadır. Bunlar;

a) Görünür (dolaysız veya direkt) maliyetler;

- İlk müdahale, ambulans ve tedavi masrafları,
- Geçici veya sürekli iş göremezlik ve ölüm ödemeleri,
- İşçiye veya yakınlarına ödenen maddi ve manevi tazminatlar,
- Sigortaya ödenen tazminatlar.

b. Görünmez (dolaylı veya endirekt) maliyetler;

- Proses, makina veya tezgahın kısmen yada tamamen zarar görmesi nedeniyle tamir yada yeni makina alımının getirdiği maliyet,
- İşletmenin, makinaların, prosesin yada fabrikanın bir bölümünün yada tamamının kaybedilmesi,
- İşçinin üretimde çalışmaması nedeniyle iş gücü ve maliyet kaybı,
- Adli masraflar (Mahkeme)
- İşe yeni bir işçinin alınması gerekiyorsa veriminin düşük olmasının getirdiği maliyet,
- Kazanın getirdiği fazla mesainin maliyeti,

- Kaza esnasında, bu bölümde işin durması nedeniyle zaman ve maliyet kaybı,
- Ürünün ya da hammaddelerin zarara uğraması,
- Çalışanların moral bozukluğu nedeniyle dolaylı yada dolaysız iş yavaşlatmaları,
- Yeni işçi alımı gerekiyorsa, işçiye verilen eğitim ve işçinin işi öğrenmesi esnasında geçen sürenin getirdiği maliyet
- Bürokratik işlemlerle ilgili harcanan zaman ve maddi kayıp,
- Siparişin zamanında teslim edilememesi nedeniyle uğranılacak kayıplar,
- İşletmenin imajının zedelenmesinden dolayı oluşabilecek sipariş kayıpları.

Bunlar iş kazaları sonrasında oluşan kayıpların parasal boyutunu oluştururken, meydana gelen bir iş kazası sadece iş kazasına uğrayanı değil pek çok kişi ve kurumu da maddi ve manevi kayba uğratmakta ve tüm toplumu etkilemektedir. Bu maliyetler aynı zamanda milli servetin bir kaybıdır.

İş kazalarının etkilerine ve oluşan kayıplara kişiler ve kurumlar açısından bakarsak;

- a. **Kazaya uğrayan açısından:** Ağrı, acı ve sıkıntı, geçici veya kalıcı iş görmezlik, aynı iş için yetersizlik ya da güvensizlik ve beklenmeyen ilave masrafların oluşması.
- b. **Sorumlu kişiler açısından:** Endişe ve stres, suçlanma ve pişmanlık, ilave iş yükü, kariyer zedelenmesi.
- c. **Çalışanlar açısından:** Şok, üzüntü, endişe, moral bozukluğu, dalgınlık, üretim veriminin düşmesi.
- d. **Firma açısından:** Kazaya uğrayan kişi nedeniyle kaybedilen çalışma gücü ve zamanı, işin durması, yavaşlaması nedeniyle kaybedilen zaman ve para, makine ve malzemelerin zarar görmesi durumu, sigorta prim masraflarında artış, firma adının zedelenesi, medya, yerel makamlar ve sivil örgütlerce oluşturulacak muhtemel baskılar, kalite, üretim verimi ve pazar payı üzerindeki etkileri.
- e. **Toplum ve ülke açısından:** Sosyal devlet olgusunun zedelenmesi, kaybedilen işgücü ve üretim kayıpları, hastane ve sağlık kuruluşlarına gelen yükler ve

hizmet aksamaları, ülkenin uluslararası imajının zedelenmesi sayılabilir.
(Türker)

İLO raporlarına göre, iş kazası ve meslek hastalıklarından kaynaklanan yıllık kayıp, dünya ülkelerinin toplam GSYİH (Gayri Safi Yurt İçi Hasıla)'larının % 4 'ünü aşmaktadır. Ülkelerin gelişmişlik düzeylerine göre bu oran, gelişmiş ülkelerde daha düşük olacak şekilde değişmektedir. Buna göre, **Türkiye'nin 2014 Yılı GSYİH'sı dikkate alındığında iş kazası ve meslek hastalıklarının toplam maliyetinin yaklaşık 70 milyar TL'ye ulaştığı** söylenebilir. Bütçeden 2015 yılı için eğitime ayrılan payın 62 milyar TL ve sağlığa ayrılan payın yaklaşık 20 milyar TL olarak belirlendiği düşünüldüğünde bu maliyetin ne denli büyük olduğu daha iyi anlaşılacaktır.

2.5 İş Kazalarının Sınıflandırılması

İş kazaları, olayın meydana gelme şekline, olay sonucu oluşan zararın niteliğine, kaza olayının sonuçlarına bağlı olarak değişik şekillerde sınıflandırılmaktadır.

2.5.1 Yaralanmanın Ağırlığına Göre

- Yaralanma ile sonuçlanan kazalar,
- Bir günden fazla işten uzaklaşmaya neden olacak tedavi gerektirmeyen kazalar,
- Bir günden fazla işten uzaklaşmayı gerektiren kazalar,
- Sürekli iş göremezliğe neden olan kazalar,
- Ölüm ile sonuçlanan kazalar.

2.5.2 Yaralanmanın Cinsine Göre

- Kafa yaralanmaları (baş, göz, yüz vb.),
- Boyun omurga yaralanmaları,
- Göğüs kafesi ve solunum organları yaralanmaları,
- Kalça, dizkapağı, uyluk kemiği yaralanmaları,
- Omuz, üst kol, dirsek yaralanmaları,
- Ön kol, el bileği, el içi, parmak yaralanmaları,
- Diz kapağı, baldır, ayak yaralanmaları,
- İç organ yaralanmaları,
- Ruhsal ve sinirsel tahribat yapan kazalar.

2.5.3 Kazanın Cinsine Göre

- Düşme, incinme,
- Parça, malzeme düşmesi,
- Göze yabancı cisim kaçması,
- Yanma,
- Makinalardan olan kazalar,
- El aletlerinden olan kazalar,
- Elektrik kazaları
- Ezilme, sıkışma,
- Patlamalar,
- Zararlı ve tehlikeli maddelere değme sonucu oluşan kazalar.

2.6 İş Kazalarının Nedenleri

İnsanlığın temel gereksinmelerinin karşılanması için gerekli olan maddi servetlerin yaratılması, üretim etkinliği ile sağlanabilmiştir. Üretimi gerçekleştirebilmek için ise; işyeri, üretim araçları, enerji kaynakları, hammadde ve yardımcı maddeler ile çalışan insana gereksinim bulunmaktadır. Çalışan insanın işyerinde üretim araçlarını kullanarak bir görev yapması, bir üretimi gerçekleştirmesi sırasında çeşitli etmenlerle karşı karşıya bulunması, meslek hastalıklarına yakalanmasına veya iş kazalarına maruz kalmasına neden olmaktadır (Yılmaz,G.,<http://www.riskmed.com.tr/index.php?option=content&task=view&id=7> 27 Erişim Tarihi: 27.08.2015).

Üretimin ana unsurlarını oluşturan işyeri ortamı, üretim araçları ve çalışan insan üretim süreci boyunca sürekli olarak iletişim ve etkileşim içinde bulunmaktadır. Bunun sonucunda ise çalışan insan, açısından çeşitli sorunlar gündeme gelmektedir. İşyerindeki çeşitli fiziksel ve kimyasal etmenler ile mekanik ve ergonomik etmenler çalışan insan üzerinde doğrudan ve dolaylı etkilere yol açmaktadır. Doğrudan etkiler sonucunda kısa sürede *zehirlenme*, uzun sürede ise *meslek hastalığı* gibi olaylar ortaya çıkmaktadır. İşyerindeki olumsuz çalışma koşullarının dolaylı etkileri ise *iş kazaları* şeklinde kendini göstermektedir. İş kazalarının oluşmasında üretim teknolojisi, üretim araçları, çevre koşullarının yanında sosyolojik, psikolojik, fizyolojik birçok etken rol oynamaktadır. Ancak, iş kazalarının oluşmasına neden

olan etkenlerin tümü temel iki etkene indirgenebilir. Bunlar işyerlerindeki güvensiz durumlar ile çalışanların yaptığı güvensiz davranışlardır (Yılmaz, 2009).

2.6.1 Güvensiz Davranışlar (Standart Altı Davranışlar)

İnsanın çalışma eylemine katılması ve üretim araçlarını kullanarak üretimi gerçekleştirmesi; solunum, dolaşım, kas metabolizması, sindirim, salgı ve merkezi sinir sistemine ait fonksiyonlarının işleme düzeyi ile orantılı olarak sürmektedir. Algılama organlarının iyi ve yeterli düzeyde işlemesi ise insanın bu fizyolojik fonksiyonlarının düzenli ve yeterli ölçülerde gerçekleştirilmesine yardımcı olmaktadır. Doğal yapısı gereği insan organizmasının tümü günlük çalışma süresince belli bir düzeyde enerji harcayarak, belirli ölçülerde iş yapabilme yeteneğine sahiptir. İnsan organizmasına iş gücü ve fiziksel iş becerisinin üstünde yüklenmek yorgunluğa ve yorgunluğun sonucu hareketlerinin ağırlaşmasına neden olmaktadır. Üretim sürecinde çeşitli alet ve araçlar kullanan, ölçme, kontrol, düzenleme işlevlerini yerine getiren insan, sürekli algılama ve tepki gösterme durumundadır. Bu nedenle çalışan insanın merkezi sinir sisteminin ve duyu organlarının uyanık olması, söz konusu işlevleri yerine getirebilecek yetenekte olması gereklidir. İnsanın doğal yapısı gereği bu yeteneklerin belli ölçülerin ve sınırların ötesine geçmesi olanaklı değildir. İnsanın bedensel ve zihinsel gücünü dikkate almadan iş yükünün düzenlenmesi ve çalışma hızının saptanması sonucunda insanın makina ile uyumlu bir şekilde çalışması olumsuz yönde etkilenmekte ve güvensiz davranışlar ortaya çıkmaktadır (Yılmaz, 2009).

Araştırmalar, kazaların büyük bir bölümünün önlenabilir olduğunu göstermiştir. Bu çalışmaların sonucuna göre, kazaların nedeni aşağıdaki beş davranış grubu altında toplanabilir- bir kazanın nedeni bu gruplardan birden fazlası ile ilişkili olabilir:

- a. Dikkatin dağılması
- b. İstenmeden kusurlu davranış (eğitim, deneyim eksikliği ve/veya kritik durumun gerektiğinde değerlendirilememesi gibi nedenlerle ortaya çıkabilir)
- c. Kolayına kaçma (genellikle üretimi artırmak endişesi ile ortaya çıkar; işveren veya işgören sorumlu olabilir)
- d. Kurallara uymama

- e. Ortamsal etmenler (bakımsızlık, düzensizlik, sistemin veya aygıtların yetmezliği (Esin,2010)

2.6.2 Güvensiz Durumlar (Standart Altı Durumlar)

Güvensiz davranışların yanı sıra iş kazalarının birinci dereceden genel nedenlerini oluşturan temel etkenlerden birisi de işyerlerindeki güvensiz koşullardır. İşyerindeki güvensiz durumlar; üretim sürecinde kullanılan teknolojinin ve üretim araçlarının niteliğinden, iş düzensizliğine, bakım ve kontrollerin noksanlığından denetim ve yönetim hatalarına, depolama ve istifleme yanlışlıklarından sağlıksız çevre koşullarına kadar birçok etkenden dolayı ortaya çıkmaktadır (Yılmaz,2009).

Üretim sürecinde kullanılan her türlü alet, araç ve makina çalışan insanın yeteneklerine uygun nitelikte değilse, makina ve tezgahların koruyucuları bulunmuyorsa, göstergeleri kolay okunur ve anlaşılır özellikler taşıyamıyorsa, kumanda mekanizmaları güvenli ve kolay kullanılamıyorsa, bakım ve kontrolleri zamanında ve gereği gibi yapılmıyorsa, amacı dışında ve kapasiteleri üzerinde kullanılıyorsa güvensiz koşulların ortaya çıkması ve iş kazalarının oluşması kaçınılmaz olmaktadır (Yılmaz,G., <http://www.riskmed.com.tr/index.php?option=content&task=view&id=727> Erişim Tarihi: 27.08.2015).

İŞ KAZALARININ NEDENLERİ

GÜVENSİZ DAVRANIŞLAR	GÜVENSİZ DURUMLAR
- İşi Bilinçsiz Yapmak,	- Güvensiz Çalışma Yöntemi
- Dalgınlık ve Dikkatsizlik	- Güvensiz ve Sağlıksız Çevre Koşulları
- Makina Koruyucularını Çıkarmak	- Topraklanmamış Elektrik Makinaları
- Tehlikeli Hızla Çalışmak	- İşe Uygun Olmayan El Aletleri
- Görevi Dışında İş Yapmak	- Kontrol ve Testleri Yapılmamış
- İş Disipline Uymamak	- Basıncılı Kaplar
- İşe Uygun Makina Kullanmamak	- Tehlikeli Yükseklikte İstifleme
- Yetkisiz ve İzinsiz Olarak Tehlikeli Bölgede Bulunmak	- Kapatılmamış Boşluklar
- Kişisel Koruyucuları Kullanmamak	- İşyeri Düzensizliği
- Tehlikeli Hızda Araç Kullanmak	- Koruyucusuz Makina, Tezgahlar
	- Parlayıcı Patlayıcı Maddeler

Şekil-1: İş kazalarının nedenleri (Kaynak: İş Sağlığı ve Güvenliği Oda Raporu, Nisan,2012)

İşyerlerindeki olumsuz fiziksel ve kimyasal etmenlerin oluşturduğu çevre koşulları çalışan insana etkileri nedeniyle güvensiz davranışların oluşmasına

kaynaklık ettiği gibi işyerlerindeki güvensiz koşullarında başında gelmektedir (İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği TMMOB Oda Raporu,2012).

Üretimde kullanılan teknolojinin niteliği güvensiz durumların başlıca nedenleri arasında bulunmaktadır. Geri ve eski teknoloji ile üretim yapan işyerlerinde iş kazalarının yoğunlaştığı görülmektedir. İşyerlerindeki güvensiz koşulların nedenlerini oluşturan geri ve eski teknolojiye dayalı olarak kurulan işyerlerinde, kuruluş da var olan güvensiz durumlar ve sağlıksız koşulların sonradan düzeltilmesi ve iş güvenliğinin sağlanması güç ve pahalı olmaktadır. Böylece sağlıksız ve güvensiz koşulları içeren işyerleri kurulduğunda genellikle bu olumsuz koşulların sürüp gittiği ve bu niteliklerdeki işyerlerinde iş kazalarının önemli boyutlara ulaştığı görülmektedir (Çakar,2012).

Makina ve tezgahların koruyucu sistemlerinin bulunmaması yanında, amacı dışında ve kapasitelerinin üzerinde kullanılması, bakım ve kontrollerinin zamanında ve gereğince yapılmaması güvensiz koşulların oluşmasına neden olmaktadır. Makina ve tezgahların yerleşim düzeninde, hammaddelerin ve üretilen ürünlerin depolama, istifleme, yükleme ve taşınmasında yapılan yanlışlıklar ve noksanlıklar ile genelde işyeri düzensizliği güvensiz durumların oluşmasını doğurmaktadır. İşyerinde üretimde kullanılan teknolojiden makina ve tezgahlara, çeşitli araç ve cihazlardan el aletleri ve yardımcı ekipmana, işyeri düzeni ve depolamadan bakım ve kontrollere kadar birçok aşamada güvensiz durumlar ortaya çıkmakta ve bunun sonucunda da iş kazaları oluşmaktadır. Değişken bir nitelik taşıyan üretim süreci boyunca yönetim ve denetim eksiklikleri ile işçi ve işverende iş güvenliği bilincinin yeterince oluşmaması iş kazalarının oluşmasında birinci dereceden nedenlerini oluşturmaktadır. Birinci dereceden nedenlerin sonucu olarak ortaya çıkan güvensiz davranışlar ve güvensiz durumlar ise iş kazalarının ikinci dereceden nedenlerini oluşturmaktadır. Bu nedenleri ortadan kaldırmadan iş kazalarının önlenmesi ise olanaklı değildir (Çakar,2012).

2.7 Davranış Odaklı İş Güvenliği

Davranış Odaklı Güvenlik Yönetimi (DOGY), riskli davranışların azaltılması, güvenli davranışların benimsetilmesi amacıyla, psikolojideki davranışçı yaklaşımın

temel varsayımlarından hareket eder. Bunlar, temelde davranışın ‘ise vuruk’ olarak tanımlanması, dışarıdan bir kameranın gördüğü sekliyle davranışın detaylı, açık, net ve bir eylem sözcüğüyle açıklanmasıdır. Örneğin, ‘acil çıkış kapısı veya yangın tüpü önüne erişimi engelleyecek şekilde malzeme bırakma’ gibi. Açık ve net tanımlama, riski oluşturan durumu herkesin aynı şekilde anlayabilmesi ve güvenli alternatifinin doğru bir şekilde tanımlanabilmesi için önemlidir. Bu, davranışı ortaya çıkaran faktörün ne olduğu (öncel, tetikleyici) ile davranışın sonucunda kişinin ne elde ettiğinin belirlenmesi açısından da gereklidir. Davranışı etkileyen sonuçların belirlenmesi, yöneticilerin aksiyon planlarında bu konularda değişiklik yapabilmeleri için de önemlidir. Ayrıca, Davranış Odaklı Güvenlik Yönetimi sosyal bilişsel kuramın gözlem ve geri bildirim tekniklerinden, riskli davranışların azaltılmasında yararlanır. Bu konuda yapılan ilk araştırmalardan biri psikolog Judith Komaki’nin 1978 yılında unlu mamuller üreten bir gıda firmasında yürüttüğü çalışmadır. Bu çalışmada iş güvenliğiyle ilgili eğitimlerin ardından çalışanların davranışlarındaki değişiklikler izlenmiştir. Buna göre, yöneticilerin ve diğer çalışanların gözlem sonucunda verdikleri geri bildirim, güvenli davranış alışkanlıkları kazanımında önemli bir pekiştirici rolünü üstlendiği görülmüştür (Tiryaki ve diğerleri,2009).

2.8 Kültür, Güvenlik ve Örgüt Kültürü

Kültür kavramı, birçok bilimsel araştırma disiplini ya da uygulama alanında kullanılmaktadır. Bu çok alanlılık kültüre pek çok farklı yaklaşımı ve farklı kültür tanımını da beraberinde getirmektedir (Sabuncuoğlu ve Tüz,2003, s.30).

Birçok tanımı olmasına rağmen en sık kullanılan tanımı Kroeber ve Kluckhohn (1952) tarafından yapılmıştır. Bu tanıma göre **Kültür “İnsan gruplarının özgün yapılarını ortaya koyan, yaratılan ve aktarılan sembollerle ifade edilen düşünce, duygu ve davranış biçimleridir.”** Kültürün temelini geleneksel görüşler ve özellikle onlara atfedilen değerler oluşturmaktadır. Kültürel sistemler bir yandan davranışın ürünü, diğer yandan ise gelecekteki davranışın koşullayıcısıdır (Aytaç,2011,s.1; Bozkurt, 2005).

Bir başka tanıma göre de **kültür, bilgi, inanç, hukuk, ahlak, gelenek gibi insanların bir toplumun üyesi olarak edindikleri her türlü alışkanlık ve yeteneği**

içeren karmaşık bir bütünlüktür. Daha kapsamlı bir tanımla kültür, bir toplumun üyelerinin sergilediği;

1. Düzenli eylemleri; davranış kalıpları,
2. Nesnelere; aletlerle yapılan eşyaları,
3. Düşünceleri; bilgi ve inançları,
4. Duyguları; tutum ve değerleri içeren yaşam biçimleri bütünüdür (Sabuncuoğlu ve Tüz,2003, s.30, ŞİŞMAN,M., Örgüt Kültürü, AÜ Eğitim Fakültesi Yayınları, Eskişehir, 1994,s.41).

İşletme literatüründe kültür ve iklim kavramlarının sık sık birbirlerinin yerine kullanılageldiği gözlenmektedir. Gerçekte ise bu kavramların örgüt teorilerindeki kullanımları farklı ekollerin etkisiyle ortaya çıkmıştır ve iklim'in kültürün eski adı olduğunu söyleyen (Denison,1990) ya da iki kavramın tamamlayıcı niteliklerini savunan görüşler (Schneider, 1987) aynı zamanda farklı içerik ve yaklaşım biçimlerine de işaret ederler. İklim kavramının işe vuruklaştırılmasında sosyal psikoloji disiplinin etkileri gözlenir ve iklim kavramı bireylerce algılanan ve bireyin davranışlarında bulunduğu psikolojik çevreye işaret eder (Bozkurt,1997,s.85).

Güvenlik ise yine herkesin günlük dilde de oldukça sık kullandığı bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Maslow'un insan ihtiyaçlarını belirleyen piramidine göre güvenlik ihtiyacı, yaşama ihtiyacından hemen sonra gelir. Kişi yaşamak için temel ihtiyaçlarını yerine getirdikten sonra geleceğini, kendini güvence altına almak ister. İş kazalarından korunmak, yaşamını güvence altına almak arzusu duyar. Güvenlik kavramı genel olarak 'emniyet içinde olma duygusu' olarak tanımlanabilir. Başka bir tanıma göre ise **Güvenlik**, "*mevcut ortamda kabul edilebilir düzey ve bu düzeyi korumak için zamansız ölüm, yaralanma veya endişe verici koşulların var olma olasılığını azaltma*" anlamındadır. Güvenlik, işletmelerde sadece tanım ile sınırlı kalmamalı bunu stratejik olarak uygulayabilmek için mutlaka bir kültür oluşturulmalıdır. Güvenlik bilgiye dayanır. İçerisindirilmiş ve yaşam biçimi haline getirilmiş bilgiye ise kültür denilir (Aytaç,2011,s.2).

Her işletme kendi içinde küçük bir toplum olarak düşünülürse, bu toplumun da bir kültürü olacaktır. İlk kez Peters ve Waterman (Peters/Waterman: 1982) tarafından

literatürde firma kültürü, kurumsal kültür, işletme kültürü olarak da dile getirilen örgüt kültürüne ilişkin tanımlar şöyle sıralanabilir:

Örgüt kültürü “bir örgütün içindeki insanların davranışlarını yönlendiren normlar, davranışlar, değerler, inançlar ve alışkanlıklar sistemidir”. (Aytaç,2011,s.2, Dinçer,1992:271)

Kültür, insanlara yapmak zorunda oldukları şeylerin neler olduğu ve nasıl davranmaları gerektiği konusunda duygu ve sezgi kazandırır. Başka bir ifade ile örgüt kültürü, örgüt üyelerinin düşünce ve davranışlarını şekillendiren hâkim değer ve inançlardır (Aytaç,2011,s.2,Güçlü, www.manas.kg/pdf/sbdpdf6/Guclu.pdf)

Schein’e göre; **örgütsel kültür; “belli bir grup tarafından kendisinin gerek çevreye uyumu gerekse içi bütünleşmesi sırasında öğrendiği geçerliliği kanıtlanacak düzeyde olumlu sonuç vermiş olan ve bu nedenle yeni üyelere programları algılamının, düşünmenin ve hissetmenin doğru yolu olarak öğretilen, bir takım varsayımlardır”** (Aytaç,2011,s.2; Schein, 2004, 3).

Örgüt kültürü, işletme kültürü, toplum kültürü ya da firma kültürü şeklinde adlandırılan bu değerler toplamı, çeşitli yönetim ve organizasyon kavram ve tekniklerinin uygulanma ve başarılı olma olanaklarını etkileyebilmektedir. Bu nedenle, tüm yönetim, kavram ve tekniklerin uygulanması, bunun içinde güvenlik de dahil, örgüt kültürü ile birlikte değerlendirilmelidir. (Aytaç,2011,s.2;Koçel, 2001:26)

Diğer örgüt kültürü tanımları da şöyledir (Sabuncuoğlu ve Tüz,2003, s.36):

- “Bir organizasyon üyeleri tarafından paylaşılan değerler sistemi” J.C.Spender (1983)
- “Güçlü geniş ölçüde paylaşılan temel değerler (core values)” C.O’Reilly (1983)
- “İşler burada böyle yürür biçiminde ifade edilen yargılar” T.Deal A.A:Kennedy (1982)
- “Kollektif olarak programlanmış düşünceler” G.Hoftsede (1980)
- “Kollektif Anlamlandırmalar (understandings)” j.Van Maanen
- “İş yaşamında yaratılan ve sürekli ve semboller aracılığı ile iletilen inançlar ve değerler” J.M.Kouzes (1983)

- “Organizasyonun çalışanlarına verdiği değer ve inançlarla ilişkili semboller, törenler ve mitler bütünü” W.G. Ouchi (1981)
- “Bir gurubun, içsel ve dışsal uyum problemlerine ilişkin olarak devraldığı, keşfedip geliştirdiği temel kavrayış kalıpları” E.H.Schein (1985)

2.9 Örgüt Psikolojisi

İnsanların bir arada üretime katıldığı işyeri ortamı nefes alan veren bir varlık gibi adeta kendi ortak ruhunu da işyerine aktarmaktadır. İnsan faktörünün giderek artan bir önemle örgütsel davranış içinde yerini alması yeni bazı kavramların doğmasına yol açmıştır. Öğrenen örgütler ve güçlendirme (empowerment) bunların ikisidir (Tevruz,1998,s.I).

Örgütsel öğrenme, daha iyi bilgi ve anlamayla davranışları, faaliyetleri geliştirme süreci anlamına gelir. Davranışsal yaklaşıma göre, örgütsel öğrenme, örgütsel davranış değişikliğidir. **Örgütsel öğrenmenin gerçekleşebilmesi için üç koşul gereklidir.** Bunlardan ilki örgüt içindeki **yönetim sistemleri'** nin öğrenmeye fırsat verecek şekilde hazırlanmasıdır. Bu sistemler sayesinde fikirler hem paylaşılır hem kullanılır. İkincisi, **çalışanları yüreklendirme'** dir. Kararları paylaşma süreci kendi kendine bir yüreklendirme sürecidir. Koşullardan sonuncusu ise örgütün çevre ile **bağlantı kurma gerekliliği'** dir. Yani örgüt kendi bünyesinde çalışanların toplum içindeki durumlarından, sosyal ihtiyaçlarından haberdar olup bunları iyileştirip ve var olan ihtiyaçları azaltırsa bu durum, kişilerin enerjilerini öğrenme ve iş için kullanmalarını sağlamış olacaktır. Söz konusu koşullar gerçekleştiğinde de örgütsel öğrenmenin yolları açılmış olacaktır (Sungurlu,1998,s.58,Marsick ve Watkins,1996). Toplumdaki değişim, gelişen yeni teknolojiler, artan rekabet örgütlere yansyarak, onların üretim ilişkilerinde, yönetim ve liderlik biçiminde, çalışma yöntemlerinde yenilikleri de beraberinde getirmektedir (Sinangil,1998,s.1).

Örgüt çalışanlarının örgüt hedeflerini gerçekleştirme yolundaki güdülenmeleri sağlamada bir kavram olarak öne çıkan, örgütsel bağlamda “**güçlendirme**”, **en genel tanımıyla çalışanların kendilerini güçlü hissetmelerini sağlamak ve böylece örgütün en değerli kaynağı olan insanı, örgütsel hedeflere ulaşmayı kendiliğinden istemesi için güdülemektir** (Orallı,1998,s.64).

Bugünün çalışanı iş ortamında değişen koşullara uyum sağlamak ve birden fazla kariyer (multiple careers) gereklerini aynı anda yerine getirmek durumundadır. Yöneticilerin bu bilinç düzeyine ve becerilere ulaşmalarında endüstriyel örgüt psikologlarının katkısına ihtiyaçları vardır (Sinangil, 1998, Cascio,1995). Bilindiği gibi endüstri ve örgüt psikolojisi iş ortamında insan davranışlarını incelenmesini konu alır. Çalışma sürecinde ortaya çıkan sorunların çözümlenmesinde psikoloji prensip, ilke ve teorilerinden yararlanır. Amaç çalışanın iş ortamına uyumuna, işinden doyum sağlamasına ve yüksek performans göstermesine katkıda bulunmaktadır (Sinangil, 1998, s.3) .

2.10 Güvenlik kültürü

Güvenlik kültürü, örgüt kültürü bütününe bir alt elemanı olarak özellikle sağlık ve güvenlik sorunlarına ilişkin değer ve inançların yansıtıldığı örgüt kültürünün bir alt oluşumu niteliğindedir (Clarke, 1999: 185). Farklı tanımlar kullanılmakla birlikte, “güvenlik kültürü” veya “güvenlik iklimi” kavramlarının özelliklerini “kültür” kavramının özelliklerinden ayrı düşünmemek gerekir (Demirbilek,2008, s.5).

Güvenlik kültürü, örgüt kültürünün bir alt boyutu olarak kabul edilmektedir (Clarke, 1999: 185; Cooper, 2000: 113; Cai, 2005: 3; Wu, Li ve Shiau, 2010: 423). Güvenlik kültürü ile ilgili en fazla alıntı yapılan tanımlardan biri olan HSE (Health & Safety Executive- İngiltere Sağlık ve Güvenlik Yönetimi Kurumu) (1993) tarafından yapılmıştır. HSE (1993) **güvenlik kültürünü, bir organizasyonun sağlık ve güvenlik yeterliliği ve tarzı ile birey ve grup değerlerinin, tutumların, algıların, yetkinliklerin ve bağlılığı belirleyen davranış örüntülerinin bir ürünü olarak tanımlamaktadır** (Fleming, 2005: 3). Cox ve Cheyne’e (1998: 191) göre bu tanım sosyo-psikolojik bir bakış açısını yansıtmaktadır (Dursun,s.32).

Turner ve diğerleri (1989) güvenlik kültürünü daha geniş bir açıdan ele alarak, “*çalışanların, yöneticilerin, müşterilerin ve kamu üyelerinin maruz kaldıkları tehlike veya zararların minimize edilmesiyle ilgili inançlar, normlar, tutumlar, roller ve sosyal ve teknik uygulamalar kümesi*” olarak tanımlanmaktadır (Cox ve Flin, 1998: 191). İngiliz Endüstri Konfederasyonu (1991) ise güvenlik kültürünü, risk, kaza ve hastalıklar hakkında bir organizasyonun bütün üyeleri tarafından paylaşılan inançlar ve fikirler olarak tanımlamaktadır (Dursun,s.32, Cooper, 2000: 114).

Özkan ve Lajunen (2003) güvenlik kültürü ve güvenlik iklimi literatüründen yararlanarak geliştirdikleri tanıma göre güvenlik kültürü, “*güvenliği veya emniyeti tehdit edebilecek davranış veya uygulamalarla bunların yer aldığı ortak kullanım ya da etki alanında bulunan canlıların veya nesnelere (örn, teçhizat, araç vb.) zararını en aza indirmeyi amaçlayan, güvenlik veya emniyete öncelik veren algılar, inançlar, tutumlar, kurallar, roller, sosyal, teknik ve politik uygulamalarla, yetkinlikler ve sorumluluk hislerinin bütünüdür*” (Dursun,s.32, Özkan ve Lajunen, 2003: 3).

“**Güvenlik kültürü**” ile “**güvenlik iklimi**” genellikle birbirine karıştırılan ve aynı anlamda olmamakla birlikte birbiriyle ilişkili olan kavramlardır. Nitekim, her ikisi de kendilerine özgü yapılardır. ***Güvenlik kültürü, bütünü yansıttığı için güvenlik ikliminden daha geniştir.*** Gerçekten, güvenlik iklimi sadece bireylerin güvenlik algılamalarını ve güvenliğe yönelik tutumlarını ifade etmektedir. Ayrıca, örgüt üyelerinin örgütün güvenlik faaliyeti etkinliğini nasıl gördüğünün bir göstergesidir (Demirbilek,2008, s.5,Cooper, 1998: xiv). Buradan hareketle ***güvenlik iklimi; güvenlik değerleri, normları, inançları, uygulamaları ve prosedürleri hakkında paylaşılan algılamalar olarak betimlenebilir*** (Demirbilek,2008, s.5,Guldenmund, 2000: 229; Silva vd., 2004: 217). Güvenlik kültürü ise, güvenlik performansı konusunda anahtar bir tahminleyici olarak kabul edilmektedir. Özet olarak, kültür daha karmaşık, değerleri yansıtan ve güvenlik yönetimi uygulamalarının kanıtı niteliğinde iken; iklim tutumları, algıları ve inançları yansıtmaktadır (Demirbilek,2008, s.5,Harvey vd., 2002: 19).

“Güvenlik kültürü” veya “güvenlik iklimi” kavramlarıyla ilgili ilk araştırma Keenan, Kerr ve Sherman (1951) tarafından yapılmış olmasına rağmen, bu kavrama olan ilgi ve dikkat 1986 Yılındaki Chernobyl felaketinden sonra artmıştır. IAEA (IAEA–Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu)’nın tanımına göre “güvenlik kültürü, kurumun sağlık ve güvenlik programlarının yeterliliğine, tarzına ve uygulamadaki sürekliliğine karar veren birey ve grupların değer, algı, tutum, düşünme alışkanlıkları, yetkinlik ve davranış örüntülerinin bir toplamıdır” (Safety Culture, 1991: 1, 3). ***Yukarıda belirtildiği gibi, “güvenlik kültürü” ve “güvenlik iklimi”ne ilişkin yapılan tanımlar bir çalışmadan diğerine değişiklik gösterdiğinden, üzerinde “uzlaşma” sağlanmış bir tanımdan söz etmek güçtür.*** Örneğin, bu konudaki ilk araştırmalardan birini yapan Zohar (1980: 98) “güvenlik iklimi”

terimini tercih ederek, bu terimi “çalışanların iş çevrelerine ilişkin paylaştıkları bütüncü (temel) algılamaların bir özeti” şeklinde tanımlamıştır. Bir diğer tanım ise güvenlik kültürünü; çalışanların işletmedeki tehlikelerle karşılaşma ve onlara maruz kalma olasılığını en aza indirmeye ile ilgili örgüte ait normlar, inançlar, roller, tutumlar ve uygulamaları biçiminde ifade etmiştir (Vredenburg, 2002: 260). Dolayısıyla iş güvenliği kültürü, işçilerin tutumları ve davranışları üzerinde odaklaşarak güvenli davranışı motive etmekte ve böylelikle örgüte benzer davranışları içeren bir kimlik ve bağlılık kazandırmaktadır. Bu kültür, yapısal olmasının yanı sıra tutumsaldır (Demirbilek,2008, s.5) .

1986 yılında Çernobil’de meydana gelen nükleer kazadan sonra hazırlanan raporlarda ilk kez bahsedilen güvenlik kültürü, iş kazalarının önlenmesinde üzerinde önemle durulan bir kavram olarak yer edinmiştir. Bu konuda son 20–30 yıllık süreçte gerek teorik gerekse de uygulama düzeyinde birçok çalışma yapılmıştır. Bu çalışmalardan elde edilen ortak sonuç, iş kazalarının önlenerek güvenli bir çalışma ortamının yaratılmasında güvenlik kültürü, diğer bir ifadeyle pozitif bir güvenlik kültürünün anahtar bir kavram olduğudur.

Güvenlik kültürünün kazaları önlemedeki önemi kabul edilmeye başlandıktan sonra bu kavramla ilgili birçok tanımlama yapılmıştır. Bu kavramın önemi çeşitli şekillerde vurgulanmasına rağmen detaylı bir şekilde tanımlanmamış ve ölçülebilirliği üzerine araştırmalar yapılmamıştır. Güvenlik kültürü terimi ilk olarak 1986 Çernobil’de yaşanan nükleer kazadan sonra 1987 yılında OECD Nükleer Ajansı tarafından hazırlanan bir raporda kullanılmıştır (Cox ve Flin, 1998:190). IAEA 1991 Yılında bu kavramı “ kurumun sağlık ve güvenlik programlarının yeterliliğine, tarzına ve uygulamadaki ısrarına karar veren birey ve grupların değer, tutum, yetkinlik ve davranış örüntülerinin bir ürünüdür” diye tanımlamıştır (Aytaç,2011,s.2, Özkan ve Lajunen, 2003).

Turner ve diğerleri (1989) güvenlik kültürünü daha geniş bir açıdan ele alarak, “çalışanların, yöneticilerin, müşterilerin ve kamu üyelerinin maruz kaldıkları tehlike veya zararların minimize edilmesiyle ilgili inançlar, normlar, tutumlar, roller ve sosyal ve teknik uygulamalar kümesi” olarak tanımlanmaktadır (Cox ve Flin, 1998: 191, Guldenmund, 2010: 2;). İngiliz Endüstri Konfederasyonu (1991) ise güvenlik

kültürünü, risk, kaza ve hastalıklar hakkında bir organizasyonun bütün üyeleri tarafından paylaşılan inançlar ve fikirler olarak tanımlamaktadır (Aytaç,2011,s.2, Cooper, 2000: 114, Choudhry, Fang ve Mohamed, 2007: 999).

Bununla birlikte, bu farklı tanımlamalar, sektörel bazdaki farklılıkları göz ardı edersek şu ortak özellikleri göstermektedir:

1. Güvenlik kültürü, grup veya daha üst seviyelerde, örgütün bütün üyeleri ve gruplarının hepsi tarafından paylaşılan değerleri ifade eden bir kavramdır.
2. Güvenlik kültürü, bir örgütteki formel güvenlik sorunlarıyla da ilgilidir.
3. Güvenlik kültürü, bir organizasyondaki her seviyedeki herkesin katılımı üzerinde durmaktadır.
4. Güvenlik kültürü, örgüt üyelerinin işteki davranışını etkiler.
5. Güvenlik kültürü, ödül sistemleri ve güvenlik performansı arasındaki ilişkiyi de yansıtır.
6. Güvenlik kültürü, bir organizasyonda kazalardan ve hatalardan öğrenme ve gelişmeyle ilgili gönüllülüğü yansıtır.
7. Güvenlik kültürü, değişime karşı oldukça dayanıklı, sabit ve dirençlidir (Aytaç,2011,s.3, Wiegmann ve diğerleri, 2002).

Reiman ve Oedewald (2002) literatürde çalışmalardan elde edilen 'pozitif güvenlik kültürünün' kriterlerini;

- İyi bir güvenlik kültürünün varlığı, güvenlik politikaları,
- Yönetimin güvenlik için görünür kararlılığı,
- Demokratik uygulamalar ve yetkinliği,
- Güvenlik yönelimli değerler, tutumlar ve bağlılık,
- Zorunluluk ve sorumlulukların açık tanımı,
- Güvenlik ve üretim arasındaki denge,
- Yetkin çalışanlar ve eğitim,
- Yüksek motivasyon ve iş tatmini,
- Yönetim ve çalışanlar arasında karşılıklı güven ve adil yaklaşım,
- Kalite, kural ve düzenlemelerin güncellenmesi,
- Düzenli ekipman bakımı,

- Gerekli olay (örneğin, atlatılan kaza) ve küçük bile olsa kazaların rapor edilmesi ve etkin yorumu,
- Farklı kurumsal seviyelerden ve görevlilerden sağlıklı bilgi akışı,
- Uygun tasarım,
- Yeterli kaynak ve sürekli iyileştirme,
- Gerektiğinde otorite ile olan iş ilişkileri ana başlıkları altında toplamıştır.

Tablo 1- Güvenlik Kültürü Tanımları

Yazar(lar)	Tanım
Ciavarelli ve Figlock (1996)	Güvenlik kültürü, işyerindeki her seviye ve gruptaki, herkes tarafından benimsenen, çalışan güvenliği ve kamu güvenliği üzerinde yüksek bir değeri (öncelik) ifade eder.
Kennedy ve Kirwan (1998)	Organizasyonda işleri yapmanın belli yollarıyla ilgili, bireysel ve grup algılarının düşünce süreçleri, duygular ve davranışların birleştirilmesiyle desteklenen, soyut bir kavramdır. Genel örgüt kültürünün bir alt elementidir.
Carrol (1998)	Güvenlik kültürü, güvenlik hakkında bireysel ve örgütsel tutumlar ile örgütsel kararları etkileyen, paylaşılan değerler, inançlar, varsayımlar ve normlardır. Güvenlik kültürü ayrıca, güvenliği korumak ve yükseltmeye yönelik eylemler, güvenliğe yönelik kişisel sorumluluk alma ve bu değerlerin tutarlı olarak ödüllendirilmesiyle ilgili beklentileri de ifade etmektedir.
Avustralya Madenler Konseyi (1999)	Firmadaki yönetim, denetim ve yönetim sistemleri algılan ile ilgili formel (biçimsel) güvenlik konularını ifade eder.
INSAG (1991)	Güvenlik kültürü, çalışanların güvenlikle ilgili paylaştığı değerler, algılar, inançlar ve tutumların bir yansımasıdır.
Cox ve Cox (1991)	Güvenlikle ilgili çalışanlar tarafından paylaşılan, değerler, algılar, inançlar ve tutumları yansıtır.
Mearns ve diğerleri (1998)	Belli bir grup insan tarafından, risk ve güvenlikle ilgili paylaşılan inançlar, normlar?, değerler ve tutumlardır.
McDonald ve Ryan (1992), Mearns ve Flin (1999), Pidgeon (1991) ve Pidgeon ve O'leary (1994)	Çalışanların, yöneticilerin, müşterilerin ve kamu üyelerinin maruz kaldıkları tehlike veya zararlarla ilgili koşulları minimize etmekle ilgili, sosyal ve teknik uygulamalar, roller, tutumlar, normlar ve inançların bir setidir.
ACSN (1993)	Güvenlik kültürü, bir organizasyonun sağlık ve güvenlik yeterliliği ve tarzı ile birey ve grup değerlerinin, tutumların, algıların, yetkinliklerin ve bağlılığı belirleyen davranış örüntülerinin bir ürünü olarak tanımlanmaktadır. Organizasyonlarda pozitif bir güvenlik kültürü, karşılıklı güvene dayalı iletişim temelinde, güvenliğin önemiyle ilgili paylaşılan algılar ve önleyici ölçümlerin etkinliğine güvenle karakterize edilir.
Ostrom ve diğerleri (1993)	Eylemler, politikalar ve prosedürlerde açığa çıkan ve organizasyonun güvenlik performansını etkileyen, organizasyonun, inanç ve tutumlarıyla ilgili bir kavramdır.
Berends (1996)	Organizasyon üyelerinin oluşturduğu grubun, güvenliğe yönelik ortak zihinsel programlamasıdır.
Helmreich ve Merritt (1998)	Bir grubun üyelerine davranışlarında yol gösterir. Bu yol gösterme, grup üyelerinin, güvenliğin önemi konusunda ortak inançları ve grubun güvenlik normlarını kendi isteğiyle onaylama ve diğerleri tarafından da destekleneceği konusunda ki anlayışı paylaşmasıyla sağlanır.
Flin ve diğerleri (1998)	Bir grup insan tarafından güvenlikle ilgili paylaşılan fikirler ve tutumları ifade eder.
Cooper (2000)	Kültür, insan (psikolojik), iş (davranışsal) ve organizasyon (durumsal) arasında çok amaçlı doğrudan etkileşimlerin bir ürünü iken, güvenlik kültürü, bütün örgüt üyelerini yönlendiren günlük temelde güvenliği arttırmaya yönelik ilgi ve eylemleriyle ilgili görünür çabaların seviyesidir. Güvenlik kültürü, örgüt kültürünün bir alt boyutudur ve örgütün sağlık ve güvenlik performansının sürdürülmesiyle ilgili davranışlara ve örgüt üyelerinin tutumlarına etki eden düşüncelerdir.
Hale (2000)	Çalışanların, risk ve risk kontrol sistemleri ile ilgili hareket ve tepkilerinin nasıl olması gerektiğini belirleyen norm ve değerleri tanımlayan doğal gruplar tarafından paylaşılan tutumlar, inançlar ve algılardır.
Mohamed (2003)	Örgüt kültürünün bir alt boyutudur ve bir organizasyonun güvenlik performansı ile ilgili çalışanların tutum ve davranışlarını etkiler.
Richter ve Koch (2004)	Rehber insanların, riskler, kazalar ve kazaların önlenmesine yönelik eylemleri gibi kısmen sembolik olarak ifade edilen, paylaşılan ve öğrenilen anlamlar, tecrübeler ile iş ve güvenlik yorumlarıdır.
VVestrum (2004)	Organizasyonun karşılaştığı fırsatlar ve problemlerle ilgili tepki örüntüsüdür.
Fang ve diğerleri (2006)	Organizasyonun güvenlikle ilgili sahip olduğu, inançlar ve değerler ile hâkim göstergelerin bir setidir.

Kaynak: Dursun,2012, s.33, Choudhry, Fang ve Mohamed, 2007: 999; Guldenmund, 2010: 2; Wiegmann ve diğerleri, 2002: 7-8.

Wiegmann ve diğerkleri (2002: 8) güvenlik kültürüyle ilgili farklı tanımlardan yola çıkarak güvenlik kültürünü şu şekilde tanımlamışlardır: “Güvenlik kültürü, bir organizasyonun her bir seviyesindeki ve her bir gruptaki herkeste, çalışanların ve kamunun güvenliği konusunda kalıcı bir değerin ve önceliğın yerleşmesidir. Birey ve grupların güvenliğe yönelik kişisel sorumluluk alması, koruyucu eylem, güvenlik ilgisini arttırmak ve iletmek, aktif olarak öğrenmeye çaba göstermek, hatalardan öğrenilen dersleri (hem bireysel hem de grup düzeyinde) davranış temelinde benimseme ve değıştirme, bu değerkleri sürekli bir şekilde ödüllendirmeyi ifade etmektedir” (Dursun,2012, s.35).

Güvenlik kültürü kavramının belirgin bir tanımının yapılamamasının temelde iki nedeni bulunmaktadır. Bunlardan birincisi, farklı araştırmacıların birkaç boyut dışında (örneğin yönetimin güvenliğe bağıllığı, güvenlik eğitimi ve güvenlik iletişimi) farklı güvenlik kültürü boyutlarına vurgu yapmalarıdır. İkinci önemli nedeni ise, her çeşit kültür kavramını, kavramın doğası gereği, öz/kısa bir şekilde tanımlamanın son derece güç olmasıdır (Yule, 2003: 2). Diğerk taraftan “kültür” kavramının oldukça soyut bir kavram olması bu tanımlamayı daha da zorlaştırmaktadır (Dursun,2012, s.35,Sutton, 2008: 274).

Bununla birlikte, güvenlik kültürüyle ilgili bu farklı tanımlamalar, sektör düzeyindeki farklılıkları göz ardı edersek şu ortak özellikleri göstermektedir:

- 1- Güvenlik kültürü, grup veya daha üst seviyelerde, örgütün bütün üyeleri veya bütün grup tarafından paylaşılan değerkleri ifade eden bir kavramdır.
- 2- Güvenlik kültürü, bir örgütteki formel güvenlik sorunlarıyla da ilgilidir. Ancak sadece yönetim ve denetim sistemleriyle de sınırlı değildir.
- 3- Güvenlik kültürü, bir organizasyondaki her seviyedeki herkesin katılımı üzerinde durmaktadır.
- 4- Güvenlik kültürü, örgüt üyelerinin işteki davranışını etkiler.
- 5- Güvenlik kültürü, genellikle ödül sistemleri ve güvenlik performansı arasındaki ihtimali de yansıtır.
- 6- Güvenlik kültürü, bir organizasyonda olaylardan, kazalardan ve hatalardan öğrenme ve gelişmeyle ilgili gönüllülüğü yansıtır.

7- Güvenlik kültürü, değişime karşı oldukça dayanıklı, sabit ve dirençlidir (Dursun,2012, s.35, Wiegmann ve diğerleri, 2002: 5).

8- Güvenlik kültürüyle ilgili bu farklı tanımlamalar, bu kavrama yönelik yorumlayıcı ve fonksiyonel olmak üzere iki farklı bakış açısını da yansıtmaktadır. Yorumlayıcı tanımlar, güvenlik tutumları, güvenlik algıları, güvenlik inançları, güvenlik değerleri, güvenlik biçimleri, güvenlik vasıfları, güvenlik karakteristikleri, zihinsel modeller, güvenlik amaçları vb. gibi kavramları içermektedir. Yorumlayıcı araştırmalar, kültürün fonksiyonları üzerinde yoğunlaşmaktan ziyade, güvenliğe etki eden kültürel görünümlere odaklanmaktadır. Fonksiyonel bakış açısıyla ilgili tanımlar ise, risklerin azaltılması ve güvenlik performansının iyileştirmesi gibi güvenlik kültürünün çıktıları üzerinde durmaktadır. Buna göre, ***güvenlik kültürünü, bir organizasyonun sağlık ve güvenlik yeterliliği ve tarzı ile birey ve grup değerlerinin, tutumların, algıların, yetkinliklerin ve bağlılığı belirleyen davranış örüntülerinin bir ürünü*** olarak tanımlayan HSE (1993) tanımı fonksiyonel bakış açısını yansıtmaktadır (Dursun,2012, s.36, Wu, Lin ve Shiau, 2009: 509; Olsen, Bjerkanb ve Navestad, 2009: 390).

2.11 Güvenlik kültürünün özellikleri ve öğeleri

Güvenlik kültürü özelliklerinin belirleyicileri; işçilerin farkındalığı ve tehlikeleri doğru şekilde algılamaları, doğru kişisel koruyucu malzemeleri kullanmaları, güvenlik komiteleri oluşturulması ve güvenlik önerilerinde bulunulmasıdır (Characteristics of Safety Culture: Erişim). Buradan hareketle, örgütlerde güvenlik kültürünün özelliklerini aşağıdaki hususlar etkilemekte ve belirlemektedir (Demirbilek,2008, s.6, Oedawald and Reiman, 2007: 46-88).

- Risk ve güvenlik algıları,
- Risk ve güvenliğin motivasyonel etkileri,
- Organizasyonel yapı ve süreçlerin karmaşıklığı,
- Organizasyonel performansı tahmin etme ve modelleme,
- Eğitim,
- Kural ve prosedürlerin rolü,
- Karmaşık üretim sistemlerindeki belirsizliğin üstesinden gelme,
- Sorumluluklardaki belirsizlik.

Buna bağlı olarak, güvenlik kültürünün temel zellikleri Şu Şekilde sıralanabilir (Demirbilek,2008, s.6, Cameron, 2000: 21-22):

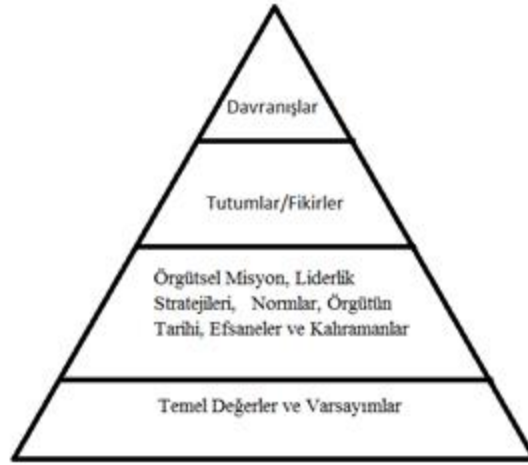
- Güvenliğe yönelik üst yönetimin bağlılığı,
- Güvenliğe yüksek öncelik verilmesi,
- Güvenliğe yönelik sistematik yaklaşım,
- Güvenliğin stratejik önemi,
- Üretim sürekliliği için güvenlikten ödün verme,
- Yeterli ve becerili personel,
- Açık rol ve sorumluluklar,
- Açıklık ve iletişim,
- Motivasyon ve iş doyumunu,
- Tüm işçilerin katılımı,
- Zaman baskısı, iş yükü ve stresten arındırılmıŐ çalışma koşulları,
- Uygun kaynak dağıtımı,
- İŞbirliği ve takım çalışması,
- Örgütsel ğrenme,
- Yönetici ve işçiler arasındaki iliŐkiler.

Öte yandan, etkin güvenlik kültürünün öğeleri konusunda tam bir görüş birliği bulunmamaktadır. Bununla birlikte, güvenlik temelli kültür için gerekli olduğu yaygın Şekilde kabul edilen “güvenlik kültürü ğeleri” Şu Şekilde sıralanabilir (Demirbilek,2008, s.6, Culture of Safety Risk Analysis, 2005: 2):

- Örgüt st yönetiminin açıkça güvenliğe bağlılık taŐıması ve bunun tüm düzeylerde paylaşılan değer, inanç ve davranışsal normlara dönüştürülmesi,
- Bu bağlılığın oluşmasına yardımcı olmak için gerekli kaynakların, özendiricilerin ve ödüllerin örgüt tarafından sağlanması,
- Güvenliğe temel öncelik olarak – retim ya da etkinlik pahasına- değer verilmesi;
- Çalışanlar ve örgütün tüm düzeyleri arasında iletiŐimin yaygın ve samimi olması,
- Yüksek miktardaki üretime rağmen güvenli olmayan davranışların ender olması,

- Hatalar ve sorunlara karşı açıklığın (gizlilikten kaçınmanın) bulunması; meydana geldiklerinde de raporlanması,
- Örgütsel öğrenmeye değer verilmesi (bir soruna yönelik tepki birey suçlamasından çok sistemin performansının gelişimine odaklanır).

Patankar ve Sabin (2010: 99-101) bir örgütteki güvenlik kültürü yapısını dört basamaktan oluşan bir piramit halinde incelemiştir (Şekil-2). Piramidin en altında temel güvenlik değerleri yer almakta, ardından örgütsel faktörler (güvenlik liderliği stratejileri) gelmekte, bunu, tutumlar ve fikirler (güvenlik iklimi) takip etmektedir. Piramidin en tepesinde ise, güvenli davranışlar (güvenlik performansı) yer almaktadır (Dursun,2012, s.37).

Şekil-2: Güvenlik Kültürü Piramidi

(Kaynak: Dursun,2012, s.38, Patankar ve Sabin, 2010: 100)

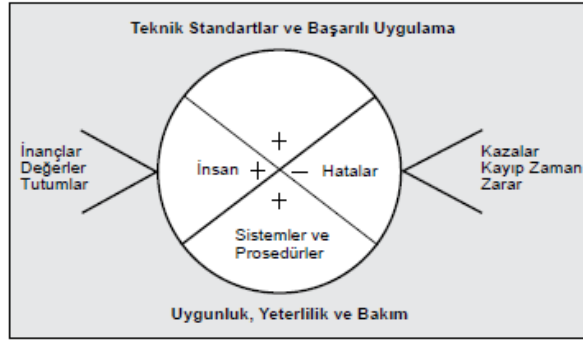
Güvenlik değerleri, örgütsel yapılar içinde güvenlik sisteminin yanı sıra, bireysel çalışan güvenliğinin de bir değer olarak yer alması gereklidir. Buna göre, güvenlik konuları, örgütün iş planları ve günlük uygulamaları ile bütünleştirilmelidir. Güvenlik liderliği stratejileri, örgütsel misyon, politikalar, prosedürler, çalışanı değerlendirme araçları, ödüllendirme ve cezalandırma sistemleri ve liderlik uygulamalarını içerir. Güvenlik iklimi; güvenlik tutumları, çalışanların güvenlik politikaları, prosedürleri, uygulamaları ve liderlik hakkındaki algılarının, tepkilerinin ve fikirlerinin geçici bir anlık fotoğrafıdır. Tutumsal ölçümler, örgütteki genel güvenlik algılarını birey ve grup seviyesinde değerlendirir. Güvenlik performansı; gözlemlenebilir güvenli davranışların bir çıktısıdır. Güvenlik

performansı, özellikle büyük kazalar da devlet ve araştırma kuruluşları tarafından hazırlanan raporlara göre belirlenebileceği gibi, günlük veya haftalık olarak, ekipman zararı raporları, personel yaralanmaları gibi güvenlik performansının örgüt içi gözlemi şeklinde de yapılabilir. Güvenlik iklimi ve güvenlik kültürünün hangi boyutlardan oluştuğu konusunda bir fikir birliği bulunmamaktadır. Dursun'un eserinde yaptığı araştırmalara göre, güvenlik kültürü veya güvenlik iklimi araştırmalarında aynı değerlendirme araçları kullanılsa bile, örgütsel, sektörel ve ülkeler arası farklılıkların, tek bir değerlendirme aracı kullanılmasına engel olduğunu göstermektedir (Dursun,2012, s.38).

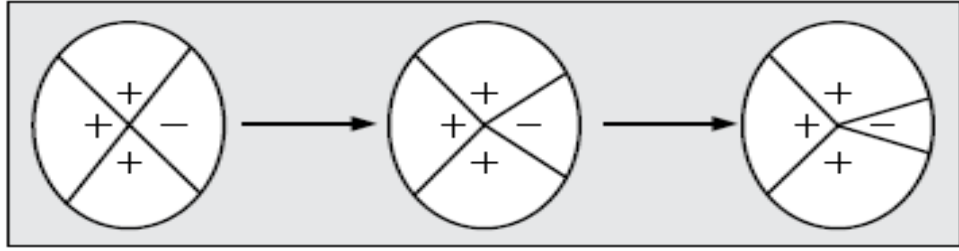
2.12 Güvenlik kültürünün gelişimi

Örgütlerin güvenliğe karşı tutum ve davranışları yöneticilerden, yönetim biçimlerinden, karın güvenlikten üstün görülmesinden, iletişimden, sorumlulukların paylaşım şeklinden kaynaklanabilmektedir. Bunu belirleyen ise, örgütün güvenlik kültürüdür. Güvenlik kültürü örgütün güvenliğe ilişkin temel değer, norm ve tutumlarını ifade ettiğinden, etkili ve başarılı bir güvenlik yönetimi özellikle yönetim kademesinin güvenliğe yönelik bağlılığına ve tutumuna dayanır.

Etkili bir güvenlik yönetimi, büyük ölçüde örgütün genel yönetimiyle bütünleşmesine bağlıdır (Arvidsson vd., tarihsiz: 1-2). Nitekim, güvenlik kültürlerinin yapısı incelendiğinde başarısız örgütlerde olduğu gibi başarılı örgütlerde de yönetim biçimi ön plana çıkmaktadır. McGregor'un formüle ettiği X (otoriter yönetim) ve Y (katılımcı yönetim) Teorisi bu açıdan ele alındığında, Y tipi katılımcı liderin bulunduğu örgütlerde güvenlik kültürünün geliştiği ve düşük hata ile yüksek güvenliğin söz konusu olduğu anlaşılmıştır (Roughton ve Mercurio, 2002: 19, 53). Örgütte güvenliğe ilişkin inanç, değer ve davranışlar geliştikçe güvenlik kültürü olgunlaşacak; hasarlar ve kaybedilen zaman ile masraflar azalacaktır. Şekil-3'de bu ilişki yer almaktadır. Şekil-4'de ise inançlar, değerler ve davranışlardaki değişim karşısında hasarlar, kaybedilen zamanlar ve masraflardaki farklılaşma gösterilmektedir (Demirbilek,2008, s.6, Cameron, 2000: 23-24).

Şekil-3: Örgütteki İnanç, Değer ve Davranışlar

Şekil-4: Örgütteki İnanç, Değer ve Davranış Değişikliğinin Sonuçları

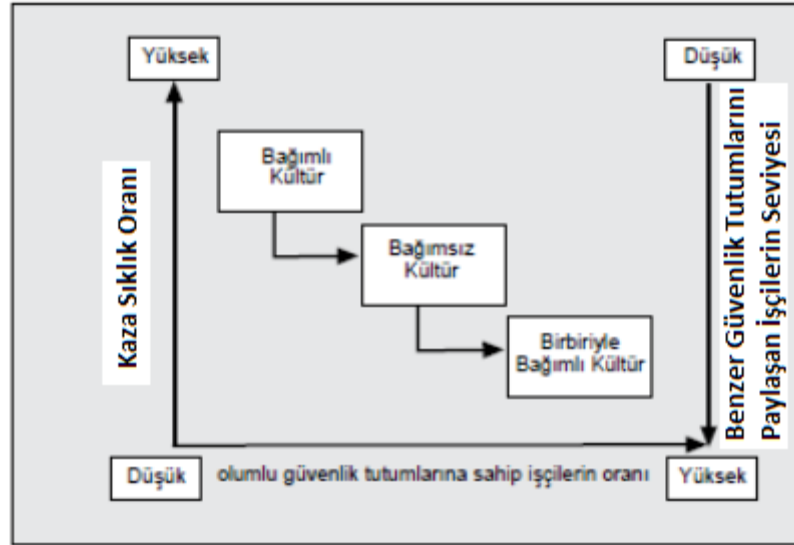
Güvenliğe önem veren, karlılığı güvenliğin önünde tutmayan bilinçli örgütlerde olumlu bir güvenlik kültürünün olduğunu söylenebilir. Bu tür örgütler bazı özelliklere sahiptir. Bunlar aşağıdaki gibidir: (Safety Culture, 2006: 2)

- Liderliğin önemi ve genel müdür ile diğer yöneticilerin bağlılığı,
- Beklentilerin belirgin olması ve hat yönetiminin bağlılığı,
- Tüm çalışanların katılımı,
- Etkin iletişim, ortak anlayış ve hedefler,
- Etkin örgütsel öğrenme ve değişime yanıt verme,
- İşyerinde güvenlik ve sağlığa dikkat ve ilgi gösterme,
- Tutum ve davranış sorgulama ve tüm bireyler tarafından titiz ve sağduyulu yaklaşım.

Olumlu güvenlik kültürüne sahip örgütlerin özelliklerine, karşılıklı güvene dayalı iletişim, güvenliğin önemini algılama ve önleyici ölçümlerin yararına güvenme gibi özellikler de eklenebilir (Gadd ve Collins, 2002: 1,3). Bu tür kültüre sahip örgütlerde hata ve kaza oranları oldukça düşüktür ve söz konusu örgütlerin tutum ve algıları ise şöyledir (Demirbilek,2008, s.7, , Fleming ve Lardner, 11 March 1999: 16):

- Yönetimin güvenliğe bağlılığı,
- Güvenliğin üretimden daha öncelikli olması,
- Etkin güvenlik gözetim ve denetimi,
- İnsancıl ve katılımcı yönetim biçimi,
- Güvenlik ölçümlerinin durumu,
- Etkin ve yeterli kurallar ve prosedürler,
- Düşük seviyelerdeki risk alma davranışı,
- Göreceli risk algılarının paylaşılması,
- Etkin örgütsel öğrenme,
- Güvenli şekilde çalıştığından işe alınan, istihdamını sürdüren ve terfi eden işgücünün oranı.

Güvenlik kültürünün gelişimi, “Güvenlik Kültürü Gelişimi Aşamaları Modeli”nden yararlanılarak daha iyi anlaşılabilir (Fleming ve Lardner, 11 March 1999: 17). Üç aşamalı olan model ile örgütler buldukları aşamayı belirleyebilir ve bir sonraki aşamaya geçmelerini sağlayacak faaliyetleri tanımlayabilir (Bkz. Şekil-5).

Şekil-5: Güvenlik Kültürünü İyileştiren Seviyeler

Modelde üç aşama söz konusudur. Bunlar; “*bağımlı kültür*”, “*bağımsız kültür*” ve “*birbiriyle bağımlı kültür*”dür (Fleming ve Lardner, 11 March 1999: 17-18). Bağımlı kültür, güvenlik önlemlerini uygulatmak için geniş kapsamlı bir disiplinin uygulanmasını ifade eden yönetim ve nezaretçi kontrolüne odaklaşır. Bu kültürde,

yazılı güvenlik kurallarına ve prosedürlerine çok fazla önem verilmiştir. Güvenlik performansının başarısı, kural ve prosedürleri uygulatma yönündeki yönetimin bağlılığı ile ilişkilidir. Bu anlamda, güvenlik performansının gelişimi bu tip bir kültür aracılığıyla en üst düzeyine ulaşacaktır. (Demirbilek,2008, s.7).

Bağımlı kültüre sahip bir örgütte güvenliğin gelişmesi arzu ediliyorsa, bağımsız kültür geliştirilmelidir. Bu noktada, güvenlik için kişisel bağlılık ve sorumluluklara odaklanılmalıdır. Tüm çalışanlar kendi kişisel güvenlik standartlarını geliştirmekten ve bu standartları yerine getirerek bağlılıkları kanıtlamaktan sorumlu tutulmalıdır. Güvenlik kural ve prosedürleri bu şekilde belirlendiğinde, çalışanlar kendi güvenlikleriyle ilgilenecek ve güvenliklerini korumak için aktif olacaklardır. Güvenlik konusunda bireysel sorumluluğu esas alan bağımsız kültürde, “herkes kendi güvenliğinin yöneticisidir” gibi beyanatlar görülür (Demirbilek,2008, s.7)

Modeldeki son aşama ise, birbiriyle bağımlı kültürdür ve güvenlik konusunda takım bağlılığı baskın faktördür. Bu çeşit kültürlerde çalışanlar kendi işlerinin ötesinde diğerlerinin güvenliği için de sorumluluk duygusuna sahiptir. Çalışanlar güvenliğin önemi konusunda ortak bir inancı paylaşmaktadır. Birbiriyle bağımlı kültürü geliştirmek bireysel bağlılıktan daha fazlasını gerektirdiği için zordur ve paylaşılan algı, davranış ve inançları gerektirir. Bunun yanı sıra, çalışanlar diğerlerinin bu inanç sistemini zorlayarak değil, ikna yoluyla benimsemelerine yardımcı olma konusunda gönüllü olmalıdır. Ayrıca, çalışanlar diğerlerine yardımcı olmayı istemeli ve yaptırım olmaksızın buna inanmalıdır (Demirbilek,2008, s.7).

2.13 Güvenlik kültürünün ölçümü

Dursun yayınlanmış doktora tezi araştırmasında (2012,s.51) güvenlik kültürünün nasıl ölçüleceği ve tespit edileceğine yönelik literatürde bir görüş birliği bulunmadığını belirtmiştir. Güvenlik kültürüyle ilgili araştırma yöntemlerindeki bu farklılıklar, her organizasyonun (hatta örgüt içindeki bölümlerin), sektörün, ülkenin kendine has kültürel özellikler barındırması gibi kültür kavramının doğasından kaynaklanan nedenler önemli rol oynamaktadır. Güvenlik kültürü veya güvenlik ikliminin ölçümünde niceliksel ve niteliksel olmak üzere iki farklı ölçüm aracı kullanılmaktadır.

Niteliksel metotlar, çalışanları gözleme, odak grup görüşmeleri, geçmiş

kayıtları gözden geçirme ve olay çalışmalarını içerir (Dursun,2012,s.52, Wreathall, 1995'ten akt. Wiegmann ve diğerleri, 2002: 13).

Niceliksel yöntemler ise, yüksek oranda yapılandırılmış görüşmeler ve anketler gibi yüksek oranda standardize edilmiş ve derecelere ayrılmış prosedürler kullanılarak güvenlik kültürü skorları veya sayısal ölçümüne yönelik çalışmalardır (Dursun,2012,s.52).

Cox ve Flin (1998: 194-196) güvenlik kültürünün belirlenmesine yönelik ölçüm yöntemlerini, olay çalışmaları, karşılaştırmalı çalışmalar ve psikometrik anketler olmak üzere üç ana başlık altında toplamaktadır. Bunları şu şekilde açıklamamız mümkündür (Dursun,2012,s.53):

1) Olay çalışmaları: Sosyologlar ve örgüt analistlerince güvenlik kültürünün bileşenlerini belirlemek için tercih edilen niteliksel yöntemlerin kullanıldığı çalışmalardır. Bu yöntemde, derinlemesine mülakat, gözlem ve katılımlı gözlem teknikleri yaygın olarak kullanılır. Bu çalışmalar:

a) *Büyük kazaların meydana geldiği kurumlar (kriz eğilimli organizasyonlar):* Çoğu durumlarda (örneğin büyük kaza soruşturmalarında) üst yönetimin anahtar niteliklerindeki yoksunluk (örneğin açık bağlılık) zayıf bir güvenlik kültürü karakteristiği olarak tanımlanır.

b) *Tehlikeli bir çevrede faaliyette bulunmasına rağmen düşük kaza oranlarının olduğu organizasyonlar (yüksek güvenilirli organizasyonlar):* Gözlemler, görüşmeler, anketler ve arşiv analizleri gibi çoklu metot yaklaşımları kullanarak yüksek güvenilirli organizasyonların özelliklerini ayrıntılı bir şekilde açıklayan çok sayıda çalışma bulunmaktadır.

c) *Örgütsel değişim yaşayan organizasyonlar:* Farklı araştırma yöntemleri kullanarak, “mükemmel” güvenliğe yönelik bariyer engelleri belirlenmeye çalışılır. Yönetimin bağlılığı, yönetimin eylemleri, güvenlik önceliği, iletişim ve çalışanların ilgisinin ortaya çıkması örgütsel güvenlik kültürünü etkileyen çok önemli faktörlerdir. Yapılan araştırmaların ışığında, çalışanların karar alma süreçlerine katılımının sağlanması tavsiye edilmektedir. Ayrıca, derinlemesine mülakat, çalışan anketleri ve doküman analizleri gibi çoklu metotların kullanılması olayların altında yatan nedenlerin ortaya çıkarılmasında önemlidir.

2) **Karşılaştırmalı çalışmalar:** Bu tür çalışmalarda kaza sayısı yüksek ve düşük olan bölüm veya kurumların özellikleri karşılaştırılması üzerine odaklanılır.

3) **Psikometrik uygulamalar:** Yapılandırılmış geniş kapsamlı anketler kullanılarak güvenlik kültürünün niteliğinin belirlenmesini amaçlayan bu yöntem son yıllarda oldukça yaygın olarak kullanılmaktadır.

Niteliksel yöntemlerden bir diğeri de alan gözlemleridir. Alan gözlemi de kendi içerisinde, doğal gözlem ve katılımcı gözlem olarak ikiye ayrılmaktadır. Doğal gözlemlerde amaç katılımcıları herhangi bir müdahale veya girişim olmadan olayların normal akışı içerisinde gözlemlemektir. Katılımcı gözlemlerde ise, araştırmacı katılımcılarla belli bir zaman süresince yoğun bir iletişim içerisine girer (108 (Dursun,2012, s.54, Patankar ve Sabin, 2010).

2.14 İş Güvenliği Kavramı

İş güvenliği, işçilerin iş ortamında karşılaşılabilecekleri tehlikelerin yok edilmesi veya azaltılması için getirilen yükümlülüklerden oluşan teknik kuralların bütünüdür. İş kazaları ve meslek hastalıklarını azaltan bir bilim dalıdır. Başka bir tanıma göre ise; iş yerlerinde, işin yürütülmesi ile ilgili olarak oluşan tehlikelerden, sağlığa zarar verecek koşullardan korunmak ve daha uygun bir iş ortamı oluşturmak için gerçekleştirilen metodlu çalışmalar “İş güvenliği” olarak adlandırılmakta ve işçi güvenliği ve üretim güvenliği kavramlarını da kapsamaktadır (Akpınar, 2014, s.37, Terzioğlu,2009).

İş sağlığı ve güvenliği; işin yapılması sırasında iş yerindeki fiziki çevre şartları sebebiyle işçilerin maruz kaldıkları sağlık sorunları ve mesleki risklerin ortadan kaldırılması veya azaltılması ile ilgilenen bilim dalıdır. Bir kuruluşun gerçekleştirdiği faaliyetlerden etkilenen tüm insanların (çalışanların, geçici işçilerin, alt yüklenici çalışanlarının, ziyaretçilerin, müşterilerin ve işyerindeki herhangi bir kişinin) sağlığına ve güvenliğine etki eden faktörleri ve koşulları inceleyen bilim dalı olarak tanımlanmaktadır.

1. İşyerlerinde işin yürütülmesi ile ilgili olarak oluşan tehlikelerden, sağlığa zarar verebilecek şartlardan korunmak ve daha insanî bir iş ortamı meydana getirmek için yapılan metodlu çalışmalar.

2. Genel anlamda, hem çalışanları korumayı (İş Güvenliği), hem de bütün işletmenin ve üretimin güvenliğini, yani etraftakilerin ve çevrenin korunmasını esas alan tedbirlerin bütünüdür.
3. İşyerinde çalışan işçilerin sağlığını ve iş güvenliğini sağlamayı, bir başka ifadeyle, işyerinde doğabilecek, iş kazası ve meslek hastalıkları gibi her türlü riske karşı gerekli tedbirleri almayı, bu husustaki şartları yerine getirmeyi, bu hedefleri yerine getirmeye yardımcı olabilecek araç-gereçlerin eksiksiz bulundurulmasını öngören, genelde bunların uygulanmasından işverenin sorumlu tutulduğu ve/fakat işçilerin de, öngörülen tedbirlerle ilgi olarak usul ve şartlara uymalarını isteyen bir kavramdır (https://tr.wikipedia.org/wiki/%C4%B0%C5%9F_g%C3%BCvenli%C4%9Fi#cite_note-1 Erişim Tarihi: 27.08.2015).

2.15 Davranışsal güvenlik

Kazaların önlenmesinde kişilerin davranışlarının ele alınması ve davranışlara ilişkin geri-besleme alınmasının önemi 1978 yılına kadar gider. Komaki, Barwick ve Scott, bu yaklaşımla, güvenli davranışların %75- 80 den % 95-99'a artırılabilineceğini ileri sürmüşlerdir. Ancak, söz konusu gelişmede, alınmış olan önlemlerin rolü üzerinde fazla bilgi verilmemiş olduğundan, iyileştirmenin bu ölçüde olduğu konusunda duraksamalar vardır. Guastellono tarafından, değişik güvenlik girişimlerinin etki derecesi üzerine yapılmış olan çalışma sonucu;

- Mühendislik önlemlerinin % 29
- Yönetmelik denetlemelerin % 19
- Afişler vb ile yapılan etkileme çalışmalarının % 14
- "Ucuz kurtulduk" raporlarının % 0 ve
- Davranışların düzeltilmesinin (davranışsal güvenlik) % 59.6

oranında etkili olduğunu göstermektedir. Bu sonucun anlamlı yanı, davranışsal güvenlik yaklaşımının, kendine özgü meyvelerinin olmasıdır. Çünkü güvensiz davranışların sinsi yönü, bunların diğer olumsuzluklarla bileşerek, daha ciddi sonuçlara yol açabilmeleridir. Nitekim zararsız ve sorunsuz gözükken bir durum, şartlar oluştuğunda, beklenmedik olaylara yol açabilir. Bu açıdan, iş güvenliğine

ilişkin programların olayların önünde olması (proaktif) çok önemlidir (Esin,2010).

Proaktif davranışın gereği olarak güvensiz davranışların izlenmesi, çetelesinin çıkartılması ve irdelenmesi, kazaların istatistiğinden çok daha anlamlıdır. Çünkü genelde üst yönetim, sonucu eyleme geçmeyi gerektirecek ciddiyette bir durum olmadığında, kazalar konusunda beklenen duyarlılıkta olmaz veya ilgisi geçicidir ve çoğunlukla, olay kapandıktan sonra günlük uğraşlara dönülür ve ayrılan kaynak bunlara kullanılır (Esin,2010).

Davranışsal güvenlik programlarının temel ölçütleri, Sulzer-Azeroff ve Lischeid tarafından belirlenmiştir. Bunların özetle üzerinde durulması konuya açıklık kazandıracaktır (Esin,2010):

- İş gücünün önemli derecede katkısı olmalıdır.
- Belirgin güvensiz davranışlar hedeflenmelidir.
- Uygulamalar, gözlemlere dayalı veri toplanmasına dayandırılmalıdır.
- Kararlar olgulara dayalı olmalıdır.
- Çalışmalar; sistemli, gözlemsel ve geliştirmeye yönelik olmalıdır.
- Geri-besleme ile gelişmelerin düzgün biçimde izlenmesi sağlanmalıdır.

2.16 Pozitif güvenlik kültürü ve örgütlerde güvenlik kültürünün yerleştirilmesi

Pozitif güvenlik kültürü örgütlerde güvenliğin sağlanmasında önemli bir araçtır. *Pozitif güvenlik kültürünün amacı, çalışanların işyerlerindeki risklerin farkında olduğu, sürekli olarak bu tehlikelere karşı dikkatli olduğu ve güvenli olmayan davranışlardan sakındığı bir çalışma ortamı yaratmaktır* (Muniz ve diğerleri, 2007). Bundan dolayı güvenlik kültürü işyerinde güvenliğe karşı davranışları, tutumları ve inançları kontrol etmeye yarayan önemli bir yönetim aracıdır (Beck ve Woolfson, 1999). *Pozitif güvenlik kültürü, örgüt üyelerinin güvenliğe yönelik olarak paylaştıkları davranış kalıpları, tutumlar, algılar ve değerler seti olarak ifade edilebilir.* Diğer bir ifadeyle, çalışanların iş kazasına maruz kalma risklerinin azaltılması, örgütün her seviyesinde uygulanması ve kaza ve hastalıkları önleyici bağlılıkla ilgili politika, uygulama ve prosedürler setidir. Pozitif güvenlik kültürü çalışanların güvenli olmayan eylemlerden sakındığı bir çalışma atmosferi yaratır (Dursun,2012, s.54, Muniz, Peon ve Ordas, 2007: 627-628).

Pozitif bir sağlık ve güvenlik kültürünün önemli bileşenleri şunlardır (Dursun,2012,s.54, Hughes ve Ferrett, 2008: 52):

- 1- Örgütün bütün seviyelerinde ve genelinde sağlık ve güvenliğe yönelik bağlılık ve liderlik,
- 2- Sağlık ve güvenliğe yönelik yüksek standartları, örgütün uzun dönem stratejilerinin başarıya ulaşmasının bir parçası olarak kabul etmek,
- 3- Örgüt içindeki sağlık ve güvenlik risklerini detaylı bir Şekilde değerlendirmek ve uygun kontrol ve gözetim sistemlerini geliştirmek,
- 4- Örgütün kısa ve uzun dönemli amaçlarını belirleyen sağlık ve güvenlik politikası
- 5- Çalışanlara uygun eğitim programları, iletişim ve danışma prosedürleri,
- 6- Gözlem/denetim ekipmanı, programları ve prosedürleri ve her hatayı anında düzeltmeye yönelik sistemler,
- 7- Bütün olay ve kazaların anında araştırılması ve bunların uygun bir Şekilde iyileştirici eylemlere yönelik ayrıntılı raporlar hazırlamak.

Hale (2000)'ye göre iyi bir güvenlik kültürü; bütün çalışanların ilgisi, güvenlik personelinin rolü, iletişimde açıklık, güvenlik düzenlemelerine inanç, örgüt içinde güvenlik entegrasyonunu içermektedir. Yine; Choundhry ve diğerlerine göre (2007) ise; pozitif güvenlik kültürü Şu unsurlardan oluşmaktadır (Dursun,2012):

1. Tutum ve davranışlardaki değişim: İşyerinde güvenli davranışlar geliştirmek için, sözlü talimatlar, eğitim ve uyarı işaretleri gibi araç ve aktiviteler kullanılabilir.
2. Yönetimin Taahhüdü: Yönetim pozitif güvenlik kültürünün sağlanmasında anahtar bir rol oynamaktadır. Burada yönetime düşen; güvenlik için kaynak ve zaman tahsisi, risk sorumluluğuna katılım, güvenlikle ilgili danışma kurulu toplantılarına katılım ve çeşitli tamamlayıcı tedbirler gibi sorumluluklardır.
3. Çalışanın ilgisi: Pozitif güvenlik kültürü için gerekli olan bir diğer unsur ise, güvenlikle ilgili uygulamalara çalışanların sahiplenmesi, ilgi göstermesi ve bu konuda sorumluluk almasıdır. Bunun sağlanması için ise, çalışanların eğitimi, makine izolasyonu, iş rotasyonları, işyerinde aşırı gürültü durumunda bunu

bildirme, ses bariyerleri ve kulaklık takma gibi koruyucu aletleri kullanmasının sağlanmasına yönelik uygulamalar yapılabilir.

4. Promosyon stratejileri: Çalışanlar arasında güvenlik farkındalığı yaratmak için bazı promosyon stratejileri uygulanabilir.
  - Güvenlik misyonu, sloganlar, logolar
  - Çeşitli materyal yayını (kütüphane, istatistikler, bültenler)
  - Medya araçları (posterler, e-mail, internet, sergiler)
5. Eğitim ve seminerler: Güvenlikle ilgili kısa bilgilendirici konuşmalar, grup toplantıları, personel sağlığı, hijyen, iş stresi, güvenliğe karşı sorumluluklar (kural ve talimatlara uyma, tehlike tespiti, risk değerlendirmesi, kaza incelemeleri ve iş güvenliği analizi) konularında çalışanların eğitilmesi bu kapsamda değerlendirilebilir.
6. Özel kampanyalar: Sağlık ve güvenlik haftası, acil sorumluluk, kaza raporlama ve inceleme, güvenlik ve çevre yönetim sistemleri gibi uygulamaları içerir.

Turner'a göre (1991) etkin bir güvenlik kültürünü teşvik etmek için gerekli olan bazı özellikler vardır. Bunlar sırasıyla:

1. Üst yönetimin samimi ve görünür bağlılık ve liderliği gerekmektedir.
2. Bir güvenlik kültürünün değiştirilmesi sürekli çaba ve ilgi gerektiren uzun dönemli bir stratejidir.
3. Mümkün olduğunca iyimserlik duygusu taşıma ve yüksek beklentili bir politika beyanı istemektedir.
4. İşyerinde bütün seviyelerde sağlık ve güvenliği "sahiplik" duygusunun yaygınlaşması (nüfuz etmesi) gerekmektedir. Bu da, çalışanların katılımını, uygun eğitim ve iletişimi gerektirir.
5. Örgütlerin, gerçekçi ve ulaşılabilir amaçlar belirlemesi ve buna karşılık gelen bir güvenlik performansı ölçümüne sahip olması gereklidir.
6. Kabul görmüş standartlara yönelik davranış tutarlılığı, çalışanları dinleme yeteneğiyle başarılabilir. Ayrıca, iyi güvenlik davranışı (olumlu davranışlar) bir istihdam koşulu olmalıdır ve performans değerlendirmelerde göz önüne alınmalıdır.
7. Bütün kazalar ve ramak kala olaylar detaylı bir şekilde araştırılmalıdır.

8. Yönetim, sağlık ve güvenlik sistemlerinin gözden geçirilmesi ve performans değerlendirme için uygun güncel bilgileri sağlamalıdır (Dursun,2012, Turner, 1991'den aktaran Fung ve diğerleri, 2005: 505).

Choudhry, Fang ve Mohamed (2007: 1003-1004), Vecchio-Sudus ve Griffiths (2004) çalışmasından yararlanarak pozitif güvenlik kültürünün sağlanması ve daha fazla teşvik edilmesi için gerekli olan düzenlemeleri şu başlıklar altında sınıflandırmaktadır (Dursun,2012,s.55):

- Tutum ve davranışlardaki değişim
- Yönetimin bağlılığı
- Çalışanın ilgisi
- Promosyonel stratejiler
- Eğitim ve seminerler
- Özel kampanyalar

Güvenlik kültürü görünür ve görünmez bileşenlerden oluşur. İSG Kültürünün yalnızca %10'unu oluşturan kurallar, prosedürler, istatistikler ve davranışlardır. % 90'lık kısmı ise görünmez bileşenlerdir. Bunlar dile getirilmeyen kurallar ya da inançlar. İş Güvenliğini etkileyen inançlar işletme kültürü içinde saklı bir şekilde yer alır. Hiçbir zaman dile getirilmez ama geçmişteki tecrübe ve gelenekler nedeniyle varlıklarını korurlar. Güvenlik Kültürü oluşumunda yöneticiler: Motivasyonu, Özendirmeyi, Tutarlılığı esas alarak öncülük etmelidir. Ancak güvenlik kültürünün oluşumu ve gelişiminden işletmedeki tüm çalışanlar sorumludur. İş Güvenliğinin yalnızca bir veya birkaç kişinin üzerinde kalması yeterli olmamaktadır. Olumsuz olaylar yaşanmadan önlemlerin alınması sağlanmalıdır. Bu nedenle de nerede olursa olsun güvenlik kültürü algısını etkileyen psiko-sosyal faktörlerin neler olduğu, araştırılmalıdır (Aytaç,2011,s.4)

Güvenlik kültürünü geliştirmek için tek ve en iyi yol bulunmamaktadır. Uygun yöntemi belirlemek mevcut koşulların ve hedeflerin ayrıntılı olarak gözden geçirilmesi ile sağlanabilir. Geliştirme ilgili iki temel yaklaşım, çalışan katılımını sağlamak ve nezaretçilerin güvenlik yönetimi yeteneklerini artırmaktır. Özellikle başlangıç aşamasında, iş güvenlik kültürü programının yürütümüne yönelik direnç ile

karşılaşılması olasıdır. Bu noktada, iş güvenliği uzmanının işletmedeki olanakları ve onlara nasıl erişip kullanabileceğini öğrenmesi iş güvenliği çabalarının sürekli gelişmesine yardım edecek ve kaza oranını azaltacaktır. Yüksek iş güvenliği performansına ulaşmak için “planlamak”, “ısrarcı olmak” ve “güvenliğe sürekli ilgi göstermek” gerekmektedir (Demirbilek,2008, s.7).

Uluslararası Atom Enerji Ajansı (IAEA, 2002: 17-19) güvenlik kültürünün gelişme aşamalarını üç aşamalı bir süreçte ele almıştır.

1- Güvenliğin kurallar ve düzenlemeler üzerinde temellendirilmesi

Bu aşamada, organizasyon güvenliği dış bir gereklilik olarak görmektedir ve örgütün başarısında yardımcı olmayacağı görüşü vardır. Ulusal hükümetler, bölgesel otoriteler ve düzenleme kuruluşları bu dış gereklilikleri oluşturmaktadır. Tutumsal ve davranışsal güvenlik görüşü ile ilgili farkındalık çok azdır. Güvenlik, kurallar ve düzenlemelere uymanın yeterli görüldüğü teknik bir mesele olarak görülmektedir. Bu aşamanın bir organizasyondaki bazı karakteristikleri şunlardır:

- Problemler öngörülmez ve örgüt bir problem ortaya çıktığında reaksiyon gösterir.
- Bölümler ve fonksiyonlar arasında iletişim zayıftır.
- İşbirliği ve ortak karar verme sınırlıdır.
- Hata yapan insanlar, bu durumun kurallara uymamalarından kaynaklandığı yönünde suçlanır.
- Yönetimin rolü, kuralları uygulamak olarak görülür.
- Örgüt içinden veya dışından önerileri veya eleştirileri dinleme veya öğrenme yoktur. Genellikle eleştirilere karşı savunmacı bir tutum benimsenir.
- İnsanlar mekanik bir görüşle sistemin bir parçası olarak görülür.
- İnsanlar uzun dönem sonuçları ne olursa olsun itaatlerine (söz dinlemelerine) ve ortaya çıkan sonuçlara yönelik ödüllendirilir.

2- Güvenliğin örgütsel bir amaç olması

Bu aşamada güvenlik dış bir gereklilik olmasa dahi örgütsel bir amaç olarak görülür. Davranışsal konularda artan bir farkındalık olsa da, genellikle teknik ve

prosedüre dayalı çözümler üzerinde yoğunlaşmakta ve güvenlik yönetimi konusunda eksiklikler bulunmaktadır. Bu aşamadaki örgütler, sıklıkla güvenlik trendlerinde iyileştirmeler olması gerektiğinde veya bir platoya ulaştığında araştırma faaliyetlerinde bulunur. Bu aşamanın belli karakteristikleri ise şu şekildedir.

- İşyerinde kültürel konuların etkisiyle ilgili artan bir farkındalık vardır. Fakat eğitim ve kontrollerden, niçin beklenen güvenlik iyileştirmelerinin sağlanamadığı örgüt tarafından anlaşılamamaktadır.
- Yönetim bölümler arası ve fonksiyonlar arası iletişim konusunda çalışanları cesaretlendirilmektedir.
- Yönetimin hatalara karşı tepkisi, kontrol ve prosedürleri daha da arttırmak ve daha fazla eğitim sağlamak şeklindedir.
- Yönetimin rolü, amaçların başarıya ulaştığından emin olmak ve bu amaçları çalışanlara açıklamaktır.
- Yönetim özellikle yeni teknikler ve en iyi uygulamalar gibi konularda dış gruplardan öğrenme konusunda isteklidir.
- Ortak amaçları tartışmaya yönelik daha çok fırsat bulunmasına rağmen, yönetim ve çalışanlar arasında muhalif bir ilişki vardır.
- Çalışanlar uzun dönem amaçların gerçekleştirilmesine yönelik olarak ödüllendirilirler.
- İnsan teknoloji arasındaki etkileşim dikkate alınır ancak bu daha çok teknolojinin daha etkin kullanılması bakış açısıyla ele alınır.
- Daha fazla takım çalışması vardır.
- Organizasyon her ne kadar planlamada potansiyel problemleri daha fazla önceden tahmin etse de, problemlerle ilgili tepkide çok fazla başarılı olduğu söylenemez.

3- Güvenliğin daima iyileştirilebilir olması

Bu aşamada güvenlik daima iyileştirilen bir kavram olarak kabul edilir. İletişim, eğitim, yönetim biçimi ve yeterlilik ve etkinliğin sağlanması üzerinde güçlü bir vurgu vardır. Örgüt içindeki çalışanlar güvenlik üzerinde kültürel faktörlerin etkisini

bilmektedir. Bu aşamanın bir örgütteki bazı karakteristik özellikleri ise şu şekildedir:

- Problemler önceden öngörülür ve ortaya çıkmadan önce çözümlenir.
- Fonksiyonlar ve bölümler arasında işbirliği iyi bir düzeydedir ve üretim arasında çatışma yoktur.
- Bütün hatalar süreçlerindeki değişkenlik olarak görülüyor. Suçlayacak birini bulmaktansa ne olduğu anlaşılmaya çalışılıyor.
- Yönetimin rolü, performansı iyileştirmeye yönelik çalışanlara koçluk yapma olarak görülmektedir.
- Hem örgüt içinden hem de örgüt dışından öğrenmeye değer verilir.
- İnsanlara verdikleri katkı için değer verilir ve saygı gösterilir.
- Yönetim ve çalışanlar arasında karşılıklı bir destek vardır.
- İnsanlar kültürel meselelerin etkisinin farkındadırlar ve bunlar karar verme sürecinde dikkate alınmaktadır.
- İnsanlar, sonuçlarla ilgili olduğu kadar, süreç iyileştirmelerine yapmış oldukları katkı nedeniyle de ödüllendirmektedir.
- İnsanlar örgütsel sistemlerin önemli bir parçası olarak kabul edildiği için onların ihtiyaçlarının karşılanmasına dikkat edilmektedir.

Diğer taraftan bu üç aşama, hatalara bakış, zaman odağı, yöneticilerin rolü, çatışmayı ele alma ve insana bakış açısından Tablo 2 'deki gibi karşılaştırılabilir (IAEA, 2002: 20-21).

Tablo 2- Farklı Faktörlere Göre Güvenlik Kültürü Aşamalarının Karakteristikleri

Faktörler	Aşama	Karakteristikleri
Hatalara bakış	Kural temelli	İnsanlar kurallara uymamakla suçlanır. Örgütler, eleştirilere karşı, öğrenme ve dinleme yerine savunmacı bir tepki gösteriyor.
	Amaç temelli	Hatalar, daha çok kontrol ve eğitimle sonuçlanabilir.
	İyileştirme temelli	Hatalar, onları anlamak ve geliştirmek için bir fırsattır.
Zaman odağı	Kural temelli	Kısa dönem önemlidir.
	Amaç temelli	İnsanlar, uzun dönem sonuçları ne olursa olsun, amaçları gerçekleştirmelerine göre ödüllendiriliyor.
	İyileştirme temelli	Uzun dönem performansı iyileştirme için kısa dönem performans analiz edilir. Sonuçları önceden öngörmeyle ilgili daha uzun dönemli bir bakış açısı vardır.
Yöneticilerin rolü	Kural temelli	Yöneticilerin rolü, kuralları uygulamak ve sonuçlara yönelik çalışanlara baskı yapmaktır.
	Amaç temelli	Yöneticiler “amaçlara göre yönetim” gibi teknikler kullanır.
	İyileştirme temelli	Yöneticiler güvenlik performansını iyileştirmek için çalışanlara koçluk yaparlar. Yöneticiler işbirliğine dayalı çalışmayı desteklerler.
Çatışmayı ele alma	Kural temelli	Çatışmalar nadiren çözülür ve gruplar birbiriyle rekabeti sürdürür.
	Amaç temelli	Çatışmalar takım çalışması adına uygun bulunmaz.
	İyileştirme temelli	Çatışmalar karşılıklı fayda sağlayıcı şekilde çözülür.
İnsana bakış	Kural temelli	İnsan sistemin bir bileşenidir.
	Amaç temelli	Çalışanların tutumlarının onların performansına etki ettiğine dair artan bir farkındalık var.
	İyileştirme temelli	İnsanlara verdikleri katkı için değer verilir ve saygı gösterilir.

Kaynak: Dursun,2012,s.63,IAEA, 2002: 20-21

2.17 Güvenlik iklimi

İşyerinde güvenliğin sağlanmasında önemli bir örgütsel faktör olarak güvenlik iklimi kavramı kabul görmektedir. Kavramı ilk tanımlayanlardan biri olan Zohar’a (1980: 96) göre, güvenlik iklimi, “çalışanların çalışma çevresi hakkında paylaşmış oldukları bütüncü (molar) algılarının bir özetidir”.

Neal ve Griffin’e göre güvenlik iklimi, işyerinde güvenlikle ilgili politika, prosedür ve uygulamalarla ilgili algıları ifade etmektedir. Bu algılar, diğer örgütsel konularla ilgili (örneğin verimlilik) ve örgütün güvenlikle ilgili meselelere vermiş olduğu öncelikle ilgili çalışanların inançlarını ifade eder. Bu açıdan, güvenlik iklimi, bireysel ve örgütsel güvenlik değerleriyle ilgili örgütsel olay ve süreçlerin yorumlanmasına ve günlük görevlerin yerine getirilmesine yönelik bir çerçeve

sağlamaktadır (Dursun,2012,s.64, Clarke, 2010: 554; Hahn ve Murphy, 2008: 1047).

Tablo 3’de literatürde yaygın olarak kullanılan güvenlik iklimi tanımları yer almaktadır.

Tablo 3- Güvenlik İklimi Tanımları

Yazar(Iar)	Tanım
Zohar (1980)	Güvenlik iklimi, çalışanların işlerini güvenli bir şekilde yürütmeleriyle ilgili algılarını yansıtan belirli bir örgüt iklimi tipidir. Çalışanların iş çevrelerine ilişkin bütüncü (molar) algılarının bir özetidir.
Glennon (1982)	Çalışanların davranışları üzerinde doğrudan bir etkiye sahip çoğu örgütsel özelliklerle ilgili çalışanların algılarıdır ve güvenlik iklimi örgüt ikliminin özel bir türüdür.
Brown ve Holmes (1986)	Belli bir konu hakkında birey veya grup tarafından benimsenen inanç ve algıların bir setidir.
Dedobbeleer ve Beland (1991)	Güvenlik iklimi, yönetimin güvenliğe bağlılığı ve çalışanların güvenliğe katılımı kapsayan bireysel bir özellik olarak görülebilir. <u>İş düzenlemeleri hakkında insanların sahip olduğu bütüncü algılardır.</u>
Niskanen (1994)	Örgütlerin çalışanları ve denetçileri üzerine dayattığı politika ve uygulamalarla oluşturulan belli bir organizasyonda algılanan özellikler setidir.
Coyle ve diğerleri (1995)	İş sağlığı ve iş güvenliği konularına yönelik algı ve tutumların objektif ölçümüdür.
Hofmann ve Stezer (1996)	Yönetimin güvenliğe karşı bağlılığı ve çalışanların güvenlikle ilgili aktivitelere katılımı olarak ifade edilebilir.
BASI (1996)	Güvenliğin önemiyle ilgili çalışanların algıları ile işyeri içinde nasıl sürdürüleceği etrafında odaklanılmasıyla yansıyan, örgüt içinde güvenliği düzenleyen kural ve prosedürlerdir.
Cabrera ve diğerleri (1997)	Örgüt üyelerinin iş çevreleri hakkında, daha doğru bir ifadeyle, organizasyonun iş güvenliği politikaları hakkında paylaşmış oldukları algılardır.
Williamson, Feyer ve Biancotti (1997)	Bir organizasyon veya işyerindeki çalışanların güvenlik hakkındaki inançlarını yansıtan, güvenlik etiği olarak tanımlanan özet bir kavramdır.
Cheyne ve diğerleri (1998)	Güvenlik iklimi, örgütte belli bir zaman noktasında paylaşılan algıları yansıtan, geçici bir kültür ölçümü durumu olarak görülebilir.
Flin ve diğerleri (1998)	Belli bir zamanda belli bir yerde, güvenliğin algılanan durumu olarak ifade edilebilir. Bu yüzden nispeten değişken bir yapıdadır ve işletme çevresindeki özelliklere bağlı olarak değişimi söz konusudur.
Avustralya Madenler Konseyi (1999)	Güvenlik iklimi, daha çok, firmada güvenlik sistemleri algısı, iş faktörleri ve bireysel faktörler gibi maddi olmayan konular ifade eder.
Flin ve diğerleri (2000)	Güvenlik iklimi, belli bir zaman noktasında iş gücünün tutum ve algılarından ayırt edilebilir güvenlik kültürü özelliklerinin yüzeye çıkmasıdır.
Mearns ve diğerleri (2000)	Güvenlik üzerinde etkide bulunan bugünkü çevre ve mevcut koşullarla ilgili çalışanların algılarının “anlık bir fotoğrafı” olarak tanımlanabilir.
Zohar (2000)	Grup seviyesinde güvenlik iklimi, grup üyeleri arasında denetim uygulamalarına karşı paylaşılan algılan ifade eder.
Yule ve diğerleri (2001)	Güvenlik iklimi, iş alanında mevcut güvenlik önceliklerinin durumu hakkında çalışanların algı ve tutumlarının bir ürünü olarak tanımlanabilir.
Cooper ve Pihlips (2004)	Çalışanların işyerinde güvenlikle ilgili benimsemiş olduğu paylaşılan inanç ve algılarla ilgili bir kavramdır.

Kaynak: Dursun,2012,s.64

2.18 Güvenlik kültürü ve güvenlik iklimi ilişkisi

Güvenlik iklimi, çalışma çevresinde güvenliğe ilişkin çalışanların algısı üzerine odaklanmaktadır. Güvenlik iklimi tanımlarının ortak benzerlikleri ve güvenlik kültüründen ayrılan noktaları hususunda üç önemli özelliği ön plana çıkmaktadır (Wiegmann ve diğerleri, 2002: 8). Bu özellikler şu şekildedir:

- a) Güvenlik iklimi, genellikle belli bir zamanda güvenliğin yapısıyla ilgili algılar olarak tanımlanan psikolojik bir olgudur.
- b) Güvenlik iklimi, daha çok durumsal ve çevresel faktörler gibi maddi olmayan konularla ilgilidir.
- c) Güvenlik iklimi geçici bir olgudur, güvenlik kültürünün “anlık bir fotoğrafıdır”, nispeten değişkendir ve değiştirilebilir.

Diğer taraftan, güvenlik kültürü genellikle, örgüt ve işe yönelik paylaşılan temel tutum, inanç ve değerler olarak karakterize edilirken, güvenlik iklimi, örgütsel politikalar ve yönetim, iş uygulamaları ve çalışma çevresine yönelik olarak daha çok günlük algılarla karakterize edilmektedir. Güvenlik iklimi, güvenlik kültüründen daha sınırlı bir alana odaklanır. Güvenlik kültürü kavramının güvenlik iklimine göre daha geniş bir kapsamı vardır. Güvenlik kültürü, tutumlar, değerler ve davranışlar gibi yapıları da içine alan bir kavramdır. Ayrıca, güvenlik kültürü güvenlik iklimine göre daha soyut bir kavramdır (Dursun,2012,s.67, Neal ve Griffin, 2002: 69; Clarke, 2006b: 538; Yule, 2003: 3).

2.19 Güvenlik performansı

Örgütlerin güvenlik kültürü veya güvenlik iklimi yapılan, iş kazaları ve firmanın güvenlik performansı üzerinde önemli bir rol oynamaktadır. Wu, Chen ve Li'ye (2008: 307) göre güvenlik iklimi veya kültürü, örgüt iklimi veya kültürünün bir alt boyutu olarak kabul edilebileceği gibi, benzer bir şekilde, güvenlik performansı örgüt performansının bir alt boyutu olarak kabul edilebilir (Dursun,2012,s.68).

Güvenlik kültürü/güvenlik iklimi literatüründe yaygın olarak dört ana güvenlik çıktısı ölçümü kullanılmaktadır (Dursun,2012,s.68, Yule, 2003: 11):

- 1- Düşük kaza oranına sahip ve yüksek kaza oranına sahip firmaları karşılaştırma olanağı veren firmaların kaza istatistikleri

- 2- Çalışanların kendi raporladıkları olay ve kazalar
- 3- Çalışanların kendi raporladıkları güvenli davranışları
- 4- Bir yönetici, amir veya düzenleyici tarafından çalışana ait güvenlik performansı oranının belirlenmesi

Güvenlik performansının ölçümünde kaza oranları hazır bilgi sağlamaları nedeniyle yaygın olarak kullanılmaktadır. Genel güvenlik performansı modeli güvenlik performansını dört faktör altında ele almaktadır. Burke ve diğerleri'nin (2002) 574 çalışanın katılımıyla yapmış olduğu çalışmada elde ettiği boyutlar şu şekildedir (Dursun,2012,s.68-70).

- 1- Kişisel koruyucu ekipman kullanma
- 2- Risk azaltıcı iş uygulamalarına katılım
- 3- Sağlık ve güvenlik bilgisi iletişimi
- 4- Çalışanların hak ve sorumluluklarını yerine getirmesi

2.20 Güvenlik kültürünü iş güvenliği kültürüne çeviren iki olay: Piper Alpha ve King Cross kazaları

Güvenlik ihtiyacını Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisinde fizyolojik ihtiyaçlardan sonra gelen insan ihtiyacı olarak hayati bir yerde değerlendirebilsek dahi; güvenlik kültürü kavramı çalışma hayatı içerisinde Çernobil felaketi sonrası tartışılmaya başlamıştır. Güvenlik kültürünün yıllar içerisinde iş güvenliği kültürüne dönüşmesi ve bu kültürün işletmelerde kurum kültürüne dönüşmesi süreci de yaşanan büyük iş kazaları sonucunda gündeme alınmıştır.

18 Kasım 1987 tarihinde İngiltere'de King Cross istasyonunda çıkan yangın sonucu 31 kişi hayatını kaybetmiş, yapılan soruşturmalar neticesinde birçok ihmalin birbirini tetiklediği anlaşılmıştır.6 Temmuz 1988 tarihinde ise kuzey denizinde yer alan Piper Alpha petrol platformunda meydana gelen patlama sonucu 167 işçi yaşamını yitirmiş ve olayın nedeni araştırıldığında tek bir ihmâl ve hata yerine yönetsel ve teknik manada birçok hata silsilesinin kazaya neden olduğu anlaşılmıştır.

Bu iki olayın ardından güvenlik kültürünün iş güvenliği kültürüne dönüştürülmesi ve işletmelerin yönetim kadrosu ile çalışanları tarafından içselleştirilmesi için çalışmalar başlatılmıştır. Her iki kazaya ilişkin hazırlanan

raporlar negatif ve pozitif iki güvenlik kültüründen bahsetmektedir. Bunların yanı sıra büyük felaketlere neden olan kazalar organizasyonel kazalar olarak nitelendirilmiş ve tek bir sorumludan ziyade tüm örgüt kazadan görevleri noktasında sorumlu tutulmuştur (Köksal,2014).

2.21 Ülkemizde istatistiklerle iş kazaları

Türkiye’de iş kazalarıyla ilgili en ayrıntılı araştırmalardan biri, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından 2007 yılı Nisan, Mayıs ve Haziran aylarında Hane Halkı İşgücü Anketi ile birlikte yapılmıştır. Bu çalışmayla birlikte, ülkemizde ilk defa “İş Kazaları ve İşe Bağlı Sağlık Problemleri” konulu bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonuçları, uygulama dönemi itibariyle istihdamda olan veya son 12 ay içinde bir işte çalışmış olan kişilerin, son 12 ay içinde herhangi bir iş kazası geçirip geçirmediikleri veya yine bu süre zarfında işe dayalı bir sağlık probleminin etkilerine maruz-kalıp kalmadıklarına ilişkin bilgiler vermektedir. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, son 12 ay içinde istihdam edilenlerden %2,9’u bir iş kazası geçirmiştir. Bu oran erkeklerde %3,6 iken, kadınlarda %1,3 olarak gerçekleşmiştir. Toplam iş kazası geçirenlerin %86,8’ini erkekler oluşturmaktadır. İş kazası geçirenlerin sektörlere göre dağılımları incelendiğinde; iş kazası oranının en yüksek olduğu sektörün, %10,1 ile madencilik ve taş ocakçılığı olduğu görülmektedir. Bunu %7,7 ile elektrik, gaz ve su sektörü izlemektedir. Araştırmada, özellikle madencilik ve taş ocakçılığı, imalat sanayi, elektrik, gaz ve su, inşaat ve bayındırlık işleri ile ulaştırma, haberleşme ve depolama sektörlerinde yaşanan iş kazası oranlarının Türkiye ortalamasının üzerinde seyrettiği dikkat çekilmektedir. Eğitim açısından bakıldığında, son 12 ay içinde istihdam edilen ilköğretim mezunlarının %3,7’si bir iş kazası geçirmişken, yüksek öğretim mezunlarında kaza geçirenlerin oranı %0,9’a düşmektedir ([http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri](http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=3916). do?id=3916, Erişim:17.5.2015).

Tablo 4- Yıllara Göre İş Kazası Veya Meslek Hastalığı Sonucu Ölümlerin Ölüm Sebebine Göre Dağılımı(SGK İstatistikleri)

Ölüm Sebebi	2007	2008	2009	2010	2012	2013	2014
İş Kazası	1043	865	1171	144	744	1360	1626
Meslek Hastalığı	1	1	1	10	1	0	0
Toplam	1044	866	1172	1454	745	1360	1626

Tablo 4, Sosyal Güvenlik Kurumu istatistiklerine göre, Türkiye’de 2007-2014 Yılları arasında meydana gelen iş kazalarını göstermektedir. Buna göre, 2007-2014 döneminde toplam 8267 çalışan iş kazalarına bağlı olarak yaşamını yitirmiştir.

Tablo 5- Sürekli İş Göremezlik Sebebinin İş Kazası ve Meslek Hastalığına Göre Dağılımı

Sürekli İş Göremezlik Sebebi	2007	2008	2009	2010	2012	2013	2014
İş Kazası	1550	1452	1668	1976	2036	1660	1421
Meslek Hastalığı	406	242	217	109	173	34	88
Toplam	1959	1694	1885	2085	2209	1694	1501

Tablo 5, Sosyal Güvenlik Kurumu istatistiklerine göre, Türkiye’de 2007-2014 Yılları arasında sürekli iş göremezlik sebebinin iş kazası ve meslek hastalığına göre dağılımını göstermektedir.

Tablo 6- 5510 Sayılı Kanununun 4-1/a Maddesi Kapsamında İş Kazası/Meslek Hastalığından Dolayı Sürekli İş Göremezlik Geliri Alanların Cinsiyete Göre Birikimli Dağılımı, 2014

İş kazası			Meslek hastalığı			Toplam		
Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
55.818	1.716	57.534	4.546	17	4.563	60.364	1.733	62.097

Tablo 6, Sosyal Güvenlik Kurumu istatistiklerine göre, iş kazası/meslek hastalığından dolayı sürekli iş göremezlik geliri alanların cinsiyete göre birikimli dağılımını göstermektedir. Buna göre Türkiye genelinde SGK kayıtlarına göre toplam 62.097 kişi iş kazalarına uğradıkları için sürekli iş göremezlik geliri almaktadır.

İş kazası ya da meslek hastalığı sonucunda, meslekte kazanma gücü kaybının oranı ne olursa olsun, beden tamlığının korunması ilkesi nedeniyle, sigortalının işvereni hakkında, maddi ve manevi tazminat davası açması hakkı mevcuttur. Açılacak davanın, Borçlar Kanunu hükümlerine göre, akde muhalefetten doğan davalarda olduğu gibi, 10 Yıllık zaman aşımı süresi içinde, iş mahkemelerine başvurularak açılması gerekmektedir (Erdem,2001).

Tablo 7- 5510 Sayılı Kanununun 4-1/a Maddesi Kapsamında İş Kazası/Meslek Hastalığından Dolayı Yıl İçinde Sürekli İş Göremezlik Durumuna Girenlerin İş Göremezlik Derecelerine Göre Dağılımı, 2014

Kod no	İş göremezlik dereceleri	2014 Yılında ve Geçmiş Yıllarda İş kazası veya meslek hastalığından dolayı gelir bağlananlar		Toplam
		İş kazası	Meslek hastalığı	
B00	İş Göremezlik Oranı tanımlanmamış	0	0	0
B01	%10' dan az (*)	0	0	0
B02	%10 ile %14	306	27	333
B03	%15 ile %19	238	22	260
B04	%20 ile %29	286	26	312
B05	%30 ile %39	230	7	237
	%40 ile %49	163	1	164
B06	%50 ile %100	198	5	203
999	Başka bir yerde belirtilmemiş	0	0	0
Toplam		1.421	88	1.509

(*) Meslekte kazanma gücünün en az %10 azaldığı Kurumca tespit edilen sigortalı, sürekli iş göremezlik gelirin hak kazanır (5510/19 md.).

Tablo 7, Sosyal Güvenlik Kurumu istatistiklerine göre, iş kazası/meslek hastalığından dolayı Yıl içinde sürekli iş göremezlik durumuna girenlerin iş göremezlik derecelerine göre dağılımını göstermektedir.

Tablo 8- 2011-2014 Yılları Arasında İş Kazası Sıklık Hızı, Ölüm Hızı, İş Kazası, Ölüm ve Sigortalı Sayıları

Yıllar	İş Kazası Sıklık Hızı (100 Kişide)	İş Kazası Ölüm Hızı (100.000 Kişide)	İş Kazası Sayısı	Ölüm Sayısı	4a Sigortalı Sayısı
2011	0,55	14,7	69.227	1700	11.547.134
2012	0,55	5,9	74.871	744	12.527.337
2013	1,32	10,4	191.389	1360	13.136.339
2014	1,47	11,06	221.366	1626	13.967.837

Tablo 8, Sosyal Güvenlik Kurumu istatistiklerine göre 2011-2014 Yılları arasındaki iş kazası sıklık hızı, ölüm hızı, iş kazası, ölüm ve sigortalı sayılarını göstermektedir. Buna göre 2014 yılında iş kazası sayısının oldukça arttığı izlenimi vermektedir. Ancak bu artış, 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun getirdiği bir çok düzenleme ile birlikte 01/01/2013 tarihinden itibaren 50 kişinin üzerinde çalışanı olan tüm işyerlerinde iş güvenliği uzmanı ile çalışma zorunluluğunun getirilmesi nedeniyle bu işyerlerinde meydana gelen iş kazalarının kayıt altına alınmasının, önceki Yıllara göre anlamlı bir fark oluşturduğunu düşündürmektedir.

Tablo 9' da, Sosyal Güvenlik Kurumu istatistiklerine göre 2011-2013 Yılları arasında iş kazalarının en yüksek olduğu işkolları görülmektedir. Buna göre önceki Yıllarda olduğu gibi iş kazası sonucu ölüm sayılarının ve oranının en çok inşaat sektöründe meydana geldiği, bunu sırasıyla kara taşımacılığı sektörü, metal/makine ve madencilik sektörlerinin izlediği görülmektedir. Bu dört sektördeki ölüm sayılarının genel toplam içindeki yüzdeliğinin ise 2011 yılında % 60, 2012 Yılında % 58, 2013 yılında ise % 67 ve 2014 yılında ise % 70,9 oranında olması oldukça dikkat çekicidir.

Tablo 9- 2011-2014 Yılları Arasında İş Kazalarının En Yüksek Olduğu İşkolları

İşkolu	2011		2012		2013		2014	
	İŞ KAZASI SAYISI	ÖLÜM SAYISI	İŞ KAZASI SAYISI	ÖLÜM SAYISI	İŞ KAZASI SAYISI	ÖLÜM SAYISI	İŞ KAZASI SAYISI	ÖLÜM SAYISI
KÖMÜR ve LİNYİT ÇIKARTILMASI	9.217	55	8.828	20	11.289	36		335
METAL CEVHERİ MADENCİLİĞİ	449	16	421	7	1.055	16		7
DİĞER MADENCİLİK ve TAŞ OCAK.	702	43	569	17	1.598	28		38
MADENCİLİĞİ DESTEKLEYİCİ HİZMET	139	2	101	0	244	4		1
MADENCİLİK SEKTÖRÜ	10.507	116	9.919	44	14.186	84		381
ANA METAL SANAYİ	5.272	18	4.938	10	12.061	34		14
FABRİK.METAL ÜRÜN.(MAK.TEC.HAR)	7.268	72	7.045	25	15.699	35		31
MAKİNE ve EKİPMAN İMALATI	2.218	20	2.235	8	5.113	11		22
MOTORLU KARA TAŞITI ve RÖMORK İM.	1.439	3	1.796	0	5.243	7		5
DİĞER ULAŞIM ARAÇLARI İMALATI	480	9	439	3	1.341	7		4
MAKİNE ve EKİPMAN.KURULUMU ve ON.	1.055	21	1.045	14	2.560	23		23
METAL/ MAKİNA SEKTÖRÜ	17.732	143	17.498	60	42.017	117		99
BİNA İNŞAATI	3.836	304	4.511	127	14.286	296		260
BİNA DIŞI YAPILARIN İNŞAATI	1.718	118	1.948	66	5.917	121		143
ÖZEL İNŞAAT FAALİYETLERİ	2.195	148	2.750	63	6.764	104		98
İNŞAAT SEKTÖRÜ	7.749	570	9.209	256	26.967	521		501
KARA TAŞIMACILIĞI SEKTÖRÜ	2.363	194	2.549	73	7.597	187		172
4 SEKTÖR TOPLAMI	38.351	1.023	39.175	433	90.767	909		1153
4 SEKTÖRÜN GENEL TOP. İÇİNDEKİ %'Sİ	55%	60%	52%	58%	47%	67%		70,9%
GENEL TOPLAM	69.227	1.700	74.871	744	191.389	1.360	221.366	1626

Not: 2014 Yılı istatistik bilgilerinde sektörel eşdeğer istatistik bilgilerine ulaşılamadı.

Tablo 10- 2013-2014 Yılı İllere Göre Ölüm Sayısı

İl	Ölüm Sayısı	
	2013	2014
İstanbul	218	243
Ankara	116	107
İzmir	82	64
Antalya	62	47
Bursa	44	47
Konya	40	36
Gaziantep	37	33
Kayseri	37	31
Mersin	34	34
Kocaeli	33	45
10 İl Toplamı	703	687

Tablo 10, Sosyal Güvenlik Kurumu istatistiklerine göre 2013 ve 2014 Yıllarında illere iş kazası ölüm sayılarını göstermektedir. Buna göre endüstriyel sanayi iş kollarının yaygın olduğu illerde meydana gelen iş kazası sonucu ölümler dikkat çekmektedir.

Tablo 11- İşyeri Büyüklüğüne Göre İş Kazaları (2014 SGK)

5510 Sayılı Kanununun 4-1/a Maddesi Kapsamındaki Sigortalılardan İş Kazası Geçirenler ile İş Kazası Sonucu Ölenlerin İş Yerinde Çalışan Sigortalı Sayılarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı, 2014							
Kod No	İşyerinde çalışan sigortalı sayısı	İş kazası geçiren sigortalı sayıları			İş kazası sonucu ölen sigortalı sayısı		
		Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
0	0 Çalışan (Kendi hesabına çalışan)	0	0	0	0	0	0
1	1-3 Çalışan	5.178	335	5.513	109	1	110
1	4-9 Çalışan	11.148	1.078	12.226	185	4	189
2	10-20 Çalışan	15.790	1.701	17.491	229	1	230
2	21-49 Çalışan	31.774	3.467	35.241	293	8	301
3	50-99 Çalışan	23.933	3.014	26.947	156	4	160
3	100-199 Çalışan	29.310	4.027	33.337	161	4	165
3	200-249 Çalışan	9.458	1.777	11.235	32	1	33
4	250-499 Çalışan	24.161	4.290	28.451	59	4	63
5	500-999 Çalışan	19.356	4.115	23.471	41	7	48
5	1000 + Çalışan	23.084	4.370	27.454	324	3	327
9	Bilinmeyen	0	0	0	0	0	0
Toplam		193.192	28.174	221.366	1.589	37	1.626

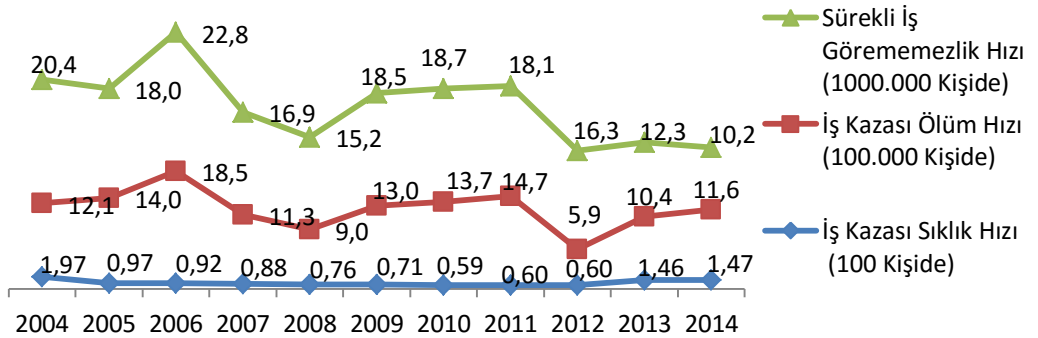
Tablo 11, Sosyal Güvenlik Kurumu istatistiklerine göre 2014 Yılında iş yeri büyüklüğüne göre iş kazası geçiren sigortalı sayılarını ve iş kazası sonucu ölen

sigortalı sayılarını göstermektedir. Buna göre 2014 yılında en çok iş kazasının 21 ila 49 kişi arasında çalışanı olan işyerlerinde toplam 35.241 kişiyle yaşandığı anlaşılmaktadır. İş kazası sayısı büyüklüğünde bu işyerlerini takip eden; 100 ila 199 kişi arasında çalışanı olan işyerlerinde 33.337 kişinin, 250 ila 499 kişi arasında çalışanı olan işyerlerinde 28.451 kişinin ve 1000 kişiden fazla çalışanı olan işyerlerinde ise 27.454 kişinin iş kazası geçirdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 12- Meslek Gruplarına Göre İş Kazaları (2014-SGK)

Meslekler	İş Kazası Sayısı	Ölüm
0-Silahlı kuvvetlerle ilgili meslekler	231	1
1-Yöneticiler	3.001	24
2-Profesyonel meslek mensupları	2.402	14
3-Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	6.858	55
4-Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	4.778	33
5-Hizmet ve satış elemanları	14.947	100
6-Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları	472	3
7-Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	21.363	143
8-Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	50.522	265
9-Nitelik gerektirmeyen meslekler	116.777	987
Bilinmeyen	15	1
Toplam	221.366	1.626

Tablo 12’ de, Sosyal Güvenlik Kurumu istatistiklerine göre 2014 Yılında Meslek Gruplarına Göre İş Kazaları sayıları görülmektedir. Buna göre nitelik gerektirmeyen mesleklerde çalışanların 116.777 kaza ile 221.366 kazanın % 52,75 ‘ini oluşturdukları izlenmektedir. Böylece 1626 ölümün 987’ sinin nitelik gerektirmeyen mesleklerde çalışan kişilerin ölümüyle gerçekleştiği anlaşılmıştır. Bu araştırmanın da konusu olan iş güvenliği kültürünün iş kazalarına etkisi hususunda bu tablo belki de tek başına önemli ipuçlarını barındırmaktadır.

Şekil 2.6 2004 – 2014 Yılları Arasında İş Kazası Sıklık, Ölüm ve İş Görememezlik Hızları

Şekil 2.6 ‘da 2004 – 2014 Yılları Arasında İş Kazası Sıklık, Ölüm ve İş Göremezlik Hızları gösterilmektedir.

Tablo 13- Meslek Gruplarına Göre İş Göremezlik Sürelerine (Kaza Günü,2,3,4 ve 5+ Gün) Göre İş Kazası Geçiren Sigortalı Sayıları ve İş Kazası Sonucu Ölüm Sayısı (2014-SGK)

Meslek grupları (ISCO 08)	İş göremezlik sürelerine (kaza günü,2,3,4 ve 5+ gün) göre iş kazası geçiren sigortalı sayıları			İş kazası sonucu ölüm sayısı		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
01-Bitkisel ve hayvansal üretim ile avcılık ve ilgili hizmet faaliyetleri	11	2	13	13	2	15
02-Ormancılık ve tomrukçuluk	1	0	1	5	0	5
03-Balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği	0	0	0	0	0	0
05-Kömür ve Linyit Çıkartılması	60	0	60	335	0	335
06-Ham Petrol ve Doğalgaz çıkarımı	0	0	0	1	0	1
07-Metal Cevheri Madenciliği	12	0	12	7	0	7
08-Diğer Madencilik ve Taşocakçılığı	34	0	34	38	0	38
09-Madenciliği destekleyici hizmet faaliyetleri	0	0	0	1	0	1
10-Gıda ürünlerinin imalatı	34	11	45	26	4	30
11-İçeceklerin imalatı	4	0	4	0	0	0
12-Tütün ürünleri imalatı	0	0	0	0	0	0
13-Tekstil ürünlerinin imalatı	50	5	55	16	1	17
14-Giyim eşyalarının imalatı	3	2	5	3	1	4
15-Deri ve ilgili ürünlerin imalatı	2	2	4	7	1	8
16-Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), saz, saman ve benzeri malzemelerden örülerek eşyaların imalatı	23	0	23	8	0	8
17-Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı	11	0	11	6	0	6
18-Kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması	6	0	6	3	0	3
19-Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı	3	0	3	0	0	0
20-Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı	11	0	11	2	1	3
21-Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı	0	0	0	1	0	1
22-Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı	52	4	56	10	0	10
23-Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı	60	0	60	48	1	49
24-Ana metal sanayii	47	0	47	13	1	14
25-Makine ve teçhizat hariç, fabrikasyon metal ürünleri imalatı	133	4	137	30	1	31
26-Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı	4	0	4	1	0	1
27-Elektrikli teçhizat imalatı	14	0	14	3	0	3
28-Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı	27	0	27	22	0	22
29-Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı	19	4	23	5	0	5
30-Diğer ulaşım araçlarının imalatı	5	0	5	4	0	4
31-Mobilya imalatı	31	0	31	9	0	9
32-Diğer imalatlar	3	0	3	2	0	2
33-Makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı	18	0	18	22	1	23

Tablo 13- Meslek Gruplarına Göre İş Göremezlik Sürelerine (Kaza Günü,2,3,4 ve 5+ Gün) Göre İş Kazası Geçiren Sigortalı Sayıları ve İş Kazası Sonucu Ölüm Sayısı (2014-SGK) (Devam)

Meslek grupları (ISCO 08)	İş göremezlik sürelerine (kaza günü,2,3,4 ve 5+ gün) göre iş kazası geçiren sigortalı sayıları			İş kazası sonucu ölüm sayısı		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
35-Elektrik. gaz. buhar ve havalandırma sistemi üretim ve dağıtımı	6	1	7	14	1	15
36-Suyun toplanması. arıtılması ve dağıtılması	3	0	3	1	0	1
37-Kanalizasyon	1	0	1	2	0	2
38-Atığın toplanması. ıslahı ve bertarafı faaliyetleri, maddelerin geri kazanımı	14	0	14	12	0	12
39-İyileştirme faaliyetleri ve diğer atık yönetimi hizmetleri	4	0	4	0	0	0
41-Bina inşaatı	231	0	231	260	0	260
42-Bina dışı yapıların inşaatı	58	0	58	143	0	143
43-Özel inşaat faaliyetleri	115	0	115	97	1	98
45-Toptan ve perakende ticaret ve motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	6	0	6	10	0	10
46-Toptan ticaret. motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç	26	3	29	29	2	31
47-Perakende ticaret (Motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç)	31	4	35	36	2	38
49-Kara taşımacılığı ve boru hattı taşımacılığı	66	1	67	170	2	172
50-Su yolu taşımacılığı	0	0	0	9	0	9
51-Havayolu taşımacılığı	1	0	1	1	0	1
52-Taşımacılık için depolama ve destekleyici faaliyetler	19	1	20	29	0	29
53-Posta ve kurye faaliyetleri	0	0	0	6	0	6
55-Konaklama	8	3	11	13	1	14
56-Yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri	16	2	18	14	0	14
58-Yayımcılık faaliyetleri	0	0	0	1	0	1
59-Sinema filmi. video ve televizyon programları yapım faaliyeti. ses kaydı ve müzik yayımlama faaliyetleri	0	0	0	0	0	0
60-Programcılık ve yayıncılık faaliyetleri	1	0	1	0	0	0
61-Telekomünikasyon	1	0	1	3	0	3
62-Bilgisayar programlama. danışmanlık ve ilgili faaliyetler	0	0	0	1	0	1
63-Bilgi hizmet faaliyetleri	0	0	0	1	0	1
64-Sigorta ve emeklilik fonları hariç finansal hizmet faaliyetleri	1	0	1	0	0	0
65-Zorunlu sosyal güvenlik hariç. sigorta. reasürans ve emeklilik fonları	0	0	0	0	1	1
66-Finansal hizmetler ile sigorta faaliyetleri için yardımcı faaliyetler	0	0	0	1	1	2
68-Gayrimenkul faaliyetleri	0	0	0	1	0	1
69-Hukuki ve muhasebe faaliyetleri	1	0	1	0	0	0
70-İdare merkezi faaliyetleri, idari danışmanlık faaliyetleri	8	0	8	3	0	3
71-Mimarlık ve mühendislik faaliyetleri, teknik muayene ve analiz	7	0	7	10	0	10
72-Bilimsel araştırma ve geliştirme faaliyetleri	1	0	1	0	0	0
73-Reklamcılık ve pazar araştırması	2	1	3	2	0	2

Tablo 13- Meslek Gruplarına Göre İş Göremezlik Sürelerine (Kaza Günü,2,3,4 ve 5+ Gün) Göre İş Kazası Geçiren Sigortalı Sayıları ve İş Kazası Sonucu Ölüm Sayısı (2014-SGK) (Devam)

Meslek grupları (ISCO 08)	İş göremezlik sürelerine (kaza günü,2,3,4 ve 5+ gün) göre iş kazası geçiren sigortalı sayıları			İş kazası sonucu ölüm sayısı		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
74-Diğer mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	1	0	1	1	0	1
75-Veterinerlik hizmetleri	1	0	1	0	0	0
77-Kiralama ve leasing faaliyetleri	0	0	0	2	0	2
78-İstihdam faaliyetleri	0	0	0	4	4	8
79-Seyahat acentesi, tur operatörü ve diğer rezervasyon hizmetleri ile ilgili faaliyetler	1	0	1	1	1	2
80-Güvenlik ve soruşturma faaliyetleri	2	0	2	19	0	19
81-Binalar ve çevre düzenlemesi faaliyetleri	10	1	11	20	1	21
82-Büro yönetimi, büro desteği ve iş destek faaliyetleri	7	1	8	15	1	16
84-Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik	0	0	0	1	0	1
85-Eğitim	1	1	2	2	1	3
86-İnsan sağlığı hizmetleri	0	1	1	0	1	1
87-Yatılı bakım faaliyetleri	0	0	0	0	0	0
88-Barnacak yer sağlanmaksızın verilen sosyal hizmetler	0	0	0	0	0	0
90-Yaratıcı sanatlar, gösteri sanatları ve eğlence faaliyetleri	3	1	4	0	0	0
91-Kütüphaneler, arşivler, müzeler ve diğer kültürel faaliyetler	0	0	0	0	0	0
92-Kumar ve müşterek bahis faaliyetleri	2	0	2	0	0	0
93-Spor faaliyetleri, eğlence ve dinlence faaliyetleri	6	0	6	1	0	1
94-Üye olunan kuruluşların faaliyetleri	0	0	0	0	0	0
95-Bilgisayarların ve kişisel ve ev eşyalarının onarımı	9	0	9	4	1	5
96-Diğer hizmet faaliyetleri	2	2	4	7	2	9
97-Ev içi çalışan personelin işverenleri olarak hane halklarının faaliyetleri	0	0	0	0	0	0
98-Hane halkları tarafından kendi kullanımlarına yönelik olarak üretilen ayırım yapılmamış mal ve hizmetler	0	0	0	0	0	0
99-Uluslar arası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri	14	0	14	2	0	2
Toplam	1.364	57	1.421	1.589	37	1.626

Tablo 13' de Meslek Gruplarına Göre İş Göremezlik Sürelerine (Kaza Günü,2,3,4 ve 5+ Gün) Göre İş Kazası Geçiren Sigortalı Sayıları ve İş Kazası Sonucu Ölüm Sayısı (2014-SGK) istatistik değerleri yer almaktadır.

3. GEREÇ ve YÖNTEM

Bu bölümde tez çalışmasının yeri ve tarihi, araştırmanın tipi, evreni ve örnekleme, örnekleme yöntemi, değişkenler, değişken tanımları ve ölçüm biçimleri, veri toplama araçları, veri toplama yöntemi, verilerin analiz biçimine ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

3.1 Tez Çalışmasının Yeri ve Tarihi

Tez çalışması 2015 yılı Mayıs-Haziran ayları içerisinde İstanbul ilinde faaliyet gösteren çeşitli kuruluşlarda çalışan iş görenlere yönelik yapılan anket aracılığı ile uygulanmıştır.

3.2 Araştırmanın Tipi, Evreni ve Örnekleme

Araştırma güvenlik kültürünün iş kazalarına etkileriyle ilgili yazılı kaynaklar ve internet ortamı taranarak elde edilmiş bir araştırma, belgesel tarama türünde bir çalışma ile oluşturulmuştur. Araştırma ile tersaneler, denizcilik ulaşım sektörü, ana metal sanayi, fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç) gibi tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işletmelerde çalışan işçilerin anket tarama yoluyla görüşleri alınmıştır. Bu yönüyle de araştırma betimsel nitelik taşımaktadır.

Araştırmanın evreni İstanbul'da bulunan tersaneler, denizcilik ulaşım sektörü, ana metal sanayi, fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç) gibi tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işletmelerde çalışan işçilerdir.

Araştırmada tesadüfi örneklem yöntemiyle seçilen iş yerlerinde çalışan 287'si erkek, 30'u kadın, bunların 27'si yönetici, 290'ı normal çalışan olmak üzere toplam 317 işgören araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır.

3.3 Örnekleme Yöntemi

Araştırmada random (tesadüfi örneklem) yöntemi kullanılmıştır.

3.4 Araştırmanın Hipotezi

Çalışanların, iş güvenliği ile ilgili bilgi, tutum, davranış ve inançlarını tespit etmek amacıyla türetilen araştırmanın hipotezleri şunlardır:

- **H₁:** Ankete katılanların cinsiyeti ile iş güvenliği kültürüne ait parametreler (değerler, normlar, tutumlar, davranışlar, inançlar vs.) arasında ilişki vardır.

Kadın çalışanlar iş güvenliği ile ilgili uygulamalara ve talimatlara erkek çalışanlardan daha duyarlıdır.

- **H₂**: Ankete katılanların hayatları boyunca iş kazası geçirme durumları ile iş güvenliği kültürüne ait parametreler (değerler, normlar, tutumlar, davranışlar, inançlar vs.) arasında ilişki vardır.
- **H₃**: Ankete katılanların son çalıştıkları işyerinde iş kazası geçirme durumları iş güvenliği kültürüne ait parametreler (değerler, normlar, tutumlar, davranışlar, inançlar vs.) arasında ilişki vardır.
- **H₄**: Ankete katılanların son çalıştıkları işyerinde ramak kala olay yaşama durumları iş güvenliği kültürüne ait parametreler (değerler, normlar, tutumlar, davranışlar, inançlar vs.) arasında ilişki vardır.
- **H₅**: Ankete katılanların işyerindeki konumları ile iş güvenliği kültürüne ait parametreler (değerler, normlar, tutumlar, davranışlar, inançlar vs.) arasında ilişki vardır.
- **H₆**: Ankete katılanların yaş grupları ile iş güvenliği kültürüne ait parametreler (değerler, normlar, tutumlar, davranışlar, inançlar vs.) arasında ilişki vardır.
- **H₇**: Ankete katılanların medeni durumları ile iş güvenliği kültürüne ait parametreler (değerler, normlar, tutumlar, davranışlar, inançlar vs.) arasında ilişki vardır.
- **H₈**: Ankete katılanların eğitim durumları ile iş güvenliği kültürüne ait parametreler (değerler, normlar, tutumlar, davranışlar, inançlar vs.) arasında ilişki vardır.
- **H₉**: Ankete katılanların işyerinde çalışma süreleri ile iş güvenliği kültürüne ait parametreler (değerler, normlar, tutumlar, davranışlar, inançlar vs.) arasında ilişki vardır.
- **H₁₀**: Ankete katılanların iş tecrübeleri (toplam çalışma süreleri) ile iş güvenliği kültürüne ait parametreler (değerler, normlar, tutumlar, davranışlar, inançlar vs.) arasında ilişki vardır.

3.5 Değişkenler

Araştırmada yer alan bağımsız değişkenler şunlardır:

- Yaş
- Cinsiyet
- Medeni Durum
- Eğitim Durumu
- İşyerinde Çalışma Süresi
- İş Tecrübe Süresi
- İşyerindeki konum
- Çalışılan bölüm

Bağımlı Değişken:

- İş güvenliği kültürü ölçekleri

3.6 Değişken Tanımları ve Ölçüm Biçimleri

- Yaş değişkeni tanımları ve ölçüm aralığı şöyledir:
  1. 18-24 Yaş
  2. 25-29 Yaş
  3. 30-34 Yaş
  4. 35-39 Yaş
  5. 40-44 Yaş
  6. 45-49 Yaş
  7. 50-55 Yaş
  8. 55-59 Yaş
  9. 60-64 Yaş
- Eğitim durumu değişkeni tanımları ve ölçüm biçimi:
  1. Herhangi bir okul bitirmedi
  2. İlkokul/ilköğretim
  3. Lise ve dengi okul
  4. Üniversite

5. Lisans üstü

- İşyerinde çalışma süresi değişken tanımları ve ölçüm biçimi:
  1. 0-1 Yıl
  2. 2-5 Yıl
  3. 5-10 Yıl
  4. 11-15 Yıl
  5. 16-20 Yıl
  6. 21-25 Yıl
  7. 26-30 Yıl

- İş tecrübe süresi değişken tanımları ve ölçüm biçimi:
  1. 0-1 Yıl
  2. 2-5 Yıl
  3. 5-10 Yıl
  4. 11-15 Yıl
  5. 16-20 Yıl
  6. 21-25 Yıl
  7. 26-30 Yıl

- İşyerindeki konum tanımları ve ölçüm biçimi:
  1. Yönetici
  2. Çalışan

3.7 Veri Toplama Araçları, Yöntemi ve Biçimi

Araştırmada veri toplama aracı olarak anket uygulamasından yararlanılmıştır. Araştırmada Dursun(2012) 'un İş Güvenliği Kültürü adlı eserinde yer alan yayınlanmış doktora tezinde kullandığı güvenlik kültürü anketi ölçeklerinden yararlanılmıştır. Bu anketin içerikleri şöyledir:

Dokuz sorudan oluşan **Yönetimin Bağlılığı Ölçeği** Muniz, Peon ve Ordas (2007) tarafından geliştirilen ölçektir. Dört sorudan oluşan **Güvenlik Önceliği Ölçeği** Cox ve Cheyne'nin (2000) çalışmasından alınmıştır. Beş sorudan oluşan ve çalışan ve yönetim arasındaki güvenlikle ilgili iletişim hakkında algıları değerlendiren **Güvenlik İletişimi Ölçeği**, Neal, Griffin ve Hart (2000) tarafından geliştirilen ölçektir. Dört sorudan oluşan ve örgüt tarafından çalışanlara sağlanan güvenlik eğitimi ile ilgili çalışanların algılarını ölçen **Güvenlik Eğitimi Ölçeği** Neal, Griffin ve Hart (2000) tarafından geliştirilen ölçektir. Beş sorudan oluşan ve çalışanların güvenlik farkındalığı ve güvenlik sorunlarıyla başa çıkabilme yetkinliğini değerlendiren **Güvenlik Farkındalığı ve Yetkinlik Ölçeği** Lin ve diğerleri (2008) tarafından geliştirilmiştir. Dört sorudan oluşan ve çalışanların güvenlik prosedürlerine uyma davranışları ile güvenlikle ilgili çalışma koşullarının iyileştirilmesine katılımını ölçen **Çalışanların Katılımı Ölçeği** Muniz, Peon ve Ordas (2007) tarafından geliştirilmiştir. Yedi sorudan oluşan ve çalışanların iş kazalarıyla ilgili kadercici inançlarını değerlendiren **Kadercilik Ölçeği** Rundmo ve Hale (1999) tarafından geliştirilmiştir. Beş sorudan oluşan ve iş kazalarını, ramak kala olayların ve güvensiz davranışların raporlanmasını ölçen **Raporlama Kültürü Ölçeği** ise Havold ve Nasset(2009) tarafından geliştirilmiştir.

Araştırmada kullanılan anket uygulaması sorularında yukarıda bahsedilen ölçeklerin tamamı birebir kullanılmamış, bazı cümlelerde küçük değişikliklere gidilmiş ve yeni soru cümleleri oluşturularak eklenmiştir.

Buna göre anket formu iki ana kısımdan oluşmaktadır. Birinci kısım yaş, cinsiyet, eğitim durumu vb. gibi çalışanların demografik bilgilerini ayrıca iş hayatındaki çalışan sürelerini, iş tecrübelerini, kaza ve ramak kala geçirme durumlarını ölçmeye yönelik genel sorulardan oluşmaktadır. İkinci kısımda yönetimin bağlılığı, güvenlik önceliği, güvenlik iletişimi, güvenlik eğitimi güvenlik farkındalığı ve yetkinlik, kadercilik, raporlama ölçeklerine ait sorular yer almaktadır.

Kullanılan anketin ilk bölümü 11 alt sorudan ve ikinci bölümü 48 alt sorudan oluşan toplam 59 sorudan meydana gelmektedir. Anketi oluşturan sorular dikototom (çift seçenekli; evet/hayır) çoklu seçenekli (5’li Likert ölçeği) ve çoklu seçenekli (6’lı Likert ölçeği) soru tiplerinden oluşmaktadır. Çoklu seçenekli sorularda “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneğine 5 veya 6, “Hiç Katılmıyorum” seçeneğine 1 puan verilerek gerçekleştirilmiştir.

Anket sonuçlarının analizleri, istatistik paket programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Anket sonuçları neticesinde istatistik programı aracılığı ile elde edilen bulgu ve değerlendirmeler sunulmaktadır. İstatistik programı ile yapılan güvenilirlik analizinde $\alpha=0,925$ gibi çok güvenilir/tamamen güvenilir seviyesinde çok iyi bir oran çıkmıştır.

4. BULGULAR

Bu bölümde ele alınan problemin çözümü ve alt problemlere dayalı olarak toplanan verilerin istatistiksel tekniklerle çözümlenmesi sonucunda elde edilen bulgulara ve ilgili yorumlara yer verilmiştir.

4.1 Araştırma Evrenindeki Çalışanların Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

4.1.1 Çalışanların cinsiyetine göre dağılımı

Araştırma grubundaki çalışanların cinsiyete göre dağılımı Tablo 4.1’de görülmektedir;

Tablo 14- Çalışanların Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	f	%
Erkek	287	90,5
Kadın	30	9,5
Toplam	317	100,0

Tabloda 14’ de görüldüğü gibi deneklerin %90,5’i erkek, % 9,5’i kadın çalışanlardan oluşmaktadır.

4.1.2 Çalışanların yaş değişkenine göre dağılımı

Araştırmaya katılan çalışanların yaş dağılımı Tablo 4.2’ de gösterilmiştir.

Tablo 15- Çalışanların Yaşına Göre Dağılımı

Yaş	f	%
18-24 Yaş	53	16,7
25-29 Yaş	61	19,2
30-34 Yaş	61	19,2
35-39 Yaş	47	14,8
40-44 Yaş	44	13,9
45-49 Yaş	27	8,5
50-55 Yaş	17	5,4
55-59 Yaş	4	1,3
60-64 Yaş	3	,9
Toplam	317	100,0

Tablo 15’de görüldüğü gibi deneklerin %19,2 ‘si 25-29 yaş grubunda, %19,2 ‘si 30-34 yaş grubunda, %16,7 ‘si 18-24 yaş grubunda yaşında, %14,8 ‘i 35-39 yaş grubunda, %13,9 ‘ı 40-44 yaş grubunda, % 8,5 ‘u 45-49 yaş grubunda, %5,4 ‘si 50-55 yaş grubunda, % 1,3 ‘ü 55-59 yaş grubunda ve % 0,9 ‘u 60-64 yaş grubunda yer alan çalışanlardan oluşmaktadır.

4.1.3 Çalışanların medeni durumuna göre dağılımı

Araştırmaya katılan çalışanların medeni durumlarına göre dağılımı Tablo 4.3’ de gösterilmiştir.

Tablo 16- Çalışanların Medeni Durumlarına Göre Dağılımı

Medeni Durum	f	%
Evli	219	69,1
Bekar	91	28,7
Boşanmış-Eşi Vefat Etmiş	7	2,2
Toplam	317	100,0

Çalışanların % 69,1 ‘inin evli, % 28,7 ‘sinin bekar ve % 2,2 ‘sinin ise boşanmış veya eşi vefat etmiş olduğu Tablo 16’da görülmektedir.

4.1.4 Çalışanların eğitim durumlarına göre dağılımı

Araştırmaya katılan çalışanların eğitim durumlarına göre dağılımı Tablo 17’ de gösterilmiştir.

Tablo 17- Çalışanların Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı

Öğrenim Durumu	f	%
Herhangi bir okul bitirmedi	3	,9
İlkokul/ilköğretim	129	40,7
Lise	127	40,1
Üniversite	49	15,5
Lisans üstü	9	2,8
Toplam	317	100,0

Çalışanların % 40,7 'sinin ilkokul veya ilköğretim okulu mezunu, % 40,1 'inin lise mezunu, % 15,5'inin üniversite mezunu, 2,8 'inin lisansüstü öğrenim mezunu olduğu, % 0,9 'unun ise herhangi bir okul bitirmediği Tablo 17'de görülmektedir.

4.1.5 Çalışanların çalışmakta oldukları işyerlerindeki çalışma sürelerine göre dağılımı

Araştırmaya katılan çalışanların çalışmakta oldukları işyerlerindeki çalışma sürelerine göre dağılımı Tablo 18' de gösterilmiştir.

Tablo 18- Çalışanların Mevcut İşyerindeki Çalışma Sürelerine Göre Dağılımı

Çalışma Süresi	f	%
1 Yıl	128	40,4
2-5 Yıl	112	35,3
6-10 Yıl	47	14,8
11 -15 Yıl	16	5,0
16-20 Yıl	13	4,1
21-25 Yıl	1	,3
Toplam	317	100,0

Çalışanların % 40,4 'ünün 0-1 yıl, % 35,3 'ünün 2-5 yıl, % 14,8 'inin 6-10 yıl, % 5' inin 11-15 yıl, % 4,1 'inin 16-20 yıl ve % 0,3 'ünün ise 21-25 yıl sürelerle mevcut işyerlerinde çalışıyor oldukları Tablo 18'de görülmektedir.

4.1.6 Çalışanların şu anda yapmakta olduğu işteki tecrübe durumlarına göre dağılımı

Araştırmaya katılan çalışanların şu anda yapmakta olduğu işteki tecrübe durumlarına göre dağılımı Tablo 19' da gösterilmiştir.

Tablo 19- Çalışanların Şu Anda Yapmakta Olduğu İşteki Tecrübe Durumlarına Göre Dağılımı

Çalışma Süresi	f	%
1 Yıl	94	29,7
2-5 Yıl	113	35,6
6-10 Yıl	58	18,3
11-15 Yıl	18	5,7
16-20 Yıl	23	7,3
21-25 Yıl	7	2,2
26-30 Yıl	4	1,3
Toplam	317	100,0

Çalışanların % 35,6 'sının 0-1 yıl, % 29,7 'sinin 2-5 yıl, % 18,3 'ünün 6-10 yıl, % 7,3'ünün 16-20 yıl, % 5,7'sinin 11-15 yıl, % 2,2 'sinin 21-25 yıl ve % 1,3 'ünün ise 26-30 yıl sürelerle şu anda yapmakta oldukları iş tecrübelerine sahip oldukları Tablo 19'da görülmektedir.

4.1.7 Çalışanların iş yerlerindeki konumlarına göre dağılımı

Araştırmaya katılan çalışanların işyerindeki konumlarına göre dağılımı Tablo 20' de gösterilmiştir.

Tablo 20- Çalışanların İşyerindeki Konumlarına Göre Göre Dağılımı

İşteki Konumu	f	%
Yönetici	27	8,5
Çalışan	290	91,5
Toplam	317	100,0

Çalışanların % 91,5 'inin çalıştıkları işyerinde çalışan konumunda olduğu, % 8,5'nin ise çalıştıkları işyerinde yönetici konumunda olduğu Tablo 20'de görülmektedir.

4.1.8 Çalışanların çalıştığı bölüm/departmana göre dağılımı

Araştırmaya katılan çalışanların çalıştığı bölüm/departmana göre dağılımı Tablo 21' de gösterilmiştir.

Tablo 21- Çalışanların Çalıştığı Bölüm/Departmana Göre Dağılımı

Bölüm/Departman	f	%
Üretim-imalat	248	78,2
Büro-Ofis İşleri	7	2,2
Eğitim	3	,9
Şoför-Sevkiyat	25	7,9
Diğer	34	10,7
Toplam	317	100,0

Çalışanların % 78,2 'sinin üretim-imalat bölümünde çalıştığı, % 10,7 'sinin diğer bölümlerde çalıştığı, % 7,9 'unun şoför olduğu veya sevkiyat bölümünde çalıştığı, % 2,2 'sinin büro-ofis işerinde çalıştığı, % 0,9 'unun eğitim bölümünde çalıştığı Tablo 21'de görülmektedir.

4.1.9 İş hayatınca iş kazası geçirme durumlarına göre dağılım

Araştırmaya katılan çalışanların çalışma hayatları boyunca iş kazası geçirme durumlarına göre dağılımı Tablo 22' de gösterilmiştir.

Tablo 22- Çalışanların Çalışma Hayatları Boyunca İş Kazası Geçirme Durumlarına Göre Dağılımı

İş Kazası	f	%
Evet	82	25,9
Hayır	235	74,1
Toplam	317	100,0

Çalışanların % 74,1 'inin çalışma hayatları boyunca iş kazası geçirmediği, % 25,9 'unun ise çalışma hayatları boyunca bir iş kazası geçirdiği Tablo 22'de görülmektedir.

4.1.10 Çalışanların işyerlerinde iş kazası geçirme durumlarına göre dağılım

Araştırmaya katılan çalışanların çalışmakta oldukları işyerinde iş kazası geçirme durumlarına göre dağılım Tablo 23' de gösterilmiştir.

Tablo 23- Çalışanların Mevcut İşyerlerinde İş Kazası Geçirme Durumlarına Göre Dağılım

İş Kazası	f	%
Evet	67	21,1
Hayır	250	78,9
Toplam	317	100,0

Çalışanların % 78,9 'unun çalışmakta oldukları işyerinde iş kazası geçirmediği, % 21,1 'inin ise çalışmakta oldukları işyerinde iş kazası geçirdiği Tablo 23'de görülmektedir.

4.1.11 İşyerlerinde ramak kala olay yaşama durumlarına göre dağılım

Araştırmaya katılan çalışanların çalışmakta oldukları işyerinde kazaya ramak kala (kıl payı) olay yaşama durumlarına göre dağılım Tablo 24' de gösterilmiştir.

Tablo 24- Çalışanların Mevcut İşyerlerinde Ramak Kala Olay Yaşama Durumlarına Göre Dağılım

Ramak Kala Olay	f	%
Evet	109	34,4
Hayır	208	65,6
Toplam	317	100,0

Çalışanların % 65,6 'sının çalışmakta oldukları işyerinde kazaya ramak kala (kıl payı) olay yaşamadığı, % 34,4 'ünün ise çalışmakta oldukları işyerinde kazaya ramak kala (kıl payı) olay yaşadığı Tablo 24' de görülmektedir.

4.2 Araştırmanın Alt Problemlerine İlişkin Çalışanlara Ait Verilerin Bulguları ve Yorumlanması

4.2.1 Yönetim toplam puanları ile cinsiyet türü arasındaki ilişkinin analizi

(Çalışan deneklerin yönetici-yönetim toplam puanlarının cinsiyet türü değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t-testi sonuçları)

Tablo 25- Çalışan Deneklerin Yönetici-Yönetim Toplam Puanlarının Cinsiyet Türü Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
Yönetici	Kadın	30	116,00	17,84	3,38			
Toplam	Erkek	287	108,73	15,36	2,99	-2,14	315	,032

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin yönetici-yönetim toplam puanları cinsiyete göre kadın çalışanlar lehine anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=2,14$; $p>.05$).

Tablo 25'de görülebileceği üzere, yönetici toplam puanlarının cinsiyet türü değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, erkek ve kadın çalışanların yönetici-yönetim toplam

puanlarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak kadın çalışanların lehine anlamlı bulunmuştur ($t=2,14$; $p<.05$). Buna göre kadın çalışanlar, erkek çalışanlardan daha fazla, yöneticilerin ve yönetimin iş güvenliği konularına önem verdiklerini, iş güvenliği ile ilgili güvenlik prosedürlerini yerine getirdiklerini, iş güvenliği konusunda yönetime güvendiklerini bu vesile ile iş güvenliği kültürünün geliştirilmesinde ve yerleştirilmesinde yönetimin üzerine düşeni yaptığını düşünmektedirler.

4.2.2 Cinsiyet ile güvenlik kültürü arasındaki ilişkinin analizi

(Güvenlik kültürünün çalışanların cinsiyeti değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi bulguları ve yorumlanması)

Tablo 26- Güvenlik Kültürünün Çalışanların Cinsiyeti Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Toplu Sonuçları

Soru cümlesi	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
1. Yöneticiler iş kazalarını azaltmada, çalışanların katılımını sağlık ve güvenlik faaliyetlerinin temeli olarak görmektedirler.	Erkek	287	3,83	0,957	0,184	-1,455	315	0,147
	Kadın	30	4,1	0,96	0,184			
2. Yöneticiler, çalışanların eğitimini güvenliği sağlamada önemli bir adım olarak görmektedirler.	Erkek	287	3,88	0,925	0,176	-1,834	315	0,068
	Kadın	30	4,2	0,805	0,157			
3. Yöneticiler firmada güvenlik politikasını anlamamız için güvenlik iletişimine önem vermektedirler.	Erkek	287	3,87	0,86	0,165	-1,568	315	0,118
	Kadın	30	4,13	0,86	0,165			
4. Yöneticiler, güvenlik faaliyetlerini geliştirmek ve devam ettirmek için, faaliyetleri izlemektedirler.	Erkek	287	3,93	0,884	0,171	-0,429	315	0,669
	Kadın	30	4	0,947	0,181			
5. Firma yöneticileri, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk almaktadırlar.	Erkek	287	3,71	1,038	0,197	-1,985	314	0,048
	Kadın	30	4,1	0,885	0,173			
6. Yöneticiler güvenlik konularında belirgin bir şekilde öncülük etmektedirler.	Erkek	287	3,79	0,913	0,175	-1,579	314	0,115
	Kadın	30	4,07	0,907	0,174			
7. Yöneticiler, düzenli olarak iş koşullarını kontrol etmek ya da çalışanlarla konuşmak için üretim sahasını ziyaret etmektedirler.	Erkek	287	3,68	1,055	0,201	-1,67	36,4	0,104
	Kadın	30	4	0,983	0,19			
8. Yönetim, çalışanların güvenliğine oldukça önem vermektedir.	Erkek	287	3,81	0,994	0,185	-3,284	46,1	0,002
	Kadın	30	4,23	0,626	0,129			
9. Güvenlik meselelerine yüksek bir öncelik verilmediğine inanıyorum.	Erkek	287	2,8	1,3	0,25	0,019	315	0,984
	Kadın	30	2,8	1,349	0,258			
10. Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.	Erkek	287	3,78	0,913	0,173	-2,019	315	0,044
	Kadın	30	4,13	0,776	0,152			
11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	Erkek	287	3,68	0,97	0,188	-0,274	314	0,784
	Kadın	30	3,73	1,081	0,205			
12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Erkek	287	3,77	0,928	0,179	-0,148	315	0,882
	Kadın	30	3,8	0,961	0,184			
13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Erkek	287	3,83	2,096	0,386	-0,693	314	0,489
	Kadın	30	4,1	0,845	0,198			
14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Erkek	287	3,9	0,907	0,169	-1,957	315	0,051
	Kadın	30	4,23	0,568	0,117			
15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Erkek	287	3,83	0,975	0,187	-1,789	315	0,075
	Kadın	30	4,17	0,95	0,183			
16. Çalışanlar İSG eğitimlerinde iş kazalarını önleme konusunda yeterince eğitilirler.	Erkek	287	3,7	0,989	0,186	-3,472	41,6	0,001
	Kadın	30	4,2	0,714	0,143			

Tablo 26- Güvenlik Kültürünün Çalışanların Cinsiyeti Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Toplu Sonuçları

Soru cümlesi	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P																																																																																																																																																																																																																																																																						
17. Çalışanların düzenli olarak işyeri sağlık ve güvenlik konuları hakkında fikirleri alınır, katılımları sağlanır.	Erkek	287	3,61	1,004	0,191	-2,043	315	0,042																																																																																																																																																																																																																																																																						
	Kadın	30	4	0,91	0,176				18. İşyeri sağlık ve güvenlik eğitimi çalışanların işlerinde karşılaştıkları çeşitli durumları kapsar.	Erkek	287	3,84	0,876	0,169	-0,97	315	0,332	Kadın	30	4	0,91	0,174	19. İşyerimde iş güvenliği konusundaki sorumluluklarımı ne olduğunu biliyorum.	Erkek	287	4,09	0,837	0,157	-2,38	314	0,018	Kadın	30	4,47	0,629	0,125	20. Firmamızda acil durumlar sırasında her çalışan ne yapacağını bilir.	Erkek	287	3,69	1,024	0,195	-1,61	315	0,108	Kadın	30	4	0,91	0,177	21. İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.	Erkek	287	4,19	0,802	0,152	-1,83	315	0,068	Kadın	30	4,47	0,681	0,133	22. İş yerimdeki güvenlik sorunlarıyla baş edebiliyorum.	Erkek	287	3,91	0,919	0,18	-0,32	315	0,751	Kadın	30	3,97	1,129	0,213	23. Güvenlik kurallarına her zaman uyuyorum.	Erkek	287	4,12	0,817	0,154	-2,89	315	0,004	Kadın	30	4,57	0,626	0,124	24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.	Erkek	287	4,33	0,788	0,152	-0,67	315	0,503	Kadın	30	4,43	0,858	0,163	25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Erkek	287	3,57	1,062	0,202	-1,46	315	0,145	Kadın	30	3,87	0,973	0,188	26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Erkek	287	3,64	1,004	0,196	0,21	315	0,834	Kadın	30	3,6	1,163	0,22	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Erkek	287	3,78	0,945	0,18	-0,66	315	0,506	Kadın	30	3,9	0,845	0,164	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Erkek	287	3,62	1,122	0,213	-1,79	315	0,074	Kadın	30	4	1,017	0,197	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Erkek	287	2,68	1,628	0,315	0,052	315	0,959	Kadın	30	2,67	1,788	0,34	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Erkek	287	2,73	1,694	0,329	-0,42	315	0,674	Kadın	30	2,87	1,907	0,362	31. Çalışırken başınıza ne geleceği önemli oranda şansa bağlıdır.	Erkek	287	2,52	1,682	0,323	0,17	315	0,863	Kadın	30	2,47	1,717	0,329	32. Makinelerin ve teknik ekipmanların kullanımı kazaları kaçınılmaz kılar.	Erkek	287	2,98	1,796	0,343	0,51	315	0,609	Kadın	30	2,8	1,69	0,326	33. İş güvenliği kuralları üretimi zorlaştırır, zaman kaybına yol açar.	Erkek	287	2,52	1,715	0,329	1,18	315	0,237	Kadın	30	2,13	1,697	0,326	34. İş güvenliği uzmanları iş kazalarını azaltmada etkisizdir. Bir kazadan kaçınamazsınız.	Erkek	287	2,54	1,627	0,312	0,87	315	0,382	Kadın	30	2,27	1,639	0,314	35. Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yetersizdir.	Erkek	287	2,55	1,594	0,306	0,71	315	0,478	Kadın	30	2,33	1,583	0,304	36. Firmamız her zaman kazaları ve olayları bildirir.	Erkek	287	4,14	1,589	0,3	-2,54	39,50	0,015	Kadın
18. İşyeri sağlık ve güvenlik eğitimi çalışanların işlerinde karşılaştıkları çeşitli durumları kapsar.	Erkek	287	3,84	0,876	0,169	-0,97	315	0,332																																																																																																																																																																																																																																																																						
	Kadın	30	4	0,91	0,174				19. İşyerimde iş güvenliği konusundaki sorumluluklarımı ne olduğunu biliyorum.	Erkek	287	4,09	0,837	0,157	-2,38	314	0,018	Kadın	30	4,47	0,629	0,125	20. Firmamızda acil durumlar sırasında her çalışan ne yapacağını bilir.	Erkek	287	3,69	1,024	0,195	-1,61	315	0,108	Kadın	30	4	0,91	0,177	21. İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.	Erkek	287	4,19	0,802	0,152	-1,83	315	0,068	Kadın	30	4,47	0,681	0,133	22. İş yerimdeki güvenlik sorunlarıyla baş edebiliyorum.	Erkek	287	3,91	0,919	0,18	-0,32	315	0,751	Kadın	30	3,97	1,129	0,213	23. Güvenlik kurallarına her zaman uyuyorum.	Erkek	287	4,12	0,817	0,154	-2,89	315	0,004	Kadın	30	4,57	0,626	0,124	24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.	Erkek	287	4,33	0,788	0,152	-0,67	315	0,503	Kadın	30	4,43	0,858	0,163	25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Erkek	287	3,57	1,062	0,202	-1,46	315	0,145	Kadın	30	3,87	0,973	0,188	26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Erkek	287	3,64	1,004	0,196	0,21	315	0,834	Kadın	30	3,6	1,163	0,22	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Erkek	287	3,78	0,945	0,18	-0,66	315	0,506	Kadın	30	3,9	0,845	0,164	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Erkek	287	3,62	1,122	0,213	-1,79	315	0,074	Kadın	30	4	1,017	0,197	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Erkek	287	2,68	1,628	0,315	0,052	315	0,959	Kadın	30	2,67	1,788	0,34	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Erkek	287	2,73	1,694	0,329	-0,42	315	0,674	Kadın	30	2,87	1,907	0,362	31. Çalışırken başınıza ne geleceği önemli oranda şansa bağlıdır.	Erkek	287	2,52	1,682	0,323	0,17	315	0,863	Kadın	30	2,47	1,717	0,329	32. Makinelerin ve teknik ekipmanların kullanımı kazaları kaçınılmaz kılar.	Erkek	287	2,98	1,796	0,343	0,51	315	0,609	Kadın	30	2,8	1,69	0,326	33. İş güvenliği kuralları üretimi zorlaştırır, zaman kaybına yol açar.	Erkek	287	2,52	1,715	0,329	1,18	315	0,237	Kadın	30	2,13	1,697	0,326	34. İş güvenliği uzmanları iş kazalarını azaltmada etkisizdir. Bir kazadan kaçınamazsınız.	Erkek	287	2,54	1,627	0,312	0,87	315	0,382	Kadın	30	2,27	1,639	0,314	35. Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yetersizdir.	Erkek	287	2,55	1,594	0,306	0,71	315	0,478	Kadın	30	2,33	1,583	0,304	36. Firmamız her zaman kazaları ve olayları bildirir.	Erkek	287	4,14	1,589	0,3	-2,54	39,50	0,015	Kadın	30	4,77	1,251	0,247										
19. İşyerimde iş güvenliği konusundaki sorumluluklarımı ne olduğunu biliyorum.	Erkek	287	4,09	0,837	0,157	-2,38	314	0,018																																																																																																																																																																																																																																																																						
	Kadın	30	4,47	0,629	0,125				20. Firmamızda acil durumlar sırasında her çalışan ne yapacağını bilir.	Erkek	287	3,69	1,024	0,195	-1,61	315	0,108	Kadın	30	4	0,91	0,177	21. İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.	Erkek	287	4,19	0,802	0,152	-1,83	315	0,068	Kadın	30	4,47	0,681	0,133	22. İş yerimdeki güvenlik sorunlarıyla baş edebiliyorum.	Erkek	287	3,91	0,919	0,18	-0,32	315	0,751	Kadın	30	3,97	1,129	0,213	23. Güvenlik kurallarına her zaman uyuyorum.	Erkek	287	4,12	0,817	0,154	-2,89	315	0,004	Kadın	30	4,57	0,626	0,124	24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.	Erkek	287	4,33	0,788	0,152	-0,67	315	0,503	Kadın	30	4,43	0,858	0,163	25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Erkek	287	3,57	1,062	0,202	-1,46	315	0,145	Kadın	30	3,87	0,973	0,188	26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Erkek	287	3,64	1,004	0,196	0,21	315	0,834	Kadın	30	3,6	1,163	0,22	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Erkek	287	3,78	0,945	0,18	-0,66	315	0,506	Kadın	30	3,9	0,845	0,164	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Erkek	287	3,62	1,122	0,213	-1,79	315	0,074	Kadın	30	4	1,017	0,197	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Erkek	287	2,68	1,628	0,315	0,052	315	0,959	Kadın	30	2,67	1,788	0,34	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Erkek	287	2,73	1,694	0,329	-0,42	315	0,674	Kadın	30	2,87	1,907	0,362	31. Çalışırken başınıza ne geleceği önemli oranda şansa bağlıdır.	Erkek	287	2,52	1,682	0,323	0,17	315	0,863	Kadın	30	2,47	1,717	0,329	32. Makinelerin ve teknik ekipmanların kullanımı kazaları kaçınılmaz kılar.	Erkek	287	2,98	1,796	0,343	0,51	315	0,609	Kadın	30	2,8	1,69	0,326	33. İş güvenliği kuralları üretimi zorlaştırır, zaman kaybına yol açar.	Erkek	287	2,52	1,715	0,329	1,18	315	0,237	Kadın	30	2,13	1,697	0,326	34. İş güvenliği uzmanları iş kazalarını azaltmada etkisizdir. Bir kazadan kaçınamazsınız.	Erkek	287	2,54	1,627	0,312	0,87	315	0,382	Kadın	30	2,27	1,639	0,314	35. Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yetersizdir.	Erkek	287	2,55	1,594	0,306	0,71	315	0,478	Kadın	30	2,33	1,583	0,304	36. Firmamız her zaman kazaları ve olayları bildirir.	Erkek	287	4,14	1,589	0,3	-2,54	39,50	0,015	Kadın	30	4,77	1,251	0,247																								
20. Firmamızda acil durumlar sırasında her çalışan ne yapacağını bilir.	Erkek	287	3,69	1,024	0,195	-1,61	315	0,108																																																																																																																																																																																																																																																																						
	Kadın	30	4	0,91	0,177				21. İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.	Erkek	287	4,19	0,802	0,152	-1,83	315	0,068	Kadın	30	4,47	0,681	0,133	22. İş yerimdeki güvenlik sorunlarıyla baş edebiliyorum.	Erkek	287	3,91	0,919	0,18	-0,32	315	0,751	Kadın	30	3,97	1,129	0,213	23. Güvenlik kurallarına her zaman uyuyorum.	Erkek	287	4,12	0,817	0,154	-2,89	315	0,004	Kadın	30	4,57	0,626	0,124	24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.	Erkek	287	4,33	0,788	0,152	-0,67	315	0,503	Kadın	30	4,43	0,858	0,163	25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Erkek	287	3,57	1,062	0,202	-1,46	315	0,145	Kadın	30	3,87	0,973	0,188	26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Erkek	287	3,64	1,004	0,196	0,21	315	0,834	Kadın	30	3,6	1,163	0,22	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Erkek	287	3,78	0,945	0,18	-0,66	315	0,506	Kadın	30	3,9	0,845	0,164	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Erkek	287	3,62	1,122	0,213	-1,79	315	0,074	Kadın	30	4	1,017	0,197	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Erkek	287	2,68	1,628	0,315	0,052	315	0,959	Kadın	30	2,67	1,788	0,34	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Erkek	287	2,73	1,694	0,329	-0,42	315	0,674	Kadın	30	2,87	1,907	0,362	31. Çalışırken başınıza ne geleceği önemli oranda şansa bağlıdır.	Erkek	287	2,52	1,682	0,323	0,17	315	0,863	Kadın	30	2,47	1,717	0,329	32. Makinelerin ve teknik ekipmanların kullanımı kazaları kaçınılmaz kılar.	Erkek	287	2,98	1,796	0,343	0,51	315	0,609	Kadın	30	2,8	1,69	0,326	33. İş güvenliği kuralları üretimi zorlaştırır, zaman kaybına yol açar.	Erkek	287	2,52	1,715	0,329	1,18	315	0,237	Kadın	30	2,13	1,697	0,326	34. İş güvenliği uzmanları iş kazalarını azaltmada etkisizdir. Bir kazadan kaçınamazsınız.	Erkek	287	2,54	1,627	0,312	0,87	315	0,382	Kadın	30	2,27	1,639	0,314	35. Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yetersizdir.	Erkek	287	2,55	1,594	0,306	0,71	315	0,478	Kadın	30	2,33	1,583	0,304	36. Firmamız her zaman kazaları ve olayları bildirir.	Erkek	287	4,14	1,589	0,3	-2,54	39,50	0,015	Kadın	30	4,77	1,251	0,247																																						
21. İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.	Erkek	287	4,19	0,802	0,152	-1,83	315	0,068																																																																																																																																																																																																																																																																						
	Kadın	30	4,47	0,681	0,133				22. İş yerimdeki güvenlik sorunlarıyla baş edebiliyorum.	Erkek	287	3,91	0,919	0,18	-0,32	315	0,751	Kadın	30	3,97	1,129	0,213	23. Güvenlik kurallarına her zaman uyuyorum.	Erkek	287	4,12	0,817	0,154	-2,89	315	0,004	Kadın	30	4,57	0,626	0,124	24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.	Erkek	287	4,33	0,788	0,152	-0,67	315	0,503	Kadın	30	4,43	0,858	0,163	25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Erkek	287	3,57	1,062	0,202	-1,46	315	0,145	Kadın	30	3,87	0,973	0,188	26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Erkek	287	3,64	1,004	0,196	0,21	315	0,834	Kadın	30	3,6	1,163	0,22	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Erkek	287	3,78	0,945	0,18	-0,66	315	0,506	Kadın	30	3,9	0,845	0,164	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Erkek	287	3,62	1,122	0,213	-1,79	315	0,074	Kadın	30	4	1,017	0,197	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Erkek	287	2,68	1,628	0,315	0,052	315	0,959	Kadın	30	2,67	1,788	0,34	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Erkek	287	2,73	1,694	0,329	-0,42	315	0,674	Kadın	30	2,87	1,907	0,362	31. Çalışırken başınıza ne geleceği önemli oranda şansa bağlıdır.	Erkek	287	2,52	1,682	0,323	0,17	315	0,863	Kadın	30	2,47	1,717	0,329	32. Makinelerin ve teknik ekipmanların kullanımı kazaları kaçınılmaz kılar.	Erkek	287	2,98	1,796	0,343	0,51	315	0,609	Kadın	30	2,8	1,69	0,326	33. İş güvenliği kuralları üretimi zorlaştırır, zaman kaybına yol açar.	Erkek	287	2,52	1,715	0,329	1,18	315	0,237	Kadın	30	2,13	1,697	0,326	34. İş güvenliği uzmanları iş kazalarını azaltmada etkisizdir. Bir kazadan kaçınamazsınız.	Erkek	287	2,54	1,627	0,312	0,87	315	0,382	Kadın	30	2,27	1,639	0,314	35. Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yetersizdir.	Erkek	287	2,55	1,594	0,306	0,71	315	0,478	Kadın	30	2,33	1,583	0,304	36. Firmamız her zaman kazaları ve olayları bildirir.	Erkek	287	4,14	1,589	0,3	-2,54	39,50	0,015	Kadın	30	4,77	1,251	0,247																																																				
22. İş yerimdeki güvenlik sorunlarıyla baş edebiliyorum.	Erkek	287	3,91	0,919	0,18	-0,32	315	0,751																																																																																																																																																																																																																																																																						
	Kadın	30	3,97	1,129	0,213				23. Güvenlik kurallarına her zaman uyuyorum.	Erkek	287	4,12	0,817	0,154	-2,89	315	0,004	Kadın	30	4,57	0,626	0,124	24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.	Erkek	287	4,33	0,788	0,152	-0,67	315	0,503	Kadın	30	4,43	0,858	0,163	25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Erkek	287	3,57	1,062	0,202	-1,46	315	0,145	Kadın	30	3,87	0,973	0,188	26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Erkek	287	3,64	1,004	0,196	0,21	315	0,834	Kadın	30	3,6	1,163	0,22	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Erkek	287	3,78	0,945	0,18	-0,66	315	0,506	Kadın	30	3,9	0,845	0,164	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Erkek	287	3,62	1,122	0,213	-1,79	315	0,074	Kadın	30	4	1,017	0,197	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Erkek	287	2,68	1,628	0,315	0,052	315	0,959	Kadın	30	2,67	1,788	0,34	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Erkek	287	2,73	1,694	0,329	-0,42	315	0,674	Kadın	30	2,87	1,907	0,362	31. Çalışırken başınıza ne geleceği önemli oranda şansa bağlıdır.	Erkek	287	2,52	1,682	0,323	0,17	315	0,863	Kadın	30	2,47	1,717	0,329	32. Makinelerin ve teknik ekipmanların kullanımı kazaları kaçınılmaz kılar.	Erkek	287	2,98	1,796	0,343	0,51	315	0,609	Kadın	30	2,8	1,69	0,326	33. İş güvenliği kuralları üretimi zorlaştırır, zaman kaybına yol açar.	Erkek	287	2,52	1,715	0,329	1,18	315	0,237	Kadın	30	2,13	1,697	0,326	34. İş güvenliği uzmanları iş kazalarını azaltmada etkisizdir. Bir kazadan kaçınamazsınız.	Erkek	287	2,54	1,627	0,312	0,87	315	0,382	Kadın	30	2,27	1,639	0,314	35. Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yetersizdir.	Erkek	287	2,55	1,594	0,306	0,71	315	0,478	Kadın	30	2,33	1,583	0,304	36. Firmamız her zaman kazaları ve olayları bildirir.	Erkek	287	4,14	1,589	0,3	-2,54	39,50	0,015	Kadın	30	4,77	1,251	0,247																																																																		
23. Güvenlik kurallarına her zaman uyuyorum.	Erkek	287	4,12	0,817	0,154	-2,89	315	0,004																																																																																																																																																																																																																																																																						
	Kadın	30	4,57	0,626	0,124				24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.	Erkek	287	4,33	0,788	0,152	-0,67	315	0,503	Kadın	30	4,43	0,858	0,163	25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Erkek	287	3,57	1,062	0,202	-1,46	315	0,145	Kadın	30	3,87	0,973	0,188	26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Erkek	287	3,64	1,004	0,196	0,21	315	0,834	Kadın	30	3,6	1,163	0,22	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Erkek	287	3,78	0,945	0,18	-0,66	315	0,506	Kadın	30	3,9	0,845	0,164	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Erkek	287	3,62	1,122	0,213	-1,79	315	0,074	Kadın	30	4	1,017	0,197	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Erkek	287	2,68	1,628	0,315	0,052	315	0,959	Kadın	30	2,67	1,788	0,34	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Erkek	287	2,73	1,694	0,329	-0,42	315	0,674	Kadın	30	2,87	1,907	0,362	31. Çalışırken başınıza ne geleceği önemli oranda şansa bağlıdır.	Erkek	287	2,52	1,682	0,323	0,17	315	0,863	Kadın	30	2,47	1,717	0,329	32. Makinelerin ve teknik ekipmanların kullanımı kazaları kaçınılmaz kılar.	Erkek	287	2,98	1,796	0,343	0,51	315	0,609	Kadın	30	2,8	1,69	0,326	33. İş güvenliği kuralları üretimi zorlaştırır, zaman kaybına yol açar.	Erkek	287	2,52	1,715	0,329	1,18	315	0,237	Kadın	30	2,13	1,697	0,326	34. İş güvenliği uzmanları iş kazalarını azaltmada etkisizdir. Bir kazadan kaçınamazsınız.	Erkek	287	2,54	1,627	0,312	0,87	315	0,382	Kadın	30	2,27	1,639	0,314	35. Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yetersizdir.	Erkek	287	2,55	1,594	0,306	0,71	315	0,478	Kadın	30	2,33	1,583	0,304	36. Firmamız her zaman kazaları ve olayları bildirir.	Erkek	287	4,14	1,589	0,3	-2,54	39,50	0,015	Kadın	30	4,77	1,251	0,247																																																																																
24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.	Erkek	287	4,33	0,788	0,152	-0,67	315	0,503																																																																																																																																																																																																																																																																						
	Kadın	30	4,43	0,858	0,163				25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Erkek	287	3,57	1,062	0,202	-1,46	315	0,145	Kadın	30	3,87	0,973	0,188	26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Erkek	287	3,64	1,004	0,196	0,21	315	0,834	Kadın	30	3,6	1,163	0,22	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Erkek	287	3,78	0,945	0,18	-0,66	315	0,506	Kadın	30	3,9	0,845	0,164	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Erkek	287	3,62	1,122	0,213	-1,79	315	0,074	Kadın	30	4	1,017	0,197	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Erkek	287	2,68	1,628	0,315	0,052	315	0,959	Kadın	30	2,67	1,788	0,34	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Erkek	287	2,73	1,694	0,329	-0,42	315	0,674	Kadın	30	2,87	1,907	0,362	31. Çalışırken başınıza ne geleceği önemli oranda şansa bağlıdır.	Erkek	287	2,52	1,682	0,323	0,17	315	0,863	Kadın	30	2,47	1,717	0,329	32. Makinelerin ve teknik ekipmanların kullanımı kazaları kaçınılmaz kılar.	Erkek	287	2,98	1,796	0,343	0,51	315	0,609	Kadın	30	2,8	1,69	0,326	33. İş güvenliği kuralları üretimi zorlaştırır, zaman kaybına yol açar.	Erkek	287	2,52	1,715	0,329	1,18	315	0,237	Kadın	30	2,13	1,697	0,326	34. İş güvenliği uzmanları iş kazalarını azaltmada etkisizdir. Bir kazadan kaçınamazsınız.	Erkek	287	2,54	1,627	0,312	0,87	315	0,382	Kadın	30	2,27	1,639	0,314	35. Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yetersizdir.	Erkek	287	2,55	1,594	0,306	0,71	315	0,478	Kadın	30	2,33	1,583	0,304	36. Firmamız her zaman kazaları ve olayları bildirir.	Erkek	287	4,14	1,589	0,3	-2,54	39,50	0,015	Kadın	30	4,77	1,251	0,247																																																																																														
25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Erkek	287	3,57	1,062	0,202	-1,46	315	0,145																																																																																																																																																																																																																																																																						
	Kadın	30	3,87	0,973	0,188				26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Erkek	287	3,64	1,004	0,196	0,21	315	0,834	Kadın	30	3,6	1,163	0,22	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Erkek	287	3,78	0,945	0,18	-0,66	315	0,506	Kadın	30	3,9	0,845	0,164	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Erkek	287	3,62	1,122	0,213	-1,79	315	0,074	Kadın	30	4	1,017	0,197	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Erkek	287	2,68	1,628	0,315	0,052	315	0,959	Kadın	30	2,67	1,788	0,34	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Erkek	287	2,73	1,694	0,329	-0,42	315	0,674	Kadın	30	2,87	1,907	0,362	31. Çalışırken başınıza ne geleceği önemli oranda şansa bağlıdır.	Erkek	287	2,52	1,682	0,323	0,17	315	0,863	Kadın	30	2,47	1,717	0,329	32. Makinelerin ve teknik ekipmanların kullanımı kazaları kaçınılmaz kılar.	Erkek	287	2,98	1,796	0,343	0,51	315	0,609	Kadın	30	2,8	1,69	0,326	33. İş güvenliği kuralları üretimi zorlaştırır, zaman kaybına yol açar.	Erkek	287	2,52	1,715	0,329	1,18	315	0,237	Kadın	30	2,13	1,697	0,326	34. İş güvenliği uzmanları iş kazalarını azaltmada etkisizdir. Bir kazadan kaçınamazsınız.	Erkek	287	2,54	1,627	0,312	0,87	315	0,382	Kadın	30	2,27	1,639	0,314	35. Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yetersizdir.	Erkek	287	2,55	1,594	0,306	0,71	315	0,478	Kadın	30	2,33	1,583	0,304	36. Firmamız her zaman kazaları ve olayları bildirir.	Erkek	287	4,14	1,589	0,3	-2,54	39,50	0,015	Kadın	30	4,77	1,251	0,247																																																																																																												
26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Erkek	287	3,64	1,004	0,196	0,21	315	0,834																																																																																																																																																																																																																																																																						
	Kadın	30	3,6	1,163	0,22				27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Erkek	287	3,78	0,945	0,18	-0,66	315	0,506	Kadın	30	3,9	0,845	0,164	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Erkek	287	3,62	1,122	0,213	-1,79	315	0,074	Kadın	30	4	1,017	0,197	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Erkek	287	2,68	1,628	0,315	0,052	315	0,959	Kadın	30	2,67	1,788	0,34	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Erkek	287	2,73	1,694	0,329	-0,42	315	0,674	Kadın	30	2,87	1,907	0,362	31. Çalışırken başınıza ne geleceği önemli oranda şansa bağlıdır.	Erkek	287	2,52	1,682	0,323	0,17	315	0,863	Kadın	30	2,47	1,717	0,329	32. Makinelerin ve teknik ekipmanların kullanımı kazaları kaçınılmaz kılar.	Erkek	287	2,98	1,796	0,343	0,51	315	0,609	Kadın	30	2,8	1,69	0,326	33. İş güvenliği kuralları üretimi zorlaştırır, zaman kaybına yol açar.	Erkek	287	2,52	1,715	0,329	1,18	315	0,237	Kadın	30	2,13	1,697	0,326	34. İş güvenliği uzmanları iş kazalarını azaltmada etkisizdir. Bir kazadan kaçınamazsınız.	Erkek	287	2,54	1,627	0,312	0,87	315	0,382	Kadın	30	2,27	1,639	0,314	35. Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yetersizdir.	Erkek	287	2,55	1,594	0,306	0,71	315	0,478	Kadın	30	2,33	1,583	0,304	36. Firmamız her zaman kazaları ve olayları bildirir.	Erkek	287	4,14	1,589	0,3	-2,54	39,50	0,015	Kadın	30	4,77	1,251	0,247																																																																																																																										
27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Erkek	287	3,78	0,945	0,18	-0,66	315	0,506																																																																																																																																																																																																																																																																						
	Kadın	30	3,9	0,845	0,164				28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Erkek	287	3,62	1,122	0,213	-1,79	315	0,074	Kadın	30	4	1,017	0,197	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Erkek	287	2,68	1,628	0,315	0,052	315	0,959	Kadın	30	2,67	1,788	0,34	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Erkek	287	2,73	1,694	0,329	-0,42	315	0,674	Kadın	30	2,87	1,907	0,362	31. Çalışırken başınıza ne geleceği önemli oranda şansa bağlıdır.	Erkek	287	2,52	1,682	0,323	0,17	315	0,863	Kadın	30	2,47	1,717	0,329	32. Makinelerin ve teknik ekipmanların kullanımı kazaları kaçınılmaz kılar.	Erkek	287	2,98	1,796	0,343	0,51	315	0,609	Kadın	30	2,8	1,69	0,326	33. İş güvenliği kuralları üretimi zorlaştırır, zaman kaybına yol açar.	Erkek	287	2,52	1,715	0,329	1,18	315	0,237	Kadın	30	2,13	1,697	0,326	34. İş güvenliği uzmanları iş kazalarını azaltmada etkisizdir. Bir kazadan kaçınamazsınız.	Erkek	287	2,54	1,627	0,312	0,87	315	0,382	Kadın	30	2,27	1,639	0,314	35. Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yetersizdir.	Erkek	287	2,55	1,594	0,306	0,71	315	0,478	Kadın	30	2,33	1,583	0,304	36. Firmamız her zaman kazaları ve olayları bildirir.	Erkek	287	4,14	1,589	0,3	-2,54	39,50	0,015	Kadın	30	4,77	1,251	0,247																																																																																																																																								
28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Erkek	287	3,62	1,122	0,213	-1,79	315	0,074																																																																																																																																																																																																																																																																						
	Kadın	30	4	1,017	0,197				29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Erkek	287	2,68	1,628	0,315	0,052	315	0,959	Kadın	30	2,67	1,788	0,34	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Erkek	287	2,73	1,694	0,329	-0,42	315	0,674	Kadın	30	2,87	1,907	0,362	31. Çalışırken başınıza ne geleceği önemli oranda şansa bağlıdır.	Erkek	287	2,52	1,682	0,323	0,17	315	0,863	Kadın	30	2,47	1,717	0,329	32. Makinelerin ve teknik ekipmanların kullanımı kazaları kaçınılmaz kılar.	Erkek	287	2,98	1,796	0,343	0,51	315	0,609	Kadın	30	2,8	1,69	0,326	33. İş güvenliği kuralları üretimi zorlaştırır, zaman kaybına yol açar.	Erkek	287	2,52	1,715	0,329	1,18	315	0,237	Kadın	30	2,13	1,697	0,326	34. İş güvenliği uzmanları iş kazalarını azaltmada etkisizdir. Bir kazadan kaçınamazsınız.	Erkek	287	2,54	1,627	0,312	0,87	315	0,382	Kadın	30	2,27	1,639	0,314	35. Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yetersizdir.	Erkek	287	2,55	1,594	0,306	0,71	315	0,478	Kadın	30	2,33	1,583	0,304	36. Firmamız her zaman kazaları ve olayları bildirir.	Erkek	287	4,14	1,589	0,3	-2,54	39,50	0,015	Kadın	30	4,77	1,251	0,247																																																																																																																																																						
29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Erkek	287	2,68	1,628	0,315	0,052	315	0,959																																																																																																																																																																																																																																																																						
	Kadın	30	2,67	1,788	0,34				30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Erkek	287	2,73	1,694	0,329	-0,42	315	0,674	Kadın	30	2,87	1,907	0,362	31. Çalışırken başınıza ne geleceği önemli oranda şansa bağlıdır.	Erkek	287	2,52	1,682	0,323	0,17	315	0,863	Kadın	30	2,47	1,717	0,329	32. Makinelerin ve teknik ekipmanların kullanımı kazaları kaçınılmaz kılar.	Erkek	287	2,98	1,796	0,343	0,51	315	0,609	Kadın	30	2,8	1,69	0,326	33. İş güvenliği kuralları üretimi zorlaştırır, zaman kaybına yol açar.	Erkek	287	2,52	1,715	0,329	1,18	315	0,237	Kadın	30	2,13	1,697	0,326	34. İş güvenliği uzmanları iş kazalarını azaltmada etkisizdir. Bir kazadan kaçınamazsınız.	Erkek	287	2,54	1,627	0,312	0,87	315	0,382	Kadın	30	2,27	1,639	0,314	35. Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yetersizdir.	Erkek	287	2,55	1,594	0,306	0,71	315	0,478	Kadın	30	2,33	1,583	0,304	36. Firmamız her zaman kazaları ve olayları bildirir.	Erkek	287	4,14	1,589	0,3	-2,54	39,50	0,015	Kadın	30	4,77	1,251	0,247																																																																																																																																																																				
30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Erkek	287	2,73	1,694	0,329	-0,42	315	0,674																																																																																																																																																																																																																																																																						
	Kadın	30	2,87	1,907	0,362				31. Çalışırken başınıza ne geleceği önemli oranda şansa bağlıdır.	Erkek	287	2,52	1,682	0,323	0,17	315	0,863	Kadın	30	2,47	1,717	0,329	32. Makinelerin ve teknik ekipmanların kullanımı kazaları kaçınılmaz kılar.	Erkek	287	2,98	1,796	0,343	0,51	315	0,609	Kadın	30	2,8	1,69	0,326	33. İş güvenliği kuralları üretimi zorlaştırır, zaman kaybına yol açar.	Erkek	287	2,52	1,715	0,329	1,18	315	0,237	Kadın	30	2,13	1,697	0,326	34. İş güvenliği uzmanları iş kazalarını azaltmada etkisizdir. Bir kazadan kaçınamazsınız.	Erkek	287	2,54	1,627	0,312	0,87	315	0,382	Kadın	30	2,27	1,639	0,314	35. Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yetersizdir.	Erkek	287	2,55	1,594	0,306	0,71	315	0,478	Kadın	30	2,33	1,583	0,304	36. Firmamız her zaman kazaları ve olayları bildirir.	Erkek	287	4,14	1,589	0,3	-2,54	39,50	0,015	Kadın	30	4,77	1,251	0,247																																																																																																																																																																																		
31. Çalışırken başınıza ne geleceği önemli oranda şansa bağlıdır.	Erkek	287	2,52	1,682	0,323	0,17	315	0,863																																																																																																																																																																																																																																																																						
	Kadın	30	2,47	1,717	0,329				32. Makinelerin ve teknik ekipmanların kullanımı kazaları kaçınılmaz kılar.	Erkek	287	2,98	1,796	0,343	0,51	315	0,609	Kadın	30	2,8	1,69	0,326	33. İş güvenliği kuralları üretimi zorlaştırır, zaman kaybına yol açar.	Erkek	287	2,52	1,715	0,329	1,18	315	0,237	Kadın	30	2,13	1,697	0,326	34. İş güvenliği uzmanları iş kazalarını azaltmada etkisizdir. Bir kazadan kaçınamazsınız.	Erkek	287	2,54	1,627	0,312	0,87	315	0,382	Kadın	30	2,27	1,639	0,314	35. Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yetersizdir.	Erkek	287	2,55	1,594	0,306	0,71	315	0,478	Kadın	30	2,33	1,583	0,304	36. Firmamız her zaman kazaları ve olayları bildirir.	Erkek	287	4,14	1,589	0,3	-2,54	39,50	0,015	Kadın	30	4,77	1,251	0,247																																																																																																																																																																																																
32. Makinelerin ve teknik ekipmanların kullanımı kazaları kaçınılmaz kılar.	Erkek	287	2,98	1,796	0,343	0,51	315	0,609																																																																																																																																																																																																																																																																						
	Kadın	30	2,8	1,69	0,326				33. İş güvenliği kuralları üretimi zorlaştırır, zaman kaybına yol açar.	Erkek	287	2,52	1,715	0,329	1,18	315	0,237	Kadın	30	2,13	1,697	0,326	34. İş güvenliği uzmanları iş kazalarını azaltmada etkisizdir. Bir kazadan kaçınamazsınız.	Erkek	287	2,54	1,627	0,312	0,87	315	0,382	Kadın	30	2,27	1,639	0,314	35. Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yetersizdir.	Erkek	287	2,55	1,594	0,306	0,71	315	0,478	Kadın	30	2,33	1,583	0,304	36. Firmamız her zaman kazaları ve olayları bildirir.	Erkek	287	4,14	1,589	0,3	-2,54	39,50	0,015	Kadın	30	4,77	1,251	0,247																																																																																																																																																																																																														
33. İş güvenliği kuralları üretimi zorlaştırır, zaman kaybına yol açar.	Erkek	287	2,52	1,715	0,329	1,18	315	0,237																																																																																																																																																																																																																																																																						
	Kadın	30	2,13	1,697	0,326				34. İş güvenliği uzmanları iş kazalarını azaltmada etkisizdir. Bir kazadan kaçınamazsınız.	Erkek	287	2,54	1,627	0,312	0,87	315	0,382	Kadın	30	2,27	1,639	0,314	35. Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yetersizdir.	Erkek	287	2,55	1,594	0,306	0,71	315	0,478	Kadın	30	2,33	1,583	0,304	36. Firmamız her zaman kazaları ve olayları bildirir.	Erkek	287	4,14	1,589	0,3	-2,54	39,50	0,015	Kadın	30	4,77	1,251	0,247																																																																																																																																																																																																																												
34. İş güvenliği uzmanları iş kazalarını azaltmada etkisizdir. Bir kazadan kaçınamazsınız.	Erkek	287	2,54	1,627	0,312	0,87	315	0,382																																																																																																																																																																																																																																																																						
	Kadın	30	2,27	1,639	0,314				35. Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yetersizdir.	Erkek	287	2,55	1,594	0,306	0,71	315	0,478	Kadın	30	2,33	1,583	0,304	36. Firmamız her zaman kazaları ve olayları bildirir.	Erkek	287	4,14	1,589	0,3	-2,54	39,50	0,015	Kadın	30	4,77	1,251	0,247																																																																																																																																																																																																																																										
35. Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yetersizdir.	Erkek	287	2,55	1,594	0,306	0,71	315	0,478																																																																																																																																																																																																																																																																						
	Kadın	30	2,33	1,583	0,304				36. Firmamız her zaman kazaları ve olayları bildirir.	Erkek	287	4,14	1,589	0,3	-2,54	39,50	0,015	Kadın	30	4,77	1,251	0,247																																																																																																																																																																																																																																																								
36. Firmamız her zaman kazaları ve olayları bildirir.	Erkek	287	4,14	1,589	0,3	-2,54	39,50	0,015																																																																																																																																																																																																																																																																						
	Kadın	30	4,77	1,251	0,247																																																																																																																																																																																																																																																																									

Tablo 26- Güvenlik Kültürünün Çalışanların Cinsiyeti Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Toplu Sonuçları (Devam)

Soru cümlesi	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P																																																																																																																																																						
37. Tehlikeli durumları bildirmeye teşvik ediliyorum.	Erkek	287	4,26	1,463	0,285	-1,06	315	0,29																																																																																																																																																						
	Kadın	30	4,57	1,675	0,318				38. Firmamızda risk değerlendirmesine / risk analizine önem verilir.	Erkek	287	4,42	1,335	0,254	-2,03	315	0,044	Kadın	30	4,93	1,23	0,238	39. Kazaların/olayların bildirilmesi firmamızda güvenli çalışmayı sağlamada önemlidir.	Erkek	287	4,43	1,359	0,257	-2,23	315	0,027	Kadın	30	5	1,114	0,219	40. Çalışanlar kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye isteklidir.	Erkek	287	3,93	1,574	0,299	-2,79	315	0,006	Kadın	30	4,77	1,406	0,273	41. Kazalar firmamız için prestij kaybına yol açar bu yüzden kazaları önlemek çok önemlidir.	Erkek	287	4,72	1,371	0,261	-1,20	315	0,232	Kadın	30	5,03	1,217	0,237	42. Kazaları önlemek herkesin işidir.	Erkek	287	5,13	1,209	0,233	-0,02	315	0,985	Kadın	30	5,13	1,279	0,244	43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarımı, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Erkek	287	4,05	0,909	0,174	-2,43	315	0,016	Kadın	30	4,47	0,86	0,166	44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Erkek	287	4,11	0,836	0,158	-2,27	315	0,024	Kadın	30	4,47	0,681	0,134	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Erkek	287	3,98	0,921	0,176	-0,71	315	0,481	Kadın	30	4,1	0,885	0,17	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlarım.	Erkek	287	4,06	0,821	0,159	-0,65	315	0,514	Kadın	30	4,17	0,913	0,174	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Erkek	287	3,89	0,967	0,186	-0,76	315	0,447	Kadın	30	4,03	0,964	0,185	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Erkek	287	4,02	0,929	0,179	-1,21	315	0,229	Kadın
38. Firmamızda risk değerlendirmesine / risk analizine önem verilir.	Erkek	287	4,42	1,335	0,254	-2,03	315	0,044																																																																																																																																																						
	Kadın	30	4,93	1,23	0,238				39. Kazaların/olayların bildirilmesi firmamızda güvenli çalışmayı sağlamada önemlidir.	Erkek	287	4,43	1,359	0,257	-2,23	315	0,027	Kadın	30	5	1,114	0,219	40. Çalışanlar kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye isteklidir.	Erkek	287	3,93	1,574	0,299	-2,79	315	0,006	Kadın	30	4,77	1,406	0,273	41. Kazalar firmamız için prestij kaybına yol açar bu yüzden kazaları önlemek çok önemlidir.	Erkek	287	4,72	1,371	0,261	-1,20	315	0,232	Kadın	30	5,03	1,217	0,237	42. Kazaları önlemek herkesin işidir.	Erkek	287	5,13	1,209	0,233	-0,02	315	0,985	Kadın	30	5,13	1,279	0,244	43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarımı, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Erkek	287	4,05	0,909	0,174	-2,43	315	0,016	Kadın	30	4,47	0,86	0,166	44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Erkek	287	4,11	0,836	0,158	-2,27	315	0,024	Kadın	30	4,47	0,681	0,134	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Erkek	287	3,98	0,921	0,176	-0,71	315	0,481	Kadın	30	4,1	0,885	0,17	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlarım.	Erkek	287	4,06	0,821	0,159	-0,65	315	0,514	Kadın	30	4,17	0,913	0,174	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Erkek	287	3,89	0,967	0,186	-0,76	315	0,447	Kadın	30	4,03	0,964	0,185	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Erkek	287	4,02	0,929	0,179	-1,21	315	0,229	Kadın	30	4,23	0,971	0,186										
39. Kazaların/olayların bildirilmesi firmamızda güvenli çalışmayı sağlamada önemlidir.	Erkek	287	4,43	1,359	0,257	-2,23	315	0,027																																																																																																																																																						
	Kadın	30	5	1,114	0,219				40. Çalışanlar kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye isteklidir.	Erkek	287	3,93	1,574	0,299	-2,79	315	0,006	Kadın	30	4,77	1,406	0,273	41. Kazalar firmamız için prestij kaybına yol açar bu yüzden kazaları önlemek çok önemlidir.	Erkek	287	4,72	1,371	0,261	-1,20	315	0,232	Kadın	30	5,03	1,217	0,237	42. Kazaları önlemek herkesin işidir.	Erkek	287	5,13	1,209	0,233	-0,02	315	0,985	Kadın	30	5,13	1,279	0,244	43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarımı, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Erkek	287	4,05	0,909	0,174	-2,43	315	0,016	Kadın	30	4,47	0,86	0,166	44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Erkek	287	4,11	0,836	0,158	-2,27	315	0,024	Kadın	30	4,47	0,681	0,134	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Erkek	287	3,98	0,921	0,176	-0,71	315	0,481	Kadın	30	4,1	0,885	0,17	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlarım.	Erkek	287	4,06	0,821	0,159	-0,65	315	0,514	Kadın	30	4,17	0,913	0,174	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Erkek	287	3,89	0,967	0,186	-0,76	315	0,447	Kadın	30	4,03	0,964	0,185	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Erkek	287	4,02	0,929	0,179	-1,21	315	0,229	Kadın	30	4,23	0,971	0,186																								
40. Çalışanlar kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye isteklidir.	Erkek	287	3,93	1,574	0,299	-2,79	315	0,006																																																																																																																																																						
	Kadın	30	4,77	1,406	0,273				41. Kazalar firmamız için prestij kaybına yol açar bu yüzden kazaları önlemek çok önemlidir.	Erkek	287	4,72	1,371	0,261	-1,20	315	0,232	Kadın	30	5,03	1,217	0,237	42. Kazaları önlemek herkesin işidir.	Erkek	287	5,13	1,209	0,233	-0,02	315	0,985	Kadın	30	5,13	1,279	0,244	43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarımı, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Erkek	287	4,05	0,909	0,174	-2,43	315	0,016	Kadın	30	4,47	0,86	0,166	44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Erkek	287	4,11	0,836	0,158	-2,27	315	0,024	Kadın	30	4,47	0,681	0,134	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Erkek	287	3,98	0,921	0,176	-0,71	315	0,481	Kadın	30	4,1	0,885	0,17	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlarım.	Erkek	287	4,06	0,821	0,159	-0,65	315	0,514	Kadın	30	4,17	0,913	0,174	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Erkek	287	3,89	0,967	0,186	-0,76	315	0,447	Kadın	30	4,03	0,964	0,185	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Erkek	287	4,02	0,929	0,179	-1,21	315	0,229	Kadın	30	4,23	0,971	0,186																																						
41. Kazalar firmamız için prestij kaybına yol açar bu yüzden kazaları önlemek çok önemlidir.	Erkek	287	4,72	1,371	0,261	-1,20	315	0,232																																																																																																																																																						
	Kadın	30	5,03	1,217	0,237				42. Kazaları önlemek herkesin işidir.	Erkek	287	5,13	1,209	0,233	-0,02	315	0,985	Kadın	30	5,13	1,279	0,244	43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarımı, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Erkek	287	4,05	0,909	0,174	-2,43	315	0,016	Kadın	30	4,47	0,86	0,166	44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Erkek	287	4,11	0,836	0,158	-2,27	315	0,024	Kadın	30	4,47	0,681	0,134	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Erkek	287	3,98	0,921	0,176	-0,71	315	0,481	Kadın	30	4,1	0,885	0,17	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlarım.	Erkek	287	4,06	0,821	0,159	-0,65	315	0,514	Kadın	30	4,17	0,913	0,174	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Erkek	287	3,89	0,967	0,186	-0,76	315	0,447	Kadın	30	4,03	0,964	0,185	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Erkek	287	4,02	0,929	0,179	-1,21	315	0,229	Kadın	30	4,23	0,971	0,186																																																				
42. Kazaları önlemek herkesin işidir.	Erkek	287	5,13	1,209	0,233	-0,02	315	0,985																																																																																																																																																						
	Kadın	30	5,13	1,279	0,244				43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarımı, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Erkek	287	4,05	0,909	0,174	-2,43	315	0,016	Kadın	30	4,47	0,86	0,166	44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Erkek	287	4,11	0,836	0,158	-2,27	315	0,024	Kadın	30	4,47	0,681	0,134	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Erkek	287	3,98	0,921	0,176	-0,71	315	0,481	Kadın	30	4,1	0,885	0,17	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlarım.	Erkek	287	4,06	0,821	0,159	-0,65	315	0,514	Kadın	30	4,17	0,913	0,174	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Erkek	287	3,89	0,967	0,186	-0,76	315	0,447	Kadın	30	4,03	0,964	0,185	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Erkek	287	4,02	0,929	0,179	-1,21	315	0,229	Kadın	30	4,23	0,971	0,186																																																																		
43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarımı, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Erkek	287	4,05	0,909	0,174	-2,43	315	0,016																																																																																																																																																						
	Kadın	30	4,47	0,86	0,166				44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Erkek	287	4,11	0,836	0,158	-2,27	315	0,024	Kadın	30	4,47	0,681	0,134	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Erkek	287	3,98	0,921	0,176	-0,71	315	0,481	Kadın	30	4,1	0,885	0,17	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlarım.	Erkek	287	4,06	0,821	0,159	-0,65	315	0,514	Kadın	30	4,17	0,913	0,174	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Erkek	287	3,89	0,967	0,186	-0,76	315	0,447	Kadın	30	4,03	0,964	0,185	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Erkek	287	4,02	0,929	0,179	-1,21	315	0,229	Kadın	30	4,23	0,971	0,186																																																																																
44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Erkek	287	4,11	0,836	0,158	-2,27	315	0,024																																																																																																																																																						
	Kadın	30	4,47	0,681	0,134				45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Erkek	287	3,98	0,921	0,176	-0,71	315	0,481	Kadın	30	4,1	0,885	0,17	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlarım.	Erkek	287	4,06	0,821	0,159	-0,65	315	0,514	Kadın	30	4,17	0,913	0,174	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Erkek	287	3,89	0,967	0,186	-0,76	315	0,447	Kadın	30	4,03	0,964	0,185	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Erkek	287	4,02	0,929	0,179	-1,21	315	0,229	Kadın	30	4,23	0,971	0,186																																																																																														
45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Erkek	287	3,98	0,921	0,176	-0,71	315	0,481																																																																																																																																																						
	Kadın	30	4,1	0,885	0,17				46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlarım.	Erkek	287	4,06	0,821	0,159	-0,65	315	0,514	Kadın	30	4,17	0,913	0,174	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Erkek	287	3,89	0,967	0,186	-0,76	315	0,447	Kadın	30	4,03	0,964	0,185	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Erkek	287	4,02	0,929	0,179	-1,21	315	0,229	Kadın	30	4,23	0,971	0,186																																																																																																												
46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlarım.	Erkek	287	4,06	0,821	0,159	-0,65	315	0,514																																																																																																																																																						
	Kadın	30	4,17	0,913	0,174				47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Erkek	287	3,89	0,967	0,186	-0,76	315	0,447	Kadın	30	4,03	0,964	0,185	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Erkek	287	4,02	0,929	0,179	-1,21	315	0,229	Kadın	30	4,23	0,971	0,186																																																																																																																										
47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Erkek	287	3,89	0,967	0,186	-0,76	315	0,447																																																																																																																																																						
	Kadın	30	4,03	0,964	0,185				48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Erkek	287	4,02	0,929	0,179	-1,21	315	0,229	Kadın	30	4,23	0,971	0,186																																																																																																																																								
48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Erkek	287	4,02	0,929	0,179	-1,21	315	0,229																																																																																																																																																						
	Kadın	30	4,23	0,971	0,186																																																																																																																																																									

Yukarıdaki güvenlik kültürünün çalışanların cinsiyeti değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi toplu sonuçlarında anlamlı farklılık oluşan soru cümlelerinin yorumlanışlarına aşağıda yer verilmiştir.

4.2.2.1 Beşinci anket cümlesi ile cinsiyet ilişkisinin analizi

“Firma yöneticileri, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk almaktadırlar.” soru cümlesine ait puanların çalışanların cinsiyetleri değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 27- “Firma yöneticileri, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk almaktadırlar.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Cinsiyetleri Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
5. Firma yöneticileri, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk almaktadırlar.	Erkek	287	3,71	1,038	0,197	-1,985	314	0,048
	Kadın	30	4,1	0,885	0,173			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 5. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların cinsiyetleri değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=1,985$; $p<.05$).

Tablo 27’de görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 5. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların cinsiyetleri değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, erkek çalışanlar ile kadın çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak kadınlar lehine anlamlı bulunmuştur ($t=1,985$; $p<.05$). Buna göre kadın çalışanlar, erkek çalışanlardan daha fazla, firma yöneticilerinin, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk aldıklarını düşünmektedirler.

4.2.2.2 Sekizinci anket cümlesi ile cinsiyet ilişkisinin analizi

(“Yönetim, çalışanların güvenliğine oldukça önem vermektedir.” soru cümlesine ait puanların çalışanların cinsiyeti değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 28- “Yönetim, çalışanların güvenliğine oldukça önem vermektedir.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Cinsiyeti Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
8. Yönetim, çalışanların güvenliğine oldukça önem vermektedir.	Erkek	287	3,81	0,994	0,185	-3,284	46,051	0,002
	Kadın	30	4,23	0,626	0,129			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 8. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların cinsiyeti değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=3,284$; $p<.05$).

Tablo 28’de görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 8. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, erkek çalışanlar ile kadın çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak kadın çalışanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($t=3,284$; $p<.05$). Buna göre kadın çalışanlar, erkek çalışanlardan daha fazla yönetimin, çalışanların güvenliğine oldukça önem verdiğini düşünmektedirler.

4.2.2.3 Onuncu anket cümlesi ile cinsiyet ilişkisinin analizi

(“Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.” soru cümlesine ait puanların çalışanların cinsiyeti değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 29- “Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Cinsiyeti Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
10. Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.	Erkek	287	3,78	0,913	0,173	-2,019	315	0,044
	Kadın	30	4,13	0,776	0,152			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin çalışanlar hakkındaki 10. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların cinsiyeti değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=2,019$; $p<.05$).

Tablo 29’da görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 10. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların cinsiyeti değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, erkek çalışanlar ile kadın çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak kadın çalışanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($t=2,019$; $p<.05$). Buna göre kadın çalışanlar, erkek çalışanlardan daha fazla işyerlerinde güvenlik prosedürlerinin dikkatli bir şekilde takip edildiğini düşünmektedirler.

4.2.2.4 Sekizinci anket cümlesi ile cinsiyet ilişkisinin analizi

(“Çalışanlar İSG eğitimlerinde is kazalarını önleme konusunda yeterince eğitilirler.” soru cümlesine ait puanların çalışanların cinsiyeti değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 30- “Çalışanlar İSG eğitimlerinde is kazalarını önleme konusunda yeterince eğitilirler.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Cinsiyeti Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
16. Çalışanlar İSG eğitimlerinde is kazalarını önleme konusunda yeterince eğitilirler.	Erkek	287	3,7	0,989	0,186	-3,472	41,618	0,001
	Kadın	30	4,2	0,714	0,143			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin çalışanlar hakkındaki 16. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların cinsiyeti değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=3,472$; $p<.05$).

Tablo 30’da görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 16. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların cinsiyeti değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, erkek çalışanlar ile kadın çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak kadın çalışanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($t=3,472$; $p<.05$). Buna göre kadın çalışanlar, erkek çalışanlardan daha fazla çalışanların İSG eğitimlerinde iş kazalarını önleme konusunda yeterince eğitildiğini düşünmektedirler.

4.2.2.5 On yedinci anket cümlesi ile cinsiyet ilişkisinin analizi

(“Çalışanların düzenli olarak işyeri sağlık ve güvenlik konuları hakkında fikirleri alınır, katılımları sağlanır.” soru cümlesine ait puanların çalışanların cinsiyeti değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 31- “Çalışanların düzenli olarak işyeri sağlık ve güvenlik konuları hakkında fikirleri alınır, katılımları sağlanır.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Cinsiyeti Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
17. Çalışanların düzenli olarak işyeri sağlık ve güvenlik konuları hakkında fikirleri alınır, katılımları sağlanır.	Erkek	287	3,61	1,004	0,191	-2,043	315	0,042
	Kadın	30	4	0,91	0,176			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin çalışanlar hakkındaki 17. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların cinsiyeti değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=2,043$; $p<.05$).

Tablo 31’de görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 17. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların cinsiyeti değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, erkek çalışanlar ile kadın çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak kadın çalışanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($t=2,043$; $p<.05$). Buna göre kadın çalışanlar, erkek çalışanlardan daha fazla çalışanların düzenli olarak işyeri sağlık ve güvenlik konuları hakkında fikirlerinin alındığını düşünmektedirler.

4.2.2.6 On dokuzuncu anket cümlesi ile cinsiyet ilişkisinin analizi

(“İşyerimde iş güvenliği konusundaki sorumluluklarımı ne olduğunu biliyorum.” soru cümlesine ait puanların çalışanların cinsiyeti değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 32- “İşyerimde iş güvenliği konusundaki sorumluluklarımın ne olduğunu biliyorum.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Cinsiyeti Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
19. İşyerimde iş güvenliği konusundaki sorumluluklarımın ne olduğunu biliyorum.	Erkek	287	4,09	0,837	0,157	-2,388	314	0,018
	Kadın	30	4,47	0,629	0,125			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin çalışanlar hakkındaki 19. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların cinsiyeti değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=2,388$; $p<.05$).

Tablo 32’de görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 19. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların cinsiyeti değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, erkek çalışanlar ile kadın çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak kadın çalışanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($t=2,388$; $p<.05$). Buna göre kadın çalışanlar, erkek çalışanlardan daha fazla işyerinde iş güvenliği konusundaki sorumluluklarının ne olduğunu bildiklerini düşünmektedirler.

4.2.2.7 Yirmi üçüncü anket cümlesi ile cinsiyet ilişkisinin analizi

(“Güvenlik kurallarına her zaman uyuyorum.” soru cümlesine ait puanların çalışanların cinsiyeti değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 33- “Güvenlik kurallarına her zaman uyuyorum.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Cinsiyeti Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
23. Güvenlik kurallarına her zaman uyuyorum.	Erkek	287	4,12	0,817	0,154	-2,89	315	0,004
	Kadın	30	4,57	0,626	0,124			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin çalışanlar hakkındaki 23. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların cinsiyeti değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=2,89$; $p<.05$).

Tablo 33’de görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 23. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların cinsiyeti değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, erkek çalışanlar ile kadın çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak kadın çalışanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($t=2,89$; $p<.05$). Buna göre kadın çalışanlar, erkek çalışanlardan daha fazla güvenlik kurallarına her zaman uyduklarını düşünmektedirler.

4.2.2.8 Otuz altıncı anket cümlesi ile cinsiyet ilişkisinin analizi

(“Firmamız her zaman kazaları ve olayları bildirir.” soru cümlesine ait puanların çalışanların cinsiyeti değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 34- “Firmamız her zaman kazaları ve olayları bildirir.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Cinsiyeti Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
36. Firmamız her zaman kazaları ve olayları bildirir.	Erkek	287	4,14	1,589	0,3	-2,54	39,50	0,015
	Kadın	30	4,77	1,251	0,247			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin çalışanlar hakkındaki 36. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların cinsiyeti değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=2,54$; $p<.05$).

Tablo 34’de görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 23. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların cinsiyeti değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, erkek çalışanlar ile kadın çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak kadın çalışanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($t=2,54$; $p<.05$). Buna göre kadın çalışanlar, erkek çalışanlardan daha fazla firmalarının her zaman kazaları ve olayları bildirdiğini düşünmektedirler.

4.2.2.9 Otuz sekizinci anket cümlesi ile cinsiyet ilişkisinin analizi

(“Firmamızda risk değerlendirmesine / risk analizine önem verilir.” soru cümlesine ait puanların çalışanların cinsiyeti değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 35- “Firmamızda risk değerlendirmesine / risk analizine önem verilir.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Cinsiyeti Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
38. Firmamızda risk değerlendirmesine / risk analizine önem verilir.	Erkek	287	4,42	1,335	0,254	-2,03	315	0,044
	Kadın	30	4,93	1,23	0,238			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin çalışanlar hakkındaki 38. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların cinsiyeti değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=2,03$; $p<.05$).

Tablo 35’de görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 38. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların cinsiyeti değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, erkek çalışanlar ile kadın çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak kadın çalışanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($t=2,03$; $p<.05$). Buna göre kadın çalışanlar, erkek çalışanlardan daha fazla, firmalarında risk değerlendirmesine / risk analizine önem verildiğini düşünmektedirler.

4.2.2.10 Otuz dokuzuncu anket cümlesi ile cinsiyet ilişkisinin analizi

“Kazaların/olayların bildirilmesi firmamızda güvenli çalışmayı sağlamada önemlidir.” soru cümlesine ait puanların çalışanların cinsiyeti değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Tablo 36- “Kazaların/olayların bildirilmesi firmamızda güvenli çalışmayı sağlamada önemlidir.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Cinsiyeti Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
39. Kazaların/olayların bildirilmesi firmamızda güvenli çalışmayı sağlamada önemlidir.	Erkek	287	4,43	1,359	0,257	-2,23	315	0,027
	Kadın	30	5	1,114	0,219			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin çalışanlar hakkındaki 39. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların cinsiyeti değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=2,23$; $p<.05$).

Tablo 36’da görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 38. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların cinsiyeti değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, erkek çalışanlar ile kadın çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak kadın çalışanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($t=2,23$; $p<.05$). Buna göre kadın çalışanlar, erkek çalışanlardan daha fazla, kazaların/olayların bildirilmesinin firmalarında güvenli çalışmayı sağlamada önemli bir unsur olduğunu düşünmektedirler.

4.2.2.11 Kırkınıcı anket cümlesi ile cinsiyet ilişkisinin analizi

“Çalışanlar kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye isteklilerdir.” soru cümlesine ait puanların çalışanların cinsiyeti değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Tablo 37- “Çalışanlar kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye isteklilerdir.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Cinsiyeti Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
40. Çalışanlar kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye isteklilerdir.	Erkek	287	3,93	1,574	0,299	-2,79	315	0,006
	Kadın	30	4,77	1,406	0,273			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin çalışanlar hakkındaki 40. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların cinsiyeti değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=2,79$; $p<.05$).

Tablo 37’de görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 40. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların cinsiyeti değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, erkek çalışanlar ile kadın çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak kadın çalışanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($t=2,79$; $p<.05$). Buna göre kadın çalışanlar, erkek çalışanlardan daha fazla, çalışanların kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye istekli olduğunu düşünmektedirler.

4.2.2.12 Kırk üçüncü anket cümlesi ile cinsiyet ilişkisinin analizi

(“İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarımı, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.” soru cümlesine ait puanların çalışanların cinsiyeti değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 38- “İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarımı, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Cinsiyeti Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarımı, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Erkek	287	4,05	0,909	0,174	-2,43	315	0,016
	Kadın	30	4,47	0,86	0,166			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin çalışanlar hakkındaki 43. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların cinsiyeti değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=2,43$; $p<.05$).

Tablo 38’de görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 43. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların cinsiyeti değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, erkek çalışanlar ile kadın çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak kadın çalışanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($t=2,43$; $p<.05$). Buna göre kadın çalışanlar, erkek çalışanlardan daha fazla, işini yaptığı esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarını, kişisel koruyucu donanımları kullandığını düşünmektedirler.

4.2.2.13 Kırk dördüncü anket cümlesi ile cinsiyet ilişkisinin analizi

“İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.” soru cümlesine ait puanların çalışanların cinsiyeti değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Tablo 39- “İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Cinsiyeti Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Erkek	287	4,11	0,836	0,158	-2,27	315	0,024
	Kadın	30	4,47	0,681	0,134			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin çalışanlar hakkındaki 44. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların cinsiyeti değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=2,27$; $p<.05$).

Tablo 39’da görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 44. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların cinsiyeti değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, erkek çalışanlar ile kadın çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak kadın çalışanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($t=2,27$; $p<.05$). Buna göre kadın çalışanlar, erkek çalışanlardan daha fazla, işini yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyduğunu düşünmektedirler.

4.2.3 İş hayatı boyunca iş kazası geçirme durumu ile güvenlik kültürü arasındaki ilişkinin analizi

(Güvenlik kültürünün çalışanların hayatları boyunca iş kazası geçirme durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi bulguları ve yorumlanması)

Tablo 40- Güvenlik Kültürünün Çalışanların Hayatları Boyunca İş Kazası Geçirme Durumları Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Toplu Sonuçları

Soru cümlesi	İş Kazası	N	$\bar{X}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P																																																																																																																																																																																																
1. Yöneticiler iş kazalarını azaltmada, çalışanların katılımını sağlık ve güvenlik faaliyetlerinin temeli olarak görmektedirler.	Evet	82	3,52	1,178	,121	-3,19	111,2	,002																																																																																																																																																																																																
	Hayır	235	3,97	,842	,141				2. Yöneticiler, çalışanların eğitimini güvenliği sağlamada önemli bir adım olarak görmektedirler.	Evet	82	3,67	,994	,117	-2,59	127,7	,011	Hayır	235	3,99	,877	,124	3. Yöneticiler firmada güvenlik politikasını anlamamız için güvenlik iletişimine önem vermektedirler.	Evet	82	3,74	,914	,110	-1,824	131,65	,070	Hayır	235	3,95	,838	,115	4. Yöneticiler, güvenlik faaliyetlerini geliştirmek ve devam ettirmek için, faaliyetleri izlemektedirler.	Evet	82	3,70	1,074	,113	-2,485	113,98	,014	Hayır	235	4,02	,800	,130	5. Firma yöneticileri, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk almaktadırlar.	Evet	82	3,42	1,139	,130	-3,112	122,05	,002	Hayır	235	3,86	,966	,141	6. Yöneticiler güvenlik konularında belirgin bir şekilde öncülük etmektedirler.	Evet	82	3,64	,926	,117	-2,001	314	,046	Hayır	235	3,88	,904	,119	7. Yöneticiler, düzenli olarak iş koşullarını kontrol etmek ya da çalışanlarla konuşmak için üretim sahasını ziyaret etmektedirler.	Evet	82	3,46	1,178	,134	-2,317	123,31	,022	Hayır	235	3,80	,991	,145	8. Yönetim, çalışanların güvenliğine oldukça önem vermektedir.	Evet	82	3,70	1,089	,125	-1,467	122,26	,145	Hayır	235	3,90	,926	,135	9. Güvenlik meselelerine yüksek bir öncelik verilmediğine inanıyorum.	Evet	82	2,57	1,267	,166	-1,875	315	,062	Hayır	235	2,89	1,307	,164	10. Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.	Evet	82	3,65	,973	,116	-1,892	129,6	,061	Hayır	235	3,88	,876	,122	11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	Evet	82	3,68	1,010	,126	-,082	314	,935	Hayır	235	3,69	,970	,129	12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Evet	82	3,60	1,041	,119	-1,873	123,95	,063	Hayır	235	3,84	,882	,129	13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Evet	82	3,52	1,163	,258	-1,765	314	,079	Hayır	235	3,97	2,221	,194	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Evet	82	3,78	,917	,113	-1,828	315	,069	Hayır	235	3,99	,870	,116	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evet	82	3,63	1,037	,124	-2,389	130,82	,018	Hayır
2. Yöneticiler, çalışanların eğitimini güvenliği sağlamada önemli bir adım olarak görmektedirler.	Evet	82	3,67	,994	,117	-2,59	127,7	,011																																																																																																																																																																																																
	Hayır	235	3,99	,877	,124				3. Yöneticiler firmada güvenlik politikasını anlamamız için güvenlik iletişimine önem vermektedirler.	Evet	82	3,74	,914	,110	-1,824	131,65	,070	Hayır	235	3,95	,838	,115	4. Yöneticiler, güvenlik faaliyetlerini geliştirmek ve devam ettirmek için, faaliyetleri izlemektedirler.	Evet	82	3,70	1,074	,113	-2,485	113,98	,014	Hayır	235	4,02	,800	,130	5. Firma yöneticileri, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk almaktadırlar.	Evet	82	3,42	1,139	,130	-3,112	122,05	,002	Hayır	235	3,86	,966	,141	6. Yöneticiler güvenlik konularında belirgin bir şekilde öncülük etmektedirler.	Evet	82	3,64	,926	,117	-2,001	314	,046	Hayır	235	3,88	,904	,119	7. Yöneticiler, düzenli olarak iş koşullarını kontrol etmek ya da çalışanlarla konuşmak için üretim sahasını ziyaret etmektedirler.	Evet	82	3,46	1,178	,134	-2,317	123,31	,022	Hayır	235	3,80	,991	,145	8. Yönetim, çalışanların güvenliğine oldukça önem vermektedir.	Evet	82	3,70	1,089	,125	-1,467	122,26	,145	Hayır	235	3,90	,926	,135	9. Güvenlik meselelerine yüksek bir öncelik verilmediğine inanıyorum.	Evet	82	2,57	1,267	,166	-1,875	315	,062	Hayır	235	2,89	1,307	,164	10. Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.	Evet	82	3,65	,973	,116	-1,892	129,6	,061	Hayır	235	3,88	,876	,122	11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	Evet	82	3,68	1,010	,126	-,082	314	,935	Hayır	235	3,69	,970	,129	12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Evet	82	3,60	1,041	,119	-1,873	123,95	,063	Hayır	235	3,84	,882	,129	13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Evet	82	3,52	1,163	,258	-1,765	314	,079	Hayır	235	3,97	2,221	,194	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Evet	82	3,78	,917	,113	-1,828	315	,069	Hayır	235	3,99	,870	,116	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evet	82	3,63	1,037	,124	-2,389	130,82	,018	Hayır	235	3,94	,943	,130										
3. Yöneticiler firmada güvenlik politikasını anlamamız için güvenlik iletişimine önem vermektedirler.	Evet	82	3,74	,914	,110	-1,824	131,65	,070																																																																																																																																																																																																
	Hayır	235	3,95	,838	,115				4. Yöneticiler, güvenlik faaliyetlerini geliştirmek ve devam ettirmek için, faaliyetleri izlemektedirler.	Evet	82	3,70	1,074	,113	-2,485	113,98	,014	Hayır	235	4,02	,800	,130	5. Firma yöneticileri, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk almaktadırlar.	Evet	82	3,42	1,139	,130	-3,112	122,05	,002	Hayır	235	3,86	,966	,141	6. Yöneticiler güvenlik konularında belirgin bir şekilde öncülük etmektedirler.	Evet	82	3,64	,926	,117	-2,001	314	,046	Hayır	235	3,88	,904	,119	7. Yöneticiler, düzenli olarak iş koşullarını kontrol etmek ya da çalışanlarla konuşmak için üretim sahasını ziyaret etmektedirler.	Evet	82	3,46	1,178	,134	-2,317	123,31	,022	Hayır	235	3,80	,991	,145	8. Yönetim, çalışanların güvenliğine oldukça önem vermektedir.	Evet	82	3,70	1,089	,125	-1,467	122,26	,145	Hayır	235	3,90	,926	,135	9. Güvenlik meselelerine yüksek bir öncelik verilmediğine inanıyorum.	Evet	82	2,57	1,267	,166	-1,875	315	,062	Hayır	235	2,89	1,307	,164	10. Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.	Evet	82	3,65	,973	,116	-1,892	129,6	,061	Hayır	235	3,88	,876	,122	11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	Evet	82	3,68	1,010	,126	-,082	314	,935	Hayır	235	3,69	,970	,129	12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Evet	82	3,60	1,041	,119	-1,873	123,95	,063	Hayır	235	3,84	,882	,129	13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Evet	82	3,52	1,163	,258	-1,765	314	,079	Hayır	235	3,97	2,221	,194	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Evet	82	3,78	,917	,113	-1,828	315	,069	Hayır	235	3,99	,870	,116	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evet	82	3,63	1,037	,124	-2,389	130,82	,018	Hayır	235	3,94	,943	,130																								
4. Yöneticiler, güvenlik faaliyetlerini geliştirmek ve devam ettirmek için, faaliyetleri izlemektedirler.	Evet	82	3,70	1,074	,113	-2,485	113,98	,014																																																																																																																																																																																																
	Hayır	235	4,02	,800	,130				5. Firma yöneticileri, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk almaktadırlar.	Evet	82	3,42	1,139	,130	-3,112	122,05	,002	Hayır	235	3,86	,966	,141	6. Yöneticiler güvenlik konularında belirgin bir şekilde öncülük etmektedirler.	Evet	82	3,64	,926	,117	-2,001	314	,046	Hayır	235	3,88	,904	,119	7. Yöneticiler, düzenli olarak iş koşullarını kontrol etmek ya da çalışanlarla konuşmak için üretim sahasını ziyaret etmektedirler.	Evet	82	3,46	1,178	,134	-2,317	123,31	,022	Hayır	235	3,80	,991	,145	8. Yönetim, çalışanların güvenliğine oldukça önem vermektedir.	Evet	82	3,70	1,089	,125	-1,467	122,26	,145	Hayır	235	3,90	,926	,135	9. Güvenlik meselelerine yüksek bir öncelik verilmediğine inanıyorum.	Evet	82	2,57	1,267	,166	-1,875	315	,062	Hayır	235	2,89	1,307	,164	10. Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.	Evet	82	3,65	,973	,116	-1,892	129,6	,061	Hayır	235	3,88	,876	,122	11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	Evet	82	3,68	1,010	,126	-,082	314	,935	Hayır	235	3,69	,970	,129	12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Evet	82	3,60	1,041	,119	-1,873	123,95	,063	Hayır	235	3,84	,882	,129	13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Evet	82	3,52	1,163	,258	-1,765	314	,079	Hayır	235	3,97	2,221	,194	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Evet	82	3,78	,917	,113	-1,828	315	,069	Hayır	235	3,99	,870	,116	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evet	82	3,63	1,037	,124	-2,389	130,82	,018	Hayır	235	3,94	,943	,130																																						
5. Firma yöneticileri, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk almaktadırlar.	Evet	82	3,42	1,139	,130	-3,112	122,05	,002																																																																																																																																																																																																
	Hayır	235	3,86	,966	,141				6. Yöneticiler güvenlik konularında belirgin bir şekilde öncülük etmektedirler.	Evet	82	3,64	,926	,117	-2,001	314	,046	Hayır	235	3,88	,904	,119	7. Yöneticiler, düzenli olarak iş koşullarını kontrol etmek ya da çalışanlarla konuşmak için üretim sahasını ziyaret etmektedirler.	Evet	82	3,46	1,178	,134	-2,317	123,31	,022	Hayır	235	3,80	,991	,145	8. Yönetim, çalışanların güvenliğine oldukça önem vermektedir.	Evet	82	3,70	1,089	,125	-1,467	122,26	,145	Hayır	235	3,90	,926	,135	9. Güvenlik meselelerine yüksek bir öncelik verilmediğine inanıyorum.	Evet	82	2,57	1,267	,166	-1,875	315	,062	Hayır	235	2,89	1,307	,164	10. Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.	Evet	82	3,65	,973	,116	-1,892	129,6	,061	Hayır	235	3,88	,876	,122	11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	Evet	82	3,68	1,010	,126	-,082	314	,935	Hayır	235	3,69	,970	,129	12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Evet	82	3,60	1,041	,119	-1,873	123,95	,063	Hayır	235	3,84	,882	,129	13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Evet	82	3,52	1,163	,258	-1,765	314	,079	Hayır	235	3,97	2,221	,194	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Evet	82	3,78	,917	,113	-1,828	315	,069	Hayır	235	3,99	,870	,116	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evet	82	3,63	1,037	,124	-2,389	130,82	,018	Hayır	235	3,94	,943	,130																																																				
6. Yöneticiler güvenlik konularında belirgin bir şekilde öncülük etmektedirler.	Evet	82	3,64	,926	,117	-2,001	314	,046																																																																																																																																																																																																
	Hayır	235	3,88	,904	,119				7. Yöneticiler, düzenli olarak iş koşullarını kontrol etmek ya da çalışanlarla konuşmak için üretim sahasını ziyaret etmektedirler.	Evet	82	3,46	1,178	,134	-2,317	123,31	,022	Hayır	235	3,80	,991	,145	8. Yönetim, çalışanların güvenliğine oldukça önem vermektedir.	Evet	82	3,70	1,089	,125	-1,467	122,26	,145	Hayır	235	3,90	,926	,135	9. Güvenlik meselelerine yüksek bir öncelik verilmediğine inanıyorum.	Evet	82	2,57	1,267	,166	-1,875	315	,062	Hayır	235	2,89	1,307	,164	10. Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.	Evet	82	3,65	,973	,116	-1,892	129,6	,061	Hayır	235	3,88	,876	,122	11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	Evet	82	3,68	1,010	,126	-,082	314	,935	Hayır	235	3,69	,970	,129	12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Evet	82	3,60	1,041	,119	-1,873	123,95	,063	Hayır	235	3,84	,882	,129	13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Evet	82	3,52	1,163	,258	-1,765	314	,079	Hayır	235	3,97	2,221	,194	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Evet	82	3,78	,917	,113	-1,828	315	,069	Hayır	235	3,99	,870	,116	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evet	82	3,63	1,037	,124	-2,389	130,82	,018	Hayır	235	3,94	,943	,130																																																																		
7. Yöneticiler, düzenli olarak iş koşullarını kontrol etmek ya da çalışanlarla konuşmak için üretim sahasını ziyaret etmektedirler.	Evet	82	3,46	1,178	,134	-2,317	123,31	,022																																																																																																																																																																																																
	Hayır	235	3,80	,991	,145				8. Yönetim, çalışanların güvenliğine oldukça önem vermektedir.	Evet	82	3,70	1,089	,125	-1,467	122,26	,145	Hayır	235	3,90	,926	,135	9. Güvenlik meselelerine yüksek bir öncelik verilmediğine inanıyorum.	Evet	82	2,57	1,267	,166	-1,875	315	,062	Hayır	235	2,89	1,307	,164	10. Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.	Evet	82	3,65	,973	,116	-1,892	129,6	,061	Hayır	235	3,88	,876	,122	11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	Evet	82	3,68	1,010	,126	-,082	314	,935	Hayır	235	3,69	,970	,129	12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Evet	82	3,60	1,041	,119	-1,873	123,95	,063	Hayır	235	3,84	,882	,129	13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Evet	82	3,52	1,163	,258	-1,765	314	,079	Hayır	235	3,97	2,221	,194	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Evet	82	3,78	,917	,113	-1,828	315	,069	Hayır	235	3,99	,870	,116	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evet	82	3,63	1,037	,124	-2,389	130,82	,018	Hayır	235	3,94	,943	,130																																																																																
8. Yönetim, çalışanların güvenliğine oldukça önem vermektedir.	Evet	82	3,70	1,089	,125	-1,467	122,26	,145																																																																																																																																																																																																
	Hayır	235	3,90	,926	,135				9. Güvenlik meselelerine yüksek bir öncelik verilmediğine inanıyorum.	Evet	82	2,57	1,267	,166	-1,875	315	,062	Hayır	235	2,89	1,307	,164	10. Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.	Evet	82	3,65	,973	,116	-1,892	129,6	,061	Hayır	235	3,88	,876	,122	11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	Evet	82	3,68	1,010	,126	-,082	314	,935	Hayır	235	3,69	,970	,129	12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Evet	82	3,60	1,041	,119	-1,873	123,95	,063	Hayır	235	3,84	,882	,129	13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Evet	82	3,52	1,163	,258	-1,765	314	,079	Hayır	235	3,97	2,221	,194	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Evet	82	3,78	,917	,113	-1,828	315	,069	Hayır	235	3,99	,870	,116	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evet	82	3,63	1,037	,124	-2,389	130,82	,018	Hayır	235	3,94	,943	,130																																																																																														
9. Güvenlik meselelerine yüksek bir öncelik verilmediğine inanıyorum.	Evet	82	2,57	1,267	,166	-1,875	315	,062																																																																																																																																																																																																
	Hayır	235	2,89	1,307	,164				10. Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.	Evet	82	3,65	,973	,116	-1,892	129,6	,061	Hayır	235	3,88	,876	,122	11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	Evet	82	3,68	1,010	,126	-,082	314	,935	Hayır	235	3,69	,970	,129	12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Evet	82	3,60	1,041	,119	-1,873	123,95	,063	Hayır	235	3,84	,882	,129	13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Evet	82	3,52	1,163	,258	-1,765	314	,079	Hayır	235	3,97	2,221	,194	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Evet	82	3,78	,917	,113	-1,828	315	,069	Hayır	235	3,99	,870	,116	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evet	82	3,63	1,037	,124	-2,389	130,82	,018	Hayır	235	3,94	,943	,130																																																																																																												
10. Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.	Evet	82	3,65	,973	,116	-1,892	129,6	,061																																																																																																																																																																																																
	Hayır	235	3,88	,876	,122				11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	Evet	82	3,68	1,010	,126	-,082	314	,935	Hayır	235	3,69	,970	,129	12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Evet	82	3,60	1,041	,119	-1,873	123,95	,063	Hayır	235	3,84	,882	,129	13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Evet	82	3,52	1,163	,258	-1,765	314	,079	Hayır	235	3,97	2,221	,194	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Evet	82	3,78	,917	,113	-1,828	315	,069	Hayır	235	3,99	,870	,116	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evet	82	3,63	1,037	,124	-2,389	130,82	,018	Hayır	235	3,94	,943	,130																																																																																																																										
11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	Evet	82	3,68	1,010	,126	-,082	314	,935																																																																																																																																																																																																
	Hayır	235	3,69	,970	,129				12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Evet	82	3,60	1,041	,119	-1,873	123,95	,063	Hayır	235	3,84	,882	,129	13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Evet	82	3,52	1,163	,258	-1,765	314	,079	Hayır	235	3,97	2,221	,194	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Evet	82	3,78	,917	,113	-1,828	315	,069	Hayır	235	3,99	,870	,116	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evet	82	3,63	1,037	,124	-2,389	130,82	,018	Hayır	235	3,94	,943	,130																																																																																																																																								
12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Evet	82	3,60	1,041	,119	-1,873	123,95	,063																																																																																																																																																																																																
	Hayır	235	3,84	,882	,129				13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Evet	82	3,52	1,163	,258	-1,765	314	,079	Hayır	235	3,97	2,221	,194	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Evet	82	3,78	,917	,113	-1,828	315	,069	Hayır	235	3,99	,870	,116	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evet	82	3,63	1,037	,124	-2,389	130,82	,018	Hayır	235	3,94	,943	,130																																																																																																																																																						
13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Evet	82	3,52	1,163	,258	-1,765	314	,079																																																																																																																																																																																																
	Hayır	235	3,97	2,221	,194				14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Evet	82	3,78	,917	,113	-1,828	315	,069	Hayır	235	3,99	,870	,116	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evet	82	3,63	1,037	,124	-2,389	130,82	,018	Hayır	235	3,94	,943	,130																																																																																																																																																																				
14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Evet	82	3,78	,917	,113	-1,828	315	,069																																																																																																																																																																																																
	Hayır	235	3,99	,870	,116				15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evet	82	3,63	1,037	,124	-2,389	130,82	,018	Hayır	235	3,94	,943	,130																																																																																																																																																																																		
15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evet	82	3,63	1,037	,124	-2,389	130,82	,018																																																																																																																																																																																																
	Hayır	235	3,94	,943	,130																																																																																																																																																																																																			

Tablo 40- Güvenlik Kültürünün Çalışanların Hayatları Boyunca İş Kazası Geçirme Durumları Değişkenine Göre Farklaşıp Farklaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Toplu Sonuçları (Devam)

Soru cümlesi	İş Kazası	N	$\bar{X}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P																																																																																																																																																																																																
16. Çalışanlar İSG eğitimlerinde iş kazalarını önleme konusunda yeterince eğitilirler.	Evet	82	3,59	,968	,125	-1,788	315	,075																																																																																																																																																																																																
	Hayır	235	3,81	,975	,124				17. Çalışanların düzenli olarak işyeri sağlık ve güvenlik konuları hakkında fikirleri alınır, katılımları sağlanır.	Evet	82	3,41	1,122	,127	-2,263	123,39	,025	Hayır	235	3,73	,944	,138	18. İşyeri sağlık ve güvenlik eğitimi çalışanların işlerinde karşılaştıkları çeşitli durumları kapsar.	Evet	82	3,77	,879	,113	-,999	315	,319	Hayır	235	3,88	,879	,113	19. İşyerimde iş güvenliği konusundaki sorumluluklarımı ne olduğunu biliyorum.	Evet	82	3,99	,936	,106	-1,774	314	,077	Hayır	235	4,18	,780	,115	20. Firmamızda acil durumlar sırasında her çalışan ne yapacağını bilir.	Evet	82	3,57	1,066	,130	-1,482	315	,139	Hayır	235	3,77	,996	,134	21. İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.	Evet	82	4,02	,955	,101	-2,54	315	,012	Hayır	235	4,28	,720	,116	22. İş yerimdeki güvenlik sorunlarıyla baş edebiliyorum.	Evet	82	3,68	1,053	,119	-2,41	123,3	,017	Hayır	235	4,00	,884	,130	23. Güvenlik kurallarına her zaman uyuyorum.	Evet	82	4,16	,808	,104	-,071	315	,943	Hayır	235	4,17	,813	,104	24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.	Evet	82	4,27	,903	,102	-,959	315	,338	Hayır	235	4,37	,753	,111	25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Evet	82	3,43	1,100	,135	-1,72	315	,086	Hayır	235	3,66	1,035	,139	26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Evet	82	3,51	1,009	,130	-1,29	315	,197	Hayır	235	3,68	1,019	,130	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Evet	82	3,76	,963	,120	-,401	315	,689	Hayır	235	3,80	,927	,122	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Evet	82	3,57	1,133	,143	-	315	,453	Hayır	235	3,68	1,111	,145	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Evet	82	2,50	1,589	,210	-1,16	315	,246	Hayır	235	2,74	1,657	,206	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Evet	82	2,51	1,672	,219	-1,41	315	,160	Hayır
17. Çalışanların düzenli olarak işyeri sağlık ve güvenlik konuları hakkında fikirleri alınır, katılımları sağlanır.	Evet	82	3,41	1,122	,127	-2,263	123,39	,025																																																																																																																																																																																																
	Hayır	235	3,73	,944	,138				18. İşyeri sağlık ve güvenlik eğitimi çalışanların işlerinde karşılaştıkları çeşitli durumları kapsar.	Evet	82	3,77	,879	,113	-,999	315	,319	Hayır	235	3,88	,879	,113	19. İşyerimde iş güvenliği konusundaki sorumluluklarımı ne olduğunu biliyorum.	Evet	82	3,99	,936	,106	-1,774	314	,077	Hayır	235	4,18	,780	,115	20. Firmamızda acil durumlar sırasında her çalışan ne yapacağını bilir.	Evet	82	3,57	1,066	,130	-1,482	315	,139	Hayır	235	3,77	,996	,134	21. İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.	Evet	82	4,02	,955	,101	-2,54	315	,012	Hayır	235	4,28	,720	,116	22. İş yerimdeki güvenlik sorunlarıyla baş edebiliyorum.	Evet	82	3,68	1,053	,119	-2,41	123,3	,017	Hayır	235	4,00	,884	,130	23. Güvenlik kurallarına her zaman uyuyorum.	Evet	82	4,16	,808	,104	-,071	315	,943	Hayır	235	4,17	,813	,104	24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.	Evet	82	4,27	,903	,102	-,959	315	,338	Hayır	235	4,37	,753	,111	25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Evet	82	3,43	1,100	,135	-1,72	315	,086	Hayır	235	3,66	1,035	,139	26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Evet	82	3,51	1,009	,130	-1,29	315	,197	Hayır	235	3,68	1,019	,130	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Evet	82	3,76	,963	,120	-,401	315	,689	Hayır	235	3,80	,927	,122	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Evet	82	3,57	1,133	,143	-	315	,453	Hayır	235	3,68	1,111	,145	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Evet	82	2,50	1,589	,210	-1,16	315	,246	Hayır	235	2,74	1,657	,206	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Evet	82	2,51	1,672	,219	-1,41	315	,160	Hayır	235	2,82	1,723	,216										
18. İşyeri sağlık ve güvenlik eğitimi çalışanların işlerinde karşılaştıkları çeşitli durumları kapsar.	Evet	82	3,77	,879	,113	-,999	315	,319																																																																																																																																																																																																
	Hayır	235	3,88	,879	,113				19. İşyerimde iş güvenliği konusundaki sorumluluklarımı ne olduğunu biliyorum.	Evet	82	3,99	,936	,106	-1,774	314	,077	Hayır	235	4,18	,780	,115	20. Firmamızda acil durumlar sırasında her çalışan ne yapacağını bilir.	Evet	82	3,57	1,066	,130	-1,482	315	,139	Hayır	235	3,77	,996	,134	21. İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.	Evet	82	4,02	,955	,101	-2,54	315	,012	Hayır	235	4,28	,720	,116	22. İş yerimdeki güvenlik sorunlarıyla baş edebiliyorum.	Evet	82	3,68	1,053	,119	-2,41	123,3	,017	Hayır	235	4,00	,884	,130	23. Güvenlik kurallarına her zaman uyuyorum.	Evet	82	4,16	,808	,104	-,071	315	,943	Hayır	235	4,17	,813	,104	24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.	Evet	82	4,27	,903	,102	-,959	315	,338	Hayır	235	4,37	,753	,111	25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Evet	82	3,43	1,100	,135	-1,72	315	,086	Hayır	235	3,66	1,035	,139	26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Evet	82	3,51	1,009	,130	-1,29	315	,197	Hayır	235	3,68	1,019	,130	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Evet	82	3,76	,963	,120	-,401	315	,689	Hayır	235	3,80	,927	,122	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Evet	82	3,57	1,133	,143	-	315	,453	Hayır	235	3,68	1,111	,145	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Evet	82	2,50	1,589	,210	-1,16	315	,246	Hayır	235	2,74	1,657	,206	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Evet	82	2,51	1,672	,219	-1,41	315	,160	Hayır	235	2,82	1,723	,216																								
19. İşyerimde iş güvenliği konusundaki sorumluluklarımı ne olduğunu biliyorum.	Evet	82	3,99	,936	,106	-1,774	314	,077																																																																																																																																																																																																
	Hayır	235	4,18	,780	,115				20. Firmamızda acil durumlar sırasında her çalışan ne yapacağını bilir.	Evet	82	3,57	1,066	,130	-1,482	315	,139	Hayır	235	3,77	,996	,134	21. İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.	Evet	82	4,02	,955	,101	-2,54	315	,012	Hayır	235	4,28	,720	,116	22. İş yerimdeki güvenlik sorunlarıyla baş edebiliyorum.	Evet	82	3,68	1,053	,119	-2,41	123,3	,017	Hayır	235	4,00	,884	,130	23. Güvenlik kurallarına her zaman uyuyorum.	Evet	82	4,16	,808	,104	-,071	315	,943	Hayır	235	4,17	,813	,104	24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.	Evet	82	4,27	,903	,102	-,959	315	,338	Hayır	235	4,37	,753	,111	25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Evet	82	3,43	1,100	,135	-1,72	315	,086	Hayır	235	3,66	1,035	,139	26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Evet	82	3,51	1,009	,130	-1,29	315	,197	Hayır	235	3,68	1,019	,130	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Evet	82	3,76	,963	,120	-,401	315	,689	Hayır	235	3,80	,927	,122	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Evet	82	3,57	1,133	,143	-	315	,453	Hayır	235	3,68	1,111	,145	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Evet	82	2,50	1,589	,210	-1,16	315	,246	Hayır	235	2,74	1,657	,206	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Evet	82	2,51	1,672	,219	-1,41	315	,160	Hayır	235	2,82	1,723	,216																																						
20. Firmamızda acil durumlar sırasında her çalışan ne yapacağını bilir.	Evet	82	3,57	1,066	,130	-1,482	315	,139																																																																																																																																																																																																
	Hayır	235	3,77	,996	,134				21. İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.	Evet	82	4,02	,955	,101	-2,54	315	,012	Hayır	235	4,28	,720	,116	22. İş yerimdeki güvenlik sorunlarıyla baş edebiliyorum.	Evet	82	3,68	1,053	,119	-2,41	123,3	,017	Hayır	235	4,00	,884	,130	23. Güvenlik kurallarına her zaman uyuyorum.	Evet	82	4,16	,808	,104	-,071	315	,943	Hayır	235	4,17	,813	,104	24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.	Evet	82	4,27	,903	,102	-,959	315	,338	Hayır	235	4,37	,753	,111	25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Evet	82	3,43	1,100	,135	-1,72	315	,086	Hayır	235	3,66	1,035	,139	26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Evet	82	3,51	1,009	,130	-1,29	315	,197	Hayır	235	3,68	1,019	,130	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Evet	82	3,76	,963	,120	-,401	315	,689	Hayır	235	3,80	,927	,122	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Evet	82	3,57	1,133	,143	-	315	,453	Hayır	235	3,68	1,111	,145	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Evet	82	2,50	1,589	,210	-1,16	315	,246	Hayır	235	2,74	1,657	,206	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Evet	82	2,51	1,672	,219	-1,41	315	,160	Hayır	235	2,82	1,723	,216																																																				
21. İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.	Evet	82	4,02	,955	,101	-2,54	315	,012																																																																																																																																																																																																
	Hayır	235	4,28	,720	,116				22. İş yerimdeki güvenlik sorunlarıyla baş edebiliyorum.	Evet	82	3,68	1,053	,119	-2,41	123,3	,017	Hayır	235	4,00	,884	,130	23. Güvenlik kurallarına her zaman uyuyorum.	Evet	82	4,16	,808	,104	-,071	315	,943	Hayır	235	4,17	,813	,104	24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.	Evet	82	4,27	,903	,102	-,959	315	,338	Hayır	235	4,37	,753	,111	25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Evet	82	3,43	1,100	,135	-1,72	315	,086	Hayır	235	3,66	1,035	,139	26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Evet	82	3,51	1,009	,130	-1,29	315	,197	Hayır	235	3,68	1,019	,130	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Evet	82	3,76	,963	,120	-,401	315	,689	Hayır	235	3,80	,927	,122	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Evet	82	3,57	1,133	,143	-	315	,453	Hayır	235	3,68	1,111	,145	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Evet	82	2,50	1,589	,210	-1,16	315	,246	Hayır	235	2,74	1,657	,206	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Evet	82	2,51	1,672	,219	-1,41	315	,160	Hayır	235	2,82	1,723	,216																																																																		
22. İş yerimdeki güvenlik sorunlarıyla baş edebiliyorum.	Evet	82	3,68	1,053	,119	-2,41	123,3	,017																																																																																																																																																																																																
	Hayır	235	4,00	,884	,130				23. Güvenlik kurallarına her zaman uyuyorum.	Evet	82	4,16	,808	,104	-,071	315	,943	Hayır	235	4,17	,813	,104	24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.	Evet	82	4,27	,903	,102	-,959	315	,338	Hayır	235	4,37	,753	,111	25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Evet	82	3,43	1,100	,135	-1,72	315	,086	Hayır	235	3,66	1,035	,139	26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Evet	82	3,51	1,009	,130	-1,29	315	,197	Hayır	235	3,68	1,019	,130	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Evet	82	3,76	,963	,120	-,401	315	,689	Hayır	235	3,80	,927	,122	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Evet	82	3,57	1,133	,143	-	315	,453	Hayır	235	3,68	1,111	,145	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Evet	82	2,50	1,589	,210	-1,16	315	,246	Hayır	235	2,74	1,657	,206	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Evet	82	2,51	1,672	,219	-1,41	315	,160	Hayır	235	2,82	1,723	,216																																																																																
23. Güvenlik kurallarına her zaman uyuyorum.	Evet	82	4,16	,808	,104	-,071	315	,943																																																																																																																																																																																																
	Hayır	235	4,17	,813	,104				24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.	Evet	82	4,27	,903	,102	-,959	315	,338	Hayır	235	4,37	,753	,111	25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Evet	82	3,43	1,100	,135	-1,72	315	,086	Hayır	235	3,66	1,035	,139	26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Evet	82	3,51	1,009	,130	-1,29	315	,197	Hayır	235	3,68	1,019	,130	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Evet	82	3,76	,963	,120	-,401	315	,689	Hayır	235	3,80	,927	,122	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Evet	82	3,57	1,133	,143	-	315	,453	Hayır	235	3,68	1,111	,145	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Evet	82	2,50	1,589	,210	-1,16	315	,246	Hayır	235	2,74	1,657	,206	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Evet	82	2,51	1,672	,219	-1,41	315	,160	Hayır	235	2,82	1,723	,216																																																																																														
24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.	Evet	82	4,27	,903	,102	-,959	315	,338																																																																																																																																																																																																
	Hayır	235	4,37	,753	,111				25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Evet	82	3,43	1,100	,135	-1,72	315	,086	Hayır	235	3,66	1,035	,139	26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Evet	82	3,51	1,009	,130	-1,29	315	,197	Hayır	235	3,68	1,019	,130	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Evet	82	3,76	,963	,120	-,401	315	,689	Hayır	235	3,80	,927	,122	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Evet	82	3,57	1,133	,143	-	315	,453	Hayır	235	3,68	1,111	,145	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Evet	82	2,50	1,589	,210	-1,16	315	,246	Hayır	235	2,74	1,657	,206	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Evet	82	2,51	1,672	,219	-1,41	315	,160	Hayır	235	2,82	1,723	,216																																																																																																												
25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Evet	82	3,43	1,100	,135	-1,72	315	,086																																																																																																																																																																																																
	Hayır	235	3,66	1,035	,139				26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Evet	82	3,51	1,009	,130	-1,29	315	,197	Hayır	235	3,68	1,019	,130	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Evet	82	3,76	,963	,120	-,401	315	,689	Hayır	235	3,80	,927	,122	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Evet	82	3,57	1,133	,143	-	315	,453	Hayır	235	3,68	1,111	,145	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Evet	82	2,50	1,589	,210	-1,16	315	,246	Hayır	235	2,74	1,657	,206	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Evet	82	2,51	1,672	,219	-1,41	315	,160	Hayır	235	2,82	1,723	,216																																																																																																																										
26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Evet	82	3,51	1,009	,130	-1,29	315	,197																																																																																																																																																																																																
	Hayır	235	3,68	1,019	,130				27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Evet	82	3,76	,963	,120	-,401	315	,689	Hayır	235	3,80	,927	,122	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Evet	82	3,57	1,133	,143	-	315	,453	Hayır	235	3,68	1,111	,145	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Evet	82	2,50	1,589	,210	-1,16	315	,246	Hayır	235	2,74	1,657	,206	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Evet	82	2,51	1,672	,219	-1,41	315	,160	Hayır	235	2,82	1,723	,216																																																																																																																																								
27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Evet	82	3,76	,963	,120	-,401	315	,689																																																																																																																																																																																																
	Hayır	235	3,80	,927	,122				28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Evet	82	3,57	1,133	,143	-	315	,453	Hayır	235	3,68	1,111	,145	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Evet	82	2,50	1,589	,210	-1,16	315	,246	Hayır	235	2,74	1,657	,206	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Evet	82	2,51	1,672	,219	-1,41	315	,160	Hayır	235	2,82	1,723	,216																																																																																																																																																						
28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Evet	82	3,57	1,133	,143	-	315	,453																																																																																																																																																																																																
	Hayır	235	3,68	1,111	,145				29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Evet	82	2,50	1,589	,210	-1,16	315	,246	Hayır	235	2,74	1,657	,206	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Evet	82	2,51	1,672	,219	-1,41	315	,160	Hayır	235	2,82	1,723	,216																																																																																																																																																																				
29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Evet	82	2,50	1,589	,210	-1,16	315	,246																																																																																																																																																																																																
	Hayır	235	2,74	1,657	,206				30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Evet	82	2,51	1,672	,219	-1,41	315	,160	Hayır	235	2,82	1,723	,216																																																																																																																																																																																		
30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Evet	82	2,51	1,672	,219	-1,41	315	,160																																																																																																																																																																																																
	Hayır	235	2,82	1,723	,216																																																																																																																																																																																																			

Tablo 40- Güvenlik Kültürünün Çalışanların Hayatları Boyunca İş Kazası Geçirme Durumları Değişkenine Göre Farklaşıp Farklaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Toplu Sonuçları (Devam)

Soru cümlesi	İş Kazası	N	$\bar{X}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P																																																																																																																																																																																																																																										
31. Çalışırken başınıza ne geleceği önemli oranda şansa bağlıdır.	Evet	82	2,55	1,722	,216	,196	315	,845																																																																																																																																																																																																																																										
	Hayır	235	2,51	1,673	,219				32. Makinelerin ve teknik ekipmanların kullanımı kazaları kaçınılmaz kılar.	Evet	82	3,05	1,832	,229	,529	315	,597	Hayır	235	2,93	1,771	,233	33. İş güvenliği kuralları üretimi zorlaştırır, zaman kaybına yol açar.	Evet	82	2,63	1,667	,220	,910	315	,364	Hayır	235	2,43	1,732	,216	34. İş güvenliği uzmanları iş kazalarını azaltmada etkisizdir. Bir kazadan kaçınamazsınız.	Evet	82	2,61	1,727	,209	,617	315	,538	Hayır	235	2,48	1,594	,217	35. Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yetersizdir.	Evet	82	2,50	1,665	,205	-,198	315	,843	Hayır	235	2,54	1,569	,210	36. Firmamız her zaman kazaları ve olayları bildirir.	Evet	82	4,07	1,691	,201	-,841	315	,401	Hayır	235	4,24	1,526	,212	37. Tehlikeli durumları bildirmeye teşvik ediliyorum.	Evet	82	4,21	1,561	,190	-,609	315	,543	Hayır	235	4,32	1,458	,197	38. Firmamızda risk değerlendirmesine / risk analizine önem verilir.	Evet	82	4,48	1,298	,171	,069	315	,945	Hayır	235	4,46	1,347	,168	39. Kazaların/olayların bildirilmesi firmamızda güvenli çalışmayı sağlamada önemlidir.	Evet	82	4,41	1,333	,173	-,531	315	,596	Hayır	235	4,51	1,354	,172	40. Çalışanlar kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye isteklidirler.	Evet	82	3,98	1,547	,202	-,226	315	,822	Hayır	235	4,02	1,589	,200	41. Kazalar firmamız için prestij kaybına yol açar bu yüzden kazaları önlemek çok önemlidir.	Evet	82	4,84	1,338	,174	,701	315	,484	Hayır	235	4,72	1,367	,173	42. Kazaları önlemek herkesin işidir.	Evet	82	5,16	1,191	,156	,253	315	,801	Hayır	235	5,12	1,224	,154	43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarımı, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Evet	82	4,05	,980	,117	-,419	315	,675	Hayır	235	4,10	,889	,123	44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Evet	82	4,13	,843	,106	-,099	315	,921	Hayır	235	4,14	,825	,107	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Evet	82	3,99	,923	,118	,005	315	,996	Hayır	235	3,99	,917	,118	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlarım.	Evet	82	4,04	,922	,107	-,456	315	,649	Hayır	235	4,09	,796	,114	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Evet	82	3,84	1,024	,124	-,695	315	,488	Hayır	235	3,93	,947	,129	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Evet	82	3,95	,901	,120	-,976	315	,330	Hayır
32. Makinelerin ve teknik ekipmanların kullanımı kazaları kaçınılmaz kılar.	Evet	82	3,05	1,832	,229	,529	315	,597																																																																																																																																																																																																																																										
	Hayır	235	2,93	1,771	,233				33. İş güvenliği kuralları üretimi zorlaştırır, zaman kaybına yol açar.	Evet	82	2,63	1,667	,220	,910	315	,364	Hayır	235	2,43	1,732	,216	34. İş güvenliği uzmanları iş kazalarını azaltmada etkisizdir. Bir kazadan kaçınamazsınız.	Evet	82	2,61	1,727	,209	,617	315	,538	Hayır	235	2,48	1,594	,217	35. Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yetersizdir.	Evet	82	2,50	1,665	,205	-,198	315	,843	Hayır	235	2,54	1,569	,210	36. Firmamız her zaman kazaları ve olayları bildirir.	Evet	82	4,07	1,691	,201	-,841	315	,401	Hayır	235	4,24	1,526	,212	37. Tehlikeli durumları bildirmeye teşvik ediliyorum.	Evet	82	4,21	1,561	,190	-,609	315	,543	Hayır	235	4,32	1,458	,197	38. Firmamızda risk değerlendirmesine / risk analizine önem verilir.	Evet	82	4,48	1,298	,171	,069	315	,945	Hayır	235	4,46	1,347	,168	39. Kazaların/olayların bildirilmesi firmamızda güvenli çalışmayı sağlamada önemlidir.	Evet	82	4,41	1,333	,173	-,531	315	,596	Hayır	235	4,51	1,354	,172	40. Çalışanlar kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye isteklidirler.	Evet	82	3,98	1,547	,202	-,226	315	,822	Hayır	235	4,02	1,589	,200	41. Kazalar firmamız için prestij kaybına yol açar bu yüzden kazaları önlemek çok önemlidir.	Evet	82	4,84	1,338	,174	,701	315	,484	Hayır	235	4,72	1,367	,173	42. Kazaları önlemek herkesin işidir.	Evet	82	5,16	1,191	,156	,253	315	,801	Hayır	235	5,12	1,224	,154	43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarımı, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Evet	82	4,05	,980	,117	-,419	315	,675	Hayır	235	4,10	,889	,123	44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Evet	82	4,13	,843	,106	-,099	315	,921	Hayır	235	4,14	,825	,107	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Evet	82	3,99	,923	,118	,005	315	,996	Hayır	235	3,99	,917	,118	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlarım.	Evet	82	4,04	,922	,107	-,456	315	,649	Hayır	235	4,09	,796	,114	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Evet	82	3,84	1,024	,124	-,695	315	,488	Hayır	235	3,93	,947	,129	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Evet	82	3,95	,901	,120	-,976	315	,330	Hayır	235	4,07	,945	,117										
33. İş güvenliği kuralları üretimi zorlaştırır, zaman kaybına yol açar.	Evet	82	2,63	1,667	,220	,910	315	,364																																																																																																																																																																																																																																										
	Hayır	235	2,43	1,732	,216				34. İş güvenliği uzmanları iş kazalarını azaltmada etkisizdir. Bir kazadan kaçınamazsınız.	Evet	82	2,61	1,727	,209	,617	315	,538	Hayır	235	2,48	1,594	,217	35. Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yetersizdir.	Evet	82	2,50	1,665	,205	-,198	315	,843	Hayır	235	2,54	1,569	,210	36. Firmamız her zaman kazaları ve olayları bildirir.	Evet	82	4,07	1,691	,201	-,841	315	,401	Hayır	235	4,24	1,526	,212	37. Tehlikeli durumları bildirmeye teşvik ediliyorum.	Evet	82	4,21	1,561	,190	-,609	315	,543	Hayır	235	4,32	1,458	,197	38. Firmamızda risk değerlendirmesine / risk analizine önem verilir.	Evet	82	4,48	1,298	,171	,069	315	,945	Hayır	235	4,46	1,347	,168	39. Kazaların/olayların bildirilmesi firmamızda güvenli çalışmayı sağlamada önemlidir.	Evet	82	4,41	1,333	,173	-,531	315	,596	Hayır	235	4,51	1,354	,172	40. Çalışanlar kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye isteklidirler.	Evet	82	3,98	1,547	,202	-,226	315	,822	Hayır	235	4,02	1,589	,200	41. Kazalar firmamız için prestij kaybına yol açar bu yüzden kazaları önlemek çok önemlidir.	Evet	82	4,84	1,338	,174	,701	315	,484	Hayır	235	4,72	1,367	,173	42. Kazaları önlemek herkesin işidir.	Evet	82	5,16	1,191	,156	,253	315	,801	Hayır	235	5,12	1,224	,154	43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarımı, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Evet	82	4,05	,980	,117	-,419	315	,675	Hayır	235	4,10	,889	,123	44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Evet	82	4,13	,843	,106	-,099	315	,921	Hayır	235	4,14	,825	,107	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Evet	82	3,99	,923	,118	,005	315	,996	Hayır	235	3,99	,917	,118	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlarım.	Evet	82	4,04	,922	,107	-,456	315	,649	Hayır	235	4,09	,796	,114	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Evet	82	3,84	1,024	,124	-,695	315	,488	Hayır	235	3,93	,947	,129	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Evet	82	3,95	,901	,120	-,976	315	,330	Hayır	235	4,07	,945	,117																								
34. İş güvenliği uzmanları iş kazalarını azaltmada etkisizdir. Bir kazadan kaçınamazsınız.	Evet	82	2,61	1,727	,209	,617	315	,538																																																																																																																																																																																																																																										
	Hayır	235	2,48	1,594	,217				35. Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yetersizdir.	Evet	82	2,50	1,665	,205	-,198	315	,843	Hayır	235	2,54	1,569	,210	36. Firmamız her zaman kazaları ve olayları bildirir.	Evet	82	4,07	1,691	,201	-,841	315	,401	Hayır	235	4,24	1,526	,212	37. Tehlikeli durumları bildirmeye teşvik ediliyorum.	Evet	82	4,21	1,561	,190	-,609	315	,543	Hayır	235	4,32	1,458	,197	38. Firmamızda risk değerlendirmesine / risk analizine önem verilir.	Evet	82	4,48	1,298	,171	,069	315	,945	Hayır	235	4,46	1,347	,168	39. Kazaların/olayların bildirilmesi firmamızda güvenli çalışmayı sağlamada önemlidir.	Evet	82	4,41	1,333	,173	-,531	315	,596	Hayır	235	4,51	1,354	,172	40. Çalışanlar kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye isteklidirler.	Evet	82	3,98	1,547	,202	-,226	315	,822	Hayır	235	4,02	1,589	,200	41. Kazalar firmamız için prestij kaybına yol açar bu yüzden kazaları önlemek çok önemlidir.	Evet	82	4,84	1,338	,174	,701	315	,484	Hayır	235	4,72	1,367	,173	42. Kazaları önlemek herkesin işidir.	Evet	82	5,16	1,191	,156	,253	315	,801	Hayır	235	5,12	1,224	,154	43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarımı, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Evet	82	4,05	,980	,117	-,419	315	,675	Hayır	235	4,10	,889	,123	44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Evet	82	4,13	,843	,106	-,099	315	,921	Hayır	235	4,14	,825	,107	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Evet	82	3,99	,923	,118	,005	315	,996	Hayır	235	3,99	,917	,118	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlarım.	Evet	82	4,04	,922	,107	-,456	315	,649	Hayır	235	4,09	,796	,114	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Evet	82	3,84	1,024	,124	-,695	315	,488	Hayır	235	3,93	,947	,129	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Evet	82	3,95	,901	,120	-,976	315	,330	Hayır	235	4,07	,945	,117																																						
35. Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yetersizdir.	Evet	82	2,50	1,665	,205	-,198	315	,843																																																																																																																																																																																																																																										
	Hayır	235	2,54	1,569	,210				36. Firmamız her zaman kazaları ve olayları bildirir.	Evet	82	4,07	1,691	,201	-,841	315	,401	Hayır	235	4,24	1,526	,212	37. Tehlikeli durumları bildirmeye teşvik ediliyorum.	Evet	82	4,21	1,561	,190	-,609	315	,543	Hayır	235	4,32	1,458	,197	38. Firmamızda risk değerlendirmesine / risk analizine önem verilir.	Evet	82	4,48	1,298	,171	,069	315	,945	Hayır	235	4,46	1,347	,168	39. Kazaların/olayların bildirilmesi firmamızda güvenli çalışmayı sağlamada önemlidir.	Evet	82	4,41	1,333	,173	-,531	315	,596	Hayır	235	4,51	1,354	,172	40. Çalışanlar kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye isteklidirler.	Evet	82	3,98	1,547	,202	-,226	315	,822	Hayır	235	4,02	1,589	,200	41. Kazalar firmamız için prestij kaybına yol açar bu yüzden kazaları önlemek çok önemlidir.	Evet	82	4,84	1,338	,174	,701	315	,484	Hayır	235	4,72	1,367	,173	42. Kazaları önlemek herkesin işidir.	Evet	82	5,16	1,191	,156	,253	315	,801	Hayır	235	5,12	1,224	,154	43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarımı, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Evet	82	4,05	,980	,117	-,419	315	,675	Hayır	235	4,10	,889	,123	44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Evet	82	4,13	,843	,106	-,099	315	,921	Hayır	235	4,14	,825	,107	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Evet	82	3,99	,923	,118	,005	315	,996	Hayır	235	3,99	,917	,118	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlarım.	Evet	82	4,04	,922	,107	-,456	315	,649	Hayır	235	4,09	,796	,114	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Evet	82	3,84	1,024	,124	-,695	315	,488	Hayır	235	3,93	,947	,129	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Evet	82	3,95	,901	,120	-,976	315	,330	Hayır	235	4,07	,945	,117																																																				
36. Firmamız her zaman kazaları ve olayları bildirir.	Evet	82	4,07	1,691	,201	-,841	315	,401																																																																																																																																																																																																																																										
	Hayır	235	4,24	1,526	,212				37. Tehlikeli durumları bildirmeye teşvik ediliyorum.	Evet	82	4,21	1,561	,190	-,609	315	,543	Hayır	235	4,32	1,458	,197	38. Firmamızda risk değerlendirmesine / risk analizine önem verilir.	Evet	82	4,48	1,298	,171	,069	315	,945	Hayır	235	4,46	1,347	,168	39. Kazaların/olayların bildirilmesi firmamızda güvenli çalışmayı sağlamada önemlidir.	Evet	82	4,41	1,333	,173	-,531	315	,596	Hayır	235	4,51	1,354	,172	40. Çalışanlar kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye isteklidirler.	Evet	82	3,98	1,547	,202	-,226	315	,822	Hayır	235	4,02	1,589	,200	41. Kazalar firmamız için prestij kaybına yol açar bu yüzden kazaları önlemek çok önemlidir.	Evet	82	4,84	1,338	,174	,701	315	,484	Hayır	235	4,72	1,367	,173	42. Kazaları önlemek herkesin işidir.	Evet	82	5,16	1,191	,156	,253	315	,801	Hayır	235	5,12	1,224	,154	43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarımı, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Evet	82	4,05	,980	,117	-,419	315	,675	Hayır	235	4,10	,889	,123	44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Evet	82	4,13	,843	,106	-,099	315	,921	Hayır	235	4,14	,825	,107	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Evet	82	3,99	,923	,118	,005	315	,996	Hayır	235	3,99	,917	,118	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlarım.	Evet	82	4,04	,922	,107	-,456	315	,649	Hayır	235	4,09	,796	,114	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Evet	82	3,84	1,024	,124	-,695	315	,488	Hayır	235	3,93	,947	,129	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Evet	82	3,95	,901	,120	-,976	315	,330	Hayır	235	4,07	,945	,117																																																																		
37. Tehlikeli durumları bildirmeye teşvik ediliyorum.	Evet	82	4,21	1,561	,190	-,609	315	,543																																																																																																																																																																																																																																										
	Hayır	235	4,32	1,458	,197				38. Firmamızda risk değerlendirmesine / risk analizine önem verilir.	Evet	82	4,48	1,298	,171	,069	315	,945	Hayır	235	4,46	1,347	,168	39. Kazaların/olayların bildirilmesi firmamızda güvenli çalışmayı sağlamada önemlidir.	Evet	82	4,41	1,333	,173	-,531	315	,596	Hayır	235	4,51	1,354	,172	40. Çalışanlar kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye isteklidirler.	Evet	82	3,98	1,547	,202	-,226	315	,822	Hayır	235	4,02	1,589	,200	41. Kazalar firmamız için prestij kaybına yol açar bu yüzden kazaları önlemek çok önemlidir.	Evet	82	4,84	1,338	,174	,701	315	,484	Hayır	235	4,72	1,367	,173	42. Kazaları önlemek herkesin işidir.	Evet	82	5,16	1,191	,156	,253	315	,801	Hayır	235	5,12	1,224	,154	43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarımı, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Evet	82	4,05	,980	,117	-,419	315	,675	Hayır	235	4,10	,889	,123	44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Evet	82	4,13	,843	,106	-,099	315	,921	Hayır	235	4,14	,825	,107	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Evet	82	3,99	,923	,118	,005	315	,996	Hayır	235	3,99	,917	,118	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlarım.	Evet	82	4,04	,922	,107	-,456	315	,649	Hayır	235	4,09	,796	,114	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Evet	82	3,84	1,024	,124	-,695	315	,488	Hayır	235	3,93	,947	,129	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Evet	82	3,95	,901	,120	-,976	315	,330	Hayır	235	4,07	,945	,117																																																																																
38. Firmamızda risk değerlendirmesine / risk analizine önem verilir.	Evet	82	4,48	1,298	,171	,069	315	,945																																																																																																																																																																																																																																										
	Hayır	235	4,46	1,347	,168				39. Kazaların/olayların bildirilmesi firmamızda güvenli çalışmayı sağlamada önemlidir.	Evet	82	4,41	1,333	,173	-,531	315	,596	Hayır	235	4,51	1,354	,172	40. Çalışanlar kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye isteklidirler.	Evet	82	3,98	1,547	,202	-,226	315	,822	Hayır	235	4,02	1,589	,200	41. Kazalar firmamız için prestij kaybına yol açar bu yüzden kazaları önlemek çok önemlidir.	Evet	82	4,84	1,338	,174	,701	315	,484	Hayır	235	4,72	1,367	,173	42. Kazaları önlemek herkesin işidir.	Evet	82	5,16	1,191	,156	,253	315	,801	Hayır	235	5,12	1,224	,154	43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarımı, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Evet	82	4,05	,980	,117	-,419	315	,675	Hayır	235	4,10	,889	,123	44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Evet	82	4,13	,843	,106	-,099	315	,921	Hayır	235	4,14	,825	,107	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Evet	82	3,99	,923	,118	,005	315	,996	Hayır	235	3,99	,917	,118	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlarım.	Evet	82	4,04	,922	,107	-,456	315	,649	Hayır	235	4,09	,796	,114	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Evet	82	3,84	1,024	,124	-,695	315	,488	Hayır	235	3,93	,947	,129	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Evet	82	3,95	,901	,120	-,976	315	,330	Hayır	235	4,07	,945	,117																																																																																														
39. Kazaların/olayların bildirilmesi firmamızda güvenli çalışmayı sağlamada önemlidir.	Evet	82	4,41	1,333	,173	-,531	315	,596																																																																																																																																																																																																																																										
	Hayır	235	4,51	1,354	,172				40. Çalışanlar kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye isteklidirler.	Evet	82	3,98	1,547	,202	-,226	315	,822	Hayır	235	4,02	1,589	,200	41. Kazalar firmamız için prestij kaybına yol açar bu yüzden kazaları önlemek çok önemlidir.	Evet	82	4,84	1,338	,174	,701	315	,484	Hayır	235	4,72	1,367	,173	42. Kazaları önlemek herkesin işidir.	Evet	82	5,16	1,191	,156	,253	315	,801	Hayır	235	5,12	1,224	,154	43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarımı, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Evet	82	4,05	,980	,117	-,419	315	,675	Hayır	235	4,10	,889	,123	44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Evet	82	4,13	,843	,106	-,099	315	,921	Hayır	235	4,14	,825	,107	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Evet	82	3,99	,923	,118	,005	315	,996	Hayır	235	3,99	,917	,118	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlarım.	Evet	82	4,04	,922	,107	-,456	315	,649	Hayır	235	4,09	,796	,114	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Evet	82	3,84	1,024	,124	-,695	315	,488	Hayır	235	3,93	,947	,129	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Evet	82	3,95	,901	,120	-,976	315	,330	Hayır	235	4,07	,945	,117																																																																																																												
40. Çalışanlar kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye isteklidirler.	Evet	82	3,98	1,547	,202	-,226	315	,822																																																																																																																																																																																																																																										
	Hayır	235	4,02	1,589	,200				41. Kazalar firmamız için prestij kaybına yol açar bu yüzden kazaları önlemek çok önemlidir.	Evet	82	4,84	1,338	,174	,701	315	,484	Hayır	235	4,72	1,367	,173	42. Kazaları önlemek herkesin işidir.	Evet	82	5,16	1,191	,156	,253	315	,801	Hayır	235	5,12	1,224	,154	43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarımı, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Evet	82	4,05	,980	,117	-,419	315	,675	Hayır	235	4,10	,889	,123	44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Evet	82	4,13	,843	,106	-,099	315	,921	Hayır	235	4,14	,825	,107	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Evet	82	3,99	,923	,118	,005	315	,996	Hayır	235	3,99	,917	,118	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlarım.	Evet	82	4,04	,922	,107	-,456	315	,649	Hayır	235	4,09	,796	,114	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Evet	82	3,84	1,024	,124	-,695	315	,488	Hayır	235	3,93	,947	,129	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Evet	82	3,95	,901	,120	-,976	315	,330	Hayır	235	4,07	,945	,117																																																																																																																										
41. Kazalar firmamız için prestij kaybına yol açar bu yüzden kazaları önlemek çok önemlidir.	Evet	82	4,84	1,338	,174	,701	315	,484																																																																																																																																																																																																																																										
	Hayır	235	4,72	1,367	,173				42. Kazaları önlemek herkesin işidir.	Evet	82	5,16	1,191	,156	,253	315	,801	Hayır	235	5,12	1,224	,154	43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarımı, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Evet	82	4,05	,980	,117	-,419	315	,675	Hayır	235	4,10	,889	,123	44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Evet	82	4,13	,843	,106	-,099	315	,921	Hayır	235	4,14	,825	,107	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Evet	82	3,99	,923	,118	,005	315	,996	Hayır	235	3,99	,917	,118	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlarım.	Evet	82	4,04	,922	,107	-,456	315	,649	Hayır	235	4,09	,796	,114	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Evet	82	3,84	1,024	,124	-,695	315	,488	Hayır	235	3,93	,947	,129	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Evet	82	3,95	,901	,120	-,976	315	,330	Hayır	235	4,07	,945	,117																																																																																																																																								
42. Kazaları önlemek herkesin işidir.	Evet	82	5,16	1,191	,156	,253	315	,801																																																																																																																																																																																																																																										
	Hayır	235	5,12	1,224	,154				43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarımı, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Evet	82	4,05	,980	,117	-,419	315	,675	Hayır	235	4,10	,889	,123	44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Evet	82	4,13	,843	,106	-,099	315	,921	Hayır	235	4,14	,825	,107	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Evet	82	3,99	,923	,118	,005	315	,996	Hayır	235	3,99	,917	,118	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlarım.	Evet	82	4,04	,922	,107	-,456	315	,649	Hayır	235	4,09	,796	,114	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Evet	82	3,84	1,024	,124	-,695	315	,488	Hayır	235	3,93	,947	,129	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Evet	82	3,95	,901	,120	-,976	315	,330	Hayır	235	4,07	,945	,117																																																																																																																																																						
43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarımı, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Evet	82	4,05	,980	,117	-,419	315	,675																																																																																																																																																																																																																																										
	Hayır	235	4,10	,889	,123				44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Evet	82	4,13	,843	,106	-,099	315	,921	Hayır	235	4,14	,825	,107	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Evet	82	3,99	,923	,118	,005	315	,996	Hayır	235	3,99	,917	,118	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlarım.	Evet	82	4,04	,922	,107	-,456	315	,649	Hayır	235	4,09	,796	,114	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Evet	82	3,84	1,024	,124	-,695	315	,488	Hayır	235	3,93	,947	,129	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Evet	82	3,95	,901	,120	-,976	315	,330	Hayır	235	4,07	,945	,117																																																																																																																																																																				
44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Evet	82	4,13	,843	,106	-,099	315	,921																																																																																																																																																																																																																																										
	Hayır	235	4,14	,825	,107				45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Evet	82	3,99	,923	,118	,005	315	,996	Hayır	235	3,99	,917	,118	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlarım.	Evet	82	4,04	,922	,107	-,456	315	,649	Hayır	235	4,09	,796	,114	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Evet	82	3,84	1,024	,124	-,695	315	,488	Hayır	235	3,93	,947	,129	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Evet	82	3,95	,901	,120	-,976	315	,330	Hayır	235	4,07	,945	,117																																																																																																																																																																																		
45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Evet	82	3,99	,923	,118	,005	315	,996																																																																																																																																																																																																																																										
	Hayır	235	3,99	,917	,118				46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlarım.	Evet	82	4,04	,922	,107	-,456	315	,649	Hayır	235	4,09	,796	,114	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Evet	82	3,84	1,024	,124	-,695	315	,488	Hayır	235	3,93	,947	,129	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Evet	82	3,95	,901	,120	-,976	315	,330	Hayır	235	4,07	,945	,117																																																																																																																																																																																																
46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlarım.	Evet	82	4,04	,922	,107	-,456	315	,649																																																																																																																																																																																																																																										
	Hayır	235	4,09	,796	,114				47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Evet	82	3,84	1,024	,124	-,695	315	,488	Hayır	235	3,93	,947	,129	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Evet	82	3,95	,901	,120	-,976	315	,330	Hayır	235	4,07	,945	,117																																																																																																																																																																																																														
47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Evet	82	3,84	1,024	,124	-,695	315	,488																																																																																																																																																																																																																																										
	Hayır	235	3,93	,947	,129				48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Evet	82	3,95	,901	,120	-,976	315	,330	Hayır	235	4,07	,945	,117																																																																																																																																																																																																																												
48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Evet	82	3,95	,901	,120	-,976	315	,330																																																																																																																																																																																																																																										
	Hayır	235	4,07	,945	,117																																																																																																																																																																																																																																													

Yukarıdaki güvenlik kültürünün çalışanların hayatları boyunca iş kazası geçirme durumları değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi toplu sonuçlarında anlamlı farklılık oluşan soru cümlelerinin yorumlanışlarına aşağıda yer verilmiştir.

4.2.3.1 İş hayatı boyunca iş kazası geçirme durumu ile birinci anket cümlesi ilişkisinin analizi

(“Yöneticiler iş kazalarını azaltmada, çalışanların katılımını sağlık ve güvenlik faaliyetlerinin temeli olarak görmektedirler.” soru cümlesine ait puanların çalışanların hayatları boyunca iş kazası geçirme durumları değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 41- “Yöneticiler iş kazalarını azaltmada, çalışanların katılımını sağlık ve güvenlik faaliyetlerinin temeli olarak görmektedirler.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Hayatları Boyunca İş Kazası Geçirme Durumları Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	İş Kazası	N	$\bar{x}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
1. Yöneticiler iş kazalarını azaltmada, çalışanların katılımını sağlık ve güvenlik faaliyetlerinin temeli olarak görmektedirler.	Evet	82	3,52	1,178	,121	-3,19	111,2	,002
	Hayır	235	3,97	,842	,141			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 1. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların hayatları boyunca iş kazası geçirme durumları değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=3,19$; $p<.05$).

Tablo 41’de görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 1. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların hayatları boyunca iş kazası geçirme durumları değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, çalışma hayatları boyunca kaza geçirmiş olanlar ile geçirmemiş olan çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak çalışma hayatları boyunca kaza geçirmemiş olanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($t=3.19$; $p<.05$). Buna göre çalışma hayatları boyunca kaza geçirmemiş çalışanlar, kaza geçirmiş çalışanlardan daha fazla, yöneticilerin iş kazalarını azaltmada, çalışanların katılımını sağlık ve güvenlik faaliyetlerinin temeli olarak gördüklerini, kendilerini bu konuda sorumlu hissettiklerini düşünmektedirler.

4.2.3.2 İş hayatı boyunca iş kazası geçirme durumu ile ikinci anket cümlesi ilişkisinin analizi

(“Yöneticiler iş kazalarını azaltmada, çalışanların katılımını sağlık ve güvenlik faaliyetlerinin temeli olarak görmektedirler.” soru cümlesine ait puanların çalışanların hayatları boyunca iş kazası geçirme durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 42- “Yöneticiler, çalışanların eğitimini güvenliği sağlamada önemli bir adım olarak görmektedirler.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Hayatları Boyunca İş Kazası Geçirme Durumları Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	İş Kazası	N	$\bar{x}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
2. Yöneticiler, çalışanların eğitimini güvenliği sağlamada önemli bir adım olarak görmektedirler.	Evet	82	3,67	,994	,117	-2,59	127,7	,011
	Hayır	235	3,99	,877	,124			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 2. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların hayatları boyunca iş kazası geçirme durumları değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=2,59$; $p<.05$).

Tablo 42’de görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 2. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların hayatları boyunca iş kazası geçirme durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, çalışma hayatları boyunca kaza geçirmiş olanlar ile geçirmemiş olan çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak çalışma hayatları boyunca kaza geçirmemiş olanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($t=2,59$; $p<.05$). Buna göre çalışma hayatları boyunca kaza geçirmemiş çalışanlar, kaza geçirmiş çalışanlardan daha fazla, yöneticilerin, çalışanların eğitimini güvenliği sağlamada önemli bir adım olarak gördüklerini düşünmektedirler.

4.2.3.3 İş hayatı boyunca iş kazası geçirme durumu ile dördüncü anket cümlesi ilişkisinin analizi

“Yöneticiler, güvenlik faaliyetlerini geliştirmek ve devam ettirmek için, faaliyetleri izlemektedirler.” soru cümlesine ait puanların çalışanların hayatları boyunca iş kazası geçirme durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Tablo 43- “Yöneticiler, güvenlik faaliyetlerini geliştirmek ve devam ettirmek için, faaliyetleri izlemektedirler.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Hayatları Boyunca İş Kazası Geçirme Durumları Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	İş Kazası	N	$\bar{X}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
4. Yöneticiler, güvenlik faaliyetlerini geliştirmek ve devam ettirmek için, faaliyetleri izlemektedirler.	Evet	82	3,70	1,074	,113	-2,48	113,98	,014
	Hayır	235	4,02	,800	,130			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 4. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların hayatları boyunca iş kazası geçirme durumları değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=2,48$; $p<.05$).

Tablo 43’de görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 4. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların hayatları boyunca iş kazası geçirme durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, çalışma hayatları boyunca kaza geçirmiş olanlar ile geçirmemiş olan çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak çalışma hayatları boyunca kaza geçirmemiş olanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($t=2,48$; $p<.05$). Buna göre çalışma hayatları boyunca kaza geçirmemiş çalışanlar, kaza geçirmiş çalışanlardan daha fazla, yöneticilerin, güvenlik faaliyetlerini geliştirmek ve devam ettirmek için, faaliyetleri izlediklerini düşünmektedirler.

4.2.3.4 İş hayatı boyunca iş kazası geçirme durumu ile beşinci anket cümlesi ilişkisinin analizi

(“Firma yöneticileri, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk almaktadırlar.” soru cümlesine ait puanların çalışanların hayatları boyunca iş kazası geçirme durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 44- “Firma yöneticileri, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk almaktadırlar.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Hayatları Boyunca İş Kazası Geçirme Durumları Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	İş Kazası	N	$\bar{X}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
5. Firma yöneticileri, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk almaktadırlar.	Evet	82	3,42	1,139	,130	-3,11	122,05	,002
	Hayır	235	3,86	,966	,141			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 5. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların hayatları boyunca iş kazası geçirme durumları değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=3,11$; $p<.05$).

Tablo 44’de görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 5. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların hayatları boyunca iş kazası geçirme durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, çalışma hayatları boyunca kaza geçirmiş olanlar ile geçirmemiş olan çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak çalışma hayatları boyunca kaza geçirmemiş olanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($t=3.11$; $p<.05$). Buna göre çalışma hayatları boyunca kaza geçirmemiş çalışanlar, kaza geçirmiş çalışanlardan daha fazla, firma yöneticilerinin, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk aldıklarını düşünmektedirler.

4.2.3.5 İş hayatı boyunca iş kazası geçirme durumu ile altıncı anket cümlesi ilişkisinin analizi

“Yöneticiler güvenlik konularında belirgin bir şekilde öncülük etmektedirler.” soru cümlesine ait puanların çalışanların hayatları boyunca iş kazası geçirme durumları değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 45- “Yöneticiler güvenlik konularında belirgin bir şekilde öncülük etmektedirler.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Hayatları Boyunca İş Kazası Geçirme Durumları Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	İş Kazası	N	$\bar{X}$	SS	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
6. Yöneticiler güvenlik konularında belirgin bir şekilde öncülük etmektedirler.	Evet	82	3,64	,926	,117	-2,001	314	,046
	Hayır	235	3,88	,904	,119			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 6. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların hayatları boyunca iş kazası geçirme durumları değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=2,001$; $p<.05$).

Tablo 45’de görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 6. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların hayatları boyunca iş kazası geçirme durumları değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, çalışma hayatları boyunca kaza geçirmiş olanlar ile geçirmemiş olan çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak çalışma hayatları boyunca kaza geçirmemiş olanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($t=2,001$; $p<.05$). Buna göre çalışma hayatları boyunca kaza geçirmemiş çalışanlar, kaza geçirmiş çalışanlardan daha fazla, yöneticilerin güvenlik konularında belirgin bir şekilde öncülük ettiklerini düşünmektedirler.

4.2.3.6 İş hayatı boyunca iş kazası geçirme durumu ile yedinci anket cümlesi ilişkisinin analizi

(“Yöneticiler, düzenli olarak iş koşullarını kontrol etmek ya da çalışanlarla konuşmak için üretim sahasını ziyaret etmektedirler.” soru cümlesine ait puanların çalışanların hayatları boyunca iş kazası geçirme durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 46- “Yöneticiler, düzenli olarak iş koşullarını kontrol etmek ya da çalışanlarla konuşmak için üretim sahasını ziyaret etmektedirler.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Hayatları Boyunca İş Kazası Geçirme Durumları Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	İş Kazası	N	$\bar{X}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
7. Yöneticiler, düzenli olarak iş koşullarını kontrol etmek ya da çalışanlarla konuşmak için üretim sahasını ziyaret etmektedirler.	Evet	82	3,46	1,178	,134	-2,32	123,31	,022
	Hayır	235	3,80	,991	,145			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 7. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların hayatları boyunca iş kazası geçirme durumları değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=2,32$; $p<.05$).

Tablo 46’da görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 7. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların hayatları boyunca iş kazası geçirme durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, çalışma hayatları boyunca kaza geçirmiş olanlar ile geçirmemiş olan çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak çalışma hayatları boyunca kaza geçirmemiş olanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($t=2,32$; $p<.05$). Buna göre çalışma hayatları boyunca kaza geçirmemiş çalışanlar, kaza geçirmiş çalışanlardan daha fazla, yöneticilerin, düzenli olarak iş koşullarını kontrol etmek ya da çalışanlarla konuşmak için üretim sahasını ziyaret ettiklerini düşünmektedirler.

4.2.3.7 İş hayatı boyunca iş kazası geçirme durumu ile on beşinci anket cümlesi ilişkisinin analizi

(“Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.” soru cümlesine ait puanların çalışanların hayatları boyunca iş kazası geçirme durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 47- “Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Hayatları Boyunca İş Kazası Geçirme Durumları Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	İş Kazası	N	$\bar{X}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evet	82	3,63	1,037	,124	-2,39	130,82	,018
	Hayır	235	3,94	,943	,130			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin çalışanlar hakkındaki 15. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların hayatları boyunca iş kazası geçirme durumları değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=2,39$; $p<.05$).

Tablo 47’de görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 15. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların hayatları boyunca iş kazası geçirme durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, çalışma hayatları boyunca kaza geçirmiş olanlar ile geçirmemiş olan çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak çalışma hayatları boyunca kaza geçirmemiş olanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($t=2,39$; $p<.05$). Buna göre çalışma hayatları boyunca kaza geçirmemiş çalışanlar, kaza geçirmiş çalışanlardan daha fazla, çalışanların İSG eğitimlerine eksiksiz katıldıklarını düşünmektedirler.

4.2.3.8 İş hayatı boyunca iş kazası geçirme durumu ile on yedinci anket cümlesi ilişkisinin analizi

“Çalışanların düzenli olarak işyeri sağlık ve güvenlik konuları hakkında fikirleri alınır, katılımları sağlanır.” soru cümlesine ait puanların çalışanların hayatları boyunca iş kazası geçirme durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 48- “Çalışanların düzenli olarak işyeri sağlık ve güvenlik konuları hakkında fikirleri alınır, katılımları sağlanır.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Hayatları Boyunca İş Kazası Geçirme Durumları Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	İş Kazası	N	$\bar{X}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
17. Çalışanların düzenli olarak işyeri sağlık ve güvenlik konuları hakkında fikirleri alınır, katılımları sağlanır.	Evet	82	3,41	1,122	,127	-2,26	123,39	,025
	Hayır	235	3,73	,944	,138			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin çalışanlar hakkındaki 17. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların hayatları boyunca iş kazası geçirme durumları değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=2,26$; $p<.05$).

Tablo 48’de görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 17. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların hayatları boyunca iş kazası geçirme durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, çalışma hayatları boyunca kaza geçirmiş olanlar ile geçirmemiş olan çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak çalışma hayatları boyunca kaza geçirmemiş olanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($t=2,26$; $p<.05$). Buna göre çalışma hayatları boyunca kaza geçirmemiş çalışanlar, kaza geçirmiş çalışanlardan daha fazla, işyerlerinde, çalışanların düzenli olarak işyeri sağlık ve güvenlik konuları hakkında fikirlerinin alındığını, katılımlarının sağlandığını düşünmektedirler.

4.2.3.9 İş hayatı boyunca iş kazası geçirme durumu ile yirmi birinci anket cümlesi ilişkisinin analizi

(“İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.” soru cümlesine ait puanların çalışanların hayatları boyunca iş kazası geçirme durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 49- “İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Hayatları Boyunca İş Kazası Geçirme Durumları Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	İş Kazası	N	$\bar{X}$	SS	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
21. İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.	Evet	82	4,02	,955	,101	-2,54	315	,012
	Hayır	235	4,28	,720	,116			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin çalışanlar hakkındaki 21. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların hayatları boyunca iş kazası geçirme durumları değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=2,54$; $p<.05$).

Tablo 49’da görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 21. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların hayatları boyunca iş kazası geçirme durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, çalışma hayatları boyunca kaza geçirmiş olanlar ile geçirmemiş olan çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak çalışma hayatları boyunca kaza geçirmemiş olanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($t=2,54$; $p<.05$). Buna göre çalışma hayatları boyunca kaza geçirmemiş çalışanlar, kaza geçirmiş çalışanlardan daha fazla, işlerinin gerektirdiği güvenlik kurallarını anladığını düşünmektedirler.

4.2.3.10 İş hayatı boyunca iş kazası geçirme durumu ile yirmi ikinci anket cümlesi ilişkisinin analizi

(“İş yerimdeki güvenlik sorunlarıyla baş edebiliyorum.” soru cümlesine ait puanların çalışanların hayatları boyunca iş kazası geçirme durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 50- “İş yerimdeki güvenlik sorunlarıyla baş edebiliyorum.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Hayatları Boyunca İş Kazası Geçirme Durumları Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	İş Kazası	N	$\bar{X}$	SS	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
22. İş yerimdeki güvenlik sorunlarıyla baş edebiliyorum.	Evet	82	3,68	1,053	,119	-2,41	123,3	,017
	Hayır	235	4,00	,884	,130			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin çalışanlar hakkındaki 22. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların hayatları boyunca iş kazası geçirme durumları değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=2,41$; $p<.05$).

Tablo 50’de görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 22. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların hayatları boyunca iş kazası geçirme durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, çalışma hayatları boyunca kaza geçirmiş olanlar ile geçirmemiş olan çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak çalışma hayatları boyunca kaza geçirmemiş olanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($t=2,41$; $p<.05$). Buna göre çalışma hayatları boyunca kaza geçirmemiş çalışanlar, kaza geçirmiş çalışanlardan daha fazla, iş yerindeki güvenlik sorunlarıyla baş edebildiğini düşünmektedirler.

4.2.4 İş yerlerinde iş kazası geçirme durumları ile iş güvenliği kültürü arasındaki ilişkinin analizi

(Güvenlik kültürünün çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde iş kazası geçirme durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi bulguları ve yorumlanması)

Tablo 51- Güvenlik Kültürünün Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde İş Kazası Geçirme Durumları Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Toplu Sonuçlar (Devam)

Soru cümlesi	İş Kazası	N	$\bar{X}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P																																																																																																																																																																																																
1. Yöneticiler iş kazalarını azaltmada, çalışanların katılımını sağlık ve güvenlik faaliyetlerinin temeli olarak görmektedirler.	Evete	67	3,61	1,072	0,131	-2,178	93,471	0,032																																																																																																																																																																																																
	Hayır	250	3,92	0,917	0,143				2. Yöneticiler, çalışanların eğitimini güvenliği sağlamada önemli bir adım olarak görmektedirler.	Evete	67	3,61	1,014	0,125	-2,77	94,007	0,007	Hayır	250	3,99	0,876	0,136	3. Yöneticiler firmada güvenlik politikasını anlamamız için güvenlik iletişimine önem vermektedirler.	Evete	67	3,67	0,991	0,118	-2,192	91,35	0,031	Hayır	250	3,96	0,816	0,132	4. Yöneticiler, güvenlik faaliyetlerini geliştirmek ve devam ettirmek için, faaliyetleri izlemektedirler.	Evete	67	3,69	1,018	0,121	-2,317	91,515	0,023	Hayır	250	4	0,841	0,135	5. Firma yöneticileri, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk almaktadırlar.	Evete	66	3,45	1,055	0,141	-2,618	314	0,009	Hayır	250	3,82	1,01	0,145	6. Yöneticiler güvenlik konularında belirgin bir şekilde öncülük etmektedirler.	Evete	66	3,7	0,944	0,126	-1,194	314	0,233	Hayır	250	3,85	0,906	0,13	7. Yöneticiler, düzenli olarak iş koşullarını kontrol etmek ya da çalışanlarla konuşmak için üretim sahasını ziyaret etmektedirler.	Evete	67	3,33	1,198	0,142	-3,065	91,267	0,003	Hayır	250	3,82	0,985	0,159	8. Yönetim, çalışanların güvenliğine oldukça önem vermektedir.	Evete	66	3,67	1,043	0,134	-1,739	314	0,083	Hayır	250	3,9	0,95	0,142	9. Güvenlik meselelerine yüksek bir öncelik verilmediğine inanıyorum.	Evete	67	2,73	1,226	0,179	-0,517	315	0,606	Hayır	250	2,82	1,324	0,172	10. Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.	Evete	67	3,61	0,904	0,124	-2,098	315	0,037	Hayır	250	3,87	0,9	0,124	11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	Evete	66	3,8	0,915	0,135	1,085	314	0,279	Hayır	250	3,66	0,995	0,129	12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Evete	67	3,67	1,064	0,128	-1,035	315	0,301	Hayır	250	3,8	0,89	0,142	13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Evete	66	3,61	1,135	0,278	-1,143	314	0,254	Hayır	250	3,92	2,182	0,196	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Evete	67	3,9	0,8	0,122	-0,398	315	0,691	Hayır	250	3,94	0,908	0,113	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evete	67	3,66	1,081	0,134	-1,969	315	0,05	Hayır
2. Yöneticiler, çalışanların eğitimini güvenliği sağlamada önemli bir adım olarak görmektedirler.	Evete	67	3,61	1,014	0,125	-2,77	94,007	0,007																																																																																																																																																																																																
	Hayır	250	3,99	0,876	0,136				3. Yöneticiler firmada güvenlik politikasını anlamamız için güvenlik iletişimine önem vermektedirler.	Evete	67	3,67	0,991	0,118	-2,192	91,35	0,031	Hayır	250	3,96	0,816	0,132	4. Yöneticiler, güvenlik faaliyetlerini geliştirmek ve devam ettirmek için, faaliyetleri izlemektedirler.	Evete	67	3,69	1,018	0,121	-2,317	91,515	0,023	Hayır	250	4	0,841	0,135	5. Firma yöneticileri, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk almaktadırlar.	Evete	66	3,45	1,055	0,141	-2,618	314	0,009	Hayır	250	3,82	1,01	0,145	6. Yöneticiler güvenlik konularında belirgin bir şekilde öncülük etmektedirler.	Evete	66	3,7	0,944	0,126	-1,194	314	0,233	Hayır	250	3,85	0,906	0,13	7. Yöneticiler, düzenli olarak iş koşullarını kontrol etmek ya da çalışanlarla konuşmak için üretim sahasını ziyaret etmektedirler.	Evete	67	3,33	1,198	0,142	-3,065	91,267	0,003	Hayır	250	3,82	0,985	0,159	8. Yönetim, çalışanların güvenliğine oldukça önem vermektedir.	Evete	66	3,67	1,043	0,134	-1,739	314	0,083	Hayır	250	3,9	0,95	0,142	9. Güvenlik meselelerine yüksek bir öncelik verilmediğine inanıyorum.	Evete	67	2,73	1,226	0,179	-0,517	315	0,606	Hayır	250	2,82	1,324	0,172	10. Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.	Evete	67	3,61	0,904	0,124	-2,098	315	0,037	Hayır	250	3,87	0,9	0,124	11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	Evete	66	3,8	0,915	0,135	1,085	314	0,279	Hayır	250	3,66	0,995	0,129	12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Evete	67	3,67	1,064	0,128	-1,035	315	0,301	Hayır	250	3,8	0,89	0,142	13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Evete	66	3,61	1,135	0,278	-1,143	314	0,254	Hayır	250	3,92	2,182	0,196	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Evete	67	3,9	0,8	0,122	-0,398	315	0,691	Hayır	250	3,94	0,908	0,113	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evete	67	3,66	1,081	0,134	-1,969	315	0,05	Hayır	250	3,92	0,941	0,145										
3. Yöneticiler firmada güvenlik politikasını anlamamız için güvenlik iletişimine önem vermektedirler.	Evete	67	3,67	0,991	0,118	-2,192	91,35	0,031																																																																																																																																																																																																
	Hayır	250	3,96	0,816	0,132				4. Yöneticiler, güvenlik faaliyetlerini geliştirmek ve devam ettirmek için, faaliyetleri izlemektedirler.	Evete	67	3,69	1,018	0,121	-2,317	91,515	0,023	Hayır	250	4	0,841	0,135	5. Firma yöneticileri, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk almaktadırlar.	Evete	66	3,45	1,055	0,141	-2,618	314	0,009	Hayır	250	3,82	1,01	0,145	6. Yöneticiler güvenlik konularında belirgin bir şekilde öncülük etmektedirler.	Evete	66	3,7	0,944	0,126	-1,194	314	0,233	Hayır	250	3,85	0,906	0,13	7. Yöneticiler, düzenli olarak iş koşullarını kontrol etmek ya da çalışanlarla konuşmak için üretim sahasını ziyaret etmektedirler.	Evete	67	3,33	1,198	0,142	-3,065	91,267	0,003	Hayır	250	3,82	0,985	0,159	8. Yönetim, çalışanların güvenliğine oldukça önem vermektedir.	Evete	66	3,67	1,043	0,134	-1,739	314	0,083	Hayır	250	3,9	0,95	0,142	9. Güvenlik meselelerine yüksek bir öncelik verilmediğine inanıyorum.	Evete	67	2,73	1,226	0,179	-0,517	315	0,606	Hayır	250	2,82	1,324	0,172	10. Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.	Evete	67	3,61	0,904	0,124	-2,098	315	0,037	Hayır	250	3,87	0,9	0,124	11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	Evete	66	3,8	0,915	0,135	1,085	314	0,279	Hayır	250	3,66	0,995	0,129	12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Evete	67	3,67	1,064	0,128	-1,035	315	0,301	Hayır	250	3,8	0,89	0,142	13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Evete	66	3,61	1,135	0,278	-1,143	314	0,254	Hayır	250	3,92	2,182	0,196	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Evete	67	3,9	0,8	0,122	-0,398	315	0,691	Hayır	250	3,94	0,908	0,113	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evete	67	3,66	1,081	0,134	-1,969	315	0,05	Hayır	250	3,92	0,941	0,145																								
4. Yöneticiler, güvenlik faaliyetlerini geliştirmek ve devam ettirmek için, faaliyetleri izlemektedirler.	Evete	67	3,69	1,018	0,121	-2,317	91,515	0,023																																																																																																																																																																																																
	Hayır	250	4	0,841	0,135				5. Firma yöneticileri, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk almaktadırlar.	Evete	66	3,45	1,055	0,141	-2,618	314	0,009	Hayır	250	3,82	1,01	0,145	6. Yöneticiler güvenlik konularında belirgin bir şekilde öncülük etmektedirler.	Evete	66	3,7	0,944	0,126	-1,194	314	0,233	Hayır	250	3,85	0,906	0,13	7. Yöneticiler, düzenli olarak iş koşullarını kontrol etmek ya da çalışanlarla konuşmak için üretim sahasını ziyaret etmektedirler.	Evete	67	3,33	1,198	0,142	-3,065	91,267	0,003	Hayır	250	3,82	0,985	0,159	8. Yönetim, çalışanların güvenliğine oldukça önem vermektedir.	Evete	66	3,67	1,043	0,134	-1,739	314	0,083	Hayır	250	3,9	0,95	0,142	9. Güvenlik meselelerine yüksek bir öncelik verilmediğine inanıyorum.	Evete	67	2,73	1,226	0,179	-0,517	315	0,606	Hayır	250	2,82	1,324	0,172	10. Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.	Evete	67	3,61	0,904	0,124	-2,098	315	0,037	Hayır	250	3,87	0,9	0,124	11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	Evete	66	3,8	0,915	0,135	1,085	314	0,279	Hayır	250	3,66	0,995	0,129	12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Evete	67	3,67	1,064	0,128	-1,035	315	0,301	Hayır	250	3,8	0,89	0,142	13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Evete	66	3,61	1,135	0,278	-1,143	314	0,254	Hayır	250	3,92	2,182	0,196	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Evete	67	3,9	0,8	0,122	-0,398	315	0,691	Hayır	250	3,94	0,908	0,113	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evete	67	3,66	1,081	0,134	-1,969	315	0,05	Hayır	250	3,92	0,941	0,145																																						
5. Firma yöneticileri, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk almaktadırlar.	Evete	66	3,45	1,055	0,141	-2,618	314	0,009																																																																																																																																																																																																
	Hayır	250	3,82	1,01	0,145				6. Yöneticiler güvenlik konularında belirgin bir şekilde öncülük etmektedirler.	Evete	66	3,7	0,944	0,126	-1,194	314	0,233	Hayır	250	3,85	0,906	0,13	7. Yöneticiler, düzenli olarak iş koşullarını kontrol etmek ya da çalışanlarla konuşmak için üretim sahasını ziyaret etmektedirler.	Evete	67	3,33	1,198	0,142	-3,065	91,267	0,003	Hayır	250	3,82	0,985	0,159	8. Yönetim, çalışanların güvenliğine oldukça önem vermektedir.	Evete	66	3,67	1,043	0,134	-1,739	314	0,083	Hayır	250	3,9	0,95	0,142	9. Güvenlik meselelerine yüksek bir öncelik verilmediğine inanıyorum.	Evete	67	2,73	1,226	0,179	-0,517	315	0,606	Hayır	250	2,82	1,324	0,172	10. Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.	Evete	67	3,61	0,904	0,124	-2,098	315	0,037	Hayır	250	3,87	0,9	0,124	11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	Evete	66	3,8	0,915	0,135	1,085	314	0,279	Hayır	250	3,66	0,995	0,129	12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Evete	67	3,67	1,064	0,128	-1,035	315	0,301	Hayır	250	3,8	0,89	0,142	13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Evete	66	3,61	1,135	0,278	-1,143	314	0,254	Hayır	250	3,92	2,182	0,196	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Evete	67	3,9	0,8	0,122	-0,398	315	0,691	Hayır	250	3,94	0,908	0,113	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evete	67	3,66	1,081	0,134	-1,969	315	0,05	Hayır	250	3,92	0,941	0,145																																																				
6. Yöneticiler güvenlik konularında belirgin bir şekilde öncülük etmektedirler.	Evete	66	3,7	0,944	0,126	-1,194	314	0,233																																																																																																																																																																																																
	Hayır	250	3,85	0,906	0,13				7. Yöneticiler, düzenli olarak iş koşullarını kontrol etmek ya da çalışanlarla konuşmak için üretim sahasını ziyaret etmektedirler.	Evete	67	3,33	1,198	0,142	-3,065	91,267	0,003	Hayır	250	3,82	0,985	0,159	8. Yönetim, çalışanların güvenliğine oldukça önem vermektedir.	Evete	66	3,67	1,043	0,134	-1,739	314	0,083	Hayır	250	3,9	0,95	0,142	9. Güvenlik meselelerine yüksek bir öncelik verilmediğine inanıyorum.	Evete	67	2,73	1,226	0,179	-0,517	315	0,606	Hayır	250	2,82	1,324	0,172	10. Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.	Evete	67	3,61	0,904	0,124	-2,098	315	0,037	Hayır	250	3,87	0,9	0,124	11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	Evete	66	3,8	0,915	0,135	1,085	314	0,279	Hayır	250	3,66	0,995	0,129	12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Evete	67	3,67	1,064	0,128	-1,035	315	0,301	Hayır	250	3,8	0,89	0,142	13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Evete	66	3,61	1,135	0,278	-1,143	314	0,254	Hayır	250	3,92	2,182	0,196	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Evete	67	3,9	0,8	0,122	-0,398	315	0,691	Hayır	250	3,94	0,908	0,113	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evete	67	3,66	1,081	0,134	-1,969	315	0,05	Hayır	250	3,92	0,941	0,145																																																																		
7. Yöneticiler, düzenli olarak iş koşullarını kontrol etmek ya da çalışanlarla konuşmak için üretim sahasını ziyaret etmektedirler.	Evete	67	3,33	1,198	0,142	-3,065	91,267	0,003																																																																																																																																																																																																
	Hayır	250	3,82	0,985	0,159				8. Yönetim, çalışanların güvenliğine oldukça önem vermektedir.	Evete	66	3,67	1,043	0,134	-1,739	314	0,083	Hayır	250	3,9	0,95	0,142	9. Güvenlik meselelerine yüksek bir öncelik verilmediğine inanıyorum.	Evete	67	2,73	1,226	0,179	-0,517	315	0,606	Hayır	250	2,82	1,324	0,172	10. Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.	Evete	67	3,61	0,904	0,124	-2,098	315	0,037	Hayır	250	3,87	0,9	0,124	11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	Evete	66	3,8	0,915	0,135	1,085	314	0,279	Hayır	250	3,66	0,995	0,129	12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Evete	67	3,67	1,064	0,128	-1,035	315	0,301	Hayır	250	3,8	0,89	0,142	13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Evete	66	3,61	1,135	0,278	-1,143	314	0,254	Hayır	250	3,92	2,182	0,196	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Evete	67	3,9	0,8	0,122	-0,398	315	0,691	Hayır	250	3,94	0,908	0,113	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evete	67	3,66	1,081	0,134	-1,969	315	0,05	Hayır	250	3,92	0,941	0,145																																																																																
8. Yönetim, çalışanların güvenliğine oldukça önem vermektedir.	Evete	66	3,67	1,043	0,134	-1,739	314	0,083																																																																																																																																																																																																
	Hayır	250	3,9	0,95	0,142				9. Güvenlik meselelerine yüksek bir öncelik verilmediğine inanıyorum.	Evete	67	2,73	1,226	0,179	-0,517	315	0,606	Hayır	250	2,82	1,324	0,172	10. Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.	Evete	67	3,61	0,904	0,124	-2,098	315	0,037	Hayır	250	3,87	0,9	0,124	11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	Evete	66	3,8	0,915	0,135	1,085	314	0,279	Hayır	250	3,66	0,995	0,129	12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Evete	67	3,67	1,064	0,128	-1,035	315	0,301	Hayır	250	3,8	0,89	0,142	13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Evete	66	3,61	1,135	0,278	-1,143	314	0,254	Hayır	250	3,92	2,182	0,196	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Evete	67	3,9	0,8	0,122	-0,398	315	0,691	Hayır	250	3,94	0,908	0,113	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evete	67	3,66	1,081	0,134	-1,969	315	0,05	Hayır	250	3,92	0,941	0,145																																																																																														
9. Güvenlik meselelerine yüksek bir öncelik verilmediğine inanıyorum.	Evete	67	2,73	1,226	0,179	-0,517	315	0,606																																																																																																																																																																																																
	Hayır	250	2,82	1,324	0,172				10. Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.	Evete	67	3,61	0,904	0,124	-2,098	315	0,037	Hayır	250	3,87	0,9	0,124	11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	Evete	66	3,8	0,915	0,135	1,085	314	0,279	Hayır	250	3,66	0,995	0,129	12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Evete	67	3,67	1,064	0,128	-1,035	315	0,301	Hayır	250	3,8	0,89	0,142	13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Evete	66	3,61	1,135	0,278	-1,143	314	0,254	Hayır	250	3,92	2,182	0,196	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Evete	67	3,9	0,8	0,122	-0,398	315	0,691	Hayır	250	3,94	0,908	0,113	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evete	67	3,66	1,081	0,134	-1,969	315	0,05	Hayır	250	3,92	0,941	0,145																																																																																																												
10. Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.	Evete	67	3,61	0,904	0,124	-2,098	315	0,037																																																																																																																																																																																																
	Hayır	250	3,87	0,9	0,124				11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	Evete	66	3,8	0,915	0,135	1,085	314	0,279	Hayır	250	3,66	0,995	0,129	12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Evete	67	3,67	1,064	0,128	-1,035	315	0,301	Hayır	250	3,8	0,89	0,142	13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Evete	66	3,61	1,135	0,278	-1,143	314	0,254	Hayır	250	3,92	2,182	0,196	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Evete	67	3,9	0,8	0,122	-0,398	315	0,691	Hayır	250	3,94	0,908	0,113	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evete	67	3,66	1,081	0,134	-1,969	315	0,05	Hayır	250	3,92	0,941	0,145																																																																																																																										
11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	Evete	66	3,8	0,915	0,135	1,085	314	0,279																																																																																																																																																																																																
	Hayır	250	3,66	0,995	0,129				12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Evete	67	3,67	1,064	0,128	-1,035	315	0,301	Hayır	250	3,8	0,89	0,142	13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Evete	66	3,61	1,135	0,278	-1,143	314	0,254	Hayır	250	3,92	2,182	0,196	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Evete	67	3,9	0,8	0,122	-0,398	315	0,691	Hayır	250	3,94	0,908	0,113	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evete	67	3,66	1,081	0,134	-1,969	315	0,05	Hayır	250	3,92	0,941	0,145																																																																																																																																								
12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Evete	67	3,67	1,064	0,128	-1,035	315	0,301																																																																																																																																																																																																
	Hayır	250	3,8	0,89	0,142				13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Evete	66	3,61	1,135	0,278	-1,143	314	0,254	Hayır	250	3,92	2,182	0,196	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Evete	67	3,9	0,8	0,122	-0,398	315	0,691	Hayır	250	3,94	0,908	0,113	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evete	67	3,66	1,081	0,134	-1,969	315	0,05	Hayır	250	3,92	0,941	0,145																																																																																																																																																						
13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Evete	66	3,61	1,135	0,278	-1,143	314	0,254																																																																																																																																																																																																
	Hayır	250	3,92	2,182	0,196				14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Evete	67	3,9	0,8	0,122	-0,398	315	0,691	Hayır	250	3,94	0,908	0,113	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evete	67	3,66	1,081	0,134	-1,969	315	0,05	Hayır	250	3,92	0,941	0,145																																																																																																																																																																				
14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Evete	67	3,9	0,8	0,122	-0,398	315	0,691																																																																																																																																																																																																
	Hayır	250	3,94	0,908	0,113				15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evete	67	3,66	1,081	0,134	-1,969	315	0,05	Hayır	250	3,92	0,941	0,145																																																																																																																																																																																		
15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evete	67	3,66	1,081	0,134	-1,969	315	0,05																																																																																																																																																																																																
	Hayır	250	3,92	0,941	0,145																																																																																																																																																																																																			

Tablo 51- Güvenlik Kültürünün Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde İş Kazası Geçirme Durumları Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Toplu Sonuçları (Devam)

Soru cümlesi	İş Kazası	N	$\bar{X}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P																																																																																																																																																																																																
16. Çalışanlar İSG eğitimlerinde iş kazalarını önleme konusunda yeterince eğitilirler.	Evet	67	3,57	1,018	0,134	-1,739	315	0,083																																																																																																																																																																																																
	Hayır	250	3,8	0,961	0,138				17. Çalışanların düzenli olarak işyeri sağlık ve güvenlik konuları hakkında fikirleri alınır, katılımları sağlanır.	Evet	67	3,43	1,131	0,137	-1,797	92,851	0,076	Hayır	250	3,7	0,957	0,151	18. İşyeri sağlık ve güvenlik eğitimi çalışanların işlerinde karşılaştıkları çeşitli durumları kapsar.	Evet	67	3,7	0,888	0,121	-1,58	315	0,115	Hayır	250	3,89	0,874	0,122	19. İşyerimde iş güvenliği konusundaki sorumluluklarımı ne olduğunu biliyorum.	Evet	67	4	0,921	0,114	-1,415	314	0,158	Hayır	249	4,16	0,797	0,123	20. Firmamızda acil durumlar sırasında her çalışan ne yapacağını bilir.	Evet	67	3,6	1,088	0,14	-1,08	315	0,281	Hayır	250	3,75	0,996	0,147	21. İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.	Evet	67	4,01	0,961	0,109	-2,33	315	0,02	Hayır	250	4,27	0,736	0,126	22. İş yerimdeki güvenlik sorunlarıyla baş edebiliyorum.	Evet	67	3,73	0,994	0,129	-1,81	315	0,072	Hayır	250	3,96	0,92	0,135	23. Güvenlik kurallarına her zaman uyuyorum.	Evet	67	4,13	0,776	0,112	-0,34	315	0,736	Hayır	250	4,17	0,82	0,108	24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.	Evet	67	4,33	0,894	0,109	-0,14	315	0,886	Hayır	250	4,34	0,767	0,12	25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Evet	67	3,51	1,035	0,145	-0,80	315	0,423	Hayır	250	3,62	1,062	0,143	26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Evet	67	3,61	0,969	0,14	-0,23	315	0,819	Hayır	250	3,64	1,032	0,135	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Evet	67	3,76	0,971	0,129	-0,30	315	0,763	Hayır	250	3,8	0,927	0,132	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Evet	67	3,7	1,101	0,154	0,4	315	0,69	Hayır	250	3,64	1,122	0,152	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Evet	67	2,52	1,56	0,226	-0,89	315	0,373	Hayır	250	2,72	1,662	0,218	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Evet	67	2,6	1,706	0,236	-0,78	315	0,438	Hayır
17. Çalışanların düzenli olarak işyeri sağlık ve güvenlik konuları hakkında fikirleri alınır, katılımları sağlanır.	Evet	67	3,43	1,131	0,137	-1,797	92,851	0,076																																																																																																																																																																																																
	Hayır	250	3,7	0,957	0,151				18. İşyeri sağlık ve güvenlik eğitimi çalışanların işlerinde karşılaştıkları çeşitli durumları kapsar.	Evet	67	3,7	0,888	0,121	-1,58	315	0,115	Hayır	250	3,89	0,874	0,122	19. İşyerimde iş güvenliği konusundaki sorumluluklarımı ne olduğunu biliyorum.	Evet	67	4	0,921	0,114	-1,415	314	0,158	Hayır	249	4,16	0,797	0,123	20. Firmamızda acil durumlar sırasında her çalışan ne yapacağını bilir.	Evet	67	3,6	1,088	0,14	-1,08	315	0,281	Hayır	250	3,75	0,996	0,147	21. İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.	Evet	67	4,01	0,961	0,109	-2,33	315	0,02	Hayır	250	4,27	0,736	0,126	22. İş yerimdeki güvenlik sorunlarıyla baş edebiliyorum.	Evet	67	3,73	0,994	0,129	-1,81	315	0,072	Hayır	250	3,96	0,92	0,135	23. Güvenlik kurallarına her zaman uyuyorum.	Evet	67	4,13	0,776	0,112	-0,34	315	0,736	Hayır	250	4,17	0,82	0,108	24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.	Evet	67	4,33	0,894	0,109	-0,14	315	0,886	Hayır	250	4,34	0,767	0,12	25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Evet	67	3,51	1,035	0,145	-0,80	315	0,423	Hayır	250	3,62	1,062	0,143	26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Evet	67	3,61	0,969	0,14	-0,23	315	0,819	Hayır	250	3,64	1,032	0,135	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Evet	67	3,76	0,971	0,129	-0,30	315	0,763	Hayır	250	3,8	0,927	0,132	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Evet	67	3,7	1,101	0,154	0,4	315	0,69	Hayır	250	3,64	1,122	0,152	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Evet	67	2,52	1,56	0,226	-0,89	315	0,373	Hayır	250	2,72	1,662	0,218	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Evet	67	2,6	1,706	0,236	-0,78	315	0,438	Hayır	250	2,78	1,716	0,235										
18. İşyeri sağlık ve güvenlik eğitimi çalışanların işlerinde karşılaştıkları çeşitli durumları kapsar.	Evet	67	3,7	0,888	0,121	-1,58	315	0,115																																																																																																																																																																																																
	Hayır	250	3,89	0,874	0,122				19. İşyerimde iş güvenliği konusundaki sorumluluklarımı ne olduğunu biliyorum.	Evet	67	4	0,921	0,114	-1,415	314	0,158	Hayır	249	4,16	0,797	0,123	20. Firmamızda acil durumlar sırasında her çalışan ne yapacağını bilir.	Evet	67	3,6	1,088	0,14	-1,08	315	0,281	Hayır	250	3,75	0,996	0,147	21. İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.	Evet	67	4,01	0,961	0,109	-2,33	315	0,02	Hayır	250	4,27	0,736	0,126	22. İş yerimdeki güvenlik sorunlarıyla baş edebiliyorum.	Evet	67	3,73	0,994	0,129	-1,81	315	0,072	Hayır	250	3,96	0,92	0,135	23. Güvenlik kurallarına her zaman uyuyorum.	Evet	67	4,13	0,776	0,112	-0,34	315	0,736	Hayır	250	4,17	0,82	0,108	24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.	Evet	67	4,33	0,894	0,109	-0,14	315	0,886	Hayır	250	4,34	0,767	0,12	25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Evet	67	3,51	1,035	0,145	-0,80	315	0,423	Hayır	250	3,62	1,062	0,143	26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Evet	67	3,61	0,969	0,14	-0,23	315	0,819	Hayır	250	3,64	1,032	0,135	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Evet	67	3,76	0,971	0,129	-0,30	315	0,763	Hayır	250	3,8	0,927	0,132	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Evet	67	3,7	1,101	0,154	0,4	315	0,69	Hayır	250	3,64	1,122	0,152	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Evet	67	2,52	1,56	0,226	-0,89	315	0,373	Hayır	250	2,72	1,662	0,218	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Evet	67	2,6	1,706	0,236	-0,78	315	0,438	Hayır	250	2,78	1,716	0,235																								
19. İşyerimde iş güvenliği konusundaki sorumluluklarımı ne olduğunu biliyorum.	Evet	67	4	0,921	0,114	-1,415	314	0,158																																																																																																																																																																																																
	Hayır	249	4,16	0,797	0,123				20. Firmamızda acil durumlar sırasında her çalışan ne yapacağını bilir.	Evet	67	3,6	1,088	0,14	-1,08	315	0,281	Hayır	250	3,75	0,996	0,147	21. İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.	Evet	67	4,01	0,961	0,109	-2,33	315	0,02	Hayır	250	4,27	0,736	0,126	22. İş yerimdeki güvenlik sorunlarıyla baş edebiliyorum.	Evet	67	3,73	0,994	0,129	-1,81	315	0,072	Hayır	250	3,96	0,92	0,135	23. Güvenlik kurallarına her zaman uyuyorum.	Evet	67	4,13	0,776	0,112	-0,34	315	0,736	Hayır	250	4,17	0,82	0,108	24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.	Evet	67	4,33	0,894	0,109	-0,14	315	0,886	Hayır	250	4,34	0,767	0,12	25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Evet	67	3,51	1,035	0,145	-0,80	315	0,423	Hayır	250	3,62	1,062	0,143	26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Evet	67	3,61	0,969	0,14	-0,23	315	0,819	Hayır	250	3,64	1,032	0,135	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Evet	67	3,76	0,971	0,129	-0,30	315	0,763	Hayır	250	3,8	0,927	0,132	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Evet	67	3,7	1,101	0,154	0,4	315	0,69	Hayır	250	3,64	1,122	0,152	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Evet	67	2,52	1,56	0,226	-0,89	315	0,373	Hayır	250	2,72	1,662	0,218	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Evet	67	2,6	1,706	0,236	-0,78	315	0,438	Hayır	250	2,78	1,716	0,235																																						
20. Firmamızda acil durumlar sırasında her çalışan ne yapacağını bilir.	Evet	67	3,6	1,088	0,14	-1,08	315	0,281																																																																																																																																																																																																
	Hayır	250	3,75	0,996	0,147				21. İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.	Evet	67	4,01	0,961	0,109	-2,33	315	0,02	Hayır	250	4,27	0,736	0,126	22. İş yerimdeki güvenlik sorunlarıyla baş edebiliyorum.	Evet	67	3,73	0,994	0,129	-1,81	315	0,072	Hayır	250	3,96	0,92	0,135	23. Güvenlik kurallarına her zaman uyuyorum.	Evet	67	4,13	0,776	0,112	-0,34	315	0,736	Hayır	250	4,17	0,82	0,108	24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.	Evet	67	4,33	0,894	0,109	-0,14	315	0,886	Hayır	250	4,34	0,767	0,12	25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Evet	67	3,51	1,035	0,145	-0,80	315	0,423	Hayır	250	3,62	1,062	0,143	26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Evet	67	3,61	0,969	0,14	-0,23	315	0,819	Hayır	250	3,64	1,032	0,135	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Evet	67	3,76	0,971	0,129	-0,30	315	0,763	Hayır	250	3,8	0,927	0,132	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Evet	67	3,7	1,101	0,154	0,4	315	0,69	Hayır	250	3,64	1,122	0,152	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Evet	67	2,52	1,56	0,226	-0,89	315	0,373	Hayır	250	2,72	1,662	0,218	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Evet	67	2,6	1,706	0,236	-0,78	315	0,438	Hayır	250	2,78	1,716	0,235																																																				
21. İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.	Evet	67	4,01	0,961	0,109	-2,33	315	0,02																																																																																																																																																																																																
	Hayır	250	4,27	0,736	0,126				22. İş yerimdeki güvenlik sorunlarıyla baş edebiliyorum.	Evet	67	3,73	0,994	0,129	-1,81	315	0,072	Hayır	250	3,96	0,92	0,135	23. Güvenlik kurallarına her zaman uyuyorum.	Evet	67	4,13	0,776	0,112	-0,34	315	0,736	Hayır	250	4,17	0,82	0,108	24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.	Evet	67	4,33	0,894	0,109	-0,14	315	0,886	Hayır	250	4,34	0,767	0,12	25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Evet	67	3,51	1,035	0,145	-0,80	315	0,423	Hayır	250	3,62	1,062	0,143	26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Evet	67	3,61	0,969	0,14	-0,23	315	0,819	Hayır	250	3,64	1,032	0,135	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Evet	67	3,76	0,971	0,129	-0,30	315	0,763	Hayır	250	3,8	0,927	0,132	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Evet	67	3,7	1,101	0,154	0,4	315	0,69	Hayır	250	3,64	1,122	0,152	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Evet	67	2,52	1,56	0,226	-0,89	315	0,373	Hayır	250	2,72	1,662	0,218	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Evet	67	2,6	1,706	0,236	-0,78	315	0,438	Hayır	250	2,78	1,716	0,235																																																																		
22. İş yerimdeki güvenlik sorunlarıyla baş edebiliyorum.	Evet	67	3,73	0,994	0,129	-1,81	315	0,072																																																																																																																																																																																																
	Hayır	250	3,96	0,92	0,135				23. Güvenlik kurallarına her zaman uyuyorum.	Evet	67	4,13	0,776	0,112	-0,34	315	0,736	Hayır	250	4,17	0,82	0,108	24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.	Evet	67	4,33	0,894	0,109	-0,14	315	0,886	Hayır	250	4,34	0,767	0,12	25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Evet	67	3,51	1,035	0,145	-0,80	315	0,423	Hayır	250	3,62	1,062	0,143	26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Evet	67	3,61	0,969	0,14	-0,23	315	0,819	Hayır	250	3,64	1,032	0,135	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Evet	67	3,76	0,971	0,129	-0,30	315	0,763	Hayır	250	3,8	0,927	0,132	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Evet	67	3,7	1,101	0,154	0,4	315	0,69	Hayır	250	3,64	1,122	0,152	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Evet	67	2,52	1,56	0,226	-0,89	315	0,373	Hayır	250	2,72	1,662	0,218	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Evet	67	2,6	1,706	0,236	-0,78	315	0,438	Hayır	250	2,78	1,716	0,235																																																																																
23. Güvenlik kurallarına her zaman uyuyorum.	Evet	67	4,13	0,776	0,112	-0,34	315	0,736																																																																																																																																																																																																
	Hayır	250	4,17	0,82	0,108				24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.	Evet	67	4,33	0,894	0,109	-0,14	315	0,886	Hayır	250	4,34	0,767	0,12	25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Evet	67	3,51	1,035	0,145	-0,80	315	0,423	Hayır	250	3,62	1,062	0,143	26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Evet	67	3,61	0,969	0,14	-0,23	315	0,819	Hayır	250	3,64	1,032	0,135	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Evet	67	3,76	0,971	0,129	-0,30	315	0,763	Hayır	250	3,8	0,927	0,132	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Evet	67	3,7	1,101	0,154	0,4	315	0,69	Hayır	250	3,64	1,122	0,152	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Evet	67	2,52	1,56	0,226	-0,89	315	0,373	Hayır	250	2,72	1,662	0,218	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Evet	67	2,6	1,706	0,236	-0,78	315	0,438	Hayır	250	2,78	1,716	0,235																																																																																														
24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.	Evet	67	4,33	0,894	0,109	-0,14	315	0,886																																																																																																																																																																																																
	Hayır	250	4,34	0,767	0,12				25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Evet	67	3,51	1,035	0,145	-0,80	315	0,423	Hayır	250	3,62	1,062	0,143	26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Evet	67	3,61	0,969	0,14	-0,23	315	0,819	Hayır	250	3,64	1,032	0,135	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Evet	67	3,76	0,971	0,129	-0,30	315	0,763	Hayır	250	3,8	0,927	0,132	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Evet	67	3,7	1,101	0,154	0,4	315	0,69	Hayır	250	3,64	1,122	0,152	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Evet	67	2,52	1,56	0,226	-0,89	315	0,373	Hayır	250	2,72	1,662	0,218	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Evet	67	2,6	1,706	0,236	-0,78	315	0,438	Hayır	250	2,78	1,716	0,235																																																																																																												
25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Evet	67	3,51	1,035	0,145	-0,80	315	0,423																																																																																																																																																																																																
	Hayır	250	3,62	1,062	0,143				26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Evet	67	3,61	0,969	0,14	-0,23	315	0,819	Hayır	250	3,64	1,032	0,135	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Evet	67	3,76	0,971	0,129	-0,30	315	0,763	Hayır	250	3,8	0,927	0,132	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Evet	67	3,7	1,101	0,154	0,4	315	0,69	Hayır	250	3,64	1,122	0,152	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Evet	67	2,52	1,56	0,226	-0,89	315	0,373	Hayır	250	2,72	1,662	0,218	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Evet	67	2,6	1,706	0,236	-0,78	315	0,438	Hayır	250	2,78	1,716	0,235																																																																																																																										
26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Evet	67	3,61	0,969	0,14	-0,23	315	0,819																																																																																																																																																																																																
	Hayır	250	3,64	1,032	0,135				27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Evet	67	3,76	0,971	0,129	-0,30	315	0,763	Hayır	250	3,8	0,927	0,132	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Evet	67	3,7	1,101	0,154	0,4	315	0,69	Hayır	250	3,64	1,122	0,152	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Evet	67	2,52	1,56	0,226	-0,89	315	0,373	Hayır	250	2,72	1,662	0,218	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Evet	67	2,6	1,706	0,236	-0,78	315	0,438	Hayır	250	2,78	1,716	0,235																																																																																																																																								
27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Evet	67	3,76	0,971	0,129	-0,30	315	0,763																																																																																																																																																																																																
	Hayır	250	3,8	0,927	0,132				28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Evet	67	3,7	1,101	0,154	0,4	315	0,69	Hayır	250	3,64	1,122	0,152	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Evet	67	2,52	1,56	0,226	-0,89	315	0,373	Hayır	250	2,72	1,662	0,218	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Evet	67	2,6	1,706	0,236	-0,78	315	0,438	Hayır	250	2,78	1,716	0,235																																																																																																																																																						
28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Evet	67	3,7	1,101	0,154	0,4	315	0,69																																																																																																																																																																																																
	Hayır	250	3,64	1,122	0,152				29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Evet	67	2,52	1,56	0,226	-0,89	315	0,373	Hayır	250	2,72	1,662	0,218	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Evet	67	2,6	1,706	0,236	-0,78	315	0,438	Hayır	250	2,78	1,716	0,235																																																																																																																																																																				
29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Evet	67	2,52	1,56	0,226	-0,89	315	0,373																																																																																																																																																																																																
	Hayır	250	2,72	1,662	0,218				30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Evet	67	2,6	1,706	0,236	-0,78	315	0,438	Hayır	250	2,78	1,716	0,235																																																																																																																																																																																		
30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Evet	67	2,6	1,706	0,236	-0,78	315	0,438																																																																																																																																																																																																
	Hayır	250	2,78	1,716	0,235																																																																																																																																																																																																			

Tablo 51- Güvenlik Kültürünün Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde İş Kazası Geçirme Durumları Değişkenine Göre Farklaşp Farklaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Toplu Sonuçları (Devam)

Soru cümlesi	İş Kazası	N	$\bar{X}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P																																																																																																																																																																																																																																										
31. Çalışırken başınıza ne geleceği önemli oranda şansa bağlıdır.	Evet	67	2,75	1,77	0,231	1,255	315	0,21																																																																																																																																																																																																																																										
	Hayır	250	2,46	1,657	0,24				32. Makinelerin ve teknik ekipmanların kullanımı kazaları kaçınılmaz kılar.	Evet	67	3,01	1,83	0,246	0,288	315	0,773	Hayır	250	2,94	1,776	0,25	33. İş güvenliği kuralları üretimi zorlaştırır, zaman kaybına yol açar.	Evet	67	2,87	1,774	0,235	2,052	315	0,041	Hayır	250	2,38	1,688	0,242	34. İş güvenliği uzmanları iş kazalarını azaltmada etkisizdir. Bir kazadan kaçınamazsınız.	Evet	67	2,84	1,772	0,223	1,828	315	0,068	Hayır	250	2,43	1,579	0,238	35. Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yetersizdir.	Evet	67	2,7	1,801	0,219	0,993	315	0,321	Hayır	250	2,48	1,532	0,24	36. Firmamız her zaman kazaları ve olayları bildirir.	Evet	67	4,13	1,696	0,216	-0,38	315	0,706	Hayır	250	4,22	1,537	0,229	37. Tehlikeli durumları bildirmeye teşvik ediliyorum.	Evet	67	4,1	1,529	0,204	-1,17	315	0,241	Hayır	250	4,34	1,47	0,209	38. Firmamızda risk değerlendirmesine / risk analizine önem verilir.	Evet	67	4,36	1,378	0,183	-0,75	315	0,453	Hayır	250	4,5	1,321	0,188	39. Kazaların/olayların bildirilmesi firmamızda güvenli çalışmayı sağlamada önemlidir.	Evet	67	4,4	1,326	0,185	-0,54	315	0,586	Hayır	250	4,5	1,354	0,183	40. Çalışanlar kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye isteklidir.	Evet	67	4,21	1,332	0,217	1,312	124,6	0,192	Hayır	250	3,96	1,634	0,193	41. Kazalar firmamız için prestij kaybına yol açar bu yüzden kazaları önlemek çok önemlidir.	Evet	67	4,69	1,416	0,187	-0,43	315	0,664	Hayır	250	4,77	1,345	0,193	42. Kazaları önlemek herkesin işidir.	Evet	67	5,13	1,205	0,167	0,038	315	0,97	Hayır	250	5,13	1,219	0,166	43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarını, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Evet	67	4,09	0,917	0,126	0,044	315	0,965	Hayır	250	4,08	0,912	0,126	44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Evet	67	4,15	0,821	0,114	0,081	315	0,935	Hayır	250	4,14	0,831	0,113	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Evet	67	3,96	0,991	0,126	-0,32	315	0,747	Hayır	250	4	0,898	0,134	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlarım.	Evet	67	4,1	0,855	0,114	0,354	315	0,723	Hayır	250	4,06	0,824	0,117	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Evet	67	3,82	1,058	0,133	-0,81	315	0,421	Hayır	250	3,93	0,941	0,142	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Evet	67	3,96	0,895	0,129	-0,82	315	0,416	Hayır
32. Makinelerin ve teknik ekipmanların kullanımı kazaları kaçınılmaz kılar.	Evet	67	3,01	1,83	0,246	0,288	315	0,773																																																																																																																																																																																																																																										
	Hayır	250	2,94	1,776	0,25				33. İş güvenliği kuralları üretimi zorlaştırır, zaman kaybına yol açar.	Evet	67	2,87	1,774	0,235	2,052	315	0,041	Hayır	250	2,38	1,688	0,242	34. İş güvenliği uzmanları iş kazalarını azaltmada etkisizdir. Bir kazadan kaçınamazsınız.	Evet	67	2,84	1,772	0,223	1,828	315	0,068	Hayır	250	2,43	1,579	0,238	35. Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yetersizdir.	Evet	67	2,7	1,801	0,219	0,993	315	0,321	Hayır	250	2,48	1,532	0,24	36. Firmamız her zaman kazaları ve olayları bildirir.	Evet	67	4,13	1,696	0,216	-0,38	315	0,706	Hayır	250	4,22	1,537	0,229	37. Tehlikeli durumları bildirmeye teşvik ediliyorum.	Evet	67	4,1	1,529	0,204	-1,17	315	0,241	Hayır	250	4,34	1,47	0,209	38. Firmamızda risk değerlendirmesine / risk analizine önem verilir.	Evet	67	4,36	1,378	0,183	-0,75	315	0,453	Hayır	250	4,5	1,321	0,188	39. Kazaların/olayların bildirilmesi firmamızda güvenli çalışmayı sağlamada önemlidir.	Evet	67	4,4	1,326	0,185	-0,54	315	0,586	Hayır	250	4,5	1,354	0,183	40. Çalışanlar kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye isteklidir.	Evet	67	4,21	1,332	0,217	1,312	124,6	0,192	Hayır	250	3,96	1,634	0,193	41. Kazalar firmamız için prestij kaybına yol açar bu yüzden kazaları önlemek çok önemlidir.	Evet	67	4,69	1,416	0,187	-0,43	315	0,664	Hayır	250	4,77	1,345	0,193	42. Kazaları önlemek herkesin işidir.	Evet	67	5,13	1,205	0,167	0,038	315	0,97	Hayır	250	5,13	1,219	0,166	43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarını, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Evet	67	4,09	0,917	0,126	0,044	315	0,965	Hayır	250	4,08	0,912	0,126	44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Evet	67	4,15	0,821	0,114	0,081	315	0,935	Hayır	250	4,14	0,831	0,113	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Evet	67	3,96	0,991	0,126	-0,32	315	0,747	Hayır	250	4	0,898	0,134	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlarım.	Evet	67	4,1	0,855	0,114	0,354	315	0,723	Hayır	250	4,06	0,824	0,117	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Evet	67	3,82	1,058	0,133	-0,81	315	0,421	Hayır	250	3,93	0,941	0,142	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Evet	67	3,96	0,895	0,129	-0,82	315	0,416	Hayır	250	4,06	0,944	0,125										
33. İş güvenliği kuralları üretimi zorlaştırır, zaman kaybına yol açar.	Evet	67	2,87	1,774	0,235	2,052	315	0,041																																																																																																																																																																																																																																										
	Hayır	250	2,38	1,688	0,242				34. İş güvenliği uzmanları iş kazalarını azaltmada etkisizdir. Bir kazadan kaçınamazsınız.	Evet	67	2,84	1,772	0,223	1,828	315	0,068	Hayır	250	2,43	1,579	0,238	35. Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yetersizdir.	Evet	67	2,7	1,801	0,219	0,993	315	0,321	Hayır	250	2,48	1,532	0,24	36. Firmamız her zaman kazaları ve olayları bildirir.	Evet	67	4,13	1,696	0,216	-0,38	315	0,706	Hayır	250	4,22	1,537	0,229	37. Tehlikeli durumları bildirmeye teşvik ediliyorum.	Evet	67	4,1	1,529	0,204	-1,17	315	0,241	Hayır	250	4,34	1,47	0,209	38. Firmamızda risk değerlendirmesine / risk analizine önem verilir.	Evet	67	4,36	1,378	0,183	-0,75	315	0,453	Hayır	250	4,5	1,321	0,188	39. Kazaların/olayların bildirilmesi firmamızda güvenli çalışmayı sağlamada önemlidir.	Evet	67	4,4	1,326	0,185	-0,54	315	0,586	Hayır	250	4,5	1,354	0,183	40. Çalışanlar kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye isteklidir.	Evet	67	4,21	1,332	0,217	1,312	124,6	0,192	Hayır	250	3,96	1,634	0,193	41. Kazalar firmamız için prestij kaybına yol açar bu yüzden kazaları önlemek çok önemlidir.	Evet	67	4,69	1,416	0,187	-0,43	315	0,664	Hayır	250	4,77	1,345	0,193	42. Kazaları önlemek herkesin işidir.	Evet	67	5,13	1,205	0,167	0,038	315	0,97	Hayır	250	5,13	1,219	0,166	43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarını, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Evet	67	4,09	0,917	0,126	0,044	315	0,965	Hayır	250	4,08	0,912	0,126	44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Evet	67	4,15	0,821	0,114	0,081	315	0,935	Hayır	250	4,14	0,831	0,113	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Evet	67	3,96	0,991	0,126	-0,32	315	0,747	Hayır	250	4	0,898	0,134	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlarım.	Evet	67	4,1	0,855	0,114	0,354	315	0,723	Hayır	250	4,06	0,824	0,117	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Evet	67	3,82	1,058	0,133	-0,81	315	0,421	Hayır	250	3,93	0,941	0,142	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Evet	67	3,96	0,895	0,129	-0,82	315	0,416	Hayır	250	4,06	0,944	0,125																								
34. İş güvenliği uzmanları iş kazalarını azaltmada etkisizdir. Bir kazadan kaçınamazsınız.	Evet	67	2,84	1,772	0,223	1,828	315	0,068																																																																																																																																																																																																																																										
	Hayır	250	2,43	1,579	0,238				35. Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yetersizdir.	Evet	67	2,7	1,801	0,219	0,993	315	0,321	Hayır	250	2,48	1,532	0,24	36. Firmamız her zaman kazaları ve olayları bildirir.	Evet	67	4,13	1,696	0,216	-0,38	315	0,706	Hayır	250	4,22	1,537	0,229	37. Tehlikeli durumları bildirmeye teşvik ediliyorum.	Evet	67	4,1	1,529	0,204	-1,17	315	0,241	Hayır	250	4,34	1,47	0,209	38. Firmamızda risk değerlendirmesine / risk analizine önem verilir.	Evet	67	4,36	1,378	0,183	-0,75	315	0,453	Hayır	250	4,5	1,321	0,188	39. Kazaların/olayların bildirilmesi firmamızda güvenli çalışmayı sağlamada önemlidir.	Evet	67	4,4	1,326	0,185	-0,54	315	0,586	Hayır	250	4,5	1,354	0,183	40. Çalışanlar kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye isteklidir.	Evet	67	4,21	1,332	0,217	1,312	124,6	0,192	Hayır	250	3,96	1,634	0,193	41. Kazalar firmamız için prestij kaybına yol açar bu yüzden kazaları önlemek çok önemlidir.	Evet	67	4,69	1,416	0,187	-0,43	315	0,664	Hayır	250	4,77	1,345	0,193	42. Kazaları önlemek herkesin işidir.	Evet	67	5,13	1,205	0,167	0,038	315	0,97	Hayır	250	5,13	1,219	0,166	43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarını, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Evet	67	4,09	0,917	0,126	0,044	315	0,965	Hayır	250	4,08	0,912	0,126	44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Evet	67	4,15	0,821	0,114	0,081	315	0,935	Hayır	250	4,14	0,831	0,113	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Evet	67	3,96	0,991	0,126	-0,32	315	0,747	Hayır	250	4	0,898	0,134	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlarım.	Evet	67	4,1	0,855	0,114	0,354	315	0,723	Hayır	250	4,06	0,824	0,117	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Evet	67	3,82	1,058	0,133	-0,81	315	0,421	Hayır	250	3,93	0,941	0,142	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Evet	67	3,96	0,895	0,129	-0,82	315	0,416	Hayır	250	4,06	0,944	0,125																																						
35. Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yetersizdir.	Evet	67	2,7	1,801	0,219	0,993	315	0,321																																																																																																																																																																																																																																										
	Hayır	250	2,48	1,532	0,24				36. Firmamız her zaman kazaları ve olayları bildirir.	Evet	67	4,13	1,696	0,216	-0,38	315	0,706	Hayır	250	4,22	1,537	0,229	37. Tehlikeli durumları bildirmeye teşvik ediliyorum.	Evet	67	4,1	1,529	0,204	-1,17	315	0,241	Hayır	250	4,34	1,47	0,209	38. Firmamızda risk değerlendirmesine / risk analizine önem verilir.	Evet	67	4,36	1,378	0,183	-0,75	315	0,453	Hayır	250	4,5	1,321	0,188	39. Kazaların/olayların bildirilmesi firmamızda güvenli çalışmayı sağlamada önemlidir.	Evet	67	4,4	1,326	0,185	-0,54	315	0,586	Hayır	250	4,5	1,354	0,183	40. Çalışanlar kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye isteklidir.	Evet	67	4,21	1,332	0,217	1,312	124,6	0,192	Hayır	250	3,96	1,634	0,193	41. Kazalar firmamız için prestij kaybına yol açar bu yüzden kazaları önlemek çok önemlidir.	Evet	67	4,69	1,416	0,187	-0,43	315	0,664	Hayır	250	4,77	1,345	0,193	42. Kazaları önlemek herkesin işidir.	Evet	67	5,13	1,205	0,167	0,038	315	0,97	Hayır	250	5,13	1,219	0,166	43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarını, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Evet	67	4,09	0,917	0,126	0,044	315	0,965	Hayır	250	4,08	0,912	0,126	44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Evet	67	4,15	0,821	0,114	0,081	315	0,935	Hayır	250	4,14	0,831	0,113	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Evet	67	3,96	0,991	0,126	-0,32	315	0,747	Hayır	250	4	0,898	0,134	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlarım.	Evet	67	4,1	0,855	0,114	0,354	315	0,723	Hayır	250	4,06	0,824	0,117	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Evet	67	3,82	1,058	0,133	-0,81	315	0,421	Hayır	250	3,93	0,941	0,142	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Evet	67	3,96	0,895	0,129	-0,82	315	0,416	Hayır	250	4,06	0,944	0,125																																																				
36. Firmamız her zaman kazaları ve olayları bildirir.	Evet	67	4,13	1,696	0,216	-0,38	315	0,706																																																																																																																																																																																																																																										
	Hayır	250	4,22	1,537	0,229				37. Tehlikeli durumları bildirmeye teşvik ediliyorum.	Evet	67	4,1	1,529	0,204	-1,17	315	0,241	Hayır	250	4,34	1,47	0,209	38. Firmamızda risk değerlendirmesine / risk analizine önem verilir.	Evet	67	4,36	1,378	0,183	-0,75	315	0,453	Hayır	250	4,5	1,321	0,188	39. Kazaların/olayların bildirilmesi firmamızda güvenli çalışmayı sağlamada önemlidir.	Evet	67	4,4	1,326	0,185	-0,54	315	0,586	Hayır	250	4,5	1,354	0,183	40. Çalışanlar kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye isteklidir.	Evet	67	4,21	1,332	0,217	1,312	124,6	0,192	Hayır	250	3,96	1,634	0,193	41. Kazalar firmamız için prestij kaybına yol açar bu yüzden kazaları önlemek çok önemlidir.	Evet	67	4,69	1,416	0,187	-0,43	315	0,664	Hayır	250	4,77	1,345	0,193	42. Kazaları önlemek herkesin işidir.	Evet	67	5,13	1,205	0,167	0,038	315	0,97	Hayır	250	5,13	1,219	0,166	43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarını, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Evet	67	4,09	0,917	0,126	0,044	315	0,965	Hayır	250	4,08	0,912	0,126	44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Evet	67	4,15	0,821	0,114	0,081	315	0,935	Hayır	250	4,14	0,831	0,113	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Evet	67	3,96	0,991	0,126	-0,32	315	0,747	Hayır	250	4	0,898	0,134	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlarım.	Evet	67	4,1	0,855	0,114	0,354	315	0,723	Hayır	250	4,06	0,824	0,117	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Evet	67	3,82	1,058	0,133	-0,81	315	0,421	Hayır	250	3,93	0,941	0,142	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Evet	67	3,96	0,895	0,129	-0,82	315	0,416	Hayır	250	4,06	0,944	0,125																																																																		
37. Tehlikeli durumları bildirmeye teşvik ediliyorum.	Evet	67	4,1	1,529	0,204	-1,17	315	0,241																																																																																																																																																																																																																																										
	Hayır	250	4,34	1,47	0,209				38. Firmamızda risk değerlendirmesine / risk analizine önem verilir.	Evet	67	4,36	1,378	0,183	-0,75	315	0,453	Hayır	250	4,5	1,321	0,188	39. Kazaların/olayların bildirilmesi firmamızda güvenli çalışmayı sağlamada önemlidir.	Evet	67	4,4	1,326	0,185	-0,54	315	0,586	Hayır	250	4,5	1,354	0,183	40. Çalışanlar kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye isteklidir.	Evet	67	4,21	1,332	0,217	1,312	124,6	0,192	Hayır	250	3,96	1,634	0,193	41. Kazalar firmamız için prestij kaybına yol açar bu yüzden kazaları önlemek çok önemlidir.	Evet	67	4,69	1,416	0,187	-0,43	315	0,664	Hayır	250	4,77	1,345	0,193	42. Kazaları önlemek herkesin işidir.	Evet	67	5,13	1,205	0,167	0,038	315	0,97	Hayır	250	5,13	1,219	0,166	43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarını, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Evet	67	4,09	0,917	0,126	0,044	315	0,965	Hayır	250	4,08	0,912	0,126	44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Evet	67	4,15	0,821	0,114	0,081	315	0,935	Hayır	250	4,14	0,831	0,113	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Evet	67	3,96	0,991	0,126	-0,32	315	0,747	Hayır	250	4	0,898	0,134	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlarım.	Evet	67	4,1	0,855	0,114	0,354	315	0,723	Hayır	250	4,06	0,824	0,117	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Evet	67	3,82	1,058	0,133	-0,81	315	0,421	Hayır	250	3,93	0,941	0,142	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Evet	67	3,96	0,895	0,129	-0,82	315	0,416	Hayır	250	4,06	0,944	0,125																																																																																
38. Firmamızda risk değerlendirmesine / risk analizine önem verilir.	Evet	67	4,36	1,378	0,183	-0,75	315	0,453																																																																																																																																																																																																																																										
	Hayır	250	4,5	1,321	0,188				39. Kazaların/olayların bildirilmesi firmamızda güvenli çalışmayı sağlamada önemlidir.	Evet	67	4,4	1,326	0,185	-0,54	315	0,586	Hayır	250	4,5	1,354	0,183	40. Çalışanlar kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye isteklidir.	Evet	67	4,21	1,332	0,217	1,312	124,6	0,192	Hayır	250	3,96	1,634	0,193	41. Kazalar firmamız için prestij kaybına yol açar bu yüzden kazaları önlemek çok önemlidir.	Evet	67	4,69	1,416	0,187	-0,43	315	0,664	Hayır	250	4,77	1,345	0,193	42. Kazaları önlemek herkesin işidir.	Evet	67	5,13	1,205	0,167	0,038	315	0,97	Hayır	250	5,13	1,219	0,166	43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarını, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Evet	67	4,09	0,917	0,126	0,044	315	0,965	Hayır	250	4,08	0,912	0,126	44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Evet	67	4,15	0,821	0,114	0,081	315	0,935	Hayır	250	4,14	0,831	0,113	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Evet	67	3,96	0,991	0,126	-0,32	315	0,747	Hayır	250	4	0,898	0,134	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlarım.	Evet	67	4,1	0,855	0,114	0,354	315	0,723	Hayır	250	4,06	0,824	0,117	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Evet	67	3,82	1,058	0,133	-0,81	315	0,421	Hayır	250	3,93	0,941	0,142	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Evet	67	3,96	0,895	0,129	-0,82	315	0,416	Hayır	250	4,06	0,944	0,125																																																																																														
39. Kazaların/olayların bildirilmesi firmamızda güvenli çalışmayı sağlamada önemlidir.	Evet	67	4,4	1,326	0,185	-0,54	315	0,586																																																																																																																																																																																																																																										
	Hayır	250	4,5	1,354	0,183				40. Çalışanlar kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye isteklidir.	Evet	67	4,21	1,332	0,217	1,312	124,6	0,192	Hayır	250	3,96	1,634	0,193	41. Kazalar firmamız için prestij kaybına yol açar bu yüzden kazaları önlemek çok önemlidir.	Evet	67	4,69	1,416	0,187	-0,43	315	0,664	Hayır	250	4,77	1,345	0,193	42. Kazaları önlemek herkesin işidir.	Evet	67	5,13	1,205	0,167	0,038	315	0,97	Hayır	250	5,13	1,219	0,166	43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarını, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Evet	67	4,09	0,917	0,126	0,044	315	0,965	Hayır	250	4,08	0,912	0,126	44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Evet	67	4,15	0,821	0,114	0,081	315	0,935	Hayır	250	4,14	0,831	0,113	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Evet	67	3,96	0,991	0,126	-0,32	315	0,747	Hayır	250	4	0,898	0,134	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlarım.	Evet	67	4,1	0,855	0,114	0,354	315	0,723	Hayır	250	4,06	0,824	0,117	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Evet	67	3,82	1,058	0,133	-0,81	315	0,421	Hayır	250	3,93	0,941	0,142	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Evet	67	3,96	0,895	0,129	-0,82	315	0,416	Hayır	250	4,06	0,944	0,125																																																																																																												
40. Çalışanlar kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye isteklidir.	Evet	67	4,21	1,332	0,217	1,312	124,6	0,192																																																																																																																																																																																																																																										
	Hayır	250	3,96	1,634	0,193				41. Kazalar firmamız için prestij kaybına yol açar bu yüzden kazaları önlemek çok önemlidir.	Evet	67	4,69	1,416	0,187	-0,43	315	0,664	Hayır	250	4,77	1,345	0,193	42. Kazaları önlemek herkesin işidir.	Evet	67	5,13	1,205	0,167	0,038	315	0,97	Hayır	250	5,13	1,219	0,166	43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarını, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Evet	67	4,09	0,917	0,126	0,044	315	0,965	Hayır	250	4,08	0,912	0,126	44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Evet	67	4,15	0,821	0,114	0,081	315	0,935	Hayır	250	4,14	0,831	0,113	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Evet	67	3,96	0,991	0,126	-0,32	315	0,747	Hayır	250	4	0,898	0,134	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlarım.	Evet	67	4,1	0,855	0,114	0,354	315	0,723	Hayır	250	4,06	0,824	0,117	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Evet	67	3,82	1,058	0,133	-0,81	315	0,421	Hayır	250	3,93	0,941	0,142	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Evet	67	3,96	0,895	0,129	-0,82	315	0,416	Hayır	250	4,06	0,944	0,125																																																																																																																										
41. Kazalar firmamız için prestij kaybına yol açar bu yüzden kazaları önlemek çok önemlidir.	Evet	67	4,69	1,416	0,187	-0,43	315	0,664																																																																																																																																																																																																																																										
	Hayır	250	4,77	1,345	0,193				42. Kazaları önlemek herkesin işidir.	Evet	67	5,13	1,205	0,167	0,038	315	0,97	Hayır	250	5,13	1,219	0,166	43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarını, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Evet	67	4,09	0,917	0,126	0,044	315	0,965	Hayır	250	4,08	0,912	0,126	44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Evet	67	4,15	0,821	0,114	0,081	315	0,935	Hayır	250	4,14	0,831	0,113	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Evet	67	3,96	0,991	0,126	-0,32	315	0,747	Hayır	250	4	0,898	0,134	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlarım.	Evet	67	4,1	0,855	0,114	0,354	315	0,723	Hayır	250	4,06	0,824	0,117	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Evet	67	3,82	1,058	0,133	-0,81	315	0,421	Hayır	250	3,93	0,941	0,142	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Evet	67	3,96	0,895	0,129	-0,82	315	0,416	Hayır	250	4,06	0,944	0,125																																																																																																																																								
42. Kazaları önlemek herkesin işidir.	Evet	67	5,13	1,205	0,167	0,038	315	0,97																																																																																																																																																																																																																																										
	Hayır	250	5,13	1,219	0,166				43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarını, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Evet	67	4,09	0,917	0,126	0,044	315	0,965	Hayır	250	4,08	0,912	0,126	44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Evet	67	4,15	0,821	0,114	0,081	315	0,935	Hayır	250	4,14	0,831	0,113	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Evet	67	3,96	0,991	0,126	-0,32	315	0,747	Hayır	250	4	0,898	0,134	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlarım.	Evet	67	4,1	0,855	0,114	0,354	315	0,723	Hayır	250	4,06	0,824	0,117	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Evet	67	3,82	1,058	0,133	-0,81	315	0,421	Hayır	250	3,93	0,941	0,142	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Evet	67	3,96	0,895	0,129	-0,82	315	0,416	Hayır	250	4,06	0,944	0,125																																																																																																																																																						
43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarını, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Evet	67	4,09	0,917	0,126	0,044	315	0,965																																																																																																																																																																																																																																										
	Hayır	250	4,08	0,912	0,126				44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Evet	67	4,15	0,821	0,114	0,081	315	0,935	Hayır	250	4,14	0,831	0,113	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Evet	67	3,96	0,991	0,126	-0,32	315	0,747	Hayır	250	4	0,898	0,134	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlarım.	Evet	67	4,1	0,855	0,114	0,354	315	0,723	Hayır	250	4,06	0,824	0,117	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Evet	67	3,82	1,058	0,133	-0,81	315	0,421	Hayır	250	3,93	0,941	0,142	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Evet	67	3,96	0,895	0,129	-0,82	315	0,416	Hayır	250	4,06	0,944	0,125																																																																																																																																																																				
44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Evet	67	4,15	0,821	0,114	0,081	315	0,935																																																																																																																																																																																																																																										
	Hayır	250	4,14	0,831	0,113				45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Evet	67	3,96	0,991	0,126	-0,32	315	0,747	Hayır	250	4	0,898	0,134	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlarım.	Evet	67	4,1	0,855	0,114	0,354	315	0,723	Hayır	250	4,06	0,824	0,117	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Evet	67	3,82	1,058	0,133	-0,81	315	0,421	Hayır	250	3,93	0,941	0,142	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Evet	67	3,96	0,895	0,129	-0,82	315	0,416	Hayır	250	4,06	0,944	0,125																																																																																																																																																																																		
45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Evet	67	3,96	0,991	0,126	-0,32	315	0,747																																																																																																																																																																																																																																										
	Hayır	250	4	0,898	0,134				46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlarım.	Evet	67	4,1	0,855	0,114	0,354	315	0,723	Hayır	250	4,06	0,824	0,117	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Evet	67	3,82	1,058	0,133	-0,81	315	0,421	Hayır	250	3,93	0,941	0,142	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Evet	67	3,96	0,895	0,129	-0,82	315	0,416	Hayır	250	4,06	0,944	0,125																																																																																																																																																																																																
46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlarım.	Evet	67	4,1	0,855	0,114	0,354	315	0,723																																																																																																																																																																																																																																										
	Hayır	250	4,06	0,824	0,117				47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Evet	67	3,82	1,058	0,133	-0,81	315	0,421	Hayır	250	3,93	0,941	0,142	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Evet	67	3,96	0,895	0,129	-0,82	315	0,416	Hayır	250	4,06	0,944	0,125																																																																																																																																																																																																														
47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Evet	67	3,82	1,058	0,133	-0,81	315	0,421																																																																																																																																																																																																																																										
	Hayır	250	3,93	0,941	0,142				48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Evet	67	3,96	0,895	0,129	-0,82	315	0,416	Hayır	250	4,06	0,944	0,125																																																																																																																																																																																																																												
48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Evet	67	3,96	0,895	0,129	-0,82	315	0,416																																																																																																																																																																																																																																										
	Hayır	250	4,06	0,944	0,125																																																																																																																																																																																																																																													

Yukarıdaki güvenlik kültürünün çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde iş kazası geçirme durumları değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi toplu sonuçlarında anlamlı farklılık oluşan soru cümlelerinin yorumlanışlarına aşağıda yer verilmiştir.

4.2.4.1 İş yerlerinde iş kazası geçirme durumu ile birinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi

(“Yöneticiler iş kazalarını azaltmada, çalışanların katılımını sağlık ve güvenlik faaliyetlerinin temeli olarak görmektedirler.” soru cümlesine ait puanların çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde iş kazası geçirme durumları değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 52- “Yöneticiler iş kazalarını azaltmada, çalışanların katılımını sağlık ve güvenlik faaliyetlerinin temeli olarak görmektedirler.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde İş Kazası Geçirme Durumları Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	İş Kazası	N	$\bar{X}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
1. Yöneticiler iş kazalarını azaltmada, çalışanların katılımını sağlık ve güvenlik faaliyetlerinin temeli olarak görmektedirler.	Evet	67	3,61	1,072	0,131	-2,178	93,471	0,032
	Hayır	250	3,92	0,917	0,143			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 1. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde iş kazası geçirme durumları değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=2,178$; $p<.05$).

Tablo 52’de görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 1. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde iş kazası geçirme durumları değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, çalışmakta oldukları iş yerlerinde kaza geçirmiş olanlar ile geçirmemiş olan çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak çalışmakta oldukları iş yerlerinde kaza geçirmemiş olanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($t=2,178$; $p<.05$). Buna göre çalışmakta oldukları iş yerlerinde kaza geçirmemiş çalışanlar, kaza geçirmiş çalışanlardan daha fazla, yöneticilerin iş kazalarını azaltmada, çalışanların katılımını sağlık ve güvenlik faaliyetlerinin temeli olarak gördüklerini, kendilerini bu konuda sorumlu hissettiklerini düşünmektedirler.

4.2.4.2 İş yerlerinde iş kazası geçirme durumu ile ikinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi

(“Yöneticiler iş kazalarını azaltmada, çalışanların katılımını sağlık ve güvenlik faaliyetlerinin temeli olarak görmektedirler.” soru cümlesine ait puanların çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde iş kazası geçirme durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 53- “Yöneticiler, çalışanların eğitimini güvenliği sağlamada önemli bir adım olarak görmektedirler.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde İş Kazası Geçirme Durumları Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	İş Kazası	N	$\bar{X}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
2. Yöneticiler, çalışanların eğitimini güvenliği sağlamada önemli bir adım olarak görmektedirler.	Evet	67	3,61	1,014	0,125	-2,77	94,007	0,007
	Hayır	250	3,99	0,876	0,136			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 2. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde iş kazası geçirme durumları değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=2,77$; $p<.05$).

Tablo 53’de görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 2. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde iş kazası geçirme durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, çalışmakta oldukları iş yerlerinde kaza geçirmiş olanlar ile geçirmemiş olan çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak çalışmakta oldukları iş yerlerinde kaza geçirmemiş olanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($t=2,77$; $p<.05$). Buna göre çalışmakta oldukları iş yerlerinde kaza geçirmemiş çalışanlar, kaza geçirmiş çalışanlardan daha fazla, yöneticilerin, çalışanların eğitimini güvenliği sağlamada önemli bir adım olarak gördüklerini düşünmektedirler.

4.2.4.3 İş yerlerinde iş kazası geçirme durumu ile üçüncü anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi

(“Yöneticiler firmada güvenlik politikasını anlamamız için güvenlik iletişimine önem vermektedirler.” soru cümlesine ait puanların çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde iş kazası geçirme durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 54- “Yöneticiler firmada güvenlik politikasını anlamamız için güvenlik iletişimine önem vermektedirler.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde İş Kazası Geçirme Durumları Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	İş Kazası	N	$\bar{X}$	SS	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
3. Yöneticiler firmada güvenlik politikasını anlamamız için güvenlik iletişimine önem vermektedirler.	Evet	67	3,67	0,991	0,118	-2,192	91,35	0,031
	Hayır	250	3,96	0,816	0,132			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 3. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde iş kazası geçirme durumları değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=2,192$; $p<.05$).

Tablo 54’de görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 3. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde iş kazası geçirme durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, çalışmakta oldukları iş yerlerinde kaza geçirmiş olanlar ile geçirmemiş olan çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak çalışmakta oldukları iş yerlerinde kaza geçirmemiş olanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($t=2,192$; $p<.05$). Buna göre çalışmakta oldukları iş yerlerinde kaza geçirmemiş çalışanlar, kaza geçirmiş çalışanlardan daha fazla, yöneticilerin firmada güvenlik politikasını anlamaları için güvenlik iletişimine önem verdiklerini düşünmektedirler.

4.2.4.4 İş yerlerinde iş kazası geçirme durumu ile dördüncü anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi

(“Yöneticiler, güvenlik faaliyetlerini geliştirmek ve devam ettirmek için, faaliyetleri izlemektedirler.” soru cümlesine ait puanların çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde iş kazası geçirme durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 55- “Yöneticiler, güvenlik faaliyetlerini geliştirmek ve devam ettirmek için, faaliyetleri izlemektedirler.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde İş Kazası Geçirme Durumları Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	İş Kazası	N	$\bar{X}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
4. Yöneticiler, güvenlik faaliyetlerini geliştirmek ve devam ettirmek için, faaliyetleri izlemektedirler.	Evet	67	3,69	1,018	0,121	-2,317	91,515	0,023
	Hayır	250	4	0,841	0,135			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 4. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde iş kazası geçirme durumları değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=2,317$; $p<.05$).

Tablo 55’de görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 4. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde iş kazası geçirme durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, çalışmakta oldukları iş yerlerinde kaza geçirmiş olanlar ile geçirmemiş olan çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak çalışmakta oldukları iş yerlerinde kaza geçirmemiş olanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($t=2,317$; $p<.05$). Buna göre çalışmakta oldukları iş yerlerinde kaza geçirmemiş çalışanlar, kaza geçirmiş çalışanlardan daha fazla, yöneticilerin, güvenlik faaliyetlerini geliştirmek ve devam ettirmek için, faaliyetleri izlediklerini düşünmektedirler.

4.2.4.5 İş yerlerinde iş kazası geçirme durumu ile beşinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi

(“Firma yöneticileri, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk almaktadırlar.” soru cümlesine ait puanların çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde iş kazası geçirme durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 56- “Firma yöneticileri, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk almaktadırlar.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde İş Kazası Geçirme Durumları Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	İş Kazası	N	$\bar{X}$	SS	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
5. Firma yöneticileri, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk almaktadırlar.	Evet	66	3,45	1,055	0,141	-2,618	314	0,009
	Hayır	250	3,82	1,01	0,145			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 5. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde iş kazası geçirme durumları değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=2,618$; $p<.05$).

Tablo 56’da görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 5. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde iş kazası geçirme durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, çalışmakta oldukları iş yerlerinde kaza geçirmiş olanlar ile geçirmemiş olan çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak çalışmakta oldukları iş yerlerinde kaza geçirmemiş olanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($t=2,618$; $p<.05$). Buna göre çalışmakta oldukları iş yerlerinde kaza geçirmemiş çalışanlar, kaza geçirmiş çalışanlardan daha fazla, firma yöneticilerinin, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk aldıklarını düşünmektedirler.

4.2.4.6 İş yerlerinde iş kazası geçirme durumu ile yedinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi

(“Yöneticiler, düzenli olarak iş koşullarını kontrol etmek ya da çalışanlarla konuşmak için üretim sahasını ziyaret etmektedirler.” soru cümlesine ait puanların çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde iş kazası geçirme durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 57- “Yöneticiler, düzenli olarak iş koşullarını kontrol etmek ya da çalışanlarla konuşmak için üretim sahasını ziyaret etmektedirler.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde İş Kazası Geçirme Durumları Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	İş Kazası	N	$\bar{X}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
7. Yöneticiler, düzenli olarak iş koşullarını kontrol etmek ya da çalışanlarla konuşmak için üretim sahasını ziyaret etmektedirler.	Evet	67	3,33	1,198	0,142	-3,065	91,267	0,003
	Hayır	250	3,82	0,985	0,159			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 7. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde iş kazası geçirme durumları değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=3,065$; $p<.05$).

Tablo 57’de görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 7. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde iş kazası geçirme durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, çalışmakta oldukları iş yerlerinde kaza geçirmiş olanlar ile geçirmemiş olan çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak çalışmakta oldukları iş yerlerinde kaza geçirmemiş olanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($t=3,065$; $p<.05$). Buna göre çalışmakta oldukları iş yerlerinde kaza geçirmemiş çalışanlar, kaza geçirmiş çalışanlardan daha fazla, yöneticilerin, düzenli olarak iş koşullarını kontrol etmek ya da çalışanlarla konuşmak için üretim sahasını ziyaret ettiklerini düşünmektedirler.

4.2.4.7 İş yerlerinde iş kazası geçirme durumu ile onuncu anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi

“Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.” soru cümlesine ait puanların çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde iş kazası geçirme durumları değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 58- “Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde İş Kazası Geçirme Durumları Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	İş Kazası	N	$\bar{X}$	SS	$Sh_{\bar{X}}$	t	sd	P
10. Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.	Evete	67	3,61	0,904	0,124	-2,10	315	0,037
	Hayır	250	3,87	0,9	0,124			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin çalışmaları hakkındaki 10. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde iş kazası geçirme durumları değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=2,10$; $p<.05$).

Tablo 58’de görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 10. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde iş kazası geçirme durumları değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, çalışmakta oldukları iş yerlerinde kaza geçirmiş olanlar ile geçirmemiş olan çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak çalışmakta oldukları iş yerlerinde kaza geçirmemiş olanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($t=2,10$; $p<.05$). Buna göre çalışmakta oldukları iş yerlerinde kaza geçirmemiş çalışanlar, kaza geçirmiş çalışanlardan daha fazla işyerlerinde güvenlik prosedürlerinin dikkatli bir şekilde takip edildiğini düşünmektedirler.

4.2.4.8 İş yerlerinde iş kazası geçirme durumu ile on beşinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi

“Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.” soru cümlesine ait puanların çalışanların hayatları boyunca iş kazası geçirme durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 59- “Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Hayatları Boyunca İş Kazası Geçirme Durumları Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	İş Kazası	N	$\bar{X}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evet	67	3,66	1,081	0,134	-1,97	315	0,05
	Hayır	250	3,92	0,941	0,145			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin çalışanlar hakkındaki 15. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların hayatları boyunca iş kazası geçirme durumları değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=1,97$; $p<.05$).

Tablo 59’da görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 15. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların hayatları boyunca iş kazası geçirme durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, çalışma hayatları boyunca kaza geçirmiş olanlar ile geçirmemiş olan çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak çalışma hayatları boyunca kaza geçirmemiş olanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($t=1,97$; $p<.05$). Buna göre çalışma hayatları boyunca kaza geçirmemiş çalışanlar, kaza geçirmiş çalışanlardan daha fazla, çalışanların İSG eğitimlerine eksiksiz katıldıklarını düşünmektedirler.

4.2.4.9 İş yerlerinde iş kazası geçirme durumu ile yirmi birinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi

(“İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.” soru cümlesine ait puanların çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde iş kazası geçirme durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 60- “İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde İş Kazası Geçirme Durumları Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	İş Kazası	N	$\bar{X}$	SS	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
21. İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.	Evet	67	4,01	0,961	0,109	-2,33	315	0,02
	Hayır	250	4,27	0,736	0,126			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin çalışmaları hakkındaki 21. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde iş kazası geçirme durumları değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=2,33$; $p<.05$).

Tablo 60’da görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 21. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde iş kazası geçirme durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, çalışmakta oldukları iş yerlerinde kaza geçirmiş olanlar ile geçirmemiş olan çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak çalışmakta oldukları iş yerlerinde kaza geçirmemiş olanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($t=2,33$; $p<.05$). Buna göre çalışmakta oldukları iş yerlerinde kaza geçirmemiş çalışanlar, kaza geçirmiş çalışanlardan daha fazla, işlerinin gerektirdiği güvenlik kurallarını anladığını düşünmektedirler.

4.2.4.10 İş yerlerinde iş kazası geçirme durumu ile otuz üçüncü anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi

(“İş güvenliği kuralları üretimi zorlaştırır, zaman kaybına yol açar.” soru cümlesine ait puanların çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde iş kazası geçirme durumları değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 61- “İş güvenliği kuralları üretimi zorlaştırır, zaman kaybına yol açar.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde İş Kazası Geçirme Durumları Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	İş Kazası	N	$\bar{X}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
33. İş güvenliği kuralları üretimi zorlaştırır, zaman kaybına yol açar.	Evet	67	2,87	1,774	0,235	2,05	315	0,041
	Hayır	250	2,38	1,688	0,242			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin çalışanlar hakkındaki 33. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde iş kazası geçirme durumları değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=2,05$; $p<.05$).

Tablo 61’de görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 33. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde iş kazası geçirme durumları değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, çalışmakta oldukları iş yerlerinde kaza geçirmiş olanlar ile geçirmemiş olan çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak çalışmakta oldukları iş yerlerinde kaza geçirmiş olanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($t=2,05$; $p<.05$). Buna göre çalışmakta oldukları iş yerlerinde kaza geçirmiş çalışanlar, kaza geçirmemiş çalışanlardan daha fazla iş güvenliği kurallarının üretimi zorlaştırdığını ve zaman kaybına yol açtığını düşünmektedirler.

4.2.5 İşyerlerinde ramak kala olay yaşama durumları ile güvenlik kültürü arasındaki ilişkinin analizi

(Güvenlik kültürünün çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi bulguları ve yorumlanması)

Tablo 62- Güvenlik Kültürünün Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde Ramak Kala Olay Yaşama Durumları Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Toplu Sonuçları

Soru cümlesi	Ramak Kala	N	$\bar{X}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P																																																																																																																																																																																																
1. Yöneticiler iş kazalarını azaltmada, çalışanların katılımını sağlık ve güvenlik faaliyetlerinin temeli olarak görmektedirler.	Evet	109	3,76	0,99	0,113	-1,30	315	0,195																																																																																																																																																																																																
	Hayır	208	3,91	0,941	0,115				2. Yöneticiler, çalışanların eğitimini güvenliği sağlamada önemli bir adım olarak görmektedirler.	Evet	109	3,82	0,925	0,108	-1,29	315	0,197	Hayır	208	3,96	0,913	0,109	3. Yöneticiler firmada güvenlik politikasını anlamamız için güvenlik iletişimine önem vermektedirler.	Evet	109	3,74	0,865	0,101	-2,35	315	0,019	Hayır	208	3,98	0,851	0,102	4. Yöneticiler, güvenlik faaliyetlerini geliştirmek ve devam ettirmek için, faaliyetleri izlemektedirler.	Evet	109	3,77	0,978	0,104	-2,26	190,4	0,025	Hayır	208	4,02	0,828	0,11	5. Firma yöneticileri, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk almaktadırlar.	Evet	108	3,53	1,054	0,121	-2,75	314	0,006	Hayır	208	3,86	1	0,123	6. Yöneticiler güvenlik konularında belirgin bir şekilde öncülük etmektedirler.	Evet	108	3,67	0,947	0,108	-2,07	205,13	0,04	Hayır	208	3,89	0,889	0,11	7. Yöneticiler, düzenli olarak iş koşullarını kontrol etmek ya da çalışanlarla konuşmak için üretim sahasını ziyaret etmektedirler.	Evet	109	3,41	1,107	0,122	-3,62	198,6	0	Hayır	208	3,87	0,987	0,126	8. Yönetim, çalışanların güvenliğine oldukça önem vermektedir.	Evet	108	3,69	1,036	0,115	-2,08	314	0,039	Hayır	208	3,93	0,93	0,119	9. Güvenlik meselelerine yüksek bir öncelik verilmediğine inanıyorum.	Evet	109	2,84	1,211	0,154	0,41	241,14	0,686	Hayır	208	2,78	1,35	0,149	10. Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.	Evet	109	3,66	0,925	0,106	-2,24	315	0,026	Hayır	208	3,9	0,887	0,108	11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	Evet	108	3,59	1,05	0,116	-1,23	314	0,219	Hayır	208	3,74	0,939	0,12	12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Evet	109	3,59	1,038	0,109	-2,49	185,9	0,014	Hayır	208	3,88	0,853	0,116	13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Evet	108	3,54	1,114	0,237	-2,05	314	0,041	Hayır	208	4,02	2,331	0,194	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Evet	109	3,87	0,872	0,105	-0,91	315	0,366	Hayır	208	3,97	0,892	0,104	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evet	109	3,77	0,997	0,115	-1,24	315	0,217	Hayır
2. Yöneticiler, çalışanların eğitimini güvenliği sağlamada önemli bir adım olarak görmektedirler.	Evet	109	3,82	0,925	0,108	-1,29	315	0,197																																																																																																																																																																																																
	Hayır	208	3,96	0,913	0,109				3. Yöneticiler firmada güvenlik politikasını anlamamız için güvenlik iletişimine önem vermektedirler.	Evet	109	3,74	0,865	0,101	-2,35	315	0,019	Hayır	208	3,98	0,851	0,102	4. Yöneticiler, güvenlik faaliyetlerini geliştirmek ve devam ettirmek için, faaliyetleri izlemektedirler.	Evet	109	3,77	0,978	0,104	-2,26	190,4	0,025	Hayır	208	4,02	0,828	0,11	5. Firma yöneticileri, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk almaktadırlar.	Evet	108	3,53	1,054	0,121	-2,75	314	0,006	Hayır	208	3,86	1	0,123	6. Yöneticiler güvenlik konularında belirgin bir şekilde öncülük etmektedirler.	Evet	108	3,67	0,947	0,108	-2,07	205,13	0,04	Hayır	208	3,89	0,889	0,11	7. Yöneticiler, düzenli olarak iş koşullarını kontrol etmek ya da çalışanlarla konuşmak için üretim sahasını ziyaret etmektedirler.	Evet	109	3,41	1,107	0,122	-3,62	198,6	0	Hayır	208	3,87	0,987	0,126	8. Yönetim, çalışanların güvenliğine oldukça önem vermektedir.	Evet	108	3,69	1,036	0,115	-2,08	314	0,039	Hayır	208	3,93	0,93	0,119	9. Güvenlik meselelerine yüksek bir öncelik verilmediğine inanıyorum.	Evet	109	2,84	1,211	0,154	0,41	241,14	0,686	Hayır	208	2,78	1,35	0,149	10. Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.	Evet	109	3,66	0,925	0,106	-2,24	315	0,026	Hayır	208	3,9	0,887	0,108	11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	Evet	108	3,59	1,05	0,116	-1,23	314	0,219	Hayır	208	3,74	0,939	0,12	12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Evet	109	3,59	1,038	0,109	-2,49	185,9	0,014	Hayır	208	3,88	0,853	0,116	13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Evet	108	3,54	1,114	0,237	-2,05	314	0,041	Hayır	208	4,02	2,331	0,194	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Evet	109	3,87	0,872	0,105	-0,91	315	0,366	Hayır	208	3,97	0,892	0,104	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evet	109	3,77	0,997	0,115	-1,24	315	0,217	Hayır	208	3,91	0,964	0,117										
3. Yöneticiler firmada güvenlik politikasını anlamamız için güvenlik iletişimine önem vermektedirler.	Evet	109	3,74	0,865	0,101	-2,35	315	0,019																																																																																																																																																																																																
	Hayır	208	3,98	0,851	0,102				4. Yöneticiler, güvenlik faaliyetlerini geliştirmek ve devam ettirmek için, faaliyetleri izlemektedirler.	Evet	109	3,77	0,978	0,104	-2,26	190,4	0,025	Hayır	208	4,02	0,828	0,11	5. Firma yöneticileri, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk almaktadırlar.	Evet	108	3,53	1,054	0,121	-2,75	314	0,006	Hayır	208	3,86	1	0,123	6. Yöneticiler güvenlik konularında belirgin bir şekilde öncülük etmektedirler.	Evet	108	3,67	0,947	0,108	-2,07	205,13	0,04	Hayır	208	3,89	0,889	0,11	7. Yöneticiler, düzenli olarak iş koşullarını kontrol etmek ya da çalışanlarla konuşmak için üretim sahasını ziyaret etmektedirler.	Evet	109	3,41	1,107	0,122	-3,62	198,6	0	Hayır	208	3,87	0,987	0,126	8. Yönetim, çalışanların güvenliğine oldukça önem vermektedir.	Evet	108	3,69	1,036	0,115	-2,08	314	0,039	Hayır	208	3,93	0,93	0,119	9. Güvenlik meselelerine yüksek bir öncelik verilmediğine inanıyorum.	Evet	109	2,84	1,211	0,154	0,41	241,14	0,686	Hayır	208	2,78	1,35	0,149	10. Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.	Evet	109	3,66	0,925	0,106	-2,24	315	0,026	Hayır	208	3,9	0,887	0,108	11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	Evet	108	3,59	1,05	0,116	-1,23	314	0,219	Hayır	208	3,74	0,939	0,12	12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Evet	109	3,59	1,038	0,109	-2,49	185,9	0,014	Hayır	208	3,88	0,853	0,116	13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Evet	108	3,54	1,114	0,237	-2,05	314	0,041	Hayır	208	4,02	2,331	0,194	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Evet	109	3,87	0,872	0,105	-0,91	315	0,366	Hayır	208	3,97	0,892	0,104	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evet	109	3,77	0,997	0,115	-1,24	315	0,217	Hayır	208	3,91	0,964	0,117																								
4. Yöneticiler, güvenlik faaliyetlerini geliştirmek ve devam ettirmek için, faaliyetleri izlemektedirler.	Evet	109	3,77	0,978	0,104	-2,26	190,4	0,025																																																																																																																																																																																																
	Hayır	208	4,02	0,828	0,11				5. Firma yöneticileri, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk almaktadırlar.	Evet	108	3,53	1,054	0,121	-2,75	314	0,006	Hayır	208	3,86	1	0,123	6. Yöneticiler güvenlik konularında belirgin bir şekilde öncülük etmektedirler.	Evet	108	3,67	0,947	0,108	-2,07	205,13	0,04	Hayır	208	3,89	0,889	0,11	7. Yöneticiler, düzenli olarak iş koşullarını kontrol etmek ya da çalışanlarla konuşmak için üretim sahasını ziyaret etmektedirler.	Evet	109	3,41	1,107	0,122	-3,62	198,6	0	Hayır	208	3,87	0,987	0,126	8. Yönetim, çalışanların güvenliğine oldukça önem vermektedir.	Evet	108	3,69	1,036	0,115	-2,08	314	0,039	Hayır	208	3,93	0,93	0,119	9. Güvenlik meselelerine yüksek bir öncelik verilmediğine inanıyorum.	Evet	109	2,84	1,211	0,154	0,41	241,14	0,686	Hayır	208	2,78	1,35	0,149	10. Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.	Evet	109	3,66	0,925	0,106	-2,24	315	0,026	Hayır	208	3,9	0,887	0,108	11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	Evet	108	3,59	1,05	0,116	-1,23	314	0,219	Hayır	208	3,74	0,939	0,12	12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Evet	109	3,59	1,038	0,109	-2,49	185,9	0,014	Hayır	208	3,88	0,853	0,116	13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Evet	108	3,54	1,114	0,237	-2,05	314	0,041	Hayır	208	4,02	2,331	0,194	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Evet	109	3,87	0,872	0,105	-0,91	315	0,366	Hayır	208	3,97	0,892	0,104	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evet	109	3,77	0,997	0,115	-1,24	315	0,217	Hayır	208	3,91	0,964	0,117																																						
5. Firma yöneticileri, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk almaktadırlar.	Evet	108	3,53	1,054	0,121	-2,75	314	0,006																																																																																																																																																																																																
	Hayır	208	3,86	1	0,123				6. Yöneticiler güvenlik konularında belirgin bir şekilde öncülük etmektedirler.	Evet	108	3,67	0,947	0,108	-2,07	205,13	0,04	Hayır	208	3,89	0,889	0,11	7. Yöneticiler, düzenli olarak iş koşullarını kontrol etmek ya da çalışanlarla konuşmak için üretim sahasını ziyaret etmektedirler.	Evet	109	3,41	1,107	0,122	-3,62	198,6	0	Hayır	208	3,87	0,987	0,126	8. Yönetim, çalışanların güvenliğine oldukça önem vermektedir.	Evet	108	3,69	1,036	0,115	-2,08	314	0,039	Hayır	208	3,93	0,93	0,119	9. Güvenlik meselelerine yüksek bir öncelik verilmediğine inanıyorum.	Evet	109	2,84	1,211	0,154	0,41	241,14	0,686	Hayır	208	2,78	1,35	0,149	10. Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.	Evet	109	3,66	0,925	0,106	-2,24	315	0,026	Hayır	208	3,9	0,887	0,108	11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	Evet	108	3,59	1,05	0,116	-1,23	314	0,219	Hayır	208	3,74	0,939	0,12	12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Evet	109	3,59	1,038	0,109	-2,49	185,9	0,014	Hayır	208	3,88	0,853	0,116	13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Evet	108	3,54	1,114	0,237	-2,05	314	0,041	Hayır	208	4,02	2,331	0,194	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Evet	109	3,87	0,872	0,105	-0,91	315	0,366	Hayır	208	3,97	0,892	0,104	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evet	109	3,77	0,997	0,115	-1,24	315	0,217	Hayır	208	3,91	0,964	0,117																																																				
6. Yöneticiler güvenlik konularında belirgin bir şekilde öncülük etmektedirler.	Evet	108	3,67	0,947	0,108	-2,07	205,13	0,04																																																																																																																																																																																																
	Hayır	208	3,89	0,889	0,11				7. Yöneticiler, düzenli olarak iş koşullarını kontrol etmek ya da çalışanlarla konuşmak için üretim sahasını ziyaret etmektedirler.	Evet	109	3,41	1,107	0,122	-3,62	198,6	0	Hayır	208	3,87	0,987	0,126	8. Yönetim, çalışanların güvenliğine oldukça önem vermektedir.	Evet	108	3,69	1,036	0,115	-2,08	314	0,039	Hayır	208	3,93	0,93	0,119	9. Güvenlik meselelerine yüksek bir öncelik verilmediğine inanıyorum.	Evet	109	2,84	1,211	0,154	0,41	241,14	0,686	Hayır	208	2,78	1,35	0,149	10. Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.	Evet	109	3,66	0,925	0,106	-2,24	315	0,026	Hayır	208	3,9	0,887	0,108	11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	Evet	108	3,59	1,05	0,116	-1,23	314	0,219	Hayır	208	3,74	0,939	0,12	12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Evet	109	3,59	1,038	0,109	-2,49	185,9	0,014	Hayır	208	3,88	0,853	0,116	13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Evet	108	3,54	1,114	0,237	-2,05	314	0,041	Hayır	208	4,02	2,331	0,194	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Evet	109	3,87	0,872	0,105	-0,91	315	0,366	Hayır	208	3,97	0,892	0,104	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evet	109	3,77	0,997	0,115	-1,24	315	0,217	Hayır	208	3,91	0,964	0,117																																																																		
7. Yöneticiler, düzenli olarak iş koşullarını kontrol etmek ya da çalışanlarla konuşmak için üretim sahasını ziyaret etmektedirler.	Evet	109	3,41	1,107	0,122	-3,62	198,6	0																																																																																																																																																																																																
	Hayır	208	3,87	0,987	0,126				8. Yönetim, çalışanların güvenliğine oldukça önem vermektedir.	Evet	108	3,69	1,036	0,115	-2,08	314	0,039	Hayır	208	3,93	0,93	0,119	9. Güvenlik meselelerine yüksek bir öncelik verilmediğine inanıyorum.	Evet	109	2,84	1,211	0,154	0,41	241,14	0,686	Hayır	208	2,78	1,35	0,149	10. Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.	Evet	109	3,66	0,925	0,106	-2,24	315	0,026	Hayır	208	3,9	0,887	0,108	11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	Evet	108	3,59	1,05	0,116	-1,23	314	0,219	Hayır	208	3,74	0,939	0,12	12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Evet	109	3,59	1,038	0,109	-2,49	185,9	0,014	Hayır	208	3,88	0,853	0,116	13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Evet	108	3,54	1,114	0,237	-2,05	314	0,041	Hayır	208	4,02	2,331	0,194	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Evet	109	3,87	0,872	0,105	-0,91	315	0,366	Hayır	208	3,97	0,892	0,104	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evet	109	3,77	0,997	0,115	-1,24	315	0,217	Hayır	208	3,91	0,964	0,117																																																																																
8. Yönetim, çalışanların güvenliğine oldukça önem vermektedir.	Evet	108	3,69	1,036	0,115	-2,08	314	0,039																																																																																																																																																																																																
	Hayır	208	3,93	0,93	0,119				9. Güvenlik meselelerine yüksek bir öncelik verilmediğine inanıyorum.	Evet	109	2,84	1,211	0,154	0,41	241,14	0,686	Hayır	208	2,78	1,35	0,149	10. Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.	Evet	109	3,66	0,925	0,106	-2,24	315	0,026	Hayır	208	3,9	0,887	0,108	11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	Evet	108	3,59	1,05	0,116	-1,23	314	0,219	Hayır	208	3,74	0,939	0,12	12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Evet	109	3,59	1,038	0,109	-2,49	185,9	0,014	Hayır	208	3,88	0,853	0,116	13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Evet	108	3,54	1,114	0,237	-2,05	314	0,041	Hayır	208	4,02	2,331	0,194	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Evet	109	3,87	0,872	0,105	-0,91	315	0,366	Hayır	208	3,97	0,892	0,104	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evet	109	3,77	0,997	0,115	-1,24	315	0,217	Hayır	208	3,91	0,964	0,117																																																																																														
9. Güvenlik meselelerine yüksek bir öncelik verilmediğine inanıyorum.	Evet	109	2,84	1,211	0,154	0,41	241,14	0,686																																																																																																																																																																																																
	Hayır	208	2,78	1,35	0,149				10. Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.	Evet	109	3,66	0,925	0,106	-2,24	315	0,026	Hayır	208	3,9	0,887	0,108	11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	Evet	108	3,59	1,05	0,116	-1,23	314	0,219	Hayır	208	3,74	0,939	0,12	12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Evet	109	3,59	1,038	0,109	-2,49	185,9	0,014	Hayır	208	3,88	0,853	0,116	13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Evet	108	3,54	1,114	0,237	-2,05	314	0,041	Hayır	208	4,02	2,331	0,194	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Evet	109	3,87	0,872	0,105	-0,91	315	0,366	Hayır	208	3,97	0,892	0,104	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evet	109	3,77	0,997	0,115	-1,24	315	0,217	Hayır	208	3,91	0,964	0,117																																																																																																												
10. Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.	Evet	109	3,66	0,925	0,106	-2,24	315	0,026																																																																																																																																																																																																
	Hayır	208	3,9	0,887	0,108				11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	Evet	108	3,59	1,05	0,116	-1,23	314	0,219	Hayır	208	3,74	0,939	0,12	12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Evet	109	3,59	1,038	0,109	-2,49	185,9	0,014	Hayır	208	3,88	0,853	0,116	13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Evet	108	3,54	1,114	0,237	-2,05	314	0,041	Hayır	208	4,02	2,331	0,194	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Evet	109	3,87	0,872	0,105	-0,91	315	0,366	Hayır	208	3,97	0,892	0,104	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evet	109	3,77	0,997	0,115	-1,24	315	0,217	Hayır	208	3,91	0,964	0,117																																																																																																																										
11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	Evet	108	3,59	1,05	0,116	-1,23	314	0,219																																																																																																																																																																																																
	Hayır	208	3,74	0,939	0,12				12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Evet	109	3,59	1,038	0,109	-2,49	185,9	0,014	Hayır	208	3,88	0,853	0,116	13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Evet	108	3,54	1,114	0,237	-2,05	314	0,041	Hayır	208	4,02	2,331	0,194	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Evet	109	3,87	0,872	0,105	-0,91	315	0,366	Hayır	208	3,97	0,892	0,104	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evet	109	3,77	0,997	0,115	-1,24	315	0,217	Hayır	208	3,91	0,964	0,117																																																																																																																																								
12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Evet	109	3,59	1,038	0,109	-2,49	185,9	0,014																																																																																																																																																																																																
	Hayır	208	3,88	0,853	0,116				13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Evet	108	3,54	1,114	0,237	-2,05	314	0,041	Hayır	208	4,02	2,331	0,194	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Evet	109	3,87	0,872	0,105	-0,91	315	0,366	Hayır	208	3,97	0,892	0,104	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evet	109	3,77	0,997	0,115	-1,24	315	0,217	Hayır	208	3,91	0,964	0,117																																																																																																																																																						
13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Evet	108	3,54	1,114	0,237	-2,05	314	0,041																																																																																																																																																																																																
	Hayır	208	4,02	2,331	0,194				14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Evet	109	3,87	0,872	0,105	-0,91	315	0,366	Hayır	208	3,97	0,892	0,104	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evet	109	3,77	0,997	0,115	-1,24	315	0,217	Hayır	208	3,91	0,964	0,117																																																																																																																																																																				
14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Evet	109	3,87	0,872	0,105	-0,91	315	0,366																																																																																																																																																																																																
	Hayır	208	3,97	0,892	0,104				15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evet	109	3,77	0,997	0,115	-1,24	315	0,217	Hayır	208	3,91	0,964	0,117																																																																																																																																																																																		
15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Evet	109	3,77	0,997	0,115	-1,24	315	0,217																																																																																																																																																																																																
	Hayır	208	3,91	0,964	0,117																																																																																																																																																																																																			

Tablo 62- Güvenlik Kültürünün Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde Ramak Kala Olay Yaşama Durumları Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Toplu Sonuçları (Devam)

Soru cümlesi	Ramak Kala	N	$\bar{x}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P																																																																																																																																																																																																
16. Çalışanlar İSG eğitimlerinde iş kazalarını önleme konusunda yeterince eğitilirler.	Evet	109	3,62	0,951	0,12	-1,68	315	0,094																																																																																																																																																																																																
	Hayır	208	3,82	0,986	0,11				17. Çalışanların düzenli olarak işyeri sağlık ve güvenlik konuları hakkında fikirleri alınır, katılımları sağlanır.	Evet	109	3,5	1,024	0,12	-1,96	315	0,051	Hayır	208	3,73	0,981	0,12	18. İşyeri sağlık ve güvenlik eğitimi çalışanların işlerinde karşılaştıkları çeşitli durumları kapsar.	Evet	109	3,77	0,939	0,10	-1,19	315	0,235	Hayır	208	3,89	0,845	0,11	19. İşyerimde iş güvenliği sorumluluklarımı ne olduğunu biliyorum.	Evet	109	4,06	0,848	0,10	-1,12	314	0,265	Hayır	207	4,16	0,814	0,10	20. Firmamızda acil durumlar sırasında her çalışan ne yapacağını bilir.	Evet	109	3,56	1,049	0,12	-1,99	315	0,047	Hayır	208	3,8	0,992	0,12	21. İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.	Evet	109	4,17	0,866	0,09	-0,80	315	0,424	Hayır	208	4,24	0,755	0,10	22. İş yerimdeki güvenlik sorunlarıyla baş edebiliyorum.	Evet	109	3,81	0,957	0,11	-1,48	315	0,14	Hayır	208	3,97	0,927	0,11	23. Güvenlik kurallarına her zaman uyuyorum.	Evet	109	4,11	0,832	0,10	-0,86	315	0,392	Hayır	208	4,19	0,799	0,10	24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.	Evet	109	4,32	0,849	0,09	-0,32	315	0,751	Hayır	208	4,35	0,766	0,10	25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Evet	109	3,42	1,149	0,12	-2,08	193,7	0,039	Hayır	208	3,69	0,993	0,13	26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Evet	109	3,51	1,015	0,12	-1,57	315	0,118	Hayır	208	3,7	1,016	0,12	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Evet	109	3,65	1,003	0,11	-1,87	197,99	0,063	Hayır	208	3,87	0,891	0,11	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Evet	109	3,56	1,142	0,13	-1,08	315	0,282	Hayır	208	3,7	1,102	0,13	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Evet	109	2,81	1,719	0,19	0,99	315	0,323	Hayır	208	2,62	1,599	0,20	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Evet	109	2,66	1,673	0,20	-0,61	315	0,544	Hayır
17. Çalışanların düzenli olarak işyeri sağlık ve güvenlik konuları hakkında fikirleri alınır, katılımları sağlanır.	Evet	109	3,5	1,024	0,12	-1,96	315	0,051																																																																																																																																																																																																
	Hayır	208	3,73	0,981	0,12				18. İşyeri sağlık ve güvenlik eğitimi çalışanların işlerinde karşılaştıkları çeşitli durumları kapsar.	Evet	109	3,77	0,939	0,10	-1,19	315	0,235	Hayır	208	3,89	0,845	0,11	19. İşyerimde iş güvenliği sorumluluklarımı ne olduğunu biliyorum.	Evet	109	4,06	0,848	0,10	-1,12	314	0,265	Hayır	207	4,16	0,814	0,10	20. Firmamızda acil durumlar sırasında her çalışan ne yapacağını bilir.	Evet	109	3,56	1,049	0,12	-1,99	315	0,047	Hayır	208	3,8	0,992	0,12	21. İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.	Evet	109	4,17	0,866	0,09	-0,80	315	0,424	Hayır	208	4,24	0,755	0,10	22. İş yerimdeki güvenlik sorunlarıyla baş edebiliyorum.	Evet	109	3,81	0,957	0,11	-1,48	315	0,14	Hayır	208	3,97	0,927	0,11	23. Güvenlik kurallarına her zaman uyuyorum.	Evet	109	4,11	0,832	0,10	-0,86	315	0,392	Hayır	208	4,19	0,799	0,10	24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.	Evet	109	4,32	0,849	0,09	-0,32	315	0,751	Hayır	208	4,35	0,766	0,10	25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Evet	109	3,42	1,149	0,12	-2,08	193,7	0,039	Hayır	208	3,69	0,993	0,13	26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Evet	109	3,51	1,015	0,12	-1,57	315	0,118	Hayır	208	3,7	1,016	0,12	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Evet	109	3,65	1,003	0,11	-1,87	197,99	0,063	Hayır	208	3,87	0,891	0,11	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Evet	109	3,56	1,142	0,13	-1,08	315	0,282	Hayır	208	3,7	1,102	0,13	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Evet	109	2,81	1,719	0,19	0,99	315	0,323	Hayır	208	2,62	1,599	0,20	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Evet	109	2,66	1,673	0,20	-0,61	315	0,544	Hayır	208	2,78	1,735	0,20										
18. İşyeri sağlık ve güvenlik eğitimi çalışanların işlerinde karşılaştıkları çeşitli durumları kapsar.	Evet	109	3,77	0,939	0,10	-1,19	315	0,235																																																																																																																																																																																																
	Hayır	208	3,89	0,845	0,11				19. İşyerimde iş güvenliği sorumluluklarımı ne olduğunu biliyorum.	Evet	109	4,06	0,848	0,10	-1,12	314	0,265	Hayır	207	4,16	0,814	0,10	20. Firmamızda acil durumlar sırasında her çalışan ne yapacağını bilir.	Evet	109	3,56	1,049	0,12	-1,99	315	0,047	Hayır	208	3,8	0,992	0,12	21. İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.	Evet	109	4,17	0,866	0,09	-0,80	315	0,424	Hayır	208	4,24	0,755	0,10	22. İş yerimdeki güvenlik sorunlarıyla baş edebiliyorum.	Evet	109	3,81	0,957	0,11	-1,48	315	0,14	Hayır	208	3,97	0,927	0,11	23. Güvenlik kurallarına her zaman uyuyorum.	Evet	109	4,11	0,832	0,10	-0,86	315	0,392	Hayır	208	4,19	0,799	0,10	24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.	Evet	109	4,32	0,849	0,09	-0,32	315	0,751	Hayır	208	4,35	0,766	0,10	25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Evet	109	3,42	1,149	0,12	-2,08	193,7	0,039	Hayır	208	3,69	0,993	0,13	26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Evet	109	3,51	1,015	0,12	-1,57	315	0,118	Hayır	208	3,7	1,016	0,12	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Evet	109	3,65	1,003	0,11	-1,87	197,99	0,063	Hayır	208	3,87	0,891	0,11	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Evet	109	3,56	1,142	0,13	-1,08	315	0,282	Hayır	208	3,7	1,102	0,13	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Evet	109	2,81	1,719	0,19	0,99	315	0,323	Hayır	208	2,62	1,599	0,20	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Evet	109	2,66	1,673	0,20	-0,61	315	0,544	Hayır	208	2,78	1,735	0,20																								
19. İşyerimde iş güvenliği sorumluluklarımı ne olduğunu biliyorum.	Evet	109	4,06	0,848	0,10	-1,12	314	0,265																																																																																																																																																																																																
	Hayır	207	4,16	0,814	0,10				20. Firmamızda acil durumlar sırasında her çalışan ne yapacağını bilir.	Evet	109	3,56	1,049	0,12	-1,99	315	0,047	Hayır	208	3,8	0,992	0,12	21. İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.	Evet	109	4,17	0,866	0,09	-0,80	315	0,424	Hayır	208	4,24	0,755	0,10	22. İş yerimdeki güvenlik sorunlarıyla baş edebiliyorum.	Evet	109	3,81	0,957	0,11	-1,48	315	0,14	Hayır	208	3,97	0,927	0,11	23. Güvenlik kurallarına her zaman uyuyorum.	Evet	109	4,11	0,832	0,10	-0,86	315	0,392	Hayır	208	4,19	0,799	0,10	24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.	Evet	109	4,32	0,849	0,09	-0,32	315	0,751	Hayır	208	4,35	0,766	0,10	25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Evet	109	3,42	1,149	0,12	-2,08	193,7	0,039	Hayır	208	3,69	0,993	0,13	26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Evet	109	3,51	1,015	0,12	-1,57	315	0,118	Hayır	208	3,7	1,016	0,12	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Evet	109	3,65	1,003	0,11	-1,87	197,99	0,063	Hayır	208	3,87	0,891	0,11	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Evet	109	3,56	1,142	0,13	-1,08	315	0,282	Hayır	208	3,7	1,102	0,13	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Evet	109	2,81	1,719	0,19	0,99	315	0,323	Hayır	208	2,62	1,599	0,20	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Evet	109	2,66	1,673	0,20	-0,61	315	0,544	Hayır	208	2,78	1,735	0,20																																						
20. Firmamızda acil durumlar sırasında her çalışan ne yapacağını bilir.	Evet	109	3,56	1,049	0,12	-1,99	315	0,047																																																																																																																																																																																																
	Hayır	208	3,8	0,992	0,12				21. İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.	Evet	109	4,17	0,866	0,09	-0,80	315	0,424	Hayır	208	4,24	0,755	0,10	22. İş yerimdeki güvenlik sorunlarıyla baş edebiliyorum.	Evet	109	3,81	0,957	0,11	-1,48	315	0,14	Hayır	208	3,97	0,927	0,11	23. Güvenlik kurallarına her zaman uyuyorum.	Evet	109	4,11	0,832	0,10	-0,86	315	0,392	Hayır	208	4,19	0,799	0,10	24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.	Evet	109	4,32	0,849	0,09	-0,32	315	0,751	Hayır	208	4,35	0,766	0,10	25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Evet	109	3,42	1,149	0,12	-2,08	193,7	0,039	Hayır	208	3,69	0,993	0,13	26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Evet	109	3,51	1,015	0,12	-1,57	315	0,118	Hayır	208	3,7	1,016	0,12	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Evet	109	3,65	1,003	0,11	-1,87	197,99	0,063	Hayır	208	3,87	0,891	0,11	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Evet	109	3,56	1,142	0,13	-1,08	315	0,282	Hayır	208	3,7	1,102	0,13	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Evet	109	2,81	1,719	0,19	0,99	315	0,323	Hayır	208	2,62	1,599	0,20	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Evet	109	2,66	1,673	0,20	-0,61	315	0,544	Hayır	208	2,78	1,735	0,20																																																				
21. İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.	Evet	109	4,17	0,866	0,09	-0,80	315	0,424																																																																																																																																																																																																
	Hayır	208	4,24	0,755	0,10				22. İş yerimdeki güvenlik sorunlarıyla baş edebiliyorum.	Evet	109	3,81	0,957	0,11	-1,48	315	0,14	Hayır	208	3,97	0,927	0,11	23. Güvenlik kurallarına her zaman uyuyorum.	Evet	109	4,11	0,832	0,10	-0,86	315	0,392	Hayır	208	4,19	0,799	0,10	24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.	Evet	109	4,32	0,849	0,09	-0,32	315	0,751	Hayır	208	4,35	0,766	0,10	25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Evet	109	3,42	1,149	0,12	-2,08	193,7	0,039	Hayır	208	3,69	0,993	0,13	26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Evet	109	3,51	1,015	0,12	-1,57	315	0,118	Hayır	208	3,7	1,016	0,12	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Evet	109	3,65	1,003	0,11	-1,87	197,99	0,063	Hayır	208	3,87	0,891	0,11	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Evet	109	3,56	1,142	0,13	-1,08	315	0,282	Hayır	208	3,7	1,102	0,13	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Evet	109	2,81	1,719	0,19	0,99	315	0,323	Hayır	208	2,62	1,599	0,20	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Evet	109	2,66	1,673	0,20	-0,61	315	0,544	Hayır	208	2,78	1,735	0,20																																																																		
22. İş yerimdeki güvenlik sorunlarıyla baş edebiliyorum.	Evet	109	3,81	0,957	0,11	-1,48	315	0,14																																																																																																																																																																																																
	Hayır	208	3,97	0,927	0,11				23. Güvenlik kurallarına her zaman uyuyorum.	Evet	109	4,11	0,832	0,10	-0,86	315	0,392	Hayır	208	4,19	0,799	0,10	24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.	Evet	109	4,32	0,849	0,09	-0,32	315	0,751	Hayır	208	4,35	0,766	0,10	25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Evet	109	3,42	1,149	0,12	-2,08	193,7	0,039	Hayır	208	3,69	0,993	0,13	26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Evet	109	3,51	1,015	0,12	-1,57	315	0,118	Hayır	208	3,7	1,016	0,12	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Evet	109	3,65	1,003	0,11	-1,87	197,99	0,063	Hayır	208	3,87	0,891	0,11	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Evet	109	3,56	1,142	0,13	-1,08	315	0,282	Hayır	208	3,7	1,102	0,13	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Evet	109	2,81	1,719	0,19	0,99	315	0,323	Hayır	208	2,62	1,599	0,20	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Evet	109	2,66	1,673	0,20	-0,61	315	0,544	Hayır	208	2,78	1,735	0,20																																																																																
23. Güvenlik kurallarına her zaman uyuyorum.	Evet	109	4,11	0,832	0,10	-0,86	315	0,392																																																																																																																																																																																																
	Hayır	208	4,19	0,799	0,10				24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.	Evet	109	4,32	0,849	0,09	-0,32	315	0,751	Hayır	208	4,35	0,766	0,10	25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Evet	109	3,42	1,149	0,12	-2,08	193,7	0,039	Hayır	208	3,69	0,993	0,13	26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Evet	109	3,51	1,015	0,12	-1,57	315	0,118	Hayır	208	3,7	1,016	0,12	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Evet	109	3,65	1,003	0,11	-1,87	197,99	0,063	Hayır	208	3,87	0,891	0,11	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Evet	109	3,56	1,142	0,13	-1,08	315	0,282	Hayır	208	3,7	1,102	0,13	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Evet	109	2,81	1,719	0,19	0,99	315	0,323	Hayır	208	2,62	1,599	0,20	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Evet	109	2,66	1,673	0,20	-0,61	315	0,544	Hayır	208	2,78	1,735	0,20																																																																																														
24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.	Evet	109	4,32	0,849	0,09	-0,32	315	0,751																																																																																																																																																																																																
	Hayır	208	4,35	0,766	0,10				25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Evet	109	3,42	1,149	0,12	-2,08	193,7	0,039	Hayır	208	3,69	0,993	0,13	26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Evet	109	3,51	1,015	0,12	-1,57	315	0,118	Hayır	208	3,7	1,016	0,12	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Evet	109	3,65	1,003	0,11	-1,87	197,99	0,063	Hayır	208	3,87	0,891	0,11	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Evet	109	3,56	1,142	0,13	-1,08	315	0,282	Hayır	208	3,7	1,102	0,13	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Evet	109	2,81	1,719	0,19	0,99	315	0,323	Hayır	208	2,62	1,599	0,20	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Evet	109	2,66	1,673	0,20	-0,61	315	0,544	Hayır	208	2,78	1,735	0,20																																																																																																												
25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Evet	109	3,42	1,149	0,12	-2,08	193,7	0,039																																																																																																																																																																																																
	Hayır	208	3,69	0,993	0,13				26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Evet	109	3,51	1,015	0,12	-1,57	315	0,118	Hayır	208	3,7	1,016	0,12	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Evet	109	3,65	1,003	0,11	-1,87	197,99	0,063	Hayır	208	3,87	0,891	0,11	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Evet	109	3,56	1,142	0,13	-1,08	315	0,282	Hayır	208	3,7	1,102	0,13	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Evet	109	2,81	1,719	0,19	0,99	315	0,323	Hayır	208	2,62	1,599	0,20	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Evet	109	2,66	1,673	0,20	-0,61	315	0,544	Hayır	208	2,78	1,735	0,20																																																																																																																										
26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Evet	109	3,51	1,015	0,12	-1,57	315	0,118																																																																																																																																																																																																
	Hayır	208	3,7	1,016	0,12				27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Evet	109	3,65	1,003	0,11	-1,87	197,99	0,063	Hayır	208	3,87	0,891	0,11	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Evet	109	3,56	1,142	0,13	-1,08	315	0,282	Hayır	208	3,7	1,102	0,13	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Evet	109	2,81	1,719	0,19	0,99	315	0,323	Hayır	208	2,62	1,599	0,20	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Evet	109	2,66	1,673	0,20	-0,61	315	0,544	Hayır	208	2,78	1,735	0,20																																																																																																																																								
27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Evet	109	3,65	1,003	0,11	-1,87	197,99	0,063																																																																																																																																																																																																
	Hayır	208	3,87	0,891	0,11				28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Evet	109	3,56	1,142	0,13	-1,08	315	0,282	Hayır	208	3,7	1,102	0,13	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Evet	109	2,81	1,719	0,19	0,99	315	0,323	Hayır	208	2,62	1,599	0,20	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Evet	109	2,66	1,673	0,20	-0,61	315	0,544	Hayır	208	2,78	1,735	0,20																																																																																																																																																						
28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Evet	109	3,56	1,142	0,13	-1,08	315	0,282																																																																																																																																																																																																
	Hayır	208	3,7	1,102	0,13				29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Evet	109	2,81	1,719	0,19	0,99	315	0,323	Hayır	208	2,62	1,599	0,20	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Evet	109	2,66	1,673	0,20	-0,61	315	0,544	Hayır	208	2,78	1,735	0,20																																																																																																																																																																				
29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Evet	109	2,81	1,719	0,19	0,99	315	0,323																																																																																																																																																																																																
	Hayır	208	2,62	1,599	0,20				30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Evet	109	2,66	1,673	0,20	-0,61	315	0,544	Hayır	208	2,78	1,735	0,20																																																																																																																																																																																		
30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Evet	109	2,66	1,673	0,20	-0,61	315	0,544																																																																																																																																																																																																
	Hayır	208	2,78	1,735	0,20																																																																																																																																																																																																			

Tablo 62- Güvenlik Kültürünün Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde Ramak Kala Olay Yaşama Durumları Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Toplu Sonuçları (Devam)

Soru cümlesi	Ramak Kala	N	$\bar{x}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
31. Çalışırken başınıza ne geleceği önemli oranda şansa bağlıdır.	Evvet	109	2,36	1,636	0,199	-	315	0,222
	Hayır	208	2,6	1,705	0,196	1,22		
32. Makinelerin ve teknik ekipmanların kullanımı kazaları kaçınılmaz kılar.	Evvet	109	3,04	1,726	0,211	0,56	315	0,575
	Hayır	208	2,92	1,817	0,208			
33. İş güvenliği kuralları üretimi zorlaştırır, zaman kaybına yol açar.	Evvet	109	2,57	1,734	0,203	0,62	315	0,534
	Hayır	208	2,44	1,707	0,204			
34. İş güvenliği uzmanları iş kazalarını azaltmada etkisizdir. Bir kazadan kaçınamazsınız.	Evvet	109	2,44	1,669	0,193	-	315	0,56
	Hayır	208	2,55	1,608	0,195	0,58		
35. Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yarsızdır.	Evvet	109	2,45	1,572	0,188	-	315	0,516
	Hayır	208	2,57	1,605	0,187	0,65		
36. Firmamız her zaman kazaları ve olayları bildirir.	Evvet	109	4,29	1,535	0,186	0,78	315	0,437
	Hayır	208	4,15	1,589	0,184			
37. Tehlikeli durumları bildirmeye teşvik ediliyorum.	Evvet	109	4,37	1,438	0,176	0,64	315	0,523
	Hayır	208	4,25	1,509	0,173			
38. Firmamızda risk değerlendirmesine / risk analizine önem verilir.	Evvet	109	4,47	1,199	0,158	0,01	315	0,992
	Hayır	208	4,47	1,4	0,15			
39. Kazaların/olayların bildirilmesi firmamızda güvenli çalışmayı sağlamada önemlidir.	Evvet	109	4,55	1,258	0,159	0,65	315	0,517
	Hayır	208	4,45	1,393	0,154			
40. Çalışanlar kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye isteklidirler.	Evvet	109	3,8	1,609	0,186	-	315	0,084
	Hayır	208	4,12	1,551	0,188	1,73		
41. Kazalar firmamız için prestij kaybına yol açar bu yüzden kazaları önlemek çok önemlidir.	Evvet	109	4,83	1,351	0,161	0,80	315	0,426
	Hayır	208	4,71	1,364	0,16			
42. Kazaları önlemek herkesin işidir.	Evvet	109	5,27	1,207	0,143	1,45	315	0,147
	Hayır	208	5,06	1,214	0,143			
43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarını, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Evvet	109	4,1	0,912	0,108	0,22	315	0,824
	Hayır	208	4,08	0,914	0,108			
44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Evvet	109	4,24	0,719	0,098	1,51	315	0,133
	Hayır	208	4,09	0,877	0,092			
45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Evvet	109	3,94	0,955	0,109	-0,72	315	0,469
	Hayır	208	4,01	0,898	0,111			
46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlarım.	Evvet	109	4,03	0,897	0,098	-0,70	315	0,485
	Hayır	208	4,1	0,793	0,102			
47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Evvet	109	3,69	1,06	0,113	-2,78	190	0,006
	Hayır	208	4,02	0,895	0,119			
48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Evvet	109	3,94	0,974	0,11	-1,41	315	0,159
	Hayır	208	4,09	0,91	0,113			

Yukarıdaki güvenlik kültürünün çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi toplu sonuçlarında anlamlı farklılık oluşan soru cümlelerinin yorumlanışlarına aşağıda yer verilmiştir.

4.2.5.1 İş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları ile üçüncü anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi

(“Yöneticiler firmada güvenlik politikasını anlamamız için güvenlik iletişimine önem vermektedirler.” soru cümlesine ait puanların çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 63- “Yöneticiler firmada güvenlik politikasını anlamamız için güvenlik iletişimine önem vermektedirler.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde Ramak Kala Olay Yaşama Durumları Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	Ramak Kala	N	$\bar{X}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
3. Yöneticiler firmada güvenlik politikasını anlamamız için güvenlik iletişimine önem vermektedirler.	Evet	109	3,74	0,865	0,101	-2,35	315	0,019
	Hayır	208	3,98	0,851	0,102			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 3. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir (t=2,35; p<.05).

Tablo 63’de görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 3. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşamış olanlar ile yaşamamış olan çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşamamış olanlar lehine anlamlı bulunmuştur (t=2,35; p<.05). Buna göre çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşamamış çalışanlar, ramak kala olay yaşamış çalışanlardan daha fazla, yöneticilerin firmada güvenlik politikasını anlamaları için güvenlik iletişimine önem verdiklerini düşünmektedirler.

4.2.5.2 İş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları ile dördüncü anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi

(“Yöneticiler, güvenlik faaliyetlerini geliştirmek ve devam ettirmek için, faaliyetleri izlemektedirler.” soru cümlesine ait puanların çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 64- “Yöneticiler, güvenlik faaliyetlerini geliştirmek ve devam ettirmek için, faaliyetleri izlemektedirler.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde Ramak Kala Olay Yaşama Durumları Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	Ramak Kala	N	$\bar{x}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
4. Yöneticiler, güvenlik faaliyetlerini geliştirmek ve devam ettirmek için, faaliyetleri izlemektedirler.	Evet	109	3,77	0,978	0,104	-2,26	190,39	0,025
	Hayır	208	4,02	0,828	0,11			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 4. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=2,26$; $p<.05$).

Tablo 64’de görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 4. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşamış olanlar ile yaşamamış olan çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşamamış olanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($t=2,26$; $p<.05$). Buna göre çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşamamış çalışanlar, ramak kala olay yaşamış çalışanlardan daha fazla, yöneticilerin, güvenlik faaliyetlerini geliştirmek ve devam ettirmek için, faaliyetleri izlediklerini düşünmektedirler.

4.2.5.3 İş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları ile beşinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi

“Firma yöneticileri, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk almaktadırlar.” soru cümlesine ait puanların çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Tablo 65- “Firma yöneticileri, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk almaktadırlar.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde Ramak Kala Olay Yaşama Durumları Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	Ramak Kala	N	$\bar{X}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
5. Firma yöneticileri, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk almaktadırlar.	Evet	108	3,53	1,054	0,121	-2,754	314	0,006
	Hayır	208	3,86	1	0,123			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 5. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=2,754$; $p<.05$).

Tablo 65’de görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 5. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşamış olanlar ile yaşamamış olan çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşamamış olanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($t=2,754$; $p<.05$). Buna göre çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşamamış çalışanlar, ramak kala olay yaşamış çalışanlardan daha fazla, firma yöneticilerinin, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk aldıklarını düşünmektedirler.

4.2.5.4 İş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları ile altıncı anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi

(“Yöneticiler güvenlik konularında belirgin bir şekilde öncülük etmektedirler.” soru cümlesine ait puanların çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 66- “Yöneticiler güvenlik konularında belirgin bir şekilde öncülük etmektedirler.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde Ramak Kala Olay Yaşama Durumları Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	Ramak Kala	N	$\bar{X}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
6. Yöneticiler güvenlik konularında belirgin bir şekilde öncülük etmektedirler.	Evet	108	3,67	0,947	0,108	-2,068	205,128	0,04
	Hayır	208	3,89	0,889	0,11			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 6. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların ramak kala olay yaşama durumları değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir (t=2,068; p<.05).

Tablo 66’da görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 6. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşamış olanlar ile yaşamamış olan çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak ramak kala olay yaşamamış olanlar lehine anlamlı bulunmuştur (t=2,068; p<.05). Buna göre ramak kala olay yaşamamış çalışanlar, ramak kala olay yaşamış çalışanlardan daha fazla, yöneticilerin güvenlik konularında belirgin bir şekilde öncülük ettiklerini düşünmektedirler.

4.2.5.5 İş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları ile yedinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi

(“Yöneticiler, düzenli olarak iş koşullarını kontrol etmek ya da çalışanlarla konuşmak için üretim sahasını ziyaret etmektedirler.” soru cümlesine ait puanların çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 67- “Yöneticiler, düzenli olarak iş koşullarını kontrol etmek ya da çalışanlarla konuşmak için üretim sahasını ziyaret etmektedirler.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde Ramak Kala Olay Yaşama Durumları Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	Ramak Kala	N	$\bar{x}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
7. Yöneticiler, düzenli olarak iş koşullarını kontrol etmek ya da çalışanlarla konuşmak için üretim sahasını ziyaret etmektedirler.	Evet	109	3,41	1,107	0,122	-3,62	198,619	0
	Hayır	208	3,87	0,987	0,126			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 7. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=3,62$; $p<.05$).

Tablo 67’de görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 7. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşamış olanlar ile yaşamamış olan çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşamamış olanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($t=3,62$; $p<.05$). Buna göre çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşamamış çalışanlar, ramak kala olay yaşamış çalışanlardan daha fazla, yöneticilerin, düzenli olarak iş koşullarını kontrol etmek ya da çalışanlarla konuşmak için üretim sahasını ziyaret ettiklerini düşünmektedirler.

4.2.5.6 İş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları ile sekizinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi

(“Yönetim, çalışanların güvenliğine oldukça önem vermektedir.” soru cümlesine ait puanların çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 68- “Yönetim, çalışanların güvenliğine oldukça önem vermektedir.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde Ramak Kala Olay Yaşama Durumları Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	Ramak Kala	N	$\bar{x}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
8. Yönetim, çalışanların güvenliğine oldukça önem vermektedir.	Evet	108	3,69	1,036	0,115	-2,076	314	0,039
	Hayır	208	3,93	0,93	0,119			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 8. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=2,076$; $p<.05$).

Tablo 68’de görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 8. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşamış olanlar ile yaşamamış olan çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşamamış olanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($t=2,076$; $p<.05$). Buna göre çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşamamış çalışanlar, ramak kala olay yaşamış çalışanlardan daha fazla yönetimin, çalışanların güvenliğine oldukça önem verdiğini düşünmektedirler.

4.2.5.7 İş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları ile onuncu anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi

(“Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.” soru cümlesine ait puanların çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 69- “Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde Ramak Kala Olay Yaşama Durumları Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	Ramak Kala	N	$\bar{x}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
10. Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.	Evet	109	3,66	0,925	0,106	-2,24	315	0,026
	Hayır	208	3,9	0,887	0,108			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin çalışanlar hakkındaki 10. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=2,10$; $p<.05$).

Tablo 69’da görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 10. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşamış olanlar ile yaşamamış olan çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşamamış olanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($t=2,10$; $p<.05$). Buna göre çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşamamış çalışanlar, ramak kala olay yaşamış çalışanlardan daha fazla işyerlerinde güvenlik prosedürlerinin dikkatli bir şekilde takip edildiğini düşünmektedirler.

4.2.5.8 İş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları ile on ikinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi

“Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.” soru cümlesine ait puanların çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 70- “Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde Ramak Kala Olay Yaşama Durumları Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	Ramak Kala	N	$\bar{X}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Evet	109	3,59	1,038	0,109	-2,487	185,853	0,014
	Hayır	208	3,88	0,853	0,116			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin çalışanlar hakkındaki 12. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=2,487$; $p<.05$).

Tablo 70’de görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 15. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların hayatları boyunca ramak kala olay yaşama durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşamış olanlar ile yaşamamış olan çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak çalışma hayatları boyunca ramak kala olay yaşamamış olanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($t=2.487$; $p<.05$). Buna göre çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşamamış çalışanlar, ramak kala olay yaşamış çalışanlardan daha fazla, işyerlerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı olduğunu ve çalışanların İSG eğitimlerine eksiksiz katıldıklarını düşünmektedirler.

4.2.5.9 İş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları ile on üçüncü anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi

“Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.” soru cümlesine ait puanların çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 71- “Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde Ramak Kala Olay Yaşama Durumları Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	Ramak Kala	N	$\bar{x}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Evet	108	3,54	1,114	0,237	-2,052	314	0,041
	Hayır	208	4,02	2,331	0,194			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin çalışanlar hakkındaki 13. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=2,052$; $p<.05$).

Tablo 71’de görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 21. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşamış olanlar ile yaşamamış olan çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşamamış olanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($t=2,052$; $p<.05$). Buna göre çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşamamış çalışanlar, ramak kala olay yaşamış çalışanlardan daha fazla, güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşüp tartışabildiklerini düşünmektedirler.

4.2.5.10 İş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları ile yirmi beşinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi

(“Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.” soru cümlesine ait puanların çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 72- “Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde Ramak Kala Olay Yaşama Durumları Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	Ramak Kala	N	$\bar{X}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
25.Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Evet	109	3,42	1,149	0,124	-2,082	193,69	0,039
	Hayır	208	3,69	0,993	0,13			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin çalışanlar hakkındaki 25. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=2,082$; $p<.05$).

Tablo 72’de görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 25. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşamış olanlar ile yaşamamış olan çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşamamış olanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($t=2,082$; $p<.05$). Buna göre çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşamamış çalışanlar, ramak kala olay yaşamış çalışanlardan daha fazla, talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katıldıklarını ifade etmekte.

4.2.5.11 İş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları ile kırk yedinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi

(“İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.” soru cümlesine ait puanların çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 73- “İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların Çalışmakta Oldukları İş Yerlerinde Ramak Kala Olay Yaşama Durumları Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	Ramak Kala	N	$\bar{x}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Evet	109	3,69	1,06	0,113	-2,782	189,96	0,006
	Hayır	208	4,02	0,895	0,119			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin çalışanlar hakkındaki 47. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=2,782$; $p<.05$).

Tablo 730’de görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 47. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşamış olanlar ile yaşamamış olan çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşamamış olanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($t=2,782$; $p<.05$). Buna göre çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşamamış çalışanlar, ramak kala olay yaşamış çalışanlardan daha fazla, işyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaptıklarını söylemektedirler.

4.2.6 Çalışanların iş yerindeki çalışma konuları ile güvenlik kültürü arasındaki ilişkinin analizi

(Güvenlik kültürünün Çalışanların iş yerindeki çalışma konuları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi bulguları ve yorumlanması)

Tablo 74- Güvenlik Kültürünün Çalışanların İş Yerindeki Çalışma Konuları Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Toplu Sonuçları

Soru cümlesi	Konum	N	$\bar{x}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P																																																																																																																																																																																																
1. Yöneticiler iş kazalarını azaltmada, çalışanların katılımını sağlık ve güvenlik faaliyetlerinin temeli olarak görmekteyiz.	Yönetici	27	4,11	1,013	0,193	1,44	315	0,152																																																																																																																																																																																																
	Çalışan	290	3,83	0,952	0,203				2. Yöneticiler, çalışanların eğitimini güvenliği sağlamada önemli bir adım olarak görmekteyiz.	Yönetici	27	4,15	0,864	0,184	1,42	315	0,157	Çalışan	290	3,89	0,921	0,175	3. Yöneticiler firmada güvenlik politikasını anlamamız için güvenlik iletişimine önem vermektedirler.	Yönetici	27	3,89	0,974	0,174	-	315	0,949	Çalışan	290	3,9	0,853	0,194	4. Yöneticiler, güvenlik faaliyetlerini geliştirmek ve devam ettirmek için, faaliyetleri izlemektedirler.	Yönetici	27	4,19	0,921	0,178	1,54	315	0,125	Çalışan	290	3,91	0,884	0,185	5. Firma yöneticileri, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk almaktadırlar.	Yönetici	27	4,19	0,879	0,206	2,33	314	0,02	Çalışan	289	3,71	1,034	0,18	6. Yöneticiler güvenlik konularında belirgin bir şekilde öncülük etmektedirler.	Yönetici	27	3,93	0,874	0,184	0,65	314	0,516	Çalışan	289	3,81	0,919	0,177	7. Yöneticiler, düzenli olarak iş koşullarını kontrol etmek ya da çalışanlarla konuşmak için üretim sahasını ziyaret etmektedirler.	Yönetici	27	3,96	0,94	0,211	1,29	315	0,197	Çalışan	290	3,69	1,059	0,191	8. Yönetim, çalışanların güvenliğine oldukça önem vermektedir.	Yönetici	27	3,93	1,174	0,196	0,41	314	0,677	Çalışan	289	3,84	0,954	0,233	9. Güvenlik meselelerine yüksek bir öncelik verilmediğine inanıyorum.	Yönetici	27	2,93	1,357	0,262	0,51	315	0,613	Çalışan	290	2,79	1,299	0,272	10. Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.	Yönetici	27	4	0,92	0,182	1,10	315	0,273	Çalışan	290	3,8	0,904	0,185	11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	Yönetici	27	3,93	0,958	0,197	1,32	314	0,185	Çalışan	289	3,66	0,98	0,193	12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Yönetici	27	3,93	0,958	0,187	0,87	315	0,382	Çalışan	290	3,76	0,927	0,192	13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Yönetici	27	4	1,038	0,405	0,38	314	0,701	Çalışan	289	3,84	2,08	0,234	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Yönetici	27	4	0,784	0,178	0,41	315	0,685	Çalışan	290	3,93	0,895	0,16	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Yönetici	27	3,93	1,035	0,197	0,34	315	0,732	Çalışan
2. Yöneticiler, çalışanların eğitimini güvenliği sağlamada önemli bir adım olarak görmekteyiz.	Yönetici	27	4,15	0,864	0,184	1,42	315	0,157																																																																																																																																																																																																
	Çalışan	290	3,89	0,921	0,175				3. Yöneticiler firmada güvenlik politikasını anlamamız için güvenlik iletişimine önem vermektedirler.	Yönetici	27	3,89	0,974	0,174	-	315	0,949	Çalışan	290	3,9	0,853	0,194	4. Yöneticiler, güvenlik faaliyetlerini geliştirmek ve devam ettirmek için, faaliyetleri izlemektedirler.	Yönetici	27	4,19	0,921	0,178	1,54	315	0,125	Çalışan	290	3,91	0,884	0,185	5. Firma yöneticileri, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk almaktadırlar.	Yönetici	27	4,19	0,879	0,206	2,33	314	0,02	Çalışan	289	3,71	1,034	0,18	6. Yöneticiler güvenlik konularında belirgin bir şekilde öncülük etmektedirler.	Yönetici	27	3,93	0,874	0,184	0,65	314	0,516	Çalışan	289	3,81	0,919	0,177	7. Yöneticiler, düzenli olarak iş koşullarını kontrol etmek ya da çalışanlarla konuşmak için üretim sahasını ziyaret etmektedirler.	Yönetici	27	3,96	0,94	0,211	1,29	315	0,197	Çalışan	290	3,69	1,059	0,191	8. Yönetim, çalışanların güvenliğine oldukça önem vermektedir.	Yönetici	27	3,93	1,174	0,196	0,41	314	0,677	Çalışan	289	3,84	0,954	0,233	9. Güvenlik meselelerine yüksek bir öncelik verilmediğine inanıyorum.	Yönetici	27	2,93	1,357	0,262	0,51	315	0,613	Çalışan	290	2,79	1,299	0,272	10. Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.	Yönetici	27	4	0,92	0,182	1,10	315	0,273	Çalışan	290	3,8	0,904	0,185	11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	Yönetici	27	3,93	0,958	0,197	1,32	314	0,185	Çalışan	289	3,66	0,98	0,193	12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Yönetici	27	3,93	0,958	0,187	0,87	315	0,382	Çalışan	290	3,76	0,927	0,192	13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Yönetici	27	4	1,038	0,405	0,38	314	0,701	Çalışan	289	3,84	2,08	0,234	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Yönetici	27	4	0,784	0,178	0,41	315	0,685	Çalışan	290	3,93	0,895	0,16	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Yönetici	27	3,93	1,035	0,197	0,34	315	0,732	Çalışan	290	3,86	0,972	0,207										
3. Yöneticiler firmada güvenlik politikasını anlamamız için güvenlik iletişimine önem vermektedirler.	Yönetici	27	3,89	0,974	0,174	-	315	0,949																																																																																																																																																																																																
	Çalışan	290	3,9	0,853	0,194				4. Yöneticiler, güvenlik faaliyetlerini geliştirmek ve devam ettirmek için, faaliyetleri izlemektedirler.	Yönetici	27	4,19	0,921	0,178	1,54	315	0,125	Çalışan	290	3,91	0,884	0,185	5. Firma yöneticileri, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk almaktadırlar.	Yönetici	27	4,19	0,879	0,206	2,33	314	0,02	Çalışan	289	3,71	1,034	0,18	6. Yöneticiler güvenlik konularında belirgin bir şekilde öncülük etmektedirler.	Yönetici	27	3,93	0,874	0,184	0,65	314	0,516	Çalışan	289	3,81	0,919	0,177	7. Yöneticiler, düzenli olarak iş koşullarını kontrol etmek ya da çalışanlarla konuşmak için üretim sahasını ziyaret etmektedirler.	Yönetici	27	3,96	0,94	0,211	1,29	315	0,197	Çalışan	290	3,69	1,059	0,191	8. Yönetim, çalışanların güvenliğine oldukça önem vermektedir.	Yönetici	27	3,93	1,174	0,196	0,41	314	0,677	Çalışan	289	3,84	0,954	0,233	9. Güvenlik meselelerine yüksek bir öncelik verilmediğine inanıyorum.	Yönetici	27	2,93	1,357	0,262	0,51	315	0,613	Çalışan	290	2,79	1,299	0,272	10. Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.	Yönetici	27	4	0,92	0,182	1,10	315	0,273	Çalışan	290	3,8	0,904	0,185	11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	Yönetici	27	3,93	0,958	0,197	1,32	314	0,185	Çalışan	289	3,66	0,98	0,193	12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Yönetici	27	3,93	0,958	0,187	0,87	315	0,382	Çalışan	290	3,76	0,927	0,192	13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Yönetici	27	4	1,038	0,405	0,38	314	0,701	Çalışan	289	3,84	2,08	0,234	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Yönetici	27	4	0,784	0,178	0,41	315	0,685	Çalışan	290	3,93	0,895	0,16	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Yönetici	27	3,93	1,035	0,197	0,34	315	0,732	Çalışan	290	3,86	0,972	0,207																								
4. Yöneticiler, güvenlik faaliyetlerini geliştirmek ve devam ettirmek için, faaliyetleri izlemektedirler.	Yönetici	27	4,19	0,921	0,178	1,54	315	0,125																																																																																																																																																																																																
	Çalışan	290	3,91	0,884	0,185				5. Firma yöneticileri, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk almaktadırlar.	Yönetici	27	4,19	0,879	0,206	2,33	314	0,02	Çalışan	289	3,71	1,034	0,18	6. Yöneticiler güvenlik konularında belirgin bir şekilde öncülük etmektedirler.	Yönetici	27	3,93	0,874	0,184	0,65	314	0,516	Çalışan	289	3,81	0,919	0,177	7. Yöneticiler, düzenli olarak iş koşullarını kontrol etmek ya da çalışanlarla konuşmak için üretim sahasını ziyaret etmektedirler.	Yönetici	27	3,96	0,94	0,211	1,29	315	0,197	Çalışan	290	3,69	1,059	0,191	8. Yönetim, çalışanların güvenliğine oldukça önem vermektedir.	Yönetici	27	3,93	1,174	0,196	0,41	314	0,677	Çalışan	289	3,84	0,954	0,233	9. Güvenlik meselelerine yüksek bir öncelik verilmediğine inanıyorum.	Yönetici	27	2,93	1,357	0,262	0,51	315	0,613	Çalışan	290	2,79	1,299	0,272	10. Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.	Yönetici	27	4	0,92	0,182	1,10	315	0,273	Çalışan	290	3,8	0,904	0,185	11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	Yönetici	27	3,93	0,958	0,197	1,32	314	0,185	Çalışan	289	3,66	0,98	0,193	12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Yönetici	27	3,93	0,958	0,187	0,87	315	0,382	Çalışan	290	3,76	0,927	0,192	13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Yönetici	27	4	1,038	0,405	0,38	314	0,701	Çalışan	289	3,84	2,08	0,234	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Yönetici	27	4	0,784	0,178	0,41	315	0,685	Çalışan	290	3,93	0,895	0,16	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Yönetici	27	3,93	1,035	0,197	0,34	315	0,732	Çalışan	290	3,86	0,972	0,207																																						
5. Firma yöneticileri, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk almaktadırlar.	Yönetici	27	4,19	0,879	0,206	2,33	314	0,02																																																																																																																																																																																																
	Çalışan	289	3,71	1,034	0,18				6. Yöneticiler güvenlik konularında belirgin bir şekilde öncülük etmektedirler.	Yönetici	27	3,93	0,874	0,184	0,65	314	0,516	Çalışan	289	3,81	0,919	0,177	7. Yöneticiler, düzenli olarak iş koşullarını kontrol etmek ya da çalışanlarla konuşmak için üretim sahasını ziyaret etmektedirler.	Yönetici	27	3,96	0,94	0,211	1,29	315	0,197	Çalışan	290	3,69	1,059	0,191	8. Yönetim, çalışanların güvenliğine oldukça önem vermektedir.	Yönetici	27	3,93	1,174	0,196	0,41	314	0,677	Çalışan	289	3,84	0,954	0,233	9. Güvenlik meselelerine yüksek bir öncelik verilmediğine inanıyorum.	Yönetici	27	2,93	1,357	0,262	0,51	315	0,613	Çalışan	290	2,79	1,299	0,272	10. Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.	Yönetici	27	4	0,92	0,182	1,10	315	0,273	Çalışan	290	3,8	0,904	0,185	11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	Yönetici	27	3,93	0,958	0,197	1,32	314	0,185	Çalışan	289	3,66	0,98	0,193	12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Yönetici	27	3,93	0,958	0,187	0,87	315	0,382	Çalışan	290	3,76	0,927	0,192	13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Yönetici	27	4	1,038	0,405	0,38	314	0,701	Çalışan	289	3,84	2,08	0,234	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Yönetici	27	4	0,784	0,178	0,41	315	0,685	Çalışan	290	3,93	0,895	0,16	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Yönetici	27	3,93	1,035	0,197	0,34	315	0,732	Çalışan	290	3,86	0,972	0,207																																																				
6. Yöneticiler güvenlik konularında belirgin bir şekilde öncülük etmektedirler.	Yönetici	27	3,93	0,874	0,184	0,65	314	0,516																																																																																																																																																																																																
	Çalışan	289	3,81	0,919	0,177				7. Yöneticiler, düzenli olarak iş koşullarını kontrol etmek ya da çalışanlarla konuşmak için üretim sahasını ziyaret etmektedirler.	Yönetici	27	3,96	0,94	0,211	1,29	315	0,197	Çalışan	290	3,69	1,059	0,191	8. Yönetim, çalışanların güvenliğine oldukça önem vermektedir.	Yönetici	27	3,93	1,174	0,196	0,41	314	0,677	Çalışan	289	3,84	0,954	0,233	9. Güvenlik meselelerine yüksek bir öncelik verilmediğine inanıyorum.	Yönetici	27	2,93	1,357	0,262	0,51	315	0,613	Çalışan	290	2,79	1,299	0,272	10. Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.	Yönetici	27	4	0,92	0,182	1,10	315	0,273	Çalışan	290	3,8	0,904	0,185	11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	Yönetici	27	3,93	0,958	0,197	1,32	314	0,185	Çalışan	289	3,66	0,98	0,193	12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Yönetici	27	3,93	0,958	0,187	0,87	315	0,382	Çalışan	290	3,76	0,927	0,192	13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Yönetici	27	4	1,038	0,405	0,38	314	0,701	Çalışan	289	3,84	2,08	0,234	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Yönetici	27	4	0,784	0,178	0,41	315	0,685	Çalışan	290	3,93	0,895	0,16	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Yönetici	27	3,93	1,035	0,197	0,34	315	0,732	Çalışan	290	3,86	0,972	0,207																																																																		
7. Yöneticiler, düzenli olarak iş koşullarını kontrol etmek ya da çalışanlarla konuşmak için üretim sahasını ziyaret etmektedirler.	Yönetici	27	3,96	0,94	0,211	1,29	315	0,197																																																																																																																																																																																																
	Çalışan	290	3,69	1,059	0,191				8. Yönetim, çalışanların güvenliğine oldukça önem vermektedir.	Yönetici	27	3,93	1,174	0,196	0,41	314	0,677	Çalışan	289	3,84	0,954	0,233	9. Güvenlik meselelerine yüksek bir öncelik verilmediğine inanıyorum.	Yönetici	27	2,93	1,357	0,262	0,51	315	0,613	Çalışan	290	2,79	1,299	0,272	10. Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.	Yönetici	27	4	0,92	0,182	1,10	315	0,273	Çalışan	290	3,8	0,904	0,185	11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	Yönetici	27	3,93	0,958	0,197	1,32	314	0,185	Çalışan	289	3,66	0,98	0,193	12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Yönetici	27	3,93	0,958	0,187	0,87	315	0,382	Çalışan	290	3,76	0,927	0,192	13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Yönetici	27	4	1,038	0,405	0,38	314	0,701	Çalışan	289	3,84	2,08	0,234	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Yönetici	27	4	0,784	0,178	0,41	315	0,685	Çalışan	290	3,93	0,895	0,16	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Yönetici	27	3,93	1,035	0,197	0,34	315	0,732	Çalışan	290	3,86	0,972	0,207																																																																																
8. Yönetim, çalışanların güvenliğine oldukça önem vermektedir.	Yönetici	27	3,93	1,174	0,196	0,41	314	0,677																																																																																																																																																																																																
	Çalışan	289	3,84	0,954	0,233				9. Güvenlik meselelerine yüksek bir öncelik verilmediğine inanıyorum.	Yönetici	27	2,93	1,357	0,262	0,51	315	0,613	Çalışan	290	2,79	1,299	0,272	10. Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.	Yönetici	27	4	0,92	0,182	1,10	315	0,273	Çalışan	290	3,8	0,904	0,185	11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	Yönetici	27	3,93	0,958	0,197	1,32	314	0,185	Çalışan	289	3,66	0,98	0,193	12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Yönetici	27	3,93	0,958	0,187	0,87	315	0,382	Çalışan	290	3,76	0,927	0,192	13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Yönetici	27	4	1,038	0,405	0,38	314	0,701	Çalışan	289	3,84	2,08	0,234	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Yönetici	27	4	0,784	0,178	0,41	315	0,685	Çalışan	290	3,93	0,895	0,16	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Yönetici	27	3,93	1,035	0,197	0,34	315	0,732	Çalışan	290	3,86	0,972	0,207																																																																																														
9. Güvenlik meselelerine yüksek bir öncelik verilmediğine inanıyorum.	Yönetici	27	2,93	1,357	0,262	0,51	315	0,613																																																																																																																																																																																																
	Çalışan	290	2,79	1,299	0,272				10. Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.	Yönetici	27	4	0,92	0,182	1,10	315	0,273	Çalışan	290	3,8	0,904	0,185	11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	Yönetici	27	3,93	0,958	0,197	1,32	314	0,185	Çalışan	289	3,66	0,98	0,193	12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Yönetici	27	3,93	0,958	0,187	0,87	315	0,382	Çalışan	290	3,76	0,927	0,192	13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Yönetici	27	4	1,038	0,405	0,38	314	0,701	Çalışan	289	3,84	2,08	0,234	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Yönetici	27	4	0,784	0,178	0,41	315	0,685	Çalışan	290	3,93	0,895	0,16	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Yönetici	27	3,93	1,035	0,197	0,34	315	0,732	Çalışan	290	3,86	0,972	0,207																																																																																																												
10. Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.	Yönetici	27	4	0,92	0,182	1,10	315	0,273																																																																																																																																																																																																
	Çalışan	290	3,8	0,904	0,185				11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	Yönetici	27	3,93	0,958	0,197	1,32	314	0,185	Çalışan	289	3,66	0,98	0,193	12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Yönetici	27	3,93	0,958	0,187	0,87	315	0,382	Çalışan	290	3,76	0,927	0,192	13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Yönetici	27	4	1,038	0,405	0,38	314	0,701	Çalışan	289	3,84	2,08	0,234	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Yönetici	27	4	0,784	0,178	0,41	315	0,685	Çalışan	290	3,93	0,895	0,16	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Yönetici	27	3,93	1,035	0,197	0,34	315	0,732	Çalışan	290	3,86	0,972	0,207																																																																																																																										
11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	Yönetici	27	3,93	0,958	0,197	1,32	314	0,185																																																																																																																																																																																																
	Çalışan	289	3,66	0,98	0,193				12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Yönetici	27	3,93	0,958	0,187	0,87	315	0,382	Çalışan	290	3,76	0,927	0,192	13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Yönetici	27	4	1,038	0,405	0,38	314	0,701	Çalışan	289	3,84	2,08	0,234	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Yönetici	27	4	0,784	0,178	0,41	315	0,685	Çalışan	290	3,93	0,895	0,16	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Yönetici	27	3,93	1,035	0,197	0,34	315	0,732	Çalışan	290	3,86	0,972	0,207																																																																																																																																								
12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	Yönetici	27	3,93	0,958	0,187	0,87	315	0,382																																																																																																																																																																																																
	Çalışan	290	3,76	0,927	0,192				13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Yönetici	27	4	1,038	0,405	0,38	314	0,701	Çalışan	289	3,84	2,08	0,234	14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Yönetici	27	4	0,784	0,178	0,41	315	0,685	Çalışan	290	3,93	0,895	0,16	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Yönetici	27	3,93	1,035	0,197	0,34	315	0,732	Çalışan	290	3,86	0,972	0,207																																																																																																																																																						
13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Yönetici	27	4	1,038	0,405	0,38	314	0,701																																																																																																																																																																																																
	Çalışan	289	3,84	2,08	0,234				14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Yönetici	27	4	0,784	0,178	0,41	315	0,685	Çalışan	290	3,93	0,895	0,16	15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Yönetici	27	3,93	1,035	0,197	0,34	315	0,732	Çalışan	290	3,86	0,972	0,207																																																																																																																																																																				
14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Yönetici	27	4	0,784	0,178	0,41	315	0,685																																																																																																																																																																																																
	Çalışan	290	3,93	0,895	0,16				15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Yönetici	27	3,93	1,035	0,197	0,34	315	0,732	Çalışan	290	3,86	0,972	0,207																																																																																																																																																																																		
15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	Yönetici	27	3,93	1,035	0,197	0,34	315	0,732																																																																																																																																																																																																
	Çalışan	290	3,86	0,972	0,207																																																																																																																																																																																																			

Tablo 74- Güvenlik Kültürünün Çalışanların İş Yerindeki Çalışma Konumları Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Toplu Sonuçları (Devam)

Soru cümlesi	Konum	N	$\bar{x}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P																																																																																																																																																																																																
16. Çalışanlar İSG eğitimlerinde iş kazalarını önleme konusunda yeterince eğitilirler.	Yönetici	27	3,85	0,907	0,20	0,562	315	0,575																																																																																																																																																																																																
	Çalışan	290	3,74	0,984	0,18				17. Çalışanların düzenli olarak işyeri sağlık ve güvenlik konuları hakkında fikirleri alınır, katılımları sağlanır.	Yönetici	27	3,85	0,949	0,20	1,114	315	0,266	Çalışan	290	3,63	1,005	0,19	18. İşyeri sağlık ve güvenlik eğitimi çalışanların işlerinde karşılaştıkları çeşitli durumları kapsar.	Yönetici	27	3,89	0,974	0,18	0,229	315	0,819	Çalışan	290	3,85	0,871	0,19	19. İşyerimde iş güvenliği sorumluluklarımı ne olduğunu biliyorum.	Yönetici	26	4,38	0,898	0,17	1,667	314	0,096	Çalışan	290	4,1	0,817	0,18	20. Firmamızda acil durumlar sırasında her çalışan ne yapacağını bilir.	Yönetici	27	3,96	0,854	0,20	1,321	315	0,187	Çalışan	290	3,69	1,028	0,17	21. İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.	Yönetici	27	4,41	0,971	0,09	1,321	315	0,188	Çalışan	290	4,2	0,775	0,10	22. İş yerimdeki güvenlik sorunlarıyla baş edebiliyorum.	Yönetici	27	4	1,177	0,11	0,492	315	0,623	Çalışan	290	3,91	0,916	0,11	23. Güvenlik kurallarına her zaman uyuyorum.	Yönetici	27	4,3	0,912	0,10	0,886	315	0,376	Çalışan	290	4,15	0,801	0,10	24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.	Yönetici	27	4,44	1,013	0,09	0,709	315	0,479	Çalışan	290	4,33	0,772	0,10	25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Yönetici	27	3,7	0,953	0,12	0,536	315	0,592	Çalışan	290	3,59	1,066	0,13	26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Yönetici	27	3,74	1,163	0,12	0,552	315	0,581	Çalışan	290	3,63	1,005	0,12	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Yönetici	27	3,89	0,934	0,11	0,564	315	0,573	Çalışan	290	3,78	0,936	0,11	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Yönetici	27	3,56	1,219	0,13	-0,474	315	0,636	Çalışan	290	3,66	1,108	0,13	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Yönetici	27	2,33	1,593	0,19	-1,153	315	0,25	Çalışan	290	2,71	1,644	0,20	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Yönetici	27	2,11	1,423	0,20	-2,359	33,6	0,024	Çalışan
17. Çalışanların düzenli olarak işyeri sağlık ve güvenlik konuları hakkında fikirleri alınır, katılımları sağlanır.	Yönetici	27	3,85	0,949	0,20	1,114	315	0,266																																																																																																																																																																																																
	Çalışan	290	3,63	1,005	0,19				18. İşyeri sağlık ve güvenlik eğitimi çalışanların işlerinde karşılaştıkları çeşitli durumları kapsar.	Yönetici	27	3,89	0,974	0,18	0,229	315	0,819	Çalışan	290	3,85	0,871	0,19	19. İşyerimde iş güvenliği sorumluluklarımı ne olduğunu biliyorum.	Yönetici	26	4,38	0,898	0,17	1,667	314	0,096	Çalışan	290	4,1	0,817	0,18	20. Firmamızda acil durumlar sırasında her çalışan ne yapacağını bilir.	Yönetici	27	3,96	0,854	0,20	1,321	315	0,187	Çalışan	290	3,69	1,028	0,17	21. İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.	Yönetici	27	4,41	0,971	0,09	1,321	315	0,188	Çalışan	290	4,2	0,775	0,10	22. İş yerimdeki güvenlik sorunlarıyla baş edebiliyorum.	Yönetici	27	4	1,177	0,11	0,492	315	0,623	Çalışan	290	3,91	0,916	0,11	23. Güvenlik kurallarına her zaman uyuyorum.	Yönetici	27	4,3	0,912	0,10	0,886	315	0,376	Çalışan	290	4,15	0,801	0,10	24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.	Yönetici	27	4,44	1,013	0,09	0,709	315	0,479	Çalışan	290	4,33	0,772	0,10	25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Yönetici	27	3,7	0,953	0,12	0,536	315	0,592	Çalışan	290	3,59	1,066	0,13	26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Yönetici	27	3,74	1,163	0,12	0,552	315	0,581	Çalışan	290	3,63	1,005	0,12	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Yönetici	27	3,89	0,934	0,11	0,564	315	0,573	Çalışan	290	3,78	0,936	0,11	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Yönetici	27	3,56	1,219	0,13	-0,474	315	0,636	Çalışan	290	3,66	1,108	0,13	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Yönetici	27	2,33	1,593	0,19	-1,153	315	0,25	Çalışan	290	2,71	1,644	0,20	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Yönetici	27	2,11	1,423	0,20	-2,359	33,6	0,024	Çalışan	290	2,8	1,727	0,20										
18. İşyeri sağlık ve güvenlik eğitimi çalışanların işlerinde karşılaştıkları çeşitli durumları kapsar.	Yönetici	27	3,89	0,974	0,18	0,229	315	0,819																																																																																																																																																																																																
	Çalışan	290	3,85	0,871	0,19				19. İşyerimde iş güvenliği sorumluluklarımı ne olduğunu biliyorum.	Yönetici	26	4,38	0,898	0,17	1,667	314	0,096	Çalışan	290	4,1	0,817	0,18	20. Firmamızda acil durumlar sırasında her çalışan ne yapacağını bilir.	Yönetici	27	3,96	0,854	0,20	1,321	315	0,187	Çalışan	290	3,69	1,028	0,17	21. İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.	Yönetici	27	4,41	0,971	0,09	1,321	315	0,188	Çalışan	290	4,2	0,775	0,10	22. İş yerimdeki güvenlik sorunlarıyla baş edebiliyorum.	Yönetici	27	4	1,177	0,11	0,492	315	0,623	Çalışan	290	3,91	0,916	0,11	23. Güvenlik kurallarına her zaman uyuyorum.	Yönetici	27	4,3	0,912	0,10	0,886	315	0,376	Çalışan	290	4,15	0,801	0,10	24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.	Yönetici	27	4,44	1,013	0,09	0,709	315	0,479	Çalışan	290	4,33	0,772	0,10	25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Yönetici	27	3,7	0,953	0,12	0,536	315	0,592	Çalışan	290	3,59	1,066	0,13	26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Yönetici	27	3,74	1,163	0,12	0,552	315	0,581	Çalışan	290	3,63	1,005	0,12	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Yönetici	27	3,89	0,934	0,11	0,564	315	0,573	Çalışan	290	3,78	0,936	0,11	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Yönetici	27	3,56	1,219	0,13	-0,474	315	0,636	Çalışan	290	3,66	1,108	0,13	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Yönetici	27	2,33	1,593	0,19	-1,153	315	0,25	Çalışan	290	2,71	1,644	0,20	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Yönetici	27	2,11	1,423	0,20	-2,359	33,6	0,024	Çalışan	290	2,8	1,727	0,20																								
19. İşyerimde iş güvenliği sorumluluklarımı ne olduğunu biliyorum.	Yönetici	26	4,38	0,898	0,17	1,667	314	0,096																																																																																																																																																																																																
	Çalışan	290	4,1	0,817	0,18				20. Firmamızda acil durumlar sırasında her çalışan ne yapacağını bilir.	Yönetici	27	3,96	0,854	0,20	1,321	315	0,187	Çalışan	290	3,69	1,028	0,17	21. İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.	Yönetici	27	4,41	0,971	0,09	1,321	315	0,188	Çalışan	290	4,2	0,775	0,10	22. İş yerimdeki güvenlik sorunlarıyla baş edebiliyorum.	Yönetici	27	4	1,177	0,11	0,492	315	0,623	Çalışan	290	3,91	0,916	0,11	23. Güvenlik kurallarına her zaman uyuyorum.	Yönetici	27	4,3	0,912	0,10	0,886	315	0,376	Çalışan	290	4,15	0,801	0,10	24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.	Yönetici	27	4,44	1,013	0,09	0,709	315	0,479	Çalışan	290	4,33	0,772	0,10	25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Yönetici	27	3,7	0,953	0,12	0,536	315	0,592	Çalışan	290	3,59	1,066	0,13	26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Yönetici	27	3,74	1,163	0,12	0,552	315	0,581	Çalışan	290	3,63	1,005	0,12	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Yönetici	27	3,89	0,934	0,11	0,564	315	0,573	Çalışan	290	3,78	0,936	0,11	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Yönetici	27	3,56	1,219	0,13	-0,474	315	0,636	Çalışan	290	3,66	1,108	0,13	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Yönetici	27	2,33	1,593	0,19	-1,153	315	0,25	Çalışan	290	2,71	1,644	0,20	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Yönetici	27	2,11	1,423	0,20	-2,359	33,6	0,024	Çalışan	290	2,8	1,727	0,20																																						
20. Firmamızda acil durumlar sırasında her çalışan ne yapacağını bilir.	Yönetici	27	3,96	0,854	0,20	1,321	315	0,187																																																																																																																																																																																																
	Çalışan	290	3,69	1,028	0,17				21. İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.	Yönetici	27	4,41	0,971	0,09	1,321	315	0,188	Çalışan	290	4,2	0,775	0,10	22. İş yerimdeki güvenlik sorunlarıyla baş edebiliyorum.	Yönetici	27	4	1,177	0,11	0,492	315	0,623	Çalışan	290	3,91	0,916	0,11	23. Güvenlik kurallarına her zaman uyuyorum.	Yönetici	27	4,3	0,912	0,10	0,886	315	0,376	Çalışan	290	4,15	0,801	0,10	24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.	Yönetici	27	4,44	1,013	0,09	0,709	315	0,479	Çalışan	290	4,33	0,772	0,10	25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Yönetici	27	3,7	0,953	0,12	0,536	315	0,592	Çalışan	290	3,59	1,066	0,13	26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Yönetici	27	3,74	1,163	0,12	0,552	315	0,581	Çalışan	290	3,63	1,005	0,12	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Yönetici	27	3,89	0,934	0,11	0,564	315	0,573	Çalışan	290	3,78	0,936	0,11	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Yönetici	27	3,56	1,219	0,13	-0,474	315	0,636	Çalışan	290	3,66	1,108	0,13	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Yönetici	27	2,33	1,593	0,19	-1,153	315	0,25	Çalışan	290	2,71	1,644	0,20	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Yönetici	27	2,11	1,423	0,20	-2,359	33,6	0,024	Çalışan	290	2,8	1,727	0,20																																																				
21. İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.	Yönetici	27	4,41	0,971	0,09	1,321	315	0,188																																																																																																																																																																																																
	Çalışan	290	4,2	0,775	0,10				22. İş yerimdeki güvenlik sorunlarıyla baş edebiliyorum.	Yönetici	27	4	1,177	0,11	0,492	315	0,623	Çalışan	290	3,91	0,916	0,11	23. Güvenlik kurallarına her zaman uyuyorum.	Yönetici	27	4,3	0,912	0,10	0,886	315	0,376	Çalışan	290	4,15	0,801	0,10	24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.	Yönetici	27	4,44	1,013	0,09	0,709	315	0,479	Çalışan	290	4,33	0,772	0,10	25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Yönetici	27	3,7	0,953	0,12	0,536	315	0,592	Çalışan	290	3,59	1,066	0,13	26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Yönetici	27	3,74	1,163	0,12	0,552	315	0,581	Çalışan	290	3,63	1,005	0,12	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Yönetici	27	3,89	0,934	0,11	0,564	315	0,573	Çalışan	290	3,78	0,936	0,11	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Yönetici	27	3,56	1,219	0,13	-0,474	315	0,636	Çalışan	290	3,66	1,108	0,13	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Yönetici	27	2,33	1,593	0,19	-1,153	315	0,25	Çalışan	290	2,71	1,644	0,20	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Yönetici	27	2,11	1,423	0,20	-2,359	33,6	0,024	Çalışan	290	2,8	1,727	0,20																																																																		
22. İş yerimdeki güvenlik sorunlarıyla baş edebiliyorum.	Yönetici	27	4	1,177	0,11	0,492	315	0,623																																																																																																																																																																																																
	Çalışan	290	3,91	0,916	0,11				23. Güvenlik kurallarına her zaman uyuyorum.	Yönetici	27	4,3	0,912	0,10	0,886	315	0,376	Çalışan	290	4,15	0,801	0,10	24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.	Yönetici	27	4,44	1,013	0,09	0,709	315	0,479	Çalışan	290	4,33	0,772	0,10	25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Yönetici	27	3,7	0,953	0,12	0,536	315	0,592	Çalışan	290	3,59	1,066	0,13	26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Yönetici	27	3,74	1,163	0,12	0,552	315	0,581	Çalışan	290	3,63	1,005	0,12	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Yönetici	27	3,89	0,934	0,11	0,564	315	0,573	Çalışan	290	3,78	0,936	0,11	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Yönetici	27	3,56	1,219	0,13	-0,474	315	0,636	Çalışan	290	3,66	1,108	0,13	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Yönetici	27	2,33	1,593	0,19	-1,153	315	0,25	Çalışan	290	2,71	1,644	0,20	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Yönetici	27	2,11	1,423	0,20	-2,359	33,6	0,024	Çalışan	290	2,8	1,727	0,20																																																																																
23. Güvenlik kurallarına her zaman uyuyorum.	Yönetici	27	4,3	0,912	0,10	0,886	315	0,376																																																																																																																																																																																																
	Çalışan	290	4,15	0,801	0,10				24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.	Yönetici	27	4,44	1,013	0,09	0,709	315	0,479	Çalışan	290	4,33	0,772	0,10	25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Yönetici	27	3,7	0,953	0,12	0,536	315	0,592	Çalışan	290	3,59	1,066	0,13	26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Yönetici	27	3,74	1,163	0,12	0,552	315	0,581	Çalışan	290	3,63	1,005	0,12	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Yönetici	27	3,89	0,934	0,11	0,564	315	0,573	Çalışan	290	3,78	0,936	0,11	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Yönetici	27	3,56	1,219	0,13	-0,474	315	0,636	Çalışan	290	3,66	1,108	0,13	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Yönetici	27	2,33	1,593	0,19	-1,153	315	0,25	Çalışan	290	2,71	1,644	0,20	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Yönetici	27	2,11	1,423	0,20	-2,359	33,6	0,024	Çalışan	290	2,8	1,727	0,20																																																																																														
24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.	Yönetici	27	4,44	1,013	0,09	0,709	315	0,479																																																																																																																																																																																																
	Çalışan	290	4,33	0,772	0,10				25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Yönetici	27	3,7	0,953	0,12	0,536	315	0,592	Çalışan	290	3,59	1,066	0,13	26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Yönetici	27	3,74	1,163	0,12	0,552	315	0,581	Çalışan	290	3,63	1,005	0,12	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Yönetici	27	3,89	0,934	0,11	0,564	315	0,573	Çalışan	290	3,78	0,936	0,11	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Yönetici	27	3,56	1,219	0,13	-0,474	315	0,636	Çalışan	290	3,66	1,108	0,13	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Yönetici	27	2,33	1,593	0,19	-1,153	315	0,25	Çalışan	290	2,71	1,644	0,20	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Yönetici	27	2,11	1,423	0,20	-2,359	33,6	0,024	Çalışan	290	2,8	1,727	0,20																																																																																																												
25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Yönetici	27	3,7	0,953	0,12	0,536	315	0,592																																																																																																																																																																																																
	Çalışan	290	3,59	1,066	0,13				26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Yönetici	27	3,74	1,163	0,12	0,552	315	0,581	Çalışan	290	3,63	1,005	0,12	27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Yönetici	27	3,89	0,934	0,11	0,564	315	0,573	Çalışan	290	3,78	0,936	0,11	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Yönetici	27	3,56	1,219	0,13	-0,474	315	0,636	Çalışan	290	3,66	1,108	0,13	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Yönetici	27	2,33	1,593	0,19	-1,153	315	0,25	Çalışan	290	2,71	1,644	0,20	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Yönetici	27	2,11	1,423	0,20	-2,359	33,6	0,024	Çalışan	290	2,8	1,727	0,20																																																																																																																										
26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Yönetici	27	3,74	1,163	0,12	0,552	315	0,581																																																																																																																																																																																																
	Çalışan	290	3,63	1,005	0,12				27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Yönetici	27	3,89	0,934	0,11	0,564	315	0,573	Çalışan	290	3,78	0,936	0,11	28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Yönetici	27	3,56	1,219	0,13	-0,474	315	0,636	Çalışan	290	3,66	1,108	0,13	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Yönetici	27	2,33	1,593	0,19	-1,153	315	0,25	Çalışan	290	2,71	1,644	0,20	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Yönetici	27	2,11	1,423	0,20	-2,359	33,6	0,024	Çalışan	290	2,8	1,727	0,20																																																																																																																																								
27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.	Yönetici	27	3,89	0,934	0,11	0,564	315	0,573																																																																																																																																																																																																
	Çalışan	290	3,78	0,936	0,11				28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Yönetici	27	3,56	1,219	0,13	-0,474	315	0,636	Çalışan	290	3,66	1,108	0,13	29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Yönetici	27	2,33	1,593	0,19	-1,153	315	0,25	Çalışan	290	2,71	1,644	0,20	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Yönetici	27	2,11	1,423	0,20	-2,359	33,6	0,024	Çalışan	290	2,8	1,727	0,20																																																																																																																																																						
28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	Yönetici	27	3,56	1,219	0,13	-0,474	315	0,636																																																																																																																																																																																																
	Çalışan	290	3,66	1,108	0,13				29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Yönetici	27	2,33	1,593	0,19	-1,153	315	0,25	Çalışan	290	2,71	1,644	0,20	30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Yönetici	27	2,11	1,423	0,20	-2,359	33,6	0,024	Çalışan	290	2,8	1,727	0,20																																																																																																																																																																				
29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Yönetici	27	2,33	1,593	0,19	-1,153	315	0,25																																																																																																																																																																																																
	Çalışan	290	2,71	1,644	0,20				30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Yönetici	27	2,11	1,423	0,20	-2,359	33,6	0,024	Çalışan	290	2,8	1,727	0,20																																																																																																																																																																																		
30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Yönetici	27	2,11	1,423	0,20	-2,359	33,6	0,024																																																																																																																																																																																																
	Çalışan	290	2,8	1,727	0,20																																																																																																																																																																																																			

Tablo 74- Güvenlik Kültürünün Çalışanların İş Yerindeki Çalışma Konumları Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Toplu Sonuçları (Devam)

Soru cümlesi	Konum	N	$\bar{x}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P																																																																																																																																																																																																																																										
31. Çalışırken başımıza ne geleceği önemli oranda şansa bağlıdır.	Yönetici	27	2	1,301	0,338	-2,10	34,94	0,043																																																																																																																																																																																																																																										
	Çalışan	290	2,57	1,708	0,27				32. Makinelerin ve teknik ekipmanların kullanımı kazaları kaçınılmaz kılar.	Yönetici	27	2,37	1,644	0,358	-1,798	315	0,073	Çalışan	290	3,01	1,79	0,333	33. İş güvenliği kuralları üretimi zorlaştırır, zaman kaybına yol açar.	Yönetici	27	2,11	1,649	0,345	-1,188	315	0,236	Çalışan	290	2,52	1,719	0,333	34. İş güvenliği uzmanları iş kazalarını azaltmada etkisizdir. Bir kazadan kaçınamazsınız.	Yönetici	27	1,89	1,311	0,326	-2,531	34,11	0,016	Çalışan	290	2,57	1,644	0,27	35. Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yetersizdir.	Yönetici	27	1,93	1,357	0,319	-2,379	33,15	0,023	Çalışan	290	2,59	1,603	0,278	36. Firmamız her zaman kazaları ve olayları bildirir.	Yönetici	27	4,37	1,471	0,316	0,593	315	0,553	Çalışan	290	4,18	1,58	0,298	37. Tehlikeli durumları bildirmeye teşvik ediliyorum.	Yönetici	27	4,48	1,397	0,299	0,688	315	0,492	Çalışan	290	4,28	1,493	0,283	38. Firmamızda risk değerlendirmesine / risk analizine önem verilir.	Yönetici	27	4,74	1,403	0,268	1,117	315	0,265	Çalışan	290	4,44	1,325	0,281	39. Kazaların/olayların bildirilmesi firmamızda güvenli çalışmayı sağlamada önemlidir.	Yönetici	27	4,7	1,353	0,271	0,891	315	0,373	Çalışan	290	4,46	1,347	0,272	40. Çalışanlar kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye isteklidir.	Yönetici	27	4,56	1,311	0,316	1,89	315	0,06	Çalışan	290	3,96	1,591	0,269	41. Kazalar firmamız için prestij kaybına yol açar bu yüzden kazaları önlemek çok önemlidir.	Yönetici	27	4,85	1,199	0,274	0,404	315	0,687	Çalışan	290	4,74	1,374	0,245	42. Kazaları önlemek herkesin işidir.	Yönetici	27	5,07	1,207	0,245	-0,247	315	0,805	Çalışan	290	5,13	1,217	0,243	43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarını, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Yönetici	27	4,33	0,877	0,183	1,481	315	0,139	Çalışan	290	4,06	0,913	0,177	44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Yönetici	27	4,37	0,742	0,166	1,502	315	0,134	Çalışan	290	4,12	0,834	0,151	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Yönetici	27	4,22	0,847	0,184	1,393	315	0,165	Çalışan	290	3,97	0,922	0,172	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlıyorum.	Konum	27	4,41	0,747	0,166	2,207	315	0,028	Yönetici	290	4,04	0,831	0,152	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Çalışan	27	4,33	0,832	0,193	2,424	315	0,016	Yönetici	290	3,87	0,97	0,17	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Çalışan	27	4,41	0,636	0,187	2,162	315	0,031	Yönetici
32. Makinelerin ve teknik ekipmanların kullanımı kazaları kaçınılmaz kılar.	Yönetici	27	2,37	1,644	0,358	-1,798	315	0,073																																																																																																																																																																																																																																										
	Çalışan	290	3,01	1,79	0,333				33. İş güvenliği kuralları üretimi zorlaştırır, zaman kaybına yol açar.	Yönetici	27	2,11	1,649	0,345	-1,188	315	0,236	Çalışan	290	2,52	1,719	0,333	34. İş güvenliği uzmanları iş kazalarını azaltmada etkisizdir. Bir kazadan kaçınamazsınız.	Yönetici	27	1,89	1,311	0,326	-2,531	34,11	0,016	Çalışan	290	2,57	1,644	0,27	35. Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yetersizdir.	Yönetici	27	1,93	1,357	0,319	-2,379	33,15	0,023	Çalışan	290	2,59	1,603	0,278	36. Firmamız her zaman kazaları ve olayları bildirir.	Yönetici	27	4,37	1,471	0,316	0,593	315	0,553	Çalışan	290	4,18	1,58	0,298	37. Tehlikeli durumları bildirmeye teşvik ediliyorum.	Yönetici	27	4,48	1,397	0,299	0,688	315	0,492	Çalışan	290	4,28	1,493	0,283	38. Firmamızda risk değerlendirmesine / risk analizine önem verilir.	Yönetici	27	4,74	1,403	0,268	1,117	315	0,265	Çalışan	290	4,44	1,325	0,281	39. Kazaların/olayların bildirilmesi firmamızda güvenli çalışmayı sağlamada önemlidir.	Yönetici	27	4,7	1,353	0,271	0,891	315	0,373	Çalışan	290	4,46	1,347	0,272	40. Çalışanlar kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye isteklidir.	Yönetici	27	4,56	1,311	0,316	1,89	315	0,06	Çalışan	290	3,96	1,591	0,269	41. Kazalar firmamız için prestij kaybına yol açar bu yüzden kazaları önlemek çok önemlidir.	Yönetici	27	4,85	1,199	0,274	0,404	315	0,687	Çalışan	290	4,74	1,374	0,245	42. Kazaları önlemek herkesin işidir.	Yönetici	27	5,07	1,207	0,245	-0,247	315	0,805	Çalışan	290	5,13	1,217	0,243	43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarını, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Yönetici	27	4,33	0,877	0,183	1,481	315	0,139	Çalışan	290	4,06	0,913	0,177	44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Yönetici	27	4,37	0,742	0,166	1,502	315	0,134	Çalışan	290	4,12	0,834	0,151	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Yönetici	27	4,22	0,847	0,184	1,393	315	0,165	Çalışan	290	3,97	0,922	0,172	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlıyorum.	Konum	27	4,41	0,747	0,166	2,207	315	0,028	Yönetici	290	4,04	0,831	0,152	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Çalışan	27	4,33	0,832	0,193	2,424	315	0,016	Yönetici	290	3,87	0,97	0,17	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Çalışan	27	4,41	0,636	0,187	2,162	315	0,031	Yönetici	290	4	0,95	0,135										
33. İş güvenliği kuralları üretimi zorlaştırır, zaman kaybına yol açar.	Yönetici	27	2,11	1,649	0,345	-1,188	315	0,236																																																																																																																																																																																																																																										
	Çalışan	290	2,52	1,719	0,333				34. İş güvenliği uzmanları iş kazalarını azaltmada etkisizdir. Bir kazadan kaçınamazsınız.	Yönetici	27	1,89	1,311	0,326	-2,531	34,11	0,016	Çalışan	290	2,57	1,644	0,27	35. Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yetersizdir.	Yönetici	27	1,93	1,357	0,319	-2,379	33,15	0,023	Çalışan	290	2,59	1,603	0,278	36. Firmamız her zaman kazaları ve olayları bildirir.	Yönetici	27	4,37	1,471	0,316	0,593	315	0,553	Çalışan	290	4,18	1,58	0,298	37. Tehlikeli durumları bildirmeye teşvik ediliyorum.	Yönetici	27	4,48	1,397	0,299	0,688	315	0,492	Çalışan	290	4,28	1,493	0,283	38. Firmamızda risk değerlendirmesine / risk analizine önem verilir.	Yönetici	27	4,74	1,403	0,268	1,117	315	0,265	Çalışan	290	4,44	1,325	0,281	39. Kazaların/olayların bildirilmesi firmamızda güvenli çalışmayı sağlamada önemlidir.	Yönetici	27	4,7	1,353	0,271	0,891	315	0,373	Çalışan	290	4,46	1,347	0,272	40. Çalışanlar kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye isteklidir.	Yönetici	27	4,56	1,311	0,316	1,89	315	0,06	Çalışan	290	3,96	1,591	0,269	41. Kazalar firmamız için prestij kaybına yol açar bu yüzden kazaları önlemek çok önemlidir.	Yönetici	27	4,85	1,199	0,274	0,404	315	0,687	Çalışan	290	4,74	1,374	0,245	42. Kazaları önlemek herkesin işidir.	Yönetici	27	5,07	1,207	0,245	-0,247	315	0,805	Çalışan	290	5,13	1,217	0,243	43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarını, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Yönetici	27	4,33	0,877	0,183	1,481	315	0,139	Çalışan	290	4,06	0,913	0,177	44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Yönetici	27	4,37	0,742	0,166	1,502	315	0,134	Çalışan	290	4,12	0,834	0,151	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Yönetici	27	4,22	0,847	0,184	1,393	315	0,165	Çalışan	290	3,97	0,922	0,172	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlıyorum.	Konum	27	4,41	0,747	0,166	2,207	315	0,028	Yönetici	290	4,04	0,831	0,152	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Çalışan	27	4,33	0,832	0,193	2,424	315	0,016	Yönetici	290	3,87	0,97	0,17	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Çalışan	27	4,41	0,636	0,187	2,162	315	0,031	Yönetici	290	4	0,95	0,135																								
34. İş güvenliği uzmanları iş kazalarını azaltmada etkisizdir. Bir kazadan kaçınamazsınız.	Yönetici	27	1,89	1,311	0,326	-2,531	34,11	0,016																																																																																																																																																																																																																																										
	Çalışan	290	2,57	1,644	0,27				35. Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yetersizdir.	Yönetici	27	1,93	1,357	0,319	-2,379	33,15	0,023	Çalışan	290	2,59	1,603	0,278	36. Firmamız her zaman kazaları ve olayları bildirir.	Yönetici	27	4,37	1,471	0,316	0,593	315	0,553	Çalışan	290	4,18	1,58	0,298	37. Tehlikeli durumları bildirmeye teşvik ediliyorum.	Yönetici	27	4,48	1,397	0,299	0,688	315	0,492	Çalışan	290	4,28	1,493	0,283	38. Firmamızda risk değerlendirmesine / risk analizine önem verilir.	Yönetici	27	4,74	1,403	0,268	1,117	315	0,265	Çalışan	290	4,44	1,325	0,281	39. Kazaların/olayların bildirilmesi firmamızda güvenli çalışmayı sağlamada önemlidir.	Yönetici	27	4,7	1,353	0,271	0,891	315	0,373	Çalışan	290	4,46	1,347	0,272	40. Çalışanlar kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye isteklidir.	Yönetici	27	4,56	1,311	0,316	1,89	315	0,06	Çalışan	290	3,96	1,591	0,269	41. Kazalar firmamız için prestij kaybına yol açar bu yüzden kazaları önlemek çok önemlidir.	Yönetici	27	4,85	1,199	0,274	0,404	315	0,687	Çalışan	290	4,74	1,374	0,245	42. Kazaları önlemek herkesin işidir.	Yönetici	27	5,07	1,207	0,245	-0,247	315	0,805	Çalışan	290	5,13	1,217	0,243	43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarını, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Yönetici	27	4,33	0,877	0,183	1,481	315	0,139	Çalışan	290	4,06	0,913	0,177	44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Yönetici	27	4,37	0,742	0,166	1,502	315	0,134	Çalışan	290	4,12	0,834	0,151	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Yönetici	27	4,22	0,847	0,184	1,393	315	0,165	Çalışan	290	3,97	0,922	0,172	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlıyorum.	Konum	27	4,41	0,747	0,166	2,207	315	0,028	Yönetici	290	4,04	0,831	0,152	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Çalışan	27	4,33	0,832	0,193	2,424	315	0,016	Yönetici	290	3,87	0,97	0,17	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Çalışan	27	4,41	0,636	0,187	2,162	315	0,031	Yönetici	290	4	0,95	0,135																																						
35. Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yetersizdir.	Yönetici	27	1,93	1,357	0,319	-2,379	33,15	0,023																																																																																																																																																																																																																																										
	Çalışan	290	2,59	1,603	0,278				36. Firmamız her zaman kazaları ve olayları bildirir.	Yönetici	27	4,37	1,471	0,316	0,593	315	0,553	Çalışan	290	4,18	1,58	0,298	37. Tehlikeli durumları bildirmeye teşvik ediliyorum.	Yönetici	27	4,48	1,397	0,299	0,688	315	0,492	Çalışan	290	4,28	1,493	0,283	38. Firmamızda risk değerlendirmesine / risk analizine önem verilir.	Yönetici	27	4,74	1,403	0,268	1,117	315	0,265	Çalışan	290	4,44	1,325	0,281	39. Kazaların/olayların bildirilmesi firmamızda güvenli çalışmayı sağlamada önemlidir.	Yönetici	27	4,7	1,353	0,271	0,891	315	0,373	Çalışan	290	4,46	1,347	0,272	40. Çalışanlar kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye isteklidir.	Yönetici	27	4,56	1,311	0,316	1,89	315	0,06	Çalışan	290	3,96	1,591	0,269	41. Kazalar firmamız için prestij kaybına yol açar bu yüzden kazaları önlemek çok önemlidir.	Yönetici	27	4,85	1,199	0,274	0,404	315	0,687	Çalışan	290	4,74	1,374	0,245	42. Kazaları önlemek herkesin işidir.	Yönetici	27	5,07	1,207	0,245	-0,247	315	0,805	Çalışan	290	5,13	1,217	0,243	43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarını, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Yönetici	27	4,33	0,877	0,183	1,481	315	0,139	Çalışan	290	4,06	0,913	0,177	44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Yönetici	27	4,37	0,742	0,166	1,502	315	0,134	Çalışan	290	4,12	0,834	0,151	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Yönetici	27	4,22	0,847	0,184	1,393	315	0,165	Çalışan	290	3,97	0,922	0,172	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlıyorum.	Konum	27	4,41	0,747	0,166	2,207	315	0,028	Yönetici	290	4,04	0,831	0,152	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Çalışan	27	4,33	0,832	0,193	2,424	315	0,016	Yönetici	290	3,87	0,97	0,17	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Çalışan	27	4,41	0,636	0,187	2,162	315	0,031	Yönetici	290	4	0,95	0,135																																																				
36. Firmamız her zaman kazaları ve olayları bildirir.	Yönetici	27	4,37	1,471	0,316	0,593	315	0,553																																																																																																																																																																																																																																										
	Çalışan	290	4,18	1,58	0,298				37. Tehlikeli durumları bildirmeye teşvik ediliyorum.	Yönetici	27	4,48	1,397	0,299	0,688	315	0,492	Çalışan	290	4,28	1,493	0,283	38. Firmamızda risk değerlendirmesine / risk analizine önem verilir.	Yönetici	27	4,74	1,403	0,268	1,117	315	0,265	Çalışan	290	4,44	1,325	0,281	39. Kazaların/olayların bildirilmesi firmamızda güvenli çalışmayı sağlamada önemlidir.	Yönetici	27	4,7	1,353	0,271	0,891	315	0,373	Çalışan	290	4,46	1,347	0,272	40. Çalışanlar kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye isteklidir.	Yönetici	27	4,56	1,311	0,316	1,89	315	0,06	Çalışan	290	3,96	1,591	0,269	41. Kazalar firmamız için prestij kaybına yol açar bu yüzden kazaları önlemek çok önemlidir.	Yönetici	27	4,85	1,199	0,274	0,404	315	0,687	Çalışan	290	4,74	1,374	0,245	42. Kazaları önlemek herkesin işidir.	Yönetici	27	5,07	1,207	0,245	-0,247	315	0,805	Çalışan	290	5,13	1,217	0,243	43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarını, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Yönetici	27	4,33	0,877	0,183	1,481	315	0,139	Çalışan	290	4,06	0,913	0,177	44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Yönetici	27	4,37	0,742	0,166	1,502	315	0,134	Çalışan	290	4,12	0,834	0,151	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Yönetici	27	4,22	0,847	0,184	1,393	315	0,165	Çalışan	290	3,97	0,922	0,172	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlıyorum.	Konum	27	4,41	0,747	0,166	2,207	315	0,028	Yönetici	290	4,04	0,831	0,152	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Çalışan	27	4,33	0,832	0,193	2,424	315	0,016	Yönetici	290	3,87	0,97	0,17	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Çalışan	27	4,41	0,636	0,187	2,162	315	0,031	Yönetici	290	4	0,95	0,135																																																																		
37. Tehlikeli durumları bildirmeye teşvik ediliyorum.	Yönetici	27	4,48	1,397	0,299	0,688	315	0,492																																																																																																																																																																																																																																										
	Çalışan	290	4,28	1,493	0,283				38. Firmamızda risk değerlendirmesine / risk analizine önem verilir.	Yönetici	27	4,74	1,403	0,268	1,117	315	0,265	Çalışan	290	4,44	1,325	0,281	39. Kazaların/olayların bildirilmesi firmamızda güvenli çalışmayı sağlamada önemlidir.	Yönetici	27	4,7	1,353	0,271	0,891	315	0,373	Çalışan	290	4,46	1,347	0,272	40. Çalışanlar kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye isteklidir.	Yönetici	27	4,56	1,311	0,316	1,89	315	0,06	Çalışan	290	3,96	1,591	0,269	41. Kazalar firmamız için prestij kaybına yol açar bu yüzden kazaları önlemek çok önemlidir.	Yönetici	27	4,85	1,199	0,274	0,404	315	0,687	Çalışan	290	4,74	1,374	0,245	42. Kazaları önlemek herkesin işidir.	Yönetici	27	5,07	1,207	0,245	-0,247	315	0,805	Çalışan	290	5,13	1,217	0,243	43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarını, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Yönetici	27	4,33	0,877	0,183	1,481	315	0,139	Çalışan	290	4,06	0,913	0,177	44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Yönetici	27	4,37	0,742	0,166	1,502	315	0,134	Çalışan	290	4,12	0,834	0,151	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Yönetici	27	4,22	0,847	0,184	1,393	315	0,165	Çalışan	290	3,97	0,922	0,172	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlıyorum.	Konum	27	4,41	0,747	0,166	2,207	315	0,028	Yönetici	290	4,04	0,831	0,152	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Çalışan	27	4,33	0,832	0,193	2,424	315	0,016	Yönetici	290	3,87	0,97	0,17	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Çalışan	27	4,41	0,636	0,187	2,162	315	0,031	Yönetici	290	4	0,95	0,135																																																																																
38. Firmamızda risk değerlendirmesine / risk analizine önem verilir.	Yönetici	27	4,74	1,403	0,268	1,117	315	0,265																																																																																																																																																																																																																																										
	Çalışan	290	4,44	1,325	0,281				39. Kazaların/olayların bildirilmesi firmamızda güvenli çalışmayı sağlamada önemlidir.	Yönetici	27	4,7	1,353	0,271	0,891	315	0,373	Çalışan	290	4,46	1,347	0,272	40. Çalışanlar kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye isteklidir.	Yönetici	27	4,56	1,311	0,316	1,89	315	0,06	Çalışan	290	3,96	1,591	0,269	41. Kazalar firmamız için prestij kaybına yol açar bu yüzden kazaları önlemek çok önemlidir.	Yönetici	27	4,85	1,199	0,274	0,404	315	0,687	Çalışan	290	4,74	1,374	0,245	42. Kazaları önlemek herkesin işidir.	Yönetici	27	5,07	1,207	0,245	-0,247	315	0,805	Çalışan	290	5,13	1,217	0,243	43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarını, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Yönetici	27	4,33	0,877	0,183	1,481	315	0,139	Çalışan	290	4,06	0,913	0,177	44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Yönetici	27	4,37	0,742	0,166	1,502	315	0,134	Çalışan	290	4,12	0,834	0,151	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Yönetici	27	4,22	0,847	0,184	1,393	315	0,165	Çalışan	290	3,97	0,922	0,172	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlıyorum.	Konum	27	4,41	0,747	0,166	2,207	315	0,028	Yönetici	290	4,04	0,831	0,152	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Çalışan	27	4,33	0,832	0,193	2,424	315	0,016	Yönetici	290	3,87	0,97	0,17	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Çalışan	27	4,41	0,636	0,187	2,162	315	0,031	Yönetici	290	4	0,95	0,135																																																																																														
39. Kazaların/olayların bildirilmesi firmamızda güvenli çalışmayı sağlamada önemlidir.	Yönetici	27	4,7	1,353	0,271	0,891	315	0,373																																																																																																																																																																																																																																										
	Çalışan	290	4,46	1,347	0,272				40. Çalışanlar kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye isteklidir.	Yönetici	27	4,56	1,311	0,316	1,89	315	0,06	Çalışan	290	3,96	1,591	0,269	41. Kazalar firmamız için prestij kaybına yol açar bu yüzden kazaları önlemek çok önemlidir.	Yönetici	27	4,85	1,199	0,274	0,404	315	0,687	Çalışan	290	4,74	1,374	0,245	42. Kazaları önlemek herkesin işidir.	Yönetici	27	5,07	1,207	0,245	-0,247	315	0,805	Çalışan	290	5,13	1,217	0,243	43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarını, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Yönetici	27	4,33	0,877	0,183	1,481	315	0,139	Çalışan	290	4,06	0,913	0,177	44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Yönetici	27	4,37	0,742	0,166	1,502	315	0,134	Çalışan	290	4,12	0,834	0,151	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Yönetici	27	4,22	0,847	0,184	1,393	315	0,165	Çalışan	290	3,97	0,922	0,172	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlıyorum.	Konum	27	4,41	0,747	0,166	2,207	315	0,028	Yönetici	290	4,04	0,831	0,152	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Çalışan	27	4,33	0,832	0,193	2,424	315	0,016	Yönetici	290	3,87	0,97	0,17	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Çalışan	27	4,41	0,636	0,187	2,162	315	0,031	Yönetici	290	4	0,95	0,135																																																																																																												
40. Çalışanlar kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye isteklidir.	Yönetici	27	4,56	1,311	0,316	1,89	315	0,06																																																																																																																																																																																																																																										
	Çalışan	290	3,96	1,591	0,269				41. Kazalar firmamız için prestij kaybına yol açar bu yüzden kazaları önlemek çok önemlidir.	Yönetici	27	4,85	1,199	0,274	0,404	315	0,687	Çalışan	290	4,74	1,374	0,245	42. Kazaları önlemek herkesin işidir.	Yönetici	27	5,07	1,207	0,245	-0,247	315	0,805	Çalışan	290	5,13	1,217	0,243	43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarını, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Yönetici	27	4,33	0,877	0,183	1,481	315	0,139	Çalışan	290	4,06	0,913	0,177	44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Yönetici	27	4,37	0,742	0,166	1,502	315	0,134	Çalışan	290	4,12	0,834	0,151	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Yönetici	27	4,22	0,847	0,184	1,393	315	0,165	Çalışan	290	3,97	0,922	0,172	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlıyorum.	Konum	27	4,41	0,747	0,166	2,207	315	0,028	Yönetici	290	4,04	0,831	0,152	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Çalışan	27	4,33	0,832	0,193	2,424	315	0,016	Yönetici	290	3,87	0,97	0,17	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Çalışan	27	4,41	0,636	0,187	2,162	315	0,031	Yönetici	290	4	0,95	0,135																																																																																																																										
41. Kazalar firmamız için prestij kaybına yol açar bu yüzden kazaları önlemek çok önemlidir.	Yönetici	27	4,85	1,199	0,274	0,404	315	0,687																																																																																																																																																																																																																																										
	Çalışan	290	4,74	1,374	0,245				42. Kazaları önlemek herkesin işidir.	Yönetici	27	5,07	1,207	0,245	-0,247	315	0,805	Çalışan	290	5,13	1,217	0,243	43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarını, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Yönetici	27	4,33	0,877	0,183	1,481	315	0,139	Çalışan	290	4,06	0,913	0,177	44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Yönetici	27	4,37	0,742	0,166	1,502	315	0,134	Çalışan	290	4,12	0,834	0,151	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Yönetici	27	4,22	0,847	0,184	1,393	315	0,165	Çalışan	290	3,97	0,922	0,172	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlıyorum.	Konum	27	4,41	0,747	0,166	2,207	315	0,028	Yönetici	290	4,04	0,831	0,152	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Çalışan	27	4,33	0,832	0,193	2,424	315	0,016	Yönetici	290	3,87	0,97	0,17	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Çalışan	27	4,41	0,636	0,187	2,162	315	0,031	Yönetici	290	4	0,95	0,135																																																																																																																																								
42. Kazaları önlemek herkesin işidir.	Yönetici	27	5,07	1,207	0,245	-0,247	315	0,805																																																																																																																																																																																																																																										
	Çalışan	290	5,13	1,217	0,243				43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarını, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Yönetici	27	4,33	0,877	0,183	1,481	315	0,139	Çalışan	290	4,06	0,913	0,177	44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Yönetici	27	4,37	0,742	0,166	1,502	315	0,134	Çalışan	290	4,12	0,834	0,151	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Yönetici	27	4,22	0,847	0,184	1,393	315	0,165	Çalışan	290	3,97	0,922	0,172	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlıyorum.	Konum	27	4,41	0,747	0,166	2,207	315	0,028	Yönetici	290	4,04	0,831	0,152	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Çalışan	27	4,33	0,832	0,193	2,424	315	0,016	Yönetici	290	3,87	0,97	0,17	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Çalışan	27	4,41	0,636	0,187	2,162	315	0,031	Yönetici	290	4	0,95	0,135																																																																																																																																																						
43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarını, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	Yönetici	27	4,33	0,877	0,183	1,481	315	0,139																																																																																																																																																																																																																																										
	Çalışan	290	4,06	0,913	0,177				44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Yönetici	27	4,37	0,742	0,166	1,502	315	0,134	Çalışan	290	4,12	0,834	0,151	45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Yönetici	27	4,22	0,847	0,184	1,393	315	0,165	Çalışan	290	3,97	0,922	0,172	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlıyorum.	Konum	27	4,41	0,747	0,166	2,207	315	0,028	Yönetici	290	4,04	0,831	0,152	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Çalışan	27	4,33	0,832	0,193	2,424	315	0,016	Yönetici	290	3,87	0,97	0,17	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Çalışan	27	4,41	0,636	0,187	2,162	315	0,031	Yönetici	290	4	0,95	0,135																																																																																																																																																																				
44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Yönetici	27	4,37	0,742	0,166	1,502	315	0,134																																																																																																																																																																																																																																										
	Çalışan	290	4,12	0,834	0,151				45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Yönetici	27	4,22	0,847	0,184	1,393	315	0,165	Çalışan	290	3,97	0,922	0,172	46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlıyorum.	Konum	27	4,41	0,747	0,166	2,207	315	0,028	Yönetici	290	4,04	0,831	0,152	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Çalışan	27	4,33	0,832	0,193	2,424	315	0,016	Yönetici	290	3,87	0,97	0,17	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Çalışan	27	4,41	0,636	0,187	2,162	315	0,031	Yönetici	290	4	0,95	0,135																																																																																																																																																																																		
45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	Yönetici	27	4,22	0,847	0,184	1,393	315	0,165																																																																																																																																																																																																																																										
	Çalışan	290	3,97	0,922	0,172				46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlıyorum.	Konum	27	4,41	0,747	0,166	2,207	315	0,028	Yönetici	290	4,04	0,831	0,152	47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Çalışan	27	4,33	0,832	0,193	2,424	315	0,016	Yönetici	290	3,87	0,97	0,17	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Çalışan	27	4,41	0,636	0,187	2,162	315	0,031	Yönetici	290	4	0,95	0,135																																																																																																																																																																																																
46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlıyorum.	Konum	27	4,41	0,747	0,166	2,207	315	0,028																																																																																																																																																																																																																																										
	Yönetici	290	4,04	0,831	0,152				47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Çalışan	27	4,33	0,832	0,193	2,424	315	0,016	Yönetici	290	3,87	0,97	0,17	48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Çalışan	27	4,41	0,636	0,187	2,162	315	0,031	Yönetici	290	4	0,95	0,135																																																																																																																																																																																																														
47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Çalışan	27	4,33	0,832	0,193	2,424	315	0,016																																																																																																																																																																																																																																										
	Yönetici	290	3,87	0,97	0,17				48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Çalışan	27	4,41	0,636	0,187	2,162	315	0,031	Yönetici	290	4	0,95	0,135																																																																																																																																																																																																																												
48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Çalışan	27	4,41	0,636	0,187	2,162	315	0,031																																																																																																																																																																																																																																										
	Yönetici	290	4	0,95	0,135																																																																																																																																																																																																																																													

Yukarıdaki güvenlik kültürünün çalışanların iş yerlerindeki konumları değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi toplu sonuçlarında anlamlı farklılık oluşan soru cümlelerinin yorumlanışlarına aşağıda yer verilmiştir.

4.2.6.1 Çalışanların işyeri konumları ile beşinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi

“Firma yöneticileri, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk almaktadırlar.” soru cümlesine ait puanların çalışanların iş konumları değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 75- “Firma yöneticileri, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk almaktadırlar.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların İş Konumları Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	Konum	N	$\bar{x}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
5. Firma yöneticileri, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk almaktadırlar.	Yönetici	27	4,19	0,879	0,206	2,33	314	0,02
	Çalışan	289	3,71	1,034	0,18			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 5. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşama durumları değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=2,33$; $p<.05$).

Tablo 75’de görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 5. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların işyerlerindeki konumları değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, çalışmakta oldukları iş yerlerinde yönetici olan ile olmayan çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak yönetici olanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($t=2,33$; $p<.05$). Buna göre çalışmakta oldukları iş yerlerinde yönetici olan çalışanlar, olmayan çalışanlardan daha fazla, firma yöneticilerinin, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk aldıklarını düşünmektedirler.

4.2.6.2 Çalışanların işyeri konumları ile otuzuncu anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi

(“Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.” soru cümlesine ait puanların çalışanların iş konumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 76- “Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların İş Konumları Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	Konum	N	$\bar{X}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Yönetici	27	2,11	1,423	0,20	-2,359	33,6	0,024
	Çalışan	290	2,8	1,727	0,20			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 30. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların ramak kala olay yaşama durumları değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir (t=2,359; p<.05).

Tablo 76’da görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 30. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların işyerlerindeki konumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, çalışmakta oldukları iş yerlerinde yönetici olan ile olmayan çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak yönetici olmayanlar lehine anlamlı bulunmuştur (t=2,359; p<.05). Buna göre çalışmakta oldukları iş yerlerinde yönetici olmayan çalışanlar, yönetici olan çalışanlardan daha fazla, tehlikeli durumların kendiliğinden oluştuğunu bu nedenle kazaların kaçınılmaz olduğunu düşünmektedirler.

4.2.6.3 Çalışanların işyeri konumları ile otuz dördüncü anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi

(“İş güvenliği uzmanları iş kazalarını azaltmada etkisizdir. Bir kazadan kaçınamazsınız.” soru cümlesine ait puanların çalışanların iş konumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 77- “İş güvenliği uzmanları iş kazalarını azaltmada etkisizdir. Bir kazadan kaçınamazsınız.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların İş Konumları Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	Konum	N	$\bar{X}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
34. İş güvenliği uzmanları iş kazalarını azaltmada etkisizdir. Bir kazadan kaçınamazsınız.	Yönetici	27	1,89	1,311	0,326	-2,531	34,11	0,016
	Çalışan	290	2,57	1,644	0,27			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 34. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların ramak kala olay yaşama durumları değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir (t=2,531; p<.05).

Tablo 77’de görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 34. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların işyerlerindeki konumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, çalışmakta oldukları iş yerlerinde yönetici olan ile olmayan çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak yönetici olmayanlar lehine anlamlı bulunmuştur (t=2,531; p<.05). Buna göre çalışmakta oldukları iş yerlerinde yönetici olmayan çalışanlar, yönetici olan çalışanlardan daha fazla, iş güvenliği uzmanlarının iş kazalarını azaltmada etkisiz olduğunu ve bir kazadan kaçınılamayacağını düşünmektedirler.

4.2.6.4 Çalışanların işyeri konumları ile otuz birinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi

(“Çalışırken başınıza ne geleceği önemli oranda şansa bağlıdır.” soru cümlesine ait puanların çalışanların iş konumları değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 78- “Çalışırken başınıza ne geleceği önemli oranda şansa bağlıdır.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların İş Konumları Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	Konum	N	$\bar{X}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
31. Çalışırken başınıza ne geleceği önemli oranda şansa bağlıdır.	Yönetici	27	2	1,301	0,338	-2,10	34,94	0,043
	Çalışan	290	2,57	1,708	0,27			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 31. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların ramak kala olay yaşama durumları değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir (t=2,10; p<.05).

Tablo 78’de görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 31. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların işyerlerindeki konumları değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, çalışmakta oldukları iş yerlerinde yönetici olan ile olmayan çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak yönetici olmayanlar lehine anlamlı bulunmuştur (t=2,10; p<.05). Buna göre çalışmakta oldukları iş yerlerinde yönetici olmayan çalışanlar, yönetici olan çalışanlardan daha fazla, çalışırken çalışanların başına ne geleceğinin önemli oranda şansa bağlı olduğunu düşünmektedirler.

4.2.6.5 Çalışanların işyeri konumları ile otuz beşinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi

(“Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yetersizdir.” soru cümlesine ait puanların çalışanların iş konumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 79- “Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yetersizdir.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların İş Konumları Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	Konum	N	$\bar{X}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
35. Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yetersizdir.	Yönetici	27	1,93	1,357	0,319	-2,379	33,15	0,023
	Çalışan	290	2,59	1,603	0,278			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 35. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların ramak kala olay yaşama durumları değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir (t=2,379; p<.05).

Tablo 79’da görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 35. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların işyerlerindeki konumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, çalışmakta oldukları iş yerlerinde yönetici olan ile olmayan çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak yönetici olmayanlar lehine anlamlı bulunmuştur (t=2,379; p<.05). Buna göre çalışmakta oldukları iş yerlerinde yönetici olmayan çalışanlar, yönetici olan çalışanlardan daha fazla, yönetimin tüm çabasının ve yaptığı harcamaların kazaları önlemede yetersiz olduğunu düşünmektedirler.

4.2.6.6 Çalışanların işyeri konumları ile kırk altıncı anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi

(“İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlıyorum.” soru cümlesine ait puanların çalışanların iş konumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 80- “İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlıyorum.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların İş Konumları Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	Konum	N	$\bar{x}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlıyorum.	Yönetici	27	4,41	0,747	0,166	2,207	315	0,028
	Çalışan	290	4,04	0,831	0,152			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 46. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların ramak kala olay yaşama durumları değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir (t=2,207; p<.05).

Tablo 80’de görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 46. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların işyerlerindeki konumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, çalışmakta oldukları iş yerlerinde yönetici olan ile olmayan çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak yönetici olanlar lehine anlamlı bulunmuştur (t=2,207; p<.05). Buna göre çalışmakta oldukları iş yerlerinde yönetici olan çalışanlar, yönetici olmayan çalışanlardan daha fazla, İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlayacağını düşünmektedirler.

4.2.6.7 Çalışanların işyeri konumları ile kırk yedinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi

(“İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.” soru cümlesine ait puanların çalışanların iş konumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 81- “İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların İş Konumları Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	Konum	N	$\bar{X}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	Yönetici	27	4,33	0,832	0,193	2,424	315	0,016
	Çalışan	290	3,87	0,97	0,17			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 47. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların ramak kala olay yaşama durumları değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir (t=2,424; p<.05).

Tablo 81’de görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 47. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların işyerlerindeki konumları değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, çalışmakta oldukları iş yerlerinde yönetici olan ile olmayan çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak yönetici olanlar lehine anlamlı bulunmuştur (t=2,424; p<.05). Buna göre çalışmakta oldukları iş yerlerinde yönetici olan çalışanlar, yönetici olmayan çalışanlardan daha fazla, işyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yapabileceğini düşünmektedirler.

4.2.6.8 Çalışanların işyeri konumları ile kırk sekizinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin analizi

(“Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.” soru cümlesine ait puanların çalışanların iş konumları değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi analizi)

Tablo 82- “Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.” Soru Cümlesine Ait Puanların Çalışanların İş Konumları Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Soru cümlesi	Konum	N	$\bar{x}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t	sd	P
48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Yönetici	27	4,41	0,636	0,187	2,162	315	0,031
	Çalışan	290	4	0,95	0,135			

Yapılan t testi sonucunda çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 48. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların ramak kala olay yaşama durumları değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir (t=2,162; p<.05).

Tablo 82’de görülebileceği üzere, çalışan deneklerin yönetim hakkındaki 48. Soru cümlesi ile ilgili görüşleri çalışanların işyerlerindeki konumları değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda, çalışmakta oldukları iş yerlerinde yönetici olan ile olmayan çalışanların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak yönetici olanlar lehine anlamlı bulunmuştur (t=2,162; p<.05). Buna göre çalışmakta oldukları iş yerlerinde yönetici olan çalışanlar, yönetici olmayan çalışanlardan daha fazla, risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulduğunu düşünmektedirler.

4.2.7 Güvenlik kültürünün çalışan yaşı değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi test sonuçları

4.2.7.1 Çalışanların yaşı ile on dokuzuncu anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi

(“İşyerimde is güvenliği konusundaki sorumluluklarımı ne olduğunu biliyorum.” Soru cümlesi puanlarının çalışan yaşı değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi)

Tablo 83 “İşyerimde is güvenliği konusundaki sorumluluklarımı ne olduğunu biliyorum.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Yaşı Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Puan	Grup	$f, \bar{x}$ ve SS Değerleri			ANOVA Sonuçları					
		N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
19.İşyerimde is güvenliği konusundaki sorumluluklarımı ne olduğunu biliyorum.	18-24 Yaş	53	4	0,92	G.Arası	14,148	8	1,769	2,704	,007
	25-29 Yaş	61	4,3	0,558	G. İçi	200,79	307	0,654		
	30-34 Yaş	61	4,15	0,853	Toplam	214,94	315			
	35-39 Yaş	46	4,3	0,695						
	40-44 Yaş	44	4,3	0,851						
	45-49 Yaş	27	3,67	1,074						
	50-55 Yaş	17	3,71	0,849						
	55-59 Yaş	4	4	0						
	60-64 Yaş	3	4	0						
	Toplam	316	4,13	0,826						

Tablo 83’de görülebileceği üzere, 19. soru cümlesi ölçeği aritmetik ortalamalarının çalışanın yaşı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda çalışanların yaş grupları aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F = 2,704; p < .01$). Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

ANOVA sonrası hangi Post-Hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olduğu saptanmıştır ($L_F = 1,73; p > .05$). Daha sonra Tukey HSD testine geçilmiştir. Gerçekleştirilen Tukey HSD çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 84 “İşyerimde is güvenliği konusundaki sorumluluklarımı ne olduğunu biliyorum.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Yaşı Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey HSD Testi Sonuçları

(I) Çalışan Yaşı	(J) Çalışan Yaşı	($\bar{x}_i - \bar{x}_j$)	$Sh_{\bar{x}}$	p	(I) Çalışan Yaşı	(J) Çalışan Yaşı	($\bar{x}_i - \bar{x}_j$)	$Sh_{\bar{x}}$	p
18-24 Yaş	25-29 Yaş	-0,295	0,152	0,584	40-44 Yaş	18-24 Yaş	0,295	0,165	0,688
	30-34 Yaş	-0,148	0,152	0,988		25-29 Yaş	0	0,16	1
	35-39 Yaş	-0,304	0,163	0,637		30-34 Yaş	0,148	0,16	0,991
	40-44 Yaş	-0,295	0,165	0,688		35-39 Yaş	-0,009	0,171	1
	45-49 Yaş	0,333	0,191	0,719		45-49 Yaş	,629*	0,198	0,042
	50-55 Yaş	0,294	0,225	0,929		50-55 Yaş	0,59	0,231	0,211
	55-59 Yaş	0	0,419	1		55-59 Yaş	0,295	0,422	0,999
	60-64 Yaş	0	0,48	1		60-64 Yaş	0,295	0,483	1
25-29 Yaş	18-24 Yaş	0,295	0,152	0,584	45-49 Yaş	18-24 Yaş	-0,333	0,191	0,719
	30-34 Yaş	0,148	0,146	0,985		25-29 Yaş	-,628*	0,187	0,024
	35-39 Yaş	-0,009	0,158	1		30-34 Yaş	-0,481	0,187	0,203
	40-44 Yaş	0	0,16	1		35-39 Yaş	-,638*	0,196	0,034
	45-49 Yaş	,628*	0,187	0,024		40-44 Yaş	-,629*	0,198	0,042
	50-55 Yaş	0,589	0,222	0,168		50-55 Yaş	-0,039	0,25	1
	55-59 Yaş	0,295	0,417	0,999		55-59 Yaş	-0,333	0,433	0,998
	60-64 Yaş	0,295	0,478	1		60-64 Yaş	-0,333	0,492	0,999
30-34 Yaş	18-24 Yaş	0,148	0,152	0,988	50-55 Yaş	18-24 Yaş	-0,294	0,225	0,929
	25-29 Yaş	-0,148	0,146	0,985		25-29 Yaş	-0,589	0,222	0,168
	35-39 Yaş	-0,157	0,158	0,986		30-34 Yaş	-0,442	0,222	0,551
	40-44 Yaş	-0,148	0,16	0,991		35-39 Yaş	-0,598	0,23	0,188
	45-49 Yaş	0,481	0,187	0,203		40-44 Yaş	-0,59	0,231	0,211
	50-55 Yaş	0,442	0,222	0,551		45-49 Yaş	0,039	0,25	1
	55-59 Yaş	0,148	0,417	1		55-59 Yaş	-0,294	0,449	0,999
	60-64 Yaş	0,148	0,478	1		60-64 Yaş	-0,294	0,506	1
35-39 Yaş	18-24 Yaş	0,304	0,163	0,637	55-59 Yaş	18-24 Yaş	0	0,419	1
	25-29 Yaş	0,009	0,158	1		25-29 Yaş	-0,295	0,417	0,999
	30-34 Yaş	0,157	0,158	0,986		30-34 Yaş	-0,148	0,417	1
	40-44 Yaş	0,009	0,171	1		35-39 Yaş	-0,304	0,422	0,998
	45-49 Yaş	,638*	0,196	0,034		40-44 Yaş	-0,295	0,422	0,999
	50-55 Yaş	0,598	0,23	0,188		45-49 Yaş	0,333	0,433	0,998
	55-59 Yaş	0,304	0,422	0,998		50-55 Yaş	0,294	0,449	0,999
	60-64 Yaş	0,304	0,482	0,999		60-64 Yaş	0	0,618	1

Tablo 84 “İşyerimde iş güvenliği konusundaki sorumluluklarımı ne olduğunu biliyorum.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Yaşı Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey HSD Testi Sonuçları (Devam)

(I) Çalışan Yaşı	(J) Çalışan Yaşı	($\bar{x}_i - \bar{x}_j$)	$Sh_{\bar{x}}$	p
60-64 Yaş	18-24 Yaş	0	0,48	1
	25-29 Yaş	-0,295	0,478	1
	30-34 Yaş	-0,148	0,478	1
	35-39 Yaş	-0,304	0,482	0,999
	40-44 Yaş	-0,295	0,483	1
	45-49 Yaş	0,333	0,492	0,999
	50-55 Yaş	0,294	0,506	1
	55-59 Yaş	0	0,618	1

“İşyerimde iş güvenliği konusundaki sorumluluklarımı ne olduğunu biliyorum.” soru cümlesi puanlarının çalışanların yaşı değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası Post-Hoc Tukey HSD testi sonucunda, 45-49 ile 25-29 yaş grubu ve 35-39 yaş grubu arasındaki farklılık, 25-29 yaş grubu ve 35-39 yaş grubu lehine anlamlı bulunmuştur ($p < .05$). Buna göre 25-29 ve 35-39 yaş grubu çalışanların, 45-49 yaş grubu çalışanlarından daha fazla, işyerlerinde iş güvenliği konusundaki sorumluluklarının ne olduğunu bildiğini, düşünmektedirler.

4.2.7.2 Çalışanların yaşı ile yirmi birinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi

“İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.” Soru cümlesi puanlarının çalışan yaşı değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi

Tablo 85 “İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Yaşı Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Puan	Grup	$f, \bar{x}$ ve SS Değerleri				ANOVA Sonuçları				
		N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
21. İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.	18-24 Yaş	53	3,77	1,12	G.Arası	17,416	8	2,177	3,684	0
	25-29 Yaş	61	3,74	1,015	G. İçi	181,997	308	0,591		
	30-34 Yaş	61	3,77	0,956	Toplam	199,413	316			
	35-39 Yaş	47	3,83	1,007						
	40-44 Yaş	44	3,61	1,104						
	45-49 Yaş	27	3,3	0,953						
	50-55 Yaş	17	3,76	0,97						
	55-59 Yaş	4	4	0						
	60-64 Yaş	3	4	0						
Toplam	317	3,72	1,016							

Tablo 85’de görülebileceği üzere, 21. soru cümlesi ölçeği aritmetik ortalamalarının çalışanın yaşı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda çalışanların yaş grupları aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F = 3,684; p < .01$). Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

ANOVA sonrası hangi Post-Hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olmadığı (heterojen varyanslı olduğu) saptanmıştır ($L_F = 2,221; p < .05$). Daha sonra Tamhane’s T2 testine geçilmiştir. Gerçekleştirilen Tamhane’s T2 çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 86 “İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Yaşı Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 Testi Sonuçları

(I) Çalışan Yaşı	(J) Çalışan Yaşı	(x_i, x_j)	$Sh_{\bar{x}}$	p	(I) Çalışan Yaşı	(J) Çalışan Yaşı	(x_i, x_j)	$Sh_{\bar{x}}$	p
18-24 Yaş	25-29 Yaş	-0,075	0,153	1	40-44 Yaş	18-24 Yaş	0,062	0,145	1
	30-34 Yaş	0,072	0,152	1		25-29 Yaş	-0,013	0,132	1
	35-39 Yaş	0,025	0,147	1		30-34 Yaş	0,134	0,13	1
	40-44 Yaş	-0,062	0,145	1		35-39 Yaş	0,087	0,125	1
	45-49 Yaş	0,709	0,233	0,131		45-49 Yaş	,771*	0,219	0,043
	50-55 Yaş	0,361	0,232	0,994		50-55 Yaş	0,422	0,218	0,914
	55-59 Yaş	0,302	0,116	0,355		55-59 Yaş	,364*	0,087	0,005
	60-64 Yaş	0,969	0,677	1		60-64 Yaş	1,03	0,672	1
25-29 Yaş	18-24 Yaş	0,075	0,153	1	45-49 Yaş	18-24 Yaş	-0,709	0,233	0,131
	30-34 Yaş	0,148	0,139	1		25-29 Yaş	-,784*	0,225	0,043
	35-39 Yaş	0,1	0,134	1		30-34 Yaş	-0,637	0,224	0,225
	40-44 Yaş	0,013	0,132	1		35-39 Yaş	-0,684	0,221	0,125
	45-49 Yaş	,784*	0,225	0,043		40-44 Yaş	-,771*	0,219	0,043
	50-55 Yaş	0,436	0,224	0,905		50-55 Yaş	-0,349	0,284	1
	55-59 Yaş	,377*	0,1	0,013		55-59 Yaş	-0,407	0,202	0,863
	60-64 Yaş	1,044	0,674	1		60-64 Yaş	0,259	0,696	1
30-34 Yaş	18-24 Yaş	-0,072	0,152	1	50-55 Yaş	18-24 Yaş	-0,361	0,232	0,994
	25-29 Yaş	-0,148	0,139	1		25-29 Yaş	-0,436	0,224	0,905
	35-39 Yaş	-0,047	0,132	1		30-34 Yaş	-0,288	0,223	1
	40-44 Yaş	-0,134	0,13	1		35-39 Yaş	-0,335	0,22	0,996
	45-49 Yaş	0,637	0,224	0,225		40-44 Yaş	-0,422	0,218	0,914
	50-55 Yaş	0,288	0,223	1		45-49 Yaş	0,349	0,284	1
	55-59 Yaş	0,23	0,097	0,549		55-59 Yaş	-0,059	0,201	1
	60-64 Yaş	0,896	0,674	1		60-64 Yaş	0,608	0,696	1
35-39 Yaş	18-24 Yaş	-0,025	0,147	1	55-59 Yaş	18-24 Yaş	-0,302	0,116	0,355
	25-29 Yaş	-0,1	0,134	1		25-29 Yaş	-,377*	0,1	0,013
	30-34 Yaş	0,047	0,132	1		30-34 Yaş	-0,23	0,097	0,549
	40-44 Yaş	-0,087	0,125	1		35-39 Yaş	-0,277	0,09	0,117
	45-49 Yaş	0,684	0,221	0,125		40-44 Yaş	-,364*	0,087	0,005
	50-55 Yaş	0,335	0,22	0,996		45-49 Yaş	0,407	0,202	0,863
	55-59 Yaş	0,277	0,09	0,117		50-55 Yaş	0,059	0,201	1
	60-64 Yaş	0,943	0,673	1		60-64 Yaş	0,667	0,667	1

Tablo 86 “İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Yaşı Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 Testi Sonuçları (Devam)

(I) Çalışan Yaşı	(J) Çalışan Yaşı	($\bar{x}_i - \bar{x}_j$)	Sh $_{\bar{x}}$	<i>p</i>
60-64 Yaş	18-24 Yaş	-0,969	0,677	1
	25-29 Yaş	-1,044	0,674	1
	30-34 Yaş	-0,896	0,674	1
	35-39 Yaş	-0,943	0,673	1
	40-44 Yaş	-1,03	0,672	1
	45-49 Yaş	-0,259	0,696	1
	50-55 Yaş	-0,608	0,696	1
	55-59 Yaş	-0,667	0,667	1

“İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.” soru cümlesi puanlarının çalışanların yaşı değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 testi sonucunda, 45-49 yaş grubu ile 25-29 yaş grubu ve 40-44 yaş grubu arasındaki farklılık, 25-29 yaş grubu ve 40-44 yaş grubu lehine anlamlı bulunmuştur ($p < .05$). Ayrıca 40-44 ile 55-59 yaş grubu arasındaki farklılık, 40-44 yaş grubu lehine anlamlı bulunmuştur ($p < .05$). Buna göre 25-29 ve 35-39 yaş grubu çalışanların ,45-49 yaş grubu çalışanlarından daha fazla, 40-44 yaş grubu çalışanların ,55-59 yaşı grubu çalışanlarından daha fazla, işinin gerektirdiği güvenlik kurallarını anladıklarını düşünmektedirler.

4.2.7.3 Çalışanların yaşı ile yirmi ikinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi

“İş yerimdeki güvenlik sorunlarıyla baş edebiliyorum.” Soru cümlesi puanlarının çalışan yaşı değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi

Tablo 87 “İş yerimdeki güvenlik sorunlarıyla baş edebiliyorum.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Yaşı Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Puan	Grup	f , $\bar{x}$ ve SS Değerleri			ANOVA Sonuçları					
		N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
22.İs yerimdeki güvenlik sorunlarıyla baş edebiliyorum.	18-24 Yaş	53	3,98	1,083	G.Arası	17,717	8	2,215	2,614	0,009
	25-29 Yaş	61	4,2	0,792	G. İçi	260,983	308	0,847		
	30-34 Yaş	61	3,93	0,929	Toplam	278,7	316			
	35-39 Yaş	47	3,87	0,875						
	40-44 Yaş	44	3,98	0,876						
	45-49 Yaş	27	3,37	0,884						
	50-55 Yaş	17	3,41	1,121						
	55-59 Yaş	4	4	0						
	60-64 Yaş	3	4	1						
	Toplam	317	3,91	0,939						

Tablo 87’de görülebileceği üzere, 22. soru cümlesi ölçeği aritmetik ortalamalarının çalışanın yaşı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda çalışanların yaş grupları aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F = 2,614$; $p < .01$). Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

ANOVA sonrası hangi Post-Hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olduğu saptanmıştır ($L_F = 1,457$; $p > .05$). Daha sonra Tukey HSD testine geçilmiştir. Gerçekleştirilen Tukey HSD çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 88 “İş yerimdeki güvenlik sorunlarıyla baş edebiliyorum.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Yaşı Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey HSD Testi Sonuçları

(I) Çalışan Yaşı	(J) Çalışan Yaşı	($\bar{x}_i - \bar{x}_j$)	$Sh_{\bar{x}}$	p	(I) Çalışan Yaşı	(J) Çalışan Yaşı	($\bar{x}_i - \bar{x}_j$)	$Sh_{\bar{x}}$	p
18-24 Yaş	25-29 Yaş	-0,216	0,173	0,945	40-44 Yaş	18-24 Yaş	-0,004	0,188	1
	30-34 Yaş	0,047	0,173	1		25-29 Yaş	-0,219	0,182	0,955
	35-39 Yaş	0,109	0,184	1		30-34 Yaş	0,043	0,182	1
	40-44 Yaş	0,004	0,188	1		35-39 Yaş	0,105	0,193	1
	45-49 Yaş	0,611	0,218	0,118		45-49 Yaş	0,607	0,225	0,153
	50-55 Yaş	0,569	0,257	0,396		50-55 Yaş	0,566	0,263	0,44
	55-59 Yaş	-0,019	0,477	1		55-59 Yaş	-0,023	0,481	1
	60-64 Yaş	-0,019	0,546	1		60-64 Yaş	-0,023	0,549	1
25-29 Yaş	18-24 Yaş	0,216	0,173	0,945	45-49 Yaş	18-24 Yaş	-0,611	0,218	0,118
	30-34 Yaş	0,262	0,167	0,818		25-29 Yaş	-,826*	0,213	0,004
	35-39 Yaş	0,324	0,179	0,672		30-34 Yaş	-0,564	0,213	0,17
	40-44 Yaş	0,219	0,182	0,955		35-39 Yaş	-0,502	0,222	0,371
	45-49 Yaş	,826*	0,213	0,004		40-44 Yaş	-0,607	0,225	0,153
	50-55 Yaş	0,785	0,252	0,052		50-55 Yaş	-0,041	0,285	1
	55-59 Yaş	0,197	0,475	1		55-59 Yaş	-0,63	0,493	0,937
	60-64 Yaş	0,197	0,544	1		60-64 Yaş	-0,63	0,56	0,97
30-34 Yaş	18-24 Yaş	-0,047	0,173	1	50-55 Yaş	18-24 Yaş	-0,569	0,257	0,396
	25-29 Yaş	-0,262	0,167	0,818		25-29 Yaş	-0,785	0,252	0,052
	35-39 Yaş	0,062	0,179	1		30-34 Yaş	-0,523	0,252	0,496
	40-44 Yaş	-0,043	0,182	1		35-39 Yaş	-0,461	0,261	0,703
	45-49 Yaş	0,564	0,213	0,17		40-44 Yaş	-0,566	0,263	0,44
	50-55 Yaş	0,523	0,252	0,496		45-49 Yaş	0,041	0,285	1
	55-59 Yaş	-0,066	0,475	1		55-59 Yaş	-0,588	0,512	0,966
	60-64 Yaş	-0,066	0,544	1		60-64 Yaş	-0,588	0,576	0,984
35-39 Yaş	18-24 Yaş	-0,109	0,184	1	55-59 Yaş	18-24 Yaş	0,019	0,477	1
	25-29 Yaş	-0,324	0,179	0,672		25-29 Yaş	-0,197	0,475	1
	30-34 Yaş	-0,062	0,179	1		30-34 Yaş	0,066	0,475	1
	40-44 Yaş	-0,105	0,193	1		35-39 Yaş	0,128	0,479	1
	45-49 Yaş	0,502	0,222	0,371		40-44 Yaş	0,023	0,481	1
	50-55 Yaş	0,461	0,261	0,703		45-49 Yaş	0,63	0,493	0,937
	55-59 Yaş	-0,128	0,479	1		50-55 Yaş	0,588	0,512	0,966
	60-64 Yaş	-0,128	0,548	1		60-64 Yaş	0	0,703	1

Tablo 88 “İş yerimdeki güvenlik sorunlarıyla baş edebiliyorum.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Yaşı Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey HSD Testi Sonuçları (Devam)

(I) Çalışan Yaşı	(J) Çalışan Yaşı	($\bar{x}_i - \bar{x}_j$)	Sh $_{\bar{x}}$	<i>P</i>
60-64 Yaş	18-24 Yaş	0,019	0,546	1
	25-29 Yaş	-0,197	0,544	1
	30-34 Yaş	0,066	0,544	1
	35-39 Yaş	0,128	0,548	1
	40-44 Yaş	0,023	0,549	1
	45-49 Yaş	0,63	0,56	0,97
	50-55 Yaş	0,588	0,576	0,984
	55-59 Yaş	0	0,703	1

“İş yerimdeki güvenlik sorunlarıyla baş edebiliyorum.” soru cümlesi puanlarının çalışanların yaşı değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası Post-Hoc Tukey HSD testi sonucunda, 45-49 yaş grubu ile 25-29 yaş grubu arasındaki farklılık, 25-29 yaş grubu lehine anlamlı bulunmuştur ($p < .05$). Buna göre 25-29 yaş grubu çalışanları, 45-49 yaş grubu çalışanlarından daha fazla, iş yerindeki güvenlik sorunlarıyla baş edebildiğini düşünmektedirler.

4.2.7.4 Çalışanların yaşı ile yirmi beşinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi

(“Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.” Soru cümlesi puanlarının çalışan yaşı değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi)

Tablo 89 “Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Yaşı Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Puan	Grup	$f, \bar{x}$ ve SS Değerleri			ANOVA Sonuçları					
		N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	18-24 Yaş	53	4,4	0,768	G.Arası	24,208	8	3,026		
	25-29 Yaş	61	4,33	0,79	G. İçi	327,912	308	1,065		
	30-34 Yaş	61	4,3	0,843	Toplam	352,12	316			
	35-39 Yaş	47	4,51	0,621						
	40-44 Yaş	44	4,43	0,759					2,842	0,005
	45-49 Yaş	27	4,04	0,94						
	50-55 Yaş	17	4,18	0,951						
	55-59 Yaş	4	4	0,816						
	60-64 Yaş	3	4,67	0,577						
	Toplam	317	4,34	0,794						

Tablo 89’da görülebileceği üzere, 25. soru cümlesi ölçeği aritmetik ortalamalarının çalışanın yaşı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda çalışanların yaş grupları aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F = 2,842; p < .01$). Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

ANOVA sonrası hangi Post-Hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olduğu saptanmıştır ($L_F = 1,566; p > .05$). Daha sonra Tukey HSD testine geçilmiştir. Gerçekleştirilen Tukey HSD çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 90 “Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Yaşı Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey HSD Testi Sonuçları

(I) Çalışan Yaşı	(J) Çalışan Yaşı	($\bar{x}_i - \bar{x}_j$)	$Sh_{\bar{x}}$	p	(I) Çalışan Yaşı	(J) Çalışan Yaşı	($\bar{x}_i - \bar{x}_j$)	$Sh_{\bar{x}}$	p
18-24 Yaş	25-29 Yaş	0,159	0,194	0,996	40-44 Yaş	18-24 Yaş	-0,349	0,21	0,772
	30-34 Yaş	0,47	0,194	0,273		25-29 Yaş	-0,19	0,204	0,991
	35-39 Yaş	0,388	0,207	0,631		30-34 Yaş	0,122	0,204	1
	40-44 Yaş	0,349	0,21	0,772		35-39 Yaş	0,039	0,216	1
	45-49 Yaş	,962*	0,244	0,003		45-49 Yaş	0,614	0,252	0,27
	50-55 Yaş	0,845	0,288	0,084		50-55 Yaş	0,496	0,295	0,756
	55-59 Yaş	0,212	0,535	1		55-59 Yaş	-0,136	0,539	1
25-29 Yaş	60-64 Yaş	0,629	0,612	0,983	60-64 Yaş	0,28	0,616	1	
	18-24 Yaş	-0,159	0,194	0,996	18-24 Yaş	-,962*	0,244	0,003	
	30-34 Yaş	0,311	0,187	0,766	25-29 Yaş	-,803*	0,239	0,024	
	35-39 Yaş	0,229	0,2	0,967	30-34 Yaş	-0,492	0,239	0,501	
	40-44 Yaş	0,19	0,204	0,991	35-39 Yaş	-0,574	0,249	0,342	
	45-49 Yaş	,803*	0,239	0,024	40-44 Yaş	-0,614	0,252	0,27	
	50-55 Yaş	0,686	0,283	0,275	50-55 Yaş	-0,118	0,319	1	
30-34 Yaş	55-59 Yaş	0,053	0,533	1	55-59 Yaş	-0,75	0,553	0,913	
	60-64 Yaş	0,47	0,61	0,998	60-64 Yaş	-0,333	0,628	1	
	18-24 Yaş	-0,47	0,194	0,273	18-24 Yaş	-0,845	0,288	0,084	
	25-29 Yaş	-0,311	0,187	0,766	25-29 Yaş	-0,686	0,283	0,275	
	35-39 Yaş	-0,083	0,2	1	30-34 Yaş	-0,374	0,283	0,924	
	40-44 Yaş	-0,122	0,204	1	35-39 Yaş	-0,457	0,292	0,823	
	45-49 Yaş	0,492	0,239	0,501	40-44 Yaş	-0,496	0,295	0,756	
35-39 Yaş	50-55 Yaş	0,374	0,283	0,924	45-49 Yaş	0,118	0,319	1	
	55-59 Yaş	-0,258	0,533	1	55-59 Yaş	-0,632	0,573	0,974	
	60-64 Yaş	0,158	0,61	1	60-64 Yaş	-0,216	0,646	1	
	18-24 Yaş	-0,388	0,207	0,631	18-24 Yaş	-0,212	0,535	1	
	25-29 Yaş	-0,229	0,2	0,967	25-29 Yaş	-0,053	0,533	1	
	30-34 Yaş	0,083	0,2	1	30-34 Yaş	0,258	0,533	1	
	40-44 Yaş	-0,039	0,216	1	35-39 Yaş	0,176	0,537	1	
55-59 Yaş	45-49 Yaş	0,574	0,249	0,342	40-44 Yaş	0,136	0,539	1	
	50-55 Yaş	0,457	0,292	0,823	45-49 Yaş	0,75	0,553	0,913	
	55-59 Yaş	-0,176	0,537	1	50-55 Yaş	0,632	0,573	0,974	
	60-64 Yaş	0,241	0,614	1	60-64 Yaş	0,417	0,788	1	

Tablo 90 “Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Yaşı Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey HSD Testi Sonuçları (Devam)

(I) Çalışan Yaşı	(J) Çalışan Yaşı	($\bar{x}_i - \bar{x}_j$)	$Sh_{\bar{x}}$	p
60-64 Yaş	18-24 Yaş	-0,629	0,612	0,983
	25-29 Yaş	-0,47	0,61	0,998
	30-34 Yaş	-0,158	0,61	1
	35-39 Yaş	-0,241	0,614	1
	40-44 Yaş	-0,28	0,616	1
	45-49 Yaş	0,333	0,628	1
	50-55 Yaş	0,216	0,646	1
	55-59 Yaş	-0,417	0,788	1

“Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.” soru cümlesi puanlarının çalışanların yaşı değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası Post-Hoc Tukey HSD testi sonucunda, 18-24 yaş grubu ile 45-49 yaş grubu arasındaki farklılık 18-24 yaş grubu lehine, 25-29 yaş grubu ile 45-49 yaş grubu arasındaki farklılık, 25-29 yaş grubu lehine anlamlı bulunmuştur ($p < .05$). Buna göre 18-24 yaş grubu ve 25-29 yaş grubu çalışanları, 45-49 yaş grubu çalışanlarından daha fazla, çalışanların talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katıldıklarını, düşünmektedirler.

4.2.7.5 Çalışanların yaşı ile yirmi altıncı anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi

“Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.” Soru cümlesi puanlarının çalışan yaşı değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi

Tablo 91 “Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Yaşı Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Puan	Grup	$f, \bar{x}$ ve SS Değerleri			ANOVA Sonuçları					
		N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
26.Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	18-24 Yaş	53	4,06	0,864	G.Arası	21,491	8	2,686		
	25-29 Yaş	61	3,8	0,98	G. İçi	305,79	308	0,993		
	30-34 Yaş	61	3,57	1,072	Toplam	327,281	316			
	35-39 Yaş	47	3,53	0,975						
	40-44 Yaş	44	3,5	1,023					2,706	0,007
	45-49 Yaş	27	3,26	1,13						
	50-55 Yaş	17	3,12	1,054						
	55-59 Yaş	4	3,75	0,5						
	60-64 Yaş	3	4	0						
	Toplam	317	3,64	1,018						

Tablo 91’de görülebileceği üzere, 26. soru cümlesi ölçeği aritmetik ortalamalarının çalışanın yaşı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda çalışanların yaş grupları aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F = 2,706; p < .01$). Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

ANOVA sonrası hangi Post-Hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olduğu saptanmıştır ($L_F = 1,762; p > .05$). Daha sonra Tukey HSD testine geçilmiştir. Gerçekleştirilen Tukey HSD çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 92 “Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Yaşı Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey HSD Testi Sonuçları

(I) Çalışan Yaşı	(J) Çalışan Yaşı	($\bar{x}_i - \bar{x}_j$)	$Sh_{\bar{x}}$	p	(I) Çalışan Yaşı	(J) Çalışan Yaşı	($\bar{x}_i - \bar{x}_j$)	$Sh_{\bar{x}}$	p
18-24 Yaş	25-29 Yaş	0,253	0,187	0,914	40-44 Yaş	18-24 Yaş	-0,557	0,203	0,139
	30-34 Yaş	0,483	0,187	0,199		25-29 Yaş	-0,303	0,197	0,836
	35-39 Yaş	0,525	0,2	0,179		30-34 Yaş	-0,074	0,197	1
	40-44 Yaş	0,557	0,203	0,139		35-39 Yaş	-0,032	0,209	1
	45-49 Yaş	,797*	0,236	0,023		45-49 Yaş	0,241	0,244	0,987
	50-55 Yaş	,939*	0,278	0,023		50-55 Yaş	0,382	0,285	0,917
	55-59 Yaş	0,307	0,517	1		55-59 Yaş	-0,25	0,52	1
60-64 Yaş	0,057	0,591	1	60-64 Yaş	-0,5	0,595	0,995		
25-29 Yaş	18-24 Yaş	-0,253	0,187	0,914	45-49 Yaş	18-24 Yaş	-,797*	0,236	0,023
	30-34 Yaş	0,23	0,18	0,939		25-29 Yaş	-0,544	0,23	0,309
	35-39 Yaş	0,271	0,193	0,896		30-34 Yaş	-0,315	0,23	0,91
	40-44 Yaş	0,303	0,197	0,836		35-39 Yaş	-0,273	0,241	0,969
	45-49 Yaş	0,544	0,23	0,309		40-44 Yaş	-0,241	0,244	0,987
	50-55 Yaş	0,686	0,273	0,232		50-55 Yaş	0,142	0,309	1
	55-59 Yaş	0,053	0,514	1		55-59 Yaş	-0,491	0,534	0,992
60-64 Yaş	-0,197	0,589	1	60-64 Yaş	-0,741	0,606	0,951		
30-34 Yaş	18-24 Yaş	-0,483	0,187	0,199	50-55 Yaş	18-24 Yaş	-,939*	0,278	0,023
	25-29 Yaş	-0,23	0,18	0,939		25-29 Yaş	-0,686	0,273	0,232
	35-39 Yaş	0,042	0,193	1		30-34 Yaş	-0,456	0,273	0,765
	40-44 Yaş	0,074	0,197	1		35-39 Yaş	-0,414	0,282	0,869
	45-49 Yaş	0,315	0,23	0,91		40-44 Yaş	-0,382	0,285	0,917
	50-55 Yaş	0,456	0,273	0,765		45-49 Yaş	-0,142	0,309	1
	55-59 Yaş	-0,176	0,514	1		55-59 Yaş	-0,632	0,554	0,967
60-64 Yaş	-0,426	0,589	0,998	60-64 Yaş	-0,882	0,624	0,892		
35-39 Yaş	18-24 Yaş	-0,525	0,2	0,179	55-59 Yaş	18-24 Yaş	-0,307	0,517	1
	25-29 Yaş	-0,271	0,193	0,896		25-29 Yaş	-0,053	0,514	1
	30-34 Yaş	-0,042	0,193	1		30-34 Yaş	0,176	0,514	1
	40-44 Yaş	0,032	0,209	1		35-39 Yaş	0,218	0,519	1
	45-49 Yaş	0,273	0,241	0,969		40-44 Yaş	0,25	0,52	1
	50-55 Yaş	0,414	0,282	0,869		45-49 Yaş	0,491	0,534	0,992
	55-59 Yaş	-0,218	0,519	1		50-55 Yaş	0,632	0,554	0,967
60-64 Yaş	-0,468	0,593	0,997	60-64 Yaş	-0,25	0,761	1		

Tablo 92 “Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Yaşı Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey HSD Testi Sonuçları (Devam)

(I) Çalışan Yaşı	(J) Çalışan Yaşı	($\bar{x}_i - \bar{x}_j$)	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
60-64 Yaş	18-24 Yaş	-0,057	0,591	1
	25-29 Yaş	0,197	0,589	1
	30-34 Yaş	0,426	0,589	0,998
	35-39 Yaş	0,468	0,593	0,997
	40-44 Yaş	0,5	0,595	0,995
	45-49 Yaş	0,741	0,606	0,951
	50-55 Yaş	0,882	0,624	0,892
	55-59 Yaş	0,25	0,761	1

“Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.” soru cümlesi puanlarının çalışanların yaşı değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası Post-Hoc Tukey HSD testi sonucunda, 18-24 yaş grubu ile 45-49 yaş grubu ve 50-55 yaş grubu arasındaki farklılık 18-24 yaş grubu lehine anlamlı bulunmuştur ($p < .05$). Buna göre 18-24 yaş grubu çalışanları, 45-49 ve 50-55 yaş grubu çalışanlarından daha fazla, çalışanların güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağladıklarını düşünmektedirler.

4.2.7.6 Çalışanların yaşı ile otuzuncu anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi

(“Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.” Soru cümlesi puanlarının çalışan yaşı değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi)

Tablo 93 “Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Yaşı Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Puan	Grup	$f, \bar{x}$ ve SS Değerleri			ANOVA Sonuçları					
		N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır	18-24 Yaş	53	3,47	1,804	G.Arası	52,006	8	6,501	2,289	0,022
	25-29 Yaş	61	2,82	1,708	G. İçi	874,783	308	2,84		
	30-34 Yaş	61	2,82	1,747	Toplam	926,789	316			
	35-39 Yaş	47	2,45	1,704						
	40-44 Yaş	44	2,27	1,59						
	45-49 Yaş	27	2,37	1,497						
	50-55 Yaş	17	2,53	1,375						
	55-59 Yaş	4	2	2						
	60-64 Yaş	3	3,67	1,528						
	Toplam	317	2,74	1,713						

Tablo 93’de görülebileceği üzere, 30. soru cümlesi ölçeği aritmetik ortalamalarının çalışanın yaşı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda çalışanların yaş grupları aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F = 2,289; p < .05$). Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

ANOVA sonrası hangi Post-Hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olduğu saptanmıştır ($L_F = 0,759; p > .05$). Daha sonra Tukey HSD testine geçilmiştir. Gerçekleştirilen Tukey HSD çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 94 “Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Yaşı Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey HSD Testi Sonuçları

(I) Çalışan Yaşı	(J) Çalışan Yaşı	($\bar{x}_i - \bar{x}_j$)	$Sh_{\bar{x}}$	p	(I) Çalışan Yaşı	(J) Çalışan Yaşı	($\bar{x}_i - \bar{x}_j$)	$Sh_{\bar{x}}$	p
18-24 Yaş	25-29 Yaş	0,652	0,316	0,503	40-44 Yaş	18-24 Yaş	-1,199*	0,344	0,016
	30-34 Yaş	0,652	0,316	0,503		25-29 Yaş	-0,547	0,333	0,781
	35-39 Yaş	1,025	0,338	0,064		30-34 Yaş	-0,547	0,333	0,781
	40-44 Yaş	1,199*	0,344	0,016		35-39 Yaş	-0,174	0,354	1
	45-49 Yaş	1,101	0,398	0,131		45-49 Yaş	-0,098	0,412	1
	50-55 Yaş	0,942	0,47	0,54		50-55 Yaş	-0,257	0,481	1
	55-59 Yaş	1,472	0,874	0,756		55-59 Yaş	0,273	0,88	1
	60-64 Yaş	-0,195	1	1		60-64 Yaş	-1,394	1,006	0,902
25-29 Yaş	18-24 Yaş	-0,652	0,316	0,503	45-49 Yaş	18-24 Yaş	-1,101	0,398	0,131
	30-34 Yaş	0	0,305	1		25-29 Yaş	-0,449	0,39	0,965
	35-39 Yaş	0,373	0,327	0,968		30-34 Yaş	-0,449	0,39	0,965
	40-44 Yaş	0,547	0,333	0,781		35-39 Yaş	-0,076	0,407	1
	45-49 Yaş	0,449	0,39	0,965		40-44 Yaş	0,098	0,412	1
	50-55 Yaş	0,29	0,462	0,999		50-55 Yaş	-0,159	0,522	1
	55-59 Yaş	0,82	0,87	0,99		55-59 Yaş	0,37	0,903	1
	60-64 Yaş	-0,847	0,997	0,995		60-64 Yaş	-1,296	1,026	0,941
30-34 Yaş	18-24 Yaş	-0,652	0,316	0,503	50-55 Yaş	18-24 Yaş	-0,942	0,47	0,54
	25-29 Yaş	0	0,305	1		25-29 Yaş	-0,29	0,462	0,999
	35-39 Yaş	0,373	0,327	0,968		30-34 Yaş	-0,29	0,462	0,999
	40-44 Yaş	0,547	0,333	0,781		35-39 Yaş	0,083	0,477	1
	45-49 Yaş	0,449	0,39	0,965		40-44 Yaş	0,257	0,481	1
	50-55 Yaş	0,29	0,462	0,999		45-49 Yaş	0,159	0,522	1
	55-59 Yaş	0,82	0,87	0,99		55-59 Yaş	0,529	0,937	1
	60-64 Yaş	-0,847	0,997	0,995		60-64 Yaş	-1,137	1,055	0,977
35-39 Yaş	18-24 Yaş	-1,025	0,338	0,064	55-59 Yaş	18-24 Yaş	-1,472	0,874	0,756
	25-29 Yaş	-0,373	0,327	0,968		25-29 Yaş	-0,82	0,87	0,99
	30-34 Yaş	-0,373	0,327	0,968		30-34 Yaş	-0,82	0,87	0,99
	40-44 Yaş	0,174	0,354	1		35-39 Yaş	-0,447	0,878	1
	45-49 Yaş	0,076	0,407	1		40-44 Yaş	-0,273	0,88	1
	50-55 Yaş	-0,083	0,477	1		45-49 Yaş	-0,37	0,903	1
	55-59 Yaş	0,447	0,878	1		50-55 Yaş	-0,529	0,937	1
	60-64 Yaş	-1,22	1,004	0,953		60-64 Yaş	-1,667	1,287	0,932

Tablo 92 “Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Yaşı Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey HSD Testi Sonuçları (Devam)

(I) Çalışan Yaşı	(J) Çalışan Yaşı	($\bar{x}_i, \bar{x}_j$)	$Sh_{\bar{x}}$	p
60-64 Yaş	18-24 Yaş	0,195	1	1
	25-29 Yaş	0,847	0,997	0,995
	30-34 Yaş	0,847	0,997	0,995
	35-39 Yaş	1,22	1,004	0,953
	40-44 Yaş	1,394	1,006	0,902
	45-49 Yaş	1,296	1,026	0,941
	50-55 Yaş	1,137	1,055	0,977
	55-59 Yaş	1,667	1,287	0,932

“Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.” soru cümlesi puanlarının çalışanların yaşı değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası Post-Hoc Tukey HSD testi sonucunda, 18-24 yaş grubu ile 40-44 yaş grubu arasındaki farklılık 18-24 yaş grubu lehine anlamlı bulunmuştur ($p < .05$). Buna göre 18-24 yaş grubu çalışanları, 40-44 yaş grubu çalışanlarından daha fazla, tehlikeli durumların kendiliğinden oluştuğunu, bu nedenle kazaların kaçınılmaz olduğunu düşünmektedirler.

4.2.7.7 Çalışanların yaşı ile otuz birinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi

“Çalışırken başınıza ne geleceği önemli oranda şansa bağlıdır.” Soru cümlesi puanlarının çalışan yaşı değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi)

Tablo 95 “Çalışırken başınıza ne geleceği önemli oranda şansa bağlıdır.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Yaşı Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Puan	Grup	$f, \bar{x}$ ve SS Değerleri			ANOVA Sonuçları					
		N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
31. Çalışırken başınıza ne geleceği önemli oranda şansa bağlıdır	18-24 Yaş	53	3,19	1,902	G.Arası	54,055	8	6,757	2,474	0,013
	25-29 Yaş	61	2,66	1,622	G. İçi	841,099	308	2,731		
	30-34 Yaş	61	2,57	1,707	Toplam	895,155	316			
	35-39 Yaş	47	2,06	1,621						
	40-44 Yaş	44	2,02	1,422						
	45-49 Yaş	27	2,3	1,489						
	50-55 Yaş	17	2,35	1,656						
	55-59 Yaş	4	2,5	1,915						
	60-64 Yaş	3	4	0						
	Toplam	317	2,52	1,683						

Tablo 95’de görülebileceği üzere, 31. soru cümlesi ölçeği aritmetik ortalamalarının çalışanın yaşı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda çalışanların yaş grupları aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F = 2,474$; $p < .05$). Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

ANOVA sonrası hangi Post-Hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olmadığı (heterojen varyanslı olduğu) saptanmıştır ($L_F = 2,74$; $p < .05$). Daha sonra Tamhane’s T2 testine geçilmiştir. Gerçekleştirilen Tamhane’s T2 çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 96 “Çalışırken başınıza ne geleceği önemli oranda şansa bağlıdır.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Yaşı Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 Testi Sonuçları

(I) Çalışan Yaşı	(J) Çalışan Yaşı	(x_i, x_j)	$Sh_{\bar{x}}$	p	(I) Çalışan Yaşı	(J) Çalışan Yaşı	(x_i, x_j)	$Sh_{\bar{x}}$	p
18-24 Yaş	25-29 Yaş	0,533	0,334	0,987	40-44 Yaş	18-24 Yaş	-1,166*	0,338	0,03
	30-34 Yaş	0,615	0,341	0,937		25-29 Yaş	-0,633	0,298	0,737
	35-39 Yaş	1,125	0,352	0,066		30-34 Yaş	-0,551	0,306	0,939
	40-44 Yaş	1,166*	0,338	0,03		35-39 Yaş	-0,041	0,319	1
	45-49 Yaş	0,892	0,388	0,592		45-49 Yaş	-0,274	0,358	1
	50-55 Yaş	0,836	0,479	0,968		50-55 Yaş	-0,33	0,455	1
	55-59 Yaş	0,689	0,992	1		55-59 Yaş	-0,477	0,981	1
60-64 Yaş	-0,811	0,261	0,105	60-64 Yaş	-1,977*	0,214	0		
25-29 Yaş	18-24 Yaş	-0,533	0,334	0,987	45-49 Yaş	18-24 Yaş	-0,892	0,388	0,592
	30-34 Yaş	0,082	0,301	1		25-29 Yaş	-0,359	0,354	1
	35-39 Yaş	0,592	0,315	0,903		30-34 Yaş	-0,277	0,36	1
	40-44 Yaş	0,633	0,298	0,737		35-39 Yaş	0,232	0,371	1
	45-49 Yaş	0,359	0,354	1		40-44 Yaş	0,274	0,358	1
	50-55 Yaş	0,303	0,452	1		50-55 Yaş	-0,057	0,493	1
	55-59 Yaş	0,156	0,98	1		55-59 Yaş	-0,204	0,999	1
60-64 Yaş	-1,344*	0,208	0	60-64 Yaş	-1,704*	0,287	0		
30-34 Yaş	18-24 Yaş	-0,615	0,341	0,937	50-55 Yaş	18-24 Yaş	-0,836	0,479	0,968
	25-29 Yaş	-0,082	0,301	1		25-29 Yaş	-0,303	0,452	1
	35-39 Yaş	0,51	0,322	0,988		30-34 Yaş	-0,221	0,457	1
	40-44 Yaş	0,551	0,306	0,939		35-39 Yaş	0,289	0,466	1
	45-49 Yaş	0,277	0,36	1		40-44 Yaş	0,33	0,455	1
	50-55 Yaş	0,221	0,457	1		45-49 Yaş	0,057	0,493	1
	55-59 Yaş	0,074	0,982	1		55-59 Yaş	-0,147	1,038	1
60-64 Yaş	-1,426*	0,219	0	60-64 Yaş	-1,647*	0,402	0,03		
35-39 Yaş	18-24 Yaş	-1,125	0,352	0,066	55-59 Yaş	18-24 Yaş	-0,689	0,992	1
	25-29 Yaş	-0,592	0,315	0,903		25-29 Yaş	-0,156	0,98	1
	30-34 Yaş	-0,51	0,322	0,988		30-34 Yaş	-0,074	0,982	1
	40-44 Yaş	0,041	0,319	1		35-39 Yaş	0,436	0,986	1
	45-49 Yaş	-0,232	0,371	1		40-44 Yaş	0,477	0,981	1
	50-55 Yaş	-0,289	0,466	1		45-49 Yaş	0,204	0,999	1
	55-59 Yaş	-0,436	0,986	1		50-55 Yaş	0,147	1,038	1
60-64 Yaş	-1,936*	0,236	0	60-64 Yaş	-1,5	0,957	1		

Tablo 96 “Çalışırken başımıza ne geleceği önemli oranda şansa bağlıdır.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Yaşı Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 Testi Sonuçları (Devam)

(I) Çalışan Yaşı	(J) Çalışan Yaşı	($\bar{x}_i, \bar{x}_j$)	$Sh_{\bar{x}}$	p
60-64 Yaş	18-24 Yaş	0,811	0,261	0,105
	25-29 Yaş	1,344*	0,208	0
	30-34 Yaş	1,426*	0,219	0
	35-39 Yaş	1,936*	0,236	0
	40-44 Yaş	1,977*	0,214	0
	45-49 Yaş	1,704*	0,287	0
	50-55 Yaş	1,647*	0,402	0,03
	55-59 Yaş	1,5	0,957	1

“Çalışırken başımıza ne geleceği önemli oranda şansa bağlıdır.” soru cümlesi puanlarının çalışanların yaşı değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 testi sonucunda, 18-24 yaş grubu ile 40-44 yaş grubu arasındaki farklılık 18-24 yaş grubu lehine, 60-64 yaş grubu ile 25-29, 30-34, 35-39, 40-44, 45-49 ve 50-55 yaş grupları arasındaki farklılık 60-64 yaş grubu lehine anlamlı bulunmuştur ($p < .05$). Buna göre 18-24 yaş grubu çalışanları, 40-44 yaş grubu çalışanlarından, 60-64 yaş grubu çalışanları ise 25-29, 30-34, 35-39, 40-44, 45-49 ve 50-55 yaş grubu çalışanlarından daha fazla, çalışırken başımıza ne geleceğinin önemli oranda şansa bağlı olduğunu düşünmektedirler.

4.2.7.8 Çalışanların yaşı ile kırk dördüncü anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi

(“İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım, birlikte çalıştığım kişilerin de talimatlara uymalarına dikkat ederim.” Soru cümlesi puanlarının çalışan yaşı değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi)

Tablo 97 “İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım, birlikte çalıştığım kişilerin de talimatlara uymalarına dikkat ederim.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Yaşı Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Puan	Grup	$f, \bar{x}$ ve SS Değerleri			ANOVA Sonuçları					
		N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım, birlikte çalıştığım kişilerin de talimatlara uymalarına dikkat ederim.	18-24 Yaş	53	3,87	1,144	G.Arası	14,364	8	1,795		
	25-29 Yaş	61	4,31	0,765	G. İçi	202,248	308	0,657		
	30-34 Yaş	61	4,18	0,719	Toplam	216,612	316			
	35-39 Yaş	47	4,4	0,614						
	40-44 Yaş	44	4,25	0,719					2,734	0,006
	45-49 Yaş	27	3,81	0,834						
	50-55 Yaş	17	3,88	0,781						
	55-59 Yaş	4	4	0						
	60-64 Yaş	3	3,67	0,577						
	Toplam	317	4,14	0,828						

Tablo 97’de görülebileceği üzere, 44. soru cümlesi ölçeği aritmetik ortalamalarının çalışanın yaşı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda çalışanların yaş grupları aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F = 2,734 p < .01$). Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

ANOVA sonrası hangi Post-Hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olmadığı (heterojen varyanslı olduğu) saptanmıştır ($L_F = 24,271; p < .05$). Daha sonra Tamhane’s T2 testine geçilmiştir. Gerçekleştirilen Tamhane’s T2 çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 98 “İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım, birlikte çalıştığım kişilerin de talimatlara uymalarına dikkat ederim.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Yaşı Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 Testi Sonuçları

(I) Çalışan Yaşı	(J) Çalışan Yaşı	(x_i, x_j)	$Sh_{\bar{x}}$	p	(I) Çalışan Yaşı	(J) Çalışan Yaşı	(x_i, x_j)	$Sh_{\bar{x}}$	p
18-24 Yaş	25-29 Yaş	-0,444	0,185	0,493	40-44 Yaş	18-24 Yaş	0,382	0,191	0,833
	30-34 Yaş	-0,312	0,182	0,966		25-29 Yaş	-0,061	0,146	1
	35-39 Yaş	-0,536	0,181	0,133		30-34 Yaş	0,07	0,142	1
	40-44 Yaş	-0,382	0,191	0,833		35-39 Yaş	-0,154	0,141	1
	45-49 Yaş	0,053	0,225	1		45-49 Yaş	0,435	0,194	0,656
	50-55 Yaş	-0,014	0,246	1		50-55 Yaş	0,368	0,218	0,981
	55-59 Yaş	-0,132	0,157	1		55-59 Yaş	0,25	0,108	0,613
	60-64 Yaş	0,201	0,369	1		60-64 Yaş	0,583	0,351	1
25-29 Yaş	18-24 Yaş	0,444	0,185	0,493	45-49 Yaş	18-24 Yaş	-0,053	0,225	1
	30-34 Yaş	0,131	0,134	1		25-29 Yaş	-0,497	0,188	0,333
	35-39 Yaş	-0,093	0,133	1		30-34 Yaş	-0,366	0,185	0,867
	40-44 Yaş	0,061	0,146	1		35-39 Yaş	-0,589	0,184	0,088
	45-49 Yaş	0,497	0,188	0,333		40-44 Yaş	-0,435	0,194	0,656
	50-55 Yaş	0,429	0,213	0,87		50-55 Yaş	-0,068	0,248	1
	55-59 Yaş	0,311	0,098	0,08		55-59 Yaş	-0,185	0,16	1
	60-64 Yaş	0,645	0,347	0,999		60-64 Yaş	0,148	0,37	1
30-34 Yaş	18-24 Yaş	0,312	0,182	0,966	50-55 Yaş	18-24 Yaş	0,014	0,246	1
	25-29 Yaş	-0,131	0,134	1		25-29 Yaş	-0,429	0,213	0,87
	35-39 Yaş	-0,224	0,128	0,958		30-34 Yaş	-0,298	0,211	0,999
	40-44 Yaş	-0,07	0,142	1		35-39 Yaş	-0,522	0,21	0,521
	45-49 Yaş	0,366	0,185	0,867		40-44 Yaş	-0,368	0,218	0,981
	50-55 Yaş	0,298	0,211	0,999		45-49 Yaş	0,068	0,248	1
	55-59 Yaş	0,18	0,092	0,868		55-59 Yaş	-0,118	0,189	1
	60-64 Yaş	0,514	0,346	1		60-64 Yaş	0,216	0,383	1
35-39 Yaş	18-24 Yaş	0,536	0,181	0,133	55-59 Yaş	18-24 Yaş	0,132	0,157	1
	25-29 Yaş	0,093	0,133	1		25-29 Yaş	-0,311	0,098	0,08
	30-34 Yaş	0,224	0,128	0,958		30-34 Yaş	-0,18	0,092	0,868
	40-44 Yaş	0,154	0,141	1		35-39 Yaş	-,404*	0,09	0,002
	45-49 Yaş	0,589	0,184	0,088		40-44 Yaş	-0,25	0,108	0,613
	50-55 Yaş	0,522	0,21	0,521		45-49 Yaş	0,185	0,16	1
	55-59 Yaş	-,404*	0,09	0,002		50-55 Yaş	0,118	0,189	1
	60-64 Yaş	0,738	0,345	0,997		60-64 Yaş	0,333	0,333	1

Tablo 98 “İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım, birlikte çalıştığım kişilerin de talimatlara uymalarına dikkat ederim.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Yaşı Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 Testi Sonuçları (Devam)

(I) Çalışan Yaşı	(J) Çalışan Yaşı	($\bar{x}_i - \bar{x}_j$)	$Sh_{\bar{x}}$	p
60-64 Yaş	18-24 Yaş	-0,201	0,369	1
	25-29 Yaş	-0,645	0,347	0,999
	30-34 Yaş	-0,514	0,346	1
	35-39 Yaş	-0,738	0,345	0,997
	40-44 Yaş	-0,583	0,351	1
	45-49 Yaş	-0,148	0,37	1
	50-55 Yaş	-0,216	0,383	1
	55-59 Yaş	-0,333	0,333	1

“İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım, birlikte çalıştığım kişilerin de talimatlara uymalarına dikkat ederim.” soru cümlesi puanlarının çalışanların yaşı değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 testi sonucunda, 35-39 yaş grubu ile 55-59 yaş grubu arasındaki farklılık 35-39 yaş grubu lehine anlamlı bulunmuştur ($p < .05$). Buna göre 35-39 yaş grubu çalışanları, 55-59 yaş grubu çalışanlarından daha fazla, işini yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyduğunu ve birlikte çalıştığı kişilerin de talimatlara uymalarına dikkat ettiğini, düşünmektedirler.

4.2.7.9 Çalışanların yaşı ile kırk beşinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi

(“Yapacağım iş hakkında risk analizi yapılmış ve risk kontrol tedbirlerinin alınmış olmasına dikkat ederim.” Soru cümlesi puanlarının çalışan yaşı değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi)

Tablo 99 “Yapacağım iş hakkında risk analizi yapılmış ve risk kontrol tedbirlerinin alınmış olmasına dikkat ederim.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Yaşı Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Puan	Grup	$f, \bar{x}$ ve SS Değerleri			ANOVA Sonuçları					
		N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
45.Yapacağım iş hakkında risk analizi yapılmış ve risk kontrol tedbirlerinin alınmış olmasına dikkat ederim.	18-24 Yaş	53	3,92	1,222	G.Arası	16,978	8	2,122	2,625	0,009
	25-29 Yaş	61	4,15	0,792	G. İçi	248,971	308	0,808		
	30-34 Yaş	61	3,92	0,918	Toplam	265,95	316			
	35-39 Yaş	47	4,26	0,57						
	40-44 Yaş	44	4,11	0,813						
	45-49 Yaş	27	3,48	0,935						
	50-55 Yaş	17	3,53	1,007						
	55-59 Yaş	4	4	0						
	60-64 Yaş	3	4,33	0,577						
Toplam	317	3,99	0,917							

Tablo 99’da görülebileceği üzere, 45. soru cümlesi ölçeği aritmetik ortalamalarının çalışanın yaşı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda çalışanların yaş grupları aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F = 2,625; p < .01$). Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

ANOVA sonrası hangi Post-Hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olmadığı (heterojen varyanslı olduğu) saptanmıştır ($L_F = 3,498; p < .05$). Daha sonra Tamhane’s T2 testine geçilmiştir. Gerçekleştirilen Tamhane’s T2 çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 100 “Yapacağım iş hakkında risk analizi yapılmış ve risk kontrol tedbirlerinin alınmış olmasına dikkat ederim.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Yaşı Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 Testi Sonuçları

(I) Çalışan Yaşı	(J) Çalışan Yaşı	($\bar{x}_i, \bar{x}_j$)	$Sh_{\bar{x}}$	p	(I) Çalışan Yaşı	(J) Çalışan Yaşı	($\bar{x}_i, \bar{x}_j$)	$Sh_{\bar{x}}$	p
18-24 Yaş	25-29 Yaş	-0,223	0,196	1	40-44 Yaş	18-24 Yaş	0,189	0,208	1
	30-34 Yaş	0,006	0,205	1		25-29 Yaş	-0,034	0,159	1
	35-39 Yaş	-0,331	0,187	0,953		30-34 Yaş	0,196	0,17	1
	40-44 Yaş	-0,189	0,208	1		35-39 Yaş	-0,142	0,148	1
	45-49 Yaş	0,443	0,246	0,943		45-49 Yaş	0,632	0,218	0,181
	50-55 Yaş	0,395	0,296	1		50-55 Yaş	0,584	0,273	0,793
	55-59 Yaş	-0,075	0,168	1		55-59 Yaş	0,114	0,123	1
25-29 Yaş	60-64 Yaş	-0,409	0,373	1	60-64 Yaş	-0,22	0,355	1	
	18-24 Yaş	0,223	0,196	1	18-24 Yaş	-0,443	0,246	0,943	
	30-34 Yaş	0,23	0,155	0,996	25-29 Yaş	-0,666	0,207	0,083	
	35-39 Yaş	-0,108	0,131	1	30-34 Yaş	-0,437	0,215	0,828	
	40-44 Yaş	0,034	0,159	1	35-39 Yaş	-,774*	0,198	0,014	
	45-49 Yaş	0,666	0,207	0,083	40-44 Yaş	-0,632	0,218	0,181	
	50-55 Yaş	0,618	0,265	0,654	50-55 Yaş	-0,048	0,303	1	
30-34 Yaş	55-59 Yaş	0,148	0,101	0,997	55-59 Yaş	-0,519	0,18	0,247	
	60-64 Yaş	-0,186	0,348	1	60-64 Yaş	-0,852	0,379	0,979	
	18-24 Yaş	-0,006	0,205	1	18-24 Yaş	-0,395	0,296	1	
	25-29 Yaş	-0,23	0,155	0,996	25-29 Yaş	-0,618	0,265	0,654	
	35-39 Yaş	-0,337	0,144	0,536	30-34 Yaş	-0,389	0,271	0,998	
	40-44 Yaş	-0,196	0,17	1	35-39 Yaş	-0,726	0,258	0,324	
	45-49 Yaş	0,437	0,215	0,828	40-44 Yaş	-0,584	0,273	0,793	
35-39 Yaş	50-55 Yaş	0,389	0,271	0,998	45-49 Yaş	0,048	0,303	1	
	55-59 Yaş	-0,082	0,118	1	55-59 Yaş	-0,471	0,244	0,932	
	60-64 Yaş	-0,415	0,353	1	60-64 Yaş	-0,804	0,413	0,988	
	18-24 Yaş	0,331	0,187	0,953	18-24 Yaş	0,075	0,168	1	
	25-29 Yaş	0,108	0,131	1	25-29 Yaş	-0,148	0,101	0,997	
	30-34 Yaş	0,337	0,144	0,536	30-34 Yaş	0,082	0,118	1	
	40-44 Yaş	0,142	0,148	1	35-39 Yaş	-0,255	0,083	0,121	
40-44 Yaş	45-49 Yaş	,774*	0,198	0,014	40-44 Yaş	-0,114	0,123	1	
	50-55 Yaş	0,726	0,258	0,324	45-49 Yaş	0,519	0,18	0,247	
	55-59 Yaş	0,255	0,083	0,121	50-55 Yaş	0,471	0,244	0,932	
	60-64 Yaş	-0,078	0,344	1	60-64 Yaş	-0,333	0,333	1	

Tablo 100 “Yapacağım iş hakkında risk analizi yapılmış ve risk kontrol tedbirlerinin alınmış olmasına dikkat ederim.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Yaşı Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 Testi Sonuçları (Devam)

(I) Çalışan Yaşı	(J) Çalışan Yaşı	($\bar{x}_i - \bar{x}_j$)	Sh $_{\bar{x}}$	<i>p</i>
60-64 Yaş	18-24 Yaş	0,409	0,373	1
	25-29 Yaş	0,186	0,348	1
	30-34 Yaş	0,415	0,353	1
	35-39 Yaş	0,078	0,344	1
	40-44 Yaş	0,22	0,355	1
	45-49 Yaş	0,852	0,379	0,979
	50-55 Yaş	0,804	0,413	0,988
	55-59 Yaş	0,333	0,333	1

“Yapacağım iş hakkında risk analizi yapılmış ve risk kontrol tedbirlerinin alınmış olmasına dikkat ederim.” soru cümlesi puanlarının çalışanların yaşı değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 testi sonucunda, 35-39 yaş grubu ile 45-49 yaş grubu arasındaki farklılık 35-39 yaş grubu lehine anlamlı bulunmuştur ($p < .05$). Buna göre 35-39 yaş grubu çalışanları, 45-49 yaş grubu çalışanlarından daha fazla, yapacağı iş hakkında risk analizi yapılmış ve risk kontrol tedbirlerinin alınmış olmasına dikkat ettiğini, düşünmektedirler.

4.2.8 Güvenlik kültürünün çalışan medeni durum değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi test sonuçları

4.2.8.1 Çalışanların medeni durumu ile yirmi beşinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi

“Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.” Soru cümlesi puanlarının çalışan medeni durum değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi)

Tablo 101 “Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Medeni Durum Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Puan	Grup	$f, \bar{x}$ ve SS Değerleri			ANOVA Sonuçları					
		N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
25.Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Evli	219	3,48	1,055	G.Arası	12,737	2	6,369	5,892	0,003
	Bekar	91	3,91	1,018	G. İçi	339,38	314	1,081		
	Boşanmış-Eşi Vefat Etmiş	7	3,29	0,756	Toplam	352,12	316			
	Toplam	317	3,6	1,056						

Tablo 101’de görülebileceği üzere, 25. soru cümlesi ölçeği aritmetik ortalamalarının çalışanın medeni durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda çalışanların yaş grupları aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F = 5,892; p < .01$). Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

ANOVA sonrası hangi Post-Hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olduğu saptanmıştır ($L_F = 3,025; p \geq .05$). Daha sonra Tukey HSD testine geçilmiştir. Gerçekleştirilen Tukey HSD çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 102 “Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Medeni Durum Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey HSD Testi Sonuçları

(I) Çalışan Yaşı	(J) Medeni Durum	(x_i, x_j)	$Sh_{\bar{x}}$	p
Evli	Bekar	-,433*	0,13	0,003
	Boşanmış-Eşi Vefat Etmiş	0,194	0,399	0,878
Bekar	Evli	,433*	0,13	0,003
	Boşanmış-Eşi Vefat Etmiş	0,626	0,408	0,275
Boşanmış-Eşi Vefat Etmiş	Evli	-0,194	0,399	0,878
	Bekar	-0,626	0,408	0,275

“Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.” soru cümlesi puanlarının çalışanların medeni durum değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası Post-Hoc Tukey HSD testi sonucunda, evli çalışan ile bekar çalışan grubu arasındaki farklılık, bekar çalışan grubu lehine anlamlı bulunmuştur ($p < .05$). Buna göre bekar grubu çalışanlar, evli grubu çalışanlardan daha fazla, çalışanların talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katıldıklarını, düşünmektedirler.

4.2.8.2 Çalışanların medeni durumu ile yirmi altıncı anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi

“Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.” Soru cümlesi puanlarının çalışan medeni durum değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi

Tablo 103 “Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Medeni Durum Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

$f, \bar{x}$ ve SS Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Evli	219	3,53	0,973	G.Arası	8,963	2	4,482		
	Bekar	91	3,9	1,086	G. İçi	318,32	314	1,014		
	Boşanmış-Eşi Vefat Etmiş	7	3,43	0,976	Toplam	327,28	316		4,421	0,013
	Toplam	317	3,64	1,018						

Tablo 103’de görülebileceği üzere, 26. soru cümlesi ölçeği aritmetik ortalamalarının çalışanın medeni durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda çalışanların yaş grupları aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F = 4,421; p < .05$). Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

ANOVA sonrası hangi Post-Hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olduğu saptanmıştır ($L_F = 0,037; p > .05$). Daha sonra Tukey HSD testine geçilmiştir. Gerçekleştirilen Tukey HSD çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 104 “Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Medeni Durum Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey HSD Testi Sonuçları

(I) Çalışan Yaşı	(J) Medeni Durum	(x_i, x_j)	$Sh_{\bar{x}}$	P
Evli	Bekar	-,367*	0,126	0,01
	Boşanmış-Eşi Vefat Etmiş	0,106	0,387	0,96
Bekar	Evli	,367*	0,126	0,01
	Boşanmış-Eşi Vefat Etmiş	0,473	0,395	0,456
Boşanmış-Eşi Vefat Etmiş	Evli	-0,106	0,387	0,96
	Bekar	-0,473	0,395	0,456

“Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.” soru cümlesi puanlarının çalışanların medeni durum değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası Post-Hoc Tukey HSD testi sonucunda, evli çalışan ile bekar çalışan grubu arasındaki farklılık, bekar çalışan grubu lehine anlamlı bulunmuştur ($p < .05$). Buna göre bekar grubu çalışanlar, evli grubu çalışanlardan daha fazla, çalışanların güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağladıklarını, düşünmektedirler.

4.2.8.3 Çalışanların medeni durumu ile otuz birinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi

“Çalışırken başınıza ne geleceği önemli oranda sansa bağlıdır.” Soru cümlesi puanlarının çalışan medeni durum değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi)

Tablo 105 “Çalışırken başınıza ne geleceği önemli oranda sansa bağlıdır.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Medeni Durum Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Puan	Grup	$f, \bar{x}$ ve SS Değerleri			ANOVA Sonuçları					
		N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
31.Çalışırken başınıza ne geleceği önemli oranda sansa bağlıdır.	Evli	219	2,33	1,574	G.Arası	29,73	2	14,863	5,393	0,005
	Bekar	91	2,88	1,819	G. İçi	865,43	314	2,756		
	Boşanmış-Eşi Vefat Etmiş	7	3,71	2,138	Toplam	895,16	316			
	Toplam	317	2,52	1,683						

Tablo 105’de görülebileceği üzere, 31. soru cümlesi ölçeği aritmetik ortalamalarının çalışanın medeni durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda çalışanların yaş grupları aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F = 5,393; p < .05$). Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

ANOVA sonrası hangi Post-Hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olduğu saptanmıştır ($L_F = 2,194; p > .05$). Daha sonra Tukey HSD testine geçilmiştir. Gerçekleştirilen Tukey HSD çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 106 “Çalışırken başınıza ne geleceği önemli oranda sansa bağlıdır.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Medeni Durum Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey HSD Testi Sonuçları

(I) Çalışan Yaşı	(J) Medeni Durum	(x_i, x_j)	$Sh_{\bar{x}}$	p
Evli	Bekar	-,550*	0,207	0,022
	Boşanmış-Eşi Vefat Etmiş	-1,386	0,637	0,077
Bekar	Evli	,550*	0,207	0,022
	Boşanmış-Eşi Vefat Etmiş	-0,835	0,651	0,406
Boşanmış-Eşi Vefat Etmiş	Evli	1,386	0,637	0,077
	Bekar	0,835	0,651	0,406

“Çalışırken başınıza ne geleceği önemli oranda sansa bağlıdır.” soru cümlesi puanlarının çalışanların medeni durum değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası Post-Hoc Tukey HSD testi sonucunda, evli çalışan ile bekar çalışan grubu arasındaki farklılık, evli çalışan grubu lehine anlamlı bulunmuştur ($p < .05$). Buna göre evli grubu çalışanlar, bekar grubu çalışanlardan daha fazla, çalışırken başlarına ne geleceğinin önemli oranda sansa bağlı olduğunu, düşünmektedirler.

4.2.8.4 Çalışanların medeni durumu ile otuz beşinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi

“Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yararsızdır.” Soru cümlesi puanlarının çalışan medeni durum değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi)

Tablo 107 “Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yararsızdır.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Medeni Durum Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

$f, \bar{x}$ ve SS Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
35.Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yararsızdır.	Evli	219	2,37	1,522	G.Arası	20,34	2	10,171	4,091	0,018
	Bekar	91	2,87	1,701	G. İçi	780,62	314	2,486		
	Boşanmış-Eşi Vefat Etmiş	7	3,29	1,604	Toplam	800,96	316			
	Toplam	317	2,53	1,592						

Tablo 107’de görülebileceği üzere, 35. soru cümlesi ölçeği aritmetik ortalamalarının çalışanın medeni durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda çalışanların yaş grupları aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F = 4,091$; $p < .05$). Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

ANOVA sonrası hangi Post-Hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olduğu saptanmıştır ($L_F = 1,484$; $p > .05$). Daha sonra Tukey HSD testine geçilmiştir. Gerçekleştirilen Tukey HSD çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 108 “Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yararsızdır.” Soru Cümlesi Puanlarının Çalışan Medeni Durum Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey HSD Testi Sonuçları

(I) Çalışan Yaşı	(J) Medeni Durum	(x_i, x_j)	$Sh_{\bar{x}}$	p
Evli	Bekar	-,503*	0,197	0,03
	Boşanmış-Eşi Vefat Etmiş	-0,92	0,605	0,283
Bekar	Evli	,503*	0,197	0,03
	Boşanmış-Eşi Vefat Etmiş	-0,418	0,618	0,778
Boşanmış-Eşi Vefat Etmiş	Evli	0,92	0,605	0,283
	Bekar	0,418	0,618	0,778

“Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yararsızdır.” soru cümlesi puanlarının çalışanların medeni durum değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası Post-Hoc Tukey HSD testi sonucunda, evli çalışan ile bekar çalışan grubu arasındaki farklılık, evli çalışan grubu lehine anlamlı bulunmuştur ($p < .05$). Buna göre evli grubu çalışanlar, bekar grubu çalışanlardan daha fazla, yönetimin tüm çabasının ve yaptığı harcamaların kazaları önlemede yararsız olduğunu, düşünmektedirler.

4.2.9 Güvenlik kültürünün çalışan eğitim durumu değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi test sonuçları

4.2.9.1 Çalışanların eğitim durumu değişkeni ile birinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi

“Yöneticiler iş kazalarını azaltmada, çalışanların katılımını sağlık ve güvenlik faaliyetlerinin temeli olarak görmektedirler.” Soru cümlesi puanlarının eğitim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi

Tablo 109 “Yöneticiler iş kazalarını azaltmada, çalışanların katılımını sağlık ve güvenlik faaliyetlerinin temeli olarak görmektedirler.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Puan	Grup	$f, \bar{x}$ ve SS Değerleri				ANOVA Sonuçları				
		N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
1. Yöneticiler iş kazalarını azaltmada, çalışanların katılımını sağlık ve güvenlik faaliyetlerinin temeli olarak görmektedirler.	Herhangi bir okul bitirmede	3	3	1,732	G.Arası	9,288	4	2,322	2,575	0,038
	İlkokul/ ilköğretim	129	3,71	1,04	G. İçi	281,324	312	0,902		
	Lise	127	3,91	0,926	Toplam	290,612	316			
	Üniversite	49	4,14	0,736						
	Lisans üstü	9	3,89	0,601						
Toplam		317	3,86	0,959						

Tablo 109’da görülebileceği üzere, 1. soru cümlesi ölçeği aritmetik ortalamalarının eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda çalışanların eğitim durumu grupları aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F = 2,575; p < .05$). Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

ANOVA sonrası hangi Post-Hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olmadığı (heterojen varyanslı olduğu) saptanmıştır ($L_F = 3,216; p < .05$). Daha sonra Tamhane’s T2 testine

geçilmiştir. Gerçekleştirilen Tamhane's T2 çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 110 “Yöneticiler iş kazalarını azaltmada, çalışanların katılımını sağlık ve güvenlik faaliyetlerinin temeli olarak görmektedirler.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tamhane's T2 Testi Sonuçları

(I) Eğitim Durumu	(J) Eğitim Durumu	($\bar{x}_i, \bar{x}_j$)	$Sh_{\bar{x}}$	P
Herhangi Bir Okul Bitirmedi	İlkokul/ilköğretim	-0,713	1,004	1
	Lise	-0,913	1,003	0,998
	Üniversite	-1,143	1,006	0,99
	Lisans üstü	-0,889	1,02	0,998
İlkokul/ilköğretim	Herhangi bir okul bitirmedi	0,713	1,004	1
	Lise	-0,2	0,123	0,67
	Üniversite	-,430*	0,139	0,025
	Lisans üstü	-0,176	0,22	0,997
Lise	Herhangi bir okul bitirmedi	0,913	1,003	0,998
	İlkokul/ilköğretim	0,2	0,123	0,67
	Üniversite	-0,229	0,133	0,603
	Lisans üstü	0,024	0,217	1
Üniversite	Herhangi bir okul bitirmedi	1,143	1,006	0,99
	İlkokul/ilköğretim	,430*	0,139	0,025
	Lise	0,229	0,133	0,603
	Lisans üstü	0,254	0,226	0,964
Lisans Üstü	Herhangi bir okul bitirmedi	0,889	1,02	0,998
	İlkokul/ilköğretim	0,176	0,22	0,997
	Lise	-0,024	0,217	1
	Üniversite	-0,254	0,226	0,964

“Yöneticiler iş kazalarını azaltmada, çalışanların katılımını sağlık ve güvenlik faaliyetlerinin temeli olarak görmektedirler.” soru cümlesi puanlarının çalışanların son işyerlerindeki çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası Post-Hoc Tamhane's T2 testi sonucunda, ilkokul/ilköğretim mezun grubu ile üniversite mezun grubu arasındaki farklılık, üniversite mezunu çalışanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($p < .05$). Buna göre üniversite mezunu çalışanlar,

ilkokul/ilköğretim mezunu çalışanlardan daha fazla, yöneticilerin iş kazalarını azaltmada, çalışanların katılımını sağlık ve güvenlik faaliyetlerinin temeli olarak gördüklerini, düşünmektedirler.

4.2.9.2 Çalışanların eğitim durumu değişkeni ile altıncı anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi

“Yöneticiler güvenlik konularında belirgin bir şekilde öncülük etmektedirler.” Soru cümlesi puanlarının eğitim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi)

Tablo 111 “Yöneticiler güvenlik konularında belirgin bir şekilde öncülük etmektedirler.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Puan	Grup	$f, \bar{x}$ ve SS Değerleri				ANOVA Sonuçları				
		N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
6. Yöneticiler güvenlik konularında belirgin bir şekilde öncülük etmektedirler.	Herhangi bir okul bitirmedi	3	2,67	1,528	G.Arası	8,06	4	2,015	2,455	0,046
	İlkokul/ilköğretim	129	3,88	0,854	G. İçi	255,29	311	0,821		
	Lise	127	3,87	0,992	Toplam	263,35	315			
	Üniversite	49	4,08	0,838						
	Lisans üstü	9	4,22	0,667						
	Toplam	317	3,91	0,918						

Tablo 111’de görülebileceği üzere, 6. soru cümlesi ölçeği aritmetik ortalamalarının eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda çalışanların eğitim durumu grupları aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F = 2,455; p < .05$). Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

ANOVA sonrası hangi Post-Hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olduğu saptanmıştır ($L_F = 1,957; p > .05$). Daha sonra Post-Hoc Tukey HSD testine geçilmiştir.

Gerçekleştirilen Post-Hoc Tukey HSD çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 112 “Yöneticiler güvenlik konularında belirgin bir şekilde öncülük etmektedirler.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey HSD Testi Sonuçları

(I) Eğitim Durumu	(J) Eğitim Durumu	($\bar{x}_i - \bar{x}_j$)	$Sh_{\bar{x}}$	P
Herhangi Bir Okul Bitirmedi	İlkokul/ilköğretim	-1,503*	0,529	0,038
	Lise	-1,509*	0,529	0,037
	Üniversite	-1,524*	0,539	0,04
	Lisans üstü	-1,111	0,604	0,353
İlkokul/ilköğretim	Herhangi bir okul bitirmedi	1,503*	0,529	0,038
	Lise	-0,007	0,113	1
	Üniversite	-0,021	0,152	1
	Lisans üstü	0,391	0,312	0,72
Lise	Herhangi bir okul bitirmedi	1,509*	0,529	0,037
	İlkokul/ilköğretim	0,007	0,113	1
	Üniversite	-0,015	0,152	1
	Lisans üstü	0,398	0,313	0,708
Üniversite	Herhangi bir okul bitirmedi	1,524*	0,539	0,04
	İlkokul/ilköğretim	0,021	0,152	1
	Lise	0,015	0,152	1
	Lisans üstü	0,413	0,329	0,718
Lisans Üstü	Herhangi bir okul bitirmedi	1,111	0,604	0,353
	İlkokul/ilköğretim	-0,391	0,312	0,72
	Lise	-0,398	0,313	0,708
	Üniversite	-0,413	0,329	0,718

“Yöneticiler güvenlik konularında belirgin bir şekilde öncülük etmektedirler.” soru cümlesi puanlarının çalışanların eğitim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası Post-Hoc Tukey HSD testi sonucunda, herhangi bir okul bitirmemiş olan çalışanlar ile ilkokul/ilköğretim, lise ve üniversite mezunu gruplar arasındaki farklılık, ilkokul/ilköğretim, lise ve üniversite mezunu çalışanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($p < .05$). Buna göre ilkokul/ilköğretim, lise ve üniversite mezunu çalışanlar, herhangi bir okul bitirmemiş olan çalışanlardan daha fazla,

yöneticilerin güvenlik konularında belirgin bir şekilde öncülük ettiğini, düşünmektedirler.

4.2.9.3 Çalışanların eğitim durumu değişkeni ile on üçüncü anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi

“Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.” Soru cümlesi puanlarının eğitim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi)

Tablo 113 “Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Puan	Grup	$f, \bar{x}$ ve SS Değerleri				ANOVA Sonuçları				
		N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
13.Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	Herhangi bir okul bitirmedi	3	2	1,732	G.Arası	123,47	4	30,87	8,34	0
	İlkokul/ilköğretim	128	3,82	1,046	G. İçi	1151,12	311	3,70		
	Lise	127	3,68	1,09	Toplam	1274,59	315			
	Üniversite	49	3,9	1,005						
	Lisans üstü	9	7,33	10,05						
	Toplam	316	3,86	2,012						

Tablo 113’de görülebileceği üzere, 13. soru cümlesi ölçeği aritmetik ortalamalarının eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda çalışanların yaş grupları aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F = 9,34; p < .01$). Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

ANOVA sonrası hangi Post-Hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olmadığı (heterojen varyanslı olduğu) saptanmıştır ($L_F = 28,427; p < .05$). Daha sonra Tamhane’s T2 testine geçilmiştir. Gerçekleştirilen Tamhane’s T2 çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 114 “Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 Testi Sonuçları

(I) Eğitim Durumu	(J) Eğitim Durumu	($\bar{x}_i - \bar{x}_j$)	$Sh_{\bar{x}}$	P
Herhangi Bir Okul Bitirmedi	İlkokul/ilköğretim	-1,82	1,004	0,905
	Lise	-1,677	1,005	0,931
	Üniversite	-1,898	1,01	0,887
	Lisans üstü	-5,333	3,496	0,827
İlkokul/ilköğretim	Herhangi bir okul bitirmedi	1,82	1,004	0,905
	Lise	0,143	0,134	0,965
	Üniversite	-0,078	0,171	1
	Lisans üstü	-3,513	3,351	0,98
Lise	Herhangi bir okul bitirmedi	1,677	1,005	0,931
	İlkokul/ilköğretim	-0,143	0,134	0,965
	Üniversite	-0,221	0,173	0,9
	Lisans üstü	-3,656	3,351	0,974
Üniversite	Herhangi bir okul bitirmedi	1,898	1,01	0,887
	İlkokul/ilköğretim	0,078	0,171	1
	Lise	0,221	0,173	0,9
	Lisans üstü	-3,435	3,353	0,983
Lisans Üstü	Herhangi bir okul bitirmedi	5,333	3,496	0,827
	İlkokul/ilköğretim	3,513	3,351	0,98
	Lise	3,656	3,351	0,974
	Üniversite	3,435	3,353	0,983

“Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.” soru cümlesi puanlarının çalışanların eğitim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 testi sonucunda, gruplar arasında bir anlamlılık bulunmamıştır.

4.2.9.4 Çalışanların eğitim durumu değişkeni ile on dördüncü anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi

“Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.” Soru cümlesi puanlarının eğitim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi)

Tablo 115 “Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Puan	Grup	$f, \bar{x}$ ve SS Değerleri			ANOVA Sonuçları					
		N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	Herhangi bir okul bitirmedi	3	2	1,732	G.Arası	15,26	4	3,81		
	İlkokul/ilköğretim	129	3,91	0,884	G. İçi	232,35	312	0,75		
	Lise	127	3,96	0,894	Toplam	247,61	316		5,121	0,001
	Üniversite	49	4,12	0,696						
	Lisans üstü	9	3,44	0,527						
	Toplam		317	3,93	0,885					

Tablo 115’de görülebileceği üzere, 14. soru cümlesi ölçeği aritmetik ortalamalarının eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda çalışanların eğitim durumu grupları aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F = 5,121; p < .01$). Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

ANOVA sonrası hangi Post-Hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olduğu saptanmıştır ($L_F = 1,338; p > .05$). Daha sonra Post-Hoc Tukey HSD testine geçilmiştir. Gerçekleştirilen Post-Hoc Tukey HSD çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 116 “Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey HSD Testi Sonuçları

(I) Eğitim Durumu	(J) Eğitim Durumu	($\bar{x}_i - \bar{x}_j$)	$Sh_{\bar{x}}$	<i>P</i>
Herhangi Bir Okul Bitirmedi	İlkokul/ilköğretim	-1,915*	0,504	0,002
	Lise	-1,961*	0,504	0,001
	Üniversite	-2,122*	0,513	0
	Lisans üstü	-1,444	0,575	0,091
İlkokul/ilköğretim	Herhangi bir okul bitirmedi	1,915*	0,504	0,002
	Lise	-0,046	0,108	0,993
	Üniversite	-0,208	0,145	0,606
	Lisans üstü	0,47	0,298	0,511
Lise	Herhangi bir okul bitirmedi	1,961*	0,504	0,001
	İlkokul/ilköğretim	0,046	0,108	0,993
	Üniversite	-0,162	0,145	0,799
	Lisans üstü	0,516	0,298	0,415
Üniversite	Herhangi bir okul bitirmedi	2,122*	0,513	0
	İlkokul/ilköğretim	0,208	0,145	0,606
	Lise	0,162	0,145	0,799
	Lisans üstü	0,678	0,313	0,195
Lisans Üstü	Herhangi bir okul bitirmedi	1,444	0,575	0,091
	İlkokul/ilköğretim	-0,47	0,298	0,511
	Lise	-0,516	0,298	0,415
	Üniversite	-0,678	0,313	0,195

“Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.” soru cümlesi puanlarının çalışanların eğitim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası Post-Hoc Tukey HSD testi sonucunda, herhangi bir okul bitirmemiş olan çalışanlar ile ilkokul/ilköğretim, lise ve üniversite mezunu gruplar arasındaki farklılık, ilkokul/ilköğretim, lise ve üniversite mezunu çalışanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($p < .01$). Buna göre ilkokul/ilköğretim, lise ve üniversite mezunu çalışanlar, herhangi bir okul bitirmemiş olan çalışanlardan daha fazla, çalışanların İSG eğitimlerinin yönetim tarafından takip edildiğini ve önemsendiğini, düşünmektedirler.

4.2.9.5 Çalışanların eğitim durumu değişkeni ile on altıncı anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi

“Çalışanlar İSG eğitimlerinde iş kazalarını önleme konusunda yeterince eğitilirler.” Soru cümlesi puanlarının eğitim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi)

Tablo 117 “Çalışanlar İSG eğitimlerinde iş kazalarını önleme konusunda yeterince eğitilirler.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Puan	Grup	$f, \bar{x}$ ve SS Değerleri				ANOVA Sonuçları				
		N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
16. Çalışanlar İSG eğitimlerinde iş kazalarını önleme konusunda yeterince eğitilirler.	Herhangi bir okul bitirmedi	3	2	1,732	G.Arası	10,272	4	2,568	2,753	0,028
	İlkokul/ ilköğretim	129	3,78	1,062	G. İçi	291,04	312	0,933		
	Lise	127	3,77	0,936	Toplam	301,312	316			
	Üniversite	49	3,8	0,676						
	Lisans üstü	9	3,44	1,014						
	Toplam	317	3,75	0,976						

Tablo 117’de görülebileceği üzere, 16. soru cümlesi ölçeği aritmetik ortalamalarının eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda çalışanların eğitim durumu grupları aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F = 2.753; p < .05$). Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

ANOVA sonrası hangi Post-Hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olmadığı (heterojen varyanslı olduğu) saptanmıştır ($L_F = 2,914; p < .05$). Daha sonra Tamhane’s T2 testine geçilmiştir. Gerçekleştirilen Tamhane’s T2 çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 118 “Çalışanlar İSG eğitimlerinde iş kazalarını önleme konusunda yeterince eğitilirler.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 Testi Sonuçları

(I) Eğitim Durumu	(J) Eğitim Durumu	($\bar{x}_i, \bar{x}_j$)	$Sh_{\bar{x}}$	P
Herhangi Bir Okul Bitirmedi	İlkokul/ilköğretim	-1,775	1,004	0,913
	Lise	-1,772	1,003	0,914
	Üniversite	-1,796	1,005	0,909
	Lisans üstü	-1,444	1,056	0,964
İlkokul/ilköğretim	Herhangi bir okul bitirmedi	1,775	1,004	0,913
	Lise	0,004	0,125	1
	Üniversite	-0,021	0,134	1
	Lisans üstü	0,331	0,351	0,99
Lise	Herhangi bir okul bitirmedi	1,772	1,003	0,914
	İlkokul/ilköğretim	-0,004	0,125	1
	Üniversite	-0,024	0,127	1
	Lisans üstü	0,327	0,348	0,99
Üniversite	Herhangi bir okul bitirmedi	1,796	1,005	0,909
	İlkokul/ilköğretim	0,021	0,134	1
	Lise	0,024	0,127	1
	Lisans üstü	0,351	0,351	0,985
Lisans Üstü	Herhangi bir okul bitirmedi	1,444	1,056	0,964
	İlkokul/ilköğretim	-0,331	0,351	0,99
	Lise	-0,327	0,348	0,99
	Üniversite	-0,351	0,351	0,985

“Çalışanlar İSG eğitimlerinde iş kazalarını önleme konusunda yeterince eğitilirler.” soru cümlesi puanlarının çalışanların son işyerlerindeki çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 testi sonucunda, gruplar arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır.

4.2.9.6 Çalışanların eğitim durumu değişkeni ile on dokuzuncu anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi

“İşyerimde iş güvenliği konusundaki sorumluluklarımı ne olduğunu biliyorum.” Soru cümlesi puanlarının eğitim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi)

Tablo 119 “İşyerimde iş güvenliği konusundaki sorumluluklarımı ne olduğunu biliyorum.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Puan	Grup	$f, \bar{x}$ ve SS Değerleri				ANOVA Sonuçları				
		N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
19. İşyerimde iş güvenliği konusundaki sorumluluklarımı ne olduğunu biliyorum.	Herhangi bir okul bitirmedi	3	2	1	G.Arası	16,286	4	4,071	6,374	0
	İlkokul/İlköğretim	129	4,06	0,925	G. İçi	198,651	311	0,639		
	Lise	127	4,18	0,739	Toplam	214,937	315			
	Üniversite	49	4,31	0,552						
	Lisans üstü	9	4	0,707						
	Toplam	317	4,13	0,826						

Tablo 119’da görülebileceği üzere, 19. soru cümlesi ölçeği aritmetik ortalamalarının eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda çalışanların eğitim durumu grupları aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F = 6,374; p < .01$). Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

ANOVA sonrası hangi Post-Hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olduğu saptanmıştır ($L_F = 0,62; p > .05$). Daha sonra Post-Hoc Tukey HSD testine geçilmiştir. Gerçekleştirilen Post-Hoc Tukey HSD çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 120 “İşyerimde iş güvenliği konusundaki sorumluluklarımı ne olduğunu biliyorum.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey HSD Testi Sonuçları

(I) Eğitim Durumu	(J) Eğitim Durumu	($\bar{x}_i - \bar{x}_j$)	$Sh_{\bar{x}}$	<i>P</i>
Herhangi Bir Okul Bitirmedi	İlkokul/ilköğretim	-2,062*	0,467	0
	Lise	-2,181*	0,467	0
	Üniversite	-2,313*	0,476	0
	Lisans üstü	-2,000*	0,533	0,002
İlkokul/ilköğretim	Herhangi bir okul bitirmedi	2,062*	0,467	0
	Lise	-0,119	0,1	0,756
	Üniversite	-0,25	0,135	0,345
	Lisans üstü	0,062	0,276	0,999
Lise	Herhangi bir okul bitirmedi	2,181*	0,467	0
	İlkokul/ilköğretim	0,119	0,1	0,756
	Üniversite	-0,131	0,135	0,868
	Lisans üstü	0,181	0,276	0,965
Üniversite	Herhangi bir okul bitirmedi	2,313*	0,476	0
	İlkokul/ilköğretim	0,25	0,135	0,345
	Lise	0,131	0,135	0,868
	Lisans üstü	0,313	0,29	0,819
Lisans Üstü	Herhangi bir okul bitirmedi	2,000*	0,533	0,002
	İlkokul/ilköğretim	-0,062	0,276	0,999
	Lise	-0,181	0,276	0,965
	Üniversite	-0,313	0,29	0,819

“İşyerimde iş güvenliği konusundaki sorumluluklarımı ne olduğunu biliyorum.” soru cümlesi puanlarının çalışanların eğitim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası Post-Hoc Tukey HSD testi sonucunda, herhangi bir okul bitirmemiş olan çalışanlar ile ilköğretim, lise, üniversite ve yüksek lisans mezunu gruplar arasındaki farklılık, ilköğretim, lise, üniversite ve yüksek lisans mezunu çalışanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($p < .01$). Buna göre ilköğretim, lise, üniversite ve yüksek lisans mezunu çalışanlar, herhangi bir okul bitirmemiş olan çalışanlarından daha fazla, işyerlerinde iş güvenliği konusundaki sorumluluklarının ne olduğunu bildiğini, düşünmektedirler.

4.2.9.7 Çalışanların eğitim durumu değişkeni ile yirminci anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi

“Firmamızda acil durumlar sırasında her çalışan ne yapacağını bilir.” Soru cümlesi puanlarının eğitim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi)

Tablo 121 “Firmamızda acil durumlar sırasında her çalışan ne yapacağını bilir.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Puan	Grup	$f, \bar{x}$ ve SS Değerleri				ANOVA Sonuçları				
		N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P
20. Firmamızda acil durumlar sırasında her çalışan ne yapacağını bilir.	Herhangi bir okul bitirmedi	3	2	1	G.Arası	11,554	4	2,888		
	İlkokul/ilköğretim	129	3,79	1,043	G. İçi	314,894	312	1,009		
	Lise	127	3,69	0,972	Toplam	326,448	316		2,862	0,024
	Üniversite	49	3,61	1,037						
	Lisans üstü	9	4,11	0,601						
	Toplam		317	3,72	1,016					

Tablo 121’de görülebileceği üzere, 20. soru cümlesi ölçeği aritmetik ortalamalarının eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda çalışanların eğitim durumu grupları aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F = 2,862; p < .05$) Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

ANOVA sonrası hangi Post-Hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olduğu saptanmıştır ($L_F = 1,149; p > .05$). Daha sonra Post-Hoc Tukey HSD testine geçilmiştir. Gerçekleştirilen Post-Hoc Tukey HSD çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 122 “Firmamızda acil durumlar sırasında her çalışan ne yapacağını bilir.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey HSD Testi Sonuçları

(I) Eğitim Durumu	(J) Eğitim Durumu	($\bar{x}_i - \bar{x}_j$)	$Sh_{\bar{x}}$	<i>P</i>
Herhangi Bir Okul Bitirmedi	İlkokul/ilköğretim	-1,791*	0,587	0,021
	Lise	-1,693*	0,587	0,034
	Üniversite	-1,612	0,598	0,056
	Lisans üstü	-2,111*	0,67	0,015
İlkokul/ilköğretim	Herhangi bir okul bitirmedi	1,791*	0,587	0,021
	Lise	0,098	0,126	0,937
	Üniversite	0,178	0,169	0,828
	Lisans üstü	-0,32	0,346	0,887
Lise	Herhangi bir okul bitirmedi	1,693*	0,587	0,034
	İlkokul/ilköğretim	-0,098	0,126	0,937
	Üniversite	0,081	0,169	0,989
	Lisans üstü	-0,418	0,347	0,747
Üniversite	Herhangi bir okul bitirmedi	1,612	0,598	0,056
	İlkokul/ilköğretim	-0,178	0,169	0,828
	Lise	-0,081	0,169	0,989
	Lisans üstü	-0,499	0,364	0,648
Lisans Üstü	Herhangi bir okul bitirmedi	2,111*	0,67	0,015
	İlkokul/ilköğretim	0,32	0,346	0,887
	Lise	0,418	0,347	0,747
	Üniversite	0,499	0,364	0,648

“Firmamızda acil durumlar sırasında her çalışan ne yapacağını bilir.” soru cümlesi puanlarının çalışanların eğitim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası Post-Hoc Tukey HSD testi sonucunda, herhangi bir okul bitirmemiş olan çalışanlar ile ilkokul/ilköğretim, lise, üniversite ve yüksek lisans mezunu gruplar arasındaki farklılık, ilkokul/ilköğretim, lise, üniversite ve yüksek lisans mezunu çalışanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($p < .01$). Buna göre ilkokul/ilköğretim, lise, üniversite ve yüksek lisans mezunu çalışanlar, herhangi bir okul bitirmemiş olan çalışanlardan daha fazla, çalıştığı firmada acil durumlar sırasında her çalışanın ne yapacağını bildiğini, düşünmektedirler.

4.2.9.8 Çalışanların eğitim durumu değişkeni ile yirmi birinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi

“İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.” Soru cümlesi puanlarının eğitim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi)

Tablo 123 “İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Puan	Grup	$f, \bar{x}$ ve SS Değerleri				ANOVA Sonuçları				
		N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
21. İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.	Herhangi bir okul bitirmedi	3	2,67	1,155	G.Arası	18,76	4	4,69	8,1	0
	İlkokul/ilköğretim	129	4,02	0,948	G. İçi	180,653	312	0,579		
	Lise	127	4,3	0,621	Toplam	199,413	316			
	Üniversite	49	4,53	0,504						
	Lisans üstü	9	4,56	0,527						
	Toplam	317	4,21	0,794						

Tablo 123’de görülebileceği üzere, 21. soru cümlesi ölçeği aritmetik ortalamalarının eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda çalışanların eğitim durumu grupları aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F=8,1; p<.01$) Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

ANOVA sonrası hangi Post-Hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olduğu saptanmıştır ($L_F=1,054; p>.05$). Daha sonra Post-Hoc Tukey HSD testine geçilmiştir. Gerçekleştirilen Post-Hoc Tukey HSD çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 124 “İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey HSD Testi Sonuçları

(I) Eğitim Durumu	(J) Eğitim Durumu	($\bar{x}_i - \bar{x}_j$)	$Sh_{\bar{x}}$	P
Herhangi Bir Okul Bitirmedi	İlkokul/ilköğretim	-1,357*	0,444	0,021
	Lise	-1,633*	0,444	0,003
	Üniversite	-1,864*	0,453	0
	Lisans üstü	-1,889*	0,507	0,002
İlkokul/ilköğretim	Herhangi bir okul bitirmedi	1,357*	0,444	0,021
	Lise	-,276*	0,095	0,032
	Üniversite	-,507*	0,128	0,001
	Lisans üstü	-0,532	0,262	0,255
Lise	Herhangi bir okul bitirmedi	1,633*	0,444	0,003
	İlkokul/ilköğretim	,276*	0,095	0,032
	Üniversite	-0,231	0,128	0,371
	Lisans üstü	-0,256	0,262	0,866
Üniversite	Herhangi bir okul bitirmedi	1,864*	0,453	0
	İlkokul/ilköğretim	,507*	0,128	0,001
	Lise	0,231	0,128	0,371
	Lisans üstü	-0,025	0,276	1
Lisans Üstü	Herhangi bir okul bitirmedi	1,889*	0,507	0,002
	İlkokul/ilköğretim	0,532	0,262	0,255
	Lise	0,256	0,262	0,866
	Üniversite	0,025	0,276	1

“İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.” soru cümlesi puanlarının çalışanların eğitim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası Post-Hoc Tukey HSD testi sonucunda, herhangi bir okul bitirmemiş olan çalışanlar ile ilkokul/ilköğretim, lise, üniversite ve yüksek lisans mezunu gruplar arasındaki farklılık, ilkokul/ilköğretim, lise, üniversite ve yüksek lisans mezunu çalışanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($p < .05$). Ayrıca ilkokul/ilköğretim mezunu çalışan grubu ile lise ve üniversite mezunu çalışan grubu arasındaki farklılık da lise ve üniversite mezunları lehine anlamlı bulunmuştur ($p < .05$). Buna göre ilkokul/ilköğretim, lise, üniversite ve yüksek lisans mezunu çalışanlar, herhangi bir okul bitirmemiş olan çalışanlardan, lise ve üniversite mezunu çalışanlar ilkokul/ilköğretim mezunu

çalışanlardan daha fazla, işinin gerektirdiği güvenlik kurallarını anladığını, düşünmektedirler.

4.2.9.9 Çalışanların eğitim durumu değişkeni ile yirmi dördüncü anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi

“Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.” Soru cümlesi puanlarının eğitim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi)

Tablo 125 “Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Puan	Grup	$f, \bar{x}$ ve SS Değerleri				ANOVA Sonuçları				
		N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.	Herhangi bir okul bitirmedi	3	3,67	1,528	G.Arası	10,861	4	2,715	4,498	0,002
	İlkokul/ ilköğretim	129	4,15	0,911	G. İçi	188,344	312	0,604		
	Lise	127	4,45	0,675	Toplam	199,205	316			
	Üniversite	49	4,59	0,574						
	Lisans üstü	9	4,44	0,726						
	Toplam	317	4,34	0,794						

Tablo 125’de görülebileceği üzere, 24. soru cümlesi ölçeği aritmetik ortalamalarının eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda çalışanların eğitim durumu grupları aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F=4,498; p<.01$) Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

ANOVA sonrası hangi Post-Hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olduğu saptanmıştır ($L_F=2,08; p>.05$). Daha sonra Post-Hoc Tukey HSD testine geçilmiştir. Gerçekleştirilen Post-Hoc Tukey HSD çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 126 “Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey HSD Testi Sonuçları

(I) Eğitim Durumu	(J) Eğitim Durumu	($\bar{x}_i - \bar{x}_j$)	$Sh_{\bar{x}}$	P
Herhangi Bir Okul Bitirmedi	İlkokul/ilköğretim	-0,481	0,454	0,827
	Lise	-0,782	0,454	0,421
	Üniversite	-0,925	0,462	0,267
	Lisans üstü	-0,778	0,518	0,562
İlkokul/ilköğretim	Herhangi bir okul bitirmedi	0,481	0,454	0,827
	Lise	-,302*	0,097	0,018
	Üniversite	-,445*	0,13	0,007
	Lisans üstü	-0,297	0,268	0,802
Lise	Herhangi bir okul bitirmedi	0,782	0,454	0,421
	İlkokul/ilköğretim	,302*	0,097	0,018
	Üniversite	-0,143	0,131	0,809
	Lisans üstü	0,004	0,268	1
Üniversite	Herhangi bir okul bitirmedi	0,925	0,462	0,267
	İlkokul/ilköğretim	,445*	0,13	0,007
	Lise	0,143	0,131	0,809
	Lisans üstü	0,147	0,282	0,985
Lisans Üstü	Herhangi bir okul bitirmedi	0,778	0,518	0,562
	İlkokul/ilköğretim	0,297	0,268	0,802
	Lise	-0,004	0,268	1
	Üniversite	-0,147	0,282	0,985

“Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.” soru cümlesi puanlarının çalışanların eğitim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası Post-Hoc Tukey HSD testi sonucunda, ilkokul/ilköğretim mezunu çalışan grubu ile lise ve üniversite mezunu çalışan grubu arasındaki farklılık lise ve üniversite mezunları lehine anlamlı bulunmuştur ($p < .05$). Buna göre lise ve üniversite mezunu çalışanlar ilkokul/ilköğretim mezunu çalışanlardan daha fazla, çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu, düşünmektedirler.

4.2.9.10 Çalışanların eğitim durumu değişkeni ile yirmi beşinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi

“Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.” Soru cümlesi puanlarının eğitim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi

Tablo 127 “Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Puan	Grup	$f, \bar{x}$ ve SS Değerleri			ANOVA Sonuçları					
		N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
25.Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.	Herhangi bir okul bitirmedi	3	1	0	G.Arası	30,058	4	7,515	7,28	0
	İlkokul/ ilköğretim	129	3,81	0,985	G. İçi	322,062	312	1,032		
	Lise	127	3,43	1,066	Toplam	352,12	316			
	Üniversite	49	3,59	0,998						
	Lisans üstü	9	3,89	0,928						
	Toplam	317	3,6	1,056						

Tablo 127’de görülebileceği üzere, 25. soru cümlesi ölçeği aritmetik ortalamalarının eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda çalışanların eğitim durumu grupları aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F = 7,28; p < .01$) Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

ANOVA sonrası hangi Post-Hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olduğu saptanmıştır ($L_F = 2,146; p > .05$). Daha sonra Post-Hoc Tukey HSD testine geçilmiştir. Gerçekleştirilen Post-Hoc Tukey HSD çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 128 “Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey HSD Testi Sonuçları

(I) Eğitim Durumu	(J) Eğitim Durumu	($\bar{x}_i - \bar{x}_j$)	$Sh_{\bar{x}}$	P
Herhangi Bir Okul Bitirmedi	İlkokul/ilköğretim	-2,806*	0,593	0
	Lise	-2,433*	0,593	0,001
	Üniversite	-2,592*	0,604	0
	Lisans üstü	-2,889*	0,677	0
İlkokul/ilköğretim	Herhangi bir okul bitirmedi	2,806*	0,593	0
	Lise	,373*	0,127	0,029
	Üniversite	0,214	0,17	0,718
	Lisans üstü	-0,083	0,35	0,999
Lise	Herhangi bir okul bitirmedi	2,433*	0,593	0,001
	İlkokul/ilköğretim	-,373*	0,127	0,029
	Üniversite	-0,159	0,171	0,885
	Lisans üstü	-0,456	0,35	0,691
Üniversite	Herhangi bir okul bitirmedi	2,592*	0,604	0
	İlkokul/ilköğretim	-0,214	0,17	0,718
	Lise	0,159	0,171	0,885
	Lisans üstü	-0,297	0,368	0,929
Lisans Üstü	Herhangi bir okul bitirmedi	2,889*	0,677	0
	İlkokul/ilköğretim	0,083	0,35	0,999
	Lise	0,456	0,35	0,691
	Üniversite	0,297	0,368	0,929

“Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.” soru cümlesi puanlarının çalışanların eğitim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası Post-Hoc Tukey HSD testi sonucunda, herhangi bir okul bitirmemiş olan çalışanlar ile ilkokul/ilköğretim, lise, üniversite ve yüksek lisans mezunu gruplar arasındaki farklılık, ilkokul/ilköğretim, lise, üniversite ve yüksek lisans mezunu çalışanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($p < .01$). Ayrıca ilkokul/ilköğretim mezunu çalışan grubu ile lise mezunu çalışan grubu arasındaki farklılık da ilkokul/ilköğretim mezunları lehine anlamlı bulunmuştur ($p < .05$). Buna göre ilkokul/ilköğretim, lise, üniversite ve yüksek lisans mezunu çalışanlar, herhangi bir okul bitirmemiş olan çalışanlardan, ilkokul/ilköğretim mezunu çalışanlar lise

mezunu çalışanlardan daha fazla, çalışanların talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katıldıklarını, düşünmektedirler.

4.2.9.11 Çalışanların eğitim durumu değişkeni ile yirmi altıncı anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi

“Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.” Soru cümlesi puanlarının eğitim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi)

Tablo 129 “Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Puan	Grup	$f, \bar{x}$ ve SS Değerleri				ANOVA Sonuçları				
		N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
26.Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.	Herhangi bir okul bitirmedi	3	1	0	G.Arası	26,059	4	6,515	6,748	0
	İlkokul/ilköğretim	129	3,81	0,969	G. İçi	301,222	312	0,965		
	Lise	127	3,56	0,965	Toplam	327,281	316			
	Üniversite	49	3,53	1,043						
	Lisans üstü	9	3,78	1,202						
Toplam		317	3,64	1,018						

Tablo 129’de görülebileceği üzere, 26. soru cümlesi ölçeği aritmetik ortalamalarının eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda çalışanların eğitim durumu grupları aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F = 6,748; p < .01$) Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

ANOVA sonrası hangi Post-Hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olduğu saptanmıştır ($L_F = 1,634; p > .05$). Daha sonra Post-Hoc Tukey HSD testine geçilmiştir. Gerçekleştirilen Post-Hoc Tukey HSD çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 130 “Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey HSD Testi Sonuçları

(I) Eğitim Durumu	(J) Eğitim Durumu	($\bar{x}_i, \bar{x}_j$)	$Sh_{\bar{x}}$	P
Herhangi Bir Okul Bitirmedi	İlkokul/ilköğretim	-2,806*	0,574	0
	Lise	-2,559*	0,574	0
	Üniversite	-2,531*	0,584	0
	Lisans üstü	-2,778*	0,655	0
İlkokul/ilköğretim	Herhangi bir okul bitirmedi	2,806*	0,574	0
	Lise	0,247	0,123	0,263
	Üniversite	0,276	0,165	0,453
	Lisans üstü	0,028	0,339	1
Lise	Herhangi bir okul bitirmedi	2,559*	0,574	0
	İlkokul/ilköğretim	-0,247	0,123	0,263
	Üniversite	0,028	0,165	1
	Lisans üstü	-0,219	0,339	0,967
Üniversite	Herhangi bir okul bitirmedi	2,531*	0,584	0
	İlkokul/ilköğretim	-0,276	0,165	0,453
	Lise	-0,028	0,165	1
	Lisans üstü	-0,247	0,356	0,958
Lisans Üstü	Herhangi bir okul bitirmedi	2,778*	0,655	0
	İlkokul/ilköğretim	-0,028	0,339	1
	Lise	0,219	0,339	0,967
	Üniversite	0,247	0,356	0,958

“Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.” soru cümlesi puanlarının çalışanların eğitim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası Post-Hoc Tukey HSD testi sonucunda, herhangi bir okul bitirmemiş olan çalışanlar ile ilkokul/ilköğretim, lise, üniversite ve yüksek lisans mezunu gruplar arasındaki farklılık, ilkokul/ilköğretim, lise, üniversite ve yüksek lisans mezunu çalışanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($p < .01$). Buna göre ilkokul/ilköğretim, lise, üniversite ve yüksek lisans mezunu çalışanlar, herhangi bir okul bitirmemiş olan çalışanlardan daha fazla, çalışanların güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağladığını, düşünmektedirler.

4.2.9.12 Çalışanların eğitim durumu değişkeni ile yirmi dokuzuncu anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi

“İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.” Soru cümlesi puanlarının eğitim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi

Tablo 131 “İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Puan	Grup	$f, \bar{x}$ ve SS Değerleri			ANOVA Sonuçları					
		N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	Herhangi bir okul bitirmedi	3	1,33	0,577	G.Arası	40,145	4	10,036	3,863	0,004
	İlkokul/ilköğretim	129	3,05	1,695	G. İçi	810,675	312	2,598		
	Lise	127	2,57	1,582	Toplam	850,82	316			
	Üniversite	49	2,27	1,565						
	Lisans üstü	9	1,78	1,093						
	Toplam	317	2,68	1,641						

Tablo 131’de görülebileceği üzere, 29. soru cümlesi ölçeği aritmetik ortalamalarının eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda çalışanların eğitim durumu grupları aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F = 3,863; p < .01$) Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

ANOVA sonrası hangi Post-Hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olduğu saptanmıştır ($L_F = 2,652; p > .05$). Daha sonra Post-Hoc Tukey HSD testine geçilmiştir. Gerçekleştirilen Post-Hoc Tukey HSD çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 132 “İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey HSD Testi Sonuçları

(I) Eğitim Durumu	(J) Eğitim Durumu	($\bar{x}_i - \bar{x}_j$)	$Sh_{\bar{x}}$	P
Herhangi Bir Okul Bitirmedi	İlkokul/ilköğretim	-1,713	0,941	0,364
	Lise	-1,234	0,942	0,685
	Üniversite	-0,932	0,959	0,868
	Lisans üstü	-0,444	1,075	0,994
İlkokul/ilköğretim	Herhangi bir okul bitirmedi	1,713	0,941	0,364
	Lise	0,48	0,201	0,123
	Üniversite	,781*	0,27	0,034
	Lisans üstü	1,269	0,556	0,153
Lise	Herhangi bir okul bitirmedi	1,234	0,942	0,685
	İlkokul/ilköğretim	-0,48	0,201	0,123
	Üniversite	0,302	0,271	0,8
	Lisans üstü	0,789	0,556	0,616
Üniversite	Herhangi bir okul bitirmedi	0,932	0,959	0,868
	İlkokul/ilköğretim	-,781*	0,27	0,034
	Lise	-0,302	0,271	0,8
	Lisans üstü	0,488	0,585	0,92
Lisans Üstü	Herhangi bir okul bitirmedi	0,444	1,075	0,994
	İlkokul/ilköğretim	-1,269	0,556	0,153
	Lise	-0,789	0,556	0,616
	Üniversite	-0,488	0,585	0,92

“İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.” soru cümlesi puanlarının çalışanların eğitim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası Post-Hoc Tukey HSD testi sonucunda, ilkokul/ilköğretim mezunu çalışanlar ile üniversite mezunu çalışanlar arasındaki farklılık, ilkokul/ilköğretim mezunu çalışanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($p < .05$). Buna göre ilkokul/ilköğretim mezunu çalışanlar, üniversite mezunu çalışanlardan daha fazla, iş güvenliği eğitiminin kazaları önlemede etkisiz olduğunu, düşünmektedirler.

4.2.9.13 Çalışanların eğitim durumu değişkeni ile otuzuncu anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi

“Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.” Soru cümlesi puanlarının eğitim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi)

Tablo 133 “Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Puan	Grup	$f, \bar{x}$ ve SS Değerleri				ANOVA Sonuçları				
		N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	Herhangi bir okul bitirmedi	3	1,67	1,155	G.Arası	114,045	4	28,511		
	İlkokul/ ilköğretim	129	3,45	1,763	G. İçi	812,744	312	2,605		
	Lise	127	2,36	1,572	Toplam	926,789	316		10,945	0
	Üniversite	49	2,06	1,405						
	Lisans üstü	9	2	0,866						
	Toplam	317	2,74	1,713						

Tablo 133’de görülebileceği üzere, 30. soru cümlesi ölçeği aritmetik ortalamalarının eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda çalışanların eğitim durumu grupları aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F = 10,945; p < .01$). Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

ANOVA sonrası hangi Post-Hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olmadığı (heterojen varyanslı olduğu) saptanmıştır ($L_F = 5,568; p < .05$). Daha sonra Tamhane’s T2 testine geçilmiştir. Gerçekleştirilen Tamhane’s T2 çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 134 “Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 Testi Sonuçları

(I) Eğitim Durumu	(J) Eğitim Durumu	($\bar{x}_i - \bar{x}_j$)	$Sh_{\bar{x}}$	<i>P</i>
Herhangi Bir Okul Bitirmedi	İlkokul/ilköğretim	-1,783	0,685	0,684
	Lise	-0,696	0,681	0,995
	Üniversite	-0,395	0,696	1
	Lisans üstü	-0,333	0,726	1
İlkokul/ilköğretim	Herhangi bir okul bitirmedi	1,783	0,685	0,684
	Lise	1,087*	0,209	0
	Üniversite	1,388*	0,254	0
	Lisans üstü	1,450*	0,328	0,007
Lise	Herhangi bir okul bitirmedi	0,696	0,681	0,995
	İlkokul/ilköğretim	-1,087*	0,209	0
	Üniversite	0,301	0,244	0,918
	Lisans üstü	0,362	0,321	0,963
Üniversite	Herhangi bir okul bitirmedi	0,395	0,696	1
	İlkokul/ilköğretim	-1,388*	0,254	0
	Lise	-0,301	0,244	0,918
	Lisans üstü	0,061	0,352	1
Lisans Üstü	Herhangi bir okul bitirmedi	0,333	0,726	1
	İlkokul/ilköğretim	-1,450*	0,328	0,007
	Lise	-0,362	0,321	0,963
	Üniversite	-0,061	0,352	1

“Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.” soru cümlesi puanlarının çalışanların son işyerlerindeki çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 testi sonucunda, ilkökul/ilköğretim mezun grubu ile lise, üniversite, yüksek lisans mezunu çalışan grubu arasındaki farklılık, ilkökul/ilköğretim mezunu çalışanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($p < .01$). Buna göre ilkökul/ilköğretim mezunu çalışanlar, lise, üniversite ve yüksek lisans mezunu çalışanlardan daha fazla, tehlikeli durumların kendiliğinden oluştuğunu bu nedenle kazaların kaçınılmaz olduğunu, düşünmektedirler.

4.2.9.14 Çalışanların eğitim durumu değişkeni ile otuz birinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi

“Çalışırken başınıza ne geleceği önemli oranda şansa bağlıdır.” Soru cümlesi puanlarının eğitim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi)

Tablo 135 “Çalışırken başınıza ne geleceği önemli oranda şansa bağlıdır.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Puan	Grup	$f, \bar{x}$ ve SS Değerleri				ANOVA Sonuçları				
		N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
31. Çalışırken başınıza ne geleceği önemli oranda şansa bağlıdır.	Herhangi bir okul bitirmedi	3	2,33	2,309	G.Arası	86,829	4	21,707		
	İlkokul/ilköğretim	129	3,13	1,729	G. İçi	808,326	312	2,591		
	Lise	127	2,2	1,548	Toplam	895,155	316		8,379	0
	Üniversite	49	1,88	1,495						
	Lisans üstü	9	1,78	0,833						
	Toplam	317	2,52	1,683						

Tablo 135’de görülebileceği üzere, 31. soru cümlesi ölçeği aritmetik ortalamalarının eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda çalışanların eğitim durumu grupları aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F=8,379; p<.01$). Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

ANOVA sonrası hangi Post-Hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olmadığı (heterojen varyanslı olduğu) saptanmıştır ($L_F= 3,47; p<.05$). Daha sonra Tamhane’s T2 testine geçilmiştir. Gerçekleştirilen Tamhane’s T2 çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 136 “Çalışırken başınıza ne geleceği önemli oranda şansa bağlıdır.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 Testi Sonuçları

(I) Eğitim Durumu	(J) Eğitim Durumu	($\bar{x}_i, \bar{x}_j$)	$Sh_{\bar{x}}$	<i>P</i>
Herhangi Bir Okul Bitirmedi	İlkokul/ilköğretim	-0,798	1,342	1
	Lise	0,136	1,34	1
	Üniversite	0,456	1,35	1
	Lisans üstü	0,556	1,362	1
İlkokul/ilköğretim	Herhangi bir okul bitirmedi	0,798	1,342	1
	Lise	,935*	0,205	0
	Üniversite	1,254*	0,262	0
	Lisans üstü	1,354*	0,317	0,008
Lise	Herhangi bir okul bitirmedi	-0,136	1,34	1
	İlkokul/ilköğretim	-,935*	0,205	0
	Üniversite	0,319	0,254	0,908
	Lisans üstü	0,419	0,31	0,893
Üniversite	Herhangi bir okul bitirmedi	-0,456	1,35	1
	İlkokul/ilköğretim	-1,254*	0,262	0
	Lise	-0,319	0,254	0,908
	Lisans üstü	0,1	0,35	1
Lisans Üstü	Herhangi bir okul bitirmedi	-0,556	1,362	1
	İlkokul/ilköğretim	-1,354*	0,317	0,008
	Lise	-0,419	0,31	0,893
	Üniversite	-0,1	0,35	1

“Çalışırken başınıza ne geleceği önemli oranda şansa bağlıdır.” soru cümlesi puanlarının çalışanların son işyerlerindeki çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 testi sonucunda, ilkokul/ilköğretim mezun grubu ile lise, üniversite, yüksek lisans mezunu çalışan grubu arasındaki farklılık, ilkokul/ilköğretim mezunu çalışanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($p < .01$). Buna göre ilkokul/ilköğretim mezunu çalışanlar, lise, üniversite ve yüksek lisans mezunu çalışanlardan daha fazla, çalışırken başlarına ne geleceğinin önemli oranda şansa bağlı olduğunu, düşünmektedirler.

4.2.9.15 Çalışanların eğitim durumu değişkeni ile otuz ikinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi

“Makinelerin ve teknik ekipmanların kullanımı kazaları kaçınılmaz kılar.” Soru cümlesi puanlarının eğitim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi)

Tablo 137 “Makinelerin ve teknik ekipmanların kullanımı kazaları kaçınılmaz kılar.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Puan	Grup	$f, \bar{x}$ ve SS Değerleri				ANOVA Sonuçları				
		N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
32. Makinelerin ve teknik ekipmanların kullanımı kazaları kaçınılmaz kılar.	Herhangi bir okul bitirmedi	3	1,67	1,155	G.Arası	104,398	4	26,099	9,027	0
	İlkokul/ ilköğretim	129	3,61	1,795	G. İçi	902,069	312	2,891		
	Lise	127	2,61	1,663	Toplam	1006,467	316			
	Üniversite	49	2,49	1,672						
	Lisans üstü	9	1,56	0,726						
	Toplam	317	2,96	1,785						

Tablo 137’de görülebileceği üzere, 32. soru cümlesi ölçeği aritmetik ortalamalarının eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda çalışanların eğitim durumu grupları aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F = 9,027; p < .01$). Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

ANOVA sonrası hangi Post-Hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olmadığı (heterojen varyanslı olduğu) saptanmıştır ($L_F = 3,996; p < .05$). Daha sonra Tamhane’s T2 testine geçilmiştir. Gerçekleştirilen Tamhane’s T2 çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 138 “Makinelerin ve teknik ekipmanların kullanımı kazaları kaçınılmaz kılar.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 Testi Sonuçları

(I) Eğitim Durumu	(J) Eğitim Durumu	($\bar{x}_i - \bar{x}_j$)	$Sh_{\bar{x}}$	<i>P</i>
Herhangi Bir Okul Bitirmedi	İlkokul/ilköğretim	-1,946	0,685	0,622
	Lise	-0,94	0,683	0,968
	Üniversite	-0,823	0,708	0,985
	Lisans üstü	0,111	0,709	1
İlkokul/ilköğretim	Herhangi bir okul bitirmedi	1,946	0,685	0,622
	Lise	1,006*	0,216	0
	Üniversite	1,123*	0,286	0,002
	Lisans üstü	2,057*	0,289	0
Lise	Herhangi bir okul bitirmedi	0,94	0,683	0,968
	İlkokul/ilköğretim	-1,006*	0,216	0
	Üniversite	0,117	0,281	1
	Lisans üstü	1,051*	0,284	0,021
Üniversite	Herhangi bir okul bitirmedi	0,823	0,708	0,985
	İlkokul/ilköğretim	-1,123*	0,286	0,002
	Lise	-0,117	0,281	1
	Lisans üstü	0,934	0,34	0,101
Lisans Üstü	Herhangi bir okul bitirmedi	-0,111	0,709	1
	İlkokul/ilköğretim	-2,057*	0,289	0
	Lise	-1,051*	0,284	0,021
	Üniversite	-0,934	0,34	0,101

“Makinelerin ve teknik ekipmanların kullanımı kazaları kaçınılmaz kılar.” soru cümlesi puanlarının çalışanların son işyerlerindeki çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 testi sonucunda, ilkokul/ilköğretim mezun grubu ile lise, üniversite, yüksek lisans mezunu çalışan grubu arasındaki farklılık, ilkokul/ilköğretim mezunu çalışanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($p < .01$). Ayrıca lise mezunu çalışanlar ile yüksek lisans mezunları arasındaki farklılık lise mezunu çalışanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($p < .05$). Buna göre ilkokul/ilköğretim mezunu çalışanlar, lise, üniversite ve yüksek lisans mezunu çalışanlardan daha fazla, lise mezunu çalışanlar ise yüksek lisans mezunu

çalışanlardan daha fazla, makinelerin ve teknik ekipmanların kullanımının kazaları kaçınılmaz kıldığını, düşünmektedirler.

4.2.9.16 Çalışanların eğitim durumu değişkeni ile otuz üçüncü anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi

“İş güvenliği kuralları üretimi zorlaştırır, zaman kaybına yol açar.” Soru cümlesi puanlarının eğitim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi)

Tablo 139 “İş güvenliği kuralları üretimi zorlaştırır, zaman kaybına yol açar.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Puan	Grup	f , $\bar{X}$ ve SS Değerleri				ANOVA Sonuçları				
		N	$\bar{X}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
33. İş güvenliği kuralları üretimi zorlaştırır, zaman kaybına yol açar.	Herhangi bir okul bitirmedi	3	2	1,732	G.Arası	88,212	4	22,053	8,182	0
	İlkokul/ilköğretim	129	3,12	1,831	G. İçi	840,974	312	2,695		
	Lise	127	2,12	1,51	Toplam	929,186	316			
	Üniversite	49	1,9	1,418						
	Lisans üstü	9	2	1,658						
	Toplam	317	2,49	1,715						

Tablo 139’da görülebileceği üzere, 33. soru cümlesi ölçeği aritmetik ortalamalarının eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda çalışanların eğitim durumu grupları aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F=8,182$; $p<.01$). Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

ANOVA sonrası hangi Post-Hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olmadığı (heterojen varyanslı olduğu) saptanmıştır ($L_F=5,148$; $p<.05$). Daha sonra Tamhane’s T2 testine geçilmiştir. Gerçekleştirilen Tamhane’s T2 çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 140 “İş güvenliği kuralları üretimi zorlaştırır, zaman kaybına yol açar.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 Testi Sonuçları

(I) Eğitim Durumu	(J) Eğitim Durumu	($\bar{x}_i - \bar{x}_j$)	$Sh_{\bar{x}}$	P
Herhangi Bir Okul Bitirmedi	İlkokul/ilköğretim	-1,116	1,013	0,992
	Lise	-0,118	1,009	1
	Üniversite	0,102	1,02	1
	Lisans üstü	0	1,143	1
İlkokul/ilköğretim	Herhangi bir okul bitirmedi	1,116	1,013	0,992
	Lise	,998*	0,21	0
	Üniversite	1,218*	0,259	0
	Lisans üstü	1,116	0,576	0,58
Lise	Herhangi bir okul bitirmedi	0,118	1,009	1
	İlkokul/ilköğretim	-,998*	0,21	0
	Üniversite	0,22	0,243	0,99
	Lisans üstü	0,118	0,569	1
Üniversite	Herhangi bir okul bitirmedi	-0,102	1,02	1
	İlkokul/ilköğretim	-1,218*	0,259	0
	Lise	-0,22	0,243	0,99
	Lisans üstü	-0,102	0,589	1
Lisans Üstü	Herhangi bir okul bitirmedi	0	1,143	1
	İlkokul/ilköğretim	-1,116	0,576	0,58
	Lise	-0,118	0,569	1
	Üniversite	0,102	0,589	1

“İş güvenliği kuralları üretimi zorlaştırır, zaman kaybına yol açar.” soru cümlesi puanlarının çalışanların son işyerlerindeki çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 testi sonucunda, ilkokul/ilköğretim mezun grubu ile lise ve üniversite mezunu çalışan grubu arasındaki farklılık, ilkokul/ilköğretim mezunu çalışanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($p < .01$). Buna göre ilkokul/ilköğretim mezunu çalışanlar, lise ve üniversite mezunu çalışanlardan daha fazla, iş güvenliği kurallarının üretimi zorlaştırdığını ve zaman kaybına yol açtığını düşünmektedirler.

4.2.9.17 Çalışanların eğitim durumu değişkeni ile otuz dördüncü anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi

“İş güvenliği uzmanları iş kazalarını azaltmada etkisizdir. Bir kazadan kaçınamazsınız.” Soru cümlesi puanlarının eğitim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi)

Tablo 141 “İş güvenliği uzmanları iş kazalarını azaltmada etkisizdir. Bir kazadan kaçınamazsınız.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Puan	Grup	$f, \bar{x}$ ve SS Değerleri				ANOVA Sonuçları				
		N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
34. İş güvenliği uzmanları iş kazalarını azaltmada etkisizdir. Bir kazadan kaçınamazsınız.	Herhangi bir okul bitirmedi	3	2,67	1,155	G.Arası	85,004	4	21,251	8,815	0
	İlkokul/ ilköğretim	129	3,12	1,757	G. İçi	752,182	312	2,411		
	Lise	127	2,2	1,455	Toplam	837,186	316			
	Üniversite	49	1,84	1,28						
	Lisans üstü	9	1,89	1,054						
	Toplam	317	2,51	1,628						

Tablo 141’de görülebileceği üzere, 34. soru cümlesi ölçeği aritmetik ortalamalarının eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda çalışanların eğitim durumu grupları aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F=8,815; p<.01$). Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

ANOVA sonrası hangi Post-Hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olmadığı (heterojen varyanslı olduğu) saptanmıştır ($L_F= 5,713; p<.05$). Daha sonra Tamhane’s T2 testine geçilmiştir. Gerçekleştirilen Tamhane’s T2 çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 142 “İş güvenliği uzmanları iş kazalarını azaltmada etkisizdir. Bir kazadan kaçınamazsınız.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 Testi Sonuçları

(I) Eğitim Durumu	(J) Eğitim Durumu	($\bar{x}_i, \bar{x}_j$)	$Sh_{\bar{x}}$	P
Herhangi Bir Okul Bitirmedi	İlkokul/ilköğretim	-0,45	0,684	1
	Lise	0,462	0,679	1
	Üniversite	0,83	0,691	0,984
	Lisans üstü	0,778	0,754	0,991
İlkokul/ilköğretim	Herhangi bir okul bitirmedi	0,45	0,684	1
	Lise	,912*	0,202	0
	Üniversite	1,280*	0,24	0
	Lisans üstü	1,227	0,384	0,079
Lise	Herhangi bir okul bitirmedi	-0,462	0,679	1
	İlkokul/ilköğretim	-,912*	0,202	0
	Üniversite	0,368	0,224	0,664
	Lisans üstü	0,316	0,374	0,996
Üniversite	Herhangi bir okul bitirmedi	-0,83	0,691	0,984
	İlkokul/ilköğretim	-1,280*	0,24	0
	Lise	-0,368	0,224	0,664
	Lisans üstü	-0,052	0,396	1
Lisans Üstü	Herhangi bir okul bitirmedi	-0,778	0,754	0,991
	İlkokul/ilköğretim	-1,227	0,384	0,079
	Lise	-0,316	0,374	0,996
	Üniversite	0,052	0,396	1

“İş güvenliği uzmanları iş kazalarını azaltmada etkisizdir. Bir kazadan kaçınamazsınız.” soru cümlesi puanlarının çalışanların son işyerlerindeki çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 testi sonucunda, ilkokul/ilköğretim mezun grubu ile lise ve üniversite mezunu çalışan grubu arasındaki farklılık, ilkokul/ilköğretim mezunu çalışanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($p < .01$). Buna göre ilkokul/ilköğretim mezunu çalışanlar, lise ve üniversite mezunu çalışanlardan daha fazla, iş güvenliği uzmanlarının iş kazalarını azaltmada etkisiz olduğunu ve bir kazadan kaçınılamayacağını, düşünmektedirler.

4.2.9.18 Çalışanların eğitim durumu değişkeni ile otuz beşinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi

“Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yetersizdir.” Soru cümlesi puanlarının eğitim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi)

Tablo 143 “Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yetersizdir.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Puan	Grup	$f, \bar{x}$ ve SS Değerleri				ANOVA Sonuçları				
		N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
35. Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yetersizdir.	Herhangi bir okul bitirmedi	3	2,67	2,082	G.Arası	57,951	4	14,488	6,084	0
	İlkokul/ ilköğretim	129	3,03	1,691	G. İçi	743,015	312	2,381		
	Lise	127	2,25	1,469	Toplam	800,965	316			
	Üniversite	49	1,98	1,362						
	Lisans üstü	9	2,22	0,972						
	Toplam	317	2,53	1,592						

Tablo 143’de görülebileceği üzere, 35. soru cümlesi ölçeği aritmetik ortalamalarının eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda çalışanların eğitim durumu grupları aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F=6,084; p<.01$). Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

ANOVA sonrası hangi Post-Hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olmadığı (heterojen varyanslı olduğu) saptanmıştır ($L_F= 2,463; p<.05$). Daha sonra Tamhane’s T2 testine geçilmiştir. Gerçekleştirilen Tamhane’s T2 çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 144 “Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yetersizdir.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 Testi Sonuçları

(I) Eğitim Durumu	(J) Eğitim Durumu	($\bar{x}_i - \bar{x}_j$)	$Sh_{\bar{x}}$	P
Herhangi Bir Okul Bitirmedi	İlkokul/ilköğretim	-0,364	1,211	1
	Lise	0,415	1,209	1
	Üniversite	0,687	1,217	1
	Lisans üstü	0,444	1,245	1
İlkokul/ilköğretim	Herhangi bir okul bitirmedi	0,364	1,211	1
	Lise	,779*	0,198	0,001
	Üniversite	1,051*	0,245	0
	Lisans üstü	0,809	0,357	0,356
Lise	Herhangi bir okul bitirmedi	-0,415	1,209	1
	İlkokul/ilköğretim	-,779*	0,198	0,001
	Üniversite	0,272	0,234	0,942
	Lisans üstü	0,03	0,349	1
Üniversite	Herhangi bir okul bitirmedi	-0,687	1,217	1
	İlkokul/ilköğretim	-1,051*	0,245	0
	Lise	-0,272	0,234	0,942
	Lisans üstü	-0,243	0,378	0,999
Lisans Üstü	Herhangi bir okul bitirmedi	-0,444	1,245	1
	İlkokul/ilköğretim	-0,809	0,357	0,356
	Lise	-0,03	0,349	1
	Üniversite	0,243	0,378	0,999

“Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yetersizdir.” soru cümlesi puanlarının çalışanların son işyerlerindeki çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 testi sonucunda, ilkokul/ilköğretim mezun grubu ile lise ve üniversite mezunu çalışan grubu arasındaki farklılık, ilkokul/ilköğretim mezunu çalışanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($p < .01$). Buna göre ilkokul/ilköğretim mezunu çalışanlar, lise ve üniversite mezunu çalışanlardan daha fazla, yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamaların kazaları önlemede yetersiz olduğunu, düşünmektedirler.

4.2.9.19 Çalışanların eğitim durumu değişkeni ile kırkinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi

“Çalışanlar kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye isteklidir.” Soru cümlesi puanlarının eğitim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi

Tablo 145 “Çalışanlar kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye isteklidir.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Puan	Grup	f , $\bar{x}$ ve SS Değerleri			ANOVA Sonuçları					
		N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
40. Çalışanlar kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye isteklidir.	Herhangi bir okul bitirmedi	3	1,67	0,577	G.Arası	24,476	4	6,119		
	İlkokul/ilköğretim	129	4,15	1,645	G. İçi	760,496	312	2,437		
	Lise	127	3,93	1,497	Toplam	784,972	316		2,51	0,042
	Üniversite	49	3,88	1,603						
	Lisans üstü	9	4,67	1						
	Toplam	317	4,01	1,576						

Tablo 145’de görülebileceği üzere, 40. soru cümlesi ölçeği aritmetik ortalamalarının eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda çalışanların eğitim durumu grupları aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F = 2,51$; $p < .05$) Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

ANOVA sonrası hangi Post-Hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olduğu saptanmıştır ($L_F = 1,298$; $p > .05$). Daha sonra Post-Hoc Tukey HSD testine geçilmiştir. Gerçekleştirilen Post-Hoc Tukey HSD çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 146 “Çalışanlar kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye isteklidir.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey HSD Testi Sonuçları

(I) Eğitim Durumu	(J) Eğitim Durumu	($\bar{x}_i - \bar{x}_j$)	$Sh_{\bar{x}}$	P
Herhangi Bir Okul Bitirmedi	İlkokul/ilköğretim	-2,481	0,912	0,053
	Lise	-2,262	0,912	0,098
	Üniversite	-2,211	0,929	0,123
	Lisans üstü	-3,000*	1,041	0,034
İlkokul/ilköğretim	Herhangi bir okul bitirmedi	2,481	0,912	0,053
	Lise	0,218	0,195	0,797
	Üniversite	0,27	0,262	0,842
	Lisans üstü	-0,519	0,538	0,871
Lise	Herhangi bir okul bitirmedi	2,262	0,912	0,098
	İlkokul/ilköğretim	-0,218	0,195	0,797
	Üniversite	0,052	0,263	1
	Lisans üstü	-0,738	0,539	0,648
Üniversite	Herhangi bir okul bitirmedi	2,211	0,929	0,123
	İlkokul/ilköğretim	-0,27	0,262	0,842
	Lise	-0,052	0,263	1
	Lisans üstü	-0,789	0,566	0,632
Lisans Üstü	Herhangi bir okul bitirmedi	3,000*	1,041	0,034
	İlkokul/ilköğretim	0,519	0,538	0,871
	Lise	0,738	0,539	0,648
	Üniversite	0,789	0,566	0,632

“Çalışanlar kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye isteklidir.” soru cümlesi puanlarının çalışanların eğitim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası Post-Hoc Tukey HSD testi sonucunda, herhangi bir okul bitirmemiş çalışan grubu ile lisans üstü mezunu çalışan grubu arasındaki farklılık lisans üstü mezunu çalışanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($p < .05$). Buna göre lisans üstü mezunu çalışanlar, herhangi bir okul bitirmemiş çalışanlardan daha fazla, çalışanların kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye istekli olduklarını, düşünmektedirler.

4.2.9.20 Çalışanların eğitim durumu değişkeni ile kırk dördüncü anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi

“İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.” Soru cümlesi puanlarının eğitim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi

Tablo 147 “İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Puan	Grup	$f, \bar{x}$ ve SS Değerleri				ANOVA Sonuçları				
		N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	Herhangi bir okul bitirmedi	3	2,67	0,577	G.Arası	8,825	4	2,206	3,313	0,011
	İlkokul/ilköğretim	129	4,07	0,937	G. İçi	207,787	312	0,666		
	Lise	127	4,19	0,753	Toplam	216,612	316			
	Üniversite	49	4,24	0,662						
	Lisans üstü	9	4,44	0,527						
	Toplam	317	4,14	0,828						

Tablo 147’de görülebileceği üzere, 44. soru cümlesi ölçeği aritmetik ortalamalarının eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda çalışanların eğitim durumu grupları aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F=3,313; p<.05$) Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

ANOVA sonrası hangi Post-Hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olduğu saptanmıştır ($L_F=0,553; p>.05$). Daha sonra Post-Hoc Tukey HSD testine geçilmiştir. Gerçekleştirilen Post-Hoc Tukey HSD çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 148 “İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey HSD Testi Sonuçları

(I) Eğitim Durumu	(J) Eğitim Durumu	($\bar{x}_i - \bar{x}_j$)	$Sh_{\bar{x}}$	P
Herhangi Bir Okul Bitirmedi	İlkokul/ilköğretim	-1,403*	0,477	0,029
	Lise	-1,522*	0,477	0,013
	Üniversite	-1,578*	0,485	0,011
	Lisans üstü	-1,778*	0,544	0,011
İlkokul/ilköğretim	Herhangi bir okul bitirmedi	1,403*	0,477	0,029
	Lise	-0,119	0,102	0,769
	Üniversite	-0,175	0,137	0,704
	Lisans üstü	-0,375	0,281	0,672
Lise	Herhangi bir okul bitirmedi	1,522*	0,477	0,013
	İlkokul/ilköğretim	0,119	0,102	0,769
	Üniversite	-0,056	0,137	0,994
	Lisans üstü	-0,255	0,281	0,894
Üniversite	Herhangi bir okul bitirmedi	1,578*	0,485	0,011
	İlkokul/ilköğretim	0,175	0,137	0,704
	Lise	0,056	0,137	0,994
	Lisans üstü	-0,2	0,296	0,962
Lisans Üstü	Herhangi bir okul bitirmedi	1,778*	0,544	0,011
	İlkokul/ilköğretim	0,375	0,281	0,672
	Lise	0,255	0,281	0,894
	Üniversite	0,2	0,296	0,962

“İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.” soru cümlesi puanlarının çalışanların eğitim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası Post-Hoc Tukey HSD testi sonucunda, herhangi bir okul bitirmemiş olan çalışanlar ile ilkokul/ilköğretim, lise, üniversite ve yüksek lisans mezunu gruplar arasındaki farklılık, ilkokul/ilköğretim, lise, üniversite ve yüksek lisans mezunu çalışanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($p < .05$). Buna göre ilkokul/ilköğretim, lise, üniversite ve yüksek lisans mezunu çalışanlar, herhangi bir okul bitirmemiş olan çalışanlardan, daha fazla, işlerini yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyduklarını, düşünmektedirler.

4.2.9.21 Çalışanların eğitim durumu değişkeni ile kırk altıncı anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi

“İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlıyorum.” Soru cümlesi puanlarının eğitim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi

Tablo 149 “İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlıyorum.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Puan	Grup	$f, \bar{x}$ ve SS Değerleri				ANOVA Sonuçları				
		N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlıyorum.	Herhangi bir okul bitirmedi	3	2,67	0,577	G.Arası	7,21	4	1,803	2,677	0,032
	İlkokul/ilköğretim	129	4,02	0,852	G. İçi	210,121	312	0,673		
	Lise	127	4,16	0,781	Toplam	217,331	316			
	Üniversite	49	4,08	0,838						
	Lisans üstü	9	4	0,866						
	Toplam	317	4,07	0,829						

Tablo 149’da görülebileceği üzere, 46. soru cümlesi ölçeği aritmetik ortalamalarının eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda çalışanların eğitim durumu grupları aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F = 2,677; p < .05$) Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

ANOVA sonrası hangi Post-Hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olduğu saptanmıştır ($L_F = 0,103; p > .05$). Daha sonra Post-Hoc Tukey HSD testine geçilmiştir. Gerçekleştirilen Post-Hoc Tukey HSD çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 150 “İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağladım.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey HSD Testi Sonuçları

(I) Eğitim Durumu	(J) Eğitim Durumu	($\bar{x}_i - \bar{x}_j$)	$Sh_{\bar{x}}$	P
Herhangi Bir Okul Bitirmedi	İlkokul/ilköğretim	-1,357*	0,479	0,039
	Lise	-1,491*	0,479	0,017
	Üniversite	-1,415*	0,488	0,032
	Lisans üstü	-1,333	0,547	0,108
İlkokul/ilköğretim	Herhangi bir okul bitirmedi	1,357*	0,479	0,039
	Lise	-0,134	0,103	0,686
	Üniversite	-0,058	0,138	0,993
	Lisans üstü	0,023	0,283	1
Lise	Herhangi bir okul bitirmedi	1,491*	0,479	0,017
	İlkokul/ilköğretim	0,134	0,103	0,686
	Üniversite	0,076	0,138	0,982
	Lisans üstü	0,157	0,283	0,981
Üniversite	Herhangi bir okul bitirmedi	1,415*	0,488	0,032
	İlkokul/ilköğretim	0,058	0,138	0,993
	Lise	-0,076	0,138	0,982
	Lisans üstü	0,082	0,298	0,999
Lisans Üstü	Herhangi bir okul bitirmedi	1,333	0,547	0,108
	İlkokul/ilköğretim	-0,023	0,283	1
	Lise	-0,157	0,283	0,981
	Üniversite	-0,082	0,298	0,999

“İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağladım.” soru cümlesi puanlarının çalışanların eğitim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası Post-Hoc Tukey HSD testi sonucunda, herhangi bir okul bitirmemiş olan çalışanlar ile ilkokul/ilköğretim, lise ve üniversite mezunu gruplar arasındaki farklılık, ilkokul/ilköğretim, lise, üniversite ve yüksek lisans mezunu çalışanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($p < .05$). Buna göre ilkokul/ilköğretim, lise ve üniversite mezunu çalışanlar, herhangi bir okul bitirmemiş olan çalışanlardan, daha fazla, işyeri içindeki güvenlik talimatlarına katkı sağlayabileceklerini, düşünmektedirler.

4.2.9.22 Çalışanların eğitim durumu değişkeni ile kırk sekizinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi

“Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.” Soru cümlesi puanlarının eğitim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi

Tablo 151 “Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Puan	Grup	f , $\bar{x}$ ve SS Değerleri				ANOVA Sonuçları				
		N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P
48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	Herhangi bir okul bitirmedi	3	2,67	1,528	G.Arası	18,14	4	4,535	5,497	0
	İlkokul/ilköğretim	129	3,95	0,93	G. İçi	257,406	312	0,825		
	Lise	127	3,97	0,983	Toplam	275,546	316			
	Üniversite	49	4,49	0,617						
	Lisans üstü	9	4,33	0,5						
	Toplam	317	4,04	0,934						

Tablo 151’de görülebileceği üzere, 48. soru cümlesi ölçeği aritmetik ortalamalarının eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda çalışanların eğitim durumu grupları aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F=5,497$; $p<.01$) Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

ANOVA sonrası hangi Post-Hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olduğu saptanmıştır ($L_F=0,935$; $p>.05$). Daha sonra Post-Hoc Tukey HSD testine geçilmiştir. Gerçekleştirilen Post-Hoc Tukey HSD çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 152 “Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.” Soru Cümlesi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey HSD Testi Sonuçları

(I) Eğitim Durumu	(J) Eğitim Durumu	($\bar{x}_i, \bar{x}_j$)	$Sh_{\bar{x}}$	P
Herhangi Bir Okul Bitirmedi	İlkokul/ilköğretim	-1,279	0,53	0,115
	Lise	-1,302	0,531	0,104
	Üniversite	-1,823*	0,54	0,007
	Lisans üstü	-1,667*	0,606	0,049
İlkokul/ilköğretim	Herhangi bir okul bitirmedi	1,279	0,53	0,115
	Lise	-0,023	0,114	1
	Üniversite	-,544*	0,152	0,004
	Lisans üstü	-0,388	0,313	0,729
Lise	Herhangi bir okul bitirmedi	1,302	0,531	0,104
	İlkokul/ilköğretim	0,023	0,114	1
	Üniversite	-,521*	0,153	0,006
	Lisans üstü	-0,365	0,313	0,772
Üniversite	Herhangi bir okul bitirmedi	1,823*	0,54	0,007
	İlkokul/ilköğretim	,544*	0,152	0,004
	Lise	,521*	0,153	0,006
	Lisans üstü	0,156	0,329	0,99
Lisans Üstü	Herhangi bir okul bitirmedi	1,667*	0,606	0,049
	İlkokul/ilköğretim	0,388	0,313	0,729
	Lise	0,365	0,313	0,772
	Üniversite	-0,156	0,329	0,99

“Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.” soru cümlesi puanlarının çalışanların eğitim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası Post-Hoc Tukey HSD testi sonucunda, üniversite mezunu çalışanlar ile herhangi bir okul bitirmemiş olan çalışanlar, ilkokul/ilköğretim ve lise mezunu gruplar arasındaki farklılık, üniversite mezunu çalışanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($p < .01$). Ayrıca herhangi bir okul bitirmemiş olan çalışanlar ile lisans üstü mezun çalışanlar arasındaki farklılık ise lisans üstü mezun çalışanlar lehine anlamlı bulunmuştur ($p < .05$). Buna göre üniversite mezunu çalışanlar, herhangi bir okul bitirmemiş, ilkokul/ilköğretim, ve lise mezunu çalışanlardan, lisans üstü mezun çalışanlar ise

herhangi bir okul bitirmemiş olan çalışanlardan daha fazla, risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulduklarını, düşünmektedirler.

4.2.10 Güvenlik kültürünün çalışanın işyerindeki çalışma süresi değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi test sonuçları

4.2.10.1 Çalışanların işyerindeki çalışma süresi ile yirmi sekizinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi

“Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.” Soru cümlesi puanlarının iş tecrübe süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi)

Tablo 153 “Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.” Soru Cümlesi Puanlarının İşyerindeki Çalışma Süresi Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Puan	Grup	$f, \bar{x}$ ve SS Değerleri				ANOVA Sonuçları				
		N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.	0-1 Yıl	128	3,61	1,11	G.Arası	19,631	4	4,908	4,092	0,003
	2-5 Yıl	112	3,5	1,17	G. İçi	374,198	312	1,199		
	6-10 Yıl	47	3,79	1,062	Toplam	393,83	316			
	11 -15 Yıl	16	3,75	0,775						
	16-20 Yıl	14	4,71	0,611						
	Toplam	317	3,65	1,116						

Tablo 153’de görülebileceği üzere, 28. soru cümlesi ölçeği aritmetik ortalamalarının işyerindeki çalışma süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda çalışanların yaş grupları aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F = 4,092$; $p < .01$). Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

ANOVA sonrası hangi Post-Hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olmadığı (heterojen

varyanslı olduğu) saptanmıştır ($L_F=2,459$; $p<.05$). Daha sonra Tamhane's T2 testine geçilmiştir. Gerçekleştirilen Tamhane's T2 çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 154 “Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.” Soru Cümlesi Puanlarının İşyerindeki Çalışma Süresi Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tamhane's T2 Testi Sonuçları

(I) Çalışan Yaşı	(J) Çalışma Süresi	(x_i, x_j)	$Sh_{\bar{x}}$	P
0-1 Yıl	2-5 Yıl	0,109	0,148	0,998
	6-10 Yıl	-0,178	0,183	0,983
	11 -15 Yıl	-0,141	0,217	0,999
	16-20 Yıl	-1,105*	0,191	0
2-5 Yıl	0-1 Yıl	-0,109	0,148	0,998
	6-10 Yıl	-0,287	0,19	0,764
	11 -15 Yıl	-0,25	0,223	0,958
	16-20 Yıl	-1,214*	0,197	0
6-10 Yıl	0-1 Yıl	0,178	0,183	0,983
	2-5 Yıl	0,287	0,19	0,764
	11 -15 Yıl	0,037	0,248	1
	16-20 Yıl	-,927*	0,225	0,002
11 -15 Yıl	0-1 Yıl	0,141	0,217	0,999
	2-5 Yıl	0,25	0,223	0,958
	6-10 Yıl	-0,037	0,248	1
	16-20 Yıl	-,964*	0,253	0,007
16-20 Yıl	0-1 Yıl	1,105*	0,191	0
	2-5 Yıl	1,214*	0,197	0
	6-10 Yıl	,927*	0,225	0,002
	11 -15 Yıl	,964*	0,253	0,007

“Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.” soru cümlesi puanlarının çalışanların işyerindeki çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası Post-Hoc Tamhane's T2 testi sonucunda, 16-20 yıl çalışan grubu ile 0-1 yıl, 2-5 yıl, 6-10 yıl ve 11-15 yıl çalışan grubu arasındaki farklılık, 16-20 yıl çalışan grubu lehine anlamlı bulunmuştur ($p<.01$). Buna göre 16-20 yıl süre ile çalışanlar, 0-1 yıl, 2-5 yıl, 6-10 yıl ve 11-15 yıl

süresince çalışanlardan daha fazla, çalışanların çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulduklarını, düşünmektedirler.

4.2.10.2 Çalışanların işyerindeki çalışma süresi ile yirmi dokuzuncu anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi

“İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.” Soru cümlesi puanlarının işyerindeki çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi)

Tablo 155 “İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.” Soru Cümlesi Puanlarının İşyerindeki Çalışma Süresi Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Puan	Grup	$f, \bar{x}$ ve SS Değerleri				ANOVA Sonuçları				
		N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	0-1 Yıl	128	2,9	1,752	G.Arası	27,293	4	6,823	2,585	0,037
	2-5 Yıl	112	2,75	1,625	G. İçi	823,528	312	2,64		
	6-10 Yıl	47	2,34	1,493	Toplam	850,82	316			
	11 -15 Yıl	16	2,31	1,25						
	16-20 Yıl	14	1,71	1,069						
	Toplam	317	2,68	1,641						

Tablo 155’de görülebileceği üzere, 29. soru cümlesi ölçeği aritmetik ortalamalarının işyerindeki çalışma süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda çalışanların yaş grupları aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F = 2,585; p < .05$). Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

ANOVA sonrası hangi Post-Hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olmadığı (heterojen varyanslı olduğu) saptanmıştır ($L_F = 3,734; p < .05$). Daha sonra Tamhane’s T2 testine geçilmiştir. Gerçekleştirilen Tamhane’s T2 çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 156 “İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir” Soru Cümlesi Puanlarının İşyerindeki Çalışma Süresi Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 Testi Sonuçları

(I) Çalışan Yaşı	(J) Çalışma Süresi	($x_i - x_j$)	$Sh_{\bar{x}}$	p
0-1 Yıl	2-5 Yıl	0,148	0,218	0,999
	6-10 Yıl	0,558	0,267	0,331
	11 -15 Yıl	0,586	0,349	0,675
	16-20 Yıl	1,184*	0,325	0,015
2-5 Yıl	0-1 Yıl	-0,148	0,218	0,999
	6-10 Yıl	0,41	0,266	0,745
	11 -15 Yıl	0,438	0,348	0,918
	16-20 Yıl	1,036*	0,324	0,042
6-10 Yıl	0-1 Yıl	-0,558	0,267	0,331
	2-5 Yıl	-0,41	0,266	0,745
	11 -15 Yıl	0,028	0,381	1
	16-20 Yıl	0,626	0,359	0,618
11 -15 Yıl	0-1 Yıl	-0,586	0,349	0,675
	2-5 Yıl	-0,438	0,348	0,918
	6-10 Yıl	-0,028	0,381	1
	16-20 Yıl	0,598	0,423	0,842
16-20 Yıl	0-1 Yıl	-1,184*	0,325	0,015
	2-5 Yıl	-1,036*	0,324	0,042
	6-10 Yıl	-0,626	0,359	0,618
	11 -15 Yıl	-0,598	0,423	0,842

“İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.” soru cümlesi puanlarının çalışanların işyerindeki çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 testi sonucunda, 16-20 yıl çalışan grubu ile 0-1 yıl ve 2-5 yıl, çalışan grubu arasındaki farklılık, 0-1 yıl ve 2-5 yıl çalışan grubu lehine anlamlı bulunmuştur ($p < .05$). Buna göre 0-1 yıl ve 2-5 yıl süre ile çalışanlar, 16-20 yıl süresince çalışanlardan daha fazla, iş güvenliği eğitiminin kazaları önlemede etkisiz olduğunu, düşünmektedirler.

4.2.10.3 Çalışanların işyerindeki çalışma süresi ile otuzuncu anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi

“Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.” Soru cümlesi puanlarının işyerindeki çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi)

Tablo 157 “Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.” Soru Cümlesi Puanlarının İşyerindeki Çalışma Süresi Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Puan	Grup	$f, \bar{x}$ ve SS Değerleri				ANOVA Sonuçları				
		N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	0-1 Yıl	128	3,13	1,871	G.Arası	72,779	4	18,195	6,647	0
	2-5 Yıl	112	2,79	1,539	G. İçi	854,01	312	2,737		
	6-10 Yıl	47	2,34	1,659	Toplam	926,789	316			
	11 -15 Yıl	16	1,75	1						
	16-20 Yıl	14	1,29	0,611						
	Toplam	317	2,74	1,713						

Tablo 157’de görülebileceği üzere, 30. soru cümlesi ölçeği aritmetik ortalamalarının işyerindeki çalışma süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda çalışanların yaş grupları aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F = 6,647; p < .05$). Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

ANOVA sonrası hangi Post-Hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olmadığı (heterojen varyanslı olduğu) saptanmıştır ($L_F = 10,813; p < .05$). Daha sonra Tamhane’s T2 testine geçilmiştir. Gerçekleştirilen Tamhane’s T2 çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 158 “Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.” Soru Cümlesi Puanlarının İşyerindeki Çalışma Süresi Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 Testi Sonuçları

(I) Çalışan Yaşı	(J) Çalışma Süresi	(x_i, x_j)	$Sh_{\bar{x}}$	p
0-1 Yıl	2-5 Yıl	0,347	0,22	0,71
	6-10 Yıl	0,792	0,293	0,079
	11 -15 Yıl	1,383*	0,3	0,001
	16-20 Yıl	1,847*	0,232	0
2-5 Yıl	0-1 Yıl	-0,347	0,22	0,71
	6-10 Yıl	0,445	0,282	0,717
	11 -15 Yıl	1,036*	0,289	0,013
	16-20 Yıl	1,500*	0,219	0
6-10 Yıl	0-1 Yıl	-0,792	0,293	0,079
	2-5 Yıl	-0,445	0,282	0,717
	11 -15 Yıl	0,59	0,348	0,639
	16-20 Yıl	1,055*	0,292	0,006
11 -15 Yıl	0-1 Yıl	-1,383*	0,3	0,001
	2-5 Yıl	-1,036*	0,289	0,013
	6-10 Yıl	-0,59	0,348	0,639
	16-20 Yıl	0,464	0,299	0,759
16-20 Yıl	0-1 Yıl	-1,847*	0,232	0
	2-5 Yıl	-1,500*	0,219	0
	6-10 Yıl	-1,055*	0,292	0,006
	11 -15 Yıl	-0,464	0,299	0,759

“Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.” soru cümlesi puanlarının çalışanların işyerindeki çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 testi sonucunda, 16-20 yıl çalışan grubu ile 0-1 yıl, 2-5 yıl ve 6-10 yıl çalışan grubu arasındaki farklılık, 0-1 yıl, 2-5 yıl ve 6-10 yıl çalışan grubu lehine anlamlı bulunmuştur ($p < .01$). Ayrıca 11-15 yıl çalışan grubu ile 0-1 yıl ve 2-5 yıl çalışan grubu arasındaki farklılık, 0-1 yıl ve 2-5 yıl çalışan grubu lehine anlamlı bulunmuştur ($p < .05$). Buna göre 0-1 yıl, 2-5 yıl ve 6-10 yıl süre ile çalışanlar, 16-20 yıl süresince çalışanlardan daha fazla, 0-1 yıl ve 2-5 yıl çalışanlar ise 11-15 yıl süresince çalışanlardan daha fazla, tehlikeli durumların kendiliğinden oluştuğunu bu nedenle kazaların kaçınılmaz olduğunu, düşünmektedirler.

4.2.10.4 Çalışanların işyerindeki çalışma süresi ile kırk yedinci anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi

“İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.” Soru cümlesi puanlarının işyerindeki çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi)

Tablo 159 “İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.” Soru Cümlesi Puanlarının İşyerindeki Çalışma Süresi Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Puan	Grup	$f, \bar{x}$ ve SS Değerleri				ANOVA Sonuçları				
		N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P
47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	0-1 Yıl	128	3,84	1,002	G.Arası	9,02	4	2,255	2,459	0,046
	2-5 Yıl	112	3,82	0,979	G. İçi	286,141	312	0,917		
	6-10 Yıl	47	4,02	0,921	Toplam	295,161	316			
	11 -15 Yıl	16	4,13	0,806						
	16-20 Yıl	14	4,57	0,514						
	Toplam	317	3,91	0,966						

Tablo 159’da görülebileceği üzere, 47. soru cümlesi ölçeği aritmetik ortalamalarının işyerindeki çalışma süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda çalışanların yaş grupları aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F = 2,459; p < .05$). Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

ANOVA sonrası hangi Post-Hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olduğu saptanmıştır ($L_F = 1,291; p > .05$). Daha sonra Tukey HSD testine geçilmiştir. Gerçekleştirilen Tukey HSD çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 160 “İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.” Soru Cümlesi Puanlarının İşyerindeki Çalışma Süresi Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey HSD Testi Sonuçları

(I) Çalışan Yaşı	(J) Çalışma Süresi	($x_i - x_j$)	$Sh_{\bar{x}}$	p
0-1 Yıl	2-5 Yıl	0,015	0,124	1
	6-10 Yıl	-0,185	0,163	0,788
	11 -15 Yıl	-0,289	0,254	0,786
	16-20 Yıl	-0,735	0,27	0,052
2-5 Yıl	0-1 Yıl	-0,015	0,124	1
	6-10 Yıl	-0,2	0,166	0,751
	11 -15 Yıl	-0,304	0,256	0,759
	16-20 Yıl	-,750*	0,271	0,048
6-10 Yıl	0-1 Yıl	0,185	0,163	0,788
	2-5 Yıl	0,2	0,166	0,751
	11 -15 Yıl	-0,104	0,277	0,996
	16-20 Yıl	-0,55	0,292	0,327
11 -15 Yıl	0-1 Yıl	0,289	0,254	0,786
	2-5 Yıl	0,304	0,256	0,759
	6-10 Yıl	0,104	0,277	0,996
	16-20 Yıl	-0,446	0,35	0,708
16-20 Yıl	0-1 Yıl	0,735	0,27	0,052
	2-5 Yıl	,750*	0,271	0,048
	6-10 Yıl	0,55	0,292	0,327
	11 -15 Yıl	0,446	0,35	0,708

“İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.” soru cümlesi puanlarının çalışanların işyerindeki çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası Post-Hoc Tukey HSD testi sonucunda, 16-20 yıl çalışan grubu ile 2-5 yıl çalışan grubu arasındaki farklılık, 16-20 yıl çalışan grubu lehine anlamlı bulunmuştur ($p < .05$). Buna göre 16-20 yıl süre ile çalışanlar, 2-5 yıl süresince çalışanlardan daha fazla, işyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yapacağını, düşünmektedirler.

4.2.11 Güvenlik kültürünün çalışan iş tecrübe süresi değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi test sonuçları

4.2.11.1 Çalışanların iş tecrübe süresi ile on üçüncü anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi

“Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.” Soru cümlesi puanlarının iş tecrübe süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi)

Tablo 161 “Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.” Soru Cümlesi Puanlarının İş Tecrübe Süresi Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Puan	Grup	$f, \bar{x}$ ve SS Değerleri				ANOVA Sonuçları				
		N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
13.Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	0-1 Yıl	93	3,88	1,051	G.Arası	64,701	6	10,783	2,754	0,013
	2-5 Yıl	113	3,73	1,11	G. İçi	1209,89	309	3,916		
	6-10 Yıl	58	3,5	1,174	Toplam	1274,59	315			
	11 -15 Yıl	18	3,67	1,029						
	16-20 Yıl	23	5,39	6,279						
	21-25 Yıl	7	3,71	0,951						
	26-30 Yıl	4	4,25	0,5						
	Toplam	316	3,86	2,012						

Tablo 161’de görülebileceği üzere, 13. soru cümlesi ölçeği aritmetik ortalamalarının iş tecrübe süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda çalışanların yaş grupları aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F = 2,754$; $p < .05$). Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

ANOVA sonrası hangi Post-Hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olmadığı (heterojen varyanslı olduğu) saptanmıştır ($L_F = 3,606$; $p < .05$). Daha sonra Tamhane’s T2 testine

geçilmiştir. Gerçekleştirilen Tamhane's T2 çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 162 “Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.” Soru Cümlesi Puanlarının İş Tecrübe Süresi Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tamhane's T2 Testi Sonuçları

(I) Çalışan Yaşı	(J) Çalışma Süresi	(x_i, x_j)	$Sh_{\bar{x}}$	p	(I) Çalışan Yaşı	(J) Çalışma Süresi	(x_i, x_j)	$Sh_{\bar{x}}$	p
0-1 Yıl	2-5 Yıl	0,147	0,151	1	16-20 Yıl	0-1 Yıl	1,51	1,314	0,998
	6-10 Yıl	0,382	0,189	0,624		2-5 Yıl	1,657	1,314	0,995
	11 -15 Yıl	0,215	0,266	1		6-10 Yıl	1,891	1,318	0,977
	16-20 Yıl	-1,51	1,314	0,998		11 -15 Yıl	1,725	1,332	0,993
	21-25 Yıl	0,167	0,376	1		21-25 Yıl	1,677	1,358	0,996
	26-30 Yıl	-0,368	0,273	0,997		26-30 Yıl	1,141	1,333	1
2-5 Yıl	0-1 Yıl	-0,147	0,151	1	21-25 Yıl	0-1 Yıl	-0,167	0,376	1
	6-10 Yıl	0,235	0,186	0,993		2-5 Yıl	-0,02	0,374	1
	11 -15 Yıl	0,068	0,264	1		6-10 Yıl	0,214	0,391	1
	16-20 Yıl	-1,657	1,314	0,995		11 -15 Yıl	0,048	0,434	1
	21-25 Yıl	0,02	0,374	1		16-20 Yıl	-1,677	1,358	0,996
	26-30 Yıl	-0,515	0,271	0,943		26-30 Yıl	-0,536	0,438	0,998
6-10 Yıl	0-1 Yıl	-0,382	0,189	0,624	26-30 Yıl	0-1 Yıl	0,368	0,273	0,997
	2-5 Yıl	-0,235	0,186	0,993		2-5 Yıl	0,515	0,271	0,943
	11 -15 Yıl	-0,167	0,287	1		6-10 Yıl	0,75	0,294	0,624
	16-20 Yıl	-1,891	1,318	0,977		11 -15 Yıl	0,583	0,348	0,94
	21-25 Yıl	-0,214	0,391	1		16-20 Yıl	-1,141	1,333	1
	26-30 Yıl	-0,75	0,294	0,624		21-25 Yıl	0,536	0,438	0,998
11 -15 Yıl	0-1 Yıl	-0,215	0,266	1					
	2-5 Yıl	-0,068	0,264	1					
	6-10 Yıl	0,167	0,287	1					
	16-20 Yıl	-1,725	1,332	0,993					
	21-25 Yıl	-0,048	0,434	1					
	26-30 Yıl	-0,583	0,348	0,94					

“Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.” soru cümlesi puanlarının çalışanların iş tecrübe süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü

varyans analizi (ANOVA) sonrası Post-Hoc Tamhane's T2 testi sonucunda, gruplar arasında anlamlı bir farklılık oluşmadığı görülmüştür.

4.2.11.2 Çalışanların iş tecrübe süresi ile on üçüncü anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi

“İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.” Soru cümlesi puanlarının iş tecrübe süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi

Tablo 163 “İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.” Soru Cümlesi Puanlarının İş Tecrübe Süresi Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Puan	Grup	$f, \bar{x}$ ve SS Değerleri				ANOVA Sonuçları				
		N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P
29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.	0-1 Yıl	94	3,09	1,83	G.Arası	39,829	6	6,638	2,537	0,021
	2-5 Yıl	113	2,61	1,6	G. İçi	810,991	310	2,616		
	6-10 Yıl	58	2,71	1,611	Toplam	850,82	316			
	11 -15 Yıl	18	2,33	1,328						
	16-20 Yıl	23	1,87	1,18						
	21-25 Yıl	7	1,71	0,756						
	26-30 Yıl	4	2,75	0,5						
	Toplam	317	2,68	1,641						

Tablo 163’de görülebileceği üzere, 29. soru cümlesi ölçeği aritmetik ortalamalarının iş tecrübe süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda çalışanların yaş grupları aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F = 2,537; p < .05$). Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

ANOVA sonrası hangi Post-Hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olmadığı (heterojen varyanslı olduğu) saptanmıştır ($L_F = 5,405; p < .05$). Daha sonra Tamhane’s T2 testine geçilmiştir. Gerçekleştirilen Tamhane’s T2 çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 164 “İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.” Soru Cümlesi Puanlarının İş Tecrübe Süresi Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 Testi Sonuçları

(I) Çalışan Yaşı	(J) Çalışma Süresi	(x_i, x_j)	$Sh_{\bar{x}}$	P	(I) Çalışan Yaşı	(J) Çalışma Süresi	(x_i, x_j)	$Sh_{\bar{x}}$	P
0-1 Yıl	2-5 Yıl	0,474	0,241	0,666	16-20 Yıl	0-1 Yıl	-1,216*	0,31	0,005
	6-10 Yıl	0,378	0,284	0,986		2-5 Yıl	-0,741	0,288	0,256
	11 -15 Yıl	0,752	0,366	0,646		6-10 Yıl	-0,837	0,324	0,233
	16-20 Yıl	1,216*	0,31	0,005		11 -15 Yıl	-0,464	0,398	0,998
	21-25 Yıl	1,371*	0,342	0,035		21-25 Yıl	0,155	0,377	1
	26-30 Yıl	0,335	0,313	1		26-30 Yıl	-0,88	0,351	0,476
2-5 Yıl	0-1 Yıl	-0,474	0,241	0,666	21-25 Yıl	0-1 Yıl	-1,371*	0,342	0,035
	6-10 Yıl	-0,096	0,26	1		2-5 Yıl	-0,896	0,323	0,346
	11 -15 Yıl	0,277	0,347	1		6-10 Yıl	-0,993	0,356	0,263
	16-20 Yıl	0,741	0,288	0,256		11 -15 Yıl	-0,619	0,424	0,974
	21-25 Yıl	0,896	0,323	0,346		16-20 Yıl	-0,155	0,377	1
	26-30 Yıl	-0,139	0,292	1		26-30 Yıl	-1,036	0,38	0,403
6-10 Yıl	0-1 Yıl	-0,378	0,284	0,986	26-30 Yıl	0-1 Yıl	-0,335	0,313	1
	2-5 Yıl	0,096	0,26	1		2-5 Yıl	0,139	0,292	1
	11 -15 Yıl	0,374	0,378	1		6-10 Yıl	0,043	0,328	1
	16-20 Yıl	0,837	0,324	0,233		11 -15 Yıl	0,417	0,401	1
	21-25 Yıl	0,993	0,356	0,263		16-20 Yıl	0,88	0,351	0,476
	26-30 Yıl	-0,043	0,328	1		21-25 Yıl	1,036	0,38	0,403
11 -15 Yıl	0-1 Yıl	-0,752	0,366	0,646					
	2-5 Yıl	-0,277	0,347	1					
	6-10 Yıl	-0,374	0,378	1					
	16-20 Yıl	0,464	0,398	0,998					
	21-25 Yıl	0,619	0,424	0,974					
	26-30 Yıl	-0,417	0,401	1					

“İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.” soru cümlesi puanlarının çalışanların son işyerlerindeki çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası Post-Hoc Tamhane’s T2 testi sonucunda, 0-1 yıl çalışan grubu ile 16-20 yıl ve 21-25 yıl çalışan grubu arasındaki farklılık, 0-1 yıl çalışan grubu lehine anlamlı bulunmuştur ($p < .05$). Buna göre 0-1 yıl grubu çalışanlar, 16-20 yıl ve 21-25 yıl

grubu çalışanlarından daha fazla, iş güvenliği eğitiminin kazaları önlemede etkisiz olduğunu, düşünmektedirler.

4.2.11.3 Çalışanların iş tecrübe süresi ile otuzuncu anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi

“Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.” Soru cümlesi puanlarının iş tecrübe süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi)

Tablo 165 “Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.” Soru Cümlesi Puanlarının İş Tecrübe Süresi Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Puan	Grup	$f, \bar{x}$ ve SS Değerleri				ANOVA Sonuçları				
		N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
30.Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.	0-1 Yıl	94	3,23	1,926	G.Arası	62,223	6	10,371	3,718	0,001
	2-5 Yıl	113	2,7	1,575	G. İçi	864,566	310	2,789		
	6-10 Yıl	58	2,79	1,609	Toplam	926,789	316			
	11 -15 Yıl	18	1,94	1,589						
	16-20 Yıl	23	1,83	1,337						
	21-25 Yıl	7	1,71	0,951						
	26-30 Yıl	4	2,25	1,5						
Toplam		317	2,68	1,641						

Tablo 165’de görülebileceği üzere, 30. soru cümlesi ölçeği aritmetik ortalamalarının iş tecrübe süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda çalışanların yaş grupları aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F = 3,718; p < .01$). Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

ANOVA sonrası hangi Post-Hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olmadığı (heterojen varyanslı olduğu) saptanmıştır ($L_F = 4,423; p < .05$). Daha sonra Tamhane’s T2 testine

geçilmiştir. Gerçekleştirilen Tamhane's T2 çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 166 "Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır." Soru Cümlesi Puanlarının İş Tecrübe Süresi Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tamhane's T2 Testi Sonuçları

(I) Çalışan Yaşı	(J) Çalışma Süresi	(x_i, x_j)	$Sh_{\bar{x}}$	p	(I) Çalışan Yaşı	(J) Çalışma Süresi	(x_i, x_j)	$Sh_{\bar{x}}$	p
0-1 Yıl	2-5 Yıl	0,535	0,248	0,497	16-20 Yıl	0-1 Yıl	-1,408*	0,342	0,003
	6-10 Yıl	0,441	0,29	0,947		2-5 Yıl	-0,873	0,316	0,172
	11 -15 Yıl	1,29	0,424	0,102		6-10 Yıl	-0,967	0,35	0,156
	16-20 Yıl	1,408*	0,342	0,003		11 -15 Yıl	-0,118	0,467	1
	21-25 Yıl	1,52	0,411	0,081		21-25 Yıl	0,112	0,455	1
	26-30 Yıl	0,984	0,776	0,999		26-30 Yıl	-0,424	0,8	1
2-5 Yıl	0-1 Yıl	-0,535	0,248	0,497	21-25 Yıl	0-1 Yıl	-1,52	0,411	0,081
	6-10 Yıl	-0,094	0,258	1		2-5 Yıl	-0,985	0,389	0,521
	11 -15 Yıl	0,755	0,403	0,801		6-10 Yıl	-1,079	0,417	0,422
	16-20 Yıl	0,873	0,316	0,172		11 -15 Yıl	-0,23	0,519	1
	21-25 Yıl	0,985	0,389	0,521		16-20 Yıl	-0,112	0,455	1
	26-30 Yıl	0,449	0,764	1		26-30 Yıl	-0,536	0,832	1
6-10 Yıl	0-1 Yıl	-0,441	0,29	0,947	26-30 Yıl	0-1 Yıl	-0,984	0,776	0,999
	2-5 Yıl	0,094	0,258	1		2-5 Yıl	-0,449	0,764	1
	11 -15 Yıl	0,849	0,43	0,716		6-10 Yıl	-0,543	0,779	1
	16-20 Yıl	0,967	0,35	0,156		11 -15 Yıl	0,306	0,838	1
	21-25 Yıl	1,079	0,417	0,422		16-20 Yıl	0,424	0,8	1
	26-30 Yıl	0,543	0,779	1		21-25 Yıl	0,536	0,832	1
11 -15 Yıl	0-1 Yıl	-1,29	0,424	0,102					
	2-5 Yıl	-0,755	0,403	0,801					
	6-10 Yıl	-0,849	0,43	0,716					
	16-20 Yıl	0,118	0,467	1					
	21-25 Yıl	0,23	0,519	1					
	26-30 Yıl	-0,306	0,838	1					

"Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır." soru cümlesi puanlarının çalışanların son işyerlerindeki çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası Post-Hoc Tamhane's T2 testi sonucunda, 0-1 yıl çalışan grubu ile 16-20 yıl çalışan grubu arasındaki farklılık, 0-1 yıl çalışan grubu lehine

anlamli bulunmuştur ($p < .05$). Buna göre 0-1 yıl grubu çalışanlar, 16-20 yıl grubu çalışanlardan daha fazla, tehlikeli durumların kendiliğinden oluştuğunu bu nedenle kazaların kaçınılmaz olduğunu, düşünmektedirler.

4.2.11.4 Çalışanların iş tecrübe süresi ile otuzuncu anket cümlesi arasındaki ilişkinin tek yönlü varyans analizi

“İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.” Soru cümlesi puanlarının iş tecrübe süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi

Tablo 167 “İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.” Soru Cümlesi Puanlarının İş Tecrübe Süresi Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Puan	Grup	$f, \bar{x}$ ve SS Değerleri				ANOVA Sonuçları				
		N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	0-1 Yıl	94	3,78	1,018	G.Arası	13,531	6	2,255	2,482	0,023
	2-5 Yıl	113	3,91	0,912	G. İçi	281,63	310	0,908		
	6-10 Yıl	58	3,72	1,105	Toplam	295,161	316			
	11 -15 Yıl	18	4,22	0,732						
	16-20 Yıl	23	4,43	0,728						
	21-25 Yıl	7	4,14	0,378						
	26-30 Yıl	4	4,5	0,577						
	Toplam	317	3,91	0,966						

Tablo 167’de görülebileceği üzere, 47. soru cümlesi ölçeği aritmetik ortalamalarının iş tecrübe süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda çalışanların yaş grupları aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F = 2,482$; $p < .05$). Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

ANOVA sonrası hangi Post-Hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olduğu saptanmıştır

($L_F=1,811$; $p>.05$). Daha sonra Tukey HSD testine geçilmiştir. Gerçekleştirilen Tukey HSD çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 168 “İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.” Soru Cümlesi Puanlarının İş Tecrübe Süresi Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Post-Hoc Tukey HSD Testi Sonuçları

(I) Çalışan Yaşı	(J) Çalışma Süresi	(x_i, x_j)	$Sh_{\bar{x}}$	p	(I) Çalışan Yaşı	(J) Çalışma Süresi	(x_i, x_j)	$Sh_{\bar{x}}$	p
0-1 Yıl	2-5 Yıl	-0,135	0,133	0,951	16-20 Yıl	0-1 Yıl	,658*	0,222	0,05
	6-10 Yıl	0,052	0,159	1		2-5 Yıl	0,523	0,218	0,202
	11 -15 Yıl	-0,446	0,245	0,537		6-10 Yıl	,711*	0,235	0,042
	16-20 Yıl	-,658*	0,222	0,05		11 -15 Yıl	0,213	0,3	0,992
	21-25 Yıl	-0,366	0,373	0,958		21-25 Yıl	0,292	0,411	0,992
	26-30 Yıl	-0,723	0,487	0,753		26-30 Yıl	-0,065	0,516	1
2-5 Yıl	0-1 Yıl	0,135	0,133	0,951	21-25 Yıl	0-1 Yıl	0,366	0,373	0,958
	6-10 Yıl	0,187	0,154	0,887		2-5 Yıl	0,231	0,371	0,996
	11 -15 Yıl	-0,311	0,242	0,859		6-10 Yıl	0,419	0,381	0,928
	16-20 Yıl	-0,523	0,218	0,202		11 -15 Yıl	-0,079	0,425	1
	21-25 Yıl	-0,231	0,371	0,996		16-20 Yıl	-0,292	0,411	0,992
	26-30 Yıl	-0,588	0,485	0,889		26-30 Yıl	-0,357	0,597	0,997
6-10 Yıl	0-1 Yıl	-0,052	0,159	1	26-30 Yıl	0-1 Yıl	0,723	0,487	0,753
	2-5 Yıl	-0,187	0,154	0,887		2-5 Yıl	0,588	0,485	0,889
	11 -15 Yıl	-0,498	0,257	0,458		6-10 Yıl	0,776	0,493	0,699
	16-20 Yıl	-,711*	0,235	0,042		11 -15 Yıl	0,278	0,527	0,998
	21-25 Yıl	-0,419	0,381	0,928		16-20 Yıl	0,065	0,516	1
	26-30 Yıl	-0,776	0,493	0,699		21-25 Yıl	0,357	0,597	0,997
11 -15 Yıl	0-1 Yıl	0,446	0,245	0,537					
	2-5 Yıl	0,311	0,242	0,859					
	6-10 Yıl	0,498	0,257	0,458					
	16-20 Yıl	-0,213	0,3	0,992					
	21-25 Yıl	0,079	0,425	1					
	26-30 Yıl	-0,278	0,527	0,998					

“İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.” soru cümlesi puanlarının çalışanların son işyerilerindeki çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası Post-Hoc Tukey HSD testi sonucunda,

16-20 yıl çalışan grubu ile 0-1 ve 6-10 yıl çalışan grubu arasındaki farklılık, 16-20 yıl çalışan grubu lehine anlamlı bulunmuştur ($p<.05$). Buna göre 16-20 yıl grubu çalışanlar, 0-1 ve 6-10 yıl grubu çalışanlardan daha fazla, işyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yapabileceğini, düşünmektedirler.

5. TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu araştırma ile iş güvenliği kültürünün iş kazalarına etkisi konusu araştırılmıştır. Araştırma sürecinde elde edilen verilerin istatistikî analizleri sonucu şu bulgulara ulaşılmıştır.

5.1 Araştırma Evrenindeki Çalışanların Demografik Özelliklerine Sonuç ve Tartışmalar

5.1.1 Deneklerin cinsiyet değişkenine ait sonuçlar

Anket araştırmasına katılanların %90,5'i erkek çalışanlardan, % 9,5'i kadın çalışanlardan oluşmaktadır. Araştırma yapılan işletmeler ağırlıklı olarak endüstriyel üretim yapan tehlikeli veya çok tehlikeli tehlike sınıfındaki kuruluşlar arasından seçildiği için, bu tür iş yerlerinde kadın çalışanlar daha çok ofis ortamındaki işlerde, hafif ve basit montaj işlerinde ya da temizlik işlerinde çalışmakta, sayıca erkek çalışanlardan daha az istihdam edilebilmektedir.

5.1.2 Deneklerin yaş değişkenine ait sonuçlar

Araştırmaya katılanların %19,2 'si 25-29 yaş grubunda, %19,2 'si 30-34 yaş grubunda, %16,7 'si 18-24 yaş grubunda yaşında, %14,8 'i 35-39 yaş grubunda, %13,9 'ı 40-44 yaş grubunda, % 8,5 'u 45-49 yaş grubunda, %5,4 'si 50-55 yaş grubunda, % 1,3'ü 55-59 yaş grubunda ve % 0,9 'u 60-64 yaş grubunda yer alan çalışanlardan oluşmaktadır.

5.1.3 Deneklerin medeni durum değişkenine ait sonuçlar

Ankete katılanların % 69,1 'i evli, % 28,7 'si bekar ve % 2,2 'si ise boşanmış veya eşi vefat etmiş çalışanlardan oluşmaktadır.

5.1.4 Deneklerin eğitim düzeyi değişkenine ait sonuçlar

Araştırmaya katılanların % 40,7 'si ilköğretim okulu mezunu, % 40,1 'i lise mezunu, % 15,5'i üniversite mezunu, 2,8 'i lisansüstü öğrenim mezunu olup, % 0,9 'u ise herhangi bir okul bitirmemiş çalışanlardan oluşmaktadır. Araştırma yapılan işletmelerde ilköğretim mezunu çalışanlarla lise mezunu çalışanların hemen hemen aynı oranda olduğu görülmekte, son yıllarda işin türüne göre lise mezunu işçi çalıştırma eğiliminin giderek arttığı izlenmektedir.

5.1.5 Deneklerin işyerindeki çalışma süreleri değişkenine ait sonuçlar

Ankete katılanların % 40,4 'ü 0-1 yıl, % 35,3 'ü 2-5 yıl, % 14,8 'i 6-10 yıl, % 5' i 11-15 yıl, % 4,1 'i 16-20 yıl ve % 0,3 'ü ise 21-25 yıl sürelerle mevcut işyerlerinde çalışan deneklerden oluşmaktadır. Araştırma yapılan işletmelerde, çalışma süresi oranlarından da anlaşılacağı üzere çalışan sirkülasyonu oldukça fazladır. Bu yüzden çalışanların yüzde kırkı bir yıldan az süredir çalışmakta, yüzde otuz beşi ise iki ile beş yıl arasında çalışmaktadır. Özellikle tehlikeli ve çok tehlikeli tehlike grubundaki iş yerlerinde vasıfsız işçilerin asgari ücretle taşeronlar aracılığı ile çalışmalarını çok uzun süreli olamamaktadır.

5.1.6 Deneklerin iş tecrübe süresi değişkenine ait sonuçlar

Araştırmaya katılanların % 35,6 'sı 0-1 yıl, % 29,7 'si 2-5 yıl, % 18,3 'ü 6-10 yıl, % 7,3'ü 16-20 yıl, % 5,7'si 11-15 yıl, % 2,2 'si 21-25 yıl ve % 1,3 'ü ise 26-30 yıl sürelerle şu anda yapmakta oldukları işte çalışmaktadır. Araştırma göstermektedir ki, deneklerin büyük çoğunluğu (yaklaşık yüzde altmışaltısı) iş tecrübesi yönünden beş yıl ve altında sürelerle mevcut işlerinde çalışmaktadır.

5.1.7 Deneklerin iş yerindeki konumları değişkenine ait sonuçlar

Araştırmaya katılanların % 91,5 'i çalıştıkları işyerinde herhangi bir yönetici görevi bulunmayan düz işçi konumunda çalışanlardan, % 8,5'i ise çalıştıkları işyerinde yönetici konumunda çalışanlardan oluşmaktadır.

5.1.8 Deneklerin iş yerinde çalıştıkları bölüm, yaptıkları iş değişkenine ait sonuçlar

Araştırmaya katılanların % 78,2 'si üretim-imalat bölümünde çalışan, % 10,7 'si diğer bölümlerde çalışan, % 7,9 'u şoför veya sevkiyat bölümünde çalışan, % 2,2 'si büro-ofis işerinde çalışan, % 0,9 'u ise eğitimci göreviyle çalışan işgörenlerden oluşmaktadır. Araştırmaya katılanların büyük bölümü üretim sürecinde aktif görev almaktadır.

5.1.9 Deneklerin hayatları boyunca iş kazası geçirme durumu değişkenine ait sonuçlar

Araştırmaya katılanların % 74,1 'i çalışma hayatları boyunca iş kazası geçirmemiş, % 25,9 'u ise bir iş kazası geçirmiş çalışanlardan oluşmaktadır. Araştırmaya katılan deneklerin her dört kişisinden biri iş kazası geçirmiştir.

5.1.10 Deneklerin çalışmakta oldukları işyerinde iş kazası geçirme durumu değişkenine ait sonuçlar

Araştırmaya katılanların % 78,9 'u çalışmakta oldukları işyerinde iş kazası geçirmemiş, % 21,1 'inin ise iş kazası geçirmiş çalışanlardan oluşmaktadır.

5.1.11 Deneklerin çalışmakta oldukları işyerinde ramak kala olay geçirme durumu değişkenine ait sonuçlar

Araştırmaya katılanların % 65,6 'sı çalışmakta oldukları işyerinde kazaya ramak kala (kıl payı) olay yaşamamış, % 34,4 'ü ise kazaya ramak kala (kıl payı) olay yaşamış çalışanlardan oluşmaktadır. Araştırmaya katılan deneklerin her üç kişisinden biri ramak kala olay yaşadığını belirtmiştir.

5.2 Araştırma Hipotezlerine ve Alt Problemlerine İlişkin Sonuç ve Tartışmalar

5.2.1 H₁: Cinsiyet değişkeni ile iş güvenliği kültürü arasındaki ilişki

Ankete katılanların cinsiyeti ile iş güvenliği kültürüne ait parametreler (değerler, normlar, tutumlar, davranışlar, inançlar vs.) arasında ilişki vardır. Kadın çalışanlar iş güvenliği ile ilgili uygulamalara ve talimatlara erkek çalışanlardan daha duyarlıdır.

Araştırmaya katılan deneklere, iş yerindeki kurallar, talimatlar, tutumlar, davranışlar, iletişim ortamı, güvenlik farkındalığı, güvenlik eğitimi ve raporlama kültürü, kadercilik gibi konularla ilgili yöneltilecek kırk sekiz soru cümlesi içinde on dört soru cümlesine karşı cinsiyet değişkenine göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür.

Kadın çalışanlar, erkek çalışanlardan daha fazla,

1. Yöneticilerin ve yönetimin iş güvenliği konularına önem verdiklerini, iş güvenliği ile ilgili güvenlik prosedürlerini yerine getirdiklerini, iş güvenliği konusunda yönetime güvendiklerini bu vesile ile iş güvenliği kültürünün

- geliştirilmesinde ve yerleştirilmesinde yönetimin üzerine düşeni yaptığını (Tablo 25),
2. Firma yöneticilerinin, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk aldıklarını (Tablo 27),
  3. Yönetimin, çalışanların güvenliğine oldukça önem verdiğini (Tablo 28),
  4. İşyerlerinde güvenlik prosedürlerinin dikkatli bir şekilde takip edildiğini (Tablo 29),
  5. Fazla çalışanların İSG eğitimlerinde iş kazalarını önleme konusunda yeterince eğitildiğini (Tablo 30),
  6. Çalışanların düzenli olarak işyeri sağlık ve güvenlik konuları hakkında fikirlerinin alındığını (Tablo 31),
  7. İşyerinde iş güvenliği konusundaki sorumluluklarının ne olduğunu bildiklerini (Tablo 32),
  8. Güvenlik kurallarına her zaman uyduklarını (Tablo 33),
  9. Firmalarının her zaman kazaları ve olayları bildirdiğini (Tablo 34),
  10. Firmalarında risk değerlendirmesine / risk analizine önem verildiğini (Tablo 35),
  11. Kazaların/olayların bildirilmesinin firmalarında güvenli çalışmayı sağlamada önemli bir unsur olduğunu (Tablo 36),
  12. Çalışanların kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye istekli olduğunu (Tablo 37),
  13. İşini yaptığı esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarını, kişisel koruyucu donanımları kullandığını (Tablo 38),
  14. İşini yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyduğunu (Tablo 39), düşünmektedirler.

Yukarıdaki on dört maddede yer alan anlamlılıklar göstermektedir ki, kadın çalışanlar erkek çalışanlara göre, yönetimin iş güvenliği konusunda sorumluluğunu yerine getirdiğine inanmakta, kendi güvenliklerini sağlama konularında yönetime güvenmektedir. Yine iş güvenliği konusunda kadın çalışanlar, görev almaya istekli olduklarını, güvenlik kurallarına her zaman uyduklarını, kazaları ve ramak kala olayları bildirme konusunda istekli olduklarını, bu bildirimlerin önemli olduğunu ifade etmektedirler. Kadın çalışanlar kişisel koruyucu donanım kullanma konusuna

erkek çalışanlardan daha fazla önem vermektedirler. Güvenlik talimatlarına uyma konusunda erkek çalışanlardan daha fazla duyarlı oldukları anlaşılmaktadır.

Bu kapsamda, Yılmaz'ın, yayınlanmamış doktora tezinde yaptığı araştırmasında çekirdek AB ülkelerinde, 2003 yılında iş kazası geçirenlerin % 22,9'u kadın,% 77,1'i erkek olduğunu paylaşmıştır. Kadınların meslek hastalığına maruz kalma olasılığı, iş kazası geçirme olasılığından daha yüksektir. İş kazası geçirenlerin % 22,9'u, meslek hastalığı yaşayanların oranı % 45,9'u kadındır. Kadınların yüksek riskli ve tehlikeli işlerde çalışmaları sınırlandırıldığından, kadınların çalışabileceği işlerde meslek hastalığı riski daha fazla olmaktadır (Yılmaz,2009,s.68-69). Yine aynı araştırmasında Yılmaz, erkeklerin kadınlara göre önemli oranda daha fazla kaza geçirmekte ve ölmekte olduğunu belirtmiştir (Yılmaz,2009,s.71). Ülkemizde 2013 yılı SGK istatistiklerine göre sürekli iş görmezlik geliri bağlanan 56.786 çalışanın 1.677'sinin kadın çalışanlardan oluşmaktadır.

Araştırma, iş güvenliği kültürünün işletmelerde yerleştirilmesi, geliştirilmesi ve katkı sağlanması konusunda kadın çalışanların erkek çalışanlarda daha fazla etkili olacakları yönünde bulgular ortaya koymuştur.

5.2.2 H₂: Hayat Boyunca İş Kazası Geçirme İle İş Güvenliği Kültürü İlişkisi

Ankete katılanların hayatları boyunca iş kazası geçirme durumları ile iş güvenliği kültürüne ait parametreler (değerler, normlar, tutumlar, davranışlar, inançlar vs.) arasında ilişki vardır.

Araştırmaya katılan deneklere, iş yerindeki kurallar, talimatlar, tutumlar, davranışlar, iletişim ortamı, güvenlik farkındalığı, güvenlik eğitimi ve raporlama kültürü, kadercilik gibi konularla ilgili yöneltilecek kırk sekiz soru cümlesi içinde on soru cümlesine karşı hayatları boyunca iş kazası geçirme durumları değişkenine göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür.

Çalışma hayatları boyunca kaza geçirmemiş çalışanlar, kaza geçirmiş çalışanlardan daha fazla,

1. Yöneticilerin iş kazalarını azaltmada, çalışanların katılımını sağlık ve güvenlik faaliyetlerinin temeli olarak gördüklerini, kendilerini bu konuda sorumlu hissettiklerini (Tablo 41),

2. Yöneticilerin, çalışanların eğitimini güvenliği sağlamada önemli bir adım olarak gördüklerini (Tablo 42),
3. Yöneticilerin, güvenlik faaliyetlerini geliştirmek ve devam ettirmek için, faaliyetleri izlediklerini (Tablo 43),
4. Firma yöneticilerinin, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk aldıklarını (Tablo 44),
5. Yöneticilerin güvenlik konularında belirgin bir şekilde öncülük ettiklerini (Tablo 45),
6. Yöneticilerin, düzenli olarak iş koşullarını kontrol etmek ya da çalışanlarla konuşmak için üretim sahasını ziyaret ettiklerini (Tablo 46),
7. Çalışanların İSG eğitimlerine eksiksiz katıldıklarını (Tablo 47),
8. İşyerlerinde, çalışanların düzenli olarak işyeri sağlık ve güvenlik konuları hakkında fikirlerinin alındığını, katılımlarının sağlandığını (Tablo 48),
9. İşlerinin gerektirdiği güvenlik kurallarını anladığını (Tablo 49),
10. İş yerindeki güvenlik sorunlarıyla baş edebildiğini (Tablo 50), düşünmektedirler .

Buna göre yöneticilerin tutumları ve davranışları ölçeğinde H₂ kabul edilmiştir. Güvenlik eğitiminde bir soru, çalışan katılımı konusunda bir soru ve güvenlik farkındalığı ve yetkinliği konusunda iki soruda H₂ kabul edilirken diğer sorularda ve ölçeklerde H₂ reddedilmiştir.

Bu araştırma, hayatları boyunca daha önce bir kaza geçirmiş çalışanların kaza geçirmemiş çalışanlara göre daha fazla, yönetime ve yöneticiye karşı bir güvensizlik içinde olduğu, yönetsel süreçlerden memnun olmadıkları, yönetime katılma hususunda fikirlerinin alınmadığını, işlerinin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlamadıklarını, iş yerindeki güvenlik sorunlarıyla baş edemediklerini ortaya koymuştur.

İşyerlerinde iş kazalarının önlenmesi amacıyla yapılan risk analizi çalışmaları daha çok tehlikeli durumları ortadan kaldırmaya yöneliktir. Çalışanların tehlikeli hareketlerinin farkına varmalarını sağlayacak davranışları geliştirmeye dönük yönetsel süreçler ve faaliyetler, özellikle orta ve küçük ölçekli işletmelerde çoğunlukla yürütülmemektedir.

İş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin önemli bir bölümü etki yaratacak şekilde organize edilmemektedir. İşgününün sonunda yorgun düşmüş çalışanlara çoğunlukla yemekhane gibi eğitim için organize edilmemiş alanlarda, yetişkin eğitiminin gerekleri dışına çıkılarak, dar hacimsel alanlarda kalabalık bir kitleyle yapılan eğitimlerin, kişileri istenen hedeflere ulaştırması ve kalıcı davranış değişikliğine yol açması beklenemez. İş kazası geçiren çalışanların, yaşadıkları iş kazası süreci ve sonrası, davranış odaklı iş güvenliği ve psikolojik rehabilitasyon çalışmaları ile desteklenmiş olmaları durumunda H₂ hipotezini belli ölçüde doğrulayan sonuç, önemli ölçüde değişmiş olacaktır.

5.2.3 H₃: Çalıştıkları işyerinde iş kazası geçirme durumları ile iş güvenliği kültürü ilişkisi

Ankete katılanların son çalıştıkları işyerinde iş kazası geçirme durumları iş güvenliği kültürüne ait parametreler (değerler, normlar, tutumlar, davranışlar, inançlar vs.) arasında ilişki vardır.

Araştırmaya katılan deneklere, iş yerindeki kurallar, talimatlar, tutumlar, davranışlar, iletişim ortamı, güvenlik farkındalığı, güvenlik eğitimi ve raporlama kültürü, kadercilik gibi konularla ilgili yöneltilen kırk sekiz soru cümlesi içinde on soru cümlesine karşı çalıştıkları işyerinde iş kazası geçirme durumları değişkenine göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür.

Çalışmakta oldukları iş yerlerinde kaza geçirmemiş çalışanlar, kaza geçirmiş çalışanlardan daha fazla,

1. Yöneticilerin iş kazalarını azaltmada, çalışanların katılımını sağlık ve güvenlik faaliyetlerinin temeli olarak gördüklerini, kendilerini bu konuda sorumlu hissettiklerini (Tablo 52).
2. Yöneticilerin, çalışanların eğitimini güvenliği sağlamada önemli bir adım olarak gördüklerini (Tablo 53),
3. Yöneticilerin firmada güvenlik politikasını anlamaları için güvenlik iletişimine önem verdiklerini (Tablo 54),
4. Yöneticilerin, güvenlik faaliyetlerini geliştirmek ve devam ettirmek için, faaliyetleri izlediklerini (Tablo 55),

5. Firma yöneticilerinin, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk aldıklarını (Tablo 56),
6. Yöneticilerin, düzenli olarak iş koşullarını kontrol etmek ya da çalışanlarla konuşmak için üretim sahasını ziyaret ettiklerini (Tablo 57),
7. İşyerlerinde güvenlik prosedürlerinin dikkatli bir şekilde takip edildiğini (Tablo 58),
8. Çalışanların İSG eğitimlerine eksiksiz katıldıklarını (Tablo 59),
9. İşlerinin gerektirdiği güvenlik kurallarını anladığını (Tablo 60),
10. İş güvenliği kurallarının üretimi zorlaştırdığını ve zaman kaybına yol açtığını (Tablo 61),
düşünmektedirler .

Buna göre yöneticilerin tutumları ve davranışları ölçeğinde H₃ kabul edilmiştir. Güvenlik eğitiminde bir soru, çalışan inançlarıyla ilgili bir soru ve güvenlik farkındalığı ve yetkinliği konusunda bir soruda olmak üzere H₃ kabul edilirken diğer sorularda ve ölçeklerde genel olarak H₃ reddedilmiştir.

Bu araştırma, çalıştığı işyerinde kaza geçirmiş çalışanların kaza geçirmemiş çalışanlara göre daha fazla, yönetime ve yöneticiye karşı bir güvensizlik içinde olduğu, yönetsel süreçlerden memnun olmadıkları, işlerinin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlamadıklarını ortaya koymuştur. Kaza geçirmemiş çalışanlar ise kaza geçirmiş çalışanlardan daha fazla iş güvenliği kurallarının üretimi zorlaştırdığını ve zaman kaybına yol açtığını düşünmektedirler. Araştırmanın bu soru cümlesindeki anlamlılık, kaza geçiren çalışanların, yaşadıkları kaza tecrübesi ile iş güvenliği kurallarına karşı daha duyarlı hale geldiklerini, bu nedenle kaza geçirmemiş çalışanlar gibi üretimi zorlaştırdığını düşünmediklerini, anlatır niteliktedir.

5.2.4 H₄: İşyerinde ramak kala olay yaşama durumları ile iş güvenliği kültürü ilişkisi

Ankete katılanların son çalıştıkları işyerinde ramak kala olay yaşama durumları ile iş güvenliği kültürüne ait parametreler (değerler, normlar, tutumlar, davranışlar, inançlar vs.) arasında ilişki vardır.

Araştırmaya katılan deneklere, iş yerindeki kurallar, talimatlar, tutumlar, davranışlar, iletişim ortamı, güvenlik farkındalığı, güvenlik eğitimi ve raporlama kültürü, kadercilik gibi konularla ilgili yöneltilen kırk sekiz soru cümlesi içinde on

bir soru cümlesine karşı son çalıştıkları işyerinde ramak kala olay yaşama durumları değişkenine göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür.

Çalışmakta oldukları iş yerlerinde ramak kala olay yaşamamış çalışanlar, ramak kala olay yaşamış çalışanlardan daha fazla,

1. Yöneticilerin firmada güvenlik politikasını anlamaları için güvenlik iletişimine önem verdiklerini (Tablo 63),
2. Yöneticilerin, güvenlik faaliyetlerini geliştirmek ve devam ettirmek için, faaliyetleri izlediklerini (Tablo 64),
3. Firma yöneticilerinin, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk aldıklarını (Tablo 65),
4. Yöneticilerin güvenlik konularında belirgin bir şekilde öncülük ettiklerini (Tablo 66),
5. Yöneticilerin, düzenli olarak iş koşullarını kontrol etmek ya da çalışanlarla konuşmak için üretim sahasını ziyaret ettiklerini (Tablo 67),
6. Yönetimin, çalışanların güvenliğine oldukça önem verdiğini (Tablo 68),
7. İşyerlerinde güvenlik prosedürlerinin dikkatli bir şekilde takip edildiğini (Tablo 69),
8. İşyerlerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı olduğunu ve çalışanların İSG eğitimlerine eksiksiz katıldıklarını (Tablo 70),
9. Güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşüp tartışabildiklerini (Tablo 71),
10. Talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katıldıklarını (Tablo 72),
11. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaptıklarını (Tablo 73),
düşünmekte veya ifade etmektedirler.

Buna göre yöneticilerin tutumları ve davranışları ölçeğinde H_4 kabul edilmiştir. Güvenlik iletişiminde iki soru, çalışan katılımı ile ilgili iki soruda olmak üzere H_4 kabul edilirken diğer sorularda ve ölçeklerde H_4 reddedilmiştir.

Araştırma göstermektedir ki, ramak kala yaşamamış çalışanlar ramak kala yaşamış çalışanlardan daha fazla, yönetimin iş güvenliği için sorumluluk aldığını ve

gereğini yerine getirme konusunda çalıştıklarını, kendileri ile iletişim kurabildiklerini, yönetim ve iş güvenliği uzmanı ile işbirliği geliştirebildiklerini ifade etmektedirler.

Bu hususta çalışma yapmak isteyen işletmelere bir öneri olarak, ramak kala olay yaşayan çalışanlar, davranış odaklı iş güvenliği programları ile desteklenmeli ve izlenmelidir. Bu guruba giren çalışanlara yönelik güvenli davranış geliştirici eğitimler verilmelidir. Alt kademe yöneticilerin ve çalışan temsilcilerinin, üst yönetimin aldığı iş güvenliği ile ilgili kararları ve yaptıkları çalışmaları tüm çalışanlara anlayabilecekleri seviyede etkin olarak paylaşmaları sağlanmalıdır.

5.2.5 H₅: İşyerindeki konum ile iş güvenliği kültürü ilişkisi

Ankete katılanların işyerindeki konumları ile iş güvenliği kültürüne ait parametreler (değerler, normlar, tutumlar, davranışlar, inançlar vs.) arasında ilişki vardır.

Araştırmaya katılan deneklere, iş yerindeki kurallar, talimatlar, tutumlar, davranışlar, iletişim ortamı, güvenlik farkındalığı, güvenlik eğitimi ve raporlama kültürü, kadercilik gibi konularla ilgili yöneltilen kırk sekiz soru cümlesi içinde sekiz soru cümlesine karşı işyerinde çalışma konumu değişkenine göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür.

Çalışmakta oldukları iş yerlerinde yönetici olan çalışanlar, olmayan çalışanlardan daha fazla,

1. Firma yöneticilerinin, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk aldıklarını (Tablo 75),
2. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlayacağını (Tablo 80),
3. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yapabileceğini (Tablo 81),
4. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulduğunu (Tablo 82), düşünmektedirler.

Çalışmakta oldukları iş yerlerinde yönetici olmayan çalışanlar, yönetici olan çalışanlardan daha fazla,

1. Tehlikeli durumların kendiliğinden oluştuğunu bu nedenle kazaların kaçınılmaz olduğunu (Tablo 76),
2. İş güvenliği uzmanlarının iş kazalarını azaltmada etkisiz olduğunu ve bir kazadan kaçınılamayacağını (Tablo 77),
3. Çalışırken çalışanların başına ne geleceğinin önemli oranda şansa bağlı olduğunu (Tablo 1698),
4. Yönetimin tüm çabasının ve yaptığı harcamaların kazaları önlemede yararsız olduğunu (Tablo 170),
düşünmektedirler.

Buna göre kadercilik ölçeğinde H₅ kabul edilmiştir. Yönetici tutumları ve davranışları konusunda bir soru, çalışan katılımı konusunda üç soruda olmak üzere H₅ kabul edilirken diğer sorularda ve ölçeklerde genel olarak H₅ reddedilmiştir.

Araştırmanın bu hipotezle ilgili sonuçları, önceki hipotezlerin sonuçlarına benzer olgulara işaret etmekte, çalışanların yöneticileri ile arasında bir iletişim ve güvenme problemi olduğunu göstermektedir. Yöneticiler, işinin gereği yönetsel süreçlerin içinde olmalarından dolayı, işyerinde yürütülen iş güvenliği ile ilgili çalışmalardan haberdardır ya da bizzat kendisi bu çalışmalarını yürütmektedir. Bu yüzden yönetici konumundaki çalışanların yönetimle ilgili sorulara olumlu cevap verdiği düşünülebilir. Diğer çalışanlar ise yöneticilere göre birçok konuda dezavantajlıdır. 6331 Sayılı Kanununda yer alan çalışanların bilgilendirilmesi, eğitimi, görüşlerinin alınması ve katılımlarının sağlanması hakkındaki 16., 17. ve 18. Maddeleri ve çalışanların yükümlülüklerini anlatan 19. Madde ile ilgili yapılacak çalışmaların etkin yürütülmesi ve bu hususlardaki eğitimlerin gereği gibi yapılması durumunda, bu çalışmada da tespit edilen bir çok sorunun çözümüne katkı sağlayacaktır.

5.2.6 H₆: Yaş grupları ile iş güvenliği kültürü ilişkisi

Ankete katılanların yaş grupları ile iş güvenliği kültürüne ait parametreler (değerler, normlar, tutumlar, davranışlar, inançlar vs.) arasında ilişki vardır.

Araştırmaya katılan deneklere, iş yerindeki kurallar, talimatlar, tutumlar, davranışlar, iletişim ortamı, güvenlik farkındalığı, güvenlik eğitimi ve raporlama kültürü, kadercilik gibi konularla ilgili yöneltilen kırk sekiz soru cümlesi içinde

dokuz soru cümlesine karşı çalışanların yaş grupları değişkenine göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür.

1. 25-29 ve 35-39 yaş grubu çalışanlar, 45-49 yaş grubu çalışanlardan daha fazla, işyerlerinde iş güvenliği konusundaki sorumluluklarının ne olduğunu bildiğini, düşünmektedirler (Tablo 83-84).
2. 25-29 ve 35-39 yaş grubu çalışanlar, 45-49 yaş grubu çalışanlardan daha fazla, 40-44 yaş grubu çalışanlar, 55-59 yaş grubu çalışanlardan daha fazla, işinin gerektirdiği güvenlik kurallarını anladıklarını düşünmektedirler (Tablo 85-86).
3. 25-29 yaş grubu çalışanları, 45-49 yaş grubu çalışanlardan daha fazla, iş yerindeki güvenlik sorunlarıyla baş edebildiğini düşünmektedirler (Tablo 87-88).
4. 18-24 yaş grubu ve 25-29 yaş grubu çalışanları, 45-49 yaş grubu çalışanlardan daha fazla, çalışanların talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katıldıklarını, düşünmektedirler (Tablo 89-90).
5. 18-24 yaş grubu çalışanlar, 45-49 ve 50-55 yaş grubu çalışanlardan daha fazla, çalışanların güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağladıklarını düşünmektedirler (Tablo 91-92).
6. 18-24 yaş grubu çalışanlar, 40-44 yaş grubu çalışanlardan daha fazla, tehlikeli durumların kendiliğinden oluştuğunu, bu nedenle kazaların kaçınılmaz olduğunu düşünmektedirler (Tablo 93-94).
7. 18-24 yaş grubu çalışanlar, 40-44 yaş grubu çalışanlardan, 60-64 yaş grubu çalışanlar ise 25-29, 30-34, 35-39, 40-44, 45-49 ve 50-55 yaş grubu çalışanlardan daha fazla, çalışırken başımıza ne geleceğinin önemli oranda şansa bağlı olduğunu düşünmektedirler (Tablo 95-96).
8. 35-39 yaş grubu çalışanlar, 55-59 yaş grubu çalışanlardan daha fazla, işini yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyduğunu ve birlikte çalıştığı kişilerin de talimatlara uymalarına dikkat ettiğini, düşünmektedirler (Tablo 97-98).
9. 35-39 yaş grubu çalışanlar, 45-49 yaş grubu çalışanlardan daha fazla, yapacağı iş hakkında risk analizi yapılmış ve risk kontrol tedbirlerinin alınmış olmasına dikkat ettiğini, düşünmektedirler (Tablo 99-100).

Buna göre özellikle yönetici tutumları ve davranışları konusunda H_6 kabul görmemiştir. Diğer ölçeklerde genel olarak H_6 kabul edilmezken, çalışan katılımı konusunda bir soruda, kadercilik konusunda iki soruda güvenlik farkındalığı ve yetkinlik konusunda dört soruda olmak üzere H_6 kabul edilirken diğer sorularda ve ölçeklerde genel olarak H_6 reddedilmiştir.

Bu araştırma kapsamında, araştırma evrenindeki anket uygulanan 45-49 ve 55-59 yaş grubundaki çalışanların diğer çalışanlara göre daha dezavantajlı ve özel korunma politikaları ile gözetilerek çalıştırılması gereken çalışanlar olduğunu hatırlatır niteliktedir.

5.2.7 H_7 : Medeni durum ile iş güvenliği kültürü ilişkisi

Ankete katılanların medeni durumları ile iş güvenliği kültürüne ait parametreler (değerler, normlar, tutumlar, davranışlar, inançlar vs.) arasında ilişki vardır.

Araştırmaya katılan deneklere, iş yerindeki kurallar, talimatlar, tutumlar, davranışlar, iletişim ortamı, güvenlik farkındalığı, güvenlik eğitimi ve raporlama kültürü, kadercilik gibi konularla ilgili yöneltilen kırk dört soru cümlesi içinde dört soru cümlesine karşı çalışanların medeni durum değişkenine göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür.

Bekar grubu çalışanlar, evli grubu çalışanlardan daha fazla,

1. Çalışanların talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katıldıklarını (Tablo 101-102),
2. Çalışanların güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağladıklarını (Tablo 103-104), düşünmektedirler.

Buna göre araştırmanın raporlama ölçeğinde kullanılan iki sorusu dışındaki tüm konularda H_7 reddedilmiştir.

Araştırma, bekar çalışanların evli çalışanlardan daha fazla katılım gerektiren konularda çalışmaya eğilimli olduklarını göstermektedir.

Evli grubu çalışanlar, bekar grubu çalışanlardan daha fazla,

1. Çalışırken başlarına ne geleceğinin önemli oranda sansa bağlı olduğunu, (Tablo 105-106),
2. Yönetimin tüm çabasının ve yaptığı harcamaların kazaları önlemede yetersiz olduğunu (Tablo 107-108), düşünmektedirler.

Buna göre araştırmanın kadercilik ve yönetim davranış ölçeklerinde kullanılan birer sorusu dışındaki tüm konularda H_7 reddedilmiştir.

Araştırma, evli çalışanların bekar çalışanlardan daha fazla kaderci eğilime sahip olduklarını göstermektedir.

5.2.8 H₈: Eğitim durumu ile iş güvenliği kültürü ilişkisi

Ankete katılanların eğitim durumları ile iş güvenliği kültürüne ait parametreler (değerler, normlar, tutumlar, davranışlar, inançlar vs.) arasında ilişki vardır.

Araştırmaya katılan deneklere, iş yerindeki kurallar, talimatlar, tutumlar, davranışlar, iletişim ortamı, güvenlik farkındalığı, güvenlik eğitimi ve raporlama kültürü, kadercilik gibi konularla ilgili yöneltilen kırk sekiz soru cümlesi içinde yirmi soru cümlesine karşı çalışanların eğitim durumu değişkenine göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür.

Üniversite mezunu çalışanlar, ilkokul/ilköğretim mezunu çalışanlardan daha fazla, yöneticilerin iş kazalarını azaltmada, çalışanların katılımını sağlık ve güvenlik faaliyetlerinin temeli olarak gördüklerini, düşünmektedirler (Tablo 109-110).

İlkokul/ilköğretim, lise ve üniversite mezunu çalışanlar, herhangi bir okul bitirmemiş olan çalışanlardan daha fazla,

1. Yöneticilerin güvenlik konularında belirgin bir şekilde öncülük ettiğini, (Tablo 111-112),
2. Çalışanların İSG eğitimlerinin yönetim tarafından takip edildiğini ve önemsendiğinin(Tablo 115-116),
3. İşyeri içindeki güvenlik talimatlarına katkı sağlayabileceklerini, (Tablo 149-150),

düşünmektedirler

İlkokul/ilköğretim, lise, üniversite ve yüksek lisans mezunu çalışanlar, herhangi bir okul bitirmemiş olan çalışanlarından daha fazla,

1. İşyerlerinde iş güvenliği konusundaki sorumluluklarının ne olduğunu bildiğini (Tablo 119-120),
2. Çalıştığı firmada acil durumlar sırasında her çalışanın ne yapacağını bildiğini (Tablo 121-122),
3. İşinin gerektirdiği güvenlik kurallarını anladığını (Tablo 123-124),
4. Çalışanların talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katıldıklarını (Tablo 127-128),
5. Çalışanların güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağladığını, (Tablo 129-130).
6. İşlerini yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyduklarını (Tablo 147-148), düşünmektedirler.

Lise ve üniversite mezunu çalışanlar ilkokul/ilköğretim mezunu çalışanlardan daha fazla, çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu, düşünmektedirler (Tablo 125-126).

İlkokul/ilköğretim mezunu çalışanlar lise mezunu çalışanlardan daha fazla, çalışanların talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katıldıklarını, düşünmektedirler (Tablo 127-128).

İlkokul/ilköğretim mezunu çalışanlar, üniversite mezunu çalışanlardan daha fazla, iş güvenliği eğitiminin kazaları önlemede etkisiz olduğunu, düşünmektedirler (Tablo 131-132).

İlkokul/ilköğretim mezunu çalışanlar, lise, üniversite ve yüksek lisans mezunu çalışanlardan daha fazla,

1. Tehlikeli durumların kendiliğinden oluştuğunu bu nedenle kazaların kaçınılmaz olduğunu, düşünmektedirler (Tablo 133-134).
2. Çalışırken başlarına ne geleceğinin önemli oranda şansa bağlı olduğunu, düşünmektedirler (Tablo 135-136).

3. Makinelerin ve teknik ekipmanların kullanımının kazaları kaçınılmaz kıldığını, düşünmektedirler (Tablo 137-138).

Lise mezunu çalışanlar ise yüksek lisans mezunu çalışanlardan daha fazla, makinelerin ve teknik ekipmanların kullanımının kazaları kaçınılmaz kıldığını, düşünmektedirler (Tablo 137-138).

İlkokul/ilköğretim mezunu çalışanlar, lise ve üniversite mezunu çalışanlardan daha fazla, iş güvenliği kurallarının üretimi zorlaştırdığını ve zaman kaybına yol açtığını düşünmektedirler (Tablo 139-140).

İlkokul/ilköğretim mezunu çalışanlar, lise ve üniversite mezunu çalışanlardan daha fazla,

1. İş güvenliği uzmanlarının iş kazalarını azaltmada etkisiz olduğunu ve bir kazadan kaçınılamayacağını, düşünmektedirler (Tablo 141-142).
2. Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamaların kazaları önlemede yetersiz olduğunu, düşünmektedirler (Tablo 143-144).

Lisans üstü mezunu çalışanlar, herhangi bir okul bitirmemiş çalışanlardan daha fazla, çalışanların kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye istekli olduklarını, düşünmektedirler (Tablo 145-146).

Üniversite mezunu çalışanlar, herhangi bir okul bitirmemiş, ilkokul/ilköğretim, ve lise mezunu çalışanlardan, daha fazla, risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulduklarını, düşünmektedirler (Tablo 151-152).

Lisans üstü mezun çalışanlar ise herhangi bir okul bitirmemiş olan çalışanlardan daha fazla, risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulduklarını, düşünmektedirler (Tablo 151-152).

Buna göre özellikle güvenlik önceliği ve güvenlik eğitimi, ve güvenlik iletişimi konularında H₈ reddedilmiştir. Kadercilik ve çalışan katılımı konusunda H₈ kabul görmüştür. Güvenlik farkındalığı ve yetkinlik konusunda dört soruda, raporlama

kültürü konusunda bir soruda yönetici davranış ve tutumlarında üç soruda olmak üzere H_8 kabul edilirken, diğer sorularda ve ölçeklerde genel olarak H_8 reddedilmiştir.

Bu araştırma, araştırma evrenindeki anket uygulanan çalışanların eğitim düzeyleri arttıkça iş güvenliği ile ilgili tutum ve davranışlarının daha olumlu olduğunu, iş güvenliğini geliştirme süreçlerine katılımın yükseldiğini, kadercı tutum yerine önleyici çalışmaların etkisine inandıklarını ortaya çıkarmaktadır. Bu araştırma sonuçları, herhangi bir okul bitirmemiş çalışanların, mümkün olduğunca tehlikesi nispeten düşük ya da risk kontrol tedbirleri alınmış düşük riskli işlerde, mutlaka gözetim altında çalıştırılmaları gerektiğine işaret etmektedir.

5.2.9 H_9 : İşyerinde çalışma süresi ile iş güvenliği kültürü ilişkisi

Ankete katılanların işyerinde çalışma süreleri ile iş güvenliği kültürüne ait parametreler (değerler, normlar, tutumlar, davranışlar, inançlar vs.) arasında ilişki vardır.

Araştırmaya katılan deneklere, iş yerindeki kurallar, talimatlar, tutumlar, davranışlar, iletişim ortamı, güvenlik farkındalığı, güvenlik eğitimi ve raporlama kültürü, kadercilik gibi konularla ilgili yöneltilen kırk sekiz soru cümlesi içinde dört soru cümlesine karşı çalışanların mevcut işyerinde çalışma süreleri değişkenine göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür.

1. 16-20 yıl süre ile çalışanlar, 0-1 yıl, 2-5 yıl, 6-10 yıl ve 11-15 yıl süresince çalışanlardan daha fazla, çalışanların çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulduklarını, düşünmektedirler (Tablo 153-154).
2. 0-1 yıl ve 2-5 yıl süre ile çalışanlar, 16-20 yıl süresince çalışanlardan daha fazla, iş güvenliği eğitiminin kazaları önlemede etkisiz olduğunu, düşünmektedirler (Tablo 155-156).
3. 0-1 yıl, 2-5 yıl ve 6-10 yıl süre ile çalışanlar, 16-20 yıl süresince çalışanlardan daha fazla, 0-1 yıl ve 2-5 yıl çalışanlar ise 11-15 yıl süresince çalışanlardan daha fazla, tehlikeli durumların kendiliğinden oluştuğunu bu nedenle kazaların kaçınılmaz olduğunu, düşünmektedirler (Tablo 157-158).

4. 16-20 yıl süre ile çalışanlar, 2-5 yıl süresince çalışanlardan daha fazla, işyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yapacağını, düşünmektedirler (Tablo 159-160).

Buna göre raporlama kültürü konusunda bir soruda, çalışan katılımı konusunda bir soruda, kadercilik ve inanç konularında birer soruda H_0 kabul edilirken, diğer sorularda ve ölçeklerde genel olarak H_0 reddedilmiştir.

Bu araştırma, araştırma evrenindeki anket uygulanan işyerlerindeki çalışma süresi 16-20 yıl arasında olan çalışanların, işyerlerinde uzun yıllardır çalışmakta oldukları için diğer çalışanlardan daha kolay iletişim kurduklarını, bu nedenle çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunabildiklerini görmekteyiz. İşyerlerinde beş yıldan az çalışanların diğerlerine göre daha kaderci eğilim gösterdikleri, tecrübeli çalışanlar aracılığı ile bu eğilimin kaldırılması yönünde işbirliği geliştirilmesi, kaderci inanın, eğitim yolu ile önlem alma kültürünün benimsenmesi yönünde hedefler konularak değiştirilmesi yararlı olacaktır.

5.2.10 H_{10} : İş tecrübesi ile iş güvenliği kültürü ilişkisi

Ankete katılanların iş tecrübeleri (toplam çalışma süreleri) ile iş güvenliği kültürüne ait parametreler (değerler, normlar, tutumlar, davranışlar, inançlar vs.) arasında ilişki vardır.

Araştırmaya katılan deneklere, iş yerindeki kurallar, talimatlar, tutumlar, davranışlar, iletişim ortamı, güvenlik farkındalığı, güvenlik eğitimi ve raporlama kültürü, kadercilik gibi konularla ilgili yöneltilen kırk sekiz soru cümlesi içinde dört soru cümlesine karşı çalışanların iş tecrübeleri (toplam çalışma süreleri) değişkenine göre anlamlılık ifade ettiği görülmüştür.

1. 0-1 yıl grubu çalışanlar, 16-20 yıl ve 21-25 yıl grubu çalışanlarından daha fazla, iş güvenliği eğitiminin kazaları önlemede etkisiz olduğunu, düşünmektedirler (Tablo 163-164).
2. 0-1 yıl grubu çalışanlar, 16-20 yıl grubu çalışanlardan daha fazla, tehlikeli durumların kendiliğinden oluştuğunu bu nedenle kazaların kaçınılmaz olduğunu (Tablo 165-166).

3. 16-20 yıl grubu çalışanlar, 0-1 ve 6-10 yıl grubu çalışanlardan daha fazla, işyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yapabileceğini, düşünmektedirler (Tablo 167-168).

Buna göre çalışan katılımı konusunda bir soruda, kadercilik ve inanç konularında birer soruda H_{10} kabul edilirken, diğer sorularda ve ölçeklerde genel olarak H_{10} reddedilmiştir.

Bu araştırma, araştırma evrenindeki anket uygulanan işyerlerindeki çalışma süresi 0-1 yıl arasında olan çalışanların uzun yıllardır o işi yapmakta olan çalışanlara göre daha fazla iş güvenliği eğitiminin kazaları önlemede etkisiz olduğunu, tehlikeli durumların kendiliğinden oluştuğunu bu nedenle kazaların kaçınılmaz olduğunu düşündüklerini göstermiştir. Buna göre meslekte yeni olan çalışanların tecrübeli çalışanlara göre daha kaderci eğilime sahip oldukları, bu nedenle işe girişlerinden itibaren davranış odaklı iş güvenliği eğitimlerine tabi tutulmaları, gelişimlerinin izlenmeleri ve tecrübeli çalışanların nezaretlerinde çalıştırılmaları yararlı olacaktır.

5.3 Sonuç

Yaptığım araştırma iş güvenliği kültürü ile iş kazaları arasında önemli oranda bir ilişki olduğunu göstermektedir. İşyeri yönetiminin ve yöneticilerinin tüm yönetim süreçlerine, iş güvenliği ile ilgili gerek uluslararası gerekse ulusal koruma ve önleme politikalarını hangi oranda kattığı ve organizasyonel olarak iş güvenliğini ne derece etkin kıldığı, işyerindeki güvenlik kültürünün oluşum ve gelişimini ve seyrini belirleyici niteliktedir.

Çalışanların büyük bir bölümü özellikle ülkemizde asgari ücretle ya da her yıl ilgili kuruluşlarca belirlenen yoksulluk sınırı altında bir gelirle çalışmaktadır. Bu yüzden kazandıkları gelirlerle kişisel gayretleri üzerinden iş güvenliği kültürüne katkı sağlayacak bireysel gelişimi sağlamaları neredeyse olanaksızdır.

Risk değerlendirmesi ve kontrol sürecinin; makinelerin, çalışma ortamının ve çevrenin iş kazaları üzerindeki etkisini ortadan kaldırmak için ürettiği mühendislik çalışmaları, kaza zincirini kırma yolunda yaptığı önemli operasyon noktasını oluşturuyor. Ancak iş kazalarının temel nedenleri arasında yer alan kişisel faktörlerin ortadan kaldırılmasında yine bir başka temel neden olan yönetim

faktörlerinin ortadan kaldırılması ve bununla birlikte çalışanlarda güvenli davranış odaklı iş güvenliği gelişim modellerinin kullanılması gerekmektedir.

6331 Sayılı Kanunun yürürlüğe girmesi ile kanun kapsamına giren işyerlerinde risk değerlendirilmesi yapılması zorunlu hale getirilmiştir. Ancak bu araştırma da dahil olmak üzere, saha araştırmaları göstermektedir ki, risk analiz metotları işyerlerindeki tehlikeli durumları ortadan kaldırmada önemli bir ivme kazandırırken, davranış odaklı iş güvenliğine yönelik çalışmaların kavramsal olarak yeni irdelenmeye başlandığı bir dönemde iş güvenliği kültürünü geliştirme adına kat edeceğimiz daha çok yol bulunmaktadır.

İş güvenliği kültürünün iş örgütünde pozitif yönde oluşturulması, geliştirilmesi, kabul edilebilir risk düzeyinde güvenle çalışmanın sürdürülebilirliği açısından önem arz etmektedir.

İşyerlerinde yasal zorunlulukları yerine getirmek için yapılacak çalışmalar, maddi bir külfet getirirken, çalışma ortamında iş güvenliği kültürünün hangi yönde ve oranda olduğunu bilmeksizin harcanacak çabayı bir süre sonra çoğu kez boşa çıkarmaktadır.

İş güvenliği kültürünün birer parçası olan iş örgütüne özgü; değerler, kurallar ve inançlar, firma çalışanlarında ortak kültürel süreçler geliştirilmesi bakımından önem arz eden kavramlardır. Günümüzde iş kazalarının istatistiksel olarak % 98'i, iş güvenliği yönetim sisteminin kurulması, iş güvenliği uygulamalarının hayata geçirilmesi, özellikle risk değerlendirme ve yönetim süreçlerinin kurulması ve en nihayetinde iş güvenliğinin herkesin işi haline getirilmesi yoluyla, önlenebilmektedir.

İş kazaları ortaya çıktığında; çalışanı, aynı anda iş ortamını, iş çevresini, iş ekipmanını ve işvereni etkileyebilmektedir. Bu etkinin büyüklüğü kazanın boyutlarının büyüklüğü ve ortaya çıkış şiddetiyle doğru orantılı olabilmektedir. ILO'nun uluslararası ölçekte ortaya koyduğu koruma ve önleme politikalarının karşılığını, ülkemizde 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve kapsamındaki alt hukuk düzenlemelerinde görmekteyiz. Bu düzenlemeler, işverenlere ilgili mevzuatta yer alan sayısız hukuki sorumluluklar yükler. Bunun yanında işverenlerin, insani ve etik gereklilikleri yerine getirmelerini sağlayarak, her halükarda insan hayatının kutsiyetini korumayı ve sürdürmeyi amaçlamaktadır.

Hiç kuşkusuz, ülkemizde istatistiklere yansıyan olumsuz tablo, ancak bahsi geçen koruma ve önleme politikalarının, firmaların yönetim stratejilerinin ve politikalarının içerisine dahil edilmesi ve uygulanması ile ortadan kalkacaktır.

6. KAYNAKLAR

Orijinal Makale:

- AKÇIN,N., Arık B. “İş Kazalarının Önlenmesi ve İş Güvenliği Analiz Tekniğinin Uygulanması”
- AYTAÇ,S.,Prof.Dr, “İş Kazalarını Önlemede Güvenlik Kültürünün Önemi”, Erişim Tarihi: 09/04/2015 (Makale).
- BOZKURT, T., “İşletme Kültürü: Kavram Tanımı ve Metodolojik Sorunlar” Makale, Endüstri ve Örgüt Psikolojisi, Türk Psikologlar Derneği Yayınları, No:16, 2.Baskı, 1997, Ankara.
- CAMKURT,Z.M. “İşyeri Çalışma Sistemi ve İşyeri Fiziksel Faktörlerinin İş Kazaları Üzerindeki Etkisi”
- DEMİRBİLEK,T.- ÇAKIR,Ö. ”Kişisel Koruyucu Donanım Kullanımını Etkileyen Bireysel ve Örgütsel Değişkenler “
- EĞRİ,N ”Patlayıcı Ortamlarda İş Güvenliği”
- ESİN,M.N.- YLMAZ,D.- ARDI,A. “Otomotiv Sektöründe Faaliyet Gösteren Bir Fabrikanın Kaynak Bölümü Çalışanlarında Maske Kullanımı ve Etkileyen Faktörler”
- GÜL,H. “İş Sağlığında Önemli Bir Psikososyal Risk: Mobbing-Psikolojik Yıldırma”
- KÜRKLÜ,G.-GÖRHAN,G. “Mevzuatta Yapılan Yeni Değişiklikler ile Yüksekte Çalışmalarda İş Sağlığı ve Güvenliği”
- ÖZARALLI, N., “Örgütlerde Güçlendirme” , Endüstri ve Örgüt Psikolojisi-II” Türk Psikologlar Derneği Yayınları, No:16, 1.Basım, 1998, Ankara.
- SİNANGİL, H.K., “Yirmi Birinci Yüzyıla Girerken Endüstri/Örgüt Psikolojisinin Bireye, Örgüte ve Ülkeye Katkıları”, Makale, Endüstri ve Örgüt Psikolojisi-II” Türk Psikologlar Derneği Yayınları, No:16, 1.Basım, 1998, Ankara.
- SUNGURLU,M., “Öğrenen Örgütler ve Yeni Liderlik Yaklaşımı”, Makale, Endüstri ve Örgüt Psikolojisi-II” Türk Psikologlar Derneği Yayınları, No:16, 1.Basım, 1998, Ankara.

- TİRYAKİ, A.R.,Dr, VATANSEVER,Ç.,Dr., SUNGUR,E., “Davranış Odaklı Güvenlik Yönetimi, Makale, Mart-Nisan,2009.
- YEŞİLDAL,N., Yrd. Doç. Dr. “ Sağlık Hizmetlerinde İş Kazaları ve Şiddetin Değerlendirilmesi”

Kitap:

- Akpınar, T.,Dr., “İş Sağlığı ve İş Güvenliği”,2. Baskı, 2014,Bursa.
- ÇELİK, Nuri, Prof. Dr., “İş Hukuku Dersleri”, Yenilenmiş 26.Baskı, 2013,İstanbul.
- DURSUN, S.,Dr., “İş Güvenliği Kültürü , Kavram, Modeller, Uygulama” Beta Basım Yayın Dağıtım A.Ş., 1.Baskı,Mart-2012, İstanbul.
- SABUNCUOĞLU,Z.,Prof.Dr. ve TÜZ,M.,Prof.Dr. “Örgütsel Psikoloji” Eylül-2003,4. Baskı, Furkan Ofset,Bursa.
- TEVRUZ, S.,”Endüstri ve Örgüt Psikolojisi-II” Türk Psikologlar Derneği Yayınları,No:16,1.Basım,1998,Ankara.
- YİĞİT,A.,Prof.Dr., “İş Güvenliği” Dora Basım Yayın Dağıtım Ltd.Şti., 2. Baskı, 2013,Bursa.

Dergi Eki:

- ALPER,Y.,Prof.Dr.”İş Sağlığı ve Güvenliği İçin Politika Oluşturma ve Uygulama” İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi,Sayı-25,Yıl-5,S.16,2005.
- BATUR,E. “İş Güvenliği Kültürü” İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi,Sayı-24,Yıl-5,S.2,2005.
- DEMİRBİLEK, T.,Doc.Dr., (2008), “İşletmelerde İş Güvenliği Kültürünün Geliştirilmesi”, Çalışma Ortamı Dergisi, 96, 5–7.
- EKEMEN,S. “Eski ve Yeni İş Kanunlarında Çalışanların ISG Eğitimi” İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi,Sayı-30,Yıl-6,S.10,2006.
- ENGİN,O.,Yrd.Doç.Dr. “İşletmelerde Güvenlik Kültürü Oluşturma Süreci” İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi,Sayı-26,Yıl-5,S.1,2005.
- ERDEM,Ü.“İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarında Tazminat Talepleri” İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi,Sayı-1,Yıl-1,S.21-23,2001.
- ESİN,A.,Prof.Dr. “İş Kazalarına Yeni Yaklaşım Davranışsal Güvenlik” Makale, Çimento İşveren Dergisi,2010.

- GÖKPINAR,S.,Yrd.DoçDr., “İş Güvenliğinin Boyutları” İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi,Sayı-19,Yıl-4,S.18,2004.
- GÜNAY,C.İ.,Doç.Dr.,Yargıtay 9.Hukuk Dairesi Üyesi,“İş Kazası ve Meslek Hastalığının Hukuki Boyutu” İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi,Sayı-2,Yıl-1,S.11,2001.
- GUNDUZ,M.,Yrd.Doc.Dr.- ARIKAN,M, Yrd.Doc.Dr.-ŞİMŞEK,B.- TAŞYUREK Y.E. “Kalite Fonksiyon Ya Yılımmı (KFY) Yaklaşımının Güvenlik Yönetim Aracı Olarak Kullanılması” İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi,Sayı-29,Yıl-6,S.12,2006.
- IŞIK,R.,Prof.Dr.” İş Sağlığı ve Güvenliği İçin Eğitim ve Öğretim” İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi,Sayı-30,Yıl-6,S.26,2006.
- KELEŞ,R.,Yrd.Doç.Dr. “İş Güvenliğini Sağlamada 5 S Yaklaşımı” İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi,Sayı-25,Yıl-5,S.23,2005.
- PALA,K.,Doç.Dr.”İSG Politikası ve Güvenlik Kültürü” İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi,Sayı-25,Yıl-5,S.18,2005.
- PEKŞEN,Y. Prof.Dr.- CANBAZ,S.,Yrd.Doç.Dr. İş Sağlığı ve Güvenliği Politikası ve Güvenlik Kültüründe Sosyal Diyalogun Rolü” İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi,Sayı-25,Yıl-5,S.12,2005.
- SABIR, H.U.,Dr. “Endüstride Sağlık, Çevre ve Güvenlik Yönetiminin Geliştirilmesi” İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi, Sayı-1,Yıl-1, S.18-20,2001.
- ÜNALAN,A.”İş Sağlığı ve Güvenliğinde Eğitim “İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi,Sayı-30,Yıl-6,S.16,2006.
- ÜNSAR, A. S. “İş Kazaları ve Örgütsel Verimlilik” Verimlilik Dergisi SİPAHI,İ.,Av. “İş Sağlığı ve Güvenliğinde Eğitimin Önemi” İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi,Sayı-30,Yıl-6,S.22,2006.
- YILMAZ,G., İş Kazalarının Nedenleri ve Maliyeti, Mühendis ve Makine Dergi Eki Cilt: 50 Sayı:592, 2009.

Tez:

- YILMAZ,F., “Avrupa Birliği ve Türkiye’de İş Sağlığı ve Güvenliği: Türkiye’de İş Sağlığı ve Güvenliği Kurullarının Etkinliğinin Ölçülmesi”, Yayınlanmamış Doktora Tezi, 2009, İstanbul.

Ders Notu:

- TÜRKER, A.K.,Yrd.Doç.Dr.,” İş Kazaları Ders Notu, Derleme”
- ÇASGEM Ders Notları

Resmi Gazete’de yayınlanan yasa ve yönetmelikler:

- 6331 SK, T.C. Resmi Gazete, İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu. 30 Haziran 2012. Sayı: 28339, Başbakanlık Basımevi, Ankara.
- 5510 SK, T.C. Resmi Gazete, Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu, 16/6/2006 Sayı : 26200, Başbakanlık Basımevi, Ankara.

Diğer Kaynaklar:

- SGK, Cilt-1,2 “Uluslararası Sosyal Güvenlik Sözleşmeleri”
- SGK, “Sosyal Güvenlik Terimleri Sözlüğü”
- SGK 2013 Faaliyet Raporu
- SGK Yıllık İstatistik Raporları
- TMMOB Makina Mühendisleri Odası, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Oda Raporu, Nisan,2012.

7.1 Kaynakların Listede Gösterilmesi

- 1 AKPINAR, T.,Dr., “İş Sağlığı ve İş Güvenliği”,2. Baskı, 2014,Bursa.
- 2 ALPER,Y.,Prof.Dr.”İş Sağlığı ve Güvenliği İçin Politika Oluşturma ve Uygulama” İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi,Sayı-25,Yıl-5,S.16,2005.
- 3 EKEMEN,S. “Eski ve Yeni İş Kanunlarında Çalışanların ISG Eğitimi” İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi,Sayı-30,Yıl-6,S.10,2006.
- 4 IŞIK,R.,Prof.Dr.” İş Sağlığı ve Güvenliği İçin Eğitim ve Öğretim” İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi,Sayı-30,Yıl-6,S.26,2006.
- 5 PEKŞEN,Y. Prof.Dr.- CANBAZ,S.,Yrd.Doç.Dr. İş Sağlığı ve Güvenliği Politikası ve Güvenlik Kültüründe Sosyal Diyalogun Rolü” İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi,Sayı-25,Yıl-5,S.12,2005.
- 6 AKÇIN,N., Arık B. “İş Kazalarının Önlenmesi ve İş Güvenliği Analiz Tekniğinin Uygulanması”
- 7 AYTAÇ,S., “İş Kazalarını Önlemede Güvenlik Kültürünün Önemi”, (Makale).
- 8 BATUR,E. “İş Güvenliği Kültürü” İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi,Sayı-24,Yıl-5,S.2,2005.
- 9 BOZKURT, T., “İşletme Kültürü: Kavram Tanımı ve Metodolojik Sorunlar” Endüstri ve Örgüt Psikolojisi, Türk Psikologlar Derneği Yayınları, No:16, 2.Baskı, 1997, Ankara.
- 10 CAMKURT,Z.M. “İşyeri Çalışma Sistemi ve İşyeri Fiziksel Faktörlerinin İş Kazaları Üzerindeki Etkisi”
- 11 ÇASGEM Ders Notları
- 12 ÇELİK, Nuri, Prof. Dr., “İş Hukuku Dersleri”, Yenilenmiş 26.Baskı, 2013,İstanbul.
- 13 DEMİRBİLEK, T.,Doc.Dr., (2008), “İşletmelerde İş Güvenliği Kültürünün Geliştirilmesi”, Çalışma Ortamı Dergisi, 96, 5–7.
- 14 DEMİRBİLEK,T.- ÇAKIR,Ö. ”Kişisel Koruyucu Donanım Kullanımını Etkileyen Bireysel ve Örgütsel Değişkenler “
- 15 DURSUN, S.,Dr., “İş Güvenliği Kültürü , Kavram, Modeller, Uygulama” Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş., 1.Baskı,Mart-2012, İstanbul.
- 16 EĞRİ,N ”Patlayıcı Ortamlarda İş Güvenliği”
- 17 ENGİN,O.,Yrd.Doç.Dr. “İşletmelerde Güvenlik Kültürü Oluşturma Süreci” İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi,Sayı-26,Yıl-5,S.1,2005.

- 18 ERDEM,Ü.“İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarında Tazminat Talepleri” İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi,Sayı-1, Yıl-1,S.21-23,2001.
- 19 ESİN,A.,Prof.Dr. “İş Kazalarına Yeni Yaklaşım Davranışsal Güvenlik” Makale, Çimento İşveren Dergisi,2010.
- 20 ESİN,M.N.- YLMAZ,D.- ARDI,A. “Otomotiv Sektöründe Faaliyet Gösteren Bir Fabrikanın Kaynak Bölümü Çalışanlarında Maske Kullanımı ve Etkileyen Faktörler”
- 21 GÖKPINAR,S.,Yrd.DoçDr., “İş Güvenliğinin Boyutları” İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi,Sayı-19,Yıl-4,S.18,2004.
- 22 GUNDUZ,M.,Yrd.Doc.Dr.- ARIKAN,M, Yrd.Doc.Dr.-ŞİMŞEK,B.- TAŞYUREK Y.E. “Kalite Fonksiyon YaYılımı (KFY) Yaklaşımının Güvenlik Yönetim Aracı Olarak Kullanılması” İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi,Sayı-29,Yıl-6,S.12,2006.
- 23 GÜL,H. “İş Sağlığında Önemli Bir Psikososyal Risk: Mobbing-Psikolojik Yıldıрма”
- 24 GÜNAY,C.İ.,Doç.Dr.,Yargıtay 9.Hukuk Dairesi Üyesi,“İş Kazası ve Meslek Hastalığının Hukuki Boyutu” İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi,Sayı-2, Yıl-1,S.11,2001.
- 25 KELEŞ,R.,Yrd.Doç.Dr. “İş Güvenliğini Sağlamada 5 S Yaklaşımı” İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi,Sayı-25, Yıl-5,S.23,2005.
- 26 KÜRKLÜ,G.-GÖRHAN,G. “Mevzuatta Yapılan Yeni Değişiklikler ile Yüksekte Çalışmalarda İş Sağlığı ve Güvenliği”
- 27 ÖZARALLI, N., “Örgütlerde Güçlendirme” , Endüstri ve Örgüt Psikolojisi-II” Türk Psikologlar Derneği Yayınları, No:16, 1.Basım, 1998, Ankara.
- 28 PALA,K.,Doç.Dr.”İSG Politikası ve Güvenlik Kültürü” İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi,Sayı-25,Yıl-5,S.18,2005.
- 29 SABIR, H.U.,Dr. “Endüstride Sağlık, Çevre ve Güvenlik Yönetiminin Geliştirilmesi” İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi, Sayı-1, Yıl-1, S.18-20,2001.
- 30 SABUNCUOĞLU,Z.,Prof.Dr. ve TÜZ,M.,Prof.Dr. “Örgütsel Psikoloji” Eylül-2003,4. Baskı, Furkan Ofset,Bursa.
- 31 SGK 2013 Faaliyet Raporu
- 32 SGK Yıllık İstatistik Raporları
- 33 SGK, “Sosyal Güvenlik Terimleri Sözlüğü”
- 34 SGK, Cilt-1,2 “Uluslararası Sosyal Güvenlik Sözleşmeleri”
- 35 SİNANGİL, H.K., “Yirmi Birinci Yüzyıla Girerken Endüstri/Örgüt Psikolojisinin Bireye, Örgüte ve Ülkeye Katkıları”, Endüstri ve Örgüt Psikolojisi-II” Türk

- Psikologlar Derneği Yayınları, No:16, 1.Basım, 1998, Ankara.
- 36 SİPAHI,İ.,Av. “İş Sağlığı ve Güvenliğinde Eğitimin Önemi” İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi,Sayı-30,Yıl-6,S.22,2006.
- 37 SUNGURLU,M., “Öğrenen Örgütler ve Yeni Liderlik Yaklaşımı”, Endüstri ve Örgüt Psikolojisi-II” Türk Psikologlar Derneği Yayınları, No:16, 1.Basım, 1998, Ankara.
- 38 TEVRUZ, S.,”Endüstri ve Örgüt Psikolojisi-II” Türk Psikologlar Derneği Yayınları,No:16,1.Basım,1998,Ankara
- 39 TİRYAKİ, A.R.,Dr, VATANSEVER,Ç.,Dr., SUNGUR,E., “Davranış Odaklı Güvenlik Yönetimi, Makale, Mart-Nisan,2009.
- 40 TMMOB Makina Mühendisleri Odası, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Oda Raporu, Nisan,2012.
- 41 TÜRKER, A.K.,Yrd.Doç.Dr.,” İş Kazaları Ders Notu, Derleme”
- 42 ÜNALAN,A.,”İş Sağlığı ve Güvenliğinde Eğitim “İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi,Sayı-30,Yıl-6,S.16,2006.
- 43 ÜNSAR, A. S. “İş Kazaları ve Örgütsel Verimlilik” Verimlilik Dergisi
- 44 YEŞİLDAL,N., Yrd. Doç. Dr. “ Sağlık Hizmetlerinde İş Kazaları ve Şiddetin Değerlendirilmesi”
- 45 YILMAZ,F., “Avrupa Birliği ve Türkiye’de İş Sağlığı ve Güvenliği: Türkiye’de İş Sağlığı ve Güvenliği Kurullarının Etkinliğinin Ölçülmesi”, Yayınlanmamış Doktora Tezi, 2009, İstanbul.
- 46 YILMAZ,G., İş Kazalarının Nedenleri ve Maliyeti, Mühendis ve Makine Dergi Eki Cilt: 50 Sayı:592, 2009.
- 47 YİĞİT,A.,Prof.Dr., “İş Güvenliği” Dora Basım Yayın Dağıtım Ltd.Şti., 2. Baskı, 2013,Bursa.
- 48 5510 SK, T.C. Resmi Gazete, Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu, 16/6/2006 Sayı : 26200, Başbakanlık Basımevi, Ankara.
- 49 6331 SK, T.C. Resmi Gazete. İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu. 30 Haziran 2012. Sayı: 28339, Başbakanlık Basımevi, Ankara.

7. EKLER

EK-1 GÜVENLİK KÜLTÜRÜ VE GÜVENLİK PERFORMANSI ANKET FORMU

Değerli Anket Katılımcısı,

Bu anket, iş güvenliği kültürü düzeyinizi saptayarak, iş güvenliği kültürünün iş kazaları üzerine etkisini ölçmeye yöneliktir. Elde edilecek olan sonuçlar tamamen bilimsel bir araştırma için topluca kullanılacaktır. Bu nedenle ankete isminizi yazmayınız. Araştırmanın doğruluğu ve geçerliği açısından lütfen her soruyu okuyunuz ve mutlaka her soruyu cevaplayınız. Sizce doğru olan seçeneği mutlaka doğru olan yere işaretlemeye özen gösteriniz. Anket formunu doldururken göstereceğiniz ilgi ve işbirliği için teşekkür ederiz.

Danışman: Yrd.Doç.Dr.Hasan Tahsin KALAYCI – Tez.Öğr. Ali YEGİN

- 1- Yaşınız:.....
- 2- Cinsiyetiniz
  - a. Erkek
  - b. Kadın
- 3- Medeni Durumunuz
  - a. Evli
  - b. Bekar
  - c. Boşanmış/Eşi vefat etmiş
- 4- Eğitim durumunuzu en son bitirdiğiniz okulu dikkate alarak yazınız.
  - a. Herhangi bir okul bitirmedim
  - b. İlkokul/ilköğretim
  - c. Lise
  - d. Üniversite
  - e. Lisansüstü
- 5- Bu işyerinde kaç yıldır çalışıyorsunuz? Lütfen belirtiniz.....
- 6- Şu anda yapmış olduğunuz işteki tecrübenizin kaç yıl olduğunu belirtiniz .
- 7- İşyerinizdeki konumunuzu belirtiniz.
  - a) Yönetici
  - b) Çalışan
- 8- Çalıştığınız bölümü/departmanı belirtiniz;
- 9- Çalışma hayatınız boyunca daha önce hiç iş kazası geçirdiniz mi?
  - a. Evet
  - b. Hayır
- 10- Bu işyerinde başınıza bir iş kazası geldi mi?
  - a. Evet
  - b. Hayır
- 11- Bu işyerinde daha önce hiç ramak kala olay yaşadınız mı?
  - a. Evet
  - b. Hayır

Aşağıdaki ifadelerde lütfen düşüncelerinize en uygun seçeneği işaretleyiniz.

1- Hiç Katılmıyorum 4- Katılıyorum	2- Katılmıyorum 5- Kesinlikle Katılıyorum.	3- Kararsızım	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Yöneticiler iş kazalarını azaltmada, çalışanların katılımını sağlık ve güvenlik faaliyetlerinin temeli olarak görmektedirler.	1	2	3	4	5		
2. Yöneticiler, çalışanların eğitimini güvenliği sağlamada önemli bir adım olarak görmektedirler.	1	2	3	4	5		
3. Yöneticiler firmada güvenlik politikasını anlamamız için güvenlik iletişimine önem vermektedirler.	1	2	3	4	5		
4. Yöneticiler, güvenlik faaliyetlerini geliştirmek ve devam ettirmek için, faaliyetleri izlemektedirler.	1	2	3	4	5		
5. Firma yöneticileri, kalite ve verimlilik konularında olduğu kadar sağlık ve güvenlik konularında da sorumluluk almaktadırlar.	1	2	3	4	5		
6. Yöneticiler güvenlik konularında belirgin bir şekilde öncülük etmektedirler.	1	2	3	4	5		
7. Yöneticiler, düzenli olarak iş koşullarını kontrol etmek ya da çalışanlarla konuşmak için üretim sahasını ziyaret etmektedirler.	1	2	3	4	5		
8. Yönetim, çalışanların güvenliğine oldukça önem vermektedir.	1	2	3	4	5		
9. Güvenlik meselelerine yüksek bir öncelik <i>verilmediğine</i> inanıyorum(T).	1	2	3	4	5		
10. Güvenlik prosedürleri dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.	1	2	3	4	5		
11. Yönetim güvenliğinin üretimle eş bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir.	1	2	3	4	5		
12. Bu işyerinde güvenlik konuları hakkında yoğun bir iletişim ortamı vardır.	1	2	3	4	5		
13. Çalışanlar güvenlik sorunları hakkında üst yönetimle görüşebilir, tartışabilirler.	1	2	3	4	5		
14. Çalışanların İSG eğitimleri yönetim tarafından takip edilir ve önemsenir.	1	2	3	4	5		
15. Çalışanlar İSG eğitimlerinde eksiksiz katılırlar.	1	2	3	4	5		
16. Çalışanlar İSG eğitimlerinde iş kazalarını önleme konusunda yeterince eğitilirler.	1	2	3	4	5		
17. Çalışanların düzenli olarak işyeri sağlık ve güvenlik konuları hakkında fikirleri alınır, katılımları sağlanır.	1	2	3	4	5		
18. İşyeri sağlık ve güvenlik eğitimi çalışanların işlerinde karşılaştıkları çeşitli durumları kapsar.	1	2	3	4	5		
19. İşyerimde iş güvenliği konusundaki sorumluluklarımı ne olduğunu biliyorum.	1	2	3	4	5		
20. Firmamızda acil durumlar sırasında her çalışan ne yapacağını bilir.	1	2	3	4	5		

Aşağıdaki ifadelerde lütfen düşüncelerinize en uygun seçeneği işaretleyiniz.

1- Hiç Katılmıyorum 4- Katılıyorum	2- Katılmıyorum 5- Kesinlikle Katılıyorum.	3- Kararsızım	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
21. İşimin gerektirdiği güvenlik kurallarını anlıyorum.			1	2	3	4	5
22. İş yerimdeki güvenlik sorunlarıyla baş edebiliyorum.			1	2	3	4	5
23. Güvenlik kurallarına her zaman uyuyorum.			1	2	3	4	5
24. Çalışırken güvenliğin en önemli şey olduğunu düşünüyorum.			1	2	3	4	5
25. Çalışanlar talimatnameler ve prosedürler için yönetmeliğin hazırlanmasına katılmaktadırlar.			1	2	3	4	5
26. Çalışanlar güvenlik planının düzenlenmesine, uygulanmasına ve takip edilmesine aktif olarak katılım sağlıyorlar.			1	2	3	4	5
27. Çalışanlar güvenlik talimatlarına uymaktadırlar.			1	2	3	4	5
28. Çalışanlar çalışma koşullarında noksanlıklar olduğunda yazılı önerilerde bulunuyorlar.			1	2	3	4	5

Aşağıdaki ifadelerde lütfen düşüncelerinize en uygun seçeneği işaretleyiniz.

1- Hiç Katılmıyorum 3- Kısmen Katılmıyorum 5- Çoğunlukla Katılıyorum	2- Çoğunlukla Katılmıyorum 4- Kısmen Katılıyorum 6- Tamamen Katılıyorum	Hiç Katılmıyorum	Çoğunlukla Katılmıyorum	Kısmen Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
29. İş güvenliği eğitimi kazaları önlemede etkisizdir.		1	2	3	4	5	6
30. Tehlikeli durumlar kendiliğinden oluşur bu nedenle kaza kaçınılmazdır.		1	2	3	4	5	6
31. Çalışırken başınıza ne geleceği önemli oranda şansa bağlıdır.		1	2	3	4	5	6
32. Makinelerin ve teknik ekipmanların kullanımı kazaları kaçınılmaz kılar.		1	2	3	4	5	6
33. İş güvenliği kuralları üretimi zorlaştırır, zaman kaybına yol açar.		1	2	3	4	5	6
34. İş güvenliği uzmanları iş kazalarını azaltmada etkisizdir. Bir kazadan kaçınamazsınız.		1	2	3	4	5	6
35. Yönetimin tüm çabası ve yaptığı harcamalar kazaları önlemede yetersizdir.		1	2	3	4	5	6
36. Firmamız her zaman kazaları ve olayları bildirir.		1	2	3	4	5	6
37. Tehlikeli durumları bildirmeye teşvik ediliyorum.		1	2	3	4	5	6
38. Firmamızda risk değerlendirmesine / risk analizine önem verilir.		1	2	3	4	5	6
39. Kazaların/olayların bildirilmesi firmamızda güvenli çalışmayı sağlamada önemlidir.		1	2	3	4	5	6
40. Çalışanlar kıl payı atlatılan olayları (kazaya ramak kala olayları) bildirmeye isteklidirler.		1	2	3	4	5	6
41. Kazalar firmamız için prestij kaybına yol açar bu yüzden kazaları önlemek çok önemlidir.		1	2	3	4	5	6
42. Kazaları önlemek herkesin işidir.		1	2	3	4	5	6

Aşağıdaki ifadelerde lütfen düşüncelerinize en uygun seçeneği işaretleyiniz.

1- Hiç Katılmıyorum 4- Katılıyorum	2- Katılmıyorum 5- Kesinlikle Katılıyorum	3- Kararsızım	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
43. İşimi yaptığım esnada bütün gerekli güvenlik ekipmanlarımı, kişisel koruyucu donanımları kullanırım.	1	2	3	4	5		
44. İşimi yaparken bütün güvenlik talimatlarına uyarım.	1	2	3	4	5		
45. Yapacağım işi, risk değerlendirmesi yapılmış olmasına ve risk kontrol tedbirlerinin uygulanmasına dikkat ederek yaparım.	1	2	3	4	5		
46. İşyeri içinde güvenlik talimatlarına katkı sağlarım.	1	2	3	4	5		
47. İşyeri güvenliğinin iyileştirilmesi için iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparım.	1	2	3	4	5		
48. Risk değerlendirmesi ekibinde gönüllü görev almayı, İSG kurullarında çalışmayı ve çalışan temsilcisi olmayı önemli bulurum.	1	2	3	4	5		

YORUMLARINIZ:

8. ÖZGEÇMİŞ

Adı	ALİ	Soyadı	YEGİN
Doğum Yeri	KADIKÖY	Doğum Tarihi	1969
Uyruğu	T.C.	Tel	
E-mail	aliyegin@hotmail.com		

Eğitim Düzeyi

	Mezun Olduğu Kurumun Adı	Mezuniyet Yılı
Doktora/Uzmanlık		
Yüksek Lisans	Yeditepe Üniversitesi Sosval Bilimler Ens. Eğitim Yönetimi ve Denetimi (Tezli)	2007
Lisans	Gazi Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Elektronik Bileisavar Eğitimi Bölümü	1998
Lise	Ümraniye Endüstri Meslek Lisesi Elektronik Bölümü	1987

İş Deneyimi

Görevi	Kurum	Süre (Yıl - Yıl)
Öğretmen. Okul Müdür Yrd., Okul ve Kurum Müdürlüğü	Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumları	25Yıl
Öğretim Görevlisi	Yeditepe Üniversitesi	2 Yıl
ÇSGB İH ve İGU Eğitici	Cesitli Vakıf Univ. ve Özel Eğitim Kurumları	3 Yıl

Yabancı Dil Sınav Notu

YDS	UDS	IELTS	TOEFL IBT	TOEFL PBT	TOEFL CBT	FCE	CAE	CPE

	Sayısal	Eşit Ağırlık	Sözel
ALES Puanı	64,21090	65,69794	63,29719
(Diğer) Puanı			

Yabancı Dilleri	Okuduğunu Anlama	Konuşma	Yazma
İngilizce	İyi	İyi	İyi

Bilgisayar Bilgisi

Program	Kullanma becerisi
Tüm Office Programları	İyi